

Raadsvoorstel

Team: Directie en Concerncontrol	Portefeuillehouder: Cees Paas

Onderwerp: Zienswijzen jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2025	
Openbaar: Ja	Afdoening motie en/of toezegging: Is hiermee een motie afgedaan? Ja/Nee/n.v.t. Is hiermee een toezegging afgedaan? Ja/Nee/n.v.t.

Zaaknummer:
2025-0042348

Fatale termijn:

Volgens de 'Wet gemeenschappelijke regelingen' moet de zienswijze van de raad ten laatste twaalf weken na verspreiding van de conceptstukken aangeleverd zijn. Voor de verschillende gemeenschappelijke regelingen betekent dit het volgende:

GR Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J)

Aanleveren zienswijze voor 19-06-2025.

Vaststelling van de begroting in het Algemeen Bestuur van de GR op 10-072025.

GR Gevudo

Aanleveren zienswijze voor 26-05-2025.

Behandeling in het AB diezelfde dag.

Deze termijn halen we helaas niet meer.

Om deze reden is besloten om de conceptzienswijze zoals vastgesteld in het college van B&W op te sturen naar de GR Gevudo met het voorbehoud dat de behandeling in de raad nog tot wijzigingen kan leiden.

GR Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ)

De wettelijke termijn voor het aanleveren van een zienswijze loopt tot 10-06-2025.

De zienswijze wordt vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de GR op 10-072025.

GR Sociaal

De wettelijke termijn voor het aanleveren van een zienswijze loopt tot 24-06-2025, maar de GR Sociaal wil uw zienswijze graag voor 09-06-2025 ontvangen. De begroting 2026 wordt vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de GR op 10-07-2025.

GR Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid (VRZHZ)

De jaarstukken zijn vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de GR op 24-042025. De veiligheidsregio wil graag voor 19-06-2025 de zienswijze van uw raad

ontvangen voor behandeling in het Dagelijks Bestuur diezelfde dag.

Zienswijzen die na die datum maar voor 09-07-2025 ontvangen worden nog behandeld door het Algemeen Bestuur.

Bestuurlijke route: College van burgemeester en wethouders Oordeelsvormend - Gemeenteraad Sliedrecht Besluitvormend - Gemeenteraad Sliedrecht PFO:	Planning: 13 mei 2025 10 juni 2025 1 juli 2025 De concept zienswijzen zijn besproken met de portefeuillehouders in de PFO's.

Bijlagen

27 bijlagen

Onderwerp

Zienswijzen jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2025.

Beslispunten

De gemeenteraad voor te stellen om:

1. In te stemmen met de concept zienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR DG&J.
2. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR Gevudo.
3. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de Omgevingsdienst OZHZ.
4. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR Sociaal.
5. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR VRZH.

Samenvatting voor de raad:

Dit raadsvoorstel heeft betrekking op de jaarstukken (jaarverslag 2024 en begroting 2026) van de gemeenschappelijke regelingen waarin Sliedrecht deelneemt. Na vaststelling door de raad van de voorgestelde zienswijzen worden deze verstuurd naar de algemeen besturen van de gemeenschappelijke regelingen zodat deze hiermee rekening kunnen houden bij het vaststellen van hun begroting. Voor wat betreft de jaarverslagen over 2024; deze worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden. De jaarverslagen komen slechts in de zienswijze van de raad van Sliedrecht terug indien uit de jaarverslagen zaken blijken die gevolgen hebben voor het vaststellen van de begroting van komend jaar, zoals overschotten die een bepaalde bestemming krijgen. In het geval van u gevraagd wordt om de jaarverslagen te betrekken in uw zienswijze, dan wordt dit aangegeven in de aanbiedingsbrief die door de gemeenschappelijke regeling is opgesteld.

Inleiding

De gemeenteraad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld zienswijzen te geven op de ontwerpbegrotingen van de Gemeenschappelijke Regelingen (hierna GR) waarin Sliedrecht deelneemt. Door de conceptzienswijzebrieven in één keer te behandelen pogen wij de reactie en bespreking overzichtelijker te maken. Met de ontwerpbegrotingen 2026 worden u ook de jaarverslagen 2024 van de gemeenschappelijke regelingen aangeboden. Deze jaarverslagen zijn niet voor een zienswijze bedoeld. De jaarverslagen bieden u extra context om de begrotingen te kunnen beoordelen. Er kan een reactie geformuleerd worden op de jaarverslagen, maar de GR dient er geen rekening mee te houden. Indien sprake is van een positief jaarresultaat over 2024 dat bestemd dient te worden is er wel de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. Indien van toepassing wordt deze mogelijkheid per GR aangestipt in de aanbiedingsbrieven.

Beoogd effect

Via de zienswijzen invloed uitoefenen op de financiële en inhoudelijke kaders van de gemeenschappelijke regelingen teneinde zo de met elkaar afgesproken maatschappelijke doelen te realiseren.

Argumenten

In algemene zin valt het volgende op te merken:

- De jaarverslagen over 2024 worden de raad ter kennisname aangeboden.
- Als er te bestemmen resultaten zijn aan het eind van 2024, dan kan u over de bestemmingswijze een zienswijze indienen. Dat doet u in de zienswijzen op de ontwerpbegrotingen.

- De jaarverslagen worden door de accountant beoordeeld. Uit deze beoordeling kunnen nog wijzigingen naar voren komen waardoor de jaarstukken dienen te worden aangepast.
- Via het indienen van een zienswijze op de begroting van een GR heeft de raad de kans om inhoudelijke accenten aan te brengen in de werking van de GR en de financiële kaders te stellen voor het komende werkingsjaar.
- Een belangrijk uitgangspunt is dat indien er na het ontvangen van de zienswijzen van de gemeenten en het vaststellen van de begroting in het algemeen bestuur van de GR nog wijzigingen nodig zijn, wij hiervoor een zienswijzevoorstel verwachten met daarin een zorgvuldige onderbouwing.
- Een ander belangrijk uitgangspunt is dat de GR'en zelf geen weerstandsreserves aanhouden, behoudens eerdere daarover gemaakte andersluidende afspraken. De weerstandscapaciteit wordt aangehouden bij de gemeenten. Positieve resultaten aan het einde van een financieel jaar vloeien dan ook in principe terug naar de eigenaren van de GR.
- Bovenstaande uitgangspunten worden gedeeld door alle gemeenten waarmee wij deelnemen in een GR.

Per beslispunt valt het volgende op te merken:

Beslispunt 1

De gemeente Sliedrecht vraagt geen wijzigingen op de begroting 2026, maar wil wel enkele kanttekeningen en wensen meegeven voor de werking en de financiële kaders van de DG&J komend jaar. Hieronder de belangrijkste punten die de ontwikkeling van de DG&J kenmerken en de conceptvisie van Sliedrecht daarop:

- Uit het resultaat van 2024 wordt een bestemmingsreserve ad EUR 350.000 voor de bevordering van mentale gezondheid aangelegd. De rest van het resultaat, EUR 797.995 vloeit terug naar de gemeenten. Sliedrecht kan zich hierin vinden.
- Er loopt een bestuursopdracht die als doel heeft kosten te verlagen. Daarnaast is besloten om m.u.v. het jeugdhulpbudget de nullijn aan te houden, hetgeen onvermijdelijk leidt tot een afschalen van de dienstverlening op onderdelen. Desondanks wordt er voor onderdelen van de DG&J gevraagd om een incidentele, dan wel structurele uitbreiding van de formatie. Dit betekent dat er een autonome groei is van de zorgvraag die de DG&J niet of nauwelijks kan beïnvloeden.
- Voor wat betreft de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) dringt Sliedrecht erop aan om in de toekomst af te stappen van het begrotingsprincipe 'geen groei, geen besparingen' en samen toe te werken naar 'geen groei, wel besparingen'. Voor dit jaar wordt de conceptbegroting als realistisch beoordeeld.

Beslispunt 2

Omdat de termijn voor het indienen van een zienswijze op de begroting van de GR Gevudo inmiddels verstreken is, vragen wij u om in te stemmen met de conceptzienswijze die door het college reeds naar het algemeen bestuur van de GR is opgestuurd. Hoewel we graag hadden gewacht op de oordeelsvormende vergadering om de conceptzienswijze op te sturen, dient opgemerkt te worden dat de GR Gevudo het vehikel is waarin de aandeelhouders van HVC binnen de Drechtsteden zich hebben verenigd en dat er als dusdanig weinig inhoudelijk te sturen valt. De aandeelhouders van de GR Gevudo komen voor de algemene aandeelhoudersvergaderingen en wanneer daar omwille van wijziging van beleid bij HVC aanleiding toe is bij elkaar om hun standpunten op elkaar af te stemmen. Anders dan bij de andere GR'en opgenomen in dit raadsvoorstel is er van andere werkzaamheden die tot meer tastbare resultaten leiden geen sprake. Dat is ook de hoofdreden dat er geen op- of aanmerkingen waren vanuit het college bij de begroting 2026.

Beslispunt 3

De gemeente Sliedrecht kan zich vinden in de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zoals die door de GR is voorgelegd. De ontwerpbegroting 2026 is gebaseerd op de begrotingsrichtlijnen 2026, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur in november 2024. Zowel de ontwerpbegroting 2026 als de meerjarenraming 2027-2029 zijn structureel in evenwicht.

Het opvallendste punt uit de ontwerpbegroting is dat een tariefverlaging is toegepast van 2,7% voor 2026 en een extra tariefverlaging van 0,5% vanaf 2027.

Het opvallendste punt uit het jaarverslag is dat wordt voorgesteld om het positieve resultaat ad EUR 604.000 toe te voegen aan het weerstandsvermogen. Dit is conform de in het algemeen bestuur van 6 juli 2023 gemaakte afspraken om het weerstandsvermogen binnen een periode van maximaal vier jaar weer in lijn met het risicoprofiel te brengen.

Beslispunt 4

De gemeente Sliedrecht geeft de GR Sociaal enkele handvatten mee voor toekomstig handelen mee. Daarbij ligt de focus op kostenbesparingen, preventie en initiatieven die om lokale uitvoering vragen. Voor wat betreft de nog vast te stellen begroting vraagt zij de GR Sociaal om realistischer te begroten, met name voor wat betreft het aantal uitkeringsgerechtigden en de vraag naar zorg. Enkele belangrijke punten uit de stukken die u zijn toegestuurd door de GR Sociaal vindt u hieronder:

- Het financieel jaar 2024 wordt afgesloten met een overschot van EUR 3 miljoen. Dit is komen te ontstaan doordat openstaande vacatures niet konden gevuld worden. Van dat bedrag wordt EUR 700.000 bestemd voor de kosten die samenhangen met een onderzoek naar de anonieme brief over vermeende mistoestanden bij de GR Sociaal die in december 2024 wereldkundig werd gemaakt. De rest van het overschot vloeit terug naar de gemeenten. De gemeente Sliedrecht kan zich hierin vinden.
- Het jaarverslag laat zien dat reïntegratiemiddelen overblijven doordat er een lagere uitstroom uit de bijstand is. Dit doet vragen rijzen over hoe realistisch de ambities van de GR Sociaal m.b.t. uitstroom uit de bijstand zijn.
- De voorjaarsbrief legt een extra last van EUR 1,572 miljoen op de gemeente, waarvan EUR 740.000 niet gedekt wordt door meevallers elders. Deze lastenverzwaring is ontstaan door autonome groei bij bestaanszekerheid en zorgen voor ondersteuning.
- De lastenverzwaring zet zich door in de begroting van 2026 en is daar opnieuw voornamelijk te wijten aan autonome groei bij bestaanszekerheid en zorgen voor ondersteuning. Van Sliedrecht wordt ongeveer EUR 1,8 miljoen extra gevraagd, waarvan EUR 1 miljoen niet gedekt is door minder uitgaven elders in de begroting.

Beslispunt 5

Over het algemeen spreekt de gemeente Sliedrecht haar waardering uit voor de conceptbegroting en voor het werk van de veiligheidsregio in 2024 zoals weergegeven in het jaarverslag. De opvallendste punten uit de jaarstukken die ook terugkeren in de conceptzienswijze van de gemeente Sliedrecht zijn de volgende:

- Voor wat betreft de begroting van de VRZHZ benadrukt de gemeente Sliedrecht in haar conceptzienswijze de noodzaak om een meerjarig investeringsplan op te nemen in haar begroting.
- Er wordt opgeroepen om in de toekomst strakker te sturen op budget voor personeel en inhuur, gezien de overschrijdingen die er in het verleden zijn geweest.
- Uit de jaarrekening blijkt dat er een bestemmingsreserve wordt gevormd voor het groot onderhoud van gebouwen ad EUR 990.000 en dat de reserve voor crisisbeheersing en informatievoorziening wordt opgehoogd met EUR 220.000. Omdat het resultaat niet wordt ingezet voor nieuwe ontwikkelingen en de rest van het resultaat (EUR 981.473) terugvloeit naar de gemeenten, kan de gemeente Sliedrecht zich daarin vinden.

Kanttekeningen / Risico's

- Er is geen zekerheid dat uw zienswijze wordt overgenomen door het algemeen bestuur van de GR. Zij stellen zelf de jaarverslagen en de begroting vast.
- Net zoals voorgaande jaren is de planning erg krap. Uw zienswijzen op de gemeenschappelijke regelingen, m.u.v. de GR Gevudo, zullen na de oordeelsvormende vergadering worden verstuurd naar de algemeen besturen. Mochten er n.a.v. de besluitvormende vergadering nog wijzigingen plaatsvinden, dan neemt de verantwoordelijke portefeuillehouder deze in mee naar het algemeen bestuur waarin de begroting en het jaarverslag worden vastgesteld. De portefeuillehouder kan uw input zowel schriftelijk als

mondeling inbrengen in het algemeen bestuur.

Financiën

Het al dan niet uitbrengen van een zienswijze heeft in zichzelf geen financiële consequentie. Het is pas bij de verwerking van de zienswijzen door de algemeen besturen van de GR'en dat er mogelijk financiële effecten optreden.

De tussenrapportages die worden opgeleverd door de GR'en vinden hun beslag in de winternota van de gemeente Sliedrecht.

De conceptbegrotingen van de GR'en voor het komende jaar worden opgenomen in de kadernota 2026 van de gemeente Sliedrecht.

De definitieve, door de algemeen besturen vastgestelde begrotingen van de GR'en worden opgenomen in de begroting 2026 van de gemeente Sliedrecht.

De jaarverslagen van de GR'en krijgen voor wat betreft het resultaat voor bestemming een plaats in de jaarrekening van de gemeente Sliedrecht over 2024. Voor de resultaatsbestemmingen geldt dat niet, daarover moet eerst in de algemeen besturen besloten worden. Indien van toepassing krijgen de resultaatsbestemmingen hun plaats in de winternota van de gemeente Sliedrecht.

Wet- en regelgeving / Juridische zaken

Wet gemeenschappelijke regelingen.

Duurzaamheid

N.v.t.

Inclusiviteit

N.v.t.

Tijdspad, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit

N.v.t.

Communicatie / Participatie

N.v.t.

Vervolgprocedure (inspraak/publiceren)

Na de behandeling in de besluitvormende raadsvergadering worden de definitieve zienswijzen toegestuurd aan de GR'en. De algemeen besturen van de GR'en stellen vervolgens de begroting 2026 vast en nemen een besluit over het te bestemmen resultaat uit 2024, indien van toepassing. Daarbij houden zij rekening met de ingediende zienswijzen en geven in een terugkoppeling aan de raden aan wat zij hebben overgenomen, wat niet en waarom.

Eerdere besluitvorming c.q. bronvermelding

N.v.t.

Concept raadsbesluit

Zaaknummer: **2025-0042348**

Onderwerp:

Zienswijzen jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2025

De raad van de gemeente Sliedrecht; gezien het voorstel van
burgemeester en wethouders d.d. 13 mei 2025;

Besluit

1. In te stemmen met de concept zienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR DG&J.
2. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR Gevudo.
3. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de Omgevingsdienst OZHZ.
4. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR Sociaal.
5. In te stemmen met de conceptzienswijze m.b.t. het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 van de GR VRZHZ.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Sliedrecht op 1 juli 2025

De griffier,

De voorzitter,

mr. R.P.A. van Aalst

mr. drs. J.M. de Vries

Aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT / 2508088	Datum 14 april 2025
Onderwerp Voorlopige jaarstukken 2024 2 GR DG&J	Bijlage(n)	Behandeld door/telefoonnummer J.G. van der Linden / 078 770 8500

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand treft u voor het geven van uw zienswijze de voorlopige jaarstukken 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ aan.

De voorlopige jaarstukken 2024 geven inzicht in de gerealiseerde activiteiten en daarmee samenhangende baten en lasten van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ (DG&J).

De onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis sluiten het jaar af met een resultaat van € 1,1 miljoen. Het betreft hier een resultaat op de merken GGD, LVS en Veilig Thuis en is gelijk aan een afwijking van 2,23% ten opzichte van de totale begrote lasten van deze drie onderdelen. Bij de 2^e burap 2024 werd nog een resultaat van circa € 0,6 miljoen voorzien. De afwijking ten opzichte van de 2^e burap is onder andere het gevolg van extra rente-inkomsten (€ 187.000), extra inkomsten (€ 208.000) en lagere personele lasten als gevolg van onder andere vacature ruimte (€ 110.000).

De totale lasten van de Serviceorganisatie Jeugd vallen circa € 3,7 miljoen lager uit dan wat bij de 2^e burap 2024 was geprognosticeerd. De lagere lasten betreffen voor het grootste deel de post regionale zorgmarkt. Dit is met name te danken aan een actieve aanpak van het woonplaatsbeginsel. Hierdoor zijn er extra ontvangsten van € 1,9 miljoen gerealiseerd, terwijl slechts € 0,2 mln. bij onze regio is gevorderd. Deze aanpak is in Q4/Q1 2025 uitgevoerd na beschikbaar komen van aanvullende tooling hiervoor. Daarnaast zijn er ook verschuivingen binnen de regio. Verder is minder betaald voor beschikbaarheidsbekostiging voor de Oppervlakte en is er onderbesteding op de SOJ-apparaatskosten.

Voorstel

Het Algemeen Bestuur heeft het voornemen om € 350.000 van het resultaat in te zetten ten behoeve van mentale gezondheid waarover wordt besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025. Voor het resterende bedrag ter hoogte van € 797.995, uit te keren aan de gemeenten. De verdeling van het resultaat over de gemeenten is opgenomen in bijlage 2.

Mentale Gezondheid

Op 7 november 2024 heeft het Algemeen Bestuur gesproken over het resultaat ter hoogte van € 350.000 dat is ontstaan binnen het budget Samen voor Gezond 2020 - 2024. Pas bij vaststelling van de jaarstukken 2024 (voorzien op 10 juli 2025) wordt over de precieze bestemming besloten, waarvoor DG&J in de tussentijd een inhoudelijk voorstel doet aan het Algemeen Bestuur. Besluitvorming over het plan mentale gezondheid wordt zodoende gekoppeld aan de besluitvorming over de jaarrekening 2024 en de begroting 2026.

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat gemeenten een zienswijze mogen uitbrengen over de resultaatbestemming bij de jaarstukken. Aan de gemeenten wordt dan ook gevraagd om een zienswijze uit te brengen over het beschikbaar stellen van de € 350.000, vooruitlopend op de concrete invulling die samenhangt met dit bedrag. In bijlage 3 is het voorstel wat door het AB is behandeld op 3 april opgenomen.

Bestemming vrijval reserve Leerdam en Zederik

Van de gemeenten Leerdam en Zederik heeft DG&J bij uittreding per 1 januari 2019 een vergoeding voor frictiekosten ontvangen van € 4,1 mln. Na inkrimping van bedrijfsvoering- en staffuncties en afloop van de individuele verplichtingen resteert € 1,4 mln. Het Algemeen Bestuur heeft besloten deze middelen in te zetten voor collectieve personele factoren, in de periode 2025-2027. Dit betreffen noodzakelijke aanpassingen in de huisvesting van de locaties Johan de Wittstraat en Karel Lotsyweg, investering in personele begeleiding en vitaliteit.

Bijdrage 2024 deelnemende gemeenten

In de AB vergadering van 16 mei 2019 is de bijdrageverordening vastgesteld. In de bijdrageverordening is in artikel 6 lid 2 bepaald dat het AB jaarlijks in de jaarrekening de definitieve bijdrage per deelnemer vaststelt. De definitieve berekening is opgenomen in bijlage 1 van de voorlopige jaarstukken 2024.

Proces

De jaarstukken worden nog door de accountant gecontroleerd. Uit deze controle kunnen wijzigingen naar voren komen waardoor de jaarstukken mogelijk nog moeten worden aangepast.

In de vergadering van 10 juli 2025 zal het algemeen bestuur de jaarstukken definitief vaststellen. In deze vergadering wordt de zienswijze van uw gemeenteraad, met ons advies daarover, behandeld.

Wij verzoeken u daarom de door uw raad vastgestelde zienswijze uiterlijk 19 juni 2025 bij ons aan te leveren.

Zodra de stukken in het algemeen bestuur zijn vastgesteld, zullen wij u hierover opnieuw informeren.

Met vriendelijke groet,

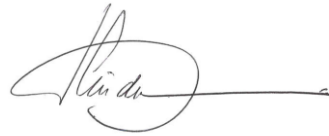
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd,

de secretaris,

de voorzitter,

E.S. Schurink

H. van der Linden

Bijlage 1. Voorlopige jaarstukken 2024 GR DG&J

Zie apart bijgevoegd document.

Bijlage 2. Voorstel resultaatbestemming GR DG&J

(bedragen x € 1)

Gemeenten	Begroting 2024			Jaarrekening 2024	Verschil	
	Basis	Begrotings wijzigingen *1	Totaal	Totaal	Bedrag	Te betalen - te ontvangen
Alblasserdam	1.390.082	52.522	1.442.604	1.411.538	-31.066	te ontvangen
Dordrecht	8.457.384	284.115	8.741.499	8.469.295	-272.204	te ontvangen
Gorinchem	2.621.818	90.363	2.712.181	2.633.570	-78.611	te ontvangen
Hardinxveld-Giessendam	1.252.056	48.643	1.300.699	1.276.419	-24.280	te ontvangen
Hendrik-Ido-Ambacht	2.155.440	86.270	2.241.710	2.205.686	-36.024	te ontvangen
Hoeksche Waard	5.205.176	176.025	5.381.201	5.265.943	-115.258	te ontvangen
Molenlanden	2.900.520	114.467	3.014.987	2.961.530	-53.457	te ontvangen
Papendrecht	2.062.122	75.597	2.137.719	2.086.042	-51.677	te ontvangen
Sliedrecht	1.813.846	65.455	1.879.301	1.832.414	-46.887	te ontvangen
Zwijndrecht	3.059.534	106.597	3.166.131	3.077.600	-88.531	te ontvangen
Totaal	30.917.978	1.100.054	32.018.032	31.220.037	-797.995	

*1 De begrotingswijzigingen hebben betrekking op:

- VT-uitbreiding (Algemeen Bestuur 6 juli 2023);
- WMO toezicht (Algemeen Bestuur 9 november 2023);
- Leerplicht tijdelijke uitbreiding capaciteit (Algemeen Bestuur 4 april 2024);
- JGZ maternale kinkhoest (Algemeen Bestuur 4 april 2024);
- JGZ extra indexatie (Dagelijks Bestuur 10 oktober 2024).

Bijlage 3. Voorstel Mentale Gezondheid

Zie apart bijgevoegd document.

Voorlopige Jaarstukken 2024

GR Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid

Jaarstukken 2024

14 april 2025

Inleiding

Beste lezer,

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd. Het jaar 2024 sluiten wij af met een positief resultaat voor zowel Service Organisatie Jeugd (SOJ) als GGD, Veilig Thuis en Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS). In deze jaarstukken geven we u preciezer inzicht in onze inspanningen en realisatie over het jaar 2024.

In 2024 is het meerjarenbeleidsplan 2024-2028 vastgesteld en het daarmee samenhangende uitvoeringsprogramma. In het MJP is de stip aan de horizon geschetst voor het verminderen van gezondheidsachterstanden en het vergroten van ontwikkelkansen van inwoners in Zuid-Holland Zuid. Daarbij hebben we samen met gemeenten leidende principes, ambities en bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd. Het geeft daarmee een goed beeld van de dienstverlening van de DG&J aan de gemeenten en hun inwoners in de komende jaren.

In 2024 hebben we gezien dat de groei in meldingen voor LVS, Veilig Thuis, OGGZ en SOJ zich onverminderd heeft doorgezet. Dit heeft impact op het dienstverleningsniveau wat wij kunnen aanbieden. In 2024 hebben wij dan ook niet onze doelstellingen op deze onderdelen gerealiseerd, ondanks dat we in de processen aanpassingen hebben doorgevoerd. Middels het nieuwe P&C-product de kadernota 2026 en de impactanalyses die voor LVS, Veilig Thuis en OGGZ zijn opgesteld is inzichtelijk gemaakt wat de impact van deze gestegen groei is en welke maatregelen getroffen kunnen worden en zijn keuzes gemaakt.

Onverminderd heeft DG&J haar rol gepakt rondom landelijke ontwikkelingen. Zo is verder invulling gegeven aan de Versterking van Infectieziekten en Pandemische paraatheid en heeft DG&J net als in 2023 haar rol als strategisch adviseur rondom het PFAS dossier vervuld.

Binnen de DG&J is in 2024 de wijziging van de organisatiestructuur afgerond. Hiermee is de organisatie in staat om te kunnen anticiperen op de ontwikkelingen die zowel op regionaal als landelijk vlak plaatsvindt. Als directie van de DG&J zijn wij dan ook trots op onze medewerkers. Zij hebben laten zien dat hun kundigheid, flexibiliteit, bevlogenheid en loyaliteit ervoor hebben gezorgd dat deze organisatieontwikkeling is geland en dat is geanticipeerd op regionale en landelijke ontwikkelingen.

Eveline Schurink

Algemeen directeur DG&J, tevens Directeur Publieke Gezondheid Zuid-Holland Zuid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Samenvatting	5
2 Programmaverantwoording	9
2.1 Dienst Gezondheid en Jeugd	9
2.1.1 Publieke Gezondheid	9
2.1.2 Veilig Thuis	19
2.1.3 Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	23
2.1.4 Jeugdgezondheidszorg	26
2.1.5 Kennisprogramma	27
2.2 Serviceorganisatie Jeugd	29
2.3 Algemene dekkingsmiddelen	37
3 Verplichte paragrafen	39
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	39
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	45
3.3 Financiering	45
3.4 Bedrijfsvoering	47
3.5 Verbonden partijen	54
3.6 Openbaarheidsparagraaf	54
3.7 COVID-19 paragraaf	55
4 Jaarrekening 2024	57
4.1 Balans GR DG&J	57
4.2 Het overzicht van baten en lasten	60
4.3 Taakvelden	60
4.4 EMU-saldo	61
4.5 Toelichtingen	62
4.6 Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)	70
4.7 Subsidierelaties	74
4.8 COVID-19 meerkosten – COVID-19 SPUK	74
4.9 Rechtmatigheidsverantwoording	74
5 Vaststelling	76
6 Controleverklaring	77
Bijlagen	78
1 Inwoner- en leerlingenbijdrage 2024	78
2 Verantwoording subsidie	81
3 Taakvelden	83
4 Beleidsindicatoren	84
5 SiSa bijlage	85

1 Samenvatting

Het jaar 2024 was dynamisch. Buiten en binnen onze organisatie hadden we te maken met de volgende uiteenlopende, impactvolle ontwikkelingen:

GGD

Infectieziektebestrijding

Ook in 2024 hebben wij verder invulling gegeven aan de versterking Infectieziekten en pandemische paraatheid van de DG&J. Een opdracht vanuit het ministerie van VWS voortvloeiend uit de COVID-19. En dit is ook nodig, zo waren er dit jaar verheffingen van kinkhoestinfecties en bof. In de regio's om ons heen speelden dit jaar diverse uitbraken van mazelen. De voorbereidingen hierop in onze regio vereisten de nodige capaciteit van met name artsen en verpleegkundigen. Tot nu toe is de inzet hiervan beperkt gebleven, maar alertheid en paraatheid blijft geboden. Door het voortdurende landelijke tekort aan artsen Maatschappij & Gezondheid bleef de inhuur van basisartsen nodig. Hoewel we hen intern opleiden voor de meest voorkomende werkzaamheden, dragen de artsen M&G de eindverantwoordelijkheid voor de medische processen binnen de GGD. Bij grote infectieziekte uitbraken, ziekte en/of uitval is dit mogelijk niet te waarborgen.

Naast de infectieziektebestrijding in Nederland is het ook belangrijk om de import van infectieziekten te voorkomen. Hiervoor bieden wij (reizigers) consulten aan. Het aantal (reizigers) consulten lag in 2024 beduidend hoger dan de norm (10.353 om 6.000).

In het najaar van 2024 hebben wij, op advies van de Gezondheidsraad, succesvol uitvoering gegeven aan een nieuwe vaccinatieronde tegen COVID-19. De doelgroep van de campagne was gelijk aan de najaarscampagne in 2023: mensen vanaf 60 jaar, zorgmedewerkers en mensen die jaarlijks een uitnodiging krijgen voor een griep prik.

De toename van vluchtelingen uit Oekraïne en van asielzoekers brengt ook een taak voor ons mee. Op diverse opvanglocaties zijn in 2024 voorlichtingen gegeven over het voorkomen van infectieziekten. Naast de reguliere wettelijke inspectietaken op het gebied van Technische Hygiëne Zorg, hebben wij hygiëne inspecties uitgevoerd voor de opvanglocaties van vluchtelingen uit Oekraïne en asielzoekers.

Gezondheid & milieu

De aanwezigheid van PFAS in de leefomgeving heeft grote gevolgen voor inwoners van Zuid-Holland Zuid. Naast fysieke gezondheidseffecten ervaren veel mensen ook mentale zorgen over dit probleem. In 2024 ontving de GGD Zuid-Holland Zuid veel vragen van inwoners over PFAS. Gemiddeld kwamen er vier vragen per week binnen, met name over eieren, moestuinen en zwembadwater. Naast het beantwoorden van deze vragen organiseerde de GGD Zuid-Holland Zuid samen met haar regionale partners informatiemarkten en spreekuren voor inwoners in de wijk 'De Staart' in Dordrecht. Deze activiteiten volgen uit het PFAS-programma wat is opgezet, wat bestaat uit vijf programmalijnen (lobby, onderzoek, informatie voor inwoners & professionals, bestuurlijke samenwerking en samenwerken GGD'en).

Toezicht & inspecties

In onze toezichtrol bij kinderopvang en Wmo hebben wij in 2024 de inspecties kinderopvang, die aan een wettelijke termijn zijn gebonden, tijdig uitgevoerd en afgerond. Daarmee is in 2024 voldaan aan de 100% norm voor tijdigheid. De Wmo-toezichthouders van de GGD hebben het grootste deel van de gecontracteerde onderzoeken uitgevoerd.

Preventie publieke gezondheid

Bij het onderdeel preventie publieke gezondheid was in 2024 het programma 'Samen voor Gezond' leidend. We hebben hier in 2024, zonder de beperkingen die de coronamaatregelen eerder gaven, uitvoering aan gegeven.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz)

Over de jaren heen is er sprake van groei van het aantal inwoners dat in beeld komt bij het meldpunt Zorg en Overlast en OGGz. Per saldo wordt er over meer mensen gemeld. Het doorverwijzen naar beschikbare, passende interventies/ hulp en of zorgaanbod blijkt tijdrovend en complex. Hieraan ligt een breed scala aan sociaal-maatschappelijke oorzaken ten grondslag waarop het meldpunt en/of team OGGz geen invloed hebben. Dit beeld heeft zich doorgezet in 2024: een toenemende complexiteit van de problematiek waarmee een groeiende groep burgers te maken heeft. Ook het aantal huishoudens waar sprake is van extreme woningvervuiling is in 2024 opnieuw gestegen.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

In 2024 is de Bestuursopdracht JGZ uitgevoerd. Er is onderzocht wat de kernpartners in de regio onder een toekomstbestendige JGZ verstaan en welke vorm van governance hier het beste bij past. Tevens is een ontwikkelagenda opgesteld, waar we in de komende periode uitvoering aan geven.

In 2024 was er meer inzet vanuit Jong JGZ door:

- verhoogd verzuim onder VO-leerlingen.
- inzet op locaties met veel nieuwkomers en Oekraïense ontheemden.

Daarnaast is in 2024 gestart om invulling te geven aan het thema "duurzame JGZ". Door Jong JGZ wordt hiervoor een meerjarige aanpak ingericht. De verwachte opbrengst (2026) is een toekomstbestendig JGZ pakket, met aandacht voor flexibilisering en het bieden van voldoende verantwoorde zorg door een range aan verschillende professionals (taakdifferentiatie).

Kennisprogramma

De geplande activiteiten en onderzoeken uit het kennisprogramma zijn voor het grootste deel in 2024 gerealiseerd, zoals de monitor jongvolwassen. De resultaten hiervan zijn begin 2025 gepresenteerd. Daarnaast is extra (kwalitatief) onderzoek uitgevoerd voor gemeenten vanuit de beleidsontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Veilig Thuis

Binnen Veilig Thuis zien we dat op bijna alle taken die worden uitgevoerd een toename van casuïstiek. De beschikbare capaciteit stond in 2024 dan ook stevig onder druk. Veilig Thuis heeft in het najaar in samenspraak met het regionaal programmateam Toekomstscenario een verrijkte impactanalyse opgesteld, gericht op het realiseren van een betere match tussen beschikbare middelen en het aantal meldingen. Tevens zien we dat de casuïstiek niet alleen in aantallen is toegenomen (het aantal meldingen is t.o.v. 2023 met 12% gestegen), maar ook dat de complexiteit van de melding is gestegen.

- Stijging aantal aanvragen (19%) om directe veiligheid te creëren of om deze te verstevigen door middel van een Aware, Ambulante trajecten of Opvang.
- Stijging van het aantal tijdelijke huisverboden met 18%.
- In 2024 zijn 296 diensten uitgevoerd in het kader van Onderzoek en Voorwaarden & Vervolg. Dit is een stijging van 4% in vergelijking met 2023.

Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten

De groei in cijfers laat zien dat zelfs met de aanvullende, incidentele middelen van 2023 en 2024 alle uitvoerende taken in casuïstiek als ook de basistaken (zoals benoemd in de MAS systematiek) voor leerplicht niet kunnen worden uitgevoerd. Dit betekent dat we de volgende taken niet tot nauwelijks hebben kunnen uitvoeren in 2024:

- het bezoeken van scholen in het primair onderwijs en hen bekend maken met de werkwijze zoals afgesproken in de regio;
- geven van voorlichting op scholen of bij ketenpartners;
- aansluiten bij casuïstiek overleggen van gemeenten.

Het oppakken en afhandelen van de leerplicht meldingen heeft voortdurend onze prioriteit. Desondanks is de doorlooptijd behoorlijk gestegen.

De aantallen benaderde en geplaatste jongeren vanuit het Doorstroompunt zijn in de laatste maanden van 2024 sterk toegenomen ten opzichte van de eerste acht maanden van het jaar. Dit mede door het werven van extra MatchMakers.

Serviceorganisatie Jeugd

In 2024 is, tezamen met gemeenten, ingezet op verdere beheersing en inzicht in de jeugdhulpuitgaven. Onder andere zijn met jeugdhulpaanbieders zijn gesprekken gevoerd, is een monitor vanuit het normenkader ontwikkeld en is het gemeentedashboard doorontwikkeld waardoor meer inzicht is in o.a. nieuwe instroom en jeugdigen met hoge zorgkosten.

Tevens is samen met gemeenten heeft de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) het Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp opgezet. Hierin zijn diverse lijnen opgenomen, waaronder het begrenzen van regionaal ingekochte producten en diensten en het versterken van de gemeentelijke grip op de route vanuit de gecertificeerde instellingen.

Recapitulatie financiën

GR DG&J

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Publieke gezondheid	14.364	14.634	270	13.776	14.367	590	588	-267	321
Veilig Thuis	8.021	8.254	232	8.205	8.302	97	-183	48	-135
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	3.917	3.773	-145	3.847	3.708	-138	71	-64	6
Jeugd(-gezondheidszorg)	14.008	14.031	23	13.998	14.031	33	11	0	11
Kennisprogramma	1.358	1.364	5	1.383	1.444	61	-24	80	55
Serviceorganisatie Jeugd	149.980	150.180	200	147.782	147.982	200	2.198	-2.198	0
Algemene dekkingsmiddelen	13.464	13.619	155	12.785	13.274	489	679	-345	334
Saldo baten en lasten	205.114	205.855	741	201.775	203.108	1.333	3.339	-2.747	592
Mutaties reserves	974	809	-165	973	789	-185	0	-20	-20
Gerealiseerd resultaat	206.088	206.664	576	202.748	203.896	1.148	3.339	-2.767	572

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024) + Besteding gelden teruggave GI's 2023 ad € 199.961 in bestemmingsreserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 19 december 2024

De DG&J sluit het jaar af met een resultaat van € 1,1 miljoen. Het betreft hier een resultaat op de merken GGD, LVS en Veilig Thuis en is gelijk aan een afwijking van 2,23% ten opzichte van de totale begrote lasten van deze drie onderdelen. Bij de 2^e bestuursrapportage 2024 werd nog een resultaat van circa € 0,6 mln. voorzien. De afwijking ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage is onder andere het gevolg van extra rente-inkomsten (€ 187.000), extra inkomsten (€ 208.000) en lagere personele lasten als gevolg van onder andere vacatureruimte (€ 110.000).

Service Organisatie Jeugd (SOJ)

Financieel overzicht

Bedragen * € 1.000,-	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Primaire begroting	Actuele begroting	Prognose 2e burap	Realisatie 2024 -/- Primaire begroting	Realisatie 2024 -/- Actuele begroting	Realisatie 2024 -/- Prognose 2e burap	Realisatie 2023 -/- realisatie 2024
Regionale zorgmarkt	132.366	115.055	117.187	133.980	135.396	15.179	-1.614	-3.030	17.311
LTA	8.401	7.775	8.539	8.310	8.555	-138	91	-154	626
PGB	7.015	7.440	7.424	7.890	6.889	-410	-875	125	-426
Stichting Jeugdteams	-	2.510	-	-	-	-	-	-	-2.510
Serviceorganisatie	4.242	4.250	5.253	5.053	5.053	-1.012	-812	-812	-8
Mutaties reserves	200	-	-	-	-	200	200	200	200
Totaal lasten	152.223	137.030	138.404	155.233	155.894	13.820	-3.010	-3.670	15.193
Gemeentelijke bijdragen	151.777	133.745	138.404	154.648	155.309	13.374	-2.871	-3.532	18.033
Rentebaten	446	595	-	565	565	446	-119	-119	-149
Gemeentelijke bijdragen jeugdteams	-	2.510	-	-	-	-	-	-	-2.510
Overige baten	-	123	-	20	20	-	-20	-20	-123
Mutaties reserves	-	58	-	-	-	-	-	-	-58
Totaal baten	152.223	137.030	138.404	155.233	155.894	13.820	-3.010	-3.670	15.193
Saldo baten -/- lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De totale lasten voor 2024 bedragen € 152,2 mln. De gemeentelijke bijdragen betreft € 151,8 mln. Het verschil betreft € 0,4 mln. rente-inkomsten. De lasten zijn € 3,0 mln. lager mln. dan de actuele begroting en € 3,7 mln. lager dan de prognose bij de 2^e bestuursrapportage. De gemeentelijke bijdragen zijn € 3,5 mln. lager dan de prognose bij de 2^e bestuursrapportage. Dit is circa 2 procent en valt daarmee binnen de bandbreedte van 2 á 3 procent die gangbaar is voor organisaties als de onze (bron BDO).

De lagere lasten betreffen voor het grootste deel de post regionale zorgmarkt. Dit is met name te danken aan een actieve aanpak van het woonplaatsbeginsel. Hierdoor zijn extra ontvangsten van € 1,9 mln. gerealiseerd, terwijl slechts € 0,2 mln. bij onze regio is gevorderd. Deze aanpak is in Q4/Q1 2025 uitgevoerd na het beschikbaar komen van aanvullende tooling. Daarnaast zijn er ook verschuivingen binnen de regio. Verder is minder betaald voor beschikbaarheidsbekostiging voor de Opper en is er onderbesteding op de SOJ-apparaatskosten. De mutatie reserves betreft de vorming van de reserve conform het AB-besluit, welke is gevormd na de terugbetaling van middelen van twee gecertificeerde instellingen.

Gemeenten worden maandelijks op de hoogte gesteld middels een actuele forecast in hun maandrapportage. In onderstaand overzicht zijn de uitkomsten per gemeente opgenomen. Hierbij valt op dat voor Alblasterdam de kosten hoger zijn de 2^e bestuursrapportage en de rapportage van december. Dit is het gevolg van mutaties naar aanleiding van het woonplaatsbeginsel.

	Regionale zorgmarkt	LTA	PGB	SOJ	Rente	Totaal	2e burap	Rapportage december
Alblasterdam	6.583.349	371.843	201.691	197.027	-20.715	7.333.194	6.954.270	7.056.473
Dordrecht	42.897.416	1.688.298	2.958.271	1.266.803	-133.188	48.677.601	48.704.498	48.678.539
Gorinchem	10.576.394	792.605	376.976	399.158	-41.966	12.103.167	12.484.609	12.414.712
Hardinxveld-Giessendam	5.006.545	283.611	392.923	166.580	-17.514	5.832.145	6.424.305	6.210.890
Hendrik-Ido-Ambacht	7.480.198	733.162	376.345	221.352	-23.272	8.787.785	8.974.727	9.111.881
Hoeksche waard	17.322.882	2.172.858	951.685	662.497	-69.653	21.040.269	21.119.256	21.292.017
Molenlanden	8.980.612	143.971	513.544	329.038	-34.594	9.932.571	11.648.058	10.683.682
Papendrecht	9.503.913	1.042.387	232.244	282.948	-29.748	11.031.744	11.335.370	11.365.547
Sliedrecht	6.859.958	461.339	248.157	242.947	-25.543	7.786.859	7.941.324	8.058.573
Zwijndrecht	17.354.715	710.871	762.788	473.246	-49.756	19.251.864	19.722.499	19.472.141
Totaal	132.565.983	8.400.946	7.014.625	4.241.595	-445.948	151.777.200	155.308.916	154.344.454

NB: Regionale zorgmarkt is inclusief mutatie reserve 2024

In hoofdstuk 2, bij de onderdelen "wat heeft het gekost?" wordt hierop een uitgebreidere toelichting gegeven.

2 Programmaverantwoording

2.1 Dienst Gezondheid en Jeugd

Binnen de Dienst Gezondheid en Jeugd hielden we ons bezig met:

- Publieke Gezondheid
- Veilig Thuis
- Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt
- Jeugdgezondheidszorg
- Kennisprogramma

2.1.1 Publieke Gezondheid

De kosten en inkomsten die verband houden met COVID-19 zijn, voor zover ze geen betrekking hebben op overhead, verantwoord in dit programma. In dit programma is geen verdere toelichting hierover opgenomen, omdat alle kosten en inkomsten die verband houden met COVID-19 zijn verantwoord in de paragraaf over COVID-19 (zie hoofdstuk 3, onderdeel 3.9).

2.1.1.1 Wat wilden wij bereiken?

De inwoners van Zuid-Holland Zuid mogen rekenen op bescherming van hun gezondheid tegen invloeden waartegen zij zichzelf niet, of niet voldoende, kunnen beschermen. Het programma Publieke Gezondheid heeft de volgende maatschappelijke doelstellingen:

1. Het voorkomen van introductie en (verdere) verspreiding van infectieziekten en waar nodig het bestrijden van infectieziekten, waaronder SOA's en TBC en het bevorderen van het hygiënebesef en het op juiste wijze toepassen van hygiënemaatregelen.
2. Het voorkomen van de introductie van import infectieziekten in ZHZ en het beschermen van reizigers tegen infectieziekten en andere gezondheidsrisico's.
3. Het adviseren over de gezondheidseffecten van milieuvraagstukken.
4. Het bevorderen van kwalitatief hoogwaardige kinderopvang voor een goede ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.
5. Het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezondheid gedrag (preventieve publieke gezondheid). Het verbeteren van de (ervaren) fysieke en psychische gezondheid en het verminderen van de psychosociale problematiek van kwetsbare doelgroepen van 0 tot 100 jaar.
6. Het beschermen van de gezondheid van inwoners bij rampen en crises.
7. Het coördineren van de preventieve Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) voor de gehele bevolking, preventieve zorg voor risicogroepen en zorg voor kwetsbare personen die zelf geen hulp zoeken zoals dak- en thuislozen en zorgwekkende 'zorgmijders'.

2.1.1.2 Wat hebben wij gedaan?

1. Infectieziektebestrijding en infectiepreventie

Algemeen

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Bezetting artsen en verpleegkundigen op orde	100% van de formatie	☹️	☹️	☹️
Aantal voorlichtingen en trainingen verzorgd	15	☺️ 21	☺️ 11	☺️ 8
Vergunningsaanvragen tattoo, piercing en PMU binnen 8 weken afgehandeld	100%	100%	☺️ 100%	☺️ 100%

Toelichting:

De bezetting van verpleegkundigen infectieziektebestrijding was in 2024 op orde. Wel was er enig verloop. Het blijft, mede door de krapte op de arbeidsmarkt, van belang om hen als aantrekkelijke werkgever te blijven boeien en binden.

De situatie rond de bezetting van artsen is onveranderd en daarmee blijft het medisch proces kwetsbaar. Door het voortdurende landelijke tekort aan artsen Maatschappij & Gezondheid bleef de inhuur van basisartsen nodig. Hoewel we hen intern opleiden voor de meest voorkomende werkzaamheden, dragen de artsen M&G de eindverantwoordelijkheid voor de medische processen binnen de GGD. Bij grote infectieziekte uitbraken, ziekte en/of uitval is dit mogelijk niet te waarborgen.

De werkdruk bij Infectieziektebestrijding is altijd onderhevig aan pieken en dalen. Zo waren er dit jaar verheffingen van kinkhoestinfecties en bof. In de regio's om ons heen speelden dit jaar diverse uitbraken van mazelen. De voorbereidingen hierop in onze regio vereisten de nodige capaciteit van met name artsen en verpleegkundigen. Tot nu toe is de inzet hiervan beperkt gebleven, maar alertheid en paraatheid blijft geboden

De bovenregionale samenwerking, één van de pijlers van het VIP-programma (Versterking Infectieziekten en Pandemische Paraatheid) kreeg meer vorm. Een voorbeeld hiervan is het op afstand bijspringen in de uitvoering van infectieziektebestrijding bij een andere GGD. Ook is gewerkt aan een bovenregionaal dashboard. In het algemeen weten de GGD-en in de regio elkaar op alle niveaus beter te vinden.

De deskundigen infectiepreventie hebben ook dit jaar een aantal interne en externe trainingen/voorlichtingen gegeven; aan medewerkers, ter voorbereiding op inzet bij een uitbraak van een infectieziekte, en aan externe beroepsgroepen, zoals (toekomstige) medewerkers van kindercentra en jongeren in een opvanglocatie voor asielzoekers. Ook is een start gemaakt met een meer preventieve inzet richting burgers door o.a. op weekmarkten voorlichting te geven en in gesprek te gaan met burgers. In 2025 wordt dit verder vormgegeven.

Het wetenschappelijk onderzoek 'Het verbeteren van surveillance naar infectieziekten in Zuid-Hollandse kinderdagverblijven: inzichten uit turflijsten en lokale rioolwatersurveillance' werd dit jaar uitgevoerd. De resultaten worden in 2025 gepresenteerd.

Met financiering door het RIVM (regioproject) is een e-learning voor huisartsen over het herkennen en diagnosticeren van infectieziekten als bof, mazelen en rode hond en kinkhoest ontwikkeld en in het laatste kwartaal van 2024 gelanceerd. Deze is goed ontvangen, wat blijkt uit het aantal deelnemers tot nu toe. Dit zal voortdurend gemonitord en geëvalueerd worden.

Technische hygiënezorg (THZ)

De personele bezetting varieerde gedurende dit jaar door vertrek van één van de twee medewerkers. Dat leidde tot minder uitgevoerde scheepsinspecties door onze GGD. Wel zijn alle vergunningaanvragen voor tattoo-, piercingshops en PMU (permanente make-up) tijdig afgehandeld evenals die voor seks- en relaxgelegenheden. Inmiddels is de bezetting weer op orde. Er ligt een steeds grotere taak in het inspecteren van asielzoekerscentra en noodopvanglocaties, voor zowel asielzoekers als Oekraïners.

Centrum seksuele gezondheid

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Vindpercentage soa's	20% (bijgesteld tov begroting 2024)	😊 21%	😊 21%	😊 21%

Toelichting:

Het vindpercentage van soa's is gedurende het jaar onverminderd hoog gebleven. Het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG) ZHZ voerde in 2024 1.620 consulten uit, bekostigd uit de ASG-regeling (Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg). Dit is minder dan de beoogde 1900. Personele wisselingen bij de verpleegkundigen leidden tot een minimale bezetting gedurende een deel van het jaar, waardoor minder spreekuren plaatsvonden. Vanaf oktober was de bezetting weer op orde. Een flink aandeel van deze consulten (776) betreft testen via het landelijke "Testlab Man tot Man". Inwoners uit de doelgroep (ook van buiten de regio) kunnen zich bij locaties in Dordrecht en Gorinchem zonder afspraak laten testen op soa's. Deze testuitslagen werden door het CSG ZHZ verwerkt. Daarnaast valt een deel van de consulten onder de Prep-zorg. Sinds 2023 biedt het CSG ZHZ Prep-zorg aan mannen die seks hebben met mannen. Prep is medicatie om hiv te voorkomen. De landelijke RIVM-pilot, ook door hen gefinancierd, is vanwege het succes met ingang van 1 augustus omgezet in een structurele regeling via een SPUK. Vanaf 2025 wordt dit gecombineerd met de bestaande ASG-subsidie.

Programma Seksuele Gezondheid

Naast de spreekuren werd de uitvoering van het regionale programma Seksuele Gezondheid en Veiligheid 2021-2025 gecontinueerd. De beperkte personele bezetting had ook hier invloed op de outreachende activiteiten. Er werden gastlessen gegeven op enkele scholen voor voortgezet onderwijs. De GGD ondersteunde ook het Da Vinci College rond het onderwerp seksuele gezondheid. Het onder de aandacht houden van het CSG bij professionals in de regio door het onderhouden van contacten werd voortgezet. Denk aan jongerenwerk, wijkteams en jeugdgezondheidszorg. Het CSG was in de zomer 2024 in een aantal gemeenten aanwezig bij evenementen met een informatiestand. De belangstelling hiervoor droeg bij aan het doel om meer bekendheid van het CSG onder de doelgroepen jongeren en MSM te bereiken.

De eerste resultaten van het landelijke onderzoek 'Seks onder je 25e', waaraan de GGD ZHZ deelnam, werden in het eerste kwartaal gepresenteerd middels een seminar. Hiervoor waren professionals uitgenodigd uit het netwerk, zoals jongerenwerk, scholen voor voortgezet onderwijs, jeugdgezondheidszorg en gemeenten. De volledige rapportage werd eind 2024 opgeleverd. De resultaten worden meegenomen bij de verdere voortzetting van het programma.

Aan het einde van het jaar vond in het kader van kwaliteit en in opdracht van het ministerie van VWS een vijfjaarlijkse landelijk georganiseerde visitatie plaats bij het CSG. De uitkomsten waren overwegend positief. Een aantal verbeterpunten is al opgenomen in het jaarplan voor 2025. Het CSG bood ook dit jaar Keuzehulpgesprekken bij een ongewenste of onbedoelde zwangerschap en Psychosociale nazorg na abortus aan, gefinancierd door het ministerie van VWS.

Nu Niet Zwanger

Het programma Nu Niet Zwanger draait in Zuid-Holland-Zuid in zeven gemeenten (Dordrecht, Zwijndrecht, Hardinxveld-Giessendam, Gorinchem, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht). De volgende resultaten zijn geboekt:

- 129 professionals en 11 aandachtsfunctionarissen rondten de basis E-learning af;
- Er vonden 13 intervisiebijeenkomsten plaats, met in totaal 77 deelnemers;
- Twee keer is de basistraining georganiseerd, met in totaal 12 deelnemers;
- Drie keer heeft de verdiepende training plaatsgevonden, met in totaal 23 deelnemers;
- Het medische domein (huisartsen, verloskundigen en Beatrix ziekenhuis) is meer aangehaakt bij de aanpak, met behulp van nieuwsberichten en presentaties. In totaal zijn 43 casussen door hen opgeschaald naar de GGD.

Tuberculose bestrijding

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Aantal TBC patiënten	< 15	☹️ 16	😊 9	😊 7
Aantal latente TBC infecties	< 25	😊 14	😊 8	😊 5

2024		
ZUID-HOLLAND ZUID	TB	TBI
Alblasserdam	0	0
Dordrecht	4	4
Gorinchem	0	0
Hardinxveld-Giessendam	0	0
Hendrik-Ido-Ambacht	1	1
Hoeksche Waard	7	1
Molenlanden	1	1
Papendrecht	1	4
Sliedrecht	1	0
Zwijndrecht	1	3
Totaal	16	14

Toelichting:

In 2024 zijn er in totaal 16 patiënten met een actieve tuberculosebesmetting (TBC) geïdentificeerd via screening en contactonderzoek. Het aantal actieve TBC-patiënten ligt iets boven de verwachte prognose, wat kan worden verklaard door de gesignaleerde mondiale toename van TBC na de COVID-19-pandemie. Ook in Nederland zien we voor het tweede jaar op rij een stijging van 12%. Daarnaast zijn 14 patiënten met een Tuberculose Infectie (TBI) geregistreerd en/of in behandeling gezet.

De instroom van asielzoekers en migranten blijft een variabele factor die voortdurende aandacht vereist voor een effectief en laagdrempelig TBC-screeningsaanbod. Kwetsbare groepen lopen een verhoogd risico bij een hoge incidentie van TBC, wat het noodzakelijk maakt om voortdurend preventieve maatregelen te blijven aanbieden.

In het afgelopen jaar zijn alle geplande basistaken regulier uitgevoerd en zonder significante beperkingen. De focus lag op het behouden van een stabiele TBC-basisinfrastructuur in de GGD-ZHZ-regio en op het snel en verantwoord reageren op potentiële uitbraken en TBC-meldingen. Door een verdere intensivering van de samenwerking binnen het REC-TBC ZH-samenwerkingsverband is de deskundigheid en kwaliteit van de TBC-uitvoering regio breed verbeterd.

Tevens is extra aandacht besteed aan het verbeteren van de toegankelijkheid van TBC-zorg door uitbreiding van (online) dienstverlening, een verbeterde regionale bereikbaarheid en efficiëntere spreekuurplanning.

2. Voorkomen import infectieziekten

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Aantal (reizigers)consulten	6.000	😊 10.353	😊 6.519	😊 3.809

Toelichting:

Het expertisecentrum vaccineren heeft door het jaar heen een redelijk constant aantal reisconsulten, omdat er geen echte seizoenpieken meer zijn. Dit jaar zijn er 6.432 eerste reisconsulten uitgevoerd. Het expertisecentrum heeft daarnaast ook 405 eerste vaccinatieconsulten aan beroepsgroepen verzorgd. Deze doelgroep heeft voor het veilig uitoefenen van hun beroep vaccinaties nodig. Tevens werden ook 153 vaccinaties 'op maat' verzorgd, na verwijzing of op eigen verzoek, bijvoorbeeld aan bepaalde chronisch zieken. De meesten uit de drie voornoemde doelgroepen komen voor vervolgvaccinaties, gezamenlijk 3.066 consulten. De 297 vervolgvaccinaties voor een noodzakelijke bloedafname bij reizigers, beroepsgroepen en 'op-maat-cliënten' komen daar nog bij.

Door uitval bij de artsen die ook deze spreekuren superviseren, kwamen gedurende een aantal weken in het vierde kwartaal de avondsprekken te vervallen; niet klantvriendelijk maar helaas onvermijdelijk.

3. Gezondheid en Milieu (Medische Milieukunde)

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Klanttevredenheid gemeente over adviseurs en adviezen	7,0	 KTO is niet uitgevoerd	 KTO is nog niet uitgevoerd	 KTO is nog niet uitgevoerd

Toelichting:

Er is in 2024 geen KTO uitgevoerd. Hiervoor was onvoldoende capaciteit beschikbaar.

In het eerste kwartaal van het jaar lag de uitvoering van taken door vertrek van één (van de twee) adviseurs uit dit team onder het zogenaamde waakvlam niveau. Een zeer kwetsbare situatie. In de tweede helft van het jaar zijn twee nieuwe adviseurs aangenomen en is een arts (AIOS) MMK 2e fase aangenomen.

De nauwe samenwerking met het team van GGD Rotterdam is gecontinueerd. De adviseurs van de GGD gaven advies aan burgers en gemeenten over het stimuleren van een veilige en gezonde leefomgeving, het beperken van contact met milieuverontreiniging en het beoordelen van de daarbij horende gezondheidsrisico's. Voorbeelden hiervan zijn gezondheidseffecten van luchtverontreiniging, bodemverontreiniging, geluidbelasting, veehouderijen, asbest, gezond binnenmilieu en klimaatadaptatie en PFAS.

Gezondheidsbevordering

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Realiseren van doelstellingen van het programma dat voortkomt uit de lokale nota volksgezondheid 2020-2023	Volgens jaarlijkse verantwoording die per gemeente wordt opgesteld			
Tevredenheid gemeenten	Cijfer (schaal 1 op 10); 8,0	 8.0		
Tevredenheid ketenpartners	Cijfer (schaal 1 op 10); 8,0	 8.0		

Toelichting:

De doelstellingen uit het jaarplan zijn voor het grootste gedeelte behaald. Hierover hebben we de gemeenten een voortgang d.m.v. een stoplichtmodel gestuurd. Daarnaast ontvangen de gemeenten nog een uitgebreide inhoudelijke evaluatie over het afgelopen jaar.

In het vierde kwartaal zijn de uitkomsten van het KTO onder gemeenten en ketenpartners ontvangen. De tevredenheid van zowel gemeenten als de ketenpartners over het professioneel handelen van Gezondheidsbevordering is een 8,0. Dit is gelijk aan het vorige KTO.

De belangrijkste uitkomsten uit het KTO zijn:

- Dat de rol van kennispartner, adviseur en netwerkpartner goed uit de verf komen;
- Er is veel verschillende expertise aanwezig;
- Hoog kwaliteitsniveau;

- Veel energie, enthousiasme, gedrevenheid en bevologenheid;
- De vragen van en de input vanuit de gemeenten worden goed opgepakt;
- De rol van aanjager kan nog verstevigd worden;
- De taak innovatie wordt gemist bij de rol van kennispartner;
- De gemeentelijke contactpersoon vanuit de GGD wordt gemist;
- De afdeling is klein en daardoor kwetsbaar wanneer medewerkers verhinderd zijn;
- Uit het oog verliezen van lokale context bij maken van regionale keuzes;
- Aandacht nodig voor professionaliseren van de zakelijke kant;
- De wens om te komen tot een gezamenlijke, verantwoorde visie (met gemeenten en ketenpartners) over de regionale rol van de GGD.

4. Toezicht kinderopvang en toezicht Wmo

Toezicht Kinderopvang

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Percentage inspecties dat is uitgevoerd binnen de wettelijke termijn	100%	😊 100%	😊 100%	😊 100%
Percentage verplichte jaarlijkse inspecties kinderopvang (KDV, BSO, GOB) uitgevoerd	100%	😊 100%	😐 58% uitgevoerd, aandacht nodig	😊 32% uitgevoerd, dus op koers, geen afwijking.
Percentage verplichte jaarlijkse inspecties gastouders (VGO) dat is uitgevoerd	50%	😊 100%	😊 41% uitgevoerd, dus ruim op koers, geen afwijking.	😊 31% uitgevoerd, dus ruim op koers, geen afwijking.

Toelichting:

De inspecties die aan een wettelijke termijn zijn gebonden, zijn tijdig uitgevoerd en afgerond. Daarmee is in 2024 voldaan aan de 100% norm voor tijdigheid. Om te voldoen aan de wettelijke normen, is de formatie in september 2024 uitgebreid door de contracturen van enkele collega's te verhogen. Deze maatregel was noodzakelijk vanwege de tijdelijke afwezigheid van drie zwangere collega's en enkele langdurig zieke medewerkers.

Toezicht WMO

Voor toezicht Wmo zijn geen indicatoren, maar wel doelen geformuleerd:

1. Uitvoeren van toezicht en daarbinnen uitvoering van alle verschillende soorten onderzoeken (calamiteitenonderzoek, reactief of proactief onderzoek);
2. Adviseren van gemeenten en zorgaanbieders over het verbeteren van kwaliteit;
3. Basiscapaciteit op orde voor uitvoering van de taken.

Eind 2023 zijn in overleg met de drie opdrachtgevers (centrumgemeente Dordrecht, gemeente Gorinchem/Molenlanden en Sociale Dienst Drechtsteden) jaarafspraken gemaakt voor het WMO-toezicht in 2024. De toezichthouders hebben hier uitvoering aan gegeven en hebben, waar nodig, in afstemming met de betreffende opdrachtgever andere onderzoeken uitgevoerd.

5. Crisisorganisatie

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Realiseren optimale bezetting van de (piket) poule voor uitvoering van de taken van de GGD ZHZ in crisissituaties	4x (wnd.) Directeur Publieke Gezondheid. 4 x procesleider PSH (Psychosociale Hulpverlening); 4 x procesleider IZB (Infectieziektebestrijding); 4x procesleider voor crisiscommunicatie; 4x procesleider GOR (geneeskundig onderzoek na rampen); 4 x procesleider MMK (medische milieukunde)	😊 2 x MMK + MMK- team in backoffice bij GGD RR	😊 100%	😊 100%
Minimaal 1 OTO (opleiden, trainen en oefenen) activiteit per werkproces per jaar	100%	😊 100%	😊 100%	😊 100%

Toelichting:

Ten aanzien van de bemensing van het piket is er achtervang georganiseerd bij de GGD-Rotterdam Rijnmond (GGD RR).

6. Preventieve publieke gezondheid

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Realiseren van doelstellingen van het programma dat voortkomt uit de lokale nota volksgezondheid 2020-2023	Volgens jaarlijkse verantwoording die per gemeente wordt opgesteld	😊	😊	😊
Tevredenheid gemeenten	Cijfer (schaal 1 op 10); 8,0	😊	😊	😊
Tevredenheid ketenpartners	Cijfer (schaal 1 op 10); 8,0	😊	😊	😊

Toelichting:

De doelstellingen uit het jaarplan zijn voor het grootste gedeelte behaald. Hierover hebben we de gemeenten een voortgangsrapportage gestuurd. Daarnaast ontvangen de gemeenten nog een uitgebreide inhoudelijke evaluatie over het afgelopen jaar.

In het vierde kwartaal zijn de uitkomsten van het KTO onder gemeenten en ketenpartners ontvangen. De tevredenheid van zowel gemeenten als de ketenpartners over het professioneel handelen van Gezondheidsbevordering is becijferd met een 8,0.

Dit is gelijk aan het vorige KTO. Naar aanleiding van specifieke uitkomsten zijn we met gemeenten in gesprek over het optimaliseren van de samenwerking.

Samen met de gemeente is de koers bepaald in het kader van het programma 'Samen voor Gezond'. In de uitvoering is daarbij gekeken naar een vorm die het beste past bij het thema en de vraag. Waarbij we hebben gewerkt met erkende aanpakken.

In 2024 is bijgedragen aan de doelstellingen van het programma, door in algemene zin onder meer ondersteuning aan gemeenten bij beleidsontwikkeling volksgezondheid en SPUK aanvragen en regionale input te leveren op IZA en GALA. Tevens hebben we - samen met landelijke, regionale en lokale partners - ingezet op het uitvoeren van een aantal gerichte en samenhangende (meerjarige) interventies ten aanzien van een aantal inhoudelijke thema's, te weten:

- Mentale Gezondheid (als voorbeeld: trainingen aan docenten in het effectieve programma Youth Mental Health First Aid);
- Gezond Gewicht (als voorbeeld: herhaling van de Campagne Trommel zonder rommel, die Lidl landelijk en JOGG landelijk inmiddels hebben geadopteerd);
- Alcohol en Roken (als voorbeeld: Stoptober, gezamenlijke actie met Albert Schweitzerziekenhuis en Rookvrij leven voor iedereen);
- Vitaal ouder worden (als voorbeeld: vitaliteitsbijeenkomsten ouderen en project hoorwinst);
- Gezonde Leefomgeving (als voorbeeld: ontwikkeling factsheet voor de kinderopvang over vergroenen van de speelpleinen).

Gesignaleerd is in 2024 dat uitvoerders te kampen hadden met personeelstekorten, waardoor een aantal interventies is doorgeschoven naar 2025.

7. Meldpunt Zorg en Overlast / OGGZ

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Aantal nieuwe meldingen Meldpunt Z&O (over unieke personen)	2.200 (marge 10%)	☹️ 3.500	☹️ 2.757	☹️ 1.881
Doorlooptijd en formatieve inzet GGD verminderen bij trajecten woningvervuiling, bij huur- en koopwoningen	Huur < 296 dagen Koop < 644 dagen	☹️ > 296 > 644	☹️ > 296 > 644	☹️ > 296 > 644

Initiële melding betreft een eerste (zorg)signaal over een persoon of huishouden waar vermoedelijk zorg of ondersteuning nodig is om maatschappelijke teloorgang te voorkomen of te verminderen. Deze persoon (of huishouden) was tot op heden niet bekend bij het Meldpunt Zorg en Overlast of een eerder dossier is meer dan een half jaar geleden gesloten.

Herhaalmelding gaat over een persoon of huishouden waar eerdere (zorg)signalen over zijn binnen gekomen en waar een vervolgtraject reeds is opgestart of nog lopend is. Het gaat hierbij veelal over personen die nog onvoldoende stabiliteit ervaren in hun leven en/of waarbij sprake is van terugval, en/of verergering van de (onderliggende) problematiek. Een herhaalmelding geeft ook inzicht in de voortgang van het reeds ingezette vervolgtraject.

Toelichting:

De ambitie voor 2024 was om de lokale preventieve aanpakken te versterken en daarmee kwetsbare inwoners eerder en beter te bereiken. In dit kader is in het bijzonder gewerkt aan de introductie van Wijk-GGD'ers in de gemeenten en het organiseren van een zogenaamde vangnetaanpak in onze regio. Dit heeft een positieve impact op de inzet van passende hulp voor deze inwoners en geeft efficiencyvoordelen voor DG&J en

gemeenten. De groei van het aantal meldingen wordt door andere factoren beïnvloed dan met de wijk-GGD om te buigen; denk hierbij bijvoorbeeld aan publiekscampagnes.

Goede zorg voor kwetsbare OGGZ-doelgroepen valt of staat met goede procesregie en interactie met gemeenten en de partners in het lokale veld vanuit het Meldpunt Zorg en Overlast. Hier hebben we ons in 2024 voor ingezet. In 2024 werden opnieuw incidentele middelen toegevoegd voor het opvangen van autonome groei. Het Algemeen Bestuur voegde hieraan de ambitie toe het groeiende aantal meldingen te willen verminderen en de inzet van het meldpunt en OGGZ te willen beheersen.

Een aantal bevindingen naar aanleiding van de resultaten:

- Er zijn in 2024 in totaal 2.026 initiële meldingen geregistreerd;
- In totaal zijn er 4.394 meldingen geregistreerd, waarvan 2.368 meldingen een persoon betrof waarover eerder is gemeld (herhaalmelding);
- Het totaal aantal inwoners dat in beeld is gekomen bij het meldpunt is gestegen en aanzienlijk hoger dan in 2023. Het aantal personen dat meer dan één keer in beeld is gekomen bij het meldpunt Zorg & Overlast is licht gestegen. Omdat er dus over meer dan een persoon tegelijk kan worden gemeld, telt het aantal personen niet op tot het totaal aantal meldingen;
- De complexiteit van de meldingen nam toe. Dit was van invloed op de doorlooptijd van de meldingen en de tijd die aan een melding moest worden besteed.

In het afgelopen jaar zijn interne werkprocessen binnen het team OGGZ geoptimaliseerd, waardoor (efficiency) winst is behaald ten opzichte van andere regio's. In 2024 noemde politie Regio Rotterdam het Meldpunt Zorg en Overlast ZHZ (landelijk) als voorbeeld voor een optimale inrichting en uitvoering van een MZO en de directe link van het meldpunt met de uitvoering van de Wvvgz en de andere werksoorten. Door het grote aantal DVO's, waarin maatwerk afspraken staan opgenomen die per gemeente verschillen zijn taken versnipperd en gefragmenteerd. In 2024 is, in samenwerking met de gemeenten, gestart met de herbeoordeling van DVO's.

2.1.1.3 Wat heeft het gekost?

Programma 1 Publieke gezondheidszorg

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			(bedragen x € 1.000)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Infectieziektebestrijding	2.569	2.575	6	2.453	2.624	171	116	49	165
SOA/sense	609	633	24	603	684	81	6	51	57
TBC	481	458	-23	480	481	1	2	23	25
Marktgerichte taken	915	1.032	117	962	914	-47	-47	-118	-164
Medische Milieukunde	681	552	-130	574	552	-22	107	0	107
Toezicht kinderopvang	1.203	1.177	-26	1.159	1.232	74	44	55	100
Toezicht WMO	177	183	6	198	207	10	-21	24	3
Gezondheidsbevordering	2.204	2.542	337	2.286	2.644	358	-82	102	20
Crisisorganisatie	218	208	-10	277	222	-55	-59	13	-45
OGGZ	2.506	2.474	-32	2.584	2.605	21	-78	131	53
COVID-19	2.800	2.800	0	2.201	2.201	0	599	-599	0
Saldo baten en lasten	14.364	14.634	270	13.776	14.367	590	588	-267	321
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	14.364	14.634	270	13.776	14.367	590	588	-267	321

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024).

Toelichting op hoofdlijnen

Het positieve resultaat op dit programma bedraagt € 321.000. Dit positieve resultaat wordt hoofdzakelijk verklaard door een positief resultaat op de producten: infectieziektebestrijding (€ 165.000), Medische Milieukunde (€ 107.000) en Toezicht Kinderopvang (€ 100.000). Hier staat een negatief resultaat bij het product marktgerichte taken tegenover (€ 164.000). De overige zes producten tezamen laten een positief resultaat zien van € 113.000.

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de producten die in hoofdzaak de verklaring vormen voor het positieve resultaat van € 321.000.

Infectieziektebestrijding

Het voordeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een voordeel op de lasten. Een belangrijke oorzaak is hierbij het niet in kunnen vullen van de vacatures voor artsen. Er is sprake van een krappe arbeidsmarkt voor gespecialiseerd medische personeel.

Medische Milieukunde

Ook hier wordt het voordeel verklaart door een voordeel op de lasten. De voorziene kosten voor het programma PFAS zijn deels direct door de gemeente Dordrecht betaald.

Toezicht Kinderopvang

Bij dit product is er sprake van zowel een voordeel op de lasten als een voordeel op de baten. Doordat eind 2024 veel rapporten gereed zijn gemaakt, lagen de inkomsten hoger dan voorzien. De lagere uitgaven zijn het gevolg van niet uitgegeven opleidingsmiddelen.

Marktgerichte taken

De inkomsten vanuit de reizigersvaccinaties zijn in het laatste kwartaal van 2024 tegengevallen. Dit werd onder andere veroorzaakt door een langere inwerkperiode van nieuwe medewerkers, waardoor er minder omzet kon worden gegeneerd.

Tot slot zijn bij het product COVID-19 de lasten € 599.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat er 10% minder prikken zijn gezet en efficiënter kosten zijn besteed welke benodigd waren om de prikken te laten zetten. De lagere lasten hebben geen effect op het saldo van baten en lasten aangezien we vanuit het ministerie van VWS de daadwerkelijke lasten vergoed krijgen en daardoor de baten ook € 599.000 lager liggen dan voorzien.

2.1.2 Veilig Thuis

2.1.2.1 Wat wilden wij bereiken?

Het zorgen voor bescherming bij kindermishandeling en huiselijk geweld, het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting en het verbeteren van de kwaliteit van leven van kwetsbare groepen in de samenleving.

2.1.2.2 Wat hebben wij gedaan?

Volwassenen & Jeugd

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Meldingen Veilig Thuis ZHZ	Aantal meldingen op jaarbasis 4.000 – 4.200	☹ 5.152 meldingen	☹ Eerste 8 maanden: 3.355 op jaarbasis: 5.033	☹ Eerste 4 maanden: 1.642 op jaarbasis: 4.926
Doorlooptijden Veilig Thuis ZHZ	Triage: binnen 5 werkdagen (norm: 85%-100%)	☹ 67% (gemiddelde doorlooptijd in werkdagen: 7 dagen)	☹ 72% (gemiddelde doorlooptijd in werkdagen: 5 werkdag)	☹ 84% (gemiddelde doorlooptijd in werkdagen: 3 werkdag)
	Onderzoek afgerond binnen 10 weken (norm 85%-100%)	☹ 72% (gemiddelde	☹ 71% (gemiddelde	☹ 71% (gemiddelde

		doorlooptijd in dagen: 60 dagen)	doorlooptijd in dagen: 63 dagen)	doorlooptijd in dagen: 67 dagen)
Direct overdragen van meldingen	≥62%	😊 80%	😊 81%	😊 81%
Overdracht met Ondersteuning	≤24%	😊 8%	😊 11%	😊 12%
Onderzoek	≤14%	😊 12%	😊 8%	😊 6%
Behandeling advies aanvragen	Aantal adviezen op jaarbasis 2.700 – 2.900	😞 3.791 adviezen op jaarbasis	😞 Eerste 8 maanden: 2.432 op jaarbasis: 3.648	😞 Eerste 4 maanden: 1296 op jaarbasis: 3.888
Tevredenheid ketenpartners	Cijfer 7,5*	😊 8	😊	😊

* Vanaf de zomer is er een nieuw klanttevredenheidssysteem ingericht. Momenteel onderzoeken we of door het jaar heen dit cijfer ook kunnen monitoren.

Toelichting:

Veilig Thuis heeft in 2024 te maken gehad met een toename aan casuïstiek binnen nagenoeg alle taken die Veilig Thuis namens de 10 gemeenten uitvoert. Hierdoor is de beschikbare capaciteit stevig onder druk komen staan en onvoldoende gebleken om de groei op te kunnen vangen. Veilig Thuis heeft in het najaar in samenspraak met het regionaal programmateam Toekomstscenario een verrijkte impactanalyse opgesteld, gericht op het realiseren van een betere match tussen beschikbare middelen en het aantal meldingen. Oplossingsrichtingen, risico's en mogelijke escalaties zijn daarin duidelijk benoemd. Dit moet in 2025 leiden tot een afname van het aantal meldingen en doorlooptijden bij Veilig Thuis.

Meldingen

In 2024 zijn 5.152 meldingen bij Veilig Thuis ZHZ gedaan. Dit is hoger dan de prognose van 4.000 tot 4.200 meldingen. In 2023 betrof het aantal meldingen nog 4.600. De groei van het aantal meldingen was in 2024 12% ten opzichte van 2023. Beleidsmatig gezien is deze groei positief, omdat Veilig Thuis goed gevonden lijkt te worden. Tegelijkertijd overstijgt het aantal meldingen de gemiddelde prognose voor de begroting 2024 met ongeveer 1.100 meldingen.

Adviezen

In 2024 heeft Veilig Thuis in totaal 3.791 adviezen afgegeven. Wanneer het aantal adviezen in 2024 vergeleken wordt met 2023 (3.305 adviezen) dan is sprake van een stijging (+15%) in het aantal adviezen. Beleidsmatig gezien is deze groei positief, omdat dit helpt om meldingen te voorkomen. Tegelijkertijd overstijgt het aantal adviezen de gemiddelde prognose voor de begroting 2024 met ongeveer 1.000 adviezen.

Doorlooptijden triage

Een groeiend aantal meldingen wordt na triage door Veilig Thuis (op basis van een veiligheidstaxatie) direct overgedragen aan het lokale veld (de hulpverlening). De uitvoering van de triage binnen de wettelijke termijn van vijf werkdagen is in 2024 in 67% van de gevallen behaald. Dit is gelijk aan 2023. Gezien de groei van het aantal meldingen met 12% in 2024, is het gelijkblijvende percentage van 67% een positief resultaat.

Afwijkingen op de doorlooptijd voor triage zijn over het algemeen het gevolg van:

- De sterke fluctuatie van de instroom van meldingen gedurende het jaar. Dit heeft invloed op het kunnen behalen van de gestelde termijn. Ook periodieke achterstanden in het aanleveren van meldingen door ketenpartners, zoals politie, zorgt voor piekbelasting bij Veilig Thuis.
- Het niet gelijk lopen van de groei van het aantal meldingen en adviezen met de begrote capaciteit van Veilig Thuis.
- Het langer dan gewenst moeten wachten op opgevraagde aanvullende informatie bij derden (betrokkenen zelf of professionals). Dit is echter noodzakelijk om tot een zorgvuldige afweging te kunnen komen over het vervolg van de melding.
- De druk op de beschikbare capaciteit vanwege werkdruk en ziekteverzuim.

Vervolgtraject na veiligheidstaxatie

Na de veiligheidstaxatie wordt het vervolgtraject van de melding bepaald. In 2024 is deze te verdelen in: directe overdracht aan lokale veld (80%), overdracht aan lokale veld met ondersteuning (8%) en Veilig Thuis onderzoek (12%).

Procescoördinatie Aware, Ambulant traject en Opvang

In 2024 heeft Veilig Thuis 176 aanvragen gehad om directe veiligheid te creëren of om deze te verstevigen door middel van Aware (46), Ambulante trajecten (90) of Opvang (34). In 41 gevallen bleek het verzoek tot deze hulp niet passend te zijn. In vergelijking met 2023 is het aantal aanvragen in 2024 met 19% toegenomen.

Procescoördinatie Wet Tijdelijk Huisverbod

In 2024 heeft Veilig Thuis 66 keer procescoördinatie uitgevoerd (52 nieuwe aanmeldingen en 14 verlengingen) in het kader van een tijdelijk huisverbod. Voorafgaand aan het proces van het tijdelijk huisverbod vindt altijd een eerste screening plaats of de situatie geschikt is om zo'n huisverbod op te leggen. In vergelijking met 2023 is het aantal tijdelijke huisverboden in 2024 gestegen met 18%.

Onderzoek en Voorwaarden & Vervolg

In 2024 zijn 294 diensten uitgevoerd in het kader van Onderzoek en Voorwaarden & Vervolg. Dit is een daling van 0,5% in vergelijking met 2023. Van het aantal uit te voeren onderzoeken en/of Voorwaarden & Vervolg betrof het in 39% van de meldingen een spoedonderzoek. Spoedonderzoeken hebben altijd voorrang op reguliere onderzoeken. In 2024 is 72% (was 75% in 2023) van de diensten binnen de tienweken-termijn uitgevoerd. De totale gemiddelde doorlooptijd bedroeg 64 weekdagen (was 61 weekdagen in 2023).

Afwijkingen op de doorlooptijd voor onderzoek zijn over het algemeen het gevolg van:

- Dossiers waarin de mogelijkheid om in gesprek te komen met betrokkenen ernstig is belemmerd of de complexiteit dusdanig is dat meer tijd nodig is om te kunnen komen tot een goede beoordeling en een passend vervolg.
- Het voorrang geven aan de uitvoering van een spoedonderzoek ten nadele van al lopende onderzoeken.
- Vertraging bij het overdragen naar vrijwillige of gedwongen hulpverlening. Met enige regelmaat heeft Veilig Thuis te maken met wachtlijsten van de overdrachtspartij (bij 21% van de overdrachten vanuit het onderzoek).
- De druk op de beschikbare capaciteit vanwege werkdruk en ziekteverzuim.

NB: Alle meldingen bij Veilig Thuis worden direct na ontvangst gescreend op spoed dan wel crisis. Spoed- en crisismeldingen worden met voorrang in behandeling genomen.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

In 2024 heeft het landelijk en regionale programma Toekomstscenario net als in 2023 om investering van tijd vanuit Veilig Thuis gevraagd. Veilig Thuis heeft in 2024 aan verschillende regionale overleggen / werkgroepen deelgenomen. Ook is er inzet geweest bij het opzetten van de pilots binnen Dordrecht West, Gorinchem en de regionale proeftuin Oost. Verder was Veilig Thuis ook betrokken bij de leersessies. Tot slot heeft Veilig Thuis op verzoek van het programmateam ook informatie aangeleverd voor het opstellen van een businesscase.

Crisisinterventieteam Veilig Thuis

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Geleverde crisisinterventies (doelgroep 0 – 100)	Aantal aanvragen op jaarbasis 500	☹️ 597 Crisisinterventies	😊 334	😊 175
Bijdrage aan huisverbod buiten kantooruren	Aantal risicotaxaties op jaarbasis 35	😊 18 Risicotaxaties	😊 12	😊 9
Direct overdragen van casus aan lokaal	Binnen 48 uur	☹️ 71%	☹️ 70%	☹️ 29%
Uitvoering hoorfunctie in het kader van de wet verplichte ggz	Aantal aanvragen op jaarbasis 400	😊 66 Hoortaken	😊 43	😊 22

Toelichting:

In 2024 zijn 597 crisisinterventies met betrekking tot jeugdigen en volwassenen (0- 100 doelgroep) uitgevoerd. Dit aantal is hoger dan het begrote aantal van 500 crisisinterventies voor jeugdigen/volwassenen. We zien in 2024 een toename (16%) van het aantal crisisinterventies in vergelijking met 2023 (515 keer in actie). Beleidsmatig gezien is deze ontwikkeling positief, in het kader van gevonden worden. Tegelijkertijd overstijgt het aantal crisisinterventies de prognose voor de begroting 2024 met ongeveer 100 interventies. Overdag, maar vooral buiten kantoortijden is er sprake van groei.

Veilig Thuis heeft de ambitie dat alle behandelde crisiszaken binnen 48 uur over worden gedragen aan het betreffende lokale team. Dit is in 2024 in 71% van de gevallen gelukt. De oorzaak van het niet binnen 48 uur kunnen overdragen, is in een groot aantal gevallen gelegen in de hoge werkdruk of beschikbare, gekwalificeerde capaciteit van de lokale teams.

De uitvoering van de hoortaak in 2024 in het kader van de wet verplichte GGZ betrof 66 cliënten. Deze taak werd gefinancierd op basis van een dienstverleningsovereenkomst en is sinds december 2024 niet meer bij Veilig Thuis belegd, maar bij Khonraad. Het aantal aanvragen is overeenkomstig met voorgaande jaren. Veilig Thuis heeft geen invloed op de instroom, omdat dit proces wordt gestart door derden.

2.1.2.3 Wat heeft het gekost?

Programma 2 Veilig Thuis

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Veilig Thuis Volwassenen	1.395	1.395	0	1.436	1.422	-14	-41	27	-14
Veilig Thuis Jeugd	5.550	5.724	174	5.735	5.744	9	-184	20	-165
Crisisdienst	1.076	1.134	58	1.034	1.136	102	42	2	44
Saldo baten en lasten	8.021	8.254	232	8.205	8.302	97	-183	48	-135
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	8.021	8.254	232	8.205	8.302	97	-183	48	-135

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024).

Toelichting op hoofdlijnen

Het nadeel van € 135.000 is voornamelijk het gevolg van een stijging van de lasten. De lasten zijn hoofdzakelijk overschreden door hogere inhuurkosten, dit komt doordat door de moeizame arbeidsmarkt het lastig is om ervaren medewerkers te vinden op gebied van triage en crisisdiensten.

2.1.3 Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt

2.1.3.1 Wat wilden wij bereiken?

Naar school gaan en een diploma halen is belangrijk voor alle kinderen en jongeren. Onderwijs, zorg en gemeenten werken in ZHZ samen om de onderwijsdeelname zo hoog mogelijk te laten zijn. Bij voorkeur in een schoolse setting, maar als dat (even) niet lukt zorgen we zoveel mogelijk voor maatwerkoplossingen. Dit doen wij door het handhaven van de Leerplichtwet en het bevorderen van de aansluiting van jongeren op de arbeidsmarkt, door verschillende interventies.

2.1.3.2 Wat hebben wij gedaan?

Leerplicht

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Aantal afgehandelde meldingen van relatief verzuim	2.115	☹️ 3.259	☹️ 2.397	☹️ 1.352
Aantal afgehandelde meldingen van absoluut verzuim	245	☹️ 623	☹️ 359	☹️ 187
Aantal afgehandelde meldingen verzuim 18+	nieuw	☹️ 719	☹️ 539	😊 320
Aantal thuiszitters in beeld of in beeld geweest	nieuw	😊 90	😊 56	😊 52
Aantal behandelde vrijstellingen	401	☹️ 824	☹️ 583	☹️ 155
Aantal verleende vrijstellingen (doel: verminderen)	323	☹️ 723	☹️ 518	☹️ 121

Meerjarige ontwikkeling van aantallen meldingen, thuiszitters en vrijstellingen	2021	2022	2023	2024
Relatief verzuimmeldingen 18-	1763	2181	2575	3259

Meerjarige ontwikkeling van aantallen meldingen, thuiszitters en vrijstellingen	2021	2022	2023	2024
Relatief verzuimmeldingen 18+	799	866	721	719
Absoluut verzuimmeldingen	261	238	573	623
Thuiszitters actueel	59	45	58	35
Thuiszitters in beeld geweest	89	136	131	90
Behandelde vrijstellingen	419	552	638	824
Verleende vrijstellingen	342	450	523	723

Toelichting:

In bovenstaande tabellen is te zien dat op bijna alle vlakken van het werk van LVS een stijging is te zien in de cijfers. Het aantal meldingen blijft op zowel relatief verzuim, absoluut verzuim en de vrijstelling sterk stijgen ten opzichte van voorgaande jaren. Bij het aantal ongeoorloofde thuiszitters is een grote daling zichtbaar. Verklaring hiervoor kan zijn dat jongeren die bijvoorbeeld op een wachtlijst staan, niet meer als ongeoorloofd worden gemeld. LVS heeft geen zicht op geoorloofde thuiszitters. De aantallen hiervan zijn vele malen hoger, maar deze zijn niet bij ons in beeld. De verantwoordelijkheid hiervoor is belegd bij het onderwijs.

De groei in cijfers laat zien dat zelfs met de aanvullende, incidentele middelen van 2023 en 2024 alle uitvoerende taken in casuïstiek als ook de basistaken (zoals benoemd in de MAS systematiek) niet kunnen worden uitgevoerd. Dit betekent dat we de volgende taken niet tot nauwelijks hebben kunnen uitvoeren in 2024:

- het bezoeken van scholen in het primair onderwijs en hen bekend maken met de werkwijze zoals afgesproken in de regio;
- geven van voorlichting op scholen of bij ketenpartners;
- aansluiten bij casuïstiek overleggen van gemeenten.

Het oppakken en afhandelen van de meldingen heeft voortdurend onze prioriteit. Desondanks is de doorlooptijd behoorlijk gestegen.

Ondanks de aanvullende, incidentele middelen zijn de doorlooptijden opgelopen. Hierdoor waren we genooddaakt om in de eerste helft van 2024 (tijdelijke) personele beslissingen te nemen. We hebben vervanging georganiseerd voor een zieke medewerker. Daarnaast hebben we twee nieuwe medewerkers ingewerkt, waardoor we aan het einde van het jaar afscheid hebben kunnen nemen van een aantal inhuurkrachten.

LVS heeft in het najaar een impactanalyse opgesteld, gericht op het realiseren van een betere match tussen de beschikbare middelen en het aantal meldingen. Enerzijds kunnen gemeenten beleidsmatige keuzes maken die leiden tot het verminderen van het aantal meldingen dat wordt gedaan bij LVS. Anderzijds kunnen gemeenten het takenpakket van LVS heroverwegen. De impactanalyse wordt betrokken bij de bestuursopdracht die wordt uitgevoerd onder regie van gemeenten en die in 2025 tot een uitkomst moet leiden. In deze bestuursopdracht wordt nadrukkelijk gekeken naar de samenwerking in de hele keten (waaronder de samenwerkingsverbanden onderwijs) en de gevolgen daarvan voor de rolafbakening en uitvoering van de leerplichttaken door LVS.

Doorstroompunt Zuid-Holland Zuid, voorheen RMC en VSV-trajectbegeleiding

De naam RMC is vervangen door Doorstroompunt. De naam Doorstroompunt is ontwikkeld in samenspraak met een groep jongeren en geeft aan wat de eraan verbonden Doorstroomcoaches doen: jongeren helpen om van een niet-succesvolle onderwijservaring door te stromen naar een andere opleiding of werkplek. De naam is begin 2023 door de minister van OCW overgenomen en vervangt vanaf 1 januari 2024 in alle communicatie-uitingen de oude benaming.

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Aantal jongeren in beeld gebracht door matchmakers	1.005	😊 1.222	😞 652	😞 263
Aantal jongeren geplaatst door matchmakers	151	😊 155	😞 66	😞 x

Toelichting:

De aantallen benaderde en geplaatste jongeren zijn in de laatste maanden van 2024 sterk toegenomen ten opzichte van de eerste acht maanden van het jaar. De belangrijkste verklaring daarvoor is dat we nieuwe MatchMakers hebben geworven en ingewerkt. Toch zien we dat de toename van de resultaten achterblijft bij de toename van de ingezette capaciteit. De belangrijkste oorzaak daarvoor is de toegenomen zwaarte van de problematiek van jongeren die begeleiding wensen van een MatchMaker. In de huidige economische omstandigheden vindt de overgrote meerderheid van jongeren zelf zijn weg naar onderwijs of werk. Wie daarbij hulp nodig heeft, worstelt over het algemeen met problemen op meerdere leefgebieden. De begeleiding van deze jongeren leidt tot verbetering van hun ervaren welzijn, maar niet snel tot een opleiding of werk. Na langere begeleiding is veelal uitstroom naar een opleiding of werk, met passende begeleiding, wel mogelijk.

Voor Leerplicht en Doorstroompunt dient tevens onderstaande tabel ingevuld te worden. Dit omdat dit wettelijk voorgeschreven indicatoren zijn.

Product	Beoogde maatschappelijk effect	Beleidsindicator (omschrijving)	Bron	Waarde beleidsindicator	
Leerplicht	Jongeren nemen deel aan het onderwijs	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	DUO	Schooljaar 2022-2023	1,8
Leerplicht	Jongeren nemen deel aan het onderwijs	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	DUO	Schooljaar 2022-2023	10
Doorstroompunt	Jongeren nemen deel aan het onderwijs	% voortijdig schoolverlaters	DUO	Schooljaar 2022-2023	2,4%

Bron: [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl)

2.1.3.3 Wat heeft het gekost?

Programma 3 Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Leerplicht	2.385	2.241	-145	2.303	2.165	-138	83	-76	6
RMC/VSV	1.532	1.532	0	1.544	1.544	0	-12	12	0
Saldo baten en lasten	3.917	3.773	-145	3.847	3.708	-138	71	-64	6
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	3.917	3.773	-145	3.847	3.708	-138	71	-64	6

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024).

Toelichting op hoofdlijnen

Per saldo is het voordelige resultaat van € 6.000 gering. De lasten wijken € 71.000 voordelig af van de begroting, hier staat tegenover dat de baten € 64.000 nadelig afwijken. De afwijkingen zijn hoofdzakelijk het gevolg van de nog niet bestede subsidie voor het project Dordt-West. Deze subsidie wordt van de gemeente Dordrecht ontvangen. Het restant wordt in 2025 ingezet.

2.1.4 Jeugdgezondheidszorg

2.1.4.1 Wat wilden wij bereiken?

De uitvoering van het regionaal basispakket Jeugdgezondheidszorg en het rijksvaccinatieprogramma is in 2024 door Jong JGZ uitgevoerd conform de uitvoeringsovereenkomst JGZ.

De vaccinatiegraad in de regio is onder de 90% gedaald, het landelijke beeld laat ook een daling in vaccinatiegraad zien. Daarbij geldt dat sinds de invoering van *informed consent* de cijfers moeilijk te interpreteren zijn. De toestemming om gegevens te delen verschilt per vaccin. Cijfers per gemeente zijn beschikbaar op www.hoegezondiszhz.nl.

2.1.4.2 Wat hebben wij gedaan?

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
De JGZ verricht de uitvoering van het regionaal basispakket JGZ en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) conform het Uitvoeringskader JGZ en de jaarlijkse geactualiseerde richtlijn uitvoering RVP.	Overzicht met KPI's is opgenomen in Uitvoeringskader JGZ. Deze KPI's zijn in een stoplichtenmodel opgenomen en zijn onderdeel van de jaarverantwoording JGZ.	☹️	☹️	😊

Toelichting:

Op verzoek van de staatssecretaris van het ministerie van VWS heeft de Gezondheidsraad het schema van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) geëvalueerd om te kijken of het schema beter kan. De Gezondheidsraad heeft geadviseerd alle vaccinaties te behouden en een aantal vaccinatiemomenten te verschuiven zodat kinderen nog beter beschermd zijn. Dit heeft landelijk geleid tot 4 wijzigingen ten opzichte van het huidige vaccinatieschema. De wijzigingen zijn per 1 januari 2025 ingegaan.

De flexibilisering van het basispakket is geïmplementeerd; meer waar nodig, minder waar kan. De voorbereidingen voor twee nieuwe vaccins in 2023/2024 zijn in gang gezet (maternale kinkhoestvaccinatie en Rota-vaccin voor zuigelingen).

2.1.4.3 Wat heeft het gekost?

Programma 4 Jeugd(-gezondheidszorg)

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Jeugdgezondheidszorg	14.008	14.031	23	13.998	14.031	33	11	0	11
Saldo baten en lasten	14.008	14.031	23	13.998	14.031	33	11	0	11
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	14.008	14.031	23	13.998	14.031	33	11	0	11

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024).

Toelichting op hoofdlijnen

De lasten wijken gering af van de begroting (€ 11.000 – 0,08%). Gelet op de geringe afwijking wordt het verschil niet nader toegelicht.

2.1.5 Kennisprogramma

2.1.5.1 Wat wilden wij bereiken?

Dit betreft het uitvoeren van de wettelijke taak (Wet publieke gezondheid) om op basis van epidemiologische analyses gemeenten inzicht te geven in diverse aspecten van de gezondheidstoestand en gezondheid bevorderende en –bedreigende factoren van de inwoners in Zuid-Holland Zuid en daarover te adviseren.

2.1.5.2 Wat hebben wij gedaan?

Indicator	Norm	Jaarrekening 2024	Augustus	April
Het online GGD dashboard www.hoegezondishz.nl is geactualiseerd op basis van de gezondheidsmonitors Kinderen, Jeugd en Volwassenen & Ouderen.	100% Elk jaar wordt er een deel herijkt, in vier jaar tijd zijn alle cijfers aan de beurt geweest	😊	😊	😊
De gezondheidsmonitoren en de specifieke ontwikkelijnen van het Kennisprogramma zijn conform plan uitgevoerd.	Voor het jaar 2024 staat de gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen op het programma.	😊	😊	😊

Toelichting:

In 2024 zijn de resultaten van de Gezondheidsmonitor jongvolwassenen gepresenteerd en is het veldwerk voor de Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen uitgevoerd. De resultaten hiervan worden in 2025 gepresenteerd.

Beleidsontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vragen mogelijk om extra (kwalitatief) onderzoek, monitoring en analyses. Met subsidie van de gemeenten uit het SPUK-GALA is hiervoor een raamwerk opgesteld voor een GALA-monitor. Deze monitor gaat naar verwachting in de eerste helft van 2025 online op www.hoegezondishz.nl

De GGD is bezig met het vormgeven van een andere werkwijze. Deze werkwijze houdt in dat onderzoek en data de basis vormt voor het opstarten van nieuwe programma's of projecten. Onderzoek maakt daarmee integraal deel uit van een programmatische aanpak. Een voorbeeld hiervan is de aanpak om tot een voorstel voor een programma mentale gezondheid te komen. Om deze reden is besloten om geen nieuw inhoudelijk kennisprogramma op te stellen, maar onderzoek deel te laten uitmaken van programma's en een uitgebreid afdelingsplan. In 2024 is gewerkt aan een jaarplan 2025 voor het team onderzoek, waarin de planning en thema's van onderzoek publieke gezondheid integraal is opgenomen en een verbinding wordt gemaakt met de op te starten inhoudelijke programma's. In 2025 wordt een terugblik gepresenteerd over het uitgevoerde onderzoek uit de periode 2020 tot nu en een vooruitblik over toekomstig onderzoek.

Naast de wettelijke taken zijn er verschillende onderzoeken gestart (vaak met subsidie van onderzoekfondsen en van individuele gemeenten). Het gaat o.a. om participatief actieonderzoeken in verschillende gemeenten, onderzoek naar de respons van overheden op industriële vervuiling en de wijze waarop centraal zorgverleners aansluiten bij de gezinnen in de Kinderen naar gezond Gewicht aanpak.

2.1.5.3 Wat heeft het gekost?

Programma 5 Kennisprogramma

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Kennisprogramma	1.358	1.364	5	1.383	1.444	61	-24	80	55
Saldo baten en lasten	1.358	1.364	5	1.383	1.444	61	-24	80	55
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.358	1.364	5	1.383	1.444	61	-24	80	55

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024).

Toelichting op hoofdlijnen

Het voordeel van € 55.000 wordt hoofdzakelijk verklaard door vergoeding UWV WAZO en aanvullende inkomsten ontvangen voor diverse onderzoeken en opdrachten.

2.2 Serviceorganisatie Jeugd

2.2.1 Wat wilden wij bereiken?

Voor jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zorgt SOJ dat er voldoende, kwalitatieve, passende jeugdhulp en jeugdbescherming/jeugdreclassering beschikbaar is. Daarbij zijn de volgende kernwaarden leidend: (1) jeugdhulp wordt geboden in de leefomgeving; jeugdigen groeien thuis op; (2) jeugdhulpaanbieders (professionals) bieden dienstbaar vakmanschap; (3) ieder kind volgt onderwijs; (4) jeugdhulp zorgt voor toegenomen zelfredzaamheid en duurzaam herstel van de jeugdige en het gezin; (5) jeugdhulp versterkt het netwerk van de jeugdige en het gezin; en (6) doelmatige inzet van (schaarse) middelen.

2.2.2 Wat hebben wij gedaan?

Contractmanagement

SOJ heeft gestuurd op beheersbaarheid van de jeugdhulputgaven met behoud van kwaliteit, onder andere door contractmanagementgesprekken te voeren met aanbieders op basis van de regionale overeenkomst jeugdhulp. Er zijn gesprekken gevoerd per branche en individueel met elk van de strategische partners. Gemeenten hebben in het kader van 'Samen sturen' deelgenomen aan brancheteams en vanuit deze brancheteams aan contractmanagementgesprekken met relevante aanbieders.

Het aantal aanbieders dat in 2024 zorg heeft geleverd, is 323 (118 gecontracteerd, 179 maatwerk en 26 LTA). Vorig jaar waren het er 325. Een deel van de maatwerkaanbieders vloeit voort uit het nieuwe woonplaatsbeginsel.

Ontwikkeltafels en bestuurlijke tafels

Aan de zogenoemde ontwikkeltafels en bestuurlijke tafels heeft SOJ samen met gemeenten, aanbieders en cliëntvertegenwoordigers gesproken over de voortgang op beleidsdoelen, doorontwikkeling van het jeugdhulplandschap en de overeenkomst.

Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp

Samen met gemeenten heeft SOJ in 2024 het Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp opgezet. In dit programma werken we samen met gemeenten aan:

- Beter afbakenen van jeugdhulp: wat hoort bij het normale leven en is de verantwoordelijkheid van ouders/opvoeders zelf? Wat zijn voorliggende wetten (zoals Passend Onderwijs, Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg en Wmo) en hoe kunnen deze beter benut worden? Welke hulp kan beschikkingsvrij geboden worden met algemene voorzieningen? En wanneer komt het regionaal ingekochte aanbod aan specialistische hulp in beeld?
- Begrenzen van regionaal ingekochte producten en diensten, waar mogelijk, onder andere door strenger te selecteren op bewezen kwaliteit. We hebben voorbereidingen getroffen voor het ontwikkelen van tools om toegangsmedewerkers van sociale teams beter in staat te stellen om de juiste afweging te maken.
- Aanscherpen van de 10 lokale gemeentelijke verordeningen.
- Verbeteren van de huisartsenroute, zodat we meer grip krijgen op het beroep dat via de huisartsen op jeugdhulp wordt gedaan.

- Versterken van de gemeentelijke grip op de route vanuit de gecertificeerde instellingen en afspraken maken over de in- en uitstroom van jeugdigen met een maatregel. Dit hebben we gekoppeld aan het regionale programma Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.
- Koppeling met het regionale programma Passend jeugdhulplandschap voor het vergroten van de beschikbaarheid van jeugdhulp en het opvangen van de afbouw van JeugdzorgPlus met voorzieningen in de eigen regio.

Normenkader

SOJ heeft gemeenten, jeugdprofessionals en aanbieders ondersteund bij het toepassen van het normenkader voor de duur en intensiteit van de te leveren jeugdhulp. SOJ heeft onder andere een monitor ontwikkeld voor gemeenten.

De uitvoering van het normenkader is niet volgens het bijbehorende proces voor afwijken verlopen. Het proces is administratief moeilijk uitvoerbaar gebleken. De gemeenten hebben in oktober 2024 een regionaal projectleider normenkader aangesteld die samen met de betrokken partijen werkt aan een werkproces waarbij oog is voor de uitvoerbaarheid van onder andere handhaving.

Rechtmatigheid en fraudebestrijding

SOJ heeft een groot onderzoek gedaan naar een PGB-aanbieder. Dit heeft geleid tot belangrijke bevindingen. Parallel hieraan zijn stappen gezet in het juridische vervolproces.

Daarnaast zijn signalen van mogelijke onrechtmatigheden op basis van het monitoren van de jaarcijfers van de aanbieders opgevolgd. Over 2024 moet het Dagelijks Bestuur van DG&J zich verantwoorden over de rechtmatigheid van de jeugdhulputgaven en een rechtmatigheidsverantwoording opstellen. Ter onderbouwing hiervan is in nauwe afstemming met de externe accountant een uitgebreid intern controleprogramma opgesteld en voor een groot deel uitgevoerd. Verder heeft SOJ een Europese aanbesteding uitvoering rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp gestart.

Advisering gemeenten

SOJ heeft het gemeentedashboard continu doorontwikkeld, in samenwerking met gemeenten. Het dashboard geeft meer inzicht in nieuwe instroom, normenkader, jeugdigen met hoge zorgkosten, verlengde jeugdhulp en de 'klantreis' binnen de jeugdhulp. SOJ heeft maandelijks dashboardbijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten voor het analyseren van en sturen op jeugdhulp.

Maandelijks hebben gemeenten een rapportage ontvangen met daarin de belangrijkste dashboard items, een prognose en 'rolling forecast'. Hiermee zijn gemeenten op de hoogte van de prognose van de verwachte kosten voor het lopende jaar en 12 maanden vooruitkijkend.

Daarnaast heeft SOJ deelgenomen aan lokale en regionale ambtelijke overleggen en werkgroepen, onder andere in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd.

Overig

Naast bovengenoemde heeft SOJ in 2024 belangrijke inspanningen verricht op de volgende thema's:

- JeugdzorgPlus: in 2024 hebben de twee JeugdzorgPlus-aanbieders in het landsdeel Zuidwest hun businesscase opgeleverd. De kosten van af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp bij beide aanbieders wordt gedragen vanuit de middelen die het Rijk daarvoor beschikbaar heeft gesteld (€ 176 miljoen tot

2028). Voor de komende jaren zal Schakenbosch in Leidschendam de locatie zijn voor jeugdigen met een gesloten machtiging. De gesloten voorzieningen van iHUB ('t Anker in Harreveld, Bergse Bos in Rotterdam en Rijnhove in Alphen aan den Rijn) worden vanaf 2025 gefaseerd opgeheven.

- Kleinschalige woonvoorzieningen: in lijn met het gedachtengoed van de Hervormingsagenda Jeugd hebben SOJ en gemeenten samen met aanbieders gewerkt aan het aanbod van kleinschalige woonvoorzieningen. In 2024 zijn de voorbereidingen verder vormgegeven en is er in november een kleinschalige woonvoorziening geopend in Dordrecht.
- Landelijke tarieven en caseloadverlaging gecertificeerde instellingen: vanaf 2024 gelden de landelijke afspraken over tarifiering en caseloadverlaging voor de gecertificeerde instellingen.
- Vervoer: op basis van een eerste analyse van vervoerskosten is samen met een afvaardiging van gemeenten en Stroomlijn een start gemaakt met een inventarisatie van potentiële / kansrijke maatregelen om tot strakkere (financiële) sturing te komen op de inzet van en toegang tot vervoer.
- Cliëntervaringsonderzoek: SOJ verzamelt op structurele wijze nieuwe data en deelt alle ervaringen met een onderzoeksgroep van gemeenten, aanbieders van Jeugdhulp, ouders en jongeren. Gemeenten bundelen de ervaringen in een rapport. De rapporten zijn jaarlijks rond juli te vinden op de websites van zowel SOJ als de gemeenten.
- Ervaringsdeskundigheid: op basis van subsidie van het Bovenregionaal Expertisenetwerk (BREN) is het project Ervaringsdeskundigheid van start gegaan. Doel van dit project is om ervaringsdeskundigheid een plek te geven in het hulpproces (onder andere voor het 'verzachten' van wachttijd).
- Bezwaar en beroep: bezwaar- en beroepschriften zijn behandeld door de onafhankelijke bezwarencommissie, die daarbij is ondersteund door het juridisch kenniscentrum. Er zijn relatief weinig nieuwe bezwaar- en beroepschriften binnengekomen in 2024.
- Vraagbaakfunctie voor lokale teams: SOJ heeft in 2024 veel uiteenlopende vragen gekregen en beantwoord van lokale teams over onder andere het normenkader, inzet van persoonsgebonden budget en de Jeugdwet.
- Jeugdigen zonder vaste jeugdbeschermer: half 2024 is door Jeugdbescherming West (JBW) gemeld dat binnen hun team van Zuid-Holland-Zuid door vacatures en langdurige uitval krapte was ontstaan. Het gevolg daarvan was dat men niet elke jeugdige/gezin een vast aanspreekpunt kon geven. Wel had men geregeld dat de veiligheid van de jeugdigen/gezinnen constant wordt gemonitord door een gedragswetenschapper. Ook is er altijd de mogelijkheid voor jeugdigen/gezinnen om zelf via een vast telefoonnummer met JBW contact op te nemen. JBW doet er alles aan om aan voldoende nieuwe jeugdbeschermers te komen zodat de monitorlijst kan worden teruggebracht. JBW geeft maandelijks een stand van zaken die wij samen met de jeugdhulpregio's Haaglanden en Midden-Holland, waar zich hetzelfde probleem voordoet, beoordelen. Daar waar mogelijk wisselt JBW medewerkers uit binnen de betrokken teams.

2.2.3 Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2024			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Serviceorganisatie Jeugd	149.980	150.180	200	147.782	147.982	-200	2.198	-2.198	-0
Saldo van baten en lasten	149.980	150.180	200	147.782	147.982	-200	2.198	-2.198	-0
Mutaties reserve	200	-	-200	200	-	200	-	-	-
(Gerealiseerd) resultaat	150.180	150.180	0	147.982	147.982	-	2.198	-2.198	-0

Begrotingsmutaties

De begroting met begrote lasten van € 138,4 mln. is aangepast in de 1^e bestuursrapportage 2024 naar € 150,2 mln. (inclusief overhead naar €155,2 mln.). De aanpassing betrof een aanpassing aan de actuele forecast van de jeugdhulpuitgaven. Eind 2024 is tevens een akkoord gegeven op het vormen van de bestemmingsreserve Kind- en gezinsbescherming.

(bedragen x € 1.000)

Bedragen * C 1.000,-	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Primaire begroting	Actuele begroting	Prognose 2e burap	Realisatie 2024 -/- Begroting	Realisatie 2024 -/- Actuele begroting	Realisatie 2024 -/- Prognose 2e burap	Realisatie 2023 -/- realisatie 2024
Regionale zorgmarkt	132.366	115.055	117.187	133.980	135.396	15.179	-1.614	-3.030	17.311
LTA	8.401	7.775	8.539	8.310	8.555	-138	91	-154	626
PGB	7.015	7.440	7.424	7.890	6.889	-410	-875	125	-426
Stichting Jeugdteams	-	2.510	-	-	-	-	-	-	-2.510
Serviceorganisatie	4.242	4.250	5.253	5.053	5.053	-1.012	-812	-812	-8
Mutaties reserves	200	-	-	-	-	200	200	200	200
Totaal lasten	152.223	137.030	138.404	155.233	155.894	13.820	-3.010	-3.670	15.193
Gemeentelijke bijdragen	151.777	133.745	138.404	154.648	155.309	13.374	-2.871	-3.532	18.033
Rentebaten	446	595	-	565	565	446	-119	-119	-149
Gemeentelijke bijdragen jeugdteams	-	2.510	-	-	-	-	-	-	-2.510
Overige baten	-	123	-	20	20	-	-20	-20	-123
Mutaties reserves	-	58	-	-	-	-	-	-	-58
Totaal baten	152.223	137.030	138.404	155.233	155.894	13.820	-3.010	-3.670	15.193
Saldo baten -/- lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Samenvatting resultaat en belangrijkste ontwikkelingen

Samenvatting resultaat

De lasten 2024 zijn € 13,8 mln. (10%) hoger dan de primaire begroting en € 3 mln. (2%) lager dan de prognose bij de herziene begroting. De mutaties gedurende het jaar zijn als volgt gerapporteerd:

(bedragen x € 1.000)

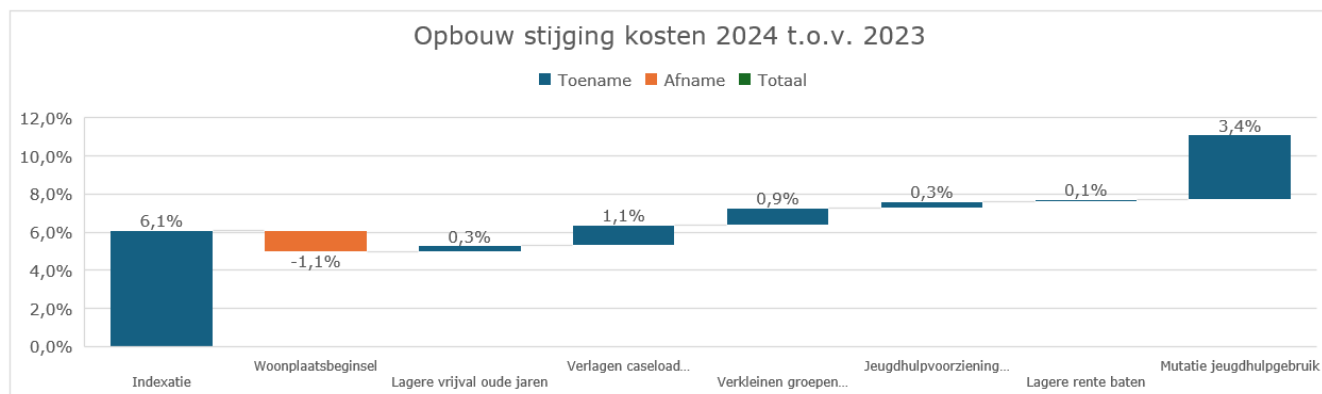
Begroting 2024		138,4
Ophoging prognose 1e bestuursrapportage zorgkosten	17,0	
Verlaging prognosie 1e bestuursrapportage uitvoerkosten	-0,2	
Realisatie 2024 zorgkosten	-2,2	
Realisatie 2024 uitvoerkosten	-0,8	
Totaal mutaties		13,8
Lasten jaarrekening 2024		152,2

De toelichting hierop is opgenomen in onderstaande paragraaf 'Afwijkingen ten opzichte van de prognose actuele begroting en realisatie 2024'. De gemeentelijke bijdragen zijn €

3 mln. (2%) lager dan de prognose bij de actuele begroting. De rentebaten zijn € 0,1 mln. lager dan de raming bij de actuele begroting

Kostenontwikkeling 2024 ten opzichte van 2023

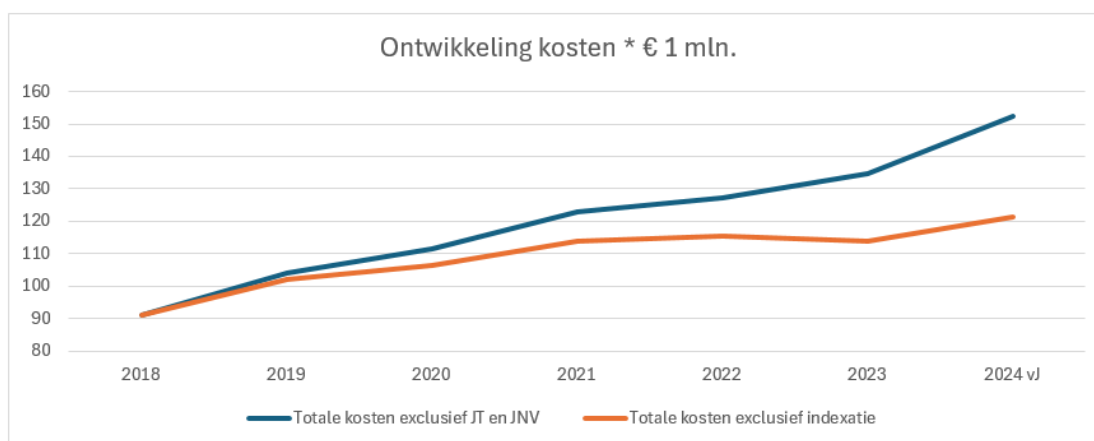
Ten opzichte van 2023 zijn de lasten met € 15,2 mln. (11,1%) gestegen in 2024. De indexatie van de tarieven bedroeg 6,1%. Daarnaast zijn er ook andere ontwikkelingen geweest. In onderstaand overzicht zijn de mutaties toegelicht.

Oorzaak kostenstijging	Stijging	Toelichting
Indexatie	6,1%	Indexatie 6,10% effect op tarieven
Woonplaatsbeginsel	-1,1%	Was een bate in 2023, niet voorzien in 2024
Lagere vrijval oude jaren	0,3%	Vrijval niet gedeclareerde zorg naar verwachting in 2024 € 0,5 mln. lager dan in 2023
Verlagen caseload jeugdbeschermers	1,1%	Landelijke afspraak gedekt door hogere uitkering gemeentefonds en daling jeugdbeschermingsmaatregelen
Verkleinen groepen 3Milieu	0,9%	Volgt landelijk en bovenregionaal beleid. Mogelijk 'inverdieneffect' door kortere behandelduur
Jeugdhulpvoorziening "De Break"	0,3%	Vergoeding bezettingsverlies 2024
Lagere rente baten	0,1%	Lagere rente door lagere liquiditeit als gevolg van overschrijding voorschot gemeenten
Mutatie jeugdhulpgebruik	3,4%	Hoofdoorzaken: sterke groei ambulante jeugdhulp (begeleiding specialistisch) en sterke groei verblijf met behandeling; de groei betreft meer jeugdigen in deze categorieën; de kosten en aantal jeugdigen met jeugdbescherming en pleegzorg nemen sterk af.
Totaal	11,1%	

Meerjarige kostenontwikkeling

In onderstaande grafiek is de kostenontwikkeling van 2018 tot en met 2024 weergegeven.

Aantal zorgaanbieders

Het aantal zorgaanbieders dat in 2024 zorg heeft geleverd is 323 (118 gecontracteerd, 179 maatwerk en 26 LTA). Sommige aanbieders komen in meerdere categorieën voor. Vorig jaar waren het totaal aantal zorgaanbieders 325.

Onzekerheden - voorlopige cijfers

Dit betreft voorlopige jaarrekeningcijfers op basis van voorlopige productieverantwoordingen van zorgaanbieders. Na ontvangst van de definitieve productieverantwoordingen met controleverklaring van de accountant worden de definitieve jaarrekeningcijfers bepaald. Daarnaast zal de accountant van de SOJ ook nog de eindejaarscontrole uitvoeren waaruit correcties kunnen komen.

Toelichting per post: afwijkingen t.o.v. de prognose actuele begroting 2024 en realisatie 2024

Regionale zorgmarkt

De post is € 1,4 mln. lager dan de prognose bij de herziene begroting. Dit is grotendeels te danken aan een actieve aanpak van het woonplaatsbeginsel. Hierdoor zijn er extra ontvangsten van € 1,9 mln. gerealiseerd, terwijl slechts € 240.000 bij onze regio is gevorderd. Deze aanpak is met name in het vierde kwartaal uitgevoerd na het beschikbaar komen van de tooling. De kosten zijn € 17,3 mln. hoger dan vorig jaar.

(bedragen x € 1)

Regionale zorgmarkt					
Gemeente	Realisatie 2023	Actuele begroting	Realisatie 2024	Realisatie 2024 - /- Actuele begroting	Realisatie 2024 - /- Realisatie 2023
Alblasserdam	€ 4.657.210	€ 5.550.353	€ 6.574.060	€ 1.023.708	€ 1.916.851
Dordrecht	€ 37.331.253	€ 42.835.634	€ 42.837.695	€ 2.062	€ 5.506.442
Gorinchem	€ 9.299.710	€ 10.493.253	€ 10.557.577	€ 64.324	€ 1.257.867
Hardinxveld-Giessendam	€ 4.743.625	€ 5.987.417	€ 4.998.692	€ -988.725	€ 255.066
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 6.668.030	€ 7.018.276	€ 7.469.763	€ 451.486	€ 801.733
Hoeksche Waard	€ 14.918.834	€ 16.132.372	€ 17.291.650	€ 1.159.279	€ 2.372.816
Molenlanden	€ 8.215.176	€ 10.945.703	€ 8.965.101	€ -1.980.602	€ 749.924
Papendrecht	€ 7.258.077	€ 9.595.456	€ 9.490.574	€ -104.882	€ 2.232.498
Sliedrecht	€ 7.252.564	€ 7.393.051	€ 6.848.505	€ -544.546	€ -404.059
Zwijndrecht	€ 14.710.550	€ 18.028.596	€ 17.332.405	€ -696.191	€ 2.621.855
Totaal	€ 115.055.028	€ 133.980.110	€ 132.366.022	€ -1.614.088	€ 17.310.994

LTA

Het LTA (Landelijk Transitie Arrangement) is € 0,9 mln. lager dan de prognose bij de actuele begroting. Ten opzichte van vorig jaar stijgt de post € 0,6 mln. De contracten worden gesloten door de VNG, contractbeheer en monitoring wordt uitgevoerd door de VNG en gemeenten moeten de werkelijke kosten betalen. Het betreft hooggespecialiseerde zorg met hoge kosten per jeugdige die sterk kunnen fluctueren.

(bedragen x € 1)

LTA					
Gemeente	Realisatie 2023	Actuele begroting	Realisatie 2024	Realisatie 2024 - /- Actuele begroting	Realisatie 2024 - /- Realisatie 2023
Alblasserdam	€ 442.083	€ 372.647	€ 371.843	€ -804	€ -70.241
Dordrecht	€ 1.863.432	€ 1.912.335	€ 1.688.298	€ -224.037	€ -175.134
Gorinchem	€ 574.589	€ 495.734	€ 792.605	€ 296.871	€ 218.016
Hardinxveld-Giessendam	€ 300.990	€ 327.452	€ 283.611	€ -43.842	€ -17.379
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 794.033	€ 1.075.956	€ 733.162	€ -342.794	€ -60.871
Hoeksche Waard	€ 1.112.546	€ 1.689.043	€ 2.172.858	€ 483.816	€ 1.060.312
Molenlanden	€ 594.850	€ 437.072	€ 143.971	€ -293.101	€ -450.880
Papendrecht	€ 934.047	€ 977.099	€ 1.042.387	€ 65.288	€ 108.340
Slidrecht	€ 490.930	€ 380.257	€ 461.339	€ 81.082	€ -29.591
Zwijndrecht	€ 667.875	€ 642.109	€ 710.871	€ 68.762	€ 42.996
Totaal	€ 7.775.376	€ 8.309.704	€ 8.400.946	€ 91.241	€ 625.569

PGB

De post PGB is € 0,9 mln. lager dan de prognose bij de herziene begroting en € 0,4 mln. lager dan vorig jaar.

(bedragen x € 1)

PGB					
Gemeente	Realisatie 2023	Actuele begroting	Realisatie 2024	Realisatie 2024 - /- Actuele begroting	Realisatie 2024 - /- Realisatie 2023
Alblasserdam	€ 158.219	€ 209.536	€ 201.691	€ -7.845	€ 43.472
Dordrecht	€ 2.699.978	€ 3.300.029	€ 2.958.271	€ -341.757	€ 258.293
Gorinchem	€ 536.285	€ 470.576	€ 376.976	€ -93.600	€ -159.308
Hardinxveld-Giessendam	€ 268.406	€ 291.887	€ 392.923	€ 101.037	€ 124.517
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 493.033	€ 390.146	€ 376.345	€ -13.800	€ -116.688
Hoeksche Waard	€ 1.211.421	€ 1.234.135	€ 951.685	€ -282.450	€ -259.737
Molenlanden	€ 492.143	€ 605.257	€ 513.544	€ -91.713	€ 21.401
Papendrecht	€ 228.633	€ 237.787	€ 232.244	€ -5.543	€ 3.611
Slidrecht	€ 239.277	€ 225.880	€ 248.157	€ 22.277	€ 8.880
Zwijndrecht	€ 1.113.104	€ 924.807	€ 762.788	€ -162.020	€ -350.317
Totaal	€ 7.440.499	€ 7.890.039	€ 7.014.625	€ -875.414	€ -425.874

In onderstaande tabel is de ontwikkeling weergegeven.

Jaar	2021	2022	2023	2024
Unieke klanten	1.021	1.039	992	860
Budget * € 1.000	10.314	10.829	11.355	10.940
Besteed * € 1.000	6.818	7.030	7.440	7.015
Saldo * € 1.000	3.496	3.799	3.915	3.925
Gemiddeld Budget	10.102	10.423	11.447	12.720
Gemiddeld Besteed	6.678	6.766	7.501	8.157
Saldo	3.424	3.657	3.947	4.564
Uitnuttingspercentage	66%	65%	66%	64%

Jaarlijks wordt een last geboekt voor nog te betalen PGB-bedragen doordat het uitnuttingspercentage aanzienlijk lager is dan het beschikbare budget. In voorgaande jaren werd gekeken naar de declaraties die na afloop van het jaar voorafgaande boekjaar nog werden gedeclareerd met toevoeging van een onzekerheidsmarge 25% om de last te bepalen. In overleg met de accountant is de berekeningsmethodiek van deze reservering herzien. Met ingang van dit verslagjaar wordt een vast percentage van 6,3% toegepast alsnog te verwachte PGB declaraties op het verslagjaar. Deze wijziging is doorgevoerd op

basis van een evaluatie van historische uitgaven en toekomstige verplichtingen, met als doel een nauwkeurigere inschatting van de reservering.

Serviceorganisatie

De kosten van de Serviceorganisatie zijn € 0,8 mln. lager dan de prognose bij de actuele begroting. Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten gelijk gebleven. De kosten zijn in 2024 lager ten opzichte van de begroting, voornamelijk vanwege de besparing door de implementatie van de backoffice-applicatie. Daarnaast zijn de kosten lager door een vermindering van uitgaven voor het cliënt ervaringsonderzoek en cliëntenparticipatie. Ook waren er veel openstaande vacatures, wat heeft bijgedragen aan lagere loonkosten. De personeelskosten voor eigen personeel zijn lager als gevolg van personeelsverloop dat nog niet of met vertraging is ingevuld. Tegelijkertijd zijn de kosten voor personeel van derden hoger door het niet of later invullen van diverse functies, onder andere op de afdelingen contractbeheer en financiën.

Baten

De gemeentelijke bijdragen volgen de lasten. De kosten worden in rekening gebracht bij de deelnemers. De lagere rentebaten ten opzichte van 2023 en de prognose in de eerste en tweede bestuursrapportage 2024 zijn hoofdzakelijk het gevolg van lagere financiële middelen veroorzaakt door stijgende kosten in de post Regionale zorgmarkt.

Gemeentelijk bijdragen

In onderstaande tabel zijn de gemeentelijke bijdragen voor 2024 opgenomen.

(bedragen x € 1)

Lasten taakveld	Regionale zorgmarkt	LTA	PGB	Overhead	Rente	Totaal
Alblasserdam	€ 6.583.349	€ 371.843	€ 201.691	€ 197.027	€ -20.715	€ 7.333.194
Dordrecht	€ 42.897.416	€ 1.688.298	€ 2.958.271	€ 1.266.803	€ -133.188	€ 48.677.601
Gorinchem	€ 10.576.394	€ 792.605	€ 376.976	€ 399.158	€ -41.966	€ 12.103.167
Hardinxveld-Giessendam	€ 5.006.545	€ 283.611	€ 392.923	€ 166.580	€ -17.514	€ 5.832.145
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 7.480.198	€ 733.162	€ 376.345	€ 221.352	€ -23.272	€ 8.787.785
Hoeksche Waard	€ 17.322.882	€ 2.172.858	€ 951.685	€ 662.497	€ -69.653	€ 21.040.269
Molenlanden	€ 8.980.612	€ 143.971	€ 513.544	€ 329.038	€ -34.594	€ 9.932.571
Papendrecht	€ 9.503.913	€ 1.042.387	€ 232.244	€ 282.948	€ -29.748	€ 11.031.744
Slidrecht	€ 6.859.958	€ 461.339	€ 248.157	€ 242.947	€ -25.543	€ 7.786.859
Zwijndrecht	€ 17.354.715	€ 710.871	€ 762.788	€ 473.246	€ -49.756	€ 19.251.864
Totaal	€ 132.565.983	€ 8.400.946	€ 7.014.625	€ 4.241.595	€ -445.948	€ 151.777.200

IV3-indeling

(bedragen x € 1)

Taakvelden	Alblasserdam	Dordrecht	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Hoeksche waard	Molenland	Papendrecht	Slidrecht	Zwijndrecht	Totaal
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.424.842	6.967.453	1.615.163	735.549	1.275.020	3.651.972	1.549.529	1.714.218	1.200.510	3.190.131	23.324.387
6.72a Jeugdhulp PGB	201.691	2.958.271	376.976	392.923	376.345	951.685	513.544	232.244	248.157	762.788	7.014.625
6.72b Jeugdhulp behandeling	200.909	2.080.416	387.695	166.870	246.623	886.679	236.468	449.044	156.118	727.866	5.538.688
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	548.758	4.101.382	1.178.937	421.488	589.200	1.426.391	870.061	831.320	531.617	1.396.384	11.895.539
6.72c Vervoerskosten	104.627	742.088	200.207	106.750	138.068	314.235	203.035	190.042	143.164	402.766	2.544.983
6.72d Jeugdh zonder verblijf ov	102.999	241.275	63.984	15.231	52.749	150.165	120.149	57.334	137.737	66.643	1.008.265
6.73a Pleegzorg	377.490	2.748.108	655.634	427.489	103.760	705.279	527.493	524.671	523.817	740.548	7.334.288
6.73b Gezinsgericht	704.467	1.814.905	627.494	190.052	219.433	1.148.490	472.861	135.017	226.504	779.736	6.318.958
6.73c Jeugdhulp met verblijf ov	1.014.046	11.435.015	2.003.560	879.891	1.561.690	2.516.229	1.848.813	2.568.666	1.646.171	4.155.928	29.630.009
6.73c Wpb jeugdhulp met verbl	320.041	-34.006	-251.814	-180.842	-141.576	-565.055	-396.707	-205.958	-241.762	-3.678	-1.701.356
6.74a Jeugdbeh GGZ zonder verbl	1.245.900	7.563.027	2.346.388	1.246.552	2.816.488	5.017.318	2.706.778	1.915.255	1.816.402	3.581.505	30.255.615
6.74b Jeugdh crisis/...excl LTA	88.157	672.018	316.983	435.024	218.549	460.420	199.083	177.492	119.320	478.100	3.165.148
6.74b LTA	371.843	1.688.298	792.605	283.611	733.162	2.172.858	143.971	1.042.387	461.339	710.871	8.400.946
6.74c Gesloten plaatsing	-	1.022.126	396.456	227.735	-	163.384	-	229.602	5.484	306.333	2.351.119
6.82a Jeugdbescherming	403.977	2.954.788	925.018	301.694	338.771	1.162.186	594.948	804.167	549.056	1.398.778	9.433.382
6.82b Jeugdreclassering	37.846	529.101	91.872	25.208	50.990	253.957	32.589	99.703	34.366	111.364	1.266.996
0.4 Overhead	197.027	1.266.803	399.158	166.580	221.352	662.497	329.038	282.948	242.947	473.246	4.241.595
0.5 Rente	-20.715	-133.188	-41.966	-17.514	-23.272	-69.653	-34.594	-29.748	-25.543	-49.756	-445.948
0.10 Mutatie reserves	9.288	59.721	18.817	7.853	10.435	31.232	15.512	13.339	11.453	22.310	199.961
Totaal	7.333.194	48.677.601	12.103.167	5.832.145	8.787.785	21.040.269	9.932.571	11.031.744	7.786.859	19.251.864	151.777.200

2.3 Algemene dekkingsmiddelen

2.3.1 Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Financiering	0	1.015	1.015	0	1.090	1.090	0	75	75
Vpb heffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	60	469	409	49	490	441	11	21	32
Overhead	13.404	12.136	-1.269	12.736	11.695	-1.041	669	-441	228
Saldo baten en lasten	13.464	13.619	155	12.785	13.274	489	679	-345	334
Mutaties reserves	774	809	35	774	789	15	0	-20	-20
Gerealiseerd resultaat	14.238	14.428	190	13.558	14.063	504	679	-365	314

* Voor DG&J betreft het hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024);

*Voor SOJ betreft het hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (1ste bestuursrapportage 2024) + Besteding gelden teruggave GI's 2023 ad € 199.961 in bestemmingsreserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 19 december 2024.

Toelichting op hoofdlijnen

Bovenstaande tabel heeft zowel betrekking op DG&J als op SOJ. Het resultaat van SOJ is verrekend met de bijdrage van de afzonderlijke gemeenten en heeft per saldo geen effect op het hierboven gepresenteerde voordelige resultaat van € 314.000.

Als bovenstaande tabel wordt gesplitst naar het aandeel van DG&J en SOJ, dan ontstaat het volgende beeld:

DG&J

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Financiering	0	450	450	0	644	644	0	194	194
Vpb heffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	60	469	409	49	490	441	11	21	32
Overhead	8.351	7.648	-704	8.494	7.899	-595	-143	251	109
Saldo baten en lasten	8.411	8.566	155	8.543	9.032	489	-132	466	334
Mutaties reserves	774	809	35	774	789	15	0	-20	-20
Gerealiseerd resultaat	9.185	9.375	190	9.317	9.821	504	-132	446	314

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (2de bestuursrapportage 2024);

SOJ

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Financiering	0	565	565	0	446	446	0	-119	-119
Vpb heffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	5.053	4.488	-565	4.242	3.796	-446	811	-692	119
Saldo baten en lasten	5.053	5.053	0	4.242	4.242	0	811	-811	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	5.053	5.053	0	4.242	4.242	0	811	-811	0

* Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 7 november 2024 (1ste bestuursrapportage 2024) + Besteding gelden teruggave GI's 2023 ad € 199.961 in bestemmingsreserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zoals deze is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 19 december 2024.

Voor een toelichting op de afwijkingen bij SOJ wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3.

Op hoofdlijnen is de verklaring voor het resultaat bij DG&J als volgt:

Rente-inkomsten

De rente-inkomsten bij liggen DG&J € 194.000 hoger dan voorzien (€ 187.000 rente-inkomsten en € 7.000 dividendinkomsten). Dit kent een aantal oorzaken. Van de in 2023 van het Rijk ontvangen middelen voor COVID-19 (meerkostenregeling en specifieke uitkering) hebben wij in 2023 circa € 1 mln. niet hoeven te besteden. Over een deel van deze middelen (meerkostenregeling) heeft pas de afrekening plaats gevonden eind 2024, van een ander deel (specifieke uitkering) heeft tot op heden geen afrekening plaatsgevonden. Wij hadden de verwachting dat de afrekening eerder plaats zou vinden. De latere afrekening heeft een positief effect gehad op onze liquiditeitspositie. Daarnaast hebben wij van de COVID-19 middelen (specifieke uitkering) die wij over 2024 hebben ontvangen circa € 700.000 niet aangewend, hetgeen ook een positief effect heeft op onze liquiditeitspositie. Dat de kosten lager zouden liggen is pas in het tweede helft van 2024 zichtbaar geworden (najaarscampagne). Het positieve jaarrekeningresultaat heeft ook een positief effect op onze liquiditeitspositie. Over 2024 hebben we meer inkomsten gehad dan uitgaven. Tot slot hadden wij bij de 2de bestuursrapportage de verwachting dat de rentevergoeding zou gaan dalen, deze daling is minder sterk geweest dan wij hadden ingeschat, bovendien heeft de daling zich pas ingezet in het 4de kwartaal van 2024.

Algemene dekkingsmiddelen

Voordeel van € 32.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de afboeking van oude balansposten.

Overhead

Per saldo is er een voordeel van € 109.000. De lasten liggen € 143.000 hoger dan begroot, hier staat tegenover, dan de baten € 251.000 hoger liggen.

De hogere lasten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door de lasten van COVID-19 (€ 248.000). In totaliteit liggen de lasten voor COVID-19 lager (zie ook paragraaf 3.7 en 4.8), het aandeel van de overheadkosten ligt echter hoger dan begroot. De hogere lasten hebben geen effect op het saldo van baten en lasten (dit blijft nihil), aangezien we vanuit het ministerie van VWS de daadwerkelijke lasten vergoed krijgen (zie paragraaf 4.8), hierdoor vallen de baten ook circa € 248.000 hoger uit.

De lasten liggen daarnaast lager door enerzijds minder kosten (€ 20.000) voor het project informatiehuishouding (zie ook hieronder) en anderzijds door lagere personeelslasten (inclusief inhuur), € 85.000.

Bestemmingsreserve informatiehuishouding

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 is € 335.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve informatiehuishouding. Bij de 2de bestuursrapportage 2024 is aangegeven, dat naar verwachting € 35.000 aan het project zou worden besteed in 2024. In werkelijkheid is € 15.000 besteed, waardoor er € 20.000 minder aan de reserve is onttrokken. Hier staat tegenover dat er ook voor een bedrag van € 20.000 minder kosten is gemaakt. Dit voordeel maakt onderdeel uit van het voordelige saldo op overheadkosten (zie hierboven).

3 Verplichte paragrafen

Het moment van opstellen van de jaarstukken 2024 verloopt parallel met het opstellen van de begroting 2026. Hierdoor zijn de paragrafen grotendeels vergelijkbaar met de paragrafen zoals opgenomen in de begroting 2026.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Kaders

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 december 2022 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe risico's binnen de Dienst Gezondheid en Jeugd worden geïnventariseerd, gekwalificeerd, beheerst en waar nodig gekwantificeerd. De paragraaf wordt steeds geactualiseerd bij elk volgend P&C document, zo ook in deze jaarrekening 2024.

3.1.2 Beleid omtrent weerstandsvermogen

3.1.2.1 Risicobeheersing

Voor het bepalen van een gewenst weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de risicobeheersing. De actuele en relevante inzichten omtrent de risicobeheersing zijn als volgt omschreven:

- a. Risicobeheersing jeugdhulp SOJ
- b. Risicobeheersing GGD, VT, LVS, apparaatskosten SOJ en bedrijfsvoering GR

Risicobeheersing jeugdhulp SOJ

Weerstandsvermogen

De Serviceorganisatie heeft geen weerstandsvermogen/algemene reserves. Zoals opgenomen in de bijdrageverordening komen tegenvallers en meevallers ten opzichte van de begroting, ten laste respectievelijk ten gunste van de deelnemende gemeenten.

Risico's gerelateerd aan jeugdhulpgebruik

Deze financiële risico's richten zich vooral op de ontwikkeling van de kosten van jeugdhulp in relatie tot de begroting en de sterke daling van de rijksbijdragen voor jeugdhulp met ingang van 2026. In 2024 is het gebruik van jeugdhulp, na twee eerdere jaren van stabilisatie voor het eerst weer sterk gestegen. De situatie verschilt overigens sterk per gemeente.

In de Hervormingsagenda zijn een aantal programmalijnen opgenomen die moeten leiden tot een forse afname van de kosten. In lijn hiermee worden de rijksbijdragen sterk afgebouwd. Als het niet lukt de kosten te laten dalen, ontstaat er een groot tekort tussen rijksbijdragen en kosten jeugdhulp. Gemeenten en Serviceorganisatie nemen de uitvoering van de maatregelen gezamenlijk ter hand. Hiertoe is ook het Verbeterprogramma inkoop jeugdhulp opgesteld.

Risico vanwege hoge inflatie

We hebben enkele jaren met hoge inflatie achter de rug. Onzekerheden in de ontwikkeling van de inflatie kunnen de indexatie van tarieven doen oplopen.

Met terugwerkende kracht declareren van PGB-budgetten

Van de verstrekte PGB-budgetten wordt circa 65% daadwerkelijk besteed. In de huidige gemeentelijke verordeningen en beleidsregels zijn geen beperkingen opgelegd aan het met terugwerkende kracht over oude jaren indienen van declaraties. Wel geldt de algemene wettelijke regel dat dit na 5 jaar niet meer kan. Over de jaren 2020 tot en met 2023 zou nog een bedrag van € 14,6 mln. gedeclareerd kunnen worden. De ervaring leert dat hier zeer beperkt gebruik van wordt gemaakt.

Continuïteitsproblemen van aanbieders die gesloten jeugdhulp leveren

Er zijn in de provincie Zuid-Holland twee aanbieders die gesloten jeugdhulp leveren. Deze zijn financieel in de problemen gekomen als gevolg van het ingezette beleid om het gebruik van gesloten jeugdhulp af te bouwen en vanwege overige bedrijfsvoering problemen. Beide aanbieders hebben continuïteitsplannen opgeleverd. Hieraan is een behoorlijk kostenplaatje, circa € 23 mln., gekoppeld. Tegelijkertijd worden door de accounts houdende regio's afdoende SPUK-middelen van het Rijk ontvangen van waaruit de uitvoering van de continuïteitsplannen bekostigd kunnen worden. De accounts houdende regio's nemen de afwikkeling hiervan verder ter hand. Naar verwachting zijn er geen verdere bijdragen vanuit onze regio nodig. Zeker is dit echter nog niet. Recentelijk zijn de tarieven voor gesloten plaatsingen naar boven bijgesteld. De impact hiervan is verwerkt in de concept begroting 2026 welke ter zienswijze is voorgelegd. In de primaire begroting 2025 zijn deze nog niet verwerkt. De impact hiervan is sterk afhankelijk van het aantal jeugdigen met gesloten jeugdhulp. Dit aantal is sterk gedaald, maar kan ook weer stijgen.

Financiële problematiek Jeugdbescherming West

Het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen in het verzorgingsgebied van Jeugdbescherming West is sterk afgenomen en neemt mogelijk nog verder af. Als gevolg hiervan staat de exploitatie sterk onder druk en moeten de regio's mogelijk financiële ondersteuning bieden. Er is een bovenregionale werkgroep ingesteld om dit verder te onderzoeken. De geschatte omvang van dit risico bedraagt € 0,2 mln. voor 2025, mogelijk oplopend tot € 0,5 mln. in 2029.

Rentabiliteit en beschikbaarheid kleinschalige woonvoorzieningen en gesloten jeugdhulp

De rentabiliteit van kleinschalige woonvoorzieningen is kwetsbaar en het aanbod moet voldoende zijn in het kader van de voorgenomen afbouw van gesloten plaatsingen. Er is een risico is dat aanvullende vergoedingen moeten worden verstrekt en moet worden bijgesprongen bij bestaande en toekomstige kleinschalige woonvoorzieningen.

Risicomatrix

In onderstaande tabel is de impact van de risico's gekwantificeerd die niet zijn meegenomen in de begroting/prognose.

	Omvang jeugdhulp in gemeente in €mln.				
	5 tot 10	10 tot 15	15 tot 20	>40	
Risico:	Risicomarge				Opmerking:
Hogere inflatie en inhaalindexatie	pm	pm	pm	pm	
(Continuïteit) JeugdzorgPlus	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	Verwachting is dat SPUK toereikend is voor continuïteit; tariefsverhoging niet verwerkt in primaire begroting 2025
Financiële problematiek Jeugdbescherming West	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	
Rentabiliteit en beschikbaarheid kleinschalige verblijfszorg	pm	pm	pm	pm	
Subtotaal	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	
Correctiefactor risico's doen zich niet gelijktijdig voor (50%)	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	
Risico op hogere kostenontwikkeling jeugdhulp / dure jeugdigen	10%	7,5%	5%	2,5%	
Totaal	10,3%	7,8%	5,3%	2,8%	

Risicobeheersing GGD, VT, LVS en bedrijfsvoering GR

Op basis van het model voor het rangschikken van risico's van de GR zijn in onderstaande tabel de geïnventariseerde risico's weergegeven m.b.t. de GGD, VT, LVS en bedrijfsvoering van de GR. Ook is aangegeven of het risico incidenteel dan wel structureel is. Deze risico's omvatten slechts dat deel van de totaal door de GR DG&J in kaart gebrachte risico's welke gekwantificeerd kunnen worden en 'resteren' na het nemen van beheersmaatregelen.

Risico	Omschrijving	Kans	Omvang	Incidenteel/ structureel	Risicobedrag
1	Batenraming	2	2	S	€ 250.000
2	Taakstellende begroting bij groeiend beroep op de dienstverlening	3	2	S	€ 750.000 en kwaliteit en imago risico
3	Claims	1	2	S	€ 150.000
4	Loon- en prijsstijging	1	2	S	€ 100.000
5	Transitie SGD	3	2	S	€ 300.000
6	COVID-19	3	2	S	€ 400.000
7	Organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering	1	2	I	p.m.
8	Terughalen taken door gemeenten	2	2	S	p.m.
9	Renteontwikkeling	2	2	I	p.m.
				Totaal	€ 1.950.000

Hieronder volgt een toelichting op de in de tabel benoemde risico's.

Batenraming

De producten van de DG&J worden hoofdzakelijk gefinancierd uit inwoner- en directe gemeentelijke bijdragen. Een deel van de inkomsten heeft echter een fluctuerend karakter, zoals de subsidies in het kader van Veilig Thuis en de opbrengst van de polikliniek voor onder meer reizigersvaccinaties. In de begroting zijn verder ramingen opgenomen voor onder meer OGGZ, WMO toezicht en kinderopvang waarvoor jaarlijks een traject met gemeenten wordt doorlopen over de omvang vergoeding van het takenpakket (in de vorm van offertes/DVO's). Hierdoor is er een risico dat de realisatie van deze baten afwijkt van de raming. Het risico is gehandhaafd op € 250.000.

Taakstellende begroting bij een groeiend beroep op dienstverlening

Het beroep op de dienstverlening bij Veilig Thuis, OOGZ en Leerplicht is sterk gestegen. DG&J heeft middels de impactanalyses aangegeven meer middelen nodig te hebben om de stijgende vraag af te handelen danwel dat het aantal meldingen naar beneden moet worden gebracht. Bij bespreking van de kadernota en de impactanalyses op 19 december 2024 heeft het AB besloten de begroting 2025 als kaderstellend voor 2026 te hanteren. Gemeenten kunnen geen aanvullende middelen beschikbaar stellen voor 2025 en 2026, terwijl de aantallen sterk gegroeid zijn en een stijgende lijn laten zien. DG&J heeft een opdracht gekregen aan te geven hoe met de beschikbare middelen de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en wat DG&J daarvoor nodig heeft van gemeenten en andere partijen. Bij niet (voldoende) invullen van de benodigde randvoorwaarden en onvoldoende effect van de bijsturingsmaatregelen kan mogelijk niet op een verantwoorde

manier invulling aan de werkzaamheden worden gegeven en moeten mogelijk alsnog extra kosten worden gemaakt.

Claims

De DG&J kent een grote verscheidenheid aan producten. Om de kwaliteit hiervan te borgen worden de nodige inspanningen geleverd, mede in het kader van de HKZ-certificatie (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). Risico's op fouten (miscommunicatie, foutieve registraties) en hieruit mogelijk voortkomende schadeclaims zijn echter nooit in zijn geheel uit te sluiten. Het algemene risicobedrag voor claims handhaven we op € 150.000.

Loon- en prijsstijgingen

Conform de notitie kaderstelling op de GR-en houdt de DG&J rekening met een loon- en prijs indexatie bij het opstellen van de begroting. Daarvoor moet, conform deze notitie, uitgegaan worden van de indices van de septembercirculaire van het vorige begrotingsjaar. De huidige CAO loopt eind maart 2025 af waardoor het onzeker is in hoeverre de toegepaste indexatie afdoende is om stijging van de lonen en eventuele aanvullende CAO afspraken binnen de begroting op te vangen.

Transitie SGD

Tot ultimo 2021 steunde de DG&J voor ICT, HRM, juridische diensten en inkoop op het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Vanaf 2022 is het SCD ondergebracht bij de Servicegemeente Dordrecht (SGD) en is de gemeente Dordrecht als servicegemeente verantwoordelijk voor de taakuitvoering. Met de SGD is hiervoor een overeenkomst tot en met 2025 gesloten waarbij afspraken zijn gemaakt over onder meer de omvang en prijs van de te leveren diensten.

Voor de periode na 2025 wordt het zogenaamde 'Bosland project' uitgevoerd. Dit project moet resulteren in een transparante en breed gedragen wijze van dienstverlening en financiering van de (service-)gemeente Dordrecht aan andere gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. In dit project wordt een nieuw sturings-, diensten- en financieringsmodel tussen SGD en de afnemende partijen vormgegeven voor de bedrijfsvoeringstaken. Dit met het doel meer helderheid, transparantie en flexibiliteit te bewerkstelligen. Het project vult een brede regionale behoefte in aan goede en transparante (basis)dienstverlening. De uitkomsten van het financieringsmodel zijn onzeker en brengen risico's mee ten aanzien van de kosten en risico's voor de DG&J.

Verder brengt het privacygevoelige karakter van het takenpakket van de DG&J met zich mee dat er hoge eisen (moeten worden) gesteld aan de informatiebeveiliging. Indien daarin niet kan worden voorzien door het SGD dan vraagt dit mogelijk aanvullende inspanningen en kosten.

Voor het 'Bosland project' en de hogere eisen omtrent informatiebeveiliging wordt in de deze risicoparagraaf een bedrag opgenomen van € 300.000.

COVID-19

Het ministerie van VWS is voornemens is om de vergoedingssystematiek te veranderen in een 'prijs per prik'. Dit betekent dat de vergoeding voor een GGD afhankelijk is van het aantal gezette prikken in de betreffende regio. Op dit moment is nog niet zeker of de vergoeding op basis van een 'prijs per prik' definitief door zal gaan, maar dit zal naar

verwachting wel ingevoerd gaan worden. DG&J heeft enkele specifieke kenmerken, waardoor onze GGD relatief hoge kosten per prik moet maken ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Denk bijvoorbeeld aan de beperkte omvang van onze GGD waardoor veel met inhuur moeten worden gedaan, we hebben geen JGZ in huis en dat er sprake is van een grote geografisch oppervlakte. Indien de vergoedingssystematiek wordt aangepast naar een prijs per prik en het prijsniveau lager ligt dan ons kostenniveau tot op heden, dan moeten er mogelijk inhoudelijke keuzes worden gemaakt (bijvoorbeeld door niet of beperkt te prikken in de kleinere gemeenten in onze regio) en komt het financieel risico bij DG&J te liggen. Mogelijk wordt er een differentiatie in de prijs per prik doorgevoerd, hetgeen enigszins een dempende werking kan hebben op het impact-risico.

De waarschijnlijke invoering van een prijs per prik voor een heel jaar, en dus niet alleen gedurende de vaccinatiecampagne, betekent ook dat geen of een beperkte aanvullende bezetting, een zogenoemde basiscapaciteit, kan worden aangehouden buiten de periode van de vaccinatiecampagne wanneer alleen risicogroepen worden gevaccineerd. Dit betekent een verlies aan expertise en voorbereidingscapaciteit voor het opstarten van de najaarscampagne in 2025, welke dan alternatief geborgd zal moeten worden. De GGD GHOR Nederland is in samenwerking met de GGD'en en het ministerie van VWS bezig met het Verdiepingsonderzoek bekostigingssystematiek COVID-19-vaccinaties. Dit onderzoek loopt tot in Q1/Q2 2025. De Specifieke Uitkering (SPUK) COVID-19-vaccinaties 2025 zal daarna, in het eerste halfjaar van 2025, gepubliceerd worden. Vanwege de concreetheid van de voornemens van het ministerie van VWS wordt het impact-risico van COVID-19 verhoogd van € 200.000 naar € 400.000.

Organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering

Geconstateerd is dat op diverse vlakken organisatieontwikkeling nodig is en het verstandig is voorstellen voor verdere verbetering en borging van de bedrijfsvoering voor te bereiden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan ontwikkelingen in de huisvesting (herinrichting KL-weg en incidentele kosten verhuizing JdW), vitaliteit, opleidingen, HRM, arbeidsmarktcommunicatie, MJP uitvoeringsbudget en verduurzaming en versterken van het medisch profiel om onder meer op de in deze begroting genoemde ontwikkelingen voorbereid te zijn. Bij de jaarrekening is een voorstel opgenomen voor bekostiging van de onderdelen huisvesting, vitaliteit en HRM. Omdat voor de overige onderdelen de impact nog onvoldoende helder is, is hiervoor een p.m. post opgenomen in deze risicoparagraaf.

Terughalen taken door gemeenten

Een deel van de gemeenten overweegt taken die bij de DG&J belegd zijn terug te nemen. Dit brengt risico's mee ten aanzien van de dekking van de overhead bij een teruglopend werkvolume alsmede risico's ten aanzien van het voortbestaan van functies, kennis en expertise. Dit risico speelt bij leerplicht en toegang maatschappelijke opvang.

Renteontwikkeling

In de jaarstukken 2024 is een incidentele rentebaten opgenomen, waarvan het structurele karakter onzeker is. Gezien het onzekere karakter is het vooralsnog niet mogelijk om met eventuele rentebaten in de toekomst rekening te houden. Rentebaten kunnen als een positief risico worden voorzien, maar gezien het onzekere karakter is ook hiertoe is een p.m. post opgenomen in deze risicoparagraaf.

3.1.3 Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat de gemeenschappelijke regelingen een aantal kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

Kengetallen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
netto schuldquote	-1,46%	-0,84%	-1,88%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1,47%	-0,83%	-1,89%
solvabiliteitsratio	8,08%	2,87%	11,60%
structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%
weerstandsratio	1,1	1,5	1,5

3.1.3.1 Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van DG&J ten opzichte van de eigen middelen. Een percentage tussen de 0 en 100 is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GR DG&J heeft een netto schuldquote van -1,88%. Dit betekent dat ruim onder de norm wordt gebleven.

Het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen laat een beeld zien: -1,89%. Bij dit kengetal wordt geen rekening gehouden met de verstrekte lening aan de Stichting Breedband.

3.1.3.2 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. De ratio is de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal en geeft aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald. Normaal bevindt de solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. De GR DG&J heeft een ratio van 11,6% wat zou aangeven dat het bezit van de GR DG&J zwaar belast is met schuld. Gezien de wijze waarop de afrekening met zorgaanbieders/gemeenten van SOJ plaatsvindt, ontstaat per balansdatum een hoge schuld. Tegenover deze schuld staat een hoge vordering. Dit betekent dat de GR DG&J tegenover de schulden voldoende vorderingen heeft staan.

3.1.3.3 Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de GR heeft om de eigen lasten te dragen. De GR kan de structurele lasten dekken uit de structurele inkomsten.

3.1.3.4 Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GR DG&J. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, de post onvoorzien en de stille reserves.

De GR DG&J heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Binnen de GR DG&J heeft de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) geen reserves. Zoals opgenomen in de

bijdrageverordening komen tegenvallers en meevallers ten opzichte van de begroting voor jeugdhulp ten laste respectievelijk ten gunste van de deelnemende gemeenten.

Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves van de GR DG&J, ofwel € 2,86 mln. (stand per 31 december 2024). Gezien de financiële omvang van de risico's, € 1,95 mln., leidt dit tot een weerstandsratio van 1,5. Dit betekent dat de GR DG&J een beperkte ruimte heeft om onvoorziene risico's op te kunnen vangen. Hierbij moet tevens de kanttekening worden geplaatst, dat van de reserves (€ 2,86 mln.) € 1,4 mln. is bestemd voor het opvangen van nog resterende frictiekosten als gevolg van de uittreding Leerdam/Zederik (en de nog resterende impact daarvan op de organisatie van de GR). Als deze reserve buiten beschouwing wordt gelaten, dan bedraagt de weerstandsratio 0,7. Dit betekent dat de risico's ruimschoots het weerstandsvermogen overtreffen.

3.1.3.5 Kengetallen in relatie tot de financiële positie

De GR DG&J hoeft tot op heden geen langlopende leningen af te sluiten om haar activiteiten te financieren. Het niet hoeven afsluiten van langlopende leningen heeft een gunstig effect op de netto schuldquote en op de begroting. De begroting wordt niet belast met langlopende renteverplichtingen vanuit aangetrokken langlopende geldleningen.

Zoals bij de solvabiliteitsratio aangegeven, ontstaat door de wijze waarop de afrekening met zorgaanbieders/gemeenten van SOJ plaatsvindt, per balansdatum een hoge schuld. Tegenover deze schuld staat echter een hoge vordering. Dit betekent dat de GR DG&J tegenover de schulden voldoende vorderingen heeft staan. Hierdoor is de lage ratio op dit moment niet zorgwekkend. Daarnaast is in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgelegd in hoeverre de GR DG&J reserves mag aanhouden. Hierdoor wordt een verbetering van de ratio door een toename van de reservepositie beperkt. Tevens zorgt dit ervoor dat de GR DG&J in beperkte mate haar risico's kan afdekken. Hier staat tegenover dat mogelijke tekorten ten laste van de deelnemende gemeenten kunnen worden gebracht.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

DG&J heeft beperkte investeringen in gebouwen en installaties. Op de vaste activa wordt lineair afgeschreven. De jaarlijkse kapitaal- en onderhoudslasten zijn in de jaarstukken verwerkt. De GR DG&J heeft, anders dan kantoormeubilair en gebouw gebonden installaties, geen kapitaalgoederen.

3.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de GR DG&J. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), financiering, het relatiebeheer en de informatievoorziening. Het in december 2022 door het Algemeen Bestuur vastgestelde financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie.

3.3.1 Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

3.3.2 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet FIDO bedraagt deze limiet 8,2% van het totaal van de exploitatiebegroting voor een gemeenschappelijke regeling. Gezien de omvang van de

primaire begroting 2024 (€ 182,5 mln.) betekende dit dat DG&J haar financiële huishouding voor maximaal circa € 15 mln. met kort geld mocht financieren. De kasgeldlimiet is niet overschreden, in 2024 zijn namelijk geen kasgeldleningen aangetrokken.

3.3.3 Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. DG&J heeft in 2024 geen opgenomen langlopende leningen, waardoor deze norm niet overschreden kan worden.

3.3.4 Kredietrisico's

DG&J heeft geen uitzettingen (onder andere verstrekte geldleningen) of leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven. Er wordt derhalve ook geen kredietrisico gelopen.

3.3.5 Financiering

In de met de BNG afgesloten Financieringsovereenkomst fungeert de rekening van de DG&J als hoofdrekening. Naast een rekening voor DG&J zijn er twee rekeningen ten behoeve van SOJ. Eén rekening bevat het inkomend- en uitgaand betalingsverkeer van SOJ zelf; de andere rekening houdt verband met betalingen en afrekeningen zoals deze door Zorgned worden gegenereerd. De BNG-kredietlimiet voor het gehele stelsel van bankrekeningen bedraagt € 5 mln. Per 1 april 2024 is de rekening van RAV opgezegd.

3.3.6 Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van DG&J.

3.3.7 Administratieve Organisatie

Via een DVO zijn enkele treasury-aspecten aan de Bedrijfsvoering Drechtsteden overgedragen. Dit betreft voornamelijk activiteiten in relatie tot betalingsverkeer.

3.3.8 Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag DG&J een bedrag van 2% van het begrotingstotaal aan lasten na bestemming, dus inclusief de stortingen in reserves (bij aanvang van het begrotingsjaar) buiten de Schatkist aanhouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. In onderstaande tabel staat per kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat in 2024 het drempelbedrag van € 3,7 mln. niet is overschreden.

(bedragen x € 1.000)

bedragen x € 1.000)

1. Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2024:				
Begrotingstotaal	€ 182.531			
Wettelijk percentage	2,0 %			
Drempelbedrag	€ 3.651			
2. Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2024:				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3 ^{de} kwartaal	4 ^{de} kwartaal
Gemiddeld positieve banksaldi	€ 2.572	€ 1.406	€ 2.540	€ 949
Ruimte t.o.v. het drempelbedrag	€ 1.079	€ 2.245	€ 1.111	€ 2.702

De ECB heeft in 2024 in meerdere stappen haar depositotarief verlaagd van 4% bij aanvang van 2024 naar 3% aan het einde van 2024. Het rentetarief op de schatkistrekeningcourant is met hetzelfde tempo omlaag gegaan van circa 3,9% aan het begin van het jaar tot circa 2,9% aan het einde van het jaar. De verwachting is dat voornoemde rentetarieven in 2025 verder zullen dalen.

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Herstructurering cluster bedrijfsvoering

Begin 2024 heeft de algemeen directeur een besluit genomen om de DG&J organisatiestructuur aan te passen. Het organisatieplan "op goede bodem" en het adviesrapport "gewoon goede bedrijfsvoering" beschrijft de aanpassingen welke in de eerste helft van 2024 in de organisatie zijn doorgevoerd.

Voor het voormalig cluster bedrijfsvoering heeft dit geresulteerd in splitsing van het voormalige cluster in 2 stafafdelingen te weten stafafdeling bedrijfsvoering en stafafdeling control met een eigen eindverantwoordelijke functionaris.

De PIOFACH-taken zijn daarmee verdeeld over de 2 stafafdelingen waarbij de stafafdeling bedrijfsvoering verantwoordelijk is voor volgende gebieden:

- Personeel: Beheer van personeelszaken.
- Informatie: Informatievoorziening en -beheer.
- Organisatie: Structurering en organisatie van processen.
- Automatisering: Technologische ondersteuning en automatisering van processen.
- Communicatie: Interne en externe communicatie.
- Huisvesting: Beheer van fysieke ruimtes en faciliteiten.

De stafafdeling Control is verantwoordelijk voor:

- Financiën: financieel beheer en administratie, control en verantwoording
- Juridisch: juridische zaken/advies, de Functionaris Gegevensbescherming (FG) , Privacy Officer (PO)
- Kwaliteit: sturing op kwaliteitsinstrumenten en HKZ-certificering

3.4.2 Terugblik en vooruitblik

Omdat de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 gelijktijdig (maart 2025) worden opgesteld is ervoor gekozen om deze paragraaf zodanig op te stellen dat hierin zowel een terugblik als vooruitblik wordt gegeven op een aantal thema's die spelen op het onderdeel bedrijfsvoering. Daarmee wordt voor dit onderdeel een meer samenhangend beeld geschetst wat ook voor beide documenten benut kan worden.

Achtereenvolgens komen aan bod:

- Informatisering
- Personeel
- Huisvesting
- Financiën
- Kwaliteit

Informatisering

Informatie is een belangrijk bedrijfsmiddel voor de organisatie. Iedere medewerker heeft informatie nodig om zijn/haar werk te kunnen doen.

De stafafdeling bedrijfsvoering, en in het bijzonder het team informatievoorziening en ICT, adviseert en ondersteunt de organisatie bij de vertaling van informatiebehoefte naar informatievoorziening (IV), zodat de organisatie de geschikte informatiesystemen en -services tot haar beschikking heeft en deze op de juiste manier gebruikt.

In 2024, 2025 en 2026 zijn en worden een groot aantal zaken opgepakt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid herijken en bijbehorende normeringen zoals NEN7510/NIS2 (vastgesteld 2024) en verder implementeren van NEN 7510 (in 2025) en uitvoeringsplan MJP.
- Implementatie van Wmebv (Wet modernisering elektronisch verkeer) en WOO (Wet open overheid) (2024-2026)
- Aanvullende archiveringsaanbevelingen implementeren volgens het vastgestelde verbeterplan uit uitvoeringsplan MJP (2024-2025).
- Programma ICT beweegt uitvoeren uit uitvoeringsplan MJP (2024-2026)
- Websites geschikt maken in het kader van Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO) (2024-2025)
- Ondersteunen Najaarscampagne Covid 2024 en 2025 (2024-2025)
- Onderzoeken toepassingen A.I. en verdere robotisering uit uitvoeringsplan MJP (2024-2025)
- Door ontwikkelen integraal data gedreven werken binnen de eigen organisatie en in samenwerking met ketenpartners uit uitvoeringsplan MJP (2024-2025)

Informatiebeveiliging

Informatieveiligheid en beveiliging heeft een hoge prioriteit binnen de gehele organisatie en de hedendaagse bedreigingen worden onderschreven.

Binnen het team informatievoorziening en ICT zijn 2 adviseurs in 2023 gestart met aanvullende opleidingen (ISO) in het kader van informatiebeveiliging. Zodoende zorgt de DG&J ervoor dat de ISO rol en de kennis op het gebied van informatiebeveiliging in de eigen organisatie geborgd is. Om de taken en verantwoordelijkheden goed te borgen is besloten om de rol van ISO functionaris ook formeel bij de adviseur informatiemanagement te beleggen.

DG&J dient te voldoen aan de NEN7510 norm en heeft als doel om NEN7510 compliant te zijn. Er zijn in 2024 mooie en significante stappen gemaakt m.b.t. de implementatie, maar de implementatie is nog niet afgerond. De verwachting is dat dit in 2025 zal gebeuren. Aanvullend zal de Europese NIS2 richtlijn worden geïmplementeerd.

ICT kantoorautomatisering en Infrastructuur

Voor de ICT kantoorautomatisering en infrastructuur wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van de voormalige Servicegemeente Dordrecht (SGD). De SGD is 1 januari 2025 geïntegreerd in de centrumgemeente Dordrecht onder de naam Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden. In 2024 heeft er een regio brede evaluatie van de SGD dienstverlening plaatsgevonden. Na de evaluatie heeft in 2024 meermaals regionaal overleg plaatsgevonden met de servicegemeente Dordrecht en de afnemers van de dienstverlening van domein bedrijfsvoering Drechtsteden. Onderwerp was de toekomstige samenwerking vanaf 2026. Medio 2025 zal er een concreet voorstel komen richting de afnemers over de samenwerking en contractering vanaf 2026. Dit onderwerp is ook onderdeel van het uitvoeringsplan MJP.

Momenteel vindt er onder het programma ICT-beweegt een grootschalige actie plaats om de ICT-infrastructuur en dienstverlening uit te besteden bij de door het Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden gekozen leverancier KPN. De IVRD organisatie binnen het Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden zal daardoor als uitvoeringsorganisatie omgevormd worden tot een regie organisatie. Dit heeft nu en ook in de toekomst een grote impact op de ICT en automatisering zoals de *devices* waarmee gewerkt (kan) worden, veilige opslag van gegevens, het gebruiksgemak en de mogelijkheden van beveiliging. Streven van de SGD was om het project op 31 december 2023 afgerond te hebben echter loopt het programma vertraging op. In 2024 zijn er grote stappen gemaakt in deze transitie echter zal 2025 e.v. nog nodig zijn om het project af te ronden. Dit onderwerp is ook onderdeel van het uitvoeringsplan MJP.

Personeel

HRM- beleid

De rechtspositie en bezoldiging van de werknemers van de dienst wordt, zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling, bepaald door de regels welke zijn of zullen worden vastgesteld voor de werknemers in dienst van de gemeente Dordrecht, tenzij het Dagelijks Bestuur zelf voorziet in (onderdelen van) de rechtspositie en bezoldiging. In 2024, 2025 en 2026 zijn/worden een groot aantal zaken opgepakt. De belangrijkste zaken zijn:

- Implementatie van de organisatieplannen “op goede bodem” en “gewoon goede bedrijfsvoering” (afgerond 2024)
- Functiewaarderingssystematiek uit uitvoeringsplan MJP. Uitwerken van transparante en uniforme functiewaarderingssystematiek en streven naar aansluiten bij HR21-systematiek. (voorstel aan bestuur maart 2025)
- Vitaliteitsbeleid en duurzame inzetbaarheid uit uitvoeringsplan MJP. Een vitale organisatie zijn met oog voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers en een aantrekkelijke organisatie zijn die medewerkers boeit en bindt. (voorstel aan bestuur maart 2025)
- Implementatie van nieuw of geactualiseerd regionaal beleid/CAO SGO, zoals
 - Integriteitsbeleid (vastgesteld 2024, implementatie 2025)
 - Opleidings- en stagebeleid/ – regeling (wordt herzien in 2025)
 - Werktijdenregeling (vastgesteld 2024)
 - Recruitmentsbeleid / Werving en selectie beleidslijnen (2025)
- Verbetering van werkprocessen zoals implementatie van gesprekkenportaal in Afas, Klein MTO onderzoeken/inzetten arbeidsmarktcommunicatie, verkennen deelname aan Regionaal Traineeprogramma. (afgerond 2024),
- Jaarlijks terugkerende werkzaamheden, zoals functie-onderhoud, Sociaal jaarverslag 'Personeel in Beeld', HR management informatie, Rapportage verplichting CO2 werk gebonden personenmobiliteit
- Groot MedewerkersTevredenheidsOnderzoek - MTO (2025)
- RI&E (2026)
- Regionale vervoersregeling (2025)

Bezetting

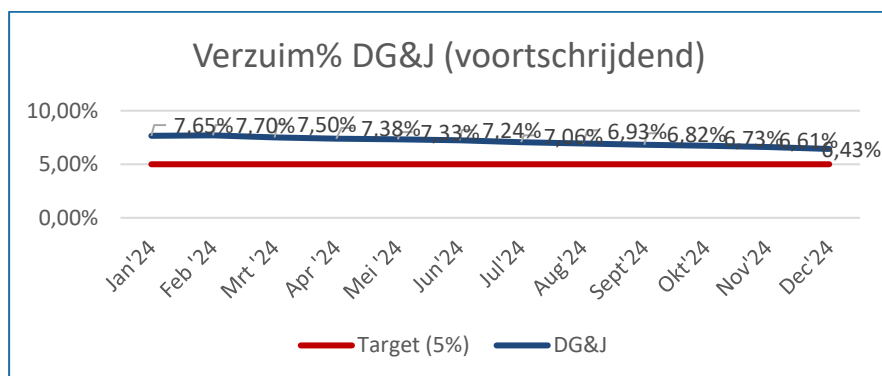
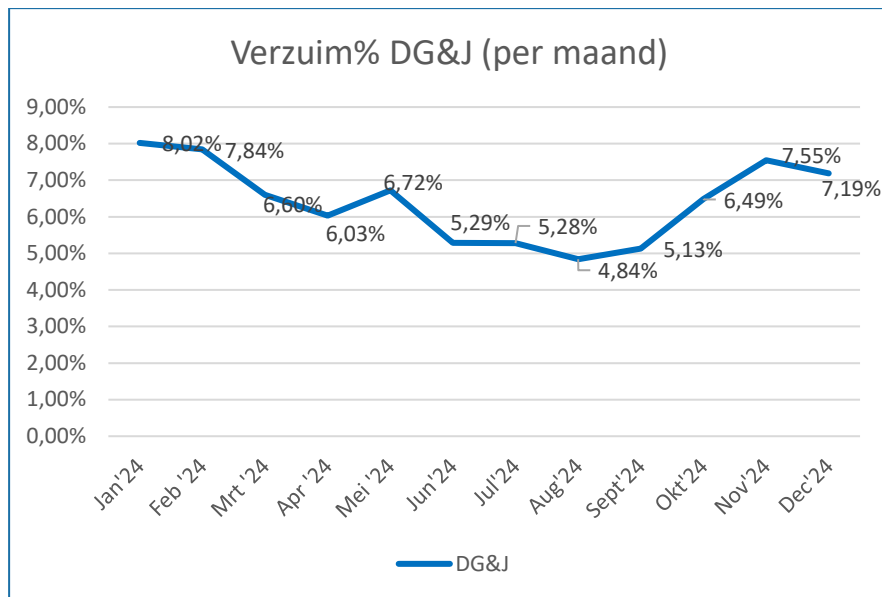
Op 1 januari 2024 waren er 355 medewerkers aan het werk (waarvan 93 inhuur), op 31 december 2024 393 medewerkers (waarvan 100 inhuur). In totaal zijn in 2024 582 medewerkers werkzaam geweest voor DG&J, waarvan 336 op arbeidsovereenkomst (58%) en 228 op inhuurbasis (39%) (en 18 stagiaires). De verdeling arbeidsovereenkomst/inhuur was in 2024 binnen de reguliere organisatie 68%/28%, binnen de covid organisatie 1%/99%. T.o.v. 2023 is het aandeel inhuur bij DG&J gedaald, de verdeling arbeidsovereenkomst/inhuur was toen respectievelijk 46% en 52%. Dit zien we terug in de kosten, in totaal waren de inhuurkosten in 2024 € 7,1 mln. (t.o.v. € 12,1 mln. in 2023).

Van het aantal medewerkers is 79% vrouw en 21% man (in 2023 was dit 75%/25%).

Middels een analyse hebben we de inzet van ZZP'ers in scope, waar noodzakelijk hebben we passende maatregelen genomen of staan deze op de planning.

Ziekteverzuim

In 2024 is een daling te zien in het ziekteverzuim en ook in de meldingsfrequentie. Het verzuimpercentage blijft in 2024 boven de doelstelling van 5%. Bij de DG&J is hier voortdurend aandacht voor en in nauwe samenwerking met de arbodienst wordt steeds bijgestuurd om het ziekteverzuim verder te verminderen.

Huisvesting

Vanuit de MJP doelstellingen is optimale huisvesting als een doel benoemd.

Op het gebied van huisvesting spelen er een aantal ontwikkelingen. Er is in 2024 een vernieuwd huurcontract voor de locatie Johan de Wittstraat (VT en OGGZ) afgesloten die op 1 september 2025 ingaat. Nu duidelijk is dat deze organisatie onderdelen hier minimaal tot eind 2030 gehuisvest blijven kunnen er weer plannen worden gemaakt voor het uitgestelde en noodzakelijk onderhoud en herinrichting. Ook op de Karel Lotsyweg is behoefte aan herinrichting van het kantoorgebouw. Het terugbrengen van basisfaciliteiten zoals kantine, ontmoetingsruimte en het creëren van een rustige werkomgeving is noodzakelijk gebleken. Uitkomsten van MTO's, feedback van OR en medewerkers en een relatie en medeoorzaak van psychisch verzuim zorgt ervoor dat dit prioriteit heeft. Hiervoor zal in 2025 een separaat voorstel bij het bestuur worden ingediend. Onder voorbehoud van bestuurlijke instemming zal de uitvoering van deze werkzaamheden in 2025 en 2026 plaatsvinden.

Ook in 2025 zal er waarschijnlijk sprake zijn van een COVID-19 najaarscampagne waar ook (tijdelijke) huisvesting voor dient te worden georganiseerd.

Financiën

basis van ervaringen bij het vorige begrotingsproces hebben bestuur, gemeenten en DG&J behoefte in een vroegtijdig stadium het gesprek aan te gaan over de ontwikkelingen bij de verschillende merken binnen de DG&J, waaronder het aantal meldingen, en hoe deze vertaald worden naar de begrotingskaders. Tevens is er behoefte bij gemeenten aan vroegtijdig inzicht van de financiële impact van de gesignaleerde

ontwikkelingen. De kadernota zoals deze is opgesteld en ambtelijk en bestuurlijk is besproken is hiervoor een waardevol instrument gebleken.

Met ingang van verslagjaar 2023 is voor het eerst met een zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording gewerkt. Dit is in 2024 verder doorontwikkeld. Ook is in 2024 gewerkt aan een integraal controleplan voor heel de DG&J en is het controleplan afgestemd met de accountant. Voor meer informatie over rechtmatigheid wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid in deze begroting.

Kwaliteit

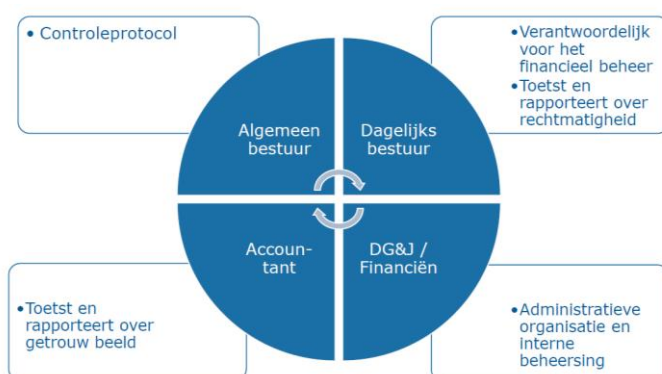
DG&J is in het bezit van het certificaat van HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). In 2023 is de hercertificering afgegeven. Dit certificaat staat voor duurzame kwaliteitsverbetering in zorg en welzijn. Driejaarlijks vindt hercertificering plaats, de eerstvolgende in 2026. Jaarlijks vinden er tussentijdse audits plaats. De tussentijdse audit 2024 is goed doorlopen. Er wordt gewerkt met een aantal instrumenten waaronder het audit jaarplan, directiebeoordeling, leveranciersbeoordeling, stakeholder analyse en risicokaart.

3.4.3 Rechtmatigheid

Inleiding

Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie belangrijk; een overheid hoort te voldoen aan wet- en regelgeving. Daarom geeft sinds de introductie van het Besluit begroting en verantwoording ('BBV') in 2004 de accountant jaarlijks bij de jaarstukken van een gemeenschappelijke regeling een verklaring over het getrouw beeld én over de rechtmatigheid. De invoering van dit rechtmatigheidsoordeel leidde tot opschoning van de eigen verordeningen van de gemeenschappelijke regelingen en gaf een impuls aan een verbetering van het financieel beheer bij gemeenschappelijke regelingen. Bij de evaluatie van het besluit BBV in 2013 heeft de commissie BBV een advies gegeven aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken om de verantwoordelijkheid voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording neer te leggen bij het Dagelijks Bestuur. Dit is overgenomen door de commissie Depla en is onderdeel van de wetswijziging. Dit betekent dat met ingang van de jaarrekening 2023 het Dagelijks Bestuur een verantwoording af moet leggen over de rechtmatigheid. Dit past in de tijdgeest waarin de verantwoordelijkheid gelegd wordt waar deze hoort. Het Dagelijks Bestuur is zich hierdoor nog meer bewust van haar verantwoordelijkheid te zorgen voor een goed financieel beheer, inclusief bijbehorende verordeningen. De accountant controleert nog wel de verantwoording van het Dagelijks Bestuur aangezien deze feitelijk een (financiële) toelichting is op de staat van baten en lasten en de balans. Daarmee zijn voor het Algemeen Bestuur waarborgen ingebouwd dat het Dagelijks Bestuur niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven.

Schematisch ziet e.e.a. er als volgt uit:

In de jaarstukken 2024 legt het Dagelijks Bestuur voor de tweede keer verantwoording af over de rechtmatigheid. Er wordt hierbij getoetst op drie criteria:

- Begrotingscriterium;
- Voorwaardencriterium;
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

De verantwoording door het Dagelijks Bestuur wordt afgelegd via de rechtmatigheidsverantwoording (zie hieronder paragraaf 4.9.2).

Conform de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV geeft het Dagelijks Bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de afwijkingen.

Begrotingscriterium

In de financiële verordening (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 11 juli 2024) is in artikel 8 lid 4 vastgelegd dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

1. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
2. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
3. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Daarnaast is in artikel 8 lid 5 opgenomen dat begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het Algemeen Bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar niet nader worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Waarbij onder bestaand beleid wordt verstaan het beleid zoals dit is opgenomen in de begroting 2024.

Tot slot is in artikel 8 lid 6 vastgelegd, dat onderschrijdingen van lasten of investeringsprojecten, en/of onderschrijding en/of overschrijding van de baten ten opzichte van de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting worden in het kader van begrotingsrechtmatigheid als tijdige melding aangemerkt als deze gemeld en toegelicht worden in de jaarrekening.

Om het Algemeen Bestuur een volledig inzicht te geven in de over- en onderschrijding zijn de afwijkingen hieronder toegelicht. Waarbij conform artikel 6 van de financiële verordening een grens van € 100.000 wordt gehanteerd.

Er zijn in 2024 afwijkingen geconstateerd ten aanzien van het begrotingscriterium. Deze afwijkingen zijn:

(bedragen x € 1.000)

	Afwijking 2024			1A. Overschrijding van lasten	3. Overschrijding van baten en onderschrijding van lasten en baten	
	Lasten	Baten	Saldo		Lasten	Baten
Publieke gezondheid	588	-267	321		588	267
Veilig Thuis	-183	48	-135	183		48
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	71	-64	6		71	64
Jeugd(-gezondheidszorg)	11	0	11		11	0
Kennisprogramma	-24	80	55	24		80
Serviceorganisatie Jeugd	2.198	-2.198	0		2.198	2.198
Algemene dekkingsmiddelen	679	-345	334		679	345
Saldo baten en lasten	3.339	-2.747	592			
Mutaties reserves	0	-20	-20	0		20
Gerealiseerd resultaat	3.339	-2.767	572	208	3.547	3.023
					6.570	

Per programma volgt hieronder een toelichting op de afwijkingen die groter zijn dan € 100.000.

Publieke gezondheid

De grootste oorzaak van de onderschrijding van de lasten (€ 588.000) en de onderschrijding van de baten (€ 267.000) zijn de lagere lasten en baten voor COVID-19 (€ 599.000). De lasten inzake COVID-19 zijn lager uitgevallen dan begroot, dit komt doordat er 10% minder prikken zijn gezet en efficiënter kosten zijn besteed welke benodigd waren om de prikken te laten zetten. Doordat het ministerie van VWS de daadwerkelijke lasten vergoed zijn ook de baten € 599.000 lager dan begroot (*afwijking valt onder passend binnen bestaand beleid*).

Naast het nadeel bij de baten voor COVID-19, zorgen hogere baten bij de producten OGGZ en Gezondheidsbevordering en een lagere inkomst bij de marktgerichte taken (reizigersvaccinaties) ervoor dat het nadeel op de baten per saldo € 267.000 is. De hogere baten bij de producten OGGZ en Gezondheidsbevordering zijn het gevolg van aanvullende dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en subsidies. De inkomsten vanuit de reizigersvaccinaties zijn in het laatste kwartaal van 2024 tegengevallen, dit werd onder andere veroorzaakt door een langere inwerkperiode van nieuwe medewerkers, waardoor er minder omzet kon worden gegeneerd (*afwijking valt onder passend binnen bestaand beleid*).

Veilig Thuis

De lasten zijn overschreden, dit komt hoofdzakelijk door hogere inhuurkosten, doordat door de moeizame arbeidsmarkt het lastig is om ervaren medewerkers te vinden op gebied van triage en crisisdiensten (*afwijking valt onder passend binnen bestaand beleid*).

Serviceorganisatie Jeugd

De lasten van SOJ liggen lager dan bij de 1ste bestuursrapportage 2024 was voorzien. Voor een toelichting op de financiële afwijkingen wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3 (*afwijking valt onder punt 1, 2 en 3 daarnaast is er sprake van passend binnen bestaand beleid*).

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen hebben zowel betrekking op DG&J als op SOJ.

Zowel de lasten als de baten laten een afwijking zien ten opzichte van de begroting. De lasten zijn € 679.000 lager en de baten zijn € 345.000 lager.

Een belangrijks verklaring vormen de lasten en baten voor COVID-19. De totale COVID-19 kosten liggen lager dan begroot echter de overheadkosten zijn € 248.000 meer dan voorzien. De hogere lasten hebben geen effect op het saldo van baten en lasten (dit blijft nihil), aangezien we vanuit het ministerie van VWS de daadwerkelijke lasten vergoed krijgen (zie paragraaf 4.8), hierdoor vallen de baten ook € 248.000 hoger uit (*afwijking valt onder passend binnen bestaand beleid*).

De kosten voor de Serviceorganisatie SOJ liggen € 811.000 lager dan voorzien. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3. Deze lagere lasten leiden ook tot een lagere bijdrage van de deelnemende gemeenten, tezamen met de lagere rente-inkomsten zorgt dit ervoor dat ook de baten € 811.000 lager liggen (*afwijking valt onder punt 1, 2 en 3 daarnaast is er sprake van passend binnen bestaand beleid*).

De rente-inkomsten bij DG&J laten een positief verschil zien ten opzichte van de 2de bestuursrapportage van € 194.000. Aan de lastenkant zijn daarnaast enkele kleinere

voordelen, voornamelijk door lagere personeelslasten (inclusief inhuur) van € 85.000 (*afwijking valt onder passend binnen bestaand beleid*).

Voorwaardencriterium

Voor wat betreft het voorwaardencriterium hebben onder andere interne controle werkzaamheden plaatsgevonden op het gebied van inkoop en aanbesteden. Hierbij is de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd. Deze controle bestond uit een controle van grote contracten (high value items) en een steekproef op de resterende contracten (restmassa). Op basis van deze controle is één contract als onrechtmatig aan te merken. De onrechtmatigheid besteding voor 2024 toe en met mei 2024 bedraagt € 31.000. Met de leverancier is met ingang van 1 mei 2024 een nieuw contract gesloten waardoor vanaf mei 2024 de besteding rechtmatig is. In de jaarrekening 2023 was er door dit contract ook sprake van een onrechtmatigheid, destijds bedroeg de onrechtmatigheid € 68.000.

De rechtmatigheid van de bestedingen van het Persoonsgebonden budget jeugd (Pgb) wordt gecontroleerd door de accountant van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Deze landelijke controle is nog niet afgerond. Mogelijke onrechtmatigheden worden in de definitieve jaarstukken 2024 opgenomen. In de jaarrekening 2023 bedroeg de onrechtmatigheid op dit gebied € 98.500. Doordat e.e.a. buiten onze invloedssfeer ligt kunnen wij geen gerichte eigen verbeteringen aanbrengen ter voorkoming van de onrechtmatigheid.

M&O criterium

DG&J heeft geen formeel vastgelegd M&O beleid. Het voornemen is om hier in 2025 invulling aan te gaan geven. Wel wordt ten aanzien van het M&O criterium jaarlijks een frauderisicoanalyse uitgevoerd. In 2024 zijn hier geen bijzonderheden uit naar voren gekomen.

3.5 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij als er bestuurlijk en financieel belang is waarbij de begrippen 'bestuurlijk' en 'financieel' in het BBV nader worden gedefinieerd. De DG&J heeft geen relatie met organisaties die aan deze definitie voldoen.

3.6 Openbaarheidsparagraaf

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Met dit artikel is beoogd een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo.

De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds sinds de jaarstukken 2022. De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de Woo is overheden transparanter te maken.

De Woo-contactpersoon is een rol die sinds 1 mei 2022 wordt uitgevoerd. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de DG&J

beschikbare informatie. In de organisatie is de juridisch adviseur als Woo-contactpersoon aangewezen. Voor de beoordeling en afhandeling van concrete verzoeken wordt nauw samengewerkt met het Juridisch Kenniscentrum (JKC) van de Servicegemeente Dordrecht.

De Woo-contactpersoon coördineert en bewaakt ook de afhandeling van de ingediende verzoeken. Verschillende medewerkers hebben aanvullende expertise op de uitvoering van de Woo, dat geldt bijvoorbeeld voor de Functionaris Gegevensbescherming en de functionaris verantwoordelijk voor informatiebeveiliging. Ook wordt samengewerkt met andere GGD'en en GGD GHOR Nederland bij de afhandeling van Woo-verzoeken als die aan meerdere GGD'en gelijktijdig worden gedaan.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van informatie. De Woo stelt de verplichting om gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. Een en ander wordt gefaseerd ingevoerd. Met ingang van 1 november 2024 is tranche 0 in werking getreden. Veel documenten uit de eerste fase zijn al actief bekendgemaakt, zoals gegevens over de organisatie en stukken van het algemeen bestuur, etc. Op de website dienen de bereikbaarheidsgegevens nog verder te worden aangevuld. De precieze fasering van de volgende tranches is op dit moment nog niet bekend.

Er wordt actief deelgenomen aan de regionale werkgroep omtrent de Woo. Ook is er intern de projectgroep Woo die zich bezighoudt met de vereisten die geïmplementeerd moeten worden bij de DG&J.

Actieve openbaarmaking van beschikkingen wordt op enig moment ook verplicht, maar dat zal naar verwachting nog enkele jaren duren. Volledige implementatie van de Woo vergt investeringen in de informatiehuishouding van de DG&J. Via de SGD hebben wij de mogelijkheid om gebruik maken van een anonimiseringsstool om documenten te ontdoen van gegevens die op grond van de Woo uitgezonderd zijn van bekendmaking.

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen acht jaar op orde moet zijn. In een 'groeimodel' zullen wij in de komende jaren uitvoering geven aan de eisen van de Woo. DG&J is gestart met het organisatie breed implementeren van het archiefsysteem, zodat documenten voor bij de uitvoering van de Woo betrokken functionarissen toegankelijk zijn.

In 2024 ontving de DGJ geen verzoeken op grond van de Woo.

3.7 COVID-19 paragraaf

Bestuurlijk zijn afspraken gemaakt over de verantwoording van de lasten met betrekking tot COVID-19 naar het ministerie van VWS. Onderdeel van deze afspraken is dat de GGD'en in hun jaarverslag een COVID-19 paragraaf opnemen.

Van januari tot en met medio september heeft de GGD tweewekelijks vaccinaties gezet bij medisch-hoog risicogroepen. Personen uit deze groep hebben een aandoening waarbij het risico op een ziekenhuisopname en overlijden sterk verhoogd is. Op advies van een specialist komen zij in aanmerking voor een COVID-19 vaccinatie, buiten de campagneperiode om.

Vanaf medio september tot en met begin december vond de COVID-19 vaccinatiecampagne plaats dat zich richtte op 60-plussers, zorgpersoneel en mensen met een grieprikuitnodiging. Met 14 locaties verspreid over de regio gedurende 12 weken, waarbij de gemiddelde reisafstand 4,6 km was en de gemiddelde reistijd 7,1 minuut,

werd gestreefd naar maximale toegankelijkheid. Voor de inwoners die niet naar een locatie konden komen, zijn wekelijks gemiddeld 11 mobiele teams op pad geweest om bij zorginstellingen zonder medische dienst en niet mobiele thuiswonenden vaccinaties te zetten.

In totaal zijn landelijk ruim 2,5 mln. prikken tegen COVID-19 gezet. Op landelijk niveau was de vaccinatiegraad voor 60-plussers 46,6%. In onze regio was de vaccinatiegraad bij 60-plussers 47,2%, iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Doelgroepgerichte initiatieven in de regio, zoals pilots op markten en samenwerking met vluchtelingenlocaties, zorgden voor een bredere preventieve impact. Mobiele teams voerden bovendien valrisico-tests uit tijdens huisbezoeken. Voor zorgpersoneel werden pop-up locaties ingericht, inclusief succesvolle integratie met de grieprik. De resultaten tonen het belang aan van laagdrempeligheid, samenwerking en innovatie binnen vaccinatiecampagnes.

Financiën

De kosten voor het toedienen van COVID-19 vaccinaties bij medisch-hoog risicogroepen, het treffen van voorbereidende werkzaamheden voor de COVID-19 vaccinatiecampagne en de kosten voor het uitvoeren van de vaccinatiecampagne, zijn vergoed via de zogenaamde 'Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie'.

Daarnaast zijn in 2024 beperkte kosten gemaakt voor zaken die hun oorsprong kenden in de periode voor 1 juli 2023. Deze kosten zijn verantwoord onder de uitloop van de meerkostenregeling COVID-19. Dit is een regeling vanuit het ministerie van VWS, waarbij GGD'en tegemoet worden gekomen voor tijdens de crisisperiode aangegane verplichtingen in het kader van COVID-19.

De financiële verantwoording is conform de regelgeving opgenomen in de jaarrekening 2024, zie hoofdstuk 4, paragraaf 4.8.

4 Jaarrekening 2024

4.1 Balans GR DG&J

Balans per 31 december 2024				
(bedragen x € 1,-)				
ACTIVA	2024		2023	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		448.854		528.387
Investerings met economisch nut	448.854		528.387	
overige investeringen met een economisch nut				
Financiële vaste activa		21.713		23.160
Overige langlopende leningen	21.713		23.160	
TOTAAL VASTE ACTIVA		470.566		551.548
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		69.298		51.583
Gereed product en handelsgoederen	69.298		51.583	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		18.601.791		27.463.483
Vorderingen op openbare lichamen	3.121.686		1.638.539	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	14.976.289		25.426.046	
Overige vorderingen	503.816		398.898	
Liquide middelen		0		0
Banken	0		0	
Overlopende activa		15.434.064		5.063.941
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		34.105.153		32.579.008
TOTAAL ACTIVA		34.575.719		33.130.555

Balans per 31 december 2024				
(bedragen x € 1,-)				
PASSIVA	2024		2023	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		4.009.076		2.676.239
Reserves:				
Algemene reserve	499.999		471.987	
Overige bestemmingsreserves	2.361.082		1.402.723	
Gerealiseerd resultaat ovz van baten en lasten	1.147.995		801.529	
Voorzieningen		348.459		691.646
Overige voorzieningen	348.459		691.646	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		0		0
Onderhandse leningen van:				
Overige binnenlandse sectoren	0		0	
TOTAAL VASTE PASSIVA		4.357.535		3.367.885
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		3.372.840		3.791.637
Overige kasgeldleningen	0		0	
Banksaldi	1.511.793		1.888.771	
Overige schulden	1.861.047		1.902.866	
Overlopende passiva		26.845.344		25.971.033
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		30.218.184		29.762.670
TOTAAL PASSIVA		34.575.719		33.130.555

4.2 Het overzicht van baten en lasten

GR DG&J

	Begroting 2024*			Realisatie 2024			Afwijking 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Publieke gezondheid	14.364	14.634	270	13.776	14.367	590	588	-267	321
Veilig Thuis	8.021	8.254	232	8.205	8.302	97	-183	48	-135
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	3.917	3.773	-145	3.847	3.708	-138	71	-64	6
Jeugd(-gezondheidszorg)	14.008	14.031	23	13.998	14.031	33	11	0	11
Kennisprogramma	1.358	1.364	5	1.383	1.444	61	-24	80	55
Serviceorganisatie Jeugd	149.980	150.180	200	147.782	147.982	200	2.198	-2.198	0
Algemene dekkingsmiddelen	13.464	13.619	155	12.785	13.274	489	679	-345	334
Saldo baten en lasten	205.114	205.855	741	201.775	203.108	1.333	3.339	-2.747	592
Mutaties reserves	974	809	-165	973	789	-185	0	-20	-20
Gerealiseerd resultaat	206.088	206.664	576	202.748	203.896	1.148	3.339	-2.767	572

Het resultaat van SOJ is als vordering van SOJ op de gemeente in de jaarstukken verwerkt, waardoor dit niet in bovenstaande tabel tot uitdrukking komt.

In paragraaf 2 Programmaverantwoording is per onderdeel op hoofdlijnen een toelichting gegeven op bovenstaande afwijkingen. Daarnaast is in paragraaf 2, specifiek paragraaf 2.3, een specificatie opgenomen van de algemene dekkingsmiddelen.

4.2.1 Overzicht van incidentele baten en lasten

De provincie Zuid-Holland toetst de gemeenten op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.

In 2024 waren er geen incidentele baten en lasten.

4.2.2 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

DG&J kent geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

4.3 Taakvelden

Met ingang van 2018 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht om de begroting/jaarrekening, naast de inrichting die zij zelf kiest, ook op basis van verplichte taakvelden te presenteren. Door op deze wijze de begroting/jaarrekening te presenteren kan de begroting worden vergeleken met andere openbare lichamen. In totaal zijn negen hoofdtaakvelden te onderscheiden. Voor de GR DG&J is een beperkt aantal hoofdtaakvelden daadwerkelijk van toepassing. In bijlage 4 is weergegeven welk onderdeel van de jaarstukken aan welk taakveld toegerekend wordt. De negen taakvelden zijn:

0. Bestuur en Ondersteuning
1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

	Taakveld	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo
0.4	Overhead	12.736	13.152	416
0.5	Treasury	0	1.090	1.090
0.8	Overige baten en lasten	49	490	441
0.10	Mutaties reserves	973	789	-184
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.847	3.708	-139
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.159	1.233	74
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	8.205	8.302	97
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	198	207	9
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	30.339	42.450	12.111
6.72b	Jeugdhulp behandeling	5.539	3.670	-1.869
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	14.441	11.615	-2.826
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.008	208	-800
6.73a	Pleegzorg	7.334	10.196	2.862
6.73b	Gezinsgericht	6.319	4.803	-1.516
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	27.929	19.145	-8.784
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	30.256	29.394	-862
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	11.566	12.918	1.352
6.74c	Gesloten plaatsing	2.351	1.963	-388
6.82a	Jeugdbescherming	9.433	9.345	-88
6.82b	Jeugdreclassering	1.267	818	-449
7.1	Volksgezondheid	27.801	28.402	601
Totaal		202.750	203.898	1.148

In bijlage 4 zijn de baten en lasten per taakveld voor zowel de begroting als voor de jaarrekening weergegeven.

4.4 EMU-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Om tot een goede raming van het EMU-saldo te komen is het van belang dat ook het EMU-saldo van lokale overheden, en daarmee de GR DG&J, in de cijfers worden opgenomen. Met de vernieuwing van het BBV is het verplicht gesteld om het EMU saldo te presenteren in zowel de begroting als in de jaarstukken.

(bedragen x € 1.000)

Deuren x € 1.000

				Jaarrekening 2024*
Mutaties (1 januari – 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-1
			Uitzettingen	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-8.861
			Liquide middelen	0
	Overlopende activa		10.370	
	Passiva	Vaste passiva	Vaste schuld	0
			Vlottende schuld	-419
		Vlottende passiva	Overlopende passiva	874
EMU saldo (Activa -/- Passiva)				1.052

*Bedragen geven de mutatie weer tussen de balansstand per 31-12-2023 en de balansstand per 31-12-2024.

4.5 Toelichtingen

4.5.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling GR DG&J

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het "Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten" (BBV) daarvoor geeft. Volgens de BBV-voorschriften dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per onderdeel op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 Programma's) van de jaarstukken, per programma onder het kopje "wat heeft het gekost?".

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van jaarlijks gelijkblijvend volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De GR DG&J beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar van oplevering dan wel het eerste moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Bij investeringen die bestaan uit onderdelen met een verschillende economische levensduur gebruiken we verschillende afschrijvingstermijnen. Dit wordt de componentenmethode genoemd.

De nota activeren en afschrijven is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 december 2022 vastgesteld.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen historische inkooprijzen. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves, bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Het gerealiseerd resultaat van voorgaand jaar is conform het betreffende besluit van het Algemeen Bestuur verwerkt in de algemene en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rent typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals opgenomen in de controleprotocol GR DG&J 2023 welke is vastgesteld op 14 december 2023.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in

de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- Ten aanzien van het M&O criterium wordt jaarlijks een frauderisicoanalyse uitgevoerd. Wij hebben nog geen nota M&O beleid. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 2.027.484) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.5.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Activa

Materiële vaste activa

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Waarde ultimo 2023	Investering	Des-investering	Afschrijvingen	Waarde ultimo 2024
Machines, apparaten en installaties	528.387	0	0	79.534	448.854
Totaal	528.387	0	0	79.534	448.854

De afschrijvingen houden verband met de investeringen in materiële vaste activa in het pand aan de Karel Lotsyweg 40 in Dordrecht. In 2024 heeft de reguliere afschrijving op deze investeringen plaatsgevonden.

Financiële vaste activa

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Investering	Aflossing	Herwaardering	Saldo 31-12-2024
Stichting Breedband	23.160	0	1.447	0	21.713
Totaal	23.160	0	1.447	0	21.713

De investeringen in de financiële vaste activa hebben betrekking op DG&J, het betreft het een in 2009 verstrekte lening aan de Stichting Breedband. Daar de GR DG&J geen belang heeft in de Stichting Breedband, is destijds gekozen voor een lening constructie. De hoofdsom van de lening bedroeg € 103.139. Hiervan is inmiddels € 81.426 afgelost.

Voorraden

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Waarde ultimo 2024	Waarde ultimo 2023
Dienst Gezondheid en Jeugd	69.298	51.583

Het betreft hier de voorraad reizigersvaccins en reizigersartikelen.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar

((bedragen x €1,-))

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar	Saldo 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2024	Gecorrigeerd 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	3.121.686	0	3.121.686	1.638.539
Rekening-courantverhouding met het Rijk	14.976.289	0	14.976.289	25.426.046
Overige vorderingen	503.816	0	503.816	398.898
Totaal	18.601.791	0	18.601.791	27.463.483

De vorderingen op openbare lichamen betreft hoofdzakelijk openstaande vorderingen van DG&J (€ 1,1 mln.) en SOJ (€ 1 mln.) op gemeenten. Daarnaast betreft het hier vorderingen op de gemeenten in verband met door te schuiven BTW bij SOJ (BCF € 0,4 mln.). Tot slot betreft dit vorderingen op gemeenschappelijke regelingen voor € 0,4 mln. en € 0,2 mln. op overige overheden.

De rekeningcourant verhouding met het Rijk heeft betrekking op het schatkistbankieren hetgeen wettelijk is voorgeschreven (Wet FIDO). De treasury afdeling van het Servicecentrum Drechtsteden houdt toezicht op zowel de bankrekeningen als de rekening-courant Schatkistbankieren. Het saldo is in 2024 aanzienlijk gedaald, dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de eindafrekening naar gemeenten voor boekjaar 2024 € 10 mln. hoger is dan vorig jaar inclusief door te belasten zorgkosten woonplaatsbeginsel.

De overige vorderingen hebben betrekking op DG&J, het gaat hier hoofdzakelijk om nog te ontvangen subsidies.

Liquide middelen

((bedragen x €1,-))

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
a. Kas	0	0
b. Banken	0	0
c. Kruisposten – pintransacties	0	0
Totaal	0	0

Overlopende activa

((bedragen x €1,-))

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	1.254.264	1.278.709
Nog te ontvangen bedragen	14.179.800	3.785.232
Totaal	15.434.064	5.063.941

De vooruitbetaalde bedragen hebben grotendeels betrekking op voorschotten aan zorgaanbieders (SOJ € 1,1 mln.). Deze voorschotten betreffen onderhanden werk financiering voor zorgaanbieders.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat voor € 13,3 mln. uit nog niet gefactureerde bedragen van SOJ aan gemeente, betreffende de eindafrekening over 2024.

Door DG&J is ook nog een bedrag te ontvangen van € 0,8 mln. en betreffen voornamelijk nog te vorderen subsidie afwikkelingen over 2024.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de balans van de GR DG&J bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	499.999	471.987
Bestemmingsreserves	2.361.082	1.402.723
Resultaat na bestemming volgens rekening	1.147.995	801.529
Totaal	4.009.076	2.676.239

In onderstaande tabel is het verloop van de reserves weergegeven.

	Saldo 1-1-2024	Storting uit hoofde v.h. vorig boekjaar	Toevoegingen cf. overzicht baten en lasten	Onttrekkingen cf. overzicht baten en lasten	Resultaat 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	471.987	801.529	0-	773.517		499.999
Bestemmingsreserves:	1.402.723		973.478	15.119		2.361.082
Gerealiseerd resultaat	801.529	801.529-			1.147.995	1.147.995
Totaal	2.676.239	0	973.478	788.636	1.147.995	4.009.076

Algemene reserve DG&J

De omvang van de algemene reserve bedraagt per 31-12-2024 € 499.999. In 2024 is een deel van het voordelig jaarrekeningresultaat over 2023 (€ 28.012) ten gunste van de algemene reserve gebracht zodat de algemene reserve de minimale omvang van € 500.000 krijgt conform de nota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserve frictiekosten uittreding Leerdam/Zederik

Per 1 januari 2019 zijn de gemeenten Leerdam en Zederik met de Utrechtse gemeente Vianen samen gegaan in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Dit heeft ertoe geleid dat deze twee gemeenten geen onderdeel meer zijn van de GR DG&J. Naast dat de gemeenschappelijke regeling zelf hierop aangepast diende te worden, heeft deze uittreding ook organisatorische gevolgen. Om de GR DG&J hier financieel voor te compenseren is vanuit de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden een bedrag van circa € 4,0 mln. ontvangen. Hiervan is € 3,0 mln. voor DG&J en € 1,0 mln. voor SOJ. In 2019 tot en met 2023 is in totaal € 1,6 mln. aan de reserve onttrokken. In 2024 zijn de middelen niet aangewend en heeft geen mutatie plaats gevonden. De stand van de totale reserve bedraagt op het einde van 2024 € 1,4 mln., dit bedrag komt geheel ten gunste van DG&J.

Bestemmingsreserve informatiehuishouding DG&J

In 2024 is op basis van het voordelig resultaat over boekjaar 2023 een bestemmingsreserve gevormd ad € 335.000 voor informatiehuishouding DG&J waarvan € 15.119 is onttrokken in 2024. Op basis van het jaarverslag van de archiefinspecteur 2022 is het noodzakelijk om een inhaalslag voor wat betreft de informatiehuishouding te maken. De incidentele kosten voor deze inhaalslag liggen naar verwachting in een bandbreedte van € 270.000 en € 400.000. Deze bestemmingsreserve is gevormd voor het gemiddelde van deze bandbreedte. Eindstand per 31-12-2024 bedraagt € 319.881.

Bestemmingsreserve leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten DG&J

In 2024 is op basis van het voordelig resultaat over boekjaar 2023 een bestemmingsreserve gevormd ad € 438.517 voor leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten DG&J. Hierbij is besloten om deze middelen incidenteel beschikbaar te stellen voor verlenging van tijdelijke uitbreiding van de formatie bij LVS van 4,6 fte. Gezien de forse autonome groei van het aantal meldingen wordt tijdelijke verlenging van de formatie-uitbreiding noodzakelijk geacht. De tijdelijke uitbreiding voor 2025 van 4,6 fte wordt gedekt middels het vormen van een bestemmingsreserve vanuit het jaarrekeningresultaat 2023.

Bestemmingsreserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming DG&J

In 2024 zijn middelen ontvangen van JB West en Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering ter hoogte van totaal € 199.961. Het bestuur heeft in de AB vergadering van 19 december 2024 besloten om de teruggave van bestede middelen toe te voegen aan een bestemmingsreserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming voor dekking van activiteiten voor 2025 die binnen de regio ZHZ gericht zijn op het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Voorzieningen

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Waarde 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwen- dingen	Saldo 31-12-2024
Voorz. frictiekosten bovenformatieven 2013	392.992	0	389.078	3.914	0
Voorziening spaarverlof	202.369	44.895			247.264
Voorziening bovenwettelijk verlof	96.285	4.910			101.195
Totaal Voorzieningen	691.646	49.805	389.078	3.914	348.459

Bovenformatieven 2013

Vanuit de reorganisatie 2013 zijn medewerkers bovenformatief geplaatst. Al deze medewerkers zijn inmiddels elders werkzaam en er bestaat geen verplichting meer per eind 2024 voor de WW-lasten. Doordat de laatste medewerker geen WW uitkering meer heeft, is de verplichting vrijgefallen in 2024.

(bedragen x €1,-)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2023	392.992
Kosten 2024	3.914
Restant voorziening	389.078
Kosten 2025 tot en met 2030	0
Vrijval voorziening doordat verplichting is vervallen	-389.078
Omvang voorziening per 31-12-2024	0
Mutatie voorziening	-392.992

Voorziening spaarverlof

Vanaf 1 januari 2022 is het voor medewerkers mogelijk om een spaarverlof op te bouwen. Wij zijn verplicht, volgens de BBV voorschriften, om voor deze uren een voorziening te vormen omdat de eerste jaren opbouwjaren zijn. Op basis van de saldi per 31-12-2024 is in 2024 € 44.895 in deze voorziening gestort.

Voorziening bovenwettelijk verlof

Het saldo van niet opgenomen bovenwettelijk verlof stijgt. Het saldo heeft eind 2024 een dusdanige omvang dat voor de overmatige verlofsaldi van bovenwettelijk verlof een voorziening is gevormd conform de BBV voorschriften. De mutatie van de voorziening betreft met name de indexering van de uurtarieven voor de verplichting.

Beide voorzieningen hebben tot doel om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen borgen op het moment dat medewerkers aanspraak gaan doen op het opgebouwde verlof.

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd < 1 jaar

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	1.511.793	1.888.771
Overige schulden	1.861.047	1.902.866
Totaal	3.372.840	3.791.637

Banksaldi

Bij het verplicht schatkistbankieren mag DG&J een bedrag van 2% van het begrotingstotaal aan lasten na bestemming, dus inclusief de stortingen in reserves (bij aanvang van het begrotingsjaar) buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. In onderstaande tabel staat per kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat in 2024 binnen het drempelbedrag van € 3,4 mln. is geopereerd.

(bedragen x € 1,-)

	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Bedrag	2.571.842	1.406.468	2.539.810	949.247

De overige schulden hebben betrekking op zowel DG&J als op SOJ. Het betreffen hier voornamelijk de kosten van inhuurkrachten voor verrichte arbeid in 2024. De betaling heeft in 2025 plaatsgevonden.

Overlopende passiva

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen	247.771	356.770
Nog te betalen bedragen	25.946.313	23.876.729
Vooruit ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden	651.260	1.737.535
Totaal	26.845.344	25.971.033

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op SOJ (€ 19,6 mln.) en heeft betrekking op nog te betalen bedragen aan zorgaanbieders. Deze post is bepaald op basis van de opgegeven productieverantwoording waar vervolgens de gefactureerde bedragen op in mindering zijn gebracht. Daarnaast bestaat een overlopende passiva post van € 0,5 mln. bij SOJ voor Zorgned en SVB en € 0,2 mln. voor te betalen zorgkosten i.v.m. woonplaatsbeginsel die aan gemeenten in de regio ZHZ in rekening is gebracht.

Het nog te betalen bedrag voor DG&J bedraagt € 5,5 mln. dit bedrag bestaat uit € 1,5 mln. nog te betalen loonbelasting over 2024 en € 4,0 mln. aan overige nog te betalen bedragen. Deze laatste post wordt met name verklaard door eindafrekening Jong JGZ 2024 € 1,7 mln., terugbetaling Covid SPUK 2023 (nog te betalen aan het Rijk) en 2024 voor € 1,4 mln. en eindafrekening SGD Q4 2024 voor € 0,4 mln.

De jaarrekeningpost vooruit ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden is met € 1,1 mln. gedaald doordat de Covid SPUK en MKR middelen in 2023 vooruit ontvangen was en eind 2024 dit een terugbetaling is geworden onder nog te betalen bedragen.

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen Europese overheden	0	0
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	0	1.072.248
Vooruit ontvangen bedragen van gemeenten	595.498	481.205
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheden	55.762	184.082
Totaal	651.260	1.737.535

Niet uit de balans blijvende financiële rechten en verplichtingen

De GR DG&J heeft de navolgende langlopende verplichtingen:

- Huurovereenkomst Karel Lotsyweg 40 (€ 3.014.000) *(loopt af per 30-11-2030).*
- Huurovereenkomst Johan de Wittstraat (€ 392.252) *(loopt af per 31-12-2030).*
- Huurovereenkomst Oud-Beijerland (€ 24.000) *(jaarlijkse verlening per 30-04).*

In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen.

4.6 Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)

Binnen Gemeenschappelijke regelingen worden als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GR DG&J betreft het hier het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur, en de secretaris. De wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn, maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

Het Dagelijks Bestuur van de GR DG&J bestond uit:

Naam	Functie	Lid sinds-vanaf
H. van der Linden	Voorzitter	Geheel 2024
J.H. Blaak	Lid	Tot maart 2024
E. Dansen	Lid	Geheel 2024
S. van Die	Lid	Geheel 2024
W.P.H.J. Peters	Lid	Vanaf juni 2024

Geen van deze bestuursleden ontving een vergoeding in 2024.

Het Algemeen Bestuur van de GR DG&J bestond uit de volgende leden:

Naam	Functie	Lid sinds-vanaf
H. van der Linden	Voorzitter	Geheel 2024
M. de Deugd	Lid	Geheel 2024
J.D. van der Borg	Lid	Geheel 2024
E. Dansen	Lid	Geheel 2024
S. van Die	Lid	Geheel 2024
R. de Meij	Lid	Geheel 2024
M. Merx	Lid	Geheel 2024
J.C. Paas	Lid	Geheel 2024
C. Hendriksen	Lid	Geheel 2024
P. Vat	Lid	Tot 11 juli 2024
J.H. Blaak	Lid	Tot maart 2024
W.P.H.J. Peters	Lid	Vanaf juni 2024
H. Akkerman	Lid	Vanaf 11 juli 2024
A. Kosten	Lid	Alleen als vervanger aanwezig geweest
M. Molengraaf	Lid	Alleen als vervanger aanwezig geweest
J. Nederveen	Lid	Alleen als vervanger aanwezig geweest

Geen van deze bestuursleden ontving een vergoeding in 2024.

In 2024 was één lid van Algemeen Directeur bekleed. De WNT informatie is hieronder opgenomen.

4.6.1 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024	E.S. Schurink
Functiegegevens	Directeur DG/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 149.691
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.338
<i>Subtotaal</i>	€ 173.029
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2024	€ 173.029
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2023	C. Vermeer
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 30/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 52.336
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 7.509
<i>Subtotaal</i>	€ 59.846
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 73.315
Totale bezoldiging 2023	€ 59.846

Gegevens 2023	P.W.J. van Hattem
Functiegegevens	Waarnemend Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/05 – 14/05
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 4.185
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 786
<i>Subtotaal</i>	€ 4.971
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 8.553
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2023	€ 4.971
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

4.6.2 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2024	E.S. Schurink	
Functiegegevens	Algemeen Directeur	
Kalender jaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	-	15/05 t/m 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	0	8
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0	996
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 221	€ 212
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 0	€ 221.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 211.152	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 0	€ 113.761
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 113.761	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 113.761	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.7 Subsidierelaties

DG&J voert voor een aantal partijen werkzaamheden uit waarvoor een subsidie wordt verstrekt. De verantwoording van deze subsidies verloopt via de jaarstukken van DG&J en de daarbij behorende verklaring van de accountant. Deze manier van verantwoorden bij de jaarstukken is afgestemd met de centrumgemeenten Dordrecht en Nissewaard. Zie voor de detailoverzicht bijlage 2 & 3.

Voor de door de gemeente Dordrecht verleende subsidies is in totaal € 4.441.481 beschikt en € 4.422.514 werkelijk ingezet. Voor de door de gemeente Nissewaard verleende subsidie is € 688.616 beschikt en is € 688.616 werkelijk ingezet.

In de bijlagen zijn de specificaties van de verantwoording van de subsidies opgenomen. De centrumgemeenten ontvangen separaat van de jaarstukken een uitgebreide inhoudelijke en financiële verantwoording.

4.8 COVID-19 meerkosten – COVID-19 SPUK

De lasten inzake COVID-19 zijn een stuk lager uitgevallen dan begroot. Dit hangt enerzijds samen met het zetten van circa 10% minder prikken dan waarvoor we als Zuid-Holland Zuid klaar moesten staan. Anderzijds zijn diverse maatregelen doorgevoerd, zodat steeds kosten efficiënter is gaan prikken. De lagere lasten hebben geen effect op het saldo van baten en lasten (dit blijft nihil), aangezien we vanuit het ministerie van VWS de daadwerkelijke lasten vergoed krijgen.

4.9 Rechtmatigheidsverantwoording

4.9.1 Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 14 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.027.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

4.9.2 Bevinding

Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 239.000 bedraagt. Dit is lager dan de hiervoor gestelde grens van € 2.027.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks Bestuur overigens een bedrag van € 208.000 acceptabel op basis van door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken.

Bedragen x € 1.000

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 208
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	N.v.t.
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	N.v.t.
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling et cetera).	€ 0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	€ 208
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 208
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€ 0
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed.	€ 31
M&O criterium	
Geen bevindingen	
Totaal onrechtmatigheden	€ 239
Waarvan acceptabel	€ 208
Waarvan niet-acceptabel	€ 31

In de paragraaf bedrijfsvoering (paragraaf 3.4) is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om, indien noodzakelijk, vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5 Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Als concept jaarstukken vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 26 juni 2025.

Het Dagelijks Bestuur van de GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid,

De secretaris,
E.S. Schurink

De voorzitter,
H. van der Linden

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid in de openbare vergadering van 10 juli 2025.

De secretaris,
E.S. Schurink

De voorzitter,
H. van der Linden

6 Controleverklaring

Volgt na de accountantscontrole!

Bijlagen

1 Inwoner- en leerlingenbijdrage 2024

1.1 Inwonerbijdrage 2024 begroting versus jaarrekening

Hieronder is inzichtelijk gemaakt wat de bijdrage per gemeente was bij de begroting en wat de bijdrage wordt op basis van de jaarrekeningcijfers 2024. Hierbij is er rekening mee gehouden, dan van het positieve jaarrekeningresultaat van € 1.147.995, € 797.995 wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Het resterende bedrag (€ 350.000) wordt toegevoegd aan een nog te vormen bestemmingsreserve Mentale Gezondheid.

(bedragen x € 1)

Gemeenten	Begroting 2024			Jaarrekening 2024	Verschil	
	Basis	Begrotings wijzigingen *1	Totaal	Totaal	Bedrag	Te betalen - te ontvangen
Alblasserdam	1.390.082	52.522	1.442.604	1.411.538	-31.066	te ontvangen
Dordrecht	8.457.384	284.115	8.741.499	8.469.295	-272.204	te ontvangen
Gorinchem	2.621.818	90.363	2.712.181	2.633.570	-78.611	te ontvangen
Hardinxveld-Giessendam	1.252.056	48.643	1.300.699	1.276.419	-24.280	te ontvangen
Hendrik-Ido-Ambacht	2.155.440	86.270	2.241.710	2.205.686	-36.024	te ontvangen
Hoeksche Waard	5.205.176	176.025	5.381.201	5.265.943	-115.258	te ontvangen
Molenlanden	2.900.520	114.467	3.014.987	2.961.530	-53.457	te ontvangen
Papendrecht	2.062.122	75.597	2.137.719	2.086.042	-51.677	te ontvangen
Sliedrecht	1.813.846	65.455	1.879.301	1.832.414	-46.887	te ontvangen
Zwijndrecht	3.059.534	106.597	3.166.131	3.077.600	-88.531	te ontvangen
Totaal	30.917.978	1.100.054	32.018.032	31.220.037	-797.995	

*1 De begrotingswijzigingen hebben betrekking op:

- VT-uitbreiding (Algemeen Bestuur 6 juli 2023);
- WMO toezicht (Algemeen Bestuur 9 november 2023);
- Leerplicht tijdelijke uitbreiding capaciteit (Algemeen Bestuur 4 april 2024);
- JGZ maternale kinkhoest (Algemeen Bestuur 4 april 2024);
- JGZ extra indexatie (Dagelijks Bestuur 10 oktober 2024).

Bij de vaststelling van de jaarstukken 2024 wordt ook de werkelijke bijdrage over 2024 vastgesteld e.e.a. conform de bijdrageverordening.

1.2 Gemeentelijke bijdrage per product

In onderstaande tabel wordt uiteengezet hoe de bijdrage per product is opgebouwd.

Taakveld	Product	Verdeelsleutel	Totaal	Alblasserdam	Dordrecht	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Hoeksche Waard	Molenlanden	Papendrecht	Slidrecht	Zwijndrecht
7.1	Infectieziektenbestrijding	*1	1.996.149	83.075	623.365	184.969	69.399	111.982	304.823	158.406	132.041	117.097	210.994
7.1	SOA/Sense	*1	-26.804	-1.116	-8.370	-2.484	-932	-1.504	-4.093	-2.127	-1.773	-1.572	-2.833
7.1	TBC	*1	447.020	18.604	139.597	41.422	15.541	25.077	68.262	35.474	29.569	26.223	47.250
7.1	Reizigers	*1	89.122	3.709	27.831	8.258	3.098	5.000	13.609	7.072	5.895	5.228	9.420
7.1	Medische Milieukunde	*1	493.957	20.557	154.255	45.771	17.173	27.710	75.430	39.198	32.674	28.976	52.212
6.1	Toezicht Kinderopvang	*1	758.350	31.561	236.820	70.271	26.365	42.543	115.804	60.179	50.163	44.486	80.158
6.71d	Toezicht WMO	*5	145.497	7.146	53.625	15.912	5.970	9.633	-	13.627	11.359	10.073	18.151
7.1	Gezondheidsbevordering	*2	2.056.581	86.845	602.068	182.087	75.300	124.357	342.525	175.680	138.481	118.570	210.668
7.1	Crisisorganisatie	*1	284.908	11.857	88.972	26.400	9.905	15.983	43.507	22.609	18.846	16.713	30.115
7.1	OGGZ	*1	927.187	38.587	289.546	85.916	32.235	52.014	141.587	73.578	61.331	54.390	98.004
7.1	Covid-19	*1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2	Veilig Thuis Volwassenen	*1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2	Veilig Thuis Jeugd	*1	4.938.019	205.508	1.542.063	457.570	171.676	277.017	754.062	391.860	326.638	289.672	521.952
6.2	Crisisdienst	*1	1.050.739	43.729	328.129	97.364	36.530	58.945	160.454	83.382	69.504	61.638	111.064
4.3	Leerplicht	*3	2.815.776	135.007	668.701	217.073	127.082	231.329	517.478	306.124	192.972	162.294	257.718
4.3	Doorstroompunt	*1	299.280	12.455	93.460	27.732	10.405	16.789	45.702	23.750	19.797	17.556	31.634
7.1	Jeugdgezondheidszorg	*4	14.099.505	678.857	3.365.432	1.097.031	647.302	1.161.420	2.557.796	1.505.681	942.668	831.515	1.311.803
7.1	Kennisprogramma	*1	1.507.941	62.757	470.906	139.730	52.425	84.594	230.271	119.664	99.747	88.458	159.390
0.4	Overhead	*1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead Covid-19	*1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.5	Financiering	*1	-643.606	-26.785	-200.988	-59.638	-22.376	-36.106	-98.282	-51.074	-42.573	-37.755	-68.030
0.8	Algemene baten en lasten	*1	-354.467	-14.752	-110.694	-32.846	-12.323	-19.885	-54.129	-28.129	-23.447	-20.794	-37.467
0.8	Resultaat	*1	350.000	14.566	109.299	32.432	12.168	19.635	53.447	27.775	23.152	20.532	36.995
0.10	Mutatie reserves	*1	-15.119	-629	-4.721	-1.401	-526	-848	-2.309	-1.200	-1.000	-887	-1.598
			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal		31.220.037	1.411.538	8.469.295	2.633.570	1.276.419	2.205.686	5.265.943	2.961.530	2.086.042	1.832.414	3.077.600

Toelichting op de verdeelsleutels

- *1 Aandeel op basis van aandeel gemeentefonds
- *2 Aandeel op basis van aandeel gemeentefonds, met uitzondering van "Samen voor Gezond" (op basis van een bijdrage per inwoner)
- *3 Aandeel op basis van aantal leer- en kwalificatieplichtingen 5 tot en met 17 jaar
- *4 Aandeel op basis van aantal jeugdigen 0 tot en met 18 jaar
- *5 Aandeel op basis van aandeel gemeentefonds exclusief aandeel gemeente Hoeksche Waard voor Toezicht WMO

1.3 Gehanteerde verdeelsleutels

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de gehanteerde verdeelsleutels. Bij de jaarrekening worden dezelfde verdeelsleutels gebruikt als bij de begroting.

1.3.1 Gemeentefonds

Betreft hier de uitkering in het gemeentefonds voor het jaar 2024, gebaseerd op de septembercirculaire 2022.

Gemeenten	Gemeentefonds	Aandeel
Alblasserdam	36.703.616	4,16%
Dordrecht	275.412.246	31,23%
Gorinchem	81.721.971	9,27%
Hardinxveld-Giessendam	30.661.369	3,48%
Hendrik-Ido-Ambacht	49.475.244	5,61%
Hoeksche Waard	134.675.411	15,27%
Molenlanden	69.986.197	7,94%
Papendrecht	58.337.533	6,61%
Sliedrecht	51.735.355	5,87%
Zwijndrecht	93.220.494	10,57%
Totaal	881.929.437	100%

1.3.2 Jeugdigen en leerplichtigen

Betreft hier het aantal jeugdigen en leerplichtigen per 1-1-2022.

Gemeenten	0 tot en met 18 jaar	Aandeel		5 tot en met 17 jaar	Aandeel
Alblasserdam	4.776	4,81%		3.305	4,79%
Dordrecht	23.677	23,87%		16.370	23,75%
Gorinchem	7.718	7,78%		5.314	7,71%
Hardinxveld-Giessendam	4.554	4,59%		3.111	4,51%
Hendrik-Ido-Ambacht	8.171	8,24%		5.663	8,22%
Hoeksche Waard	17.995	18,14%		12.668	18,38%
Molenlanden	10.593	10,68%		7.494	10,87%
Papendrecht	6.632	6,69%		4.724	6,85%
Sliedrecht	5.850	5,90%		3.973	5,76%
Zwijndrecht	9.229	9,30%		6.309	9,15%
Totaal	99.195	100%		68.931	100%

2 Verantwoording subsidie

2.1 Verantwoording subsidie Gemeente Dordrecht

(bedragen x € 1)

Subsidieonderdeel	Deelproduct	Beschikt	Werkelijk	Verschil
Veilig Thuis	Volwassenen	1.590.541	1.566.857	-23.684
Veilig Thuis	Jeugd	1.366.497	1.331.780	-34.717
OGGZ	Procesregie stedelijk netwerk	94.891	94.891	0
OGGZ	Secretariële ondersteuning stedelijk netwerk	21.612	21.612	0
OGGZ	Procesregie Toegang	309.933	309.933	0
OGGZ	Secretariële ondersteuning Toegang	32.418	32.418	0
OGGZ	Uitvoering deeltaak Nazorg ex gedetineerden	14.265	14.265	0
OGGZ	Extreme woningvervuilingen	153.929	153.929	0
OGGZ	Woonadvisering (PUV)	65.164	65.164	0
OGGZ	Tijdelijke extra inzet TNS	64.840	64.840	0
Doe ff gezond	Programma	125.477	125.477	0
Team Toeleiding en Bemoeizorg (TT&B)	Programma	600.414	600.414	0
Totaal		4.439.981	4.381.580	-58.401

2.2 Verantwoording subsidie gemeente Nissewaard

(bedragen x € 1)

Product	Prestatieafspraken	Beschikt	Werkelijk	Verschil
Veilig Thuis	Volwassenen	366.731	361.128	-5.603
Veilig Thuis	Jeugd	321.885	313.680	-8.205
Totaal		688.616	688.616	-13.808

3 Taakvelden

In onderstaande tabel zijn de taakvelden van de GR DG&J weergegeven.

(bedragen x €1.000,-)

	Taakveld	Begrote lasten*1	Begrote baten*1	Saldo*1	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo
0.4	Overhead	12.345		-12.345	12.736	13.152	416
0.5	Treasury			0	0	1.090	1.090
0.8	Overige baten en lasten		12.345	12.345	49	490	441
0.10	Mutaties reserves		0	0	973	789	-184
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.725	2.725	0	3.847	3.708	-139
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.131	1.131	0	1.159	1.233	74
6.2	Wijkteams	8.309	8.309	0	8.205	8.302	97
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	162	162	0	198	207	9
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	122.988	122.988	0	137.082	136.362	-720
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	2.198	2.198	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	10.163	10.163	0	10.700	10.163	-537
7.1	Volksgezondheid	20.041	20.041	0	27.801	28.402	601
Totaal		180.062	180.062	0	202.750	203.898	1.148

*1 Betreft de begrotingsbedragen exclusief begrotingswijzigingen, zie pagina 54 van de begroting 2024. Deze begrotingsbedragen zijn nog opgesteld conform de oude IV3 voorschriften.

4 Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de beleidsindicatoren van de GR DG&J weergegeven.

nr.	Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,39	0,57
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,39	0,55
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	€ 26,62	€ 25,79
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	4,06%	26,68%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	6,80%	6,49%
17	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0,9	1,8
18	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	6,3	10
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,9%	2,4%
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,30%	11,60%
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,40%	1,10%
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,30%	0,30%

5 SiSa bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025													
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator					
VWS	H29	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en	Beschikingsnummer / kenmerk	Naam van de pijler	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – inclusief verantwoording tussen medeoverheden	Plannen uitgevoerd conform uitraag? (Ja/Nee/Nv)	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H29/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H29/02	Aard controle R Indicator: H29/03	Aard controle D2 Indicator: H29/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H29/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H29/06					
			1 1045611	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 553.716	€ 1.107.432	Ja						
			2 1045611	Versneld opleiden	€ 110.271	€ 187.195	Ja						
			12 1045611	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 179.895	€ 179.895							
							Ja						
			Kopie Beschikingsnummer / kenmerk	Kopie Naam van de pijler	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: H29/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H29/08	Aard controle Indicator: H29/09	Aard controle n.v.t. Indicator: H29/10							
			1 1045611	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Nee							
			2 1045611	Versneld opleiden	Ja	Nee							
VWS	H29B	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen	Naam van de pijler	Besteding (jaar T)	Plannen uitgevoerd conform uitraag? (Ja/Nee/Nv)	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld						
									Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/02	Aard controle R Indicator: H29B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/05
									1 50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 52.458	Ja	
									2 50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance	€ 66.000	Ja	
									5 50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 71.334	Ja	
VWS	H33	Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie	Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties conform basiscapaciteit	Heeft u de infrastructuur ingericht ten behoeve van de basiscapaciteit covid-19-vaccinatie? (Art. 3, lid 1, onder b) (ja/nee)	Besteding (jaar T) inzake voorbereidende werkzaamheden (Art. 3 lid 1, onder c)	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd)						
			Eerste halfjaar Aard controle R Indicator: H33/01	Eerste halfjaar Aard controle D1 Indicator: H33/02	Eerste halfjaar Aard controle R Indicator: H33/03	Eerste halfjaar Aard controle D2 Indicator: H33/04	Eerste halfjaar Aard controle D2 Indicator: H33/05						
			€ 11.327	Nee	€ 537.201	Nee	€ 0						
			Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd)								
			Tweede halfjaar Aard controle R Indicator: H33/06	Tweede halfjaar Aard controle D2 Indicator: H33/07	Tweede halfjaar Aard controle D2 Indicator: H33/08								
			€ 2.211.095	Nee	€ 0								

Karel Lotsyweg 40
Postbus 166, 3300 AD Dordrecht

📞 078 770 8500
✉ info@dgjzhz.nl
🌐 www.dienstgezondheidjeugd.nl

Concept Begroting 2026

GR Dienst Gezondheid en Jeugd ZHZ

Begroting 2026

14 april 2025

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de begroting 2026 van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J). In deze begroting leest u wat de DG&J in 2026 concreet gaat doen en welke financiële middelen hiermee gepaard gaan. Uitgangspunt hierbij is het Meerjarenbeleidsplan 2024-2028, waarin genoemde trends en ontwikkelingen zijn benoemd en vertaald in leidende principes. Deze ambities zijn middels het uitvoeringsprogramma geconcretiseerd. Middels deze begroting wordt inzichtelijk gemaakt wat concreet in 2026 zal worden gedaan ter invulling van deze ambities. Dit met als doel om de preventie te versterken waardoor gezondheidsverschillen van onze inwoners worden verkleind en ontwikkelkansen worden vergroot.

Het zijn financieel moeilijke tijden voor gemeenten. Bij de DG&J zijn maatregelen genomen:

1. Er is een taakstelling in de begroting verwerkt van 8% voor de onderdelen LVS, GGD en Veilig Thuis;
2. De DG&J en gemeenten werken aan de bestuursopdracht *Verkleinen financiële problematiek gemeenten*;
3. Samen met gemeenten werken we aan het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp.

Voor de GGD staat in 2026 onder andere de ontwikkeling van pandemische paraatheid op de agenda. Op het gebied van infectieziekte-bestrijding wordt voor het jaar 2026 nog aanvullende middelen vanuit het Rijk ontvangen voor pandemische paraatheid. Het Rijk heeft aangekondigd dat deze middelen, via een afbouw, worden stopgezet per eind 2028. In 2026 zal de GGD de gevolgen hiervan inzichtelijk maken en daar waar keuzes gemaakt moeten worden, voorleggen. Veilig Thuis zal, afhankelijk van landelijke besluitvorming, een begin gaan maken met de vorming van het regionale veiligheidsteam Zuid-Holland Zuid. Voor de SOJ zal in 2026 de focus liggen op het uitvoeren van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp. Voor Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS) is in de begroting 2026 de begroting financieel bijgesteld op de uitkomst van de bestuursopdracht. Inhoudelijke gevolgen van deze keuze voor de uitvoering van de leerplichttaken worden op dit moment verkend. Hierdoor is het niet mogelijk om dit te verwerken in de voorliggende begrotingstekst.

Eveline Schurink

Algemeen directeur DG&J, tevens directeur Publieke Gezondheid Zuid-Holland Zuid

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Samenvatting begroting GR DG&J 2026	5
2 Beleidsbegroting 2026 GR DG&J	11
2.1 Programma 1: GGD	11
2.2 Programma 2: Veilig Thuis	21
2.3 Programma 3: LVS	23
2.4 Programma 4: SOJ	24
2.5 Programma 5: Algemene dekkingsmiddelen	30
3 Verplichte paragrafen	31
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	31
3.2 Financiële kengetallen	36
3.3 Kapitaalgoederen	37
3.4 Financiering	37
3.5 Verbonden Partijen	38
3.6 Bedrijfsvoering	38
3.7 Rechtmatigheid	43
3.8 Openbaarheidsparagraaf	45
4 Financiële begroting	47
4.1 Overzicht van baten en lasten	47
4.2 Taakvelden	50
5 Vaststelling	52
Dagelijks Bestuur	52
Algemeen Bestuur	52
6 Bijlagen	53
Bijlage 1a. Gemeentelijke bijdrage 2026	53
Bijlage 1b. Tarieventabel 2026	57
Bijlage 2 Beleidsindicatoren	58
Bijlage 3 Verdelingsprincipe producten DG&J naar taakvelden	59
Bijlage 4 Meerjarenverloop van reserves, voorzieningen en investeringen	60

1 Samenvatting begroting GR DG&J 2026

Inhoudelijk begrotingsprogramma: MJP en uitvoeringsprogramma

Deze begroting bevat de financiële vertaling van het "Uitvoeringsprogramma MJP 2024-2028". Het algemeen bestuur heeft dit inhoudelijke programma vastgesteld op 26 september 2024. Het uitvoeringsprogramma is een uitwerking van het eerder vastgestelde "Meerjarenbeleidsplan DG&J ZHZ 2024-2028" (MJP). In het MJP is de stip aan de horizon geschetst voor het verminderen van gezondheidsachterstanden en vergroten van ontwikkelkansen van inwoners in Zuid-Holland Zuid. Daarbij hebben we samen met gemeenten leidende principes, ambities en bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd. In het uitvoeringsprogramma hebben we dit vervolgens vertaald in concrete doelen en activiteiten. Het geeft daarmee een goed beeld van de dienstverlening van de DG&J aan de gemeenten en hun inwoners in de komende jaren. Het beeld is echter nog niet compleet. Dit heeft te maken met de actuele financiële en bestuurlijke situatie.

Financiële context

Bij het opstellen van deze begroting is er veel aan de hand in de context van de DG&J. Het gemeentelijke 'ravijnjaar' is aanstaande. En tegelijkertijd zien we dat het beroep op verschillende diensten van de DG&J toeneemt. Als gevolg van het financiële ravijnjaar heeft het algemeen bestuur bij het vaststellen van de kadernota 2026, besloten om de begroting 2025 als nullijn aan te houden, plus indexatie en met uitzondering van het jeugdhulpbudget. Gezien het stijgend aantal meldingen bij Leerplicht en voortijdig schoolverlaten (LVS), Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en Veilig Thuis (VT) betekent dit een forse uitdaging. Het gevolg hiervan is dat we deze dienstverlening moeten afschalen. Dit komt voor deze organisatieonderdelen bovenop het afschalen van dienstverlening in 2025, vanwege beëindiging van een deel van de tijdelijke financiering.

Bestuurlijke context

Daarnaast lopen er verschillende bestuursopdrachten en andere trajecten om meer grip te krijgen op de kosten. We signaleren dat er steeds meer wordt gemeld bij LVS, OGGZ en VT en dat het beroep op jeugdhulp toeneemt. Deze ontwikkeling is financieel onhoudbaar en bovendien maatschappelijk gezien niet wenselijk. Inwoners maken gebruik van deze genoemde dienstverlening als er al problemen zijn ontstaan. Om deze situatie te keren, moet er eerder in het proces aan knoppen worden gedraaid.

Gemeenten zijn bevoegd om de hiervoor benodigde beleidskeuzes te maken. De DG&J kan gemeenten hierbij adviseren. Door gezamenlijk op te trekken, beiden vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, zijn we in staat om het verschil te maken.

Bij het opstellen van deze begroting zijn de uitkomsten van de bestuursopdrachten en andere trajecten nog niet bekend. In de begroting gaan we daarom voor de betreffende taken vooralsnog uit van de dienstverlening 2025. We actualiseren het uitvoeringsprogramma en de begroting als de uitkomsten van de lopende bestuurlijke opdrachten en andere trajecten bekend zijn.

Focus van de uitvoering in 2026

Binnen de hierboven beschreven financiële en bestuurlijke context voert de DG&J het uitvoeringsprogramma uit. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma was al duidelijk dat we gezien de financiële context de focus vooral moeten richten op het borgen van de basisdienstverlening aan gemeenten en inwoners. Daarbij kijken we goed hoe we daarnaast kleine stappen kunnen zetten op weg naar de andere twee ambities uit het MJP: versterken van de voorkant en vergroten van impact.

Voor de inhoud van het begrotingsprogramma 2026 verwijzen we u naar het uitvoeringsprogramma. In de voorliggende begroting lichten we per organisatieonderdeel de belangrijkste aandachtspunten uit. De begroting is opgebouwd vanuit de vier merken van DG&J waardoor de opbouw van de programma begroting afwijkt van de afgelopen jaren. Hiermee wordt aangesloten op de merkenstrategie en de daarmee samenhangende MJP en uitvoeringsprogramma. Wat concreet is gewijzigd is dat de begrotingsprogramma's Jeugdgezondheidszorg en kennisprogramma zijn ondergebracht onder programma 1. Het programma 1 is hiermee gewijzigd van publieke gezondheid naar GGD. De naamgeving van programma 3, Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt, is gewijzigd naar Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten. Programma 2, Veilig Thuis, is ongewijzigd. Programma Serviceorganisatie Jeugd is door deze wijzigingen opgeschoven van programma 6 naar 4 en programma Algemene Dekkingsmiddelen van programma 7 naar 5.

Voorstellen

Tezamen met de begroting 2026 wordt een drietal voorstellen voorgelegd. Daarnaast is het voorstel dat bij de jaarstukken is voorgelegd, Mentale Gezondheid, in de begroting 2026 verwerkt.

In onderstaande tabel is de aanvullende gemeentelijke bijdrage samenhangend met de voorstellen Leerplicht, Suïcidepreventie en Privacy officer weergegeven. Deze bijdragen zijn tevens verwerkt in de gemeentelijke bijdrage tabel voor de onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis. Voor voorstel suïcidepreventie is nu uitgegaan van €0,55 per inwoner, dit zal nog worden bijgesteld op basis van enerzijds de Rijksmiddelen die gemeenten ontvangen en anderzijds de nadere te bepalen verdeling tussen gemeenten en de GGD.

(bedragen x € 1)

Gemeente	Totaal	Omvang voorstel Leerplicht	Omvang voorstel Suicidepreventie	Omvang privacy officer
Alblasserdam	28.220	12.212	11.173	4.836
Dordrecht	162.356	60.765	67.139	34.452
Gorinchem	51.702	20.010	21.269	10.423
Hardinxveld-Giessendam	26.219	11.644	10.319	4.256
Hendrik-Ido-Ambacht	46.377	21.401	17.979	6.997
Hoeksche Waard	114.894	47.078	49.641	18.176
Molenlanden	61.966	27.405	24.899	9.662
Papendrecht	42.376	17.081	17.698	7.597
Sliedrecht	36.307	15.119	14.444	6.744
Zwijndrecht	60.108	23.570	24.681	11.857
Totaal	630.524	256.284	259.240	115.000

Bestuursopdracht Leerplicht

Als gevolg van het wegvallen van een deel van de incidentele financiering van de leerplichttaken van LVS per 2025 en de nullijn voor de begroting 2026, in combinatie met het sterk gestegen aantal meldingen, zijn scherpe keuzes nodig. Het uitgangspunt voor 2026 is dat het aantal te verwerken meldingen overeenkomt met de daarvoor beschikbaar gestelde financiering. LVS heeft een impactanalyse opgesteld met een aantal oplossingsrichtingen. Deze impactanalyse is betrokken bij de bestuursopdracht die is uitgevoerd onder regie van gemeenten. In deze bestuursopdracht is nadrukkelijk gekeken naar de samenwerking in de hele keten (waaronder de samenwerkingsverbanden onderwijs) en de gevolgen daarvan voor de rolafbakening en uitvoering van de leerplichttaken door LVS. Op 10 april 2025 hebben de gemeenten op basis van de uitkomst van de bestuursopdracht, gekozen voor een scenario waarin de formatie van LVS voor de leerplichttaken wordt teruggebracht naar 15,5 fte. Dit scenario is financieel verwerkt in de voorliggende ontwerp-begroting. Omdat de inhoudelijke gevolgen van deze keuze voor de uitvoering van de leerplichttaken op dit moment nog worden verkend, is het niet mogelijk om dit te verwerken in de voorliggende begrotingstekst. Dit gebeurt in de definitief vast te stellen begroting die staat geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur op 10 juli 2025.

Uitvoering wet integrale suïcidepreventie

In het voorjaar van 2024 is in de tweede kamer de Wet integrale suïcidepreventie aangenomen. Verwachting is dat de Wet medio 2025 van kracht gaat. Gemeenten krijgen hiermee een nieuwe taakopdracht die zij vorm moeten geven via de eigen gemeentelijke nota gezondheidsbeleid. In voorbereiding op de wet heeft de GGD samen met Jong JGZ, 113suïcidepreventie en de 10 gemeenten reeds verkend hoe zij deze wet lokaal vorm willen geven. Ambtelijk is de intentie uitgesproken om de wet integrale suïcidepreventie regionaal vorm te geven en de coördinatie hiervan, evenals de bijbehorende middelen, die de gemeenten ontvangen vanuit het rijk om uitvoering te geven aan deze wet, bij de GGD Zuid-Holland Zuid te beleggen. Met deze middelen zal de GGD de uitvoering van activiteiten, netwerksamenwerking en de regionale coördinatie en communicatie financieren.

De verwachting is dat gemeenten via de decentrale uitkering vanaf juni 2025 € 0,55 per inwoner ontvangen (er is landelijk structureel € 10 miljoen beschikbaar). Deze middelen zullen middels een verhoging van de inwonerbijdrage worden opgehaald bij de gemeenten. Maximaal het daadwerkelijke bedrag dat gemeenten ontvangen zal worden opgehaald of een door de gezamenlijke gemeenten nader te bepalen deel daarvan.

Samen met de gemeenten zal de GGD een implementatieplan opstellen waarbij ze gebruik maakt van de impactanalyse van de VNG. Dit implementatieplan is, afhankelijk van besluitvorming, medio/eind 2025 gereed.

Privacy officer

Overheidsorganisaties zijn bij wet verplicht een interne privacy toezichthouder in dienst te hebben: de Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG houdt toezicht op naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) binnen de organisatie en geeft advies over toepassing van de AVG. De FG moet het toezicht onafhankelijk kunnen uitoefenen zonder gestuurd of beïnvloed te kunnen worden. Indien nodig moet de FG kunnen optreden, bijvoorbeeld een zelfstandig onderzoek uitvoeren naar aanleiding van

bijvoorbeeld een klacht. Hij is daarmee het verlengde van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De Privacy Officer (PO) ontwikkelt het privacy beleid en ondersteunt de organisatie bij de uitvoering, zodat persoonsgegevens van personeel en burgers goed worden beschermd. De PO is betrokken bij het vormgeven en uitvoeren van het privacy beleid.

Bij het combineren van beide functies zou het uitvoeren van het beleid en toezichthouden daarop door dezelfde persoon wordt gedaan. Dit zou tot een belangenconflict kunnen leiden voor de FG. De AVG schrijft daarom specifiek voor dat de FG geen taken mag vervullen die tot een belangenconflict kunnen leiden. Daarom heeft de DG&J gekozen een PO aan te stellen (met ingang van 2020). Deze keuze wordt ondersteund door de volgende casus. In 2023 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de gemeenten Almere en Amsterdam – waar FG ook taken van de PO uitvoerde – gemaand deze functies weer te scheiden. De AP geeft aan dat de dubbelrol in strijd is met de AVG. Als een FG zijn taken niet geheel onafhankelijk kan uitvoeren, kan dit de kwaliteit van het privacy beleid van de hele organisatie beïnvloeden, met mogelijke risico's voor de privacy van burgers tot gevolg.

Voor de instelling van een PO zijn geen extra middelen aangevraagd. De totale lasten van de PO bedragen op jaarbasis € 115.000. De afgelopen jaren zijn deze kosten gecompenseerd door incidentele meevallers. Dit is echter geen verantwoorde en houdbare constructie. Voorgesteld wordt om structureel een bedrag van € 115.000 middels een aanvullende gemeentelijke bijdrage beschikbaar te stellen.

Mentale Gezondheid

Bij de jaarstukken 2024 is het voorstel ingediend om een deel van het resultaat te bestemmen voor een rondom Mentale Gezondheid. Deze aanpak start per medio 2025 en kent een driejarige doorlooptijd. In de begroting 2026 is dit verwerkt voor circa een derde van het toegekende bedrag, € 114.000 middels een onttrekking uit de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid, onder het programma GGD (kennisprogramma).

Van kadernota 2026 naar begroting 2026

De concept begroting 2026 betreft de begrotingsprogramma's van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J). Daarnaast is een meerjarenraming voor de periode 2027-2029 opgenomen in de stukken. De financiële basis voor deze begroting is de kadernota 2026 die door het Algemeen Bestuur op 19 december 2024 is vastgesteld. De kadernota is een nieuw P&C product dat is ontstaan naar aanleiding van de bestuurlijke behandeling van de begroting 2025. De kadernota is een waardevol instrument gebleken bij het gesprek over de kaders voor de begroting 2026 in relatie tot een aantal belangrijke ontwikkelingen op het werkterrein van de DG&J, zoals de forse groei van de maatschappelijke vraag en het aantal meldingen. Het AB heeft besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn).

Indexatie

De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals deze in de kaderbrief 2026 zijn aangegeven: de lonen zijn met 3,4% geïndexeerd en de materiële budgetten met 2,2%. De totale omvang van de indexatie bedraagt € 1,4 miljoen, hiervan is € 388.000 miljoen verlegd naar subsidies, offertes en overige externe inkomsten. Voor het restende deel, € 1,049 miljoen, leidt dit tot het verhogen van de inwonerbijdrage.

Formatie OGGZ, en Veilig Thuis

Met de kadernota 2026 werd voorgesteld om de formatie bij te stellen in verband met de stijgende aantallen in meldingen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om voor de merken GGD en Veilig Thuis voor de begroting 2026 de begroting 2025 plus indexatie als kader te hanteren. Ten aanzien van Veilig Thuis ligt er een plan waarvan het Algemeen Bestuur hoopvol is dat dit het aantal meldingen dichterbij de beschikbare middelen brengt. Voor de OGGZ is, in overleg met gemeenten, een plan in wording.

Jeugdhulpuitgaven

De financiële raming van de jeugdhulpuitgaven 2026-2029 is gebaseerd op de prognose (januari 2025) van de kosten per gemeente voor het jaar 2025. Deze verwachte uitgaven worden geïndexeerd naar het prijsniveau 2026. Vanuit het oogpunt van evenwichtig begrotingsbeleid is er voor gekozen zowel geen groei als geen besparingen op te nemen ten opzichte van deze prognose.

Net als vorig jaar worden gemeenten via hun zienswijze in de gelegenheid gesteld aan te geven of zij de opgenomen ramingen realistisch achten. Zo kunnen gemeenten de te verwachten effecten van (nog) door te voeren maatregelen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd en het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp hierin meenemen of juist een wat conservatiever uitgangspunt voor hun begroting kiezen door uit te gaan van groei. Gemeenten kunnen gemotiveerd afwijken van de nu voorliggende raming. De afwijking dient deugdelijk onderbouwd te worden en zal door de provincie worden getoetst (in geval van een lagere raming).

De doorrekening van de verwachte besparingen van de maatregelen uit het Verbeterprogramma op het gebied van contactmanagement, afbakening van jeugdhulp en beleidskeuzes, kan later dit jaar tot een gewijzigd inzicht leiden. DG&J zal indien mogelijk de verwachte besparingen op het gebied van contractmanagement nog opnemen in de begroting.

Begroting 2026 van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd

Met inbegrip van de voorstellen en de uitkering van de uitgangspunten zoals deze bij de kadernota 2026 zijn vastgesteld, leidt dit tot een totale begrotingsomvang van € 217 miljoen. In onderstaande tabel is de begroting per programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. GGD	29.157	29.842	685	26.946	26.946	0	27.973	27.859	-114
2. Veilig Thuis	8.205	8.302	97	8.804	8.804	0	8.864	8.864	0
3. LVS	3.847	3.708	-138	3.628	3.190	-439	3.372	3.372	0
4. SOJ	147.782	147.982	200	149.121	149.121	0	162.755	162.755	0
Saldo baten en lasten	188.990	189.834	844	188.498	188.060	-439	202.964	202.850	-114
Mutaties reserves	200	0	-200	0	439	439	0	114	114
Geraamd resultaat	189.190	189.834	644	188.498	188.498	0	202.964	202.964	0
5. Algemene dekkingsmiddelen	12.785	9.032	489	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Saldo baten en lasten	12.785	9.032	489	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Mutaties reserves alg dek.	774	789	15	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	13.558	9.821	504	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Totaal DG&J	202.749	199.655	1.148	202.193	202.193	0	216.977	216.977	0

2 Beleidsbegroting 2026 GR DG&J

2.1 Programma 1: GGD

Wat willen wij bereiken?

GGD Zuid-Holland Zuid beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle inwoners in Zuid-Holland met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Zij mogen rekenen op de bescherming van hun gezondheid tegen invloeden waartegen zij zichzelf niet, of niet voldoende, kunnen beschermen. Het zwaartepunt van de uitvoering ligt bij collectieve preventie.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In het uitvoeringsprogramma staat opgenomen dat onze focus in de periode 2024-2028, aansluitend op de wens van gemeenten en de huidige financiële context, ligt op het op orde houden en brengen van onze basisdienstverlening, het versterken van de pandemische paraatheid en het ontwikkelen van een vaccinatievoorziening voor volwassenen. We werken hiervoor samen met lokale partijen, en blijven (in overleg met gemeenten) ook inspelen op actuele ontwikkelingen. Hieronder benoemen we per onderdeel kort onze opgave en gaan we in op relevante ontwikkelingen.

1. *Infectieziektebestrijding en hygiënezorg*

Wat willen we bereiken?

- Vergroten van de pandemische paraatheid door het signaleren van infectieziekten, (adviseren over) het nemen van preventieve maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) infectieziekten, het bestrijden van tuberculose en van seksueel overdraagbare aandoeningen, inclusief bron- en contactopsporing.
- Het creëren van een doorgaande lijn in vaccineren van inwoners voor verhogen vaccinatiegraad en zodoende bijdragen aan vergroten infectiepreventie

Wat gaan we daarvoor doen?

We brengen en houden de basiscapaciteit op orde voor de uitvoering van de zeven wettelijke kerntaken van infectieziektebestrijding en dragen zorg voor pandemische paraatheid en aansluiting op de Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI) bij het RIVM. De zeven kerntaken zijn:

1. bestrijden van infectieziekten en voorkomen verdere verspreiding;
2. surveillance (systematische gegevensverzameling over infectieziekten);
3. beleidsadvisering;
4. preventie activiteiten;
5. netwerk en regie;
6. voorbereiding op grootschalige infectieziekten uitbraken;
7. kennis en onderzoek.

Dit doet de GGD ook voor vluchtelingen, nieuwkomers en Oekraïners.

Nederlanders reizen veel en ver, ook inwoners van onze regio. Het is belangrijk voor henzelf en voor onze samenleving dat zij op reis geen infectieziekten oplopen en die mee terug nemen naar huis. Wij willen bereiken dat inwoners gezond blijven tijdens en na hun reis. Door de import en verspreiding van (nieuwe) infectieziekten te voorkomen in onze regio én in Nederland kan de publieke gezondheid maximaal worden beschermd. De GGD biedt daartoe reizigersadvisering, vaccinatie en het voorschrijven van medicatie. Daarnaast biedt de GGD vaccinaties aan personen die als gevolg hun werk of door ziekte of medicijnen vatbaarder zijn voor infectieziekten.

Relevante actuele ontwikkelingen

- Het landelijke programma Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid wordt in 2026 gecontinueerd. Het is echter nog onzeker hoeveel de GGD voor 2026 aan tijdelijke of structurele rijksmiddelen ontvangt om de ingezette versterking van de afgelopen drie jaar te behouden. Dit betekent een risico voor voldoende permanente voorbereiding op nieuwe infectieziekte-uitbraken, scholing van professionals, behoud van aangenomen personeel, (bijdragen aan) wetenschappelijk onderzoek, inzet op gezamenlijke monitoring en bovenregionale samenwerking met andere GGD'en.
- Het toenemende infectierisico als gevolg van de afnemende vaccinatiegraad van kinderen in het Rijksvaccinatieprogramma baart ons al geruime tijd zorgen, omdat dit het risico vergroot van uitbraken van ernstige infectieziekten. Preventie is in dit kader hard nodig. Hiervoor zijn extra inspanningen vanuit de GGD, in samenwerking met de JGZ (JongJGZ), nodig. De robuustheid om dit te kunnen organiseren staat onder druk als gevolg van diverse (mogelijke) bezuinigingsvoorstellen.
- Seksueel overdraagbare ziekten blijven een serieuze bedreiging voor de publieke gezondheid. Bij ongeveer 1 op de 5 inwoners die zich meldt bij ons Centrum Seksuele Gezondheid wordt een soa gevonden. We werken in dit kader curatief en preventief, ook outreachend. De GGD bereidt zich in 2025 voor op de bezuinigingen die landelijk worden doorgevoerd op het Centrum Seksuele Gezondheid vanaf 2026. Het huidige ambitieniveau blijft hierdoor niet langer realistisch. Het is hierbij nog onduidelijk óf en op welke manier de SPUK-uitkering wordt gedecentraliseerd naar gemeenten en welke impact dit heeft op de uitvoering van het Centrum Seksuele Gezondheid.
- Sinds 2023 vindt de uitvoering van Nu Niet Zwanger plaats in zeven gemeenten. Het programma biedt hulpverleners concrete handvatten om met hun cliënten te praten over de kindervens, seksualiteit en het gebruik van anticonceptie. Het is erop gericht om de extra belasting van een onbedoelde zwangerschap, het onnodige leed en de verergering van bestaande problemen te helpen voorkomen. De focus ligt op diverse kwetsbare doelgroepen. De dienstverleningsovereenkomsten met gemeenten lopen eind dit jaar af. In 2025 moet helder worden welke mogelijkheden er zijn om het programma voort te zetten.
- Het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) had de ambitie om het vaccinatielandschap te vereenvoudigen. Op verzoek van VWS heeft het RIVM een uitvoeringstoets gedaan voor het onderbrengen van de vaccinatievoorziening

voor volwassenen (4V's) bij de GGD-en. Daarmee zou de uitvoering van alle vaccinatieprogramma's 18+ onder regie van de GGD vallen. Onder de huidige regering staat deze ontwikkeling op losse schroeven. Wij anticiperen hierop.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
Bezetting artsen en verpleegkundigen op orde	100% van de formatie
Aantal reizigersconsulten	6.500
Beroepsgroepen en opmaat vaccinaties	400
Vervolgconsulten reizigers en beroepsroepen en bloedafname	9.000
Aantal voorlichtingen en trainingen verzorgd	15
Covidcampagne	Volgens landelijke opdracht uitgevoerd
Aantal TBC patiënten	< 15
Aantal latente TBC infecties	< 25
Klanttevredenheidsonderzoek	Nulmeting

2. Gezondheid & Milieu

Wat willen we bereiken?

- Het creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving en het stimuleren van een gezonde leefstijl.
- Het zorgdragen dat op potentieel risicovolle locaties de hygiëne optimaal wordt gehandhaafd, om zo verspreiding van micro-organismen zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De adviseurs van de GGD geven advies aan burgers en gemeenten over het stimuleren van een veilige en gezonde leefomgeving, het beperken van contact met milieuverontreiniging en het beoordelen van de daarbij horende gezondheidsrisico's. In onze regio vraagt in het bijzonder het PFAS dossier onze aandacht. Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat heeft voor de jaren 2025 & 2026 een financiële toezegging gedaan, waarmee we de huidige vijf programmalijnen voortzetten.

De Omgevingswet en veranderingen rondom (burger)participatie vragen om een andere werkwijze van gemeenten ten aanzien van gezondheid en de fysieke leefomgeving. De GGD draagt eraan bij dat gezondheid een structureel onderdeel wordt bij het maken van afwegingen over de inrichting van de fysieke leefomgeving. We denken mee over de implementatie van ruimtelijke interventies ter bevordering en bescherming van gezondheid.

Relevante ontwikkelingen:

- Op dit moment lopen er twee trajecten waarin wordt onderzocht hoe de adviesrol van de GGD bij industriële casuïstiek kan worden versterkt. In het kader van de Actie-agenda Industrie en omwonenden van het ministerie I&W loopt Actie 13 en er loopt een versterkingstraject vanuit het ministerie VWS, samen met een werkgroep van GGD medewerkers betrokken bij Industrie en Omwonenden. De verwachting is dat medio 2025 een rapportage beschikbaar komt met diverse opties voor versterking, voorzien van afwegingen over effectiviteit en

haalbaarheid, eindigend in een set van aanbevelingen. Dit in combinatie met de oplevering van een langlopend RIVM onderzoek in 2026 zal leiden tot nieuwe kennis en inzichten over het vraagstuk, waarop we als GGD moeten anticiperen.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
Vergunningsaanvragen tattoo, piercing PMU binnen 8 weken afgehandeld	100%
Certificaataanvraag shipsanitation binnen 24 uur in behandeling genomen	100%
Klanttevredenheid gemeente over adviseurs en adviezen	7,0

3. Toezicht Wmo & kinderopvang

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en bevorderen van kwalitatief hoogwaardige kinderopvang voor een goede ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.
- Het behouden en bevorderen van kwalitatief hoogwaardige maatschappelijke ondersteuning van de (kwetsbare) burger.

Wat gaan we daarvoor doen?

De toezichthouders kinderopvang inspecteren jaarlijks alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus en minimaal 50% van de gastouderopvang, op basis van risico gestuurd toezicht. De uitkomst van de inspecties geeft een beeld aan gemeenten over de kwaliteit van de kinderopvang voorzieningen.

De GGD voert ook toezicht uit op WMO-voorzieningen, binnen het met de gemeenten afgesproken kader. Door middel van toezichtbezoeken draagt de GGD bij aan goede WMO-voorzieningen voor de inwoners van ZHZ. Aanbieders van maatschappelijke ondersteuning zijn verplicht calamiteiten of geweld te melden bij de toezichthouder. Het calamiteitenmeldpunt bij de GGD ZHZ is een uniek instrument dat ervoor zorgt dat zorgaanbieders door zelfanalyse een kwaliteitsverbetering inzetten.

Relevante ontwikkelingen

- De landelijke visie op toezicht en handhaving kinderopvang is aan het veranderen. Waar toezicht voorheen vooral werd beschouwd als een controlemiddel, is de laatste jaren een ontwikkeling gaande richting meer preventief en lerend toezichthouden en handhaven. Vanaf 2024 zijn de toezichthouders in ZHZ gestart met een wijze van flexibel toezicht, welke per 2025 ook landelijk is ingevoerd. Flexibel toezicht biedt ruimte voor maatwerk, meer onvoorspelbaarheid en diepgang in de inspecties, met als doel de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren.
- Een naderende landelijke ontwikkeling is dat het bestaande toezicht van de GGD op voorschoolse educatie (VE) wordt uitgebreid met het structureel toezicht op de proceskwaliteit en kwaliteitszorg van de VE. Hiermee komt het toezicht op de VE en kinderopvang bij één partij te liggen. Bovendien voorkomt dat een dubbelrol

van de Inspectie van het Onderwijs, omdat de inspectie ook interbestuurlijk toezicht houdt op de gemeentelijke taken met betrekking tot kinderopvang en VE.

- Om tot versterking van het WMO-toezicht te komen en tot een onafhankelijke uitvoering ervan, wordt op dit moment landelijk gewerkt aan een stimuleringsprogramma WMO-toezicht. Hiervoor zijn ook wetswijzigingen nodig. Het is onduidelijk wanneer deze veranderingen in werking treden. We volgen de ontwikkelingen en wanneer nodig en mogelijk anticiperen we daarop.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
Percentage inspecties dat is uitgevoerd binnen de wettelijke termijn	100%
Percentage verplichte jaarlijkse inspecties kinderopvang uitgevoerd	100 %
Percentage wettelijk verplichte jaarlijkse inspecties bij gastouders uitgevoerd	50%
Percentage van de opdrachten is uitgevoerd	100%
Percentage van gemelde calamiteiten is onderzocht	100%

4. Crisisorganisatie

Wat willen we bereiken?

De dreiging of schadelijke gevolgen van crises en/of rampen - waarbij de publieke gezondheid wordt bedreigd - beperken of wegnemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit de GGD borgen we, in nauwe samenwerking met de GHOR, een optimale bemensing van de crisisorganisatie, die is toegerust voor haar taak.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
Realiseren optimale bezetting van de (piket) poule voor uitvoering van de taken van de GGD ZHZ in crisissituaties	4x (wnd.) Directeur Publieke Gezondheid 4 x procesleider Psychosociale Hulpverlening 4 x procesleider Infectieziektebestrijding 4x procesleider communicatie 4x procesleider geneeskundig onderzoek
Minimaal 1 OTO (opleiden, trainen en oefenen) activiteit per werkproces per jaar.	100 %

5. Gezondheidsbevordering

Wat willen we bereiken?

- Een gezond klimaat voor kinderen (0-12 jaar) om in op te groeien
- Een gezond klimaat voor jongeren (12-18 jaar) en jongvolwassenen (18-24 jaar).
- Stimuleren van een gezonde leefstijl en vitaal ouder worden voor volwassenen (18+)
- Het creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving en het stimuleren van een gezonde leefstijl.

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGD werkt aan de opgaven die gemeenten hebben gesteld in hun lokale gezondheidsbeleid. Deze zijn grotendeels gebaseerd op het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Centraal staat het terugdringen van gezondheidsachterstanden.

We werken aan preventieve aanpakken op het gebied van:

1. Alcohol en roken
2. Gezonde voeding en bewegen
3. Mentale Gezondheid
4. Vitaal ouder worden
5. Gezonde leefomgeving

Bij de uitvoering van onze taken werken we vanuit de leidende principes uit het meerjarenplan: integraal, op meerdere leefdomeinen en samen met bewoners. We doen dit vanuit een regionale grondslag, waarbij we per onderwerp bepalen hoe en op welke schaal we het meeste impact maken. Wanneer mogelijk sluiten we aan op lokale plannen en werken we wijkgericht, in toenemende mate in co-creatie met inwoners.

Relevante ontwikkelingen

- De uitvoering staat onder druk als gevolg van landelijke, regionale en lokale bezuinigingsvoorstellen. Dit dwingt ons, in afstemming met gemeenten en andere stakeholders tot hernieuwde focus op rol en inhoud.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
	Volgens jaarlijkse verantwoording die per gemeente wordt opgesteld
Tevredenheid gemeten via een jaarlijkse monitor	8,0 (peildatum 2024)
Tevredenheid ketenpartners	8,0 (peildatum 2024)
Betrokkenheid inwoners	Aan de hand van de participatieladder scoren we de mate van inwonerbetrokkenheid
Wijkgericht werken	Aantal wijkgerichte interventies die we samen met bewoners en ketenpartners gecreëerd hebben

6. Meldpunt Zorg & Overlast / OGGZ

Wat willen we bereiken?

- Het coördineren van de preventieve Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) voor de gehele bevolking, preventieve zorg voor risicogroepen en zorg voor kwetsbare personen die zelf geen hulp zoeken zoals dak- en thuislozen en zorgwekkende 'zorgmijders'.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de regio Zuid-Holland Zuid is de GGD verantwoordelijk voor het regionaal Meldpunt Zorg & Overlast en de OGGZ dienstverlening. Samen met het Zorg & Veiligheidshuis wordt op regionaal niveau het werkproces rondom (dreigende) escalaties, maatschappelijke onrust en complexe casuïstiek rondom personen met onbegrepen gedrag georganiseerd. Het meldpunt Zorg & Overlast fungeert als regionaal coördinatiepunt.

In de aanpak rondom personen met onbegrepen gedrag participeert de GGD in een regionale kenniswerkplaats onbegrepen gedrag (RKOOG), waar expertise wordt uitgewisseld in het kader van het continu versterken van een sluitende aanpak. Als onderdeel van het landelijke actieprogramma 'Grip op Onbegrip' vervult de GGD hierin een coördinerende rol en levert bijdragen aan onder andere het verstevigen en uitbreiden van regionale inzet van de Wijk-GGD.

Relevante ontwikkelingen

- In 2023 is een start gemaakt om het proces rondom de opvolging van overlast door personen met onbegrepen gedrag te implementeren en te borgen i.s.m. de politie, het zorg & veiligheidshuis en gemeenten. In 2025 wordt dit verder doorontwikkeld.
- Langs de lijn van een impactanalyse en een bestuursopdracht zijn we met gemeenten in gesprek over een duurzame wijze en omvang van financiering. Het aantal meldingen loopt op en de aard wordt complexer. De vraag is hoe we hier gezamenlijk handen en voeten aan geven. Hierover voeren we ook gesprekken met partners, waaronder de politie.
- Parallel aan het voorgaande punt loopt het gesprek met centrumgemeente Dordrecht over een voorgenomen afbouw per 2026 van de toegangstaak voor maatschappelijke opvang. De impact hiervan op de brede OGGZ dienstverlening en een zorgvuldige afhandeling vragen de nodige aandacht in 2025.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
Aantal nieuwe meldingen Meldpunt Z&O (initieel)	4.500 (marge 10%)
Responstijd meldingen	3 werkdagen
Aantal trajecten woningvervuiling (koop/huur)	ajecten

7. Jeugdgezondheidszorg

Wat willen we bereiken?

- Vaccinatiegraad Rijks Vaccinatie Programma (RVP) 0-18 jaar in ZHZ minimaal gelijk houden of verhogen
- Kinderen een gezonde start te geven en hen te ondersteunen in hun ontwikkeling, zodat ze zich optimaal kunnen ontplooiën.

Wat gaan we daarvoor doen?

De jeugdgezondheidszorg speelt een cruciale rol in het waarborgen van de gezondheid en het welzijn van kinderen in Nederland. JongJGZ voert hiervoor uiteenlopende activiteiten uit, waaronder:

- Preventieve gezondheidscontroles: dit omvat bijvoorbeeld de zogenaamde 'groei en ontwikkelingscontroles' op verschillende leeftijden;
- Vaccinaties: het aanbieden van het Rijksvaccinatieprogramma om kinderen te beschermen tegen ernstige ziekten;
- Voorlichting en advies: informatie geven over voeding, beweging en andere gezondheidsaspecten.

Relevante ontwikkelingen

- Elke JGZ-organisatie heeft een eenmalige vergoeding van het rijk ontvangen voor de implementatie van de wijzigingen in het RVP in de periode tussen 2025-2030. De financiering van de 4 wijzigingen zelf (inclusief de BMR-inhaalcampagne) loopt via het gemeentefonds.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
De JGZ verricht de uitvoering van het regionaal basispakket JGZ en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) conform het Uitvoeringskader JGZ en de jaarlijkse geactualiseerde richtlijn uitvoering RVP.	Overzicht met KPI's is opgenomen in uitvoeringskader JGZ. Deze KPI's zijn in een stoplichtenmodel opgenomen en zijn onderdeel van de jaarverantwoording JGZ.

8. Kennis & onderzoek

Wat willen we bereiken?

Het monitoren en verbeteren van gezondheid en welzijn door het doen van onderzoek en het geven van inzicht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een stevige kennisinfrastructuur is belangrijk om nu en in de toekomst goed onderbouwde (beleids)keuzes te kunnen maken. De GGD speelt hierin een belangrijke rol. Het gaat hierbij om dataverzameling, het bieden van inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking en advisering over de inzet van (effectieve) interventies. Met ons netwerk kunnen we landelijke kennis vertalen naar praktische toepassingen in de regio en gemeenten hierbij ondersteunen.

Relevante ontwikkelingen

- In de toekomst wordt er steeds meer domeinoverstijgend samengewerkt. Als GGD spelen we een rol in het verbinden van kennis en advies tussen landelijke en lokale partijen. In de komende periode zetten we in op versterking van hiervan. We streven ernaar gezien te worden als een natuurlijke partner hierin.

Indicatoren

Prestatie-indicator	Begroting 2026
Tevredenheid gemeenten, via een 4-jaarlijkse monitor	8,0 (peildatum 2024)
Tevredenheid ketenpartners via een 4 jaarlijkse monitor	8,0 (peildatum 2024)
Het online GGD dashboard www.hoegezondiszhz.nl is geactualiseerd op basis van de gezondheidsmonitors Kinderen, Jeugd en Volwassenen & Ouderen.	100% Elk jaar wordt er een deel herijkt, in vier jaar tijd zijn alle cijfers aan de beurt geweest

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

P1 GGD	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Infectieziektebestrijding	2.453	2.624	171	2.533	2.533	0	2.496	2.496	0
SOA/Sense	603	684	81	704	704	0	724	724	0
TBC	480	481	1	554	554	0	567	567	0
Marktgerichte taken	962	914	-47	921	921	0	947	947	0
Gezondheid en Milieu	574	552	-22	321	321	0	332	332	0
Toezicht Kinderopvang	1.159	1.232	74	1.213	1.213	0	1.254	1.254	0
Toezicht WMO	198	207	10	190	190	0	196	196	0
Gezondheidsbevordering	2.286	2.644	358	1.976	1.976	0	2.302	2.302	0
Crisisorganisatie	277	222	-55	309	309	0	318	318	0
OGGZ	2.584	2.605	21	2.257	2.257	0	2.325	2.325	0
COVID-19	2.201	2.201	0	0	0	0	0	0	0
Jeugdgezondheidszorg	13.998	14.031	33	14.729	14.729	0	15.187	15.187	0
Kennisprogramma	1.383	1.444	61	1.238	1.238	0	1.326	1.212	-114
Saldo baten en lasten	29.157	29.842	685	26.946	26.946	0	27.973	27.859	-114
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	114	114
Geraamd resultaat	29.157	29.842	685	26.946	26.946	0	27.973	27.973	0

Toelichting

In beginsel betreft het verschil tussen de bijgestelde begroting 2025 en de begroting 2026 de indexatie. Daarnaast zijn de volgende voorstellen en ontwikkelingen opgenomen in de begroting 2026:

- Infectieziektebestrijding en Kennisprogramma; als gevolg van een organisatorische wijziging zijn een tweetal functies vanuit deze onderdelen overgeheveld naar de directie en zijn daarmee volgens de BBV-voorschriften onderdeel van de overhead. Het betreft hiermee een verschuiving binnen de begroting van de DG&J.
- OGGZ; bij de begroting 2025 is 1 fte procesregisseur beschikbaar gesteld. Conform de bij de kadernota 2026 vastgestelde uitgangspunten, is deze incidentele uitbreiding van 1 fte/€ 146.000) verwerkt in de begroting 2026 (incidenteel, alleen voor 2026).

- Suïcidepreventie; betreft hier een bijstelling van zowel de lasten als de baten met € 259.000. De daadwerkelijke omvang is afhankelijk van de omvang van de middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld voor deze wettelijke taak.
- Mentale Gezondheid; Van de totale omvang van de beschikbare middelen wordt voor het jaar 2026 een bedrag van € 114.000 ingezet. De lasten zijn hiermee bij het onderdeel kennisprogramma bijgesteld en worden gedekt middels een onttrekking uit de bestemmingsreserve.

Programma 2: Veilig Thuis

Wat willen wij bereiken?

Veilig Thuis voert de wettelijke taak uit om kinderen en volwassenen in afhankelijkheidsrelaties te beschermen bij situaties waar veiligheid op het spel staat, omdat iedereen recht heeft op een 'Veilig Thuis'. Veiligheid is een voorwaarde opdat alle mensen van -9 maanden tot 100+ jaar onbelemmerd kunnen functioneren en zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Naast de wettelijke taken voert Veilig Thuis een aantal regionaal opgedragen taken uit, waaronder de regionale crisisdienst. Om bij te dragen aan het versterken van de voorkant en vergroten van impact, werkt Veilig Thuis intensief samen met gemeenten, politie, Zorg- & Veiligheidshuis en regionale en lokale (zorg)partners, waaronder de lokale teams. Deze samenwerking richt zich op het voorbereiden op het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (Veilig opgroeien is teamwerk) en de landelijke aanpak Veiligheid Voorop. Of er in 2026 al een begin wordt gemaakt met de vorming van het regionale veiligheidsteam in Zuid-Holland Zuid, is afhankelijk van landelijke besluitvorming.

Als gevolg van het wegvallen van een deel van de incidentele financiering van Veilig Thuis per 2025 en de nullijn voor de begroting 2026, in combinatie met het sterk gestegen aantal meldingen, zijn scherpe keuzes nodig. Het uitgangspunt voor 2026 is dat het aantal te verwerken meldingen overeenkomt met de daarvoor beschikbaar gestelde financiering. Om dit te bereiken, onderzoekt Veilig Thuis in 2025 enerzijds hoe de instroom van het aantal meldingen kan afnemen en anderzijds hoe de uitstroom van het aantal direct over te dragen meldingen aan lokale teams kan worden versneld. Dit vraagt inspanningen van Veilig Thuis én van gemeenten en hun lokale teams. In de impactanalyse die Veilig Thuis heeft opgesteld en die is getoetst en verrijkt door gemeenten, zijn oplossingsrichtingen beschreven. Deze worden in 2025 verder verkend en uitgewerkt.

Indicatoren

Veilig Thuis	Begroting 2026
Meldingen Veilig Thuis ZHZ, aantal op jaarbasis	4.400
Doorlooptijden Veilig Thuis ZHZ; Triage: binnen 5 werkdagen	95-100%
Doorlooptijden Veilig Thuis ZHZ; Onderzoek: binnen 10 weken afgerond	85-100%
Direct overdragen van meldingen (absolute aantallen)	3.744
Overdracht met Ondersteuning (absolute aantallen)	576
Onderzoek (absolute aantallen)	576
Behandeling advies aanvragen	3.168
Klanttevredenheid Cijfer (schaal 1 op 10)	7,5

Crisisinterventieteam	Begroting 2026
Geleverde crisisinterventies (doelgroep 0 – 100)	500 - 600
Direct overdragen van casus aan lokaal binnen 48 uur	100%

Wat gaat het kosten?

(bedragen x € 1.000)

P2 Veilig Thuis	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Volwassenen	1.436	1.422	-14	1.560	1.560	0	1.576	1.576	0
Jeugd	5.735	5.744	9	6.114	6.114	0	6.176	6.176	0
risisdienst	1.034	1.136	102	1.129	1.129	0	1.112	1.112	0
Saldo baten en lasten	8.205	8.302	97	8.804	8.804	0	8.864	8.864	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	8.205	8.302	97	8.804	8.804	0	8.864	8.864	0

Toelichting

In beginsel betreft het verschil tussen de bijgestelde begroting 2025 en de begroting 2026 de indexatie. Bij de behandeling van de begroting 2025 is ingestemd om incidenteel voor het jaar 2025 de formatie van Veilig Thuis Volwassenen en Jeugd totaal met 4,5 fte te verhogen. Conform de bij de kadernota 2026 vastgestelde uitgangspunten, is deze incidentele uitbreiding van 4,5 fte/€ 527.000 verwerkt in de begroting 2026 (incidenteel, alleen voor 2026 waarbij Veilig Thuis Volwassenen het een bijstelling betreft van 20% van deze uitbreiding en Veilig Thuis Jeugd 80%).

Programma 3: LVS

Als gevolg van het wegvallen van een deel van de incidentele financiering van de leerplichttaken van LVS per 2025 en de nullijn voor de begroting 2026, in combinatie met het sterk gestegen aantal meldingen, zijn scherpe keuzes nodig. Het uitgangspunt voor 2026 is dat het aantal te verwerken meldingen overeenkomt met de daarvoor beschikbaar gestelde financiering. LVS heeft een impactanalyse opgesteld met een aantal oplossingsrichtingen. Deze impactanalyse is betrokken bij de bestuursopdracht die is uitgevoerd onder regie van gemeenten. In deze bestuursopdracht is nadrukkelijk gekeken naar de samenwerking in de hele keten (waaronder de samenwerkingsverbanden onderwijs) en de gevolgen daarvan voor de rolafbakening en uitvoering van de leerplichttaken door LVS. Op 10 april 2025 hebben de gemeenten op basis van de uitkomst van de bestuursopdracht, gekozen voor een scenario waarin de formatie van LVS voor de leerplichttaken wordt teruggebracht naar 15,5 fte. Dit scenario is financieel verwerkt in de voorliggende ontwerp-begroting. Omdat de inhoudelijke gevolgen van deze keuze voor de uitvoering van de leerplichttaken op dit moment nog worden verkend, is het niet mogelijk om dit te verwerken in de voorliggende begrotingstekst. Dit gebeurt in de definitief vast te stellen begroting die staat geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur op 10 juli 2025.

Wat gaat het kosten?

(bedragen x € 1.000)

P3 LVS	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Leerplicht	2.303	2.165	-138	2.165	1.727	-439	1.861	1.861	0
Doorstroompunt	1.544	1.544	0	1.463	1.463	0	1.511	1.511	0
Saldo baten en lasten	3.847	3.708	-138	3.628	3.190	-439	3.372	3.372	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	439	439	0	0	0
Geraamd resultaat	3.847	3.708	-138	3.628	3.190	0	3.372	3.372	0

Toelichting

In beginsel betreft het verschil tussen de bijgestelde begroting 2025 en de begroting 2026 de indexatie. Daarnaast is in de begroting 2026 het voorkeusscenario, 15,5 fte, verwerkt.

Programma 4: SOJ

Wat willen wij bereiken?

De SOJ contracteert voldoende, kwalitatieve, betaalbare en beschikbare jeugdhulp voor de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid. Zodat jeugdhulp geboden kan worden aan kinderen, jongeren en ouders die dit nodig hebben bij het opgroeien of opvoeden.

Wat gaan wij daarvoor doen?

De SOJ voert voor de deelnemende gemeenten een aantal taken uit op basis van de Jeugdwet, zoals inkoop, contractmanagement, beschikken en betalen van jeugdhulp. In 2026 ligt de focus op het uitvoeren van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp. Dit is een gezamenlijk programma van gemeenten en SOJ, dat is opgesteld naar aanleiding van de evaluatie van de inkoop van jeugdhulp. In dit programma werkt de SOJ samen met gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor het jeugdhulpbeleid en de toegang tot hulp, aan het verbeteren van de sturing op het aanbod, de kwaliteit en kosten van de jeugdhulp. Hiervoor wordt per segment het verbeter- en besparingspotentieel bepaald. Met als doel dat er met de verlenging van de inkoop in januari 2026 gezorgd wordt voor een betaalbaar en dekkend zorglandschap. Bij het opstellen van deze begroting is het verbeterprogramma nog in ontwikkeling.

In deze begroting is op basis van het actuele jeugdhulpgebruik de post 'per saldo groei jeugdhulpgebruik' ten opzichte van het vorige meerjarenperspectief, opgenomen. Het is echter de ambitie van het Verbeterprogramma om forse besparingen te realiseren. Op basis van de nog te nemen lokale en regionale besluiten over het Verbeterprogramma, kunnen gemeenten in hun zienswijzen op deze begroting de raming voor hun gemeente neerwaarts bijstellen.

Hervormingsagenda Jeugd en ravijnjaar

De rijksbijdragen voor jeugdhulp, evenals andere uitkeringen in het Gemeentefonds, nemen sterk af in 2026. Deze afname moet worden opgevangen met maatregelen uit de landelijke Hervormingsagenda. In 2025 zullen deze maatregelen voor een belangrijk deel doorgevoerd moeten zijn om het ravijnjaar 2026 het hoofd te kunnen bieden. De belangrijkste besparingen moeten komen van de versterking van de lokale teams, casusregie (monitoren van de effectiviteit van jeugdhulp en bijsturen hierop) door lokale teams, lokale voorzieningen en bepalen van de reikwijdte van jeugdhulp. Gemeenten sturen hierop.

De SOJ draagt bij door in het contractmanagement, deels samen met gemeenten, te sturen op onder andere het juist declareren van ingezette diensten, het normenkader en de contractueel overeengekomen doelen. Daarnaast ontwikkelt de SOJ samen met gemeenten nieuwe instrumenten en diensten om het zorglandschap beter te laten functioneren, zoals de Zorg-Onderwijs Arrangementen en van een kleinschalige woonvoorziening. Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulputgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025.

De in de Hervormingsagenda opgenomen maatregelen en forse besparingen van regionalisering en standaardisatie, zullen in het algemeen en zeker in onze regio tot een zeer beperkte (verdere) kostenreductie leiden. Veel van deze maatregelen zijn al eerder ingevoerd en leveren reeds een bijdrage.

Indicatoren

Prestatie-Indicator	Begroting 2026
4 ontwikkeltafels en 3 bestuurlijke tafels met jeugdhulpaanbieders per jaar	100%
Tenminste 3 individuele gesprekken met strategische partners per jaar	100%

Onderstaande tabel bevat de vanuit het BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op Serviceorganisatie Jeugd. De gepresenteerde waarden zijn gemiddelde waarden voor de tien Zuid-Holland Zuid gemeenten.

nr.	Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2025	Begroting 2026
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,7%	11,6%
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,2%	1,1%
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,2%	0,3%

Wat gaat het kosten?

De financiële raming van de jeugdhulpuitslagen 2026-2029 is gebaseerd op de prognose (januari 2025) van de kosten per gemeente voor het jaar 2025. Deze verwachte uitgaven worden geïndexeerd naar het prijsniveau 2026.

Geen groei en geen besparingen verwerkt

In de vorige begrotingen en meerjarenperspectieven is ervoor gekozen, vanwege evenwichtig begrotingsbeleid, zowel geen generieke besparingen als geen groei, in aanvulling op de prognose van de kosten, te verwerken. Deze gedragslijn wordt in deze begroting en meerjarenperspectief voortgezet. Dit betekent dat we uitgaan van de actuele prognose van jeugdigen in zorg. Daarbij wordt opgemerkt dat de kostenontwikkeling per gemeente sterk verschilt en fluctueert. Dit wordt vaak veroorzaakt door toe- of afname van (soms enkele) jeugdigen die intensieve verblijfszorg toegekend hebben gekregen. Deze toe- en afnames zijn niet te voorspellen. Deze prognose is hoger dan de prognose bij het vorige meerjarenperspectief, gecorrigeerd voor indexatie. Dit wordt verderop toegelicht. Tevens zijn er een aantal risico's die tot hogere kosten kunnen leiden. Zie hiervoor de risicoparagraaf. Gemeenten kunnen in hun zienswijzen, net als voorgaande jaren, gericht op de actuele situatie en plannen voor de eigen gemeente gemotiveerd een aanpassing aangeven. Onderstaand is een schema opgenomen waarbij een relatie wordt gelegd tussen voorzichtig, evenwichtig en ambitieus begrotingsbeleid enerzijds en het (niet) opnemen van groei en besparingen anderzijds.

Voorzichtig (minder risico)	Evenwichting / realistisch (gemiddeld risico)	Ambitieuus (hoger risico)
Geen besparingen	Geen besparingen	Wel besparingen
Groei opnemen	Geen groei	Geen groei

Informatievoorziening, monitoring en rapportage

De ontwikkeling van de inzet van jeugdhulp is door gemeenten uitgebreid te raadplegen in het gemeentedashboard. Het gemeentedashboard is op een aantal punten wederom behoorlijk uitgebreid qua functionaliteit. Gemeenten worden nauw betrokken bij de verdere doorontwikkeling. Maandelijks worden data-bijeenkomsten georganiseerd om de ontwikkelingen te bespreken. Op verzoek worden verdiepende analysesessies georganiseerd op gemeenteniveau. Tevens ontvangen gemeenten maandrapportages met een actuele prognose en een rolling forecast.

Indexatie

De tarieven voor jeugdhulp moeten wettelijk toereikend geïndexeerd worden. De VNG adviseert gemeenten hierin volgens een vastgestelde methodiek. Deze advisering wordt gevolgd en is contractueel vastgelegd. Voor 2025 is dit als uitgangspunt genomen (4,63%). Voor 2026 is nog geen indexcijfer beschikbaar. Bij de indexatie in de primaire begroting wordt voor de indexatie 2026 de indexatie uit de kaderbrief gehanteerd. Dit is 3,40% voor de looncomponent (weging 90%) en 2,20% voor de overige kosten (weging 10%).

Begroting 2026

(bedragen x € 1.000)

P4 Serviceorganisatie Jeugd	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Product	147.782	147.982	200	149.121	149.121	0	162.755	162.755	0
Saldo baten en lasten	147.782	147.982	200	149.121	149.121	0	162.755	162.755	0
Mutaties reserves	200	0	-200	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	147.982	147.982	0	149.121	149.121	0	162.755	162.755	0

De gemeentelijke bijdragen 2026 uit het laatste meerjarenperspectief bedroegen € 155,2 miljoen (inclusief overhead). In onderstaande tabel zijn de mutaties opgenomen naar de gemeentelijke bijdragen primaire begroting 2026. De gemeentelijke bijdragen zijn € 283k lager dan de begroting vanwege geraamde rente inkomsten.

(bedragen x € 1.000)

Gemeentelijke bijdragen 2026 laatste meerjarenperspectief	155.221	
Indexatie 2026 en tariefsverhogingen	5.635	3,6%
Niet verwerken besparingen gemeenten vorige primaire begroting	1.050	0,7%
Extra kosten jeugdhulp voorziening "De Break"	450	0,3%
Vrijval oude jaren en renteopbrengsten niet opgenomen in laatste meerjarenperspectief	-1.135	-0,7%
Per saldo groei jeugdhulpgebruik	6.933	4,5%
Gemeentelijke bijdragen primaire begroting 2025	168.153	8,3%

Toelichting mutaties:

Indexatie 2026 en tariefsverhogingen

Dit is de indexatie opgenomen in de kaderbrief 2024 en is 3,28%. Daarnaast zijn ook tariefsverhogingen gecertificeerde instellingen verwerkt en JeugdzorgPlus (gesloten jeugdhulp verwerkt. Bij gecertificeerde instellingen is volgens landelijke afspraken de ingroeifactor verwerkt om te komen tot voldoende bezetting voor de landelijk afgesproken caseload normen. Bij JeugdzorgPlus heeft een wetswijziging ten aanzien van humaner maken van het gesloten regime geleid tot extra kosten die vergoed moeten worden.

Niet verwerken besparingen gemeenten vorige primaire begroting

In de vorige primaire begroting hebben drie gemeenten besparingen opgenomen. Bij elke nieuwe begrotingscyclus wordt weer uitgegaan van de actuele prognose. Terugkijkend is bij één gemeente het jeugdhulpgebruik harder gedaald dan de opgenomen besparing. Bij de andere twee gemeenten is het jeugdhulpgebruik toegenomen.

Per saldo groei jeugdhulpgebruik

Per saldo resteert een groei van het jeugdhulpgebruik van € 6,9 mln. (4,5%) ten opzichte van het vorige meerjarenperspectief. De groei zit zowel op ambulante jeugdhulp als op jeugdhulp met verblijf, bij een daling van de kosten voor maatregelen jeugdbescherming. Ten opzichte van de kadernota en ook de prognose bij de tweede bestuursrapportage is sprake van een daling van het jeugdhulpgebruik. Deze kentering betreft met name jeugdhulp met verblijf.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de mutaties ten opzichte van prognose 2024 opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2024.

(bedragen x € 1.000)

Prognose 2024 bij 2e bestuursrapportage	155.309	
Indexatie 2025 en tariefsverhogingen	7.734	5,0%
Indexatie 2026	5.348	3,4%
Terugbetaling JZ+ middelen 2024 niet in 2026	412	0,3%
Minder rentebaten	283	0,2%
Groei / krimp jeugdhulpgebruik pp 2025	-933	-0,6%
Gemeentelijke bijdragen primaire begroting 2026	168.153	8,3%

Begroting, meerjarenperspectief bijdrage specificatie per gemeente 2026 - 2029

De opbouw van de begroting en voorlopige bijdragen per gemeente naar jeugdhulpcategorie en taakvelden (t.b.v. gemeentebegrotingen) zijn in onderstaande tabellen opgenomen. De bijdragen hebben een voorlopig karakter. Gebleken is dat de werkelijke kosten per gemeente sterk kunnen fluctueren.

Er worden een aantal risico's gelopen welke niet verwerkt zijn in de begroting. Deze zijn beschreven in de risicoparagraaf. Gemeenten worden geadviseerd hier rekening mee te houden.

Begroting 2026

(bedragen x €1.000)

Gemeente	Regionale zorgmarkt forecast model (FM)	Taakgericht en subsidies	LTA FM	PGB FM	SOJ	Vrijval oude jaren	Rente inkomsten	Totaal	Prognose 2026 Kadernota	Prognose 2024 2e burap
Alblasserdam	7.233	161	486	222	264	-41	-13	8.313	7.899	6.954
Dordrecht	46.717	1.037	1.992	2.561	1.697	-227	-85	53.692	52.905	48.704
Gorinchem	11.033	327	952	239	535	-57	-28	13.001	13.678	12.485
Hardinxveld-G.	4.987	136	277	510	223	-53	-11	6.070	6.793	6.424
Hendrik-Ido-A.	8.700	181	864	344	296	-17	-15	10.354	10.140	8.975
Hoekschewaard	19.045	543	2.220	1.112	887	-242	-43	23.522	23.335	21.119
Molenlanden	9.062	269	144	517	441	14	-22	10.425	12.587	11.648
Papendrecht	10.356	232	1.367	221	379	9	-19	12.546	13.016	11.335
Slidrecht	7.547	199	446	271	325	-91	-16	8.682	8.854	7.941
Zwijndrecht	19.081	388	940	685	634	-147	-31	21.549	21.663	19.722
Totaal	143.762	3.474	9.688	6.683	5.680	-853	-283	168.153	170.871	155.309

Specificatie Regionale Zorgmarkt

(bedragen x €1.000)

Zorgcategorie	Begroting 2026	Aantal jeugdigen
Ambulante jeugdhulp		
Behandeling, begeleiding, diagnostiek	27.908	2.929
Jeugd GGZ	28.127	3.388
Dagbesteding en dagbehandeling	14.312	603
Basis GGZ	2.296	1.126
ED (dyslexie)	3.300	838
Ambulant overig	3.644	1.405
Subtotaal ambulante jeugdhulp	79.586	7.754
Jeugdhulp met verblijf		
Verblijf met behandeling	15.502	106
Pleegzorg	7.688	447
Gesloten jeugdhulp	3.170	13
Gezinshuizen	6.907	91
Verblijf SGGZ HIC (high intensive care)	1.096	6
Wonen met begeleiding	13.960	115
Logeren	2.158	109
Subtotaal jeugdhulp met verblijf	50.481	840
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	11.022	796
Jeugdhulp taxivervoer	2.673	418
Totaal	143.762	8.367

Taakvelden

(bedragen x € 1)

IV3 taakveld	Alblasserdam	Dordrecht	Gorinchem	Hardinxveld-Giesendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Hoeksche Waard	Molenlanden	Papendrecht	Slidrecht	Zwijndrecht	Eindtotaal
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	3.765.281	23.015.814	6.085.072	3.111.034	5.225.804	11.905.509	5.733.886	5.373.013	4.570.448	9.664.947	78.450.808
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	486.360	1.992.141	951.915	276.991	863.810	2.219.890	143.724	1.367.084	446.494	939.887	9.688.297
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.051.118	20.437.462	4.124.380	1.500.200	3.091.338	5.876.234	2.896.983	4.213.339	2.485.445	7.943.916	55.620.415
6.792 PGB Jeugd	222.359	2.561.295	238.503	509.912	344.377	1.112.257	517.337	221.206	271.132	684.930	6.683.307
6.821 Jeugdbescherming	459.923	3.344.609	945.092	408.312	470.690	1.237.412	645.826	857.875	545.530	1.469.934	10.385.205
6.822 Jeugdreclassering	63.775	643.996	121.189	40.093	61.647	283.880	46.423	134.278	37.764	211.183	1.644.227
Overhead apparaatskosten SOJ	263.861	1.696.520	534.557	223.086	296.437	887.225	440.652	378.927	325.358	633.777	5.680.400
Totaal	8.312.678	53.691.836	13.000.709	6.069.627	10.354.103	23.522.408	10.424.832	12.545.722	8.682.170	21.548.574	168.152.658

Meerjarenraming 2027-2029

(bedragen x € 1.000)

Gemeente	Regionale zorgmarkt forecast model (FM)	Taak- gericht en sub- sidies	LTA FM	PGB FM	SOJ	Vrijval oude jaren	Rente inkom- sten	Totaal	Prognose 2026 Kadernota	Prognose 2024 2e burap
Alblasserdam	7.233	161	486	222	264	-41	-13	8.313	7.899	6.954
Dordrecht	46.717	1.037	1.992	2.561	1.697	-227	-85	53.692	52.905	48.704
Gorinchem	11.033	327	952	239	535	-57	-28	13.001	13.678	12.485
Hardinxveld-G.	4.987	136	277	510	223	-53	-11	6.070	6.793	6.424
Hendrik-Ido-A.	8.700	181	864	344	296	-17	-15	10.354	10.140	8.975
Hoekschewaard	19.045	543	2.220	1.112	887	-242	-43	23.522	23.335	21.119
Molenlanden	9.062	269	144	517	441	14	-22	10.425	12.587	11.648
Papendrecht	10.356	232	1.367	221	379	9	-19	12.546	13.016	11.335
Sliedrecht	7.547	199	446	271	325	-91	-16	8.682	8.854	7.941
Zwijndrecht	19.081	388	940	685	634	-147	-31	21.549	21.663	19.722
Totaal	143.762	3.474	9.688	6.683	5.680	-853	-283	168.153	170.871	155.309

Programma 5: Algemene dekkingsmiddelen

Door de vernieuwingen die binnen het BBV zijn doorgevoerd mogen baten en lasten als overhead en de algemene baten niet meer toegerekend worden aan de verschillende taakvelden. Deze dienen nu in een apart begrotingsprogramma gepresenteerd te worden. Tot en met begroting 2017 waren deze baten en lasten onderdeel van de begrotingsprogramma's.

(bedragen x € 1.000)

P5 Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
VPB heffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Treasury	0	1.090	1.090	0	0	0	0	283	283
Overhead DGJ	8.494	7.899	-595	7.795	0	0	8.333	0	-8.333
Overhead SOJ	4.242	0	-4.242	5.900	0	0	5.680	0	-5.680
Algemene dekkingsm. DGJ	49	490	441	0	7.795	0	0	8.333	8.333
Algemene dekkingsm. SOJ	0	3.796	3.796	0	5.900	0	0	5.398	5.398
Saldo baten en lasten	12.785	13.274	489	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Mutaties reserves	774	789	15	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	13.558	14.063	504	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0

Toelichting

VPB heffing en onvoorzien

In de begroting dienen deze twee posten te worden gepresenteerd. De verwachting is echter dat GR DG&J geen lasten of baten zal hebben die behoren de onderdelen Vbp heffing en onvoorzien.

Treasury

De verwachting is dat de DG&J over liquide zal zijn als gevolg van de wijze waarop de SOJ is gefinancierd. De ontvangen middelen van uit de gemeenten bedragen per saldo op maandbasis meer dan de middelen die zijn uitgezet bij de zorgaanbieders. Per saldo is er geen resultaat, dit doordat de zorgaanbieders in de loop van het jaar daarop de eind declaratie indienen, danwel dat een positief resultaat als gevolg van resultaatbestemming terug vloeit naar de gemeenten. Voor het jaar 2026 wordt een positief renteresultaat verwacht van circa € 283.000.

Overhead en overige algemene dekkingsmiddelen

De overhead bevat alle lasten die ter ondersteuning van het primaire proces worden gemaakt. Gedacht moet worden aan salarislasteren van leidinggevenden (ongeacht of zij deels werkzaam zijn voor een taakveld), medewerkers financiën, huisvesting en Bedrijfsvoering Drechtsteden (voorheen SGD/SCD). De algemene baten en lasten betreffen baten die worden ontvangen ter dekking van de overhead.

Voor 2025 is bij de SOJ € 400.000 aan apparaatslasten incidenteel toegevoegd ten behoeve van het rechtmatigheidsonderzoek naar onjuiste declaraties door zorgaanbieders. Het betreft hier middelen die voor 1 jaar zijn toegekend en zijn derhalve niet verwerkt in de begroting 2026.

3 Verplichte paragrafen

Het moment van opstellen van de begroting 2026 verloopt parallel met het opstellen van de jaarstukken 2024. Hierdoor zijn de paragrafen grotendeels vergelijkbaar met de paragrafen die zijn opgenomen in de jaarstukken 2024.

3.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Kaders

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 december 2022 is de nota risicomanagement en weerstandvermogen vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe risico's binnen de Dienst Gezondheid en Jeugd worden geïnventariseerd, gekwalificeerd beheerst en waar nodig gekwantificeerd. De paragraaf wordt steeds geactualiseerd bij elk volgend P&C document, zo ook in deze jaarrekening 2024.

Risicobeheersing

Voor het bepalen van een gewenst weerstandvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de risicobeheersing. De actuele en relevante inzichten omtrent de risicobeheersing zijn als volgt omschreven:

- a. Risicobeheersing jeugdhulp SOJ
- b. Risicobeheersing GGD, VT, LVS, apparaatskosten SOJ en bedrijfsvoering GR

Risicobeheersing jeugdhulp SOJ

Weerstandvermogen

De Serviceorganisatie heeft geen weerstandvermogen/algemene reserves. Zoals opgenomen in de bijdrageverordening komen tegenvallers en meevallers ten opzichte van de begroting, ten laste respectievelijk ten gunste van de deelnemende gemeenten.

Risico's gerelateerd aan jeugdhulpgebruik

Deze financiële risico's richten zich vooral op de ontwikkeling van de kosten van jeugdhulp in relatie tot de begroting en de sterke daling van de rijksbijdragen voor jeugdhulp met ingang van 2026. In 2024 is het gebruik van jeugdhulp, na twee eerdere jaren van stabilisatie voor het eerst weer sterk gestegen. De situatie verschilt overigens sterk per gemeente.

In de Hervormingsagenda zijn een aantal programmalijnen opgenomen die moeten leiden tot een forse afname van de kosten. In lijn hiermee worden de rijksbijdragen sterk afgebouwd. Als het niet lukt de kosten te laten dalen, ontstaat er een groot tekort tussen rijksbijdragen en kosten jeugdhulp. Gemeenten en Serviceorganisatie nemen de uitvoering van de maatregelen gezamenlijk ter hand. Hiertoe is ook het Verbeterprogramma inkoop jeugdhulp opgesteld.

Risico vanwege hoge inflatie

We hebben enkele jaren met hoge inflatie achter de rug. Onzekerheden in de ontwikkeling van de inflatie kunnen de indexatie van tarieven doen oplopen.

Met terugwerkende kracht declareren van PGB-budgetten

Van de verstrekte PGB-budgetten wordt circa 65% daadwerkelijk besteed. In de huidige gemeentelijke verordeningen en beleidsregels zijn geen beperkingen opgelegd aan het met terugwerkende kracht over oude jaren indienen van declaraties. Wel geldt de algemene wettelijke regel dat dit na 5 jaar niet meer kan. Over de jaren 2020 tot en met 2023 zou nog een bedrag van € 14,6 mln. gedeclareerd kunnen worden. De ervaring leert dat hier zeer beperkt gebruik van wordt gemaakt.

Continuïteitsproblemen van aanbieders die gesloten jeugdhulp leveren

Er zijn in de provincie Zuid-Holland twee aanbieders die gesloten jeugdhulp leveren. Deze zijn financieel in de problemen gekomen als gevolg van het ingezette beleid het gebruik van gesloten jeugdhulp af te bouwen en vanwege overige bedrijfsvoeringsproblemen. Beide aanbieders hebben continuïteitsplannen opgeleverd. Hieraan is een behoorlijk kostenplaatje van circa € 23 mln. gekoppeld. Tegelijkertijd worden door de accounthoudende regio's afdoende SPUK-middelen van het Rijk ontvangen van waaruit de uitvoering van de continuïteitsplannen bekostigd kunnen worden. De accounthoudende regio's nemen de afwikkeling hiervan verder ter hand. Naar verwachting zijn er geen verdere bijdragen vanuit onze regio nodig. Zeker is dit echter nog niet.

Recentelijk zijn de tarieven voor gesloten plaatsingen naar boven bijgesteld. De impact hiervan is verwerkt in de concept begroting 2026 welke ter zienswijze is voorgelegd. In de primaire begroting 2025 zijn deze nog niet verwerkt. De impact hiervan is sterk afhankelijk van het aantal jeugdigen met gesloten jeugdhulp. Dit aantal is sterk gedaald, maar kan ook weer stijgen.

Financiële problematiek Jeugdbescherming West

Het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen in het verzorgingsgebied van Jeugdbescherming West is sterk afgenomen en neemt mogelijk nog verder af. Als gevolg hiervan staat de exploitatie sterk onder druk en moeten de regio's mogelijk financiële ondersteuning bieden. Er is een bovenregionale werkgroep ingesteld om dit verder te onderzoeken. De geschatte omvang van dit risico bedraagt € 0,2 mln. voor 2025, mogelijk oplopend tot € 0,5 mln. in 2029.

Rentabiliteit en beschikbaarheid kleinschalige woonvoorzieningen en gesloten jeugdhulp

De rentabiliteit van kleinschalige woonvoorzieningen is kwetsbaar en het aanbod moet voldoende zijn in het kader van de voorgenomen afbouw van gesloten plaatsingen. Er is een risico dat aanvullende vergoedingen moeten worden verstrekt en moet worden bijgesprongen bij bestaande en toekomstige kleinschalige woonvoorzieningen.

Risicomatrix

In onderstaande tabel is de impact van de risico's gekwantificeerd die niet zijn meegenomen in de begroting/prognose.

	Omvang jeugdhulp in gemeente in Cmln.				
	5 tot 10	10 tot 15	15 tot 20	>40	
Risico:	Risicomarge				Opmerking:
Hogere inflatie en inhaalindexatie (Continuïteit) JeugdzorgPlus	pm	pm	pm	pm	Verwachting is dat SPUK toereikend is voor continuïteit; tariefsverhoging niet verwerkt in primaire begroting 2025
Financiële problematiek Jeugdbescherming West	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	
Rentabiliteit en beschikbaarheid kleinschalige verblijfszorg	pm	pm	pm	pm	
Subtotaal	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	
Correctiefactor risico's doen zich niet gelijktijdig voor (50%)	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	
Risico op hogere kostenontwikkeling jeugdhulp / dure jeugdigen	10%	7,5%	5%	2,5%	
Totaal	10,3%	7,8%	5,3%	2,8%	

Risicobeheersing GGD, VT, LVS en bedrijfsvoering GR

Op basis van het model voor het rangschikken van risico's van de GR zijn in onderstaande tabel de geïnventariseerde risico's weergegeven m.b.t. de GGD, VT, LVS en bedrijfsvoering van de GR. Ook is aangegeven of het risico incidenteel dan wel structureel is. Deze risico's omvatten slechts dat deel van het totaal door de GR DG&J in kaart gebrachte risico's welke gekwantificeerd kunnen worden en 'resteren' na het nemen van beheersmaatregelen.

Risico	Omschrijving	Kans	Omvang	Incidenteel/ structureel	Risicobedrag
1	Batenraming	2	2	S	€ 250.000
2	Taakstellende begroting bij groeiend beroep op de dienstverlening	3	3	S	€ 750.000 en kwaliteit en imago risico
3	Claims	1	2	S	€ 150.000
4	Loon- en prijsstijging	1	2	S	€ 100.000
5	Transitie Bedrijfsvoering Drechtsteden	3	2	S	€ 300.000
6	COVID-19	3	2	S	€ 400.000
7	Organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering	1	2	I	p.m.
8	Psychosociale hulpverlening aan Oekraïners	2	2	I/S	€ 110.000 - € 350.000
9	Terughalen taken door gemeenten	2	2	S	p.m.
10	Renteontwikkeling	2	2	I	p.m.
				Totaal	€ 2.060.000 - € 2.300.000

Hieronder volgt een toelichting op de in de tabel benoemde risico's.

Batenraming

De producten van de DG&J worden hoofdzakelijk gefinancierd uit inwoner- en directe gemeentelijke bijdragen. Een deel van de inkomsten heeft echter een fluctuerend karakter, zoals de subsidies in het kader van Veilig Thuis en de opbrengst van de polikliniek voor onder meer reizigersvaccinaties. In de begroting zijn verder ramingen opgenomen voor onder meer OGGZ, WMO toezicht en kinderopvang waarvoor jaarlijks een traject met gemeenten wordt doorlopen over de omvang van de vergoeding van het takenpakket (in de vorm van offertes/DVO's). Hierdoor is er een risico dat de realisatie van deze baten afwijkt van de raming. Het risico is gehandhaafd op € 250.000.

Taakstellende begroting bij een groeiend beroep op dienstverlening

Het beroep op de dienstverlening bij Veilig Thuis, OOGZ en Leerplicht is sterk gestegen. DG&J heeft middels de impactanalyses aangegeven meer middelen nodig te hebben om de stijgende vraag af te handelen danwel dat het aantal meldingen naar beneden moet worden gebracht. Bij bespreking van de kadernota en de impactanalyses op 19 december 2024 heeft het AB besloten de begroting 2025 als kaderstellend voor 2026 te hanteren. Gemeenten kunnen geen aanvullende middelen beschikbaar stellen voor 2025 en 2026, terwijl de aantallen sterk gegroeid zijn en een stijgende lijn laten zien. DG&J heeft een opdracht gekregen aan te geven hoe met de beschikbare middelen de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en wat DG&J daarvoor nodig heeft van gemeenten en andere partijen. Bij niet (voldoende) invullen van de benodigde randvoorwaarden en onvoldoende effect van de bijsturingsmaatregelen kan mogelijk niet op een verantwoorde manier invulling aan de werkzaamheden worden gegeven en moeten mogelijk alsnog extra kosten worden gemaakt.

Claims

De DG&J kent een grote verscheidenheid aan producten. Om de kwaliteit hiervan te borgen worden de nodige inspanningen geleverd, mede in het kader van de HKZ-certificatie (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). Risico's op fouten (miscommunicatie, foutieve registraties) en hieruit mogelijk voortkomende schadeclaims zijn echter nooit in zijn geheel uit te sluiten.

Het algemene risicobedrag voor claims handhaven we op € 150.000.

Loon- en prijsstijgingen

Conform de notitie kaderstelling op de GR'en houdt de DG&J rekening met een loon- en prijs indexatie bij het opstellen van de begroting. Daarvoor moet, conform deze notitie, uitgegaan worden van de indices van de septembercirculaire van het vorige begrotingsjaar. De huidige CAO loopt eind maart 2025 af waardoor het onzeker is in hoeverre de toegepaste indexatie afdoende is om stijging van de lonen en eventuele aanvullende CAO afspraken binnen de begroting op te vangen.

Transitie Bedrijfsvoering Drechtsteden

Tot ultimo 2021 steunde de DG&J voor ICT, HRM, juridische diensten en inkoop op het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Vanaf 2022 is het SCD ondergebracht bij de Servicegemeente Dordrecht (SGD) en is de gemeente Dordrecht als servicegemeente verantwoordelijk voor de taakuitvoering. Met ingang van 2025 is de naam van het SGD gewijzigd naar Bedrijfsvoering Drechtsteden. Met Bedrijfsvoering Drechtsteden is hiervoor een overeenkomst tot en met 2025 gesloten waarbij afspraken zijn gemaakt over onder meer de omvang en prijs van de te leveren diensten

Voor de periode na 2025 wordt het zogenaamde 'Bosland project' uitgevoerd. Dit project moet resulteren in een transparante en breed gedragen wijze van dienstverlening en financiering van de (service-)gemeente Dordrecht aan andere gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. In dit project wordt een nieuw sturings-, diensten- en financieringsmodel tussen Bedrijfsvoering Drechtsteden en de afnemende partijen vormgegeven voor de bedrijfsvoeringstaken. Dit met het doel meer helderheid, transparantie en flexibiliteit te bewerkstelligen. Het project vult een brede regionale behoefte in aan goede en transparante (basis)dienstverlening. De uitkomsten van het financieringsmodel zijn onzeker en brengen risico's mee ten aanzien van de kosten en risico's voor de DG&J.

Verder brengt het privacygevoelige karakter van het takenpakket van de DG&J met zich mee dat er hoge eisen (moeten worden) gesteld aan de informatiebeveiliging. Indien daarin niet kan worden voorzien door Bedrijfsvoering Drechtsteden dan vraagt dit mogelijk aanvullende inspanningen en kosten. Voor het 'Bosland project' en de hogere eisen omtrent informatiebeveiliging wordt in de deze risicoparagraaf een bedrag opgenomen van € 300.000.

COVID-19

Het Ministerie van VWS is voornemens is om de vergoedingssystematiek te veranderen in een 'prijs per prik'. Dit betekent dat de vergoeding voor een GGD afhankelijk is van het aantal gezette prikken in de betreffende regio. Op dit moment is nog niet zeker of de vergoeding op basis van een 'prijs per prik' definitief door zal gaan, maar dit zal naar verwachting wel ingevoerd gaan worden. DG&J heeft enkele specifieke kenmerken, waardoor onze GGD relatief hoge kosten per prik moet maken ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Denk bijvoorbeeld aan de beperkte omvang van onze GGD waardoor veel met inhuur moeten worden gedaan, we hebben geen JGZ in huis en is sprake van een grote geografisch oppervlakte. Indien de vergoedingssystematiek wordt aangepast naar een prijs per prik en het prijsniveau lager ligt dan ons kostenniveau tot op heden, dan moeten er mogelijk inhouddelijke keuzes worden gemaakt (bijvoorbeeld door niet of beperkt te prikken in de kleinere gemeenten in onze regio) en komt het financieel risico bij DG&J te liggen. Mogelijk wordt er een differentiatie in de prijs per prik doorgevoerd, hetgeen enigszins een dempende werking kan hebben op het impact-risico.

De waarschijnlijke invoering van een prijs per prik voor een heel jaar, en dus niet alleen gedurende de vaccinatiecampagne, betekent ook dat geen of een beperkte aanvullende bezetting, een zogenoemde basiscapaciteit, kan worden aangehouden buiten de periode van de vaccinatiecampagne wanneer alleen risicogroepen worden gevaccineerd. Dit betekent een verlies aan expertise en voorbereidingscapaciteit voor het opstarten van de najaarscampagne in 2025, welke dan alternatief geborgd zal moeten worden. De GGD GHOR Nederland is in samenwerking met de GGD'en en het ministerie van VWS bezig met het Verdiepingsonderzoek bekostigingssystematiek COVID-19-vaccinaties. Dit onderzoek loopt tot in Q1/Q2 2025. De Specifieke Uitkering (SPUK) COVID-19-vaccinaties 2025 zal daarna, in het eerste halfjaar van 2025, gepubliceerd worden. Vanwege de concreetheid van de voornemens van VWS wordt het impact-risico van COVID-19 verhoogd van € 200.000 naar € 400.000.

Organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering

Geconstateerd is dat op diverse vlakken organisatieontwikkeling nodig is en het verstandig is voorstellen voor verdere verbetering en borging van de bedrijfsvoering voor te bereiden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan ontwikkelingen in de huisvesting (herinrichting KL-weg en incidentele kosten verhuizing JdW), vitaliteit, opleidingen, HRM, arbeidsmarktcommunicatie, MJP uitvoeringsbudget en verduurzaming en versterken van het medisch profiel om onder meer op de in deze begroting genoemde ontwikkelingen voorbereid te zijn. Bij de jaarrekening is een voorstel opgenomen voor bekostiging van de onderdelen huisvesting, vitaliteit en HRM. Omdat voor de overige onderdelen de impact nog onvoldoende helder is, is hiervoor een p.m.-post opgenomen in deze risicoparagraaf.

Psychosociale hulpverlening aan Oekraïners

De psychosociale hulpverlening wordt ondergebracht bij de DG&J. De bekostiging via 'Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen' loopt vooralsnog tot eind 2025. Bij beëindiging van de bekostiging moet overwogen worden of gemeenten de psychosociale hulpverlening willen continueren. De kosten daarvoor bedragen circa € 300.000 tot € 350.000. Bij beëindiging van de taak zijn er frictiekosten vanwege contracten met medewerkers voor circa € 110.000.

Terughalen taken door gemeenten

Een deel van de gemeenten overweegt taken die bij de DG&J belegd zijn terug te nemen. Dit brengt risico's mee ten aanzien van de dekking van de overhead bij een teruglopend werkvolume alsmede risico's ten aanzien van het voortbestaan van functies, kennis en expertise. Dit risico speelt bij Leerplicht en toegang maatschappelijke opvang.

Renteontwikkeling

In de jaarstukken 2024 is een incidentele rentebate opgenomen, waarvan het structurele karakter onzeker is. Gezien het onzekere karakter is het vooralsnog niet mogelijk om met eventuele rentebaten in de toekomst rekening te houden. Rentebaten kunnen als een positief risico worden voorzien, maar gezien het onzekere karakter is ook hiertoe een p.m.-post opgenomen in deze risicoparagraaf.

3.2 Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. De schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en weerstandsratio zijn voor DG&J van toepassing.

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	-1,88%	-0,76%	-1,32%	-1,31%	-1,32%	-1,36%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-1,89%	-0,77%	-1,31%	-1,30%	-1,31%	-1,35%
Solvabiliteitsratio	11,60%	5,57%	6,26%	5,94%	5,78%	5,79%
Structurele exploitatieruimte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Weerstandsratio	1,5	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van GR DG&J ten opzichte van de eigen middelen. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. DG&J heeft een netto schuldquote van 1,3% negatief. De verwachting is dat in 2026 DG&J geen schulden heeft.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan in hoeverre het bezit is gefinancierd met eigen vermogen. Het ratio is de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal en geeft aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. DG&J heeft een ratio van 6,26%. Dit percentage laat zien dat DG&J voldoende middelen heeft om de schulden af te lossen, maar gezien het lage percentage er beperkte omvang van eigen vermogen is.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte DG&J heeft om de eigen lasten te dragen. De DG&J kan de structurele lasten dekken uit de structurele inkomsten.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de verhouding aan tussen de risico's en het weerstandsvermogen van GR DG&J. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, de post onvoorzien en de stille reserves. GR DG&J heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 2,1 miljoen. Gezien de financiële omvang van de risico's, tussen de € 2,1 en € 2,3 miljoen, leidt dit tot een weerstandsratio van ongeveer 0,96. Dit betekent dat DG&J ruimte heeft om onvoorziene risico's op te kunnen vangen.

3.3 Kapitaalgoederen

DG&J heeft beperkte investeringen in gebouwen en installaties. Op de vaste activa wordt lineair afgeschreven. De jaarlijkse kapitaal- en onderhoudslasten zijn in de jaarstukken verwerkt.

De GR DG&J heeft, anders dan kantoormeubilair en gebouw gebonden installaties, geen kapitaalgoederen.

3.4 Financiering

In december 2022 is door het Algemeen Bestuur het financieringsstatuut vastgesteld. Dit financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. De concrete uitvoering hiervan is belegd bij Bedrijfsvoering Drechtsteden. De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van DG&J.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag wat DG&J per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet Fido bedraagt deze limiet 8,2% van het totaal van de exploitatiebegroting. Gezien de omvang van de begroting 2026, € 217 miljoen, mag DG&J haar financiële huishouding voor maximaal circa € 17,8 miljoen met kort geld financieren. De verwachting is dat DG&J ook in 2026 voldoende middelen zal hebben, waardoor geen kortlopende financiering nodig zal zijn.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om, binnen de portefeuille aan langlopende leningen, een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm

niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. De renterisiconorm van DG&J bedraagt voor 2026 € 43,4 miljoen. De verwachting zal zijn dat DG&J geen langlopende leningen zal aangaan in 2026.

Financiering

DG&J heeft begin 2016 de BNG Financieringsovereenkomst (krediet- en depotarrangement) ondertekend. Daarbinnen kan DG&J gebruik maken van kredietfaciliteiten. Vanwege een structurele overliquiditeit is het de verwachting dat geen kasgeldleningen zullen worden aangetrokken.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag DG&J een bedrag van 2% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden.

(bedragen x € 1.000)

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren	
Begrotingstotaal	216.977
Wettelijk percentage	2%
Drempelbedrag	4.340

Rentelasten en renteresultaat

Aangezien de verwachting is dat DG&J geen vreemd vermogen zal aantrekken, zal zij geen rente hoeven betalen. Door de liquiditeitspositie van DG&J, zal aan schatkistbankieren moeten worden gedaan. De ECB heeft in 2024 in meerdere stappen haar depositotarief verlaagd van 4% bij aanvang van 2024 naar 3% aan het einde van 2024. Het rentetarief op de schatkistrekeningcourant is met hetzelfde tempo omlaag gegaan van circa 3,9% aan het begin van het jaar tot circa 2,9% aan het einde van het jaar. De verwachting is dat voornoemde rentetarieven in 2025 verder zullen dalen. Voor 2026 wordt een omslagrente van 0% gehanteerd.

3.5 Verbonden Partijen

Er is sprake van een verbonden partij als er bestuurlijk en financieel belang is waarbij de begrippen 'bestuurlijk' en 'financieel' in het BBV nader worden gedefinieerd. De DG&J heeft geen relatie met organisaties die aan deze definitie voldoen.

3.6 Bedrijfsvoering

Herstructurering cluster bedrijfsvoering

Begin 2024 heeft de algemeen directeur een besluit genomen om de DG&J organisatiestructuur aan te passen. Het organisatieplan "op goede bodem" en het adviesrapport "gewoon goede bedrijfsvoering" beschrijft de aanpassingen welke in de eerste helft van 2024 in de organisatie zijn doorgevoerd.

Voor het voormalig cluster bedrijfsvoering heeft dit geresulteerd in splitsing van het voormalige cluster in 2 stafafdelingen te weten stafafdeling bedrijfsvoering en stafafdeling control met een eigen eindverantwoordelijke functionaris.

De PIOFACH-taken zijn daarmee verdeeld over de 2 stafafdelingen waarbij de stafafdeling bedrijfsvoering verantwoordelijk is voor volgende gebieden:

- Personeel: Beheer van personeelszaken.
- Informatie: Informatievoorziening en -beheer.
- Organisatie: Structureren en organisatie van processen.
- Automatisering: Technologische ondersteuning en automatisering van processen.
- Communicatie: Interne en externe communicatie.
- Huisvesting: Beheer van fysieke ruimtes en faciliteiten.

De stafafdeling Control is verantwoordelijk voor:

- Financiën: financieel beheer en administratie, control en verantwoording
- Juridisch: juridische zaken/advies, de Functionaris Gegevensbescherming (FG) , Privacy Officer (PO)
- Kwaliteit: sturing op kwaliteitsinstrumenten en HKZ-certificering

Terugblik en vooruitblik

Omdat de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 gelijktijdig (maart 2025) worden opgesteld is ervoor gekozen om deze paragraaf zodanig op te stellen dat hierin zowel een terugblik als vooruitblik wordt gegeven op een aantal thema's die spelen op het onderdeel bedrijfsvoering. Daarmee wordt voor dit onderdeel een meer samenhangend beeld geschetst wat ook voor beide documenten benut kan worden.

Achtereenvolgens komen aan bod:

- Informatisering
- Personeel
- Huisvesting
- Financiën
- Kwaliteit

Informatisering

Informatie is een belangrijk bedrijfsmiddel voor de organisatie. Iedere medewerker heeft informatie nodig om zijn/haar werk te kunnen doen.

Het stafafdeling bedrijfsvoering, en in het bijzonder het team informatievoorziening en ICT, adviseert en ondersteunt de organisatie bij de vertaling van informatiebehoefte naar informatievoorziening (IV), zodat de organisatie de geschikte informatiesystemen en -services tot haar beschikking heeft en deze op de juiste manier gebruikt.

In 2024, 2025 en 2026 zijn en worden een groot aantal zaken opgepakt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid herijken en bijbehorende normeringen (NEN7510/NIS2) (vastgesteld 2024) verder implementeren NEN 7510 implementeren (2025) uit uitvoeringsplan MJP.
- Implementatie van Wmebv (Wet modernisering elektronisch verkeer) en WOO (Wet open overheid) (2024-2026)
- Aanvullende archiveringsaanbevelingen implementeren volgens het vastgestelde verbeterplan uit uitvoeringsplan MJP (2024-2025).
- Programma ICT beweegt uitvoeren uit uitvoeringsplan MJP (2024-2026)

- Websites geschikt maken in het kader van Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO) (2024-2025)
- Ondersteunen Najaarscampagne Covid 2024 en 2025 (2024-2025)
- Onderzoeken toepassingen A.I. en verdere robotisering uit uitvoeringsplan MJP (2024-2025)
- Doorontwikkelen integraal datagedreven werken binnen de eigen organisatie en in samenwerking met ketenpartners uit uitvoeringsplan MJP (2024-2025)

Informatiebeveiliging

Informatieveiligheid en beveiliging heeft een hoge prioriteit binnen de gehele organisatie en de hedendaagse bedreigingen worden onderschreven.

Binnen het team informatievoorziening en ICT zijn 2 adviseurs in 2023 gestart met aanvullende opleidingen (ISO) in het kader van informatiebeveiliging. Zodoende zorgt de DG&J ervoor dat de ISO rol en de kennis op het gebied van informatiebeveiliging in de eigen organisatie geborgd is. Om de taken en verantwoordelijkheden goed te borgen is besloten om de rol van ISO functionaris ook formeel bij de adviseur informatiemanagement te beleggen.

DG&J dient te voldoen aan de NEN7510 norm en heeft als doel om NEN7510 compliant te zijn. Er zijn in 2024 mooie en significante stappen gemaakt m.b.t. de implementatie maar de implementatie is nog niet afgerond. De verwachting is dat dit in 2025 zal gebeuren. Aanvullende zal de Europese NIS2 richtlijn worden geïmplementeerd.

ICT kantoorautomatisering en Infrastructuur

Voor de ICT kantoorautomatisering en infrastructuur wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van de voormalige Servicegemeente Dordrecht (SGD). De SGD is 1 januari 2025 geïntegreerd in de centrumgemeente Dordrecht onder de naam Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden. In 2024 heeft er een regio brede evaluatie van de SGD dienstverlening plaatsgevonden. Na de evaluatie heeft er in 2024 meermaals regionaal overleg plaatsgevonden met de servicegemeente Dordrecht en de afnemers van de dienstverlening van domein bedrijfsvoering Drechtsteden. Onderwerpen waren de toekomstige samenwerking vanaf 2026. Medio 2025 zal er een concreet voorstel komen richting de afnemers over de samenwerking en contractering vanaf 2026. Dit onderwerp is ook onderdeel van het uitvoeringsplan MJP.

Momenteel vindt er onder het programma ICT-beweegt een grootschalige actie plaats om de ICT-infrastructuur en dienstverlening uit te besteden bij de door het Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden gekozen leverancier KPN. De IVRD organisatie binnen het Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden zal daardoor als uitvoeringsorganisatie omgevormd worden tot een regie organisatie. Dit heeft nu en ook in de toekomst een grote impact op de ICT en automatisering zoals de *devices* waarmee gewerkt (kan) worden, veilige opslag van gegevens, het gebruiksgemak en de mogelijkheden van beveiliging. Streven van de SGD was om het project op 31 december 2023 afgerond te hebben echter loopt het programma vertraging op. In 2024 zijn er grote stappen gemaakt in deze transitie echter zal 2025 e.v. nog nodig zijn om het project af te ronden. Dit onderwerp is ook onderdeel van het uitvoeringsplan MJP.

Personeel

HRM- beleid

De rechtspositie en bezoldiging van de werknemers van de dienst wordt, zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling, bepaald door de regels welke zijn of zullen worden vastgesteld voor de werknemers in dienst van de gemeente Dordrecht, tenzij het Dagelijks Bestuur zelf voorziet in (onderdelen van) de rechtspositie en bezoldiging.

In 2024, 2025 en 2026 zijn/worden een groot aantal zaken opgepakt. De belangrijkste zaken zijn:

- Implementatie van de organisatieplannen "op goede bodem" en "gewoon goede bedrijfsvoering" (afgerond 2024)
- Functiewaarderingssystematiek uit uitvoeringsplan MJP. Uitwerken van transparante en uniforme functiewaarderingssystematiek en streven naar aansluiten bij HR21-systematiek. (voorstel aan bestuur maart 2025)
- Vitaliteitsbeleid en duurzame inzetbaarheid uit uitvoeringsplan MJP. Een vitale organisatie zijn met oog voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers en een aantrekkelijke organisatie zijn die medewerkers boeit en bindt. (voorstel aan bestuur maart 2025)
- Implementatie van nieuw of geactualiseerd regionaal beleid/CAO SGO, zoals
 - Integriteitsbeleid (vastgesteld 2024, implementatie 2025)
 - Opleidings- en stagebeleid/ – regeling (wordt herzien in 2025)
 - Werktijdenregeling (vastgesteld 2024)
 - Recrutementbeleid / Werving en selectie beleidslijnen (2025)
- Verbetering van werkprocessen zoals implementatie van gesprekkenportaal in Afas, Klein MTO onderzoeken/inzetten arbeidsmarktcommunicatie, verkennen deelname aan Regionaal Traineeprogramma. (afgerond 2024),
- Jaarlijks terugkerende werkzaamheden, zoals functie-onderhoud, Sociaal jaarverslag 'Personeel in Beeld', HR management informatie, Rapportage verplichting CO2 werk gebonden personenmobiliteit
- Groot MedewerkersTevredenheidsOnderzoek - MTO (2025)
- RI&E (2026)
- Regionale vervoersregeling (2025)

Bezetting

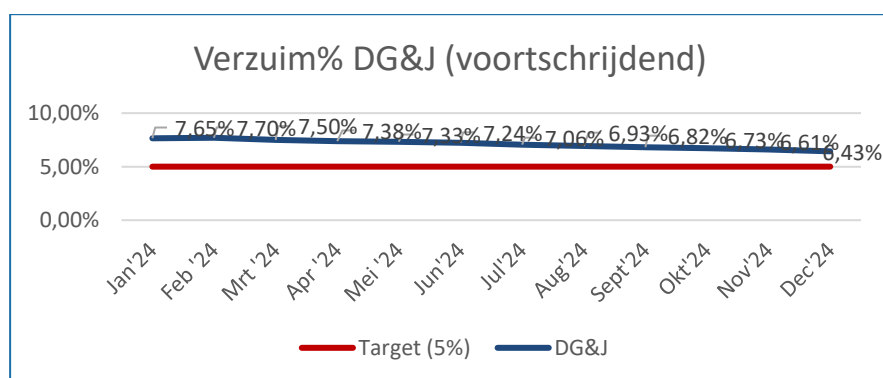
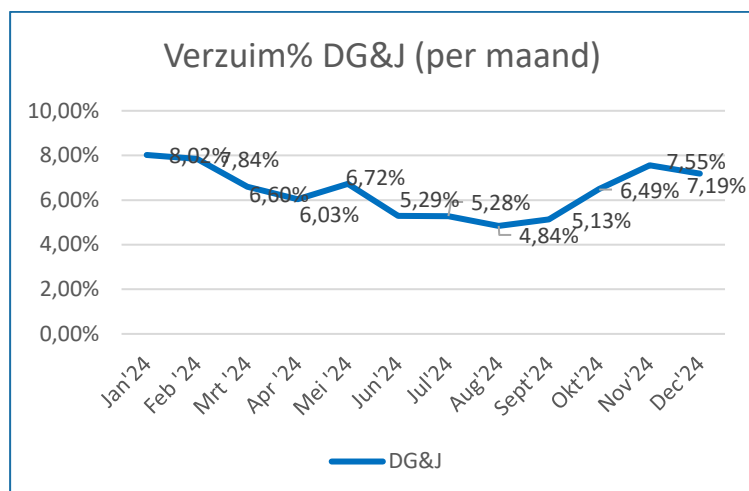
Op 1 januari 2024 waren er 355 medewerkers aan het werk (waarvan 93 inhuur), op 31 december 2024 393 medewerkers (waarvan 100 inhuur). In totaal zijn in 2024 582 medewerkers werkzaam geweest voor DG&J, waarvan 336 op arbeidsovereenkomst (58%) en 228 op inhuurbasis (39%) (en 18 stagiaires). De verdeling arbeidsovereenkomst/inhuur was in 2024 binnen de reguliere organisatie 68%/28%, binnen de covid organisatie 1%/99%. T.o.v. 2023 is het aandeel inhuur bij DG&J gedaald, de verdeling arbeidsovereenkomst/inhuur was toen respectievelijk 46% en 52%. Dit zien we terug in de kosten, in totaal waren de inhuurkosten in 2024 € 7,1 miljoen (t.o.v. € 12,1 miljoen in 2023).

Van het aantal medewerkers is 79% vrouw en 21% man (in 2023 was dit 75%/25%).

Middels een analyse hebben we de inzet van ZZP'ers in scope, waar noodzakelijk hebben we passende maatregelen genomen of staan deze op de planning.

Ziekteverzuim

In 2024 is een daling te zien in het ziekteverzuim en ook in de meldingsfrequentie. Het verzuimpercentage blijft in 2024 boven de doelstelling van 5%. Bij de DG&J is hier voortdurend aandacht voor en in nauwe samenwerking met de arbodienst wordt steeds bijgestuurd om het ziekteverzuim verder te verminderen.

Huisvesting

Vanuit de MJP doelstellingen is optimale huisvesting als een doel benoemd.

Op het gebied van huisvesting spelen er een aantal ontwikkelingen. Er is in 2024 een vernieuwd huurcontract voor de locatie Johan de Wittstraat (VT en OGGZ) afgesloten die op 1 september 2025 ingaat. Nu duidelijk is dat deze organisatie onderdelen hier minimaal tot eind 2030 gehuisvest blijven kunnen er weer plannen worden gemaakt voor het uitgestelde en noodzakelijk onderhoud en herinrichting. Ook op de Karel Lotsyweg is behoefte aan herinrichting van het kantoorgebouw. Het terugbrengen van basisfaciliteiten zoals kantine, ontmoetingsruimte en het creëren van een rustige werkomgeving is noodzakelijk gebleken. Uitkomsten van MTO's, feedback van OR en medewerkers en een relatie en medeoorzaak van psychisch verzuim zorgt ervoor dat dit prioriteit heeft. Hiervoor zal in 2025 een separaat voorstel bij het bestuur worden ingediend. Onder voorbehoud van bestuurlijke instemming zal de uitvoering van deze werkzaamheden in 2025 en 2026 plaatsvinden.

Ook in 2025 zal er waarschijnlijk sprake zijn van een COVID-19 najaarscampagne waar ook (tijdelijke) huisvesting voor dient te worden georganiseerd.

Financiën

basis van ervaringen bij het vorige begrotingsproces hebben bestuur, gemeenten en DG&J behoefte in een vroegtijdig stadium het gesprek aan te gaan over de ontwikkelingen bij de verschillende merken binnen de DG&J, waaronder het aantal meldingen, en hoe deze vertaald worden naar de begrotingskaders. Tevens is er behoefte bij gemeenten aan vroegtijdig inzicht van de financiële impact van de gesignaleerde ontwikkelingen. De kadernota zoals deze is opgesteld en ambtelijk en bestuurlijk is besproken is hiervoor een waardevol instrument gebleken.

Met ingang van verslagjaar 2023 is voor het eerst met een zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording gewerkt. Dit is in 2024 verder doorontwikkeld. Ook is in 2024 gewerkt aan een integraal controleplan voor heel de DG&J en is het controleplan afgestemd met de accountant. Voor meer informatie over rechtmatigheid wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid in deze begroting.

Kwaliteit

DG&J is in het bezit van het certificaat van HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). In 2023 is de hercertificering afgegeven. Dit certificaat staat voor duurzame kwaliteitsverbetering in zorg en welzijn. Driejaarlijks vindt hercertificering plaats, de eerstvolgende in 2026. Jaarlijks vinden er tussentijdse audits plaats. De tussentijdse audit 2024 is goed doorlopen. Er wordt gewerkt met een aantal instrumenten waaronder het audit jaarplan, directiebeoordeling, leveranciersbeoordeling, stakeholder analyse en risicokaart

3.7 Rechtmatigheid

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de jaarstukken wordt een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid opgenomen van het afgelopen jaar en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

De begroting 2026 gaat over de baten en lasten over 2026 en de afwijkingen in rechtmatigheid worden toegelicht in de jaarstukken van 2026. In de jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid. Er wordt hierbij getoetst op drie criteria:

- Begrotingscriterium;
- Voorwaardencriterium;
- M&O criterium.

De verantwoording door het Dagelijks Bestuur wordt afgelegd via de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

In het kader van het budgetrecht wordt getoetst of begrotingsafwijkingen en met name overschrijdingen door het bestuur zijn geautoriseerd.

Alle afwijkingen van over- en onderschrijding van de begrotingen worden toegelicht in de jaarrekening boven de grens van € 100.000 (financiële verordening) en worden als onrechtmatig beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

1. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
2. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
3. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het Algemeen Bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording maar niet nader worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Waarbij onder bestaand beleid wordt verstaan het beleid zoals dit is opgenomen in de begroting.

Onderschrijdingen van lasten of investeringsprojecten, en/of onderschrijding en/of overschrijding van de baten ten opzichte van de begroting worden als tijdige melding aangemerkt als deze gemeld en toegelicht worden in de jaarstukken of bestuursrapportage.

Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

Voorwaardencriterium

Bij dit criterium gaat het erom of bepalingen in wet- en regelgeving worden nageleefd. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn met name gestelde voorwaarden, die betrekking hebben op recht, hoogte en duur van belang.

Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals opgenomen in de controleprotocol GR DG&J. Middels een interne controleplan en interne controle werkzaamheden worden de normen getoetst. Hierbij wordt onder andere de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd. Deze controle bestaat uit een controle van grote contracten (high value items) en een steekproef op de resterende contracten (restmassa).

M&O criterium

Misbruik kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude. Bij Oneigenlijk gebruik gaat het erom of er juist gehandeld is naar het doel en de strekking van wet- en regelgeving. Dit criterium is in mindere mate van toepassing op de DG&J omdat we geen subsidies verstrekken.

DG&J heeft geen formeel vastgelegd M&O beleid. Het voornemen is om hier in 2025 invulling aan te gaan geven. Wel wordt ten aanzien van het M&O criterium jaarlijks een frauderisicoanalyse uitgevoerd. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid worden gevallen van misbruik opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken.

Ontwikkelingen 2025

Op het vlak van rechtmatigheid en fraudebestrijding zal SOJ in 2025 rechtmatigheidsonderzoeken uitvoeren bij zorgaanbieders om onrechtmatige declaraties te toetsen.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording is in nauwe afstemming met de externe accountant een uitgebreid intern controleplan opgesteld en een normenkader vastgesteld. Daarnaast rapporteert de concerncontroller twee keer per jaar over de mate DG&J rechtmatig gehandeld heeft. De financial controller voert de verbijzonderde controles uit, deelt de resultaten met de concerncontroller en tweemaal per jaar met het MT. In de bestuursrapportage rapporteert de financial controller over de stand van zaken wat betreft de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast stelt de financial controller bij het opstellen van de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording op. Indien nodig vindt jaarlijks op basis van de dan bekende risico's en beheersmaatregelen een bijstelling plaats van het intern controleplan.

3.8 Openbaarheidsparaagraaf

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparaagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Met dit artikel is beoogd een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo.

De openbaarheidsparaagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds sinds de jaarstukken 2022. De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de Woo is overheden transparanter te maken.

De Woo-contactpersoon is een rol die sinds 1 mei 2022 wordt uitgevoerd. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de DG&J beschikbare informatie. In de organisatie is de juridisch adviseur als Woo-contactpersoon aangewezen. Voor de beoordeling en afhandeling van concrete verzoeken wordt nauw samengewerkt met het Juridisch Kenniscentrum (JKC) van de Servicegemeente Dordrecht.

De Woo-contactpersoon coördineert en bewaakt ook de afhandeling van de ingediende verzoeken. Verschillende medewerkers hebben aanvullende expertise op de uitvoering van de Woo, dat geldt bijvoorbeeld voor de Functionaris Gegevensbescherming en de functionaris verantwoordelijk voor informatiebeveiliging. Ook wordt samengewerkt met andere GGD'en en GGD GHOR Nederland bij de afhandeling van Woo-verzoeken als die aan meerdere GGD'en gelijktijdig worden gedaan.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van informatie. De Woo stelt de verplichting om gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. Een en ander wordt gefaseerd ingevoerd.

Met ingang van 1 november 2024 is tranche 0 in werking getreden. Veel documenten uit de eerste fase zijn al actief bekendgemaakt, zoals gegevens over de organisatie en stukken van het algemeen bestuur, etc. Op de website dienen de bereikbaarheidsgegevens nog verder te worden aangevuld. De precieze fasering van de volgende tranches is op dit moment nog niet bekend.

Er wordt actief deelgenomen aan de regionale werkgroep omtrent de Woo. Ook is er intern de projectgroep Woo die zich bezighoudt met de vereisten die geïmplementeerd moeten worden bij de DG&J.

Actieve openbaarmaking van beschikkingen wordt op enig moment ook verplicht, maar dat zal naar verwachting nog enkele jaren duren. Volledige implementatie van de Woo vergt investeringen in de informatiehuishouding van de DG&J. Via Bedrijfsvoering Drechtsteden hebben wij de mogelijkheid om gebruik maken van een anonimiseringstool om documenten te ontdoen van gegevens die op grond van de Woo uitgezonderd zijn van bekendmaking.

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen acht jaar op orde moet zijn. In een 'groeimodel' zullen wij in de komende jaren uitvoering geven aan de eisen van de Woo. DG&J is gestart met het organisatiebreed implementeren van het archiefsysteem, zodat documenten voor bij de uitvoering van de Woo betrokken functionarissen toegankelijk zijn.

4 Financiële begroting

Om inzicht te krijgen in de financiële positie van GR DG&J wordt in dit hoofdstuk een nadere toelichting van de financiële positie gegeven. Als eerste zal een meerjarig beeld worden weergegeven van de baten en lasten per organisatieonderdeel. Vervolgens zullen aantal financiële aspecten (conform BBV-voorschrift) nader worden uitgelicht. Hierbij moet gedacht worden aan incidentele baten en lasten, investeringen en het EMU-saldo. Tot slot wordt de begroting naar taakveld gepresenteerd.

4.1 Overzicht van baten en lasten

In deze paragraaf wordt het overzicht van baten en lasten voor zowel het jaar 2024 (realisatie), het begrotingsjaar 2025, als de jaren 2026-2029 gepresenteerd. In onderstaande overzichten is de meerjarenraming per organisatieonderdeel weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
GGD						
Lasten	29.157	26.946	27.973	27.873	27.816	27.754
Baten	29.842	26.946	27.859	27.754	27.754	27.754
Geraamd saldo van baten en lasten	685	0	-114	-119	-62	0
Mutaties reserves	0	0	114	119	62	0
Geraamd resultaat	685	0	-0	0	0	0
Veilig Thuis						
Lasten	8.205	8.804	8.864	8.337	8.337	8.337
Baten	8.302	8.804	8.864	8.337	8.337	8.337
Geraamd saldo van baten en lasten	97	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	97	0	0	0	0	0
Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten						
Lasten	3.847	3.628	3.372	3.372	3.372	3.372
Baten	3.708	3.190	3.372	3.372	3.372	3.372
Geraamd saldo van baten en lasten	-138	-439	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	439	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-138	0	0	0	0	0
Serviceorganisatie Jeugd						
Lasten	147.782	149.121	162.755	162.755	162.755	162.755
Baten	147.982	149.121	162.755	162.755	162.755	162.755
Geraamd saldo van baten en lasten	200	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	-200	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen						
VPB heffing	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Treasury	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	49	0	0	0	0	0
Overhead	12.736	13.695	14.013	13.972	13.972	13.972
Totaal lasten Alg. dekk.	12.785	13.695	14.013	13.972	13.972	13.972
Algemene dekkingsmiddelen	12.185	13.695	13.730	13.690	13.690	13.690
Treasury	1.090	0	283	283	283	283
Overhead	0	0	0	0	0	0
Totaal baten algemene dekkingsm.	13.274	13.695	14.013	13.972	13.972	13.972
Geraamd saldo van baten en lasten	489	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	15	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	504	0	0	0	0	0
Totaal						
Geraamd saldo van baten en lasten	1.333	-439	-114	-119	-62	0
Mutaties reserves	-185	439	114	119	62	0
Geraamd resultaat	1.148	0	0	0	0	0

Omslagrente

Met de vernieuwde BBV zijn ook de uitgangspunten aangepast waarop de omslagrente gebaseerd dient te worden. Het te hanteren percentage dient gelijk te zijn aan de daadwerkelijk geprognosticeerde rentebaten en -lasten. Vooralsnog worden deze saldi op nihil geschat. De omslagrente is hierdoor, net als voorgaande jaren, gelijk aan 0%.

Incidentele baten en lasten en structurele mutaties reserves

Het BBV (art. 19 en 28) schrijft voor dat GR DG&J zowel bij begroting als bij jaarrekening, een overzicht van incidentele baten en lasten presenteert. Het overzicht is, voor zowel het Algemeen Bestuur als voor de Provincie Zuid-Holland, een essentieel onderdeel bij de bepaling van het structureel evenwicht van de exploitatie. Het structurele evenwicht wordt verkregen na eliminatie van de incidentele baten en lasten. De provincie Zuid-Holland toetst de gemeenten op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. In beginsel heeft het takenpakket van DG&J een wettelijke basis en omvat derhalve activiteiten die een structureel karakter kennen en ook een structurele financiering. In de begroting 2026 zijn een aantal incidentele posten opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

nma	Omschrijving	2026		2027		2028	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
D	Mentale Gezondheid	114.066	114.066	118.971	118.971	61.805	61.805
D	Incidentele uitbreiding OGGZ	145.964	145.964				
-	Incidentele uitbreiding VT	526.627	526.627				
S	Dordrecht West	120.000	120.000	-	-	-	-
	Totaal	906.657	906.657	118.971	118.971	61.805	61.805

Mentale Gezondheid

Betreft hier het voorstel om vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 totaal € 350.000 in te zetten voor de periode medio 2025-medio 2028 voor Mentale Gezondheid.

Incidentele uitbreidingen OGGZ en Veilig Thuis

Met de kadernota 2026 werd voorgesteld om de formatie bij te stellen in verband met de stijgende aantallen in meldingen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om voor de merken GGD en Veilig Thuis voor de begroting 2026 de begroting 2025 plus indexatie als kader te hanteren. Dit betekent concreet dat voor de onderdelen OGGZ en Veilig Thuis de incidentele uitbreiding die heeft plaatsgevonden voor 2025 ook in de begroting 2026 incidenteel is verwerkt.

Dordrecht West

Voor leerplicht is vanuit het project Dordrecht west incidenteel voor de jaren 2024, 2025 en 2026 extra middelen ontvangen.

In onderstaande tabel is het structurele begrotingssaldo van DG&J weergegeven. Deze tabel laat zien dat de begroting structureel in evenwicht is.

(bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-114	-119	-62	0
Toevoegingen en onttrekkingen uit reserves	114	119	62	0
Begrotingssaldo na bestemming	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	0	0	0	0

Balans en EMU-saldo

Het EMU-saldo komt tot stand op basis van de geprognosticeerde balans voor de periode 2025-2029. Op deze balans zijn een aantal correcties aangebracht. Het betreft hier onder andere verwachte mutaties in reserves, voorzieningen en investeringen. In bijlage 4 is het meerjarige verloop van deze posten weergegeven. In onderstaande tabellen zijn de meerjarenbalans en het EMU-saldo van DG&J weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Prognose balansposten	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
(im) Materiële vaste activa	449	369	289	209	129	49
Financiële vaste activa	22	20	19	17	16	14
Totaal Vaste Activa	471	389	308	226	145	63
Voorraden	69	69	69	69	69	69
Uitzettingen <1 jaar	18.602	17.589	17.475	17.356	17.294	17.294
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Overlopende activa	15.434	15.434	15.434	15.434	15.434	15.434
Totaal Vlottende Activa	34.105	33.092	32.978	32.859	32.797	32.797
Totaal Activa	34.576	33.481	33.286	33.085	32.942	32.860
Eigen vermogen	4.009	2.996	2.882	2.763	2.701	2.701
Voorzieningen	348	348	348	348	348	348
Totaal Vaste Passiva	4.358	3.344	3.230	3.111	3.049	3.049
Vlottende schuld	3.373	3.373	3.373	3.373	3.373	3.373
Overlopende passiva	26.845	26.764	26.682	26.601	26.520	26.438
Totaal Vlottende Passiva	30.218	30.137	30.055	29.974	29.892	29.811
Totaal Passiva	34.576	33.481	33.285	33.085	32.942	32.860

(bedragen x € 1.000)

			Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekingen en leningen	-1	-1	-1	-1	-1
		Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Uitzettingen	-1.013	-114	-119	-62	0
	Vlottende activa	Liquide middelen	0	0	0	0	0
		Overlopende activa	0	0	0	0	0
	Vaste Passiva	Vaste schuld	0	0	0	0	0
	Vlottende passiva	Vlottende schuld	0	0	0	0	0
		Overlopende passiva	-81	-81	-81	-81	-81
Mutatie (im)materiële vaste activa			-80	-80	-80	-80	-80
EMU-SALDO			-853	46	41	98	160

4.2 Taakvelden

Met ingang van de begroting 2018 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht om de begroting, naast de inrichting die zij zelf kiezen, ook op basis van verplichte taakvelden te presenteren. Door op deze wijze de begroting te presenteren, kan de begroting worden vergeleken met andere openbare lichamen. In totaal zijn acht hoofdtaakvelden te onderscheiden. Voor GR DG&J is een beperkt aantal hoofdtaakvelden daadwerkelijk van toepassing. In bijlage 3 is weergegeven welk onderdeel van de begroting aan welk taakveld toegerekend wordt. De taakvelden zijn:

0. Bestuur en Ondersteuning
 1. Veiligheid
 2. Verkeer, vervoer en waterstaat
 3. Economie
 4. Onderwijs
 5. Sport, cultuur en recreatie
 6. Sociaal Domein
 7. Volksgezondheid en milieu
 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving taakveld	2026			2027	2028	2029
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.4	Overhead	14.013	0	-14.013	0	0	0
0.5	Financiering	0	283	283	0	0	0
0.8	Overige baten	0	13.730	13.730	0	0	0
0.10	Mut. reserves	0	114	114	0	0	0
4.3	Onderwijs	3.372	3.372	0	0	0	0
6.1	Samenkr. En burgerpart.	1.254	1.254	0	0	0	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	8.864	8.864	0	0	0	0
6.6	Toezicht WMO	196	196	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	78.733	78.733	0	0	0	0
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	9.688	9.688	0	0	0	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	55.620	55.620	0	0	0	0
6.792	PGB Jeugd	6.683	6.683	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	10.385	10.385	0	0	0	0
6.822	Jeugdreclassering	1.644	1.644	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	26.523	26.409	-114	0	0	0
	Totaal	216.977	216.977	0	0	0	0

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Product	2026			2027	2028	2029
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	GGD						
7.1	Infectieziektebestrijding	2.496	2.496	0	0	0	0
7.1	SOA/Sense	724	724	0	0	0	0
7.1	TBC -bestrijding	567	567	0	0	0	0
7.1	Marktgerichte taken	947	947	0	0	0	0
7.1	Gezondheid en Milieu	332	332	0	0	0	0
6.1	Toezicht Kinderopvang	1.254	1.254	0	0	0	0
6.6	Toezicht WMO	196	196	0	0	0	0
7.1	Gezondheidsbevordering	2.302	2.302	0	0	0	0
7.1	Crisisorganisatie	318	318	0	0	0	0
7.1	OGGZ	2.325	2.325	0	0	0	0
7.1	Jeugdgezondheidszorg	15.187	15.187	0	0	0	0
7.1	Kennisprogramma	1.326	1.212	-114	-119	-62	0
	Subtotaal	27.973	27.859	-114	-119	-62	0
0.10	Mutatatie reserve	0	114	114	119	62	-
	Totaal	27.973	27.973	-0	0	0	0
	Veilig Thuis						
6.23	Veilig Thuis Volwassenen	1.576	1.576	0	0	0	0
6.23	Veilig Thuis Jeugd	6.176	6.176	0	0	0	0
6.23	Crisisdienst	1.112	1.112	0	0	0	0
	Totaal	8.864	8.864	0	0	0	0
	Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten						
4.3	Leerplicht	1.861	1.861	0	0	0	0
4.3	VSV/RMC	1.511	1.511	0	0	0	0
	Totaal	3.372	3.372	0	0	0	0
	Serviceorganisatie Jeugd						
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	78.733	78.733	0	0	0	0
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	9.688	9.688	0	0	0	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	55.620	55.620	0	0	0	0
6.792	PGB Jeugd	6.683	6.683	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	10.385	10.385	0	0	0	0
6.822	Jeugdreclassering	1.644	1.644	0	0	0	0
	Totaal	162.755	162.755	0	0	0	0
	Algemene dekkingsmiddelen						
0.5	Financiering	0	283	283	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	0	13.730	13.730	0	0	0
0.4	Overhead	14.013	0	-14.013	0	0	0
0.9	Vpb heffing	0	0	0	0	0	0
0.8	Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutatatie reserve	0	0	0	0	0	0
	Totaal	14.013	14.013	0	0	0	0

5 Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Als concept begroting vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 26 juni 2025.

Het Dagelijks Bestuur van GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid.

De secretaris,
E.S. Schurink

De voorzitter,
H. van der Linden

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid in de openbare vergadering van 10 juli 2025.

de secretaris,
E.S. Schurink

de voorzitter,
H. van der Linden

6 Bijlagen

Bijlage 1a. Gemeentelijke bijdrage 2026

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage per gemeente weergegeven. Het betreft hier de gemeentelijke bijdragen met inbegrip van de voorstellen zoals deze zijn voorgelegd met deze begroting.

(bedragen x € 1)

Gemeente	Totaal	GGD	VT	LVS	SOJ
Alblasserdam	9.886.185	1.163.449	276.761	133.298	8.312.678
Dordrecht	63.338.631	6.865.615	2.089.282	691.899	53.691.836
Gorinchem	16.005.141	2.154.238	624.884	225.310	13.000.709
Hardinxveld-Giessendam	7.518.048	1.082.851	239.448	126.122	6.069.627
Hendrik-Ido-Ambacht	12.847.367	1.880.020	383.709	229.535	10.354.103
Hoeksche Waard	29.507.655	4.413.646	1.058.075	513.526	23.522.408
Molenlanden	13.723.948	2.463.559	539.686	295.871	10.424.832
Papendrecht	14.875.034	1.696.219	444.347	188.746	12.545.722
Sliedrecht	10.760.898	1.517.074	394.535	167.118	8.682.170
Zwijndrecht	25.013.993	2.493.955	707.226	264.237	21.548.574
Totaal	203.476.898	25.730.626	6.757.953	2.835.661	168.152.658

In onderstaande tabel is de aanvullende gemeentelijke bijdrage samenhangend met de voorstellen Leerplicht, Suïcidepreventie en Privacy officer weergegeven. Deze bijdragen zijn tevens verwerkt in de gemeentelijke bijdrage tabel voor de onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis. Voor voorstel suïcidepreventie is nu uitgegaan van €0,55 per inwoner, dit zal nog worden bijgesteld op basis van enerzijds de Rijksmiddelen die gemeenten ontvangen en anderzijds de nadere te bepalen verdeling tussen gemeenten en de GGD.

(bedragen x € 1)

Gemeente	Totaal	Omvang voorstel Leerplicht	Omvang voorstel Suïcidepreventie	Omvang privacy officer
Alblasserdam	28.220	12.212	11.173	4.836
Dordrecht	162.356	60.765	67.139	34.452
Gorinchem	51.702	20.010	21.269	10.423
Hardinxveld-Giessendam	26.219	11.644	10.319	4.256
Hendrik-Ido-Ambacht	46.377	21.401	17.979	6.997
Hoeksche Waard	114.894	47.078	49.641	18.176
Molenlanden	61.966	27.405	24.899	9.662
Papendrecht	42.376	17.081	17.698	7.597
Sliedrecht	36.307	15.119	14.444	6.744
Zwijndrecht	60.108	23.570	24.681	11.857
Totaal	630.524	256.284	259.240	115.000

Gemeentelijke bijdrage SOJ

(bedragen x € 1.000)

Gemeente	Regionale zorgmarkt forecast model (FM)	Taak-gericht en sub-sidies	LTA FM	PGB FM	SOJ	Vrijval oude jaren	Rente inkomsten	Totaal
Alblasserdam	7.233	161	486	222	264	-41	-13	8.313
Dordrecht	46.717	1.037	1.992	2.561	1.697	-227	-85	53.692
Gorinchem	11.033	327	952	239	535	-57	-28	13.001
Hardinxveld-Giessendam	4.987	136	277	510	223	-53	-11	6.070
Hendrik-Ido-Ambacht	8.700	181	864	344	296	-17	-15	10.354
Hoekschewaard	19.045	543	2.220	1.112	887	-242	-43	23.522
Molenlanden	9.062	269	144	517	441	14	-22	10.425
Papendrecht	10.356	232	1.367	221	379	9	-19	12.546
Sliedrecht	7.547	199	446	271	325	-91	-16	8.682
Zwijndrecht	19.081	388	940	685	634	-147	-31	21.549
Totaal	143.762	3.474	9.688	6.683	5.680	-853	-283	168.153

Gemeentelijke bijdrage GGD, LVS en VT

(bedragen x € 1)

Taakveld	Product	Verdeelsleutel	Verdeelsleutel	Totaal	Alblasserdam	Dordrecht	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Hoeksche Waard	Molenlanden	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
7.1	Infectieziektenbestrijding	Gemeentefonds	*1	2.572.274	105.343	795.242	237.849	91.141	146.051	402.734	205.420	169.132	150.172	269.191
7.1	SOA/Sense	Gemeentefonds	*1	170.452	6.981	52.697	15.761	6.039	9.678	26.687	13.612	11.208	9.951	17.838
7.1	TBC	Gemeentefonds	*1	543.490	22.258	168.025	50.255	19.257	30.859	85.093	43.403	35.735	31.729	56.877
7.1	Reizigers	Gemeentefonds	*1	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0
7.1	Gezondheid en Milieu	Gemeentefonds	*1	497.110	20.358	153.686	45.966	17.614	28.225	77.831	39.699	32.686	29.022	52.023
6.1	Toezicht Kinderopvang	Gemeentefonds	*1	808.005	33.091	249.802	74.713	28.629	45.878	126.507	64.527	53.128	47.172	84.559
6.60	Toezicht WMO	Gemeentefonds	*1	167.015	8.110	61.219	18.310	7.016	11.243	0	15.814	13.020	11.561	20.723
7.1	Gezondheidsbevordering	Gemeentefonds	*2	2.869.654	119.129	849.574	257.536	104.955	172.359	475.463	241.300	190.571	165.535	293.232
7.1	Crisisorganisatie	Gemeentefonds	*1	326.650	13.377	100.987	30.204	11.574	18.547	51.143	26.086	21.478	19.070	34.184
7.1	OGGZ	Gemeentefonds	*1	913.639	37.417	282.460	84.481	32.372	51.875	143.046	72.963	60.073	53.339	95.613
6.23	Veilig Thuis Volwassenen	Gemeentefonds	*1	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0
6.23	Veilig Thuis Jeugd	Gemeentefonds	*1	5.615.790	229.986	1.736.172	519.272	198.979	318.858	879.249	448.474	369.248	327.855	587.698
6.23	Crisisdienst	Gemeentefonds	*1	1.142.163	46.775	353.110	105.612	40.469	64.851	178.825	91.212	75.099	66.680	119.528
4.3	Leerplicht	Leer- en kwalificatieplichtigen	*3	2.564.180	122.180	607.968	200.207	116.503	214.121	471.021	274.190	170.896	151.268	235.826
4.3	Doorstroompunt	Gemeentefonds	*1	271.482	11.118	83.931	25.103	9.619	15.414	42.505	21.680	17.850	15.849	28.411
7.1	Jeugdgezondheidszorg	Aantal jeugdigen	*4	15.277.344	732.474	3.661.909	1.192.605	708.095	1.275.311	2.776.983	1.614.159	1.004.973	906.991	1.403.845
7.1	Kennisprogramma	Gemeentefonds	*1	1.584.992	64.911	490.014	146.559	56.159	89.994	248.158	126.576	104.216	92.533	165.871
	Totaal			35.324.240	1.573.508	9.646.795	3.004.432	1.448.421	2.493.264	5.985.247	3.299.115	2.329.312	2.078.727	3.465.418

Toelichting:

1. Aandeel op basis van aandeel gemeentefonds, waarbij bij de gemeente Hoeksche Waard niet het product Toezicht WMO afneemt.
2. Aandeel op basis van aandeel gemeentefonds, met uitzondering van "Samen voor Gezond" (op basis van een bijdrage, € 1,59, per inwoner).
3. Aandeel op basis van aantal leer- en kwalificatieplichtigen 5 tot en met 17 jaar.
4. Aandeel op basis van aantal jeugdigen 0 tot en met 18 jaar.

Gehanteerde verdeelsleutels

Gemeentefonds

Betreft hier de uitkering in het gemeentefonds voor het jaar 2026, gebaseerd op de septembercirculaire 2024.

(bedragen x € 1)

Gemeenten	Gemeentefonds	Aandeel
Alblasserdam	39.575.956	4,10%
Dordrecht	298.760.605	30,92%
Gorinchem	89.356.423	9,25%
Hardinxveld-Giessendam	34.240.265	3,54%
Hendrik-Ido-Ambacht	54.869.151	5,68%
Hoeksche Waard	151.301.287	15,66%
Molenlanden	77.173.362	7,99%
Papendrecht	63.540.237	6,58%
Sliedrecht	56.417.268	5,84%
Zwijndrecht	101.131.093	10,47%
Totaal	966.365.647	100%

Inwoneraantallen

Betreft het aantal inwoners per gemeente per 1-1-2024

Gemeenten	Inwoners	Aandeel
Alblasserdam	20.314	4,31%
Dordrecht	122.070	25,90%
Gorinchem	38.671	8,20%
Hardinxveld-Giessendam	18.762	3,98%
Hendrik-Ido-Ambacht	32.689	6,94%
Hoeksche Waard	90.256	19,15%
Molenlanden	45.271	9,60%
Papendrecht	32.178	6,83%
Sliedrecht	26.261	5,57%
Zwijndrecht	44.874	9,52%
Totaal	471.346	100%

Jeugdigen en leerplichten

Betreft het aantal jeugdigen en leerplichten per 1-1-2024.

Gemeenten	0 tot en met 18 jaar	Aandeel		5 tot en met 17 jaar	Aandeel
Alblasserdam	4.747	4,79%		3.293	4,76%
Dordrecht	23.732	23,97%		16.386	23,71%
Gorinchem	7.729	7,81%		5.396	7,81%
Hardinxveld-Giessendam	4.589	4,63%		3.140	4,54%
Hendrik-Ido-Ambacht	8.265	8,35%		5.771	8,35%
Hoeksche Waard	17.997	18,18%		12.695	18,37%
Molenlanden	10.461	10,57%		7.390	10,69%
Papendrecht	6.513	6,58%		4.606	6,66%
Sliedrecht	5.878	5,94%		4.077	5,90%
Zwijndrecht	9.098	9,19%		6.356	9,20%
Totaal	99.009	100,00%		69.110	100%

Bijlage 1b. Tarieventabel 2026

(bedragen x € 1)

Schaal	Loonkosten	Overhead	Totaal	Uurtarief	
				Deelnemers	Derden
1	49.416	40.572	89.988	66,66	73,32
2	54.639	40.572	95.211	70,53	77,58
3	59.534	40.572	100.106	74,15	81,57
4	62.843	40.572	103.415	76,60	84,26
5	66.198	40.572	106.770	79,09	87,00
6	69.084	40.572	109.656	81,23	89,35
7	75.375	40.572	115.947	85,89	94,48
8	84.923	40.572	125.495	92,96	102,26
9	95.455	40.572	136.027	100,76	110,84
10	105.392	40.572	145.964	108,12	118,93
10A	113.513	40.572	154.085	114,14	125,55
11	119.264	40.572	159.836	118,40	130,24
11A	126.343	40.572	166.915	123,64	136,00
12	133.702	40.572	174.274	129,09	142,00
13	145.446	40.572	186.018	137,79	151,57
14	156.748	40.572	197.320	146,16	160,78
15	170.747	40.572	211.319	156,53	172,19
16	185.817	40.572	226.389	167,70	184,47
17	199.233	40.572	239.805	177,63	195,40
18	215.009	40.572	255.581	189,32	208,25

Bovenstaande tabel geeft de tarieven voor het jaar 2026 weer. Deze tarieven zijn conform de bijdrageverordening van DG&J opgesteld. Indien naast uren direct toe te rekenen lasten en/of out-of the pocket lasten worden gemaakt, dan zullen deze in aanvulling op het uurtarief in rekening worden gebracht. Het tarief voor overhead is niet representatief voor de totale overhead van DG&J. Voor de uitvoering van het reguliere takenpakket ligt deze hoger. Dit overhead tarief wordt dan ook alleen toegepast bij aanvullende/extra taken met een incidenteel karakter.

Bijlage 2 Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de beleidsindicatoren zoals deze binnen de BBV zijn voorgeschreven en die van toepassing zijn op DG&J weergegeven.

nr.	Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Indicator	Indicator	Indicator
					JR2024	B2025	B2026
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,57	1,87	1,77
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,55	1,87	1,77
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	€ 25,79	€ 28,41	€ 29,73
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	26,68%	3,66%	3,41%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	6,5%	6,7%	6,5%
17	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1,8	0,8	1,8
18	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	10,00	9,0	10,0
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2,40%	2,30%	2,40%
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,60%	11,70%	11,40%
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,10%	1,20%	0,90%
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,30%	0,20%	0,30%

Bijlage 3 Verdelingsprincipe producten DG&J naar taakvelden

In onderstaande tabel is de verdeling van de programma's naar taakvelden weergegeven.

Taakveld		
Programma 1 GGD		
Infectieziektebestrijding	7.1	Volksgezondheid
SOA/Sense	7.1	Volksgezondheid
TBC-bestrijding	7.1	Volksgezondheid
Marktgerichte taken	7.1	Volksgezondheid
Gezondheid & Milieu	7.1	Volksgezondheid
Toezicht Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
Toezicht WMO	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)
Gezondheidsbevordering	7.1	Volksgezondheid
Crisisorganisatie	7.1	Volksgezondheid
OGGZ	7.1	Volksgezondheid
COVID-19	7.1	Volksgezondheid
Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid
Kennisfunctie	7.1	Volksgezondheid
Programma 2 Veilig Thuis		
Veilig Thuis Volwassenen	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
Veilig Thuis Jeugd	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
Crisisdienst	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
Programma 3 Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten		
Leerplicht	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
VSV/RMC	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Programma 4 Serviceorganisatie Jeugd		
Jeugdhulp ambulant regionaal	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal
Jeugdhulp ambulant landelijk	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk
Jeugdhulp met verblijf regionaal	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal
PGB Jeugd	6.792	PGB Jeugd
Jeugdbescherming	6.821	Jeugdbescherming
Jeugdreclassering	6.822	Jeugdreclassering
Programma 5 Algemene Dekkingsmiddelen		
Financiering	0.5	Treasury
Overige algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten
Overhead	0.4	Overhead
Vpb heffing	0.9	Vennootschapsbelasting
Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten
Mutatie reserves	0.10	Mutaties reserves
Geraamd resultaat	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Bijlage 4 Meerjarenverloop van reserves, voorzieningen en investeringen

Meerjarenoverzicht reserves DG&J

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Stand	2025		2026		2027		2028		2029		Prognose stand 31-12-2029
	31-12-2024	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	
Algemene reserve	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Bestemmingsreserve LVS	439	0	-439	0	0		0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve informatiehuishouding DG&J	320	0	-320	0	0		0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Kind- en Gezinsbescherming	200	0	-200	0	0		0	0	0	0	0	0
Uittreding Leerdam-Zederik	1.403	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.403
Bestemmingsreserve Mentale Gezondheid	350	0	-55		-114		-119		-62			0
Totaal	3.211	0	-1.013	0	-114	0	-119	0	-62	0	0	1.903

Meerjarenoverzicht voorzieningen DG&J

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Stand	2025		2026		2027		2028		2029		Prognose stand 31-12-2029
	31-12-2024	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	
Voorziening bovenwettelijk verlof	101	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	101
Voorziening verlofsparen	247	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	247
Totaal	348	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	348

Meerjarenoverzicht activa DG&J

(bedragen x € 1.000)

Activa	Stand	2025		2026		2027		2028		2029		Prognose stand 31-12-2029
	31-12-2024	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	Toev.	Ontt.	
Materiele vaste activa												
machines, apparaten en installaties	449	0	-80	0	-80	0	-80	0	-80	0	-80	49
Financiële activa												
Aflossing stichting Breedband	23	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	16
Totaal	472	0	-81	0	-81	0	-81	0	-81	0	-81	65

Karel Lotsyweg 40
Postbus 166, 3300 AD Dordrecht

 078 770 8500
 info@dgjzhz.nl
 www.dienstgezondheidjeugd.nl

Aan de gemeenteraden van de deelnemende
gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT / 2508087	Datum 15 april 2025
Onderwerp Concept begroting 2026 GR DG&J	Bijlage(n) 2	Behandeld door/telefoonnummer J.G. van der Linden / 078 770 8500

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand treft u voor het geven van uw zienswijze de concept begroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ aan. In de stukken is tevens een meerjarenraming opgenomen voor de periode 2027-2029.

Het zijn financieel moeilijke tijden voor gemeenten. Bij de DG&J zijn maatregelen genomen:

1. Er is een taakstelling in de begroting verwerkt van 8% voor de onderdelen LVS, GGD en Veilig Thuis;
2. De DG&J en gemeenten werken aan de bestuursopdracht *Verkleinen financiële problematiek gemeenten*;
3. Samen met gemeenten werken we aan het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp.

Van Kadernota 2026 naar Begroting 2026

De concept begroting 2026 betreft de begrotingsprogramma's van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ. De financiële basis voor deze begroting is de begroting 2025 en de uitgangspunten zoals deze bij de behandeling van het nieuwe P&C document, de kadernota 2026, zijn vastgesteld.

De kadernota is een nieuw P&C product dat is ontstaan naar aanleiding van de bestuurlijke behandeling van de begroting 2025. De kadernota is een waardevol instrument gebleken bij het gesprek over de kaders voor de begroting 2026 in relatie tot een aantal belangrijke ontwikkelingen op het werkterrein van de DG&J, zoals de forse groei van de maatschappelijke vraag en het aantal meldingen. Het AB heeft besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn). Het aantal meldingen ligt fors hoger dan het aantal meldingen dat afgehandeld kan worden op basis van de nullijn die bij de besluitvorming over de kadernota is gehanteerd. Het hanteren van de nullijn betekent een taakstelling van 8% op de begroting exclusief SOJ.

Indexatie

De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals deze in de kaderbrief 2026 zijn aangegeven: de lonen zijn met 3,4% geïndexeerd en de materiële budgetten met 2,2%. De totale omvang van de indexatie bedraagt € 1,4 miljoen, hiervan is € 388.000 miljoen verlegd naar subsidies, offertes en overige externe inkomsten. Voor het restende deel, € 1,049 miljoen, leidt dit tot het verhogen van de inwonerbijdrage.

Formatie OGGZ en Veilig Thuis

Met de kadernota 2026 werd voorgesteld om de formatie bij te stellen in verband met de stijgende aantallen in meldingen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om voor de merken GGD en Veilig Thuis voor de begroting 2026 de begroting 2025 plus indexatie als kader te hanteren. Dit betekent concreet dat voor de onderdelen OGGZ en Veilig Thuis de incidentele uitbreiding die heeft plaatsgevonden voor 2025 ook in de begroting 2026 incidenteel is verwerkt. Ten aanzien van Veilig Thuis ligt er een plan waarvan het Algemeen Bestuur hoopvol is dat dit het aantal meldingen dichterbij de beschikbare middelen brengt. Voor de OGGZ is, in overleg met gemeenten, een plan in wording.

Jeugdhulpuitgaven

De financiële raming van de jeugdhulpuitgaven 2026-2029 is gebaseerd op de prognose (januari 2025) van de kosten per gemeente voor het jaar 2025. Deze verwachte uitgaven worden geïndexeerd naar het prijsniveau 2026. Vanuit het oogpunt van evenwichtig begrotingsbeleid is er voor gekozen zowel geen groei als geen besparingen op te nemen ten opzichte van deze prognose.

Net als vorig jaar worden gemeenten via hun zienswijze in de gelegenheid gesteld aan te geven of zij de opgenomen ramingen realistisch achten. Zo kunnen gemeenten de te verwachten effecten van (nog) door te voeren maatregelen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd en het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp hierin meenemen of juist een wat conservatiever uitgangspunt voor hun begroting kiezen door uit te gaan van groei. Gemeenten kunnen gemotiveerd afwijken van de nu voorliggende raming. De afwijking dient deugdelijk onderbouwd te worden en zal door de provincie worden getoetst (in geval van een lagere raming). De doorrekening van de verwachte besparingen van de maatregelen uit het Verbeterprogramma op het gebied van contactmanagement, afbakening van jeugdhulp en beleidskeuzes, kan later dit jaar tot een gewijzigd inzicht leiden. DG&J zal indien mogelijk de verwachte besparingen op het gebied van contractmanagement nog opnemen in de begroting.

Voorstellen

Tezamen met de begroting 2026 wordt een drietal voorstellen voorgelegd. Daarnaast is het voorstel dat bij de jaarstukken is voorgelegd, Mentale Gezondheid, in de begroting 2026 verwerkt.

Bestuurlijke opdracht Leerplicht

Als gevolg van het wegvallen van een deel van de incidentele financiering van de leerplichttaken van LVS per 2025 en de nullijn voor de begroting 2026, in combinatie met het sterk gestegen aantal meldingen, zijn scherpe keuzes nodig. Het uitgangspunt voor 2026 is dat het aantal te verwerken meldingen overeenkomt met de daarvoor beschikbaar gestelde financiering. LVS heeft een impactanalyse opgesteld met een aantal oplossingsrichtingen. Deze impactanalyse is betrokken bij de bestuursopdracht die is uitgevoerd onder regie van gemeenten.

In deze bestuursopdracht is nadrukkelijk gekeken naar de samenwerking in de hele keten (waaronder de samenwerkingsverbanden onderwijs) en de gevolgen daarvan voor de rolafbakening en uitvoering van de leerplichttaken door LVS. Op 10 april 2025 hebben de gemeenten op basis van de uitkomst van de bestuursopdracht, gekozen voor een scenario waarin de formatie van LVS voor de leerplichttaken wordt teruggebracht naar 15,5 fte. Dit scenario is financieel verwerkt in de voorliggende ontwerp-begroting. Omdat de inhoudelijke gevolgen van deze keuze voor de uitvoering van de leerplichttaken op dit moment nog worden verkend, is het niet mogelijk om dit te verwerken in de voorliggende begrotingstekst. Dit gebeurt in de definitief vast te stellen begroting die staat geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur op 10 juli 2025.

Uitvoering wet integrale suïcidepreventie

In het voorjaar van 2024 is in de tweede kamer de Wet integrale suïcidepreventie aangenomen. Verwachting is dat de Wet medio 2025 van kracht gaat. Gemeenten krijgen hiermee een nieuwe taakopdracht die zij vorm moeten geven via de eigen gemeentelijke nota gezondheidsbeleid. In voorbereiding op de wet heeft de GGD samen met Jong JGZ, 113suïcidepreventie en de 10 gemeenten reeds verkend hoe zij deze wet lokaal vorm willen geven. Ambtelijk is de intentie uitgesproken om de wet integrale suïcidepreventie regionaal vorm te geven en de coördinatie hiervan, evenals de bijbehorende middelen, die de gemeenten ontvangen vanuit het rijk om uitvoering te geven aan deze wet, bij de GGD Zuid-Holland Zuid te beleggen. Met deze middelen zal de GGD de uitvoering van activiteiten, netwerksamenwerking en de regionale coördinatie en communicatie financieren.

De verwachting is dat gemeenten via de decentrale uitkering vanaf juni 2025 € 0,55 per inwoner ontvangen (er is landelijk structureel € 10 miljoen beschikbaar). Deze middelen zullen middels een verhoging van de inwonerbijdrage worden opgehaald bij de gemeenten. Maximaal het daadwerkelijke bedrag dat gemeenten ontvangen zal worden opgehaald of een door de gezamenlijke gemeenten nader te bepalen deel daarvan. Samen met de gemeenten zal de GGD een implementatieplan opstellen waarbij ze gebruik maakt van de impactanalyse van de VNG. Dit implementatieplan is, afhankelijk van besluitvorming, medio/eind 2025 gereed.

Privacy officer

Overheidsorganisaties zijn bij wet verplicht een interne privacy toezichthouder in dienst te hebben: de Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG houdt toezicht op naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) binnen de organisatie en geeft advies over toepassing van de AVG. De FG moet het toezicht onafhankelijk kunnen uitoefenen zonder gestuurd of beïnvloed te kunnen worden. Indien nodig moet de FG kunnen optreden, bijvoorbeeld een zelfstandig onderzoek uitvoeren naar aanleiding van bijvoorbeeld een klacht. Hij is daarmee het verlengde van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De Privacy Officer (PO) ontwikkelt het privacy beleid en ondersteunt de organisatie bij de uitvoering, zodat persoonsgegevens van personeel en burgers goed worden beschermd. De PO is betrokken bij het vormgeven en uitvoeren van het privacy beleid.

Bij het combineren van beide functies zou het uitvoeren van het beleid en toezichthouden daarop door dezelfde persoon wordt gedaan. Dit zou tot een belangenconflict kunnen leiden voor de FG. De AVG schrijft daarom specifiek voor dat de FG geen taken mag vervullen die tot een belangenconflict kunnen leiden. Daarom heeft de DG&J gekozen een PO aan te stellen (met ingang van 2020). Deze keuze wordt ondersteund door onderstaande casus. In 2023 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de gemeenten Almere en Amsterdam – waar FG ook taken van de PO uitvoerde – gemaand deze functies weer te scheiden.

De AP geeft aan dat de dubbelrol in strijd is met de AVG. Als een FG zijn taken niet geheel onafhankelijk kan uitvoeren, kan dit de kwaliteit van het privacy beleid van de hele organisatie beïnvloeden, met mogelijke risico's voor de privacy van burgers tot gevolg.

Voor de instelling van een PO zijn geen extra middelen aangevraagd. De totale lasten van de PO bedragen op jaarbasis € 115.000. De afgelopen jaren zijn deze kosten gecompenseerd door incidentele meevallers. Dit is echter geen verantwoorde en houdbare constructie. Voorgesteld wordt om structureel een bedrag van € 115.000 middels een aanvullende gemeentelijke bijdrage beschikbaar te stellen.

Mentale Gezondheid

Bij de jaarstukken 2024 is het voorstel ingediend om een deel van het resultaat te bestemmen voor een rondom Mentale Gezondheid. Deze aanpak start per medio 2025 en kent een driejarige doorlooptijd. In de begroting 2026 is dit verwerkt voor circa een derde van het toegekende bedrag, € 114.000 middels een onttrekking uit de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid, onder het programma GGD (kennisprogramma).

Begroting 2026 van de GR Dienst Gezondheid & Jeugd

Met inbegrip van de voorstellen en de uitkering van de uitgangspunten zoals deze bij de kadernota 2026 zijn vastgesteld, leidt dit tot een totale begrotingsomvang van € 217 miljoen. In onderstaande tabel is de begroting per programma weergegeven.

(bedragen x € 1)

Programma	Jaarrekening 2024			Bijgestelde begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. GGD	29.157	29.842	685	26.946	26.946	0	27.973	27.859	-114
2. Veilig Thuis	8.205	8.302	97	8.804	8.804	0	8.864	8.864	0
3. LVS	3.847	3.708	-138	3.628	3.190	-439	3.372	3.372	0
4. SOJ	147.782	147.982	200	149.121	149.121	0	162.755	162.755	0
Saldo baten en lasten	188.990	189.834	844	188.498	188.060	-439	202.964	202.850	-114
Mutaties reserves	200	0	-200	0	439	439	0	114	114
Geraamd resultaat	189.190	189.834	644	188.498	188.498	0	202.964	202.964	0
5. Algemene dekkingsmiddelen	12.785	9.032	489	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Saldo baten en lasten	12.785	9.032	489	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Mutaties reserves alg dek.	774	789	15	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	13.558	9.821	504	13.695	13.695	0	14.013	14.013	0
Totaal DG&J	202.749	199.655	1.148	202.193	202.193	0	216.977	216.977	0

Besluiten Algemeen Bestuur 10 juli 2025

Aan het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025 wordt voorgesteld om de volgende besluiten te nemen, conform het proces zoals dit is beschreven in de kadernota 2026. Over deze besluiten wordt uw zienswijze gevraagd:

1. De concept Begroting 2026 (bijlage 1) voor de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid vast te stellen, met inbegrip van:
 - a. De gemeentelijke bijdragen voor 2026 voor de GR DG&J (bijlage 2) inclusief een indexering van (structureel, € 1,4 miljoen), welke voor € 1,049 miljoen wordt gedekt uit een verhoging van de inwonerbijdrage en voor € 388.000 vanuit externe subsidies;
 - b. Waarbij overeenkomstig het uitgangspunt van de kadernota 2026 die de begroting 2025 als nullijn hanteert, het incidentele karakter van een deel van de financiering voor OGGZ (€ 145.964) en Veilig Thuis Jeugd (€ 421.302) in 2026 begrotingstechnisch te handhaven;

- c. Gevraagd wordt, op basis van de uitkomst van de bestuursopdracht Leerplicht die is uitgevoerd onder regie van gemeenten, om de incidentele financiering voor het onderdeel Leerplicht uit 2025 om te zetten in een lagere, structurele financiering vanaf 2026 en hiervoor de gemeentelijke bijdrage met € 256.284 structureel te verhogen;
- d. Het onttrekken van een bedrag van € 114.066 uit de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid;
- e. Een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van indicatief € 259.240 ten behoeve van suïcide preventie, waarbij de daadwerkelijke omvang afhankelijk is van de middelen die vanuit het Rijk aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld dan wel een door de gezamenlijke gemeenten nader te bepalen deel daarvan;
- f. Een structurele bijdrage van € 115.000 ten behoeve van de privacy officer.

In onderstaande tabel is de aanvullende gemeentelijke bijdrage samenhangend met de voorstellen Leerplicht, Suïcidepreventie en Privacy officer weergegeven. Deze bijdragen zijn tevens verwerkt in de gemeentelijke bijdrage tabel voor de onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis. Voor voorstel suïcidepreventie is nu uitgegaan van €0,55 per inwoner, dit zal nog worden bijgesteld op basis van enerzijds de Rijksmiddelen die gemeenten ontvangen en anderzijds de nadere te bepalen verdeling tussen gemeenten en de GGD.

(bedragen x € 1)

Gemeente	Totaal	Omvang voorstel Leerplicht	Omvang voorstel Suïcidepreventie	Omvang privacy officer
Alblasserdam	28.220	12.212	11.173	4.836
Dordrecht	162.356	60.765	67.139	34.452
Gorinchem	51.702	20.010	21.269	10.423
Hardinxveld- Giessendam	26.219	11.644	10.319	4.256
Hendrik-Ido-Ambacht	46.377	21.401	17.979	6.997
Hoeksche Waard	114.894	47.078	49.641	18.176
Molenlanden	61.966	27.405	24.899	9.662
Papendrecht	42.376	17.081	17.698	7.597
Sliedrecht	36.307	15.119	14.444	6.744
Zwijndrecht	60.108	23.570	24.681	11.857
Totaal	630.524	256.284	259.240	115.000

Proces

Wij lichten (de voorstellen uit) de begroting 2026 toe op 14 mei 2025 samen met collega's van de Veiligheidsregio ZHZ, GR Sociaal en de Omgevingsdienst ZHZ tijdens de regionale radenbijeenkomst. De uitnodiging hiervoor is separaat verzonden.

De zienswijze van uw gemeenteraad op de concept begroting wordt -met ons advies daarover- aan het algemeen bestuur aangeboden en bij de behandeling van de begroting betrokken. Wij vragen u uw zienswijze voor 19 juni 2025 bij ons aan te leveren. De vaststelling van de begroting 2026 is voorzien voor de vergadering van het algemeen bestuur 10 juli 2025.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd,

de secretaris,

de voorzitter,

E.S. Schurink

H. van der Linden

Bijlage 1. Concept Begroting 2026 GR Dienst Gezondheid en Jeugd zhz

Bijlage 2a. Adviesnotitie Algemeen Bestuur Suïcidepreventie

Bijlage 2b. Adviesnotitie Privacy Officer

ADVIESNOTA

Datum	31 januari 2025
Onderwerp	Privacy Officer
Organisatieonderdeel	Staafdeling Control
Portefeuillehouder	René Peters
Doel van bespreken	Besluitvorming
Vergaderstukken	Geen

Geachte leden van het algemeen bestuur DG&J,

Het dagelijks bestuur stelt u het volgende voor:

Gevraagd besluit

In te stemmen met

- Het structureel verwerken in de begroting 2025 en verder van de lasten van de privacy officer

Kern van de zaak

DG&J moet naast een Functionaris Gegevensbescherming ook beschikken over een Privacy Officer. DG&J heeft deze aangesteld zonder dat daarvoor middelen beschikbaar voor waren gesteld. De kosten zijn tot nu toe opgevangen door incidentele meevallers. Voorgesteld wordt nu de kosten structureel te verwerken in de begroting.

Argumenten

Overheidsorganisaties zijn bij wet verplicht een interne privacy toezichthouder in dienst te hebben: de Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG houdt toezicht op naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) binnen de organisatie en geeft advies over toepassing van de AVG. De FG moet het toezicht onafhankelijk kunnen uitoefenen zonder gestuurd of beïnvloed te kunnen worden. Indien nodig moet de FG kunnen optreden, bijvoorbeeld een zelfstandig onderzoek uitvoeren naar aanleiding van bijvoorbeeld een klacht. Hij is daarmee het verlengde van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De Privacy Officer (PO) ontwikkelt het privacy beleid en ondersteunt de organisatie bij de uitvoering, zodat persoonsgegevens van personeel en burgers goed worden beschermd. De PO is betrokken bij het vormgeven en uitvoeren van het privacy beleid.

Bij het combineren van beide functies zou het uitvoeren van het beleid en toezichthouden daarop door dezelfde persoon wordt gedaan. Dit zou tot een belangenconflict kunnen leiden voor de FG. De AVG schrijft daarom specifiek voor dat de FG geen taken mag vervullen die tot een belangenconflict kunnen leiden. Daarom heeft de DG&J gekozen een PO aan te stellen (met ingang van 2020). Deze keuze wordt ondersteund door onderstaande casus.

In 2023 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de gemeenten Almere en Amsterdam – waar FG ook taken van de PO uitvoerde – gemaand deze functies weer te scheiden. De AP geeft aan dat de dubbelrol in strijd is met de AVG.

Als een FG zijn taken niet geheel onafhankelijk kan uitvoeren, kan dit de kwaliteit van het privacy beleid van de hele organisatie beïnvloeden, met mogelijke risico's voor de privacy van burgers tot gevolg.

Voor de instelling van een PO zijn geen extra middelen aangevraagd. De totale lasten van de PO bedragen op jaarbasis € 115.000. De afgelopen jaren zijn deze kosten gecompenseerd door incidentele meevallers. Dit is echter geen verantwoorde en houdbare constructie.

Vervolgprocedure:

In onderstaande tabel is het voorgestelde proces voor besluitvorming weergegeven.

Gremium	Datum
Directieteam	10 februari 2025
Bespreken met PFH	Ntb
Advies Eigenaren & Opdrachtgevers	4 maart 2025
Dagelijks Bestuur	13 maart 2025
Kernteam	20 maart 2025
Auditcommissie	20 maart 2025
Algemeen Bestuur	3 april 2025

ADVIESNOTA

Datum	13 maart 2025
Onderwerp	Totstandkoming voorstel Mentale gezondheid, gekoppeld aan jaarrekeningresultaat 'Samen voor gezond'.
Organisatieonderdeel	GGD
Auteurs	P. van Prooijen, E. Kuilder
Afgestemd met verantwoordelijke	Ja
Ten behoeve van	Algemeen bestuur DG&J

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Het dagelijks bestuur informeert u over het volgende:

Aanleiding/eerder genomen besluit

Op 7 november 2024 heeft het Algemeen Bestuur gesproken over het resultaat ter hoogte van 350.000 euro dat is ontstaan binnen het budget Samen voor Gezond 2020-2024. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om pas bij vaststelling van de jaarrekening 2024 (op 10 juli 2025) te besluiten over de bestemming van de 350.000 euro. Hierbij is afgesproken dat de DG&J in aanloop naar 10 juli een voorstel doet voor preventie op het gebied van mentale gezondheid, ter hoogte van maximaal dit bedrag. Besluitvorming over het plan mentale gezondheid wordt zodoende gekoppeld aan de besluitvorming over de jaarrekening 2024 en de begroting 2026.

Met primaire preventie op mentale gezondheid willen we eraan bijdragen dat de instroom in hulpverleningstrajecten minder groot wordt, of dat er minder zware trajecten nodig zijn. En op langere termijn: dat mentale ongezondheid ook minder wordt doorgegeven naar toekomstige generaties. De cijfers in Nederland en ook in Zuid-Holland Zuid laten zien dat de mentale gezondheid van inwoners er niet goed voor staat. Cijfers in de jeugdmonitor (13-15 jaar) en volwassenenmonitor (18+) tonen een neerwaartse trend, dus hun mentale gezondheid wordt slechter. De cijfers in de leeftijdsgroep 16 tot en met 25 jaar (Jongvolwassenenmonitor, 2022 en 2024) zijn in 2024 weliswaar licht verbeterd ten opzichte van 2022, maar tonen in absolute zin de grootste mentale ongezondheid van alle drie de doelgroepen. Binnen de groep jongvolwassenen (16 tot en met 25 jaar) springen vooral meiden er negatief uit, en ook laagopgeleiden.

Ter illustratie kunnen we op basis van data van de SOJ aangeven dat in september 2024 zo'n 3.300 jongeren in Zuid-Holland Zuid onder de 18 jaar gebruik maakten van jeugd-GGZ. Daarvan zaten 400 jongeren in een basis-GGZ traject, dat gemiddeld een behandelduur heeft van zes maanden en 1.400 euro per traject kost. De overige 2.900 jongeren zaten in een specialistisch GGZ traject. Daarbinnen is sprake van een grote variatie aan zwaarte van trajecten, doorlooptijden en kosten. Er is een kleine terugloop zichtbaar in de vraag naar basis- en specialistische GGZ omdat jonge inwoners tegenwoordig vaker worden geholpen via het lokale team of door de POH GGZ. Daarnaast kan een aanpak met primaire preventie bijdragen aan deze beweging.

Bestuurlijk proces

Het bestuurlijke proces rondom vaststelling van de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 kent twee momenten in het Algemeen Bestuur:

- De conceptbehandeling vindt plaats op 3 april, waarna op 14 april een zienswijzeprocedure start. Documenten die op 3 april in het Algemeen Bestuur moeten liggen, moeten ambtelijk op 11 februari gereed zijn.
- Op 10 juli vindt definitieve besluitvorming plaats. Documenten die op 10 juli in het Algemeen Bestuur worden behandeld, moeten ambtelijk op 20 mei gereed zijn.

Het was, zoals aangegeven, voor de DG&J niet mogelijk om op 11 februari een volledig voorstel voor mentale gezondheid gereed te hebben. Het is immers van belang dat er voldoende en zorgvuldige afstemming met bestuurders, ambtenaren en andere partners plaatsvindt. Toewerken naar een gezamenlijk en gedragen plan is belangrijk. Daarom ontvangt u nu, voor het Algemeen Bestuur van 3 april, voorliggende notitie met informatie die gereed was op 11 februari. Tijdens behandeling op 3 april wordt een presentatie gegeven met de stand van zaken op dat moment.

Het streven is dat de programmamanager, die verantwoordelijk is voor de totstandkoming van het voorstel, vóór het Algemeen Bestuur van 3 april alle individuele AB-wethouders samen met de desbetreffende ambtenaar publieke gezondheid spreekt, om van gedachten te wisselen over de gezamenlijke richting. Ook staat mentale gezondheid op de agenda van het Ambtelijk Overleg Publieke Gezondheid op 11 maart 2025.

Tussen het Algemeen Bestuur van 3 april en het indienen van het definitieve voorstel richting het Algemeen Bestuur van 10 juli (20 mei) vindt ook nog nadere afstemming met inwoners en partners plaats. Met welke partners precies in gesprek wordt gegaan, hangt af van de richting waarin het voorstel zich inhoudelijk ontwikkelt.

Totstandkoming voorstel mentale gezondheid

Om tot een voorstel voor mentale gezondheid te komen, doorloopt de GGD de volgende stappen.

Stap 1: Kwantitatief en kwalitatief in beeld brengen wat het centrale probleem/vraagstuk is: hoe ziet de mentale gezondheid eruit van inwoners van Zuid-Holland Zuid? Wat zijn landelijke ontwikkelingen?

Deze stap vormt het fundament en vertrekpunt van het vraagstuk. Om dit in beeld te brengen wordt gebruik gemaakt van de data uit de GGD-gezondheidsmonitors ZHZ, van literatuurstudies en van overige inhoudelijke expertise die de GGD/DG&J heeft op dit onderwerp. De GGD maakt daarbij gebruik van haar nauwe samenwerking met kennisinstituten als het Trimbos-instituut, Movisie, RIVM, NJI en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Ook participeert de GGD onder andere in het 'Landelijk dekkend netwerk effectief mentaal gezondheidsbeleid' (een opdracht van het ministerie van VWS aan het Trimbos-instituut). Het gaat hier ook om oorzaken van en verklaringen voor trends in mentale gezondheid.

Waar het grootste deel van de GGD vooral met preventie aan de voorkant van de keten werkt, hebben OGGZ, LVS, SOJ en Veilig Thuis kennis over inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben (achterkant van de keten), en welke oorzaken daaraan ten grondslag liggen. Dit raakt veelal de mentale gezondheid van inwoners. Ook die kennis wordt in deze stap benut.

Stap 2: Doel en rol duiden

Hierin wordt een afbakening gemaakt binnen mentale gezondheid, wordt het na te streven doel bepaald en wordt de rol van de GGD geduïd.

Stap 3: Opstellen van een (programmatische) aanpak op mentale gezondheid

Dit gaat om het samenstellen van een set van acties en interventies die bijdraagt aan het beoogde doel. De aanpak bevat ook de strategie, inclusief benodigde samenwerking met partners en benodigde randvoorwaarden.

Deze aanpak komt onder andere tot stand op basis van:

- Kennis over effectieve interventies op mentale gezondheid.
- Wat denkt de doelgroep: wat helpt hen?
- Praktijkkennis van professionals: wat zien zij en wat zou naar hun inschatting helpend zijn?

Hierbij wordt ook nagegaan welke initiatieven er al zijn in de regio. Ook wordt onderzocht of zich kansen voordoen voor cofinanciering, bijvoorbeeld in de vorm van het aanvragen van subsidiemiddelen bij instituten als ZonMw.

Medewerkers van OGGZ, LVS, SOJ en Veilig Thuis worden nauw betrokken bij het ontwikkelen van het voorstel voor mentale gezondheid, zodat een set aan interventies ontstaat die daadwerkelijk het verschil gaan maken voor jongeren/jongvolwassenen in ZHZ.

Stap 4: Merkbaar en meetbaar

De beoogde aanpak moet zo veel mogelijk meetbaar en in ieder geval merkbaar worden gemaakt.

Stand van zaken op 11 februari 2025

Bij het schrijven van voorliggende notitie (dd. 11 februari) is stap 1 in concept grotendeels afgerond en wordt gewerkt aan stappen 2 en 3. In bijlage 1 geeft de GGD een beknopte samenvatting van de uitkomsten tot nu toe. In bijlage 2 vindt u een onderzoeksrapport behorend bij stap 1. Tijdens de presentatie op 3 april in het Algemeen Bestuur wordt dit toegelicht, aangevuld met wat tussen 11 februari en 3 april verder is ontwikkeld. Op 10 juli ligt er een compleet voorstel klaar, waarover u kunt besluiten.

Portefeuillehouder: Marc Merx
Informatie: Erika Kuilder
Telefoonnummer: 06-10417485
E-mail: e.kuilder@ggdzhz.nl

Bijlagen:

1. Inhoudelijke uitkomsten en inzichten tot nu toe (bij Adviesnota Totstandkoming voorstel Mentale gezondheid, gekoppeld aan jaarrekeningresultaat 'Samen voor gezond'), 10 februari 2025;
2. 'De status van mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid: een verkenning', 10 februari 2025.

Bijlage 1 Inhoudelijke uitkomsten en inzichten tot nu toe

bij de AB-adviesnota "Totstandkoming voorstel Mentale gezondheid" (AB 3 april 2025)

10 februari 2025

In deze bijlage leest u achtereenvolgens:

- Definitie van mentale gezondheid
- Beknopt cijfermatig beeld van de gezondheid in Zuid-Holland Zuid
- Oorzaken/verklarende factoren van mentale (on)gezondheid
- Verklaringen voor trends in mentale gezondheid en zorgvraag
- Beoogde doel (dit is in concept)
- Rol GGD in mentale gezondheid (i.r.t. dit concept doel)
- Toewerken naar een concreet voorstel: kiezen van impactvolle oplossingen

Definitie mentale gezondheid

De definitie van mentale gezondheid die we hanteren, luidt:

"De manier waarop je je verhoudt tot jezelf en tot anderen en hoe je omgaat met de uitdagingen in het dagelijks leven. Tegelijkertijd gaat het ook over hoe jij en anderen in de samenleving dit ervaren" (Trimbos-instituut, Van Bon-Martens et al., 2022).

Cijfermatig beeld mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid

In bijlage 2 treft u het uitgebreide onderzoeksrapport waarin de GGD de cijfers over mentale gezondheid uit drie gezondheidsmonitors heeft geanalyseerd voor Zuid-Holland Zuid: jeugdmonitor, jongvolwassenmonitor en de volwassenmonitor. Voor de groep jongvolwassenen is, omdat zij er het slechtst uit naar voren komen, per thema een verdieping aangebracht: op geslacht, opleidingsniveau en onderverdeling van leeftijden binnen de groep 16-25 jaar. In het rapport staat ook geduid hoe de cijfers wel en niet kunnen en mogen worden geïnterpreteerd en vergeleken.

De uitkomsten van dat rapport vatten we als volgt samen:

De cijfers in Nederland en ook in Zuid-Holland Zuid laten zien dat de mentale gezondheid van inwoners er niet goed voor staat. Cijfers in de jeugdmonitor (13-15 jaar) en volwassenmonitor (18+) tonen een neerwaartse trend, dus hun mentale gezondheid wordt slechter. De cijfers in de leeftijdsgroep 16 tot en met 25 jaar (Jongvolwassenmonitor, 2022 en 2024) over mentale gezondheid zijn in 2024 weliswaar licht verbeterd ten opzichte van 2022, maar tonen in absolute zin de grootste mentale ongezondheid van alle drie de doelgroepen. Binnen de groep jongvolwassenen (16 tot en met 25 jaar) springen vooral meiden er negatief uit, en ook laagopgeleiden. Alle GGD-gezondheidsmonitors zijn gebaseerd op zelfrapportage.

In tabel 1 leest u de uitkomsten uit de monitor jongvolwassenen, gehouden in 2022 en 2024. In tabel 2 staat een overzicht van het aantal inwoners in de leeftijd 16- tot en met 25 jaar per gemeente in Zuid-Holland Zuid. Hieruit blijkt onder andere dat van de groep 16- tot en met 25-jarigen in Zuid-Holland Zuid:

- 57% ofwel 31.300 16-25-jarigen zich enigszins tot sterk eenzaam voelen;
- 23% ofwel 12.630 16-25-jarigen zich sterk eenzaam voelen;
- 42% ofwel 23.063 16-25-jarigen vaak of veel last hebben van stress;
- 45% ofwel 24.711 16-25-jarigen psychische klachten ervaren op basis van de 'MHI-5'; MHI-5 is een internationale standaard waarmee psychische klachten worden gemeten op basis van zelfrapportage over ervaren mentale gezondheid in de afgelopen vier weken. 45% betekent dat bijna de helft van deze leeftijdsgroep zichzelf dus mentaal niet gezond voelde in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek;
- 28% ofwel 15.376 16-25-jarigen in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek suïcide overwoog.

Tabel 1: Mentale gezondheid jongvolwassenen (16-25 jaar), totaal, man/vrouw en laag-/hoogopgeleid

Indicator	totaal 2022	totaal 2024	man 2024	vrouw 2024	laag opgeleid 2024 mannen en vrouwen	hoog opgeleid 2024 mannen en vrouwen
Angst of depressie laatste 4 weken <i>absoluut</i>	84% 46.127	80% 43.930	73%	87%	80%	80%
Eenzaamheid enigszins tot sterk eenzaam <i>absoluut</i>	64% 35.144	57% 31.300	52%	62%	68%	50%
Eenzaamheid (Sterk eenzaam) <i>absoluut</i>	27% 14.827	23% 12.630	19%	26%	32%	17%
Weerbaarheid (voldoende weerbaar) <i>absoluut</i>	79% 43.381	83% 45.578	89%	77%	83%	85%
Gelukkig voelen <i>absoluut</i>	55% 30.202	62% 34.046	67%	58%	55%	66%
Herstel na moeilijke periode <i>absoluut</i>	53% 29.104	59% 32.399	68%	51%	48%	67%
(Vaak/Veel) stress <i>absoluut</i>	47% 25.809	42% 23.063	30%	53%	43%	42%
Psychische klachten (MHI-5) <i>absoluut</i>	54% 29.653	45% 24.711	35%	56%	54%	41%
Overwegen van suïcide (12 mnd) <i>absoluut</i>	33% 18.121	28% 15.376	25%	31%	40%	21%

Bron: GGD ZHZ, Monitor jongvolwassenen 2022, 2024

Tabel 2: Aantal inwoners van 16 tot en met 25 jaar per gemeente in Zuid-Holland Zuid (1 januari 2024):

Gemeente	Aantal inwoners van 16 tot en met 25 jaar	Procentueel aandeel van jongeren in ZHZ in %
Alblasserdam	2395	4,4
Dordrecht	14325	26,1
Gorinchem	4538	8,3
Hardinxveld-Giessendam	2409	4,4
Hendrik-Ido-Ambacht	3711	6,8
Hoeksche Waard	9815	17,9
Molenlanden	6103	11,1
Papendrecht	3684	6,7
Sliedrecht	3003	5,5
Zwijndrecht	4930	9,0
Totaal ZHZ	54913	100,0

Bron: <https://opendata.cbs.nl/>

Met de conclusies uit dit cijfermatige beeld ligt het voor de hand om de uitwerking van het voorstel voor mentale gezondheid te richten op het voorkomen dat de mentale gezondheid vanaf 16 jaar verslechtert.

Oorzaken/verklarende factoren mentale (on)gezondheid

De cijfers over mentale (on)gezondheid roepen als vraag op wat oorzaken zijn van mentale (on)gezondheid. In onderstaande figuur staat een overzicht met factoren die (bij voldoende aanwezigheid) beschermend werken of (bij onvoldoende aanwezigheid) mensen juist kwetsbaar maken voor mentale gezondheid. Hierbij is een onderscheid aan te brengen tussen individuele en omgevingsfactoren. (Iemands) mentale gezondheid wordt bepaald door een complex samenspel van deze factoren, waarin ook nog wederkerige effecten kunnen zitten. Een groot deel hiervan komt overeen met de determinanten die worden toegelicht in het onderzoeksrapport van de GGD in bijlage 2. Dit past ook bij de beleidstheorie die onder het Meerjarenprogramma van de DG&J ligt: 30% van iemands gezondheid wordt bepaald door individuele factoren en 70% door collectieve factoren, waarop een individu geen directe invloed heeft.

Figuur 1: individuele en omgevingsfactoren die van invloed zijn op mentale gezondheid

INDIVIDUELE FACTOREN				
DEMOGRAFISCH	SOCIAALECONOMISCH	LEVENSGEBEURTENISSEN	LEEFSTIJL	GEZONDHEID ALGEMEEN
- Etniciteit - Geslacht - Leeftijd - Burgerlijke staat	- Bestaanszekerheid - Meedoen in de samenleving - Opleidingsniveau - Arbeidspositie	Traumatische ervaringen	- Slapen - Sociale mediagebruik - Lichamelijke activiteit - Alcoholgebruik - Cannabisgebruik - Roken	- Ervaren gezondheid - Kwaliteit van leven

OMGEVINGSFACTOREN				
GEZIN	WOON- EN LEEFOMGEVING	ONDERWIJSOMGEVING	WERKOMGEVING	SAMENLEVING
- Opvoedklimaat in gezin - Thuisituatie	- Sociale leefomgeving - Veiligheid woonomgeving - Fysieke woonomgeving	- Sociale omgeving op school - Belasting door school of studie	- Sociale omgeving op werk - Belasting door arbeid	- Normen en waarden samenleving - Complexiteit maatschappij - Huisvestingsbeleid - Stelsel sociale zekerheid - Onderwijsstelsel

Bron: RIVM en Trimbos-instituut, *Conceptueel kader bij Monitor mentale gezondheid, 2023*.

De vetgedrukte factoren zijn onderzocht in de monitor Mentale Gezondheid van RIVM en Trimbos. Onderwerpen die niet zijn opgenomen in de Monitor mentale gezondheid (op basis van expertraadpleging) zijn cursief gedrukt.

Mentale gezondheid wordt dus gevormd door individuele en omgevingsfactoren. Deze zijn tijdens iedere leeftijdsfase van invloed. Ze werken door in de mentale gezondheid van latere leeftijdsfases en van de volgende generaties. Het Trimbos-instituut adviseert daarom om bij preventie uit te gaan van een levensloopbenadering van mentale gezondheid en van jongs af aan al in te zetten op mentale weerbaarheid. Op die manier kunnen beschermende factoren zoveel mogelijk worden bevorderd. Hoe jonger er sprake is van beschermende factoren, des te groter de kans op veerkracht in het verdere leven en dus ook in de fase van jongvolwassenheid. In het opgroeien naar volwassenheid zijn in elke levensfase weer andere zaken

aanvullend helpend vanuit preventie. Daar waar wordt gekozen voor investeringen op mentale gezondheid via scholen, hebben doorgaande leerlijnen daarom de voorkeur.

Verklaringen voor trends in mentale gezondheid en zorgvraag

Er bestaan geen nationale of internationale referentiekaders om precies te bepalen of cijfers hoog, erg hoog of te hoog zijn. De vraag "wat is normaal" is dan ook niet goed te beantwoorden. De percentages zijn echter wel dusdanig dat de GGD de situatie als ongewenst beoordeelt. Dit is ook de geldende opvatting in Nederland over de mentale gezondheid onder jongvolwassenen. Er is zowel in onze regio als ook landelijk een toename zichtbaar in de vraag naar mentale hulp.

De huidige maatschappij waarin jongvolwassenen opgroeien is uiteraard anders dan de maatschappij van twintig of dertig jaar geleden. Het Trimbos-instituut heeft in 2024 de *Quickscan Mentale Gezondheid en zorggebruik jongvolwassenen* gemaakt, met daarin a) verklaringen voor huidige trends in mentale gezondheid en b) verklaringen voor toegenomen zorggebruik. Dit onderzoek geeft een beeld van de maatschappij waarin jongvolwassenen momenteel leven en tegen welke zaken zij aanlopen die van invloed zijn op hun mentale gezondheid. Deze inzichten kunnen helpend zijn in het maken van keuzes in het voorstel voor mentale gezondheid in ZHZ. Hieronder staat een samenvatting van de verklaringen.

Verklaringen voor toename in mentale ongezondheid

Maatschappelijke factoren die de toename in mentale ongezondheid verklaren:

- Over de coronacrisis als oorzaak van toegenomen mentale ongezondheid zijn de meningen in onderzoeken verdeeld. Er zijn studies die dit (mede) als verklaring zien en er zijn studies die zeggen dat het daaraan niet is toe te wijzen omdat de verslechtering onder jongvolwassenen al voor de coronacrisis in gang was gezet.
- Prestatiedruk: toegenomen ervaren prestatiedruk verslechtert de mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen. In de *'Factsheet mentale gezondheid jongeren en studenten'* (Verweij Jonker Instituut, maart 2024) staat *"dat in 2021 het percentage leerlingen dat prestatiedruk ervoer door schoolwerk in het basis- en voortgezet onderwijs ruim drie keer zo hoog was als in 2001. Vooral in het voortgezet onderwijs en bij vervolgopleidingen ligt de ervaren druk door schoolwerk hoog"*.
- Maatschappelijke stressbronnen: jongvolwassenen worden tegenwoordig met groeiende maatschappelijke onzekerheden geconfronteerd. De situatie op de woningmarkt, gestegen kosten voor het dagelijks leven, klimaatverandering en polarisatie in de samenleving ervaren zij als stressbronnen.
- 'Besmettelijkheid' van mentale problemen: aangetoond is dat mensen zich slechter gaan voelen als iemand in de sociale omgeving mentale problemen heeft.
- Grotere bekendheid mentale gezondheid: initiatieven die bewustwording van mentale gezondheid vergroten, leiden tot betere herkenning van mentale problemen en nauwkeuriger rapportage ervan. Deze initiatieven kunnen ook leiden tot zogenaamde 'over-interpretatie': als mildere en tijdelijke vormen van stress als psychisch probleem worden ervaren.
- Individualisering van de samenleving verslechtert de mentale gezondheid.

Factoren in de directe leefomgeving

- Sociale media: binnen de wetenschap bestaat nog geen consensus over de positieve of negatieve invloed hiervan op mentale gezondheid. Als er sprake is van problematisch social mediagebruik (hiervan is sprake als social mediagebruik leidt tot problemen die vergelijkbaar zijn met verslavingsgedragingen) dan leidt dat tot negatieve gevolgen. Internationaal is uit onderzoek gebleken dat actief sociaal mediagebruik tot meer mentale problemen kan leiden, maar in Nederland is dat verband nog niet eenduidig aangetoond. In Nederland zijn wel verbanden gevonden tussen problematisch en passief mediagebruik en mentale problemen. In Nederland is uit onderzoek bovendien gebleken dat actief social mediagebruik ook positieve effecten kan hebben, omdat iemand dan het gevoel heeft ergens bij horen en aansluiting vindt.

- Discriminatie: ervaring hiermee op het VO is tussen 2017 en 2021 gestegen en draagt negatief bij aan mentale gezondheid.
- Echtscheidingen en eenoudergezinnen: het aandeel echtscheidingen is stabiel. Echter, dit zegt niets over ouders die uit elkaar gaan zonder getrouwd te zijn geweest. Er is wel een toename in opgroeien in eenoudergezinnen. Deze ontwikkelingen hangen mogelijk samen met de toename in mentale problemen bij jongvolwassenen.

Individuele factoren

- Moeite met omgaan met tegenslagen: jongvolwassenen van nu hebben mogelijk meer moeite met het omgaan met tegenslagen. Het niet direct beschikken over een succesvolle baan of eigen huis worden als tegenslag ervaren. Dit leidt mogelijk tot meer mentale ongezondheid.

Verklaringen voor trends in toegenomen zorggebruik:

Maatschappelijke factoren:

- Afname van mentale gezondheid; zie de verklaringen hierboven.
- Coronacrisis: in het begin van de crisis was toegang tot zorg beperkt. In latere fasen was er meer aandacht voor mentale gezondheid. Dit heeft de zorgvraag misschien laten toenemen.
- Afname stigma: mensen zoeken daardoor makkelijker hulp. Dit geldt vooral voor mildere psychische problemen als burn-out, somberheids- en angstklachten.
- Toenemende medicalisering van psychische klachten: veel mentale problematiek ontstaat door maatschappelijke problemen (zoals schulden of eenzaamheid). Vervolgens worden die problemen in de zorg veelal op individueel niveau behandeld vanuit medisch-curatief perspectief, inclusief DSM-5-label i.v.m. vergoeding vanuit de zorgverzekering.
- Hoge geluksnorm, hoge eisen aan zelfredzaamheid van individu en gezin: in de huidige individualistische maatschappij gelden impliciete normen met veel nadruk op zelfredzaamheid en maakbaarheid, met een hoge geluksnorm. Jongeren ervaren dat ze bepaalde zaken moeten kunnen realiseren en als dat tegenzit en zij voelen zich daardoor niet goed in hun vel, zoeken zij mentale hulp. Individuele gezinnen (jongere doelgroepen) ervaren ook druk om te voldoen aan hoge eisen van opgroeien en onderwijs. Als dat problemen oplevert, wordt ook sneller professionele zorg gezocht.
- Zelfdiagnoses door social media nemen toe: dit leidt enerzijds tot het beter en eerder herkennen van stoornissen. Anderzijds leidt het tot over-interpretatie van normale symptomen en het zoeken naar hulp door mensen bij wie symptomen geen negatief effect hebben op de kwaliteit van leven.
- Decentralisatie jeugdzorg: met de decentralisatie moest zorg laagdrempeliger en beter bereikbaar zijn. Nabijheid leidt tot hoger zorggebruik als te weinig wordt ingezet op preventie en als snel wordt verwezen naar zwaardere zorg. Als lichte problemen snel worden aangepakt, kan het wel zwaardere zorg voorkomen.
- Landelijke uitrol POH-ggz in huisartsenzorg per 2008: de toegenomen beschikbaarheid hiervan kan eraan hebben bijgedragen dat jongvolwassenen in de afgelopen jaren meer gebruik hebben gemaakt van huisartsenzorg.

Bronnen:

Trimbos-instituut, *Quickscan Mentale Gezondheid en zorggebruik jongvolwassenen*, 2024.

Verweij Jonker Instituut, *'Factsheet mentale gezondheid jongeren en studenten'*, maart 2024

Input van LVS, SOJ en VT

Uit gesprekken met professionals van SOJ, VT, LVS blijkt dat het bovenstaande verklaringen voor genoemde trends worden herkend. Zij gaven hierop vanuit de praktijk ook nog interessante aanvullingen en beeldvorming. We vatten hun input als volgt samen:

- De complexiteit van problemen neemt toe en zit op veel verschillende onderliggende oorzaken, individueel maar ook zeker in het systeem rondom jongeren, jongvolwassenen en gezinnen.
- Jongeren/jongvolwassenen voelen zich eenzaam, zitten veel thuis en op hun telefoon. Pestgedrag op social media en via gaming neemt toe. Waar vroeger pestgedrag onder schooltijd plaatsvond, gaat

dit nu vierentwintig uur per dag door. Dus waar een kind vroeger niet meer naar school wilde, zie je nu eerder depressieve klachten staan omdat de druk continu aanwezig is.

Druk vanuit social media op jongeren wordt als groot ervaren; ze worden "geacht" steeds online aanwezig te zijn en staan daardoor continu 'aan'. Kinderen spelen minder buiten en zitten meer binnen, in het gezin, op de bank met social media of online games.

- In toenemende mate worden tijdelijke of permanente vrijstellingen voor leerplicht verstrekt, op grond van artikel 5 onder a van de Leerplichtwet. Dit gebeurt op lichamelijke of psychische grond, waarbij psychische grond toeneemt. Dit is gebaseerd op landelijk onderzoek en zien we ook in regio ZHZ.
- Daarnaast wordt gezien dat ouders soms wat te snel problematiseren: zij zien iets bij hun kind, en zij vinden dat daar meteen naar moet worden gekeken. Bij voorkeur door de huisarts, die een verwijzing kan geven.
- Prestatiedruk is zichtbaar en curlinggedrag van ouders speelt een rol. Zodra jongeren meer op eigen benen gaan staan, valt die bescherming van ouders weg en weten ze niet goed hoe te handelen en hoe om te gaan met tegenslag. De huidige generatie jongeren en jongvolwassenen is niet gewend om "nee" te horen. Ze hebben moeite met het omgaan met tegenslag en teleurstelling.
- Binnen gezinssystemen lopen ook zaken stuk; kinderen hebben problemen op school, hebben moeite met gezag, ouders voelen zich machteloos en vinden het soms ook moeilijk om hulp te accepteren.
- Netwerken in familie en de buurt kunnen een groot positief verschil maken, in combinatie met hulpverlening. Dit kan helpen om op eigen kracht, samen met deze mensen, stappen voorwaarts te zetten. Tegelijkertijd zien we dat de steunstructuren en netwerken per gezin kleiner worden. Terwijl het netwerk op social media groot is, betekent dat in het "echte" dagdagelijkse leven weinig. Hulp vragen bij de buurvrouw wordt bovendien als drempel ervaren.
- De mate waarin tijdens de basisschoolperiode al adequaat wordt ingespeeld op (beginnende) problematiek is wisselend. Niet altijd wordt dan tot de kern doorgedrongen. De overstap voor leerlingen van PO naar VO is sowieso een grote stap. Vaak wordt gezien dat leerlingen die om uiteenlopende redenen geen stabiele basis hebben voor hun mentale gezondheid, pas op het VO - waarin meer eigen regie wordt gevraagd - echt uit het systeem 'klappen'.

Beoogde doel (concept)

Op basis van de uitkomsten uit onderzoek, adviseren we om de inzet van primaire preventie in het voorstel voor mentale gezondheid te richten op primaire preventie onder jongvolwassenen. Om manifestatie op 16-jarige leeftijd zoveel mogelijk te voorkomen, moet preventie dus tijdig vóór die leeftijd worden ingezet. In concept luidt het doel nu: mentale gezondheid van jongvolwassenen (definitie: 16-25 jaar) tijdig preventief bevorderen/versterken.

Rol GGD in mentale gezondheid

De *inhoudelijke rol* van de GGD op mentale gezondheid is gericht op primaire preventie: gezonde mensen gezond houden. In beginsel richt de GGD zich daarbij op collectieve interventies, in groepen. Binnen het collectief kan een nader onderscheid worden gemaakt: interventies kunnen zich richten op de gehele bevolking, of op een selectie van groepen die een verhoogd risico lopen op mentale ongezondheid.

De GGD verleent géén individuele dienstverlening op dit terrein; dit zou vallen onder geïndiceerde preventie en valt buiten de rol van de GGD.

De GGD vervult ten aanzien van mentale gezondheid momenteel twee *typen rollen*:

- a) De GGD adviseert gemeenten en andere partners over (beleid en) uitvoering, gebaseerd op haar data en expertise ten aanzien van mentale gezondheid. Hierbij wordt ook de relatie gelegd met andere inhoudelijke expertisegebieden van de GGD zoals leefomgeving, verslavingspreventie en gezonde schoolaanpak. Waar het grootste deel van de GGD vooral met preventie aan de voorkant van de keten werkt, hebben OGGZ, LVS, SOJ en Veilig Thuis kennis over inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben, en welke oorzaken daaraan ten grondslag liggen. Dit raakt ook vaak de mentale gezondheid van inwoners. Deze kennis wordt ook benut.
- b) De GGD neemt de coördinatie van uitvoering op zich van (samenhangende sets van) interventies rondom mentale gezondheid, binnen diverse leefomgevingen waarin kinderen/jongeren actief zijn. De uitvoering van deze interventies vindt veelal door derden plaats.

Bij het opstellen van een concreet voorstel voor mentale gezondheid zal de focus komen te liggen op primaire preventie onder kinderen/jongeren waarmee wordt voorkomen dat de mentale gezondheid op zestienjarige leeftijd verslechtert. Onderdeel van de uitwerking is ook in hoeverre specifieke focus op meiden gewenst is en op lager opgeleiden. Wat betreft de conclusie dat laagopgeleide jongvolwassenen een grotere mentale ongezondheid laten zien: het is niet zo dat intelligentieniveau rechtstreeks samenhangt met mentale gezondheid. Wel is er samenhang zichtbaar tussen de kansen die laagopgeleiden krijgen in de maatschappij; deze zijn anders en soms kleiner dan onder hoogopgeleiden. Op die manier leidt dit tot een slechtere mentale gezondheid.

Toewerken naar een concreet voorstel: kiezen van impactvolle oplossingen

Omdat mentale gezondheid zoals gezegd wordt bepaald door een complex samenspel aan factoren is er geen ultiem antwoord te geven op de vraag welke oplossingen/interventies het allerbeste kunnen worden ingezet om de meeste impact te maken. Levensloopaanpakken zijn aan te raden.

Binnen het overzicht van factoren (zie p.4) kan vanuit rolneming en verantwoordelijkheid van gemeenten én van de GGD als uitvoeringsorganisatie worden bekeken op welke factoren zij invloed kunnen uitoefenen. Beide organisaties kunnen elkaar daarin versterken.

De impact van primaire preventie is altijd moeilijk specifiek aantoonbaar, zeker ook door het complexe samenspel van factoren die - in dit geval mentale - gezondheid beïnvloeden. Ter illustratie kunnen we op basis van data van de SOJ aangeven dat in september 2024 zo'n 3.300 jongeren in Zuid-Holland Zuid onder de 18 jaar gebruik maakten van jeugd-GGZ. Daarvan zaten 400 jongeren in een basis-GGZ traject, dat gemiddeld een behandelduur heeft van zes maanden en 1.400 euro per traject kost. De overige 2.900 jongeren zaten in een specialistisch GGZ traject. Daarbinnen is sprake van een grote variatie aan zwaarte van trajecten, doorlooptijden en kosten.

Met primaire preventie op mentale gezondheid willen we eraan bijdragen dat de instroom in dergelijke trajecten minder groot wordt, of dat er minder zware trajecten nodig zijn. En op langere termijn: dat mentale ongezondheid ook minder wordt doorgegeven naar toekomstige generaties. Er is overigens wel al een kleine terugloop zichtbaar in de vraag naar basis- en specialistische GGZ omdat jonge inwoners tegenwoordig vaker worden geholpen via het lokale team of door de POH GGZ.

Nederlands Jeugd instituut geeft in haar rapport "Effecten van preventie in het jeugdveld" (maart 2021) aan dat de onderzoeken, waarin naar de (kosten)effectiviteit van preventieve jeugdinterventies is gekeken, aantonen dat investeren in preventie (kosten)effectief kan zijn. Wel laten deze onderzoeken, net als veel buitenlandse studies, vaak geringe effectgroottes zien. Een belangrijke reden daarvoor is dat veel van deze interventies uit losse projecten bestaan die zich richten op een klein onderdeel van de leefwereld van de doelgroep. Uit literatuur is bekend dat een doelgerichte, integrale, gecoördineerde en langdurige aanpak de impact van preventie vergroot. Een preventieve aanpak werkt het beste wanneer gebruik wordt gemaakt van een combinatie van interventies die zich richten op meerdere risico- en beschermende factoren en wanneer er sprake is van een sterke samenwerking tussen partijen in verschillende domeinen.

Bij het uiteindelijk opstellen van een concrete aanpak met impactvolle oplossingen, wordt rekening gehouden met de volgende zaken:

- De leidende principes die bij het MJP zijn vastgesteld voor zowel de DG&J in het geheel, als voor de GGD in het bijzonder.
- Preventieve interventies kunnen zich richten op versterking in/via diverse leefomgevingen ('settings') waarin jongeren/ jongvolwassenen zich bewegen. In willekeurige volgorde zijn dat: de thuisomgeving, school of werk, vrije tijdsomgeving (inclusief sport en buurt) en online. Dit zijn omgevingen waarbinnen jongeren zichzelf ontwikkelen tot volwassenen en die hun mentale gezondheid beïnvloeden.
- Bij het kiezen van interventies vindt een bewust afwegingsproces plaats. De interventies moeten bijdragen aan het positief beïnvloeden van beschermende factoren van mentale gezondheid en zo het versterken van mentale weerbaarheid. Daarbij kan zowel worden gekozen uit bewezen effectieve interventies, als uit interventies die dat (nog) niet zijn. Interventies moeten vaak een jarenlang proces doorlopen om het predicaat "bewezen effectief" te krijgen. Dat wil niet zeggen dat

interventies die dat nog niet hebben, niet goed zouden zijn om in te zetten. We maken steeds transparante afwegingen op basis van wetenschappelijke kennis, en kijken ook wat past bij de behoeften van jongeren.

- In relatie tot het proces waarmee het voorstel tot stand komt: bij voorkeur betreft de GGD jongeren hier zelf ook bij. Wat belangrijk is om bewust van te zijn: het gaat om jonge inwoners met een mogelijke mentale kwetsbaarheid. Hierbij moet steeds goed worden afgewogen in hoeverre het verantwoord is om met de doelgroep zelf in gesprek te gaan. Gesprekken over mentale gezondheid kunnen bepaalde reacties opwekken bij jongeren, waarbij soms nazorg nodig is. Dat moet dan wel kunnen worden gegarandeerd.
- Bij voorkeur starten interventies in een lokale of regionale infrastructuur en raken daar ook ingebed.
- Waar mogelijk koppelen we interventies aan reeds bestaande programma's (lokaal, regionaal) voor de beoogde doelgroep, ook als deze programma's wellicht van oorsprong met een ander doel zijn opgezet. Soms kan via die programma's ook de mentale gezondheid positief worden beïnvloed.
- We willen met investeringen structureel effect sorteren voor meerdere jaren, ook als financiering plaatsvindt met eenmalige middelen.
- Keuzes voor interventies passen binnen het gedachtengoed van een levensloopbenadering, doorgaande leerlijnen en integrale aanpakken en zijn dus in principe geen losstaande activiteiten.
- Keuzes voor interventies zijn in principe geen zaken die anderen al doen. Tenzij ze de werking ervan verder versterken.

De status van mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid: een verkenning.

10 februari 2025

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Opzet	4
2	Status mentale gezondheid in ZHZ	4
2.1	Definitie mentale gezondheid	4
2.2	Trends in mentale gezondheid	5
2.3	Verkennen van groepen in een kwetsbare positie	7
2.3.1	Eenzaamheid	7
2.3.2	Veerkracht.....	8
2.3.3	Weerbaarheid	9
2.3.4	Stress	10
2.3.5	Suïcidegedachten	11
2.3.6	Psychische klachten	12
2.3.7	Gelukkig voelen.....	13
2.4	Toekomstverkenning RIVM	14
2.5	Vergelijk met buurlanden	14
2.6	Conclusie en discussie	15
3	Sociale determinanten	16
4	Advies voor een programma mentale gezondheid	19
5	Literatuur	21

1 Inleiding

In dit document geven we een beknopt overzicht van de mentale gezondheid van inwoners in de regio Zuid-Holland Zuid (ZHZ). De analyses zijn gebaseerd op data uit de gezondheidsmonitors voor jeugd (13-15 jaar), jongvolwassenen (16-25 jaar), en ouderen en volwassenen (18 jaar en ouder). De gezondheidsmonitors zijn gebaseerd op zelfrapportage en bieden inzicht over gezondheid in de breedste zin. Met beschrijvende statistieken en uitsplitsingen naar bevolkingsgroepen bieden we inzicht in de mentale gezondheid en krijgen we een beeld waar preventie of hulp het meest nodig is. Daarnaast is (beknopt) literatuuronderzoek uitgevoerd om de resultaten verder te onderbouwen en om inzicht te krijgen in sociale determinanten van mentale gezondheid.

Deze verkenning is uitgevoerd in opdracht van de directeur van de GGD ZHZ om mede als onderbouwing te dienen voor het ontwikkelen van een programma mentale gezondheid in de regio. De vraag was om de mentale gezondheid van jongeren, jongvolwassenen en volwassenen in ZHZ te verkennen, inclusief historische ontwikkeling. Daarnaast was de vraag om, indien mogelijk, op basis van het inzicht prioritaire doelgroepen te identificeren en tenslotte om de determinanten van mentale gezondheid in kaart te brengen.

Het document heeft als doel om inzicht te geven in de mentale gezondheid van de inwoners in ZHZ en te adviseren op prioriteiten voor preventie en hieruit is de volgende vraagstelling naar voren gekomen:

- Wat is de huidige status van de mentale gezondheid in ZHZ?
- Welke (historische) trends zijn zichtbaar?
- Bij welke bevolkingsgroepen is primaire preventie het meest nodig?
- Welke determinanten spelen een sleutelrol in mentale (on)gezondheid?

Kernboodschap:

Op basis van de in hoofdstuk 2 en 3 gepresenteerde cijfers en de in hoofdstuk 4 verkende sociale determinanten uit de verschillende gezondheidsmonitors kunnen we concluderen dat:

1. De mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid zorgwekkend is. Hoewel de indicatoren soms verschillen in vraagstelling en meetmethoden tussen de monitors, geven ze gezamenlijk een consistent beeld van verslechtering of blijvend hoge waarden op gebieden die essentieel zijn voor mentale gezondheid.
2. Dat jongvolwassenen en dan met name jonge vrouwen, laag opgeleide jongvolwassenen en jongeren in een kwetsbare sociaaleconomische positie meer rapporteren dat hun mentale gezondheid onder druk staat.
3. Dat de interactie tussen verschillende sociale determinanten complex is, maar dat een *mental-health-in-all policies* benadering waarin de verbetering van de economische, educatieve, sociale en fysieke omgeving gerelateerde omstandigheden de verbetering van de publieke mentale gezondheid mogelijk maakt.

1.1 Opzet

We beginnen met een overzicht van trends in de belangrijkste indicatoren om inzicht te krijgen in hoe de situatie in de loop der jaren is veranderd. Uit deze data concluderen we dat de mentale gezondheid over het algemeen is verslechterd en dat de absolute waarden van bepaalde indicatoren reden tot zorg zijn. Vervolgens stratificeren we de resultaten op basis van drie achtergrondkenmerken: geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Uit de stratificatie blijkt dat jongvolwassenen, ondanks een lichte verbetering van hun mentale gezondheid ten opzichte van de vorige monitor (jaar 2022), nog steeds de meest kwetsbare groep is en dat hier de meeste winst te behalen valt. Verder zien we dat geslacht de grootste verschillen laat zien, gevolgd door opleidingsniveau. Daarna verkennen we in hoofdstuk 4 op basis van beperkte wetenschappelijke literatuur de sociale determinanten van mentale gezondheid. De review is beperkt vanwege de korte doorlooptijd tussen het verstrekken van de opdracht en de verwachte oplevering van de resultaten. Tenslotte wordt in het laatste hoofdstuk een advies gegeven voor het te ontwikkelen programma mentale gezondheid.

2 Status mentale gezondheid in ZHZ

2.1 Definitie mentale gezondheid

Mentale gezondheid wordt in Nederland gedefinieerd als:

"De manier waarop je je verhoudt tot jezelf en tot anderen en hoe je omgaat met de uitdagingen in het dagelijks leven. Tegelijkertijd gaat het ook over hoe jij en anderen in de samenleving dit ervaren" (van Bon-Martens et al., 2022).

Indicatoren voor mentale gezondheid worden doorgaans in drie categorieën ingedeeld:

- **Mentaal welbevinden:** tevredenheid, geluk en kwaliteit van leven.

- **Mentale problemen:** stress, angst en somberheid.
- **Psychische stoornissen:** gediagnosticeerde aandoeningen op basis van ernst en aard van klachten.

Naast deze indeling hebben we ons ook gebaseerd op het werk van McGrath et al. (2024), dat een overzicht biedt van belangrijke mentale gezondheid-indicatoren. In hun studie worden Zelfbeoordeelde mentale gezondheid, Lichamelijke activiteit, Levensvoldoening, Stress, Eenzaamheid, Sociale participatie, Netwerk, verbinding en steun als topindicatoren genoemd.

Op basis van bovenstaande definities, categorieën en de inzichten uit McGrath et al. (2024) hebben we een selectie gemaakt van indicatoren uit de gezondheidsmonitors die relevant zijn voor de mentale gezondheid. De volgende indicatoren worden in dit rapport geanalyseerd:

Mentaal welbevinden
Weerbaarheid, gelukkig voelen, herstel na moeilijke periode, psychische klachten (MHI-5)
Mentale problemen
Eenzaamheid, (vaak) stress, overwegen van suïcide
Psychische stoornissen
Hoog risico op angst- en depressiestoornis

2.2 Trends in mentale gezondheid

Bij jongeren (13-15 jaar) zien we een toename van (zeer) vaak stress hebben (van 41% in 2019 naar 49% in 2023), terwijl het percentage dat makkelijk stress kan doorstaan is afgenomen van 45% in 2021 naar 41% in 2023. Het gevoel van geluk is eveneens sterk gedaald, van 83% in 2019 naar slechts 76% in 2023. Daarnaast overweegt 21% van de jongeren suïcide, een alarmerend percentage. Dit, gecombineerd met een stijging in psychische klachten (28% in 2023), toont aan dat de mentale druk onder jongeren aanzienlijk is toegenomen.

Ook onder volwassenen en ouderen (18+) zijn zorgwekkende trends zichtbaar. Vooral de toename in eenzaamheid en risico op angst- en depressiestoornissen valt op. Het percentage volwassenen met een hoog risico op een angst- of depressiestoornis is meer dan verdubbeld van 4% in 2009 naar 10% in 2022, terwijl het matige risico is toegenomen van 32% naar 43% in dezelfde periode. Ook het percentage dat (zeer) ernstig eenzaam is, steeg van 7% in 2009 naar 13% in 2022. Suïcidale gedachten kwamen in 2022 bij 11% van de volwassenen voor, wat eveneens reden tot grote zorg is.

De trendcijfers laten zien dat bij jongvolwassenen (16-25 jaar) sprake is van een positieve trend: verschillende indicatoren wijzen op verbeteringen in de afgelopen twee jaar. Het percentage jongvolwassenen met psychische klachten (MHI-5) is gedaald van 54% in 2022 naar 45% in 2024, en het percentage dat vaak of veel stress ervaart is afgenomen van 47% naar 42%. Ook het percentage dat eenzaamheid ervaart, zowel enigszins tot sterk (57% in 2024 ten opzichte van 64% in 2022) als sterk eenzaam (23% ten opzichte van 27%), is gedaald. Daarnaast toont de toename in weerbaarheid (van 79% naar 83%) aan dat jongvolwassenen meer veerkracht lijken te hebben ontwikkeld.

Ondanks deze verbeteringen zijn de absolute waarden bij jongvolwassenen nog altijd zorgwekkend hoog. Het percentage dat angst of depressie rapporteert, ligt in 2024 nog steeds op 80%, terwijl 28% aangeeft suïcide te hebben overwogen in het afgelopen jaar. Deze cijfers tonen aan dat de mentale gezondheid binnen deze groep, hoewel enigszins verbeterd, nog steeds fragiel is en dat zij onevenredig zwaar worden getroffen door mentale gezondheidsproblemen.

Daarbij moet worden meegenomen dat elke levensfase een eigen profiel van mentale gezondheid met zich meebrengt: de uitdagingen van de puberteit verschillen van die van jongvolwassenen, die voor het eerst zelfstandig in de samenleving moeten functioneren. Generationeel ontstaan er verschillende patronen in mentale gezondheid, waardoor directe vergelijkingen tussen leeftijdsgroepen niet zonder meer mogelijk zijn. Deze complexiteit wordt verder vergroot door de impact van de COVID-pandemie en bijbehorende overheidsmaatregelen, evenals structurele maatschappelijke veranderingen. Jongvolwassenen bevinden zich in een unieke situatie waarin traditionele zekerheden – zoals een vaste baan, een betaalbare woning en een stabiele carrière – steeds minder vanzelfsprekend zijn.

Conclusie

Ondanks zorgwekkende trends bij jongeren en de volwassenen en ouderen op het gebied van mentale gezondheid, blijkt de groep jongvolwassenen de meest kwetsbare groep. De percentages jongvolwassenen waar de mentale gezondheid zorgwekkend is, is simpelweg groter dan bij jongeren en de volwassenen en ouderen.

Tabel 1 Trendgegevens van mentale gezondheid indicatoren voor Jeugd

Indicatoren Jeugd	2019	2021	2023
Eenzaamheid (vaak-altijd)		9%	10%
Eenzaamheid (soms-altijd)		27%	30%
(Vaak/Veel) stress door 1 of meer factoren	41%	40%	49%
Makkelijk stress doorstaan		45%	41%
Gelukkig voelen	83%	78%	76%
Herstel na moeilijke periode		68%	63%
Psychische klachten (MHI-5) - ernstig			3%
Psychische klachten (MHI-5)		25%	28%
Overwegen van suïcide		18%	21%

Tabel 2 Trendgegevens van mentale gezondheid indicatoren voor Jongvolwassenen

Indicatoren Jongvolwassenen	2022	2024
Angst of depressie laatste 4 weken	84%	80%
Eenzaamheid enigszins tot sterk eenzaam	64%	57%
Eenzaamheid (Sterk eenzaam)	27%	23%
Weerbaarheid (voldoende weerbaar)	79%	83%
Gelukkig voelen	55%	62%
Herstel na moeilijke periode	53%	59%
(Vaak/Veel) stress	47%	42%
Psychische klachten (MHI-5)	54%	45%
Overwegen van suïcide (12 maanden)	33%	28%

Tabel 3 Trendgegevens van mentale gezondheid indicatoren voor Ouderen en Volwassenen

Indicatoren Ouderen en Volwassenen	2009	2012	2016	2020	2022

Eenzaamheid (matig)	33%	33%	33%	35%	35%
Eenzaamheid ((zeer) ernstig)	7%	8%	9%	10%	13%
Matig risico angst en depressie stoornis	31%	29%	35%	37%	41%
Hoog risico angst en depressie stoornis	4%	5%	5%	6%	10%
(Vaak/Veel) stress				17%	19%
Psychische klachten (MHI-5)	16%				22%
Overwegen van suïcide		5%			11%

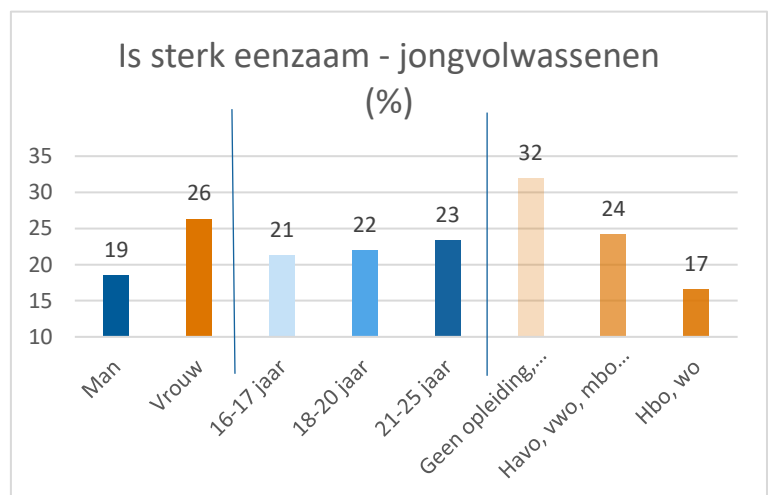
2.3 Verkennen van groepen in een kwetsbare positie

Nu is vastgesteld dat jongvolwassenen de meest kwetsbare groep zijn op het gebied van mentale gezondheid, verdiepen we ons verder in de verschillen naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau binnen de groep jongvolwassenen volgens de meest recente gezondheidsmonitor (2024). In onderstaande analyse vergelijken we deze achtergrondkenmerken per thema. Waar beschikbaar gebruiken we data uit de meest recente gezondheidsmonitors van andere doelgroepen ter ondersteuning van onze bevindingen.

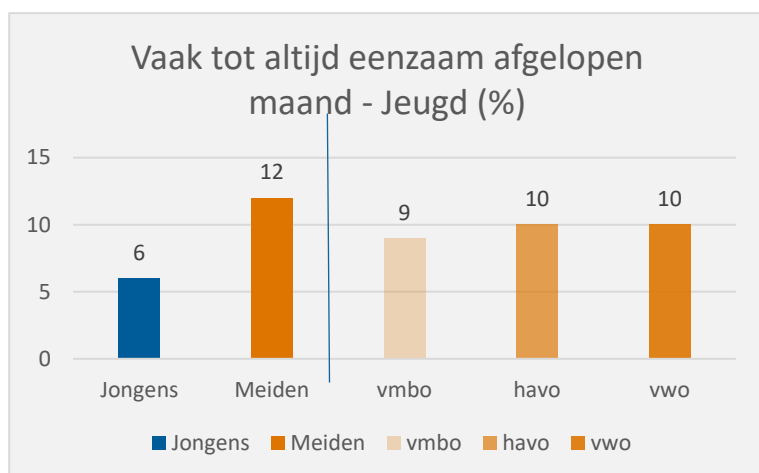
2.3.1 Eenzaamheid

Eenzaamheid wordt vaak genoemd als een van de belangrijkste indicatoren voor mentale gezondheid. Het is echter belangrijk om te vermelden dat de vraagstellingen over eenzaamheid verschillen tussen de diverse gezondheidsmonitors, waardoor de resultaten niet direct vergelijkbaar zijn. Dit sluit vergelijkingen binnen subgroepen niet uit, aangezien verschillen tussen deze groepen wel inzicht bieden.

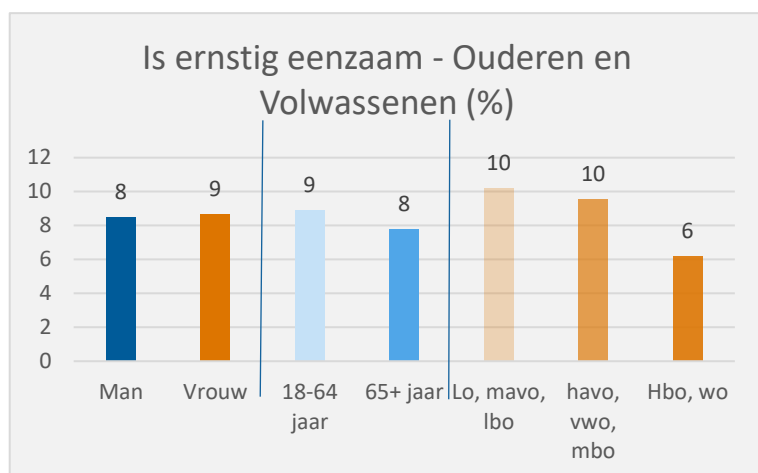
Bij jongvolwassenen zien we dat vooral vrouwen en laagopgeleiden hogere percentages van sterke eenzaamheid rapporteren. Onder jongeren vormen vooral meiden een risicogroep, terwijl bij volwassenen en ouderen het opleidingsniveau een belangrijke factor blijft.

Figuur 1 Eenzaamheid onder jongvolwassenen (2024) naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

Figuur 2 **Eenzaamheid onder jeugd** (2023) naar geslacht en opleidingsniveau

Figuur 3 **Eenzaamheid onder ouderen en volwassenen** (2022) naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

2.3.2 Veerkracht

Veerkracht is een complex en veelzijdig aspect van mentale gezondheid. Het wordt gedefinieerd als:

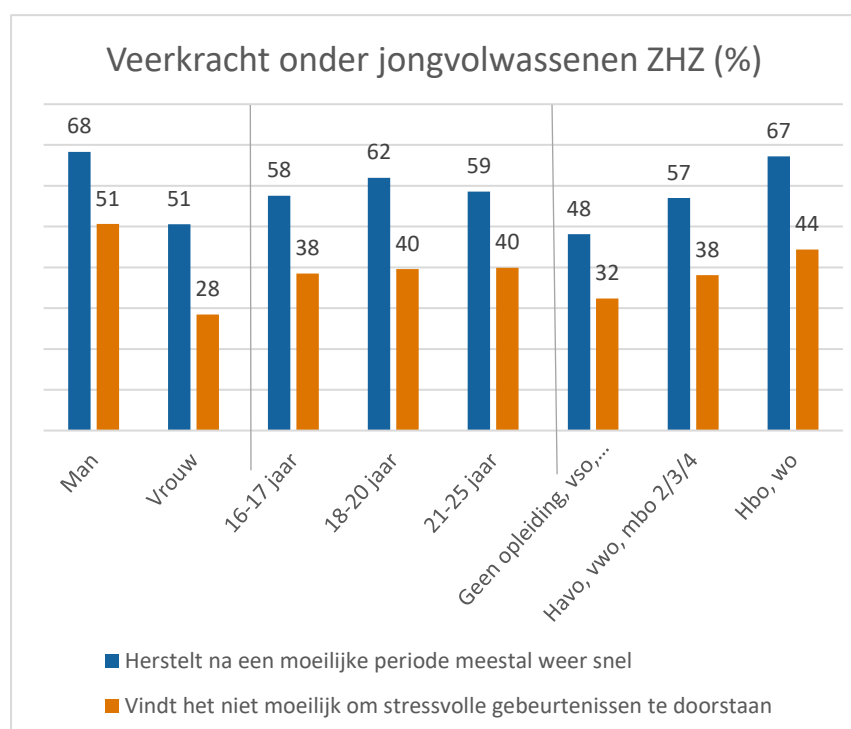
"Het proces van aanpassen aan of omgaan met belangrijke bronnen van stress of trauma, ook wel uitdagingen genoemd. De gewenste uitkomst van veerkracht is het behouden van gezondheid en welzijn, of zelfs een betere gezondheid en welzijn dan verwacht gezien de ervaren tegenslag. Hulpbronnen van het individu en de omgeving vergemakkelijken dit proces van aanpassen en terugveren bij tegenspoed. Gedurende de levensloop varieert veerkracht."

— Windle et al. (2011)

Voor veerkracht gebruiken we twee indicatoren die vergelijkbaar zijn tussen jongvolwassenen en jongeren:

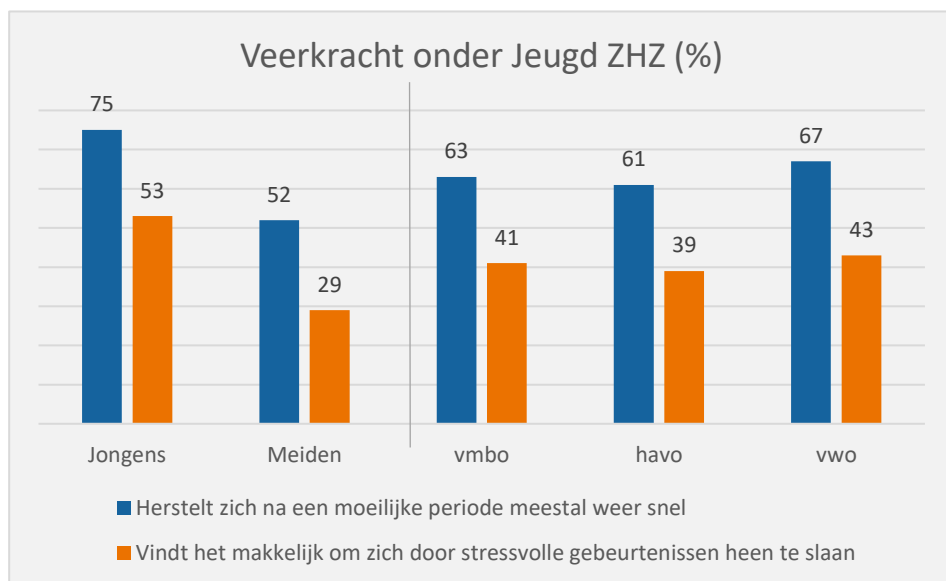
- "Herstelt meestal snel na een moeilijke periode"
- "Vindt het niet moeilijk om stressvolle gebeurtenissen te doorstaan"

Deze indicatoren zijn op vergelijkbare wijze gemeten in de gezondheidsmonitors, waardoor directe vergelijking mogelijk is.

Figuur 4 **Verdeling van veerkracht indicatoren onder jongvolwassenen** (2024) naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

Bij zowel jongeren als jongvolwassenen zien we duidelijke verschillen op basis van geslacht, waarbij vrouwen en meiden op beide indicatoren lager scoren dan mannen en jongens. Onder jongvolwassenen varieert veerkracht sterk naar opleidingsniveau: laagopgeleiden hebben een lagere veerkracht dan hoogopgeleiden. Dit patroon zien we niet terug bij jongeren.

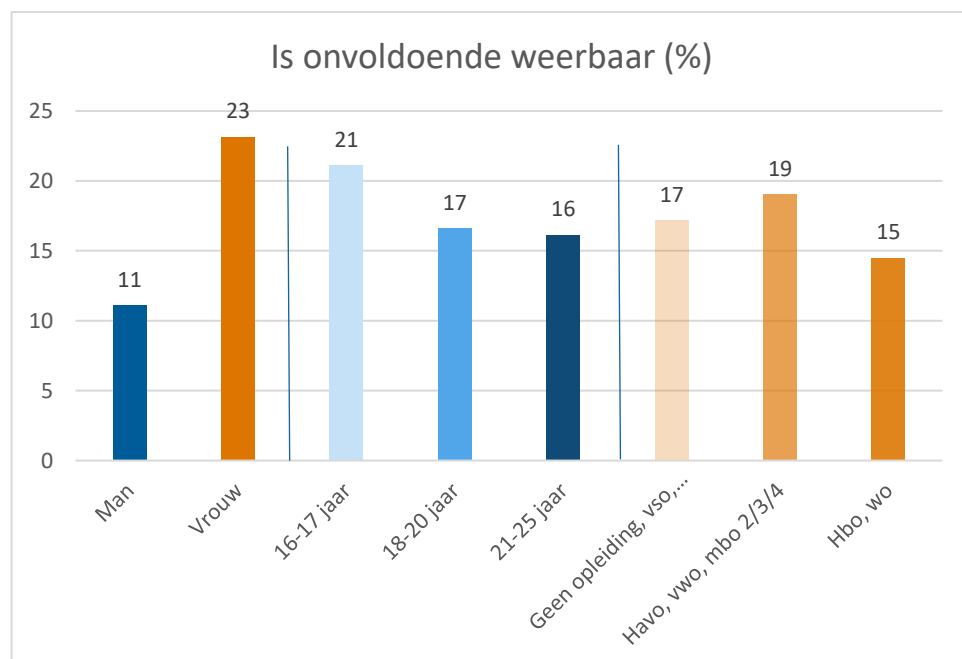

*Figuur 5 Verdeling van **veerkracht** indicatoren onder **jeugd** (2023) naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau*

2.3.3 Weerbaarheid

Weerbaarheid is nauw verbonden met veerkracht en verwijst naar het vermogen om voor jezelf op te komen, met respect voor de wensen en grenzen van anderen. In de jongvolwassenenmonitor wordt weerbaarheid gemeten met een samengestelde indicator die, op basis van een score, bepaalt of iemand onvoldoende weerbaar is. Voor de overige gezondheidsmonitors is een vergelijkbare indicator niet beschikbaar.

Uit de resultaten blijkt dat jongvolwassen vrouwen de meest kwetsbare groep vormen: 23% wordt geclassificeerd als onvoldoende weerbaar. Daarnaast scoort de jongste leeftijdscategorie (16-17 jaar) iets hoger (i.e. slechter) dan de overige leeftijdsgroepen. Het opleidingsniveau lijkt daarentegen geen invloed te hebben op weerbaarheid.

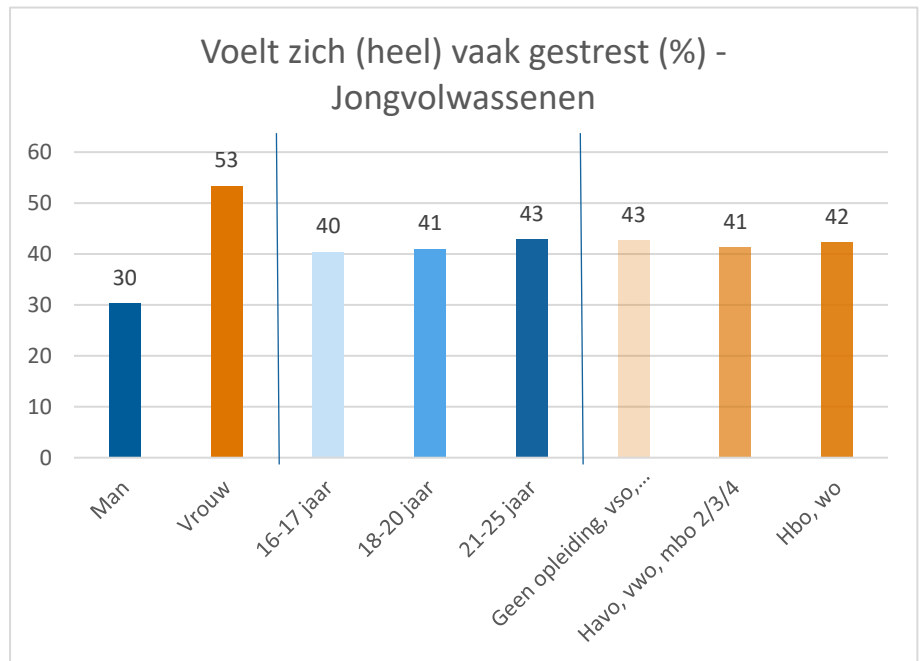

*Figuur 6 Percentage **jongvolwassenen** (2024) dat onvoldoende **weerbaar** is naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau*

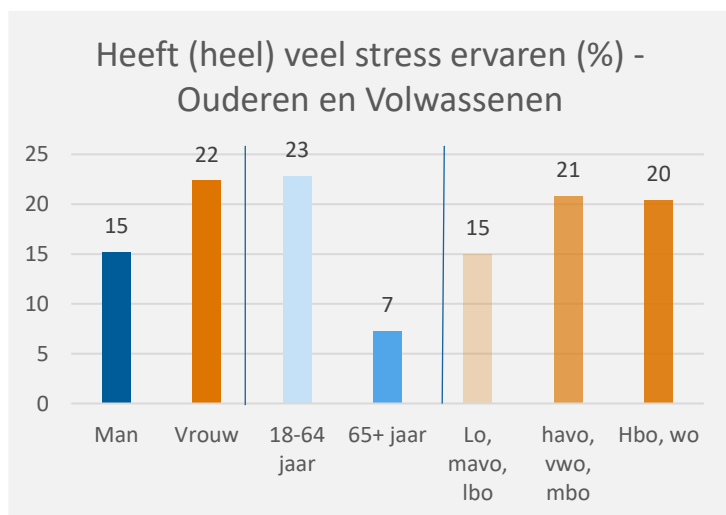
2.3.4 Stress

Stress speelt in elke levensfase een andere rol en wordt door individuen verschillend ervaren. Hoewel een bepaalde mate van stress gezond kan zijn, is langdurige, hoge stress per definitie schadelijk. De gezondheidsmonitors meten stress op verschillende manieren: de monitor voor jeugd richt zich op het aantal factoren dat bijdraagt aan stress, terwijl bij de andere monitors de intensiteit of duur van stress wordt gemeten. Dit maakt een directe vergelijking tussen de monitors niet mogelijk, maar de relatieve verschillen tussen subgroepen kunnen wel worden geanalyseerd.

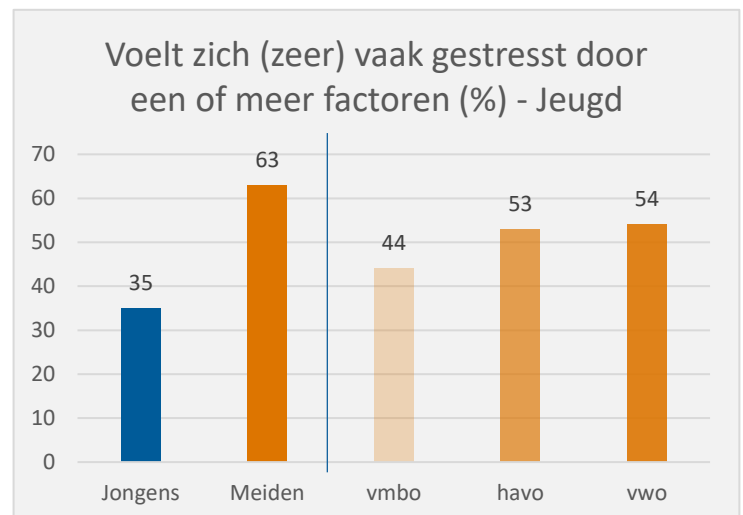
Uit alle gezondheidsmonitors blijkt dat vrouwen en meiden consequent hoger scoren op de respectieve stressindicatoren dan mannen en jongens. Opleidingsniveau en specifieke leeftijdscategorieën hebben over het algemeen weinig invloed op de ervaren stress, met uitzondering van de volwassenen en ouderen, waar de 65-plussers aanzienlijk minder vaak '(heel) veel stress' rapporteren.

Figuur 7 Verdeling van **jongvolwassenen** (2024) dat zich (heel) vaak **gestrest** voelt naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

Figuur 9 Verdeling van **ouderen en volwassenen** (2022) dat (heel) veel **stress** ervaart naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

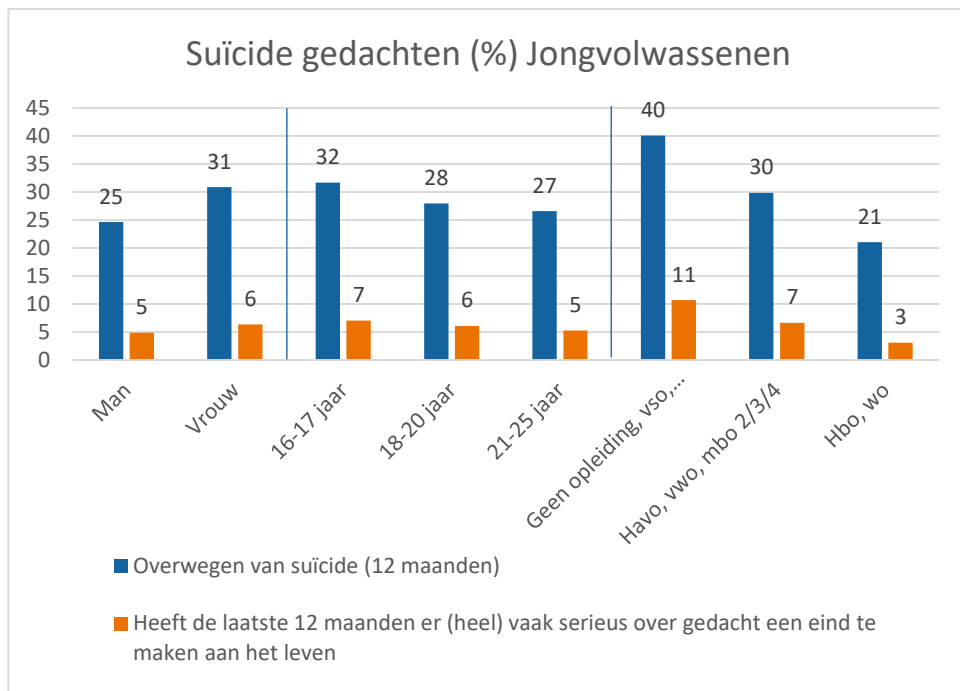

Figuur 8 Verdeling van **jeugd** (2023) dat zich (zeer) vaak **gestrest** voelt door een of meer factoren; naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

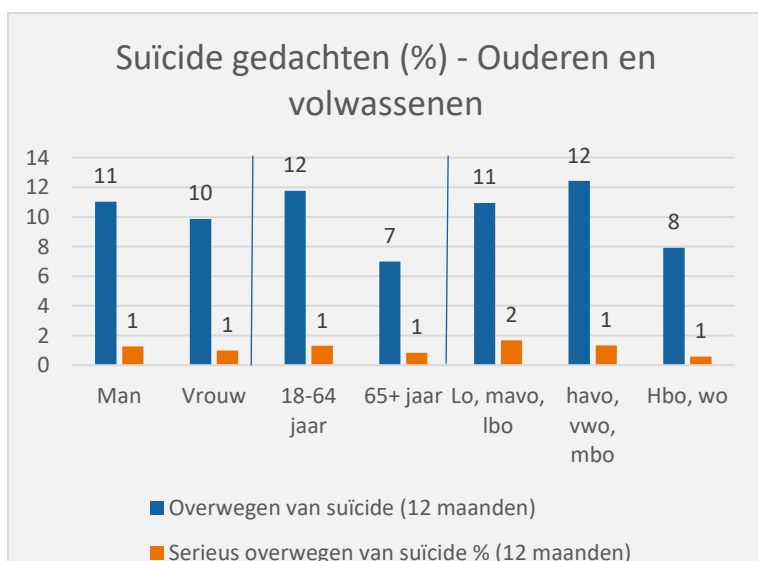
2.3.5 Suicidegedachten

Mentale gezondheidsproblemen kunnen leiden tot negatieve gedachten, waaronder suïcidegedachten. In alle gezondheidsmonitors worden twee indicatoren gebruikt om deze gedachten te meten: het overwegen van levensbeëindiging in het algemeen, en een ernstigere vorm waarbij het 'serieus overwegen' wordt gerapporteerd (bij volwassenen en ouderen) of het 'serieus vaak overwegen' (bij jeugd en jongvolwassenen).

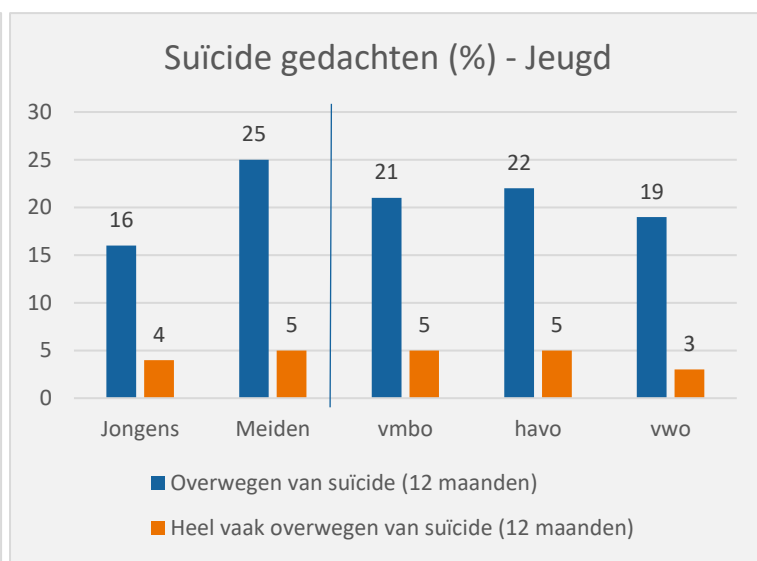
Geslacht blijkt een belangrijke factor te zijn: vrouwen en meiden overwegen vaker suïcide dan mannen en jongens. Echter, bij de ernstigere vorm van suïcidegedachten zien we geen noemenswaardig verschil tussen de geslachten. Opleidingsniveau speelt daarentegen wel een rol bij jongvolwassenen, waar lager opgeleiden vaker ernstigere suïcidegedachten hebben. Bij volwassenen en ouderen zien we met name dat 65-plussers minder vaak overwegen een einde aan hun leven te maken.

Figuur 10 Percentage van **jongvolwassenen** (2024) dat **suicide gedachten** heeft naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

Figuur 12 Percentage van **ouderen en volwassenen** (2022) dat **suicide gedachten** heeft naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

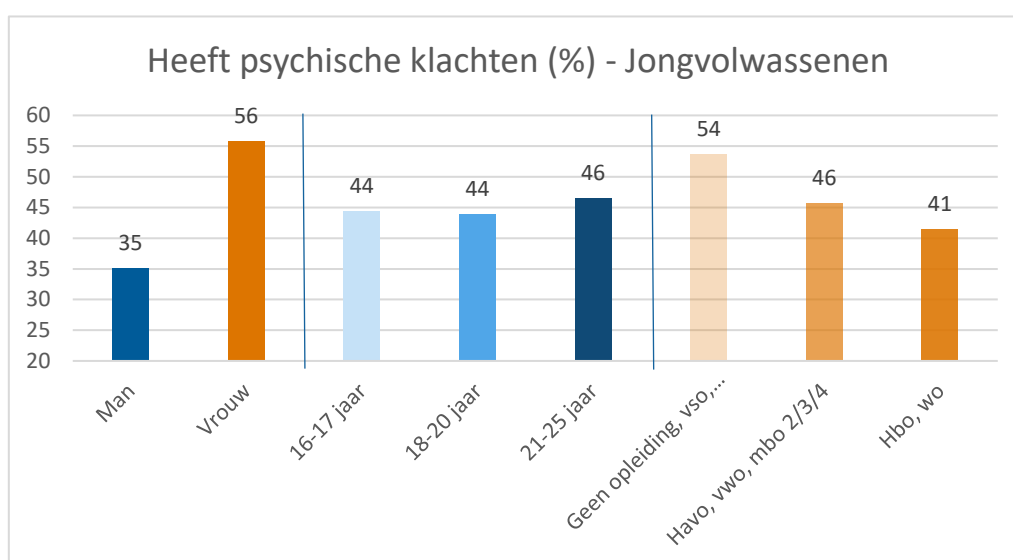
Figuur 11 Percentage van **jeugd** (2022) dat **suicide gedachten** heeft naar geslacht en opleidingsniveau

2.3.6 Psychische klachten

De indicator voor psychische klachten is gebaseerd op de Mental Health Index (MHI-5), een gestandaardiseerde vragenlijst waarbij een score onder een specifieke afkapwaarde wordt beschouwd als een aanwijzing voor psychische problemen. Omdat deze indicator op dezelfde manier wordt gemeten in alle drie de gezondheidsmonitors, zijn directe vergelijkingen goed mogelijk.

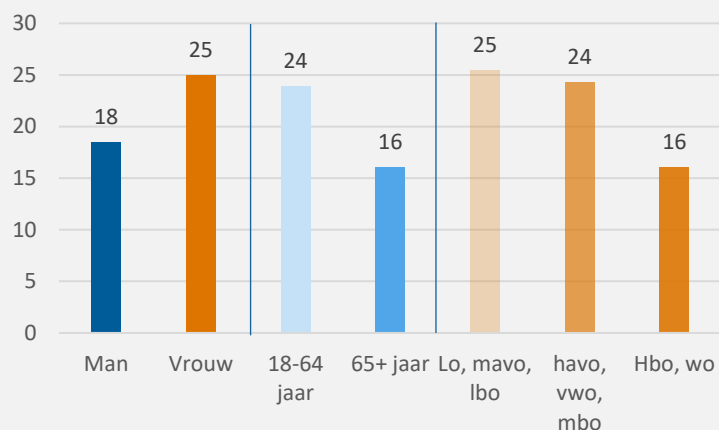
Het is belangrijk te vermelden dat sommige levensfasen van nature gepaard gaan met meer psychische klachten. Jongvolwassenen vormen een kwetsbare groep, omdat deze fase vaak wordt gekenmerkt door grote veranderingen, zoals de overgang van puberteit naar volwassenheid, financiële verantwoordelijkheden, de zoektocht naar stabiliteit, en ontwikkelingen op sociaal en emotioneel vlak.

Uit de gezondheidsmonitors blijkt dat vrouwen en meiden in alle leeftijdsgroepen het hoogste percentage psychische klachten rapporteren. Daarnaast speelt opleidingsniveau een significante rol: bij jongvolwassenen en volwassenen en ouderen hebben lager opgeleiden aanzienlijk vaker psychische klachten dan hoger opgeleiden.

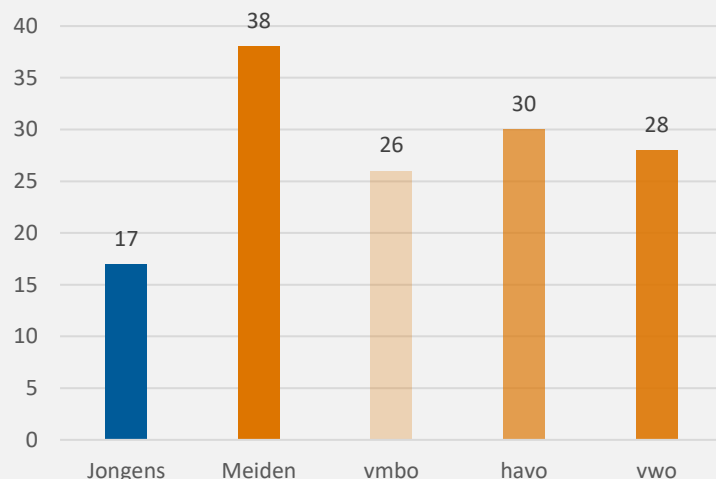
*Figuur 13 Percentage van **jongvolwassenen** (2024) dat **psychische klachten** heeft volgens MHI-5 index; naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau*

Heeft psychische klachten (%) - Ouderen en volwassenen

Figuur 14 Percentage van **ouderen en volwassenen** (2022) dat **psychische klachten** heeft volgens MHI-5 index; naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

Heeft psychische klachten (%) - Jeugd

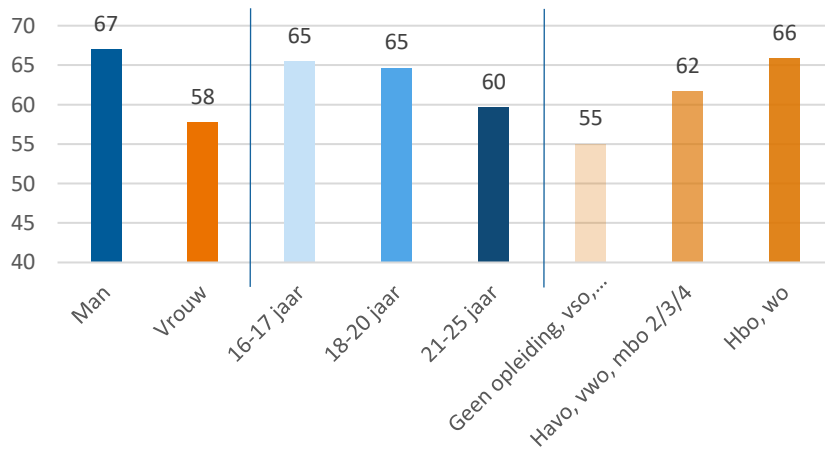
Figuur 15 Percentage van **jeugd** (2023) dat **psychische klachten** heeft volgens MHI-5 index; naar geslacht en opleidingsniveau

2.3.7 Gelukkig voelen

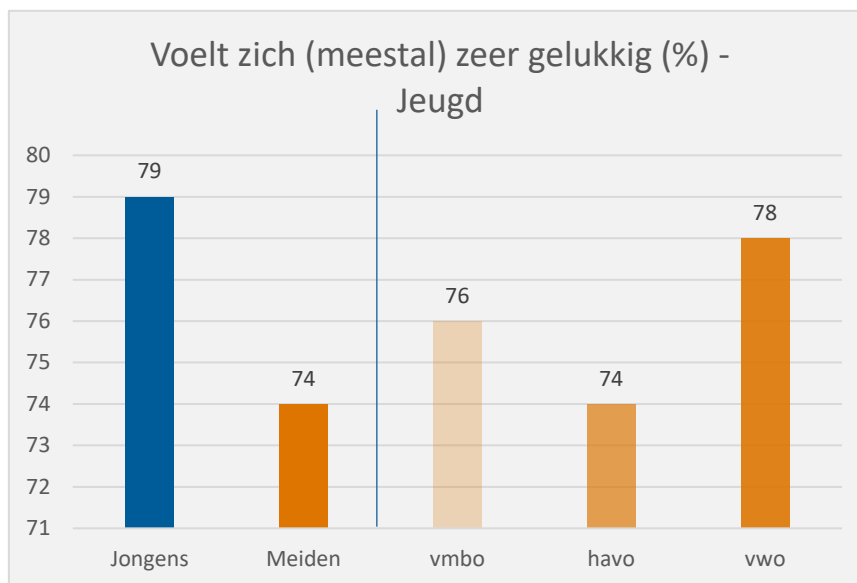
De indicator *gelukkig voelen* wordt gemeten bij zowel jongvolwassenen als jeugd, hoewel de vraagstellingen enigszins verschillen. Bij jongvolwassenen wordt gevraagd of men zich voortdurend gelukkig voelde in de afgelopen vier weken, terwijl bij de jeugd de vraag gericht is op of men zich meestal (zeer) gelukkig voelt. Hierdoor zijn de resultaten niet direct vergelijkbaar tussen de twee groepen, maar ze bieden wel inzicht in de relatieve verschillen binnen de subgroepen.

Geslacht blijkt ook hier een belangrijke factor: vrouwen en meiden rapporteren het minst gelukkig te zijn, met name onder jongvolwassenen. Binnen de jongvolwassenengroep speelt leeftijd een beperkte rol, maar het opleidingsniveau maakt een duidelijk verschil. Hoe hoger het opleidingsniveau, des te groter het aandeel dat zich gelukkig voelt.

Voelde zich in de laatste 4 weken vaak tot voortdurend gelukkig (%) - Jongvolwassenen

Figuur 16 Verdeling van **jongvolwassenen** (2024) dat zich in de laatste 4 weken vaak tot voortdurend **gelukkig voelde**; naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau

*Figuur 17 Verdeling van **jeugd** dat zich in de laatste 4 weken vaak tot voortdurend **gelukkig** voelde; naar geslacht, leeftijdscategorie en opleidingsniveau*

2.4 Toekomstverkenning RIVM

Het RIVM heeft zeer recent haar resultaten gepubliceerd van de VTV. Hierin is ook aandacht voor mentale gezondheid en maken een projectie richting 2025.

‘Bij beide generaties hebben maatschappelijke ontwikkelingen en grote veranderingen tijdens hun leven veel invloed op hun toekomstige gezondheid en leefstijl. De mentale gezondheid van de jongeren van nu zal in 2050 naar verwachting hetzelfde zijn, of iets verbeteren. De negatieve effecten van de coronacrisis nemen naar verwachting langzaam af. Deze verbetering kan worden afgeremd door de effecten op de lange termijn van de psychische klachten en stoornissen die nu vaak voorkomen bij jongeren.

De mentale gezondheid van de huidige vijftigplussers zal naar verwachting minder goed zijn in 2050. Dat komt omdat zaken die een negatieve invloed op de mentale gezondheid hebben, zoals eenzaamheid, mantelzorg geven en financiële bestaansonzekerheid, in de toekomst vaker zullen voorkomen.’ (RIVM, 2024).

2.5 Vergelijk met buurlanden

Mentale gezondheid in ZHZ in vergelijking met buurlanden

Het beeld van de mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid (ZHZ) komt grotendeels overeen met het landelijke beeld. Om onze cijfers in perspectief te plaatsen, hebben we deze vergeleken met gegevens uit Duitsland en België. Hoewel een één-op-één-vergelijking niet mogelijk is vanwege verschillen in vraagstellingen en leeftijdscategorieën, biedt deze vergelijking toch een algemeen beeld. Voor dit voorlopige onderzoek hebben we ons beperkt tot beschikbare cijfers over eenzaamheid en stress, omdat deze indicatoren het meest aansluiten bij onze eigen meetinstrumenten. Een overzicht van alle relevante cijfers is te vinden in tabel 4.

Eenzaamheid

In Duitsland rapporteert het Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB, 2024) cijfers over eenzaamheid onder jongvolwassenen (19-27 jaar). Hierbij wordt gekeken naar iedereen die aangeeft zich ‘gedeeltelijk’, ‘enigszins’ of ‘compleet’ eenzaam te voelen. Dit komt redelijk overeen met onze categorie ‘enigszins tot sterk eenzaam’. Volgens de Duitse statistiek voelt 44,5% van de jongvolwassenen zich eenzaam, terwijl dit percentage in ZHZ aanzienlijk hoger ligt, namelijk 57%. In België richt de statistiek zich op ernstigere vormen van eenzaamheid. Data van Statbel uit Q4 2024 tonen het percentage jongvolwassenen (16-24 jaar) dat zich ‘altijd of meestal’ eenzaam voelt, wat vergelijkbaar is met onze categorie ‘sterk eenzaam’. In België rapporteert 6,1% van de jongvolwassenen zich ‘altijd of meestal’ eenzaam, terwijl dit percentage in ZHZ veel hoger ligt, namelijk 23% (bijna een op de vier).

Stress

Voor stress is in Duitsland gevraagd aan jongvolwassenen (16-28 jaar) of zij in de afgelopen 12 maanden stress hebben ervaren die hen overbelastte. Deze vraag sluit redelijk aan bij onze indicator ‘(heel) vaak stress’. In Duitsland geeft 32% van de jongvolwassenen aan overbelast te zijn door stress, terwijl het percentage in ZHZ dat (heel) vaak stress ervaart 42% is. In Duitsland heerst over het algemeen een gevoel van noodzaak met betrekking tot stress (Bild, 2024)

Conclusie

Hoewel de gebruikte indicatoren en vraagstellingen niet volledig overeenkomen, ontstaat er een duidelijk beeld van de ernst van de situatie. Duitsland uit grote zorgen over de mentale gezondheid van jongvolwassenen terwijl de cijfers tussen Nederland en Duitsland vergelijkbaar zijn. Deze bevindingen benadrukken de noodzaak om mentale gezondheid in ZHZ als prioriteit te behandelen en preventieve maatregelen en verder onderzoek te overwegen. Een gedetailleerd overzicht van alle vergelijkingen en cijfers is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4 Vergelijking van verschillende mate van eenzaamheid en stress met Duitsland en België

Indicator Leeftijds groep		ZHZ 18-25	Duitsland 19-27	België 16-24
Eenzaamheid (enigszins tot sterk)		57%		
Eenzaamheid (gedeeltelijk, tot sterk)			44,5%	
Eenzaamheid (sterk eenzaam)		23%		
Eenzaamheid (altijd of meestal eenzaam)				6,1%
Indicator Leeftijds groep		ZHZ 18-25	Duitsland 16-28	
Stress (veel)		42%		
Stress (overbelast)			32%	

2.6 Conclusie en discussie

In ons onderzoek constateren we relatief hoge waarden voor indicatoren van mentale problemen in alle gezondheidsmonitors. Er is zelfs sprake van een negatieve trend bij jeugd (13-15 jaar) en volwassenen en ouderen (18+). Jongvolwassenen (16-25 jaar) blijken echter het meest te lijden op het gebied van mentale gezondheid, gemeten aan de hand van absolute waarden. Binnen de groep volwassenen en ouderen scoort de jongste leeftijdscategorie vergelijkbaar slecht. Deze bevindingen sluiten aan bij eerdere rapportages van het CBS (CBS, 2022) en Trimbos (Trimbos).

Factoren die van invloed zijn op mentale gezondheid zijn al langer bekend (zie Sociale determinanten) en kunnen worden onderverdeeld in vier categorieën: individueel, familie, gemeenschap en structureel. De exacte impact per factor is echter moeilijk te kwantificeren, omdat mentale gezondheid het resultaat is van een complex samenspel tussen deze elementen en sterk afhankelijk is van de specifieke situatie. Hierdoor zijn de precieze oorzaken van het huidige (negatieve) beeld van de mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid vooralsnog onduidelijk en is nader onderzoek noodzakelijk.

Vervolgonderzoek zou aanvullende indicatoren kunnen omvatten die mogelijk van invloed zijn op mentale gezondheid, zoals slaap, schermtijd en lichaamsbeweging. Daarnaast is kwalitatief onderzoek nodig om de ervaringen en percepties van de bevolking beter te begrijpen. Hoewel er geen vaste referentiewaarden bestaan om te bepalen wat als hoog, laag, goed of slecht moet worden beschouwd, duiden de gepresenteerde percentages er volgens onze inschatting op dat de mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid zorgwekkende niveaus bereikt.

Hoewel er aanwijzingen zijn dat de coronapandemie een rol speelt in de slechte mentale gezondheid van jongvolwassenen (RIVM-rapport 2022-0182), kunnen we geen vergelijkingen maken met de situatie vóór de pandemie, omdat de gezondheidsmonitor voor jongvolwassenen pas tijdens deze periode is gestart. Het zou onterecht zijn om aan te nemen dat de huidige situatie een terugkeer naar een eerdere baseline is, omdat er geen gegevens zijn die dat bevestigen. Wat we wél zeker weten, is dat de mentale gezondheid van jongvolwassenen momenteel zorgwekkend is. Het is dan ook onverantwoord om te wachten met actie op basis van speculaties of hoop. Bovendien blijft het onzeker of de negatieve impact van corona vanzelf zal verdwijnen. De World Health Organization (WHO) pleit voor onmiddellijke actie en voortdurende monitoring van de mentale gezondheid:

- "Het creëren en implementeren van beleid en programma's om beschermende omgevingen op school, in gezinnen en onder leeftijdsgenoten te versterken."
- "Het is belangrijk om de invloed van de pandemie op de mentale gezondheid en het welzijn van kinderen en adolescenten in de gaten te houden en uit te zoeken hoe we hen kunnen helpen om een betere mentale gezondheid en welzijn te bereiken tijdens toekomstige wereldwijde gezondheidsuitdagingen." (WHO, 2023).

Uit ons onderzoek blijkt verder dat vrouwen en lager opgeleiden onevenredig getroffen worden. Ook in ander onderzoek naar welzijn, mentale gezondheid en weerbaarheid vormen vrouwen/meiden een risicogroep die extra aandacht verdient. Meiden voelen zich minder weerbaar (Schoemaker et al., 2019), beoordelen hun leven minder positief dan jongens, en rapporteren vaker emotionele problemen en hogere prestatiedruk (Kleinjan et al., 2020; Movisie, 2021). Diepgaand onderzoek is nodig om de onderliggende oorzaken van deze trends te identificeren en om effectieve beleidsmaatregelen te ontwikkelen.

Wij concluderen dat de mentale gezondheid onder toenemende druk staat en dat directe actie vereist is. Jongvolwassenen, vrouwen en lager opgeleiden zijn de meest kwetsbare groepen, wat in lijn is met bevindingen uit eerdere studies.

3 Sociale determinanten

Er zijn verschillende determinanten die van invloed kunnen zijn op de publieke mentale gezondheid. Deze determinanten kunnen zowel individuele als maatschappelijke factoren omvatten. In de praktijk is mentale gezondheid het resultaat van een complexe interactie tussen deze verschillende determinanten. Preventiebeleid moet daarom zowel individuele als systemische benaderingen combineren om de mentale gezondheid van de bevolking effectief te verbeteren.

In Engeland heeft de School for Public Health Research een conceptueel kader ontwikkeld voor publieke mentale gezondheid: www.publicmentalhealth.co.uk. Dit kader is gebaseerd op wetenschappelijke literatuur, maar er is ook kennis van inwoners gebruikt om de belangrijkste determinanten voor mentale gezondheid met elkaar in verband te brengen. In het kader wordt op vier niveaus verschillende determinanten onderscheiden. Deze zijn in onderstaande tabel vertaald en samengevat:

Tabel 5 Determinanten van mentale gezondheid in vier categorieën. (Bron: NIHR, www.publicmentalhealth.co.uk)

Niveau	Determinanten
Individueel	Socio-demografisch
	Levensgebeurtenissen en kansen
	Trauma en tegenslag
	Fysieke en psychologische gezondheid
	Karakter eigenschappen
	Identiteit
Familie	Familiestructuur
	Familie dynamiek
Gemeenschap	Sociale omgeving
	Geografische en fysieke omgeving
	Bureaucratische systemen en publieke dienstverlening
Structuur	Normen en rechten
	Brede factoren (ongelijkheid, klimaatverandering)
	Bestuur en politiek
	Industrie (commerciële factoren, (sociale) media en marketing)

Sociale determinanten

Onderzoekers van het Trimbos Instituut hebben in Baar *et al* (2022) een literatuurreview gedaan naar welke beleidsinterventies op sociale determinanten van mentale gezondheid in hoge-inkomenslanden beïnvloeden. Hiervoor hebben zij een theoretisch model ontwikkeld en bespreken vier thema's die invloed hebben op mentale gezondheid, te weten economische omstandigheden, buurt en fysieke omgeving, maatschappelijke en sociale context en opleiding. Daarnaast zijn er nog twee thema's, maar die worden in de review niet besproken. Deze thema's zijn voedings- en middelenomgeving en het gezondheidszorgsysteem. In deze notitie de laatste twee thema's wel op basis van aanvullende (maar beperkte) literatuur besproken.

Tabel 6 Sociale determinanten die invloed hebben op de mentale gezondheid van een individu. Bron: J. van Baar, N. Bos, J. Kramer, L. Shields-Zeeman, 2022.

In de categorie **economische omstandigheden** wordt duidelijk dat financiële en werkgerelateerde problemen over het algemeen leiden tot stress en ontnemen de toegang tot psychologische hulpbronnen die nodig zijn om met stress om te gaan, zoals het gevoel van regie op eigen leven en zingeving. Op basis van het beschikbare bewijs is het vergroten van zekerheid en stabiliteit in werk en inkomen van positieve invloed op mentale gezondheid.

In **buurt en fysieke omgeving** is de kwaliteit van huisvesting, de staat van de wijk en betaalbaarheid van woningen medebepalend voor mentale gezondheid. Verschillende omgevingselementen hebben ook positief effect: meer sociale gelijkheid in de buurt, meer natuur, minder energiearmoede en een groter gevoel van veiligheid. Initiatieven die huis- en wijkverbetering tot doel hebben zijn bevorderlijk voor mentale gezondheid, met name voor mensen in lagere sociaal economische positie of met instabiele huisvesting.

In de categorie **sociale en maatschappelijk** context komen vooral beleidsmaatregelen die discriminatie en racisme tegen gaan naar voren die bevorderlijk zijn voor de mentale gezondheid. Op gemeenschapsniveau lijkt sociale steun een rol te spelen bij het verbeteren en in stand houden van mentale gezondheid door een positief effect op veerkracht. Het bevorderen van zorgzame buurten of wijken kan hierin een belangrijke rol spelen.

In de categorie **opleiding** is een hogere opleiding over het algemeen bevorderlijk voor de mentale gezondheid (op latere leeftijd), maar schept ook verwachting over prestige van een baan of status wat juist een gevaar kan worden als deze verwachtingen niet worden ingelost.

De **voedselomgeving** heeft een directe en indirecte invloed op de mentale gezondheid van de bevolking. Er is sterk bewijs dat voedselonzeekerheid een significant effect heeft op stress en depressie (Pourmotabbed et al 2020). Gezonde voeding, toegang tot voedzaam voedsel, het voorkomen van honger en voedselonzeekerheid, en het bevorderen van gezonde eetgewoonten kunnen belangrijke factoren zijn in het bevorderen van geestelijk welzijn. Tegelijkertijd kan een ongezonde voedselomgeving, armoede, beperkte toegang tot gezond voedsel en slechte voedingskeuzes bijdragen aan de verergering van mentale gezondheidsproblemen. Sociale en culturele aspecten van

voedsel hebben ook invloed op de mentale gezondheid. Beleidsmaatregelen die gericht zijn op het verbeteren van de voedselomgeving, zoals het bevorderen van gezonde voeding en het vergroten van de toegang tot gezond voedsel, kunnen helpen de mentale gezondheid op grote schaal te verbeteren.

In een recent verschenen proefschrift over de toegang tot en gebruik van de **geestelijke gezondheidszorg** ongelijk is verdeeld (Vargas Lopez 2024). De onderzoeker concludeert dat er sterke aanwijzingen zijn dat de zogenoemde behandelingskloof het grootst is voor mensen met een sociaaleconomische achterstand. Mensen met een hoger inkomen hebben bovendien aanzienlijk meer kans op functionele verbeteringen als gevolg van de behandeling. Deze verschillen worden niet verklaard door verschillen in diagnose, ernst bij aanvang of ontvangen behandelingsminuten. De conclusie is dat uitsluitend focussen op de toegang tot zorg om de kloof op het gebied van mentale gezondheid te verbeteren niet voldoende is. Het is ook nodig een beter begrip te krijgen van de rol van de sociale omgeving op de behandeling én de kwaliteit van de zorg.

Mental health in all policies

De algemene bevinding van Baar *et al* (2022) is dat sociale determinanten de mentale gezondheid beïnvloeden, maar de relatie is complex en het ontbreekt vaak nog aan bewijs voor causaliteit: 'vaak zijn sociale determinanten onderling met elkaar in interactie', waardoor niet altijd duidelijk is hoe de achterliggende mechanisme bijdragen aan mentale gezondheid. Een voorbeeld is dat een goede baan het negatieve gezondheidseffect van een lagere opleiding kan compenseren. Echter, zo stellen de Baar *et al* (2022) dat het 'erg aannemelijk is dat een verbetering van de economische, educatieve, sociale en omgeving gerelateerde omstandigheden de verbetering van mentale gezondheid mogelijk maakt'. De paden die leiden tot mentale (on)gezondheid komt vaak van een combinatie van sociaaleconomische factoren, sociale steun, (werkgerelateerde)stress, en levensgebeurtenissen. Het samenspel tussen deze factoren kunnen zowel beschermende als risicofactoren vormen. Beleidsmaatregelen die deze determinanten aanpakken, zoals het bevorderen van sociale gelijkheid, het bevorderen van sociale steun, het verminderen van stigma en discriminatie, en het verbeteren van toegang tot zorg, kunnen de mentale gezondheid van de bevolking aanzienlijk verbeteren. Een effectieve benadering die impact maakt op populatieniveau is, met andere woorden, gebaseerd op een *mental health in all policies* benadering (Dale *et al*, 2022). In een evenwichtige aanpak wordt ook ingezet op het verbeteren van de individuele weerbaarheid tegen stressfactoren bij jongeren aan de hand van *assets en resources*. Assets zijn individuele eigenschappen of vaardigheden van jongeren. Resources zijn de sociale omgeving of gemeenschap van jongeren die hen ondersteunen meer weerbaar te worden. Er zijn vier assets van belang om met tegenslagen om te kunnen gaan: positieve identiteit, sociale vaardigheden, zelfregie en zelfregulatie (Kovács *et al*. 2021). Het is wel goed om te beseffen dat dergelijke initiatieven op populatieniveau geen grote veranderingen in uitkomstmaten laat zien, maar dat individuele interventies voor deelnemers natuurlijk wel effect kunnen hebben.

4 Advies voor een programma mentale gezondheid

Mentale gezondheid staat bij veel (leeftijds)groepen in Nederland en ook in Zuid-Holland Zuid onder druk. De middelen en mogelijkheden voor een regionaal programma die aanvullend werkt op een

landelijk programma (Landelijke aanpak mentale gezondheid 2023-2025: van ons allemaal) zijn echter beperkt. De vraag is dus wie *prioriteit* verdienen bij de inzet van schaarse middelen voor preventieve actie. Dit is een moeilijke vraag. Gelukkig heeft de WRR (2018) hierover in het recente verleden in een advies over nagedacht. Zij pleiten voor een moreel filosofische positie die *proportioneel universalisme* wordt genoemd. De WRR beargumenteert dat vanuit deze benadering 'het beleid universeel is en zich dus richt op alle burgers, **maar** wordt aangevuld met ondersteuning van bepaalde doelgroepen. De intensiteit van deze gerichte ondersteuning wordt bepaald door de mate van kwetsbaarheid van de doelgroep. Het doel is dus om het hele sociaaleconomische spectrum gezonder te krijgen, terwijl zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan de reële achterstanden van groepen in kwetsbare sociaaleconomische posities, zowel feitelijk als in termen van kansen en capaciteiten' (WRR 2018). Een belangrijke term in dit verband is

gezondheidspotentieel. Deze term verwijst naar de gezondheidswinst die geboekt kan worden of, andersom geredeneerd, het gezondheidsverlies dat vermeden kan worden. Hoewel de WRR zich concentreert op alle volksgezondheidsproblematieken kan deze benadering ons inziens ook toegepast worden op mentale publieke gezondheid. Vanuit deze benadering worden beleidsmaatregelen en plannen gericht op de gehele bevolking zodat in principe iedereen kansen heeft om mentaal gezond te blijven of te worden, maar wordt er tegelijkertijd ingezet op groepen mensen die zich in de meest kwetsbare positie bevinden.

In deze eerste verkenning hebben we laten zien dat de mentale gezondheid in de gehele bevolking niet goed is, maar dat de jongvolwassenen hierin duidelijk naar voren komt als een groep die onder grote psychische druk staat. Als op deze groep wordt ingezoomd, dan vallen vooral jonge vrouwen en jongeren in een slechtere sociaaleconomische positie op. Hier ligt dus een groot gezondheidspotentieel vanwege de ernst van de ziektelast, de cumulatieve effecten voor deze groep en de samenleving en de druk op mensen in een kwetsbare sociaaleconomische positie (SEP). Tegelijkertijd is er meer lokale en regionale kennis nodig over de situatie van deze doelgroep om beleid en acties goed af te stemmen zodat de inspanningen vanuit een programma ook bijdragen aan het verbeteren van de mentale gezondheid.

Wij adviseren om in een regionaal programma voor een *mental health in all policies* benadering te kiezen. Hierin onderscheiden wij drie aspecten.

1. Universele gezondheidsbevorderende beleidsmaatregelen te adviseren aan gemeenten die aansluiten op de in deze verkenning beschreven sociale determinanten en effect hebben op de maatschappelijk structuur en normen (zie model van Trimbos). Het gaat dan **bijvoorbeeld** om het versterken van antidiscriminatie beleid of het werken aan perspectief voor starters op de woningmarkt. Het advies is om in het programma samen met gemeenten en andere belanghebbenden vanuit het perspectief van mentale gezondheid een aantal *integrale maatregelen* uit te werken waar een groot deel van de

Gendersensitief en Intersectioneel

Onder **gender** wordt de sociale, culturele en psychologische kenmerken die het geslacht met zich meebrengen. Een gendersensitieve benadering betekent dat met deze aspecten rekening wordt gehouden in beleid. **Intersectioneel** wil zeggen dat maatschappelijke ongelijkheid gevormd wordt door en samenhangt met verschillende sociale categorieën, zoals gender, maar ook etniciteit, religie, seksualiteit en handicap.

- bevolking van kan profiteren. Sluit hierbij ook aan op de aanpak mentale gezondheid van het rijk.
2. Een specifieke aanpak te ontwikkelen voor jongvolwassenen die gendersensitief is en waarin jongvolwassenen een belangrijke rol hebben in de ontwikkeling en/of onderzoeken van de acties die effect hebben op de leefomstandigheden (zie model van Trimbos) van deze doelgroep.
 3. Een onderzoek pijler op te nemen waarin verdiepend intersectioneel kwalitatief en kwantitatief onderzoek wordt gestart naar de omstandigheden van jonge vrouwen en jongeren in een lage SEP in ZHZ én tijd en ruimte wordt opgenomen voor een evaluatie van (onderdelen) van het programma mentale gezondheid.

5 Literatuur

- Baar, j. van, Bos, N., Kramer, J & Shield-Zeeman, L. (2022) *Sociale determinanten van mentale gezondheid. Een kennissynthese*. Trimbos Instituut.
- BiB 2024 - <https://www.bib.bund.de/Publikation/2024/pdf/Freda-Policy-Brief-Einsamkeit-im-juengeren-und-mittleren-Erwachsenenalter-angestiegen.pdf?blob=publicationFile&v=3>
- Bild 2024 <https://www.bild.de/leben-wissen/gen-y-und-gen-z-juengere-stresst-der-alltag-67038459dd4668399e3bce88?>
- Broeders, D., Das, D., Jennissen, R., Tiemeijer, W. & De Visser, M. (2018) Van verschil naar potentieel: Een realistisch perspectief op de sociaaleconomische gezondheidsverschillen. WRR-Policy Brief 7. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het regeeringsbeleid.
- CBS (2022) <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/16/geluksgemoel-bij-jongvolwassenen-afgenomen>
- Dale, D. van, Shields-Zeenman, L, Schokker, D, Smit, F, Storm & I, Bon-Martens, M van (2022) *Effectieve interventies in beleid mentale gezondheid en preventie: een overzicht van kansen en mogelijkheden per levensfase en economische baten*. Bilthoven: RIVM
- Geluk onder druk?: Onderzoek naar het mentaal welbevinden van jongeren in Nederland [M Kleinjan](#), I Pieper, G Stevens... - 2020 - UNICEF Netherlands, Den Haag
- Kovács, Z., S. Noor, E. Çankor, J. Geerlings (2021) Wat werkt bij het versterken van weerbaarheid bij jongeren. Utrecht: movisie.
- McGrath, A., Matthews, E., Murphy, N., Oostveen, I., Wagemakers, A., & Verkooijen, K. (2024). Identification of relevant mental health indicators for European community-based health enhancing physical activity initiatives: An adapted Delphi study. *Mental Health and Physical Activity*, 27, Article 100638.
- Movisie (2021) Zsuzsa Kovács, Sahar Noor, Elif Çankor, Jolien Geerlings. Wat werkt bij het versterken van weerbaarheid van jongeren? Movisie, Wat werkt bij-dossier
- NIHR, School for public health research (2021) Conceptual framework for Public Mental Health. <https://www.publicmentalhealth.co.uk/home>.
- Pourmotabbed, A., Moradi, S., Babaei, A., Ghavami, A., Mohammadi, H., Jalili, C., Symands, M., Miraghajani, M. (2020) Food insecurity and mental health: a systematic review and meta-analysis. *Public Health Nutrition* 23 (10): 1-13.

- RIVM-rapport 2022-0182, de Hollander, E; Plantinga-Muis, L; Boer, J; Gerkema, M; Koning, M; Schurink, T; Loef, B (2023) Invloed van de corona-epidemie op de gezondheid en leefstijl van Nederlandse volwassenen. Rapport Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- RIVM (2025) <https://www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/vtv-2024>
- Schoemaker, Casper & Kleinjan, Marloes & Borg, Wieke & Busch, Mirjam & Muntinga, Maaike & Nuijen, Jasper & Dedding, Christine. (2019). Mentale gezondheid van jongeren: enkele cijfers en ervaringen. RIVM, 2019. 23 p.
- Statbel - <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/driemaandelijkse-monitoring#figures>
- Trimbos
<https://www.trimbos.nl/kennis/mentale-gezondheid-preventie/expertisecentrum-mentale-gezondheid/mentale-gezondheid-jeugd/cijfers/>
- Van Bon-Martens et al (2021)
 Van Bon-Martens, M., Kleinjan, M., De Beurs, D., Nuijen, J., & Van den Brink, C. (2021a). 'Mentale gezondheid bij jeugd' in kaart gebracht. Een participatieve benadering via group concept mapping. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Vargas Lopez, F. (2024) *Better evidence for better mental health policy. Mind the inequalities gap*. PhD-thesis, Erasmus MC.
- WHO 2023 Coping through crisis: COVID-19 pandemic experiences and adolescent mental health and well-being in the WHO European Region. Impact of the COVID-19 pandemic on young people's health and well-being from the findings of the HBSC survey round 2021/2022. Technical document <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2023-7680-47447-69735>
- Windle et al A methodological review of resilience measurement scales.
 Windle, G., Bennett, K.M. & Noyes, J.
 Health Qual Life Outcomes 9, 8 (2011). <https://doi.org/10.1186/1477-7525-9-8>

Auteurs

Edis Sepo
Arne Mellaard

m.m.v. Chrystel Luijendijk, Chantal Kenens en Johan van Veelen.

Februari 2025.

Citeren als: Sepo, E en Mellaard, A. (2025) *De status van mentale gezondheid in Zuid-Holland Zuid: een verkenning*. Dordrecht: GGD Zuid-Holland Zuid.

Karel Lotsyweg 40
Postbus 166, 3300 AD Dordrecht

☎ 078 770 8500
✉ info@dgjzhz.nl
🌐 www.dienstgezondheidjeugd.nl

ADVIESNOTA dagelijks bestuur

Datum	13-02-2025
Onderwerp	Regionale opdracht GGD aanpak suïcidepreventie
Organisatieonderdeel	GGD
Portefeuillehouder	Eva Dansen
Doel van bespreken	Besluitvorming
Vergaderstukken	• Analyse aanpak suïcidepreventie 7-1-2025 • Samen minder suicide begrotingsvoorstel definitief • Verslag werksessie Samen Minder Suicide in ZHZ 19-11

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het dagelijks bestuur stelt u het volgende voor:

Gevraagd besluit:

- a. instemmen met het uitvoeren van een regionale aanpak suïcidepreventie door de GGD;
- b. verhogen van de gemeentelijke bijdrage met een bedrag van € 0,55 cent per inwoner ten behoeve van de regionale aanpak suïcidepreventie

Managementsamenvatting:

Landelijk wordt de WPG aangepast en krijgen gemeenten de taak en bijbehorende rijksmiddelen om een aanpak te maken op suïcidepreventie. Deze wet zal ingaan op 1 juli 2025 en gemeenten krijgen naar verwachting voor deze aanvullende taak € 0,55 per inwoner. De wijze waarop deze middelen beschikbaar worden gesteld aan de gemeenten is nog onbekend. Ter voorbereiding op deze nieuwe wet hebben de gemeenten en Jong JGZ, onder leiding van de GGD, het afgelopen half jaar inhoudelijk keuzes gemaakt voor de inzet van suïcidepreventie in de regio. Deze keuzes zijn vertaald in een begrotingsvoorstel waarbij voorsnag de looptijd van het MJP is aangehouden. De middelen worden ingezet om activiteiten zoals deskundigheidsbevordering en netwerksamenwerking te organiseren. De taak van de GGD zal zijn om de WPG taak suïcidepreventie te coördineren, regie te voeren op de uitvoering van activiteiten en de activiteiten te organiseren en faciliteren voor de netwerkpartners. Voorbeelden hiervan zijn het organiseren van de gatekeeperstraining van 113 of het implementeren van de STORM aanpak. Na goedkeuring van het AB, zal de GGD gezamenlijk met de gemeenten een implementatieplan opstellen.

Argumenten:

- a. Hiermee geven de gemeenten in de regio gezamenlijk uitvoering aan een wettelijke taak (vastgelegd in de WPG) die per 1 juli 2025 van kracht zal zijn.
- b. Door de gemeentelijke middelen te bundelen, kan er een regionale coördinator worden ingezet voor 16 uur per week en kunnen effectieve interventies regionaal ontwikkeld en ingekocht worden. De uitvoering vindt vervolgens zoveel mogelijk lokaal plaats.

Voorgeschiedenis:

De inhoudelijke keuzes en de intentie om de coördinatie bij de GGD te leggen zijn gemaakt tijdens een ambtelijke werksessie op 19-11 jl. Hierbij waren alle gemeenten en Jong JGZ aanwezig. Het uiteindelijke begrotingsvoorstel is in januari jl. naar de ambtenaren volksgezondheid verzonden.

Financiën: Kosten, baten en dekking

Gemeenten ontvangen van het Rijk, een bedrag van €0,55 cent per inwoner. Het daadwerkelijke bedrag zal naar verwachting in de meicirculaire bekend worden gemaakt, deze daadwerkelijke omvang zal door DG&J bij de gemeenten worden opgehaald.

Communicatie:

De ambtenaren volksgezondheid zijn gevraagd het voorstel voor te bereiden met hun bestuurder.

Juridische aspecten:

Er zijn geen juridische aspecten waar rekening mee gehouden dient te worden.

Personele aspecten:

In het huidige voorstel wordt uitgegaan van een coördinatierol van circa 16 uur per week. Aangezien hiervoor ook de benodigde middelen beschikbaar komen zijn er geen extra aspecten waar men rekening mee dient te houden.

Advies concerncontrol:

Ivm tijdsdruk om dit onderdeel mee te nemen in de zienswijzeprocedure, en geen extra zienswijzeprocedure op te moeten starten moet met name het implementatieplan nog later uitgewerkt worden.

Vervolgprocedure:

- De Ambtenaren Publieke Gezondheid zijn op de hoogte gebracht van het voorstel met het verzoek dit voor te bereiden met hun bestuurder. In het Ambtelijk overleg Publieke gezondheid zal dit nogmaals geagendeerd worden.
- Het wordt meegenomen in het proces begroting 2026, waarmee de nodige zienswijze procedure vanwege het verhogen van de gemeentelijke bijdrage is geborgd en wordt voorkomen dat gemeenten een aanvullende zienswijze procedure dienen te doorlopen voor de DG&J.

Samen Minder Suïcide in Zuid-Holland-Zuid

Begrotingsvoorstel regionale aanpak suïcide preventie 2025 - 2028 (versie 7-1-2025)

Achtergrond –landelijke ontwikkelingen

Na een initiatief wetsvoorstel van meerdere politieke partijen in de Tweede kamer werd door een meerderheid het voorstel aangenomen waarin er een structurele actieve rol wordt gevraagd van de overheid bij het voorkomen van zelfmoord.

In het kader van de verankering van integrale suïcide preventie in de Wet Publieke Gezondheid (houdende een wijziging van de Wet publieke Gezondheid, Wet integrale suïcidepreventie, Kamerstukken 35754), heeft het kabinet vooruitlopend op de afronding van de uitwerking van de wet, suïcidepreventie structureel opgenomen in de begroting. De minister van VWS wordt primair verantwoordelijk voor een Landelijke Agenda Suïcidepreventie, een communicatiestrategie en een onderzoeksprogramma. Gemeenten krijgen een belangrijke rol in de uitvoering. Bij de behandeling van het wetsvoorstel is uitgebreid aandacht gevraagd voor uitvoerbaarheid door de gemeenten. Om deze reden is er besloten om een decentrale uitvoeringstoets te laten uitvoeren door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

In de begroting is een bedrag van €0,55 tot €0,60 per inwoner gereserveerd *. Dit bedrag is echter onder voorbehoud van de uitvoeringstoets door de VNG. In de maand december 2024 worden de uitkomsten verwacht , tezamen met de terugkoppeling aan de Tweede Kamer.

De staatsecretaris heeft middels een brief aan de kamer gerapporteerd dat de op zijn vroegst haalbare inwerkingtreding van de wet, 1 juli 2025 zal zijn.

Achtergrond – regionale ontwikkelingen

Vooruitlopend op de landelijke ontwikkeling werden er in de regio Zuid-Holland Zuid reeds gesprekken gevoerd over het belang van suïcide preventie. Begin 2024 werd door de vertegenwoordigers vanuit de 10 regio gemeenten al de vraag gesteld over de noodzaak om met elkaar te verkennen op welke wijze we preventief aandacht kunnen besteden aan dit onderwerp.

In het ambtelijk overleg Publieke gezondheid op 26 maart 2024 werd een projectgroep samengesteld , bestaande uit Gorinchem, Zwijndrecht en de

Hoeksche Waard , een projectleider vanuit de DG&J en vertegenwoordiger van Jong JGZ. Op 2 mei 2024 werd het eerste overleg met de projectgroep gevoerd. Tijdens dit overleg werd besloten om een aparte bijeenkomst te organiseren over suïcide preventie en ambtelijk breed uit te nodigen (beleidsmedewerkers gezondheid, jeugd, onderwijs, maar ook kwartiermakers en teamleiders). Het doel van de bijeenkomst : Het breed informeren over de aanpak suïcide preventie. Verwacht wordt dat de opkomst groter is bij een online overleg. Tevens spreken we af om een vervolgbijeenkomst te organiseren in het kader van beleidsvorming. Uit praktische overweging wordt dit gepland rondom een ambtelijk overleg in fysieke vorm. De wens van de projectgroep is een doorgaande integrale lijn tussen welzijn, zorg en onderwijs. De projectgroep kiest voor een focus op de doelgroep 12-27 jaar. Deze focus kan dan worden uitgewerkt en dienen als blauwdruk voor andere doelgroepen.

Op 17 oktober 2024 heeft er een regionale bijeenkomst plaatsgevonden middels Microsoft Teams, waarin de ambtelijk vertegenwoordigers van 10 gemeenten uit de regio deelnamen. In deze bijeenkomst heeft 113 Zelfmoordpreventie informatie gegeven over de aanpak suïcide preventie en de kernelementen voor een succesvolle aanpak. Een vertegenwoordiger van Jong JGZ heeft informatie verstrekt over de gatekeeper training. In 2024 zijn 95% van de jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen in de regio Zuid-Holland Zuid getraind middels de gatekeeper training.

Het einde van de bijeenkomst bestond uit een inventarisatie middels een uitvraag via mentimeter.

Hieruit kwamen de volgende resultaten:

8 ambtelijk vertegenwoordigers gaven aan nog niet eerder een gesprek te hebben gevoerd met hun bestuurder waarbij het concept zelfmoordpreventie werd besproken. Echter ,gaven een aantal gemeenten aan dat er zeker wel bestuurlijke bewustwording is voor mentale gezondheid in het algemeen. Een aantal gemeenten heeft bijvoorbeeld het afgelopen jaar het beeld “de Stille Strijd” tentoon gesteld. De aanpak in de GGD regio Zaanstreek-Waterland is een mooi voorbeeld van hoe bestuurlijke bewustwording kan zorgen voor het voelen van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor dit onderwerp. Een aantal vertegenwoordigers gaf aan zeker in de toekomst het onderwerp te bespreken wanneer de context hier zich voor leent.

Evenveel gemeenten (10) zien suïcidepreventie als een sociaal domein brede taak, als dat gemeenten dit als taak zien van het beleidsterrein gezondheid (10). Dit komt overeen met de landelijke kadering onder de Wpg. 113 Zelfmoordpreventie adviseert vooral om zo integraal mogelijk te werken, zodat de impact van de aanpak groter is. Hiervoor is het zeker noodzakelijk om

andere beleidsterreinen te betrekken en op de hoogte te houden van de ontwikkelingen over suïcide preventiebeleid.

Op de vraag waar de regio het meeste in zou willen investeren in de preventiepiramide (van algemeen naar specifiek, van alle inwoners naar hoog risico individuen), komt geen duidelijke uitkomst. Daarom wordt deze vraag meegenomen naar de werksessie.

Tevens komt op de eerste inventarisatie rondom de vraag op welke doelgroep de regio zou willen focussen (12 tot 18 jaar, 18 t/m 27 jaar of 12 t/m 27 jaar), geen duidelijke regiovoorkeur naar voren. Daarom wordt deze vraag tevens meegenomen naar de werksessie.

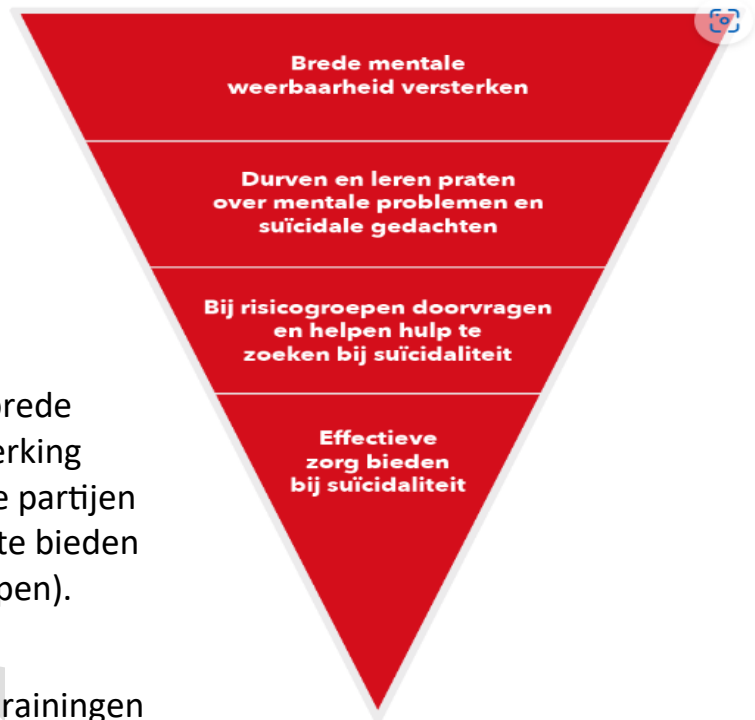
Op 19 november 2024 heeft de werksessie suïcide preventie plaatsgevonden. 9 gemeenten waren fysiek vertegenwoordigd én 1 gemeente had de input per mail aangeleverd, omdat zij niet aanwezig konden zijn vanwege een spoed situatie. Het doel van de sessie was het vormen van algemene beleidsuitgangspunten om tot een voorstel aanpak voor de regio ZHZ te komen: Hoe gaan we de komende jaren samen werken aan minder suïcide? In welke vorm? Waar leggen we de accenten, inhoud en proceskeuzes. Tevens werd van iedere gemeente geïnventariseerd welke keuzes zij zouden maken op het gebied van middelenverdeling door middel van een 12 punten model. Iedere gemeente heeft per onderdeel 12 punten verdeeld over verschillende componenten, zodat er een overzicht ontstaat van mogelijke verdeling van middelen op verschillende componenten.

Toelichting: Coördinatie en communicatie

Het component coördinatie is opgenomen om zorg te dragen voor een projectleider cq kwartiermaker aan de stellen die de aanpak vorm geeft, contact maakt én behoudt met verschillende partijen, verbinding zoekt tussen de verschillende partijen componenten in de aanpak en zorg draagt voor de aansturing van communicatie en de uitvoeringscomponenten. Het component communicatie kan worden ingevuld door het verzorgen van de publiekscampagne. Dit bestaat bijvoorbeeld uit jaarlijkse uitingen op de media kanalen omtrent suïcide preventieweek, het organiseren en communicatie over het evenement Walk into the light. Het is tevens mogelijk om 1k Z1e J3 (Ik zie je) Bank plaquettes te plaatsen op openbare plaatjes waar zitbanken staan door de regio heen en het promoten van de VraagMaar training. De VraagMaar training is een training gemaakt voor iedereen en heeft als doel effectief in gesprek te gaan met een ander en te onderzoeken of iemand denkt aan zelfdoding.

Toelichting: uitvoeringscomponenten

- De inzet van preventieprogramma's is een uitwerking van het doel om de brede mentale weerbaarheid te versterken, zoals benoemd in het Model hiernaast.
- De inkoop van trainingen is een middel om individuen te leren praten over mentale problemen en suïcidale gedachten.
- Het investeren in een netwerkbrede samenwerking, betreft de versterking van de verbinding tussen diverse partijen met als doel om effectieve zorg te bieden bij suïcidaliteit (hoog risico groepen).

Toelichting: specificatie inkoop trainingen

Het component inkoop trainingen betreft een inventarisatie van de prioritering op het inkopen van de gatekeepertraining: Welke doelgroepen ziet de regio als belangrijke gatekeepers, die suïcidaliteit kunnen signaleren en samen met het individu gaan kijken naar een passende vorm van hulp, zorg of ondersteuning?

Jaarlijks budget

Onderstaand een proefberekening van de verdeelsleutel op basis van stemmen, vertaald in een jaarlijks budget.

*Er van uitgaande dat er het gehele jaar sprake is van een volledig budget en op basis van de huidige raming van het kabinet in de rijksbegroting, op basis van €0.55 per inwoner

Verdeling jaarlasten	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen	Toegekend bedrag
Coördinatie en communicatie	39	€ 83.925,27
Uitvoeringscomponenten	81	€ 174.306,33
Totaal	120	€ 258.231,60

Specificatie Uitvoeringscomponenten	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen	Toegekend bedrag
Inzet preventieprogramma's	43	€ 62.459,77
Inkoop trainingen	43	€ 62.459,77
Netwerkbrede samenwerking	34	€ 49.386,79
Totaal	120	€ 174.306,33

Specificatie inkoop trainingen	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen	Toegekend bedrag
Medewerkers onderwijs	42	€ 21.860,92
Zorgprofessionals Jeugd	34	€ 17.696,93
Trainers sportverenigingen	28	€ 14.573,95
Leiders geloofsgemeenschappen	16	€ 8.327,97
Totaal	120	€ 62.459,77

Budget voor resterende MJP periode (2025-2028)

Onderstaand een proefberekening van de verdeelsleutel op basis van stemmen, vertaald in het budget van 2025 (1/2) en volledig (1) voor de jaren 2026,2027,2028

Nb. Deze berekening gaat er van uit dat de wijziging in de wet ingaat per 1-7-2025, zoals initieel beoogd is.

Verdeling jaarlasten	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen	Toegekend bedrag
Coördinatie en communicatie	39	€ 293.738,45
Uitvoeringscomponenten	81	€ 610.072,16
Totaal	120	€ 903.810,60

Specificatie Uitvoeringscomponenten	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen	Toegekend bedrag
Inzet preventieprogramma	43	€ 218.609,19
Inkoop trainingen	43	€ 218.609,19
Netwerkbrede samenwerking	34	€ 172.853,78
Totaal	120	€ 610.072,16

Specificatie inkoop trainingen	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen	Toegekend bedrag
Medewerkers onderwijs	42	€ 76.513,22
Zorgprofessionals Jeugd	34	€ 61.939,27
Trainers sportverenigingen	28	€ 51.008,81
Leiders geloofsgemeenschappen	16	€ 29.147,89
Totaal	120	€ 218.609,19

Verdeling op basis van voorbereiding en uitvoering

Het verdient aanbeveling om het budget over een langere periode anders te verdelen, dan een jaarbudget aan te houden.

In de beginperiode van 2025 en 2026 kan er dan geïnvesteerd worden op het realiseren van de netwerkbrede samenwerking. Tevens is het belangrijk dat de coordinatie goed op gang komt, zodat in de latere jaren de implementatie kan plaatsvinden (dat wil zeggen: de inzet van preventieprogramma's en de inkoop van trainingen).

Analyse aanpak Suïcide preventie “Samen Minder Suïcide in Zuid-Holland Zuid” 2025 -2028

Definitief dd 7-1-2025

Aanleiding

Naar aanleiding van de werksessie op 19 november jongstleden met de beleidsmedewerkers publieke gezondheid, is een begrotingsvoorstel opgesteld. In dit document wordt een analyse gemaakt van het begrotingsvoorstel naar aanleiding van de uitvoeringstoets van de VNG ^{*1}

Uit de uitvoeringstoets blijkt, dat er een grote variëteit is in het land omtrent de uitvoering van suicidepreventie. Sommige gemeenten doen nog niet aan suicidepreventie, waar andere gemeenten al jaren actief zijn met beleid en uitvoering. In de toets worden dit de ‘koploper’ gemeenten genoemd. De bevindingen van de VNG zijn gebaseerd op interviews met 15 gemeenten en 4 regio’s. Onze regio valt niet onder de ‘koploper’ gemeenten, maar is inmiddels in 2024 middels gesprekken wel verder gekomen met de bewustwording van de urgentie, de ontwikkeling van uitgangspunten in de beoogde aanpak en de prioritering van capaciteit en middelen.

SWOT-Analyse

De volgende analyse geeft een overzicht van de sterke punten, de zwakke punten , de kansen en bedreigingen van het begrotingsvoorstel gebaseerd op de beoogde aanpak.

Sterke Punten	Zwakke punten
-De wijziging in de wet publieke gezondheid geeft gemeenten een inspanningsverplichting om beleid te gaan ontwikkelen. Die verplichting leidt van vrijblijvendheid naar vanzelfsprekendheid en legt nadruk op de urgentie binnen gemeenten om capaciteit en middelen te organiseren. Vooruitlopend op de wettelijke verplichting hebben gemeenten aan het begin van 2024 al naar elkaar uitgesproken dat zij het belang zien van suïcide preventie en het ontwikkelen van een aanpak. De urgentie wordt dus gedragen. -De basis van uitgangspunten van de aanpak in Zuid-Holland Zuid voorziet in 4 van de 5 pijlers van het European Alliancemodel Against Depression (EAAD) model (namelijk publiekscampagne, trainen van professionals, kwetsbare groepen, netwerkbrede samenwerking). De inzet van dit model wordt ondersteund door het advies van de VNG.	-De huidige uitvoeringstoets geeft aan dat waarschijnlijk het budget van 10 miljoen dat is opgenomen in de rijksbegroting, niet voldoende zal zijn voor een onderbouwde effectieve aanpak en dat er aanvullende financiering nodig is. -Door het verminderde beschikbare budget zullen gemeenten hun aanpak afstemmen aan een beperkter ambitieniveau. -Na de werksessie van november 2024 is het belangrijk om aan het begin van het jaar wederom contact te hebben met de projectgroep en de ambtelijke vertegenwoordiging van de 10 gemeenten vanuit publieke gezondheid, om voortgang in het proces te houden. Er is echter nog geen wettelijke verplichting. Op zijn vroegst treedt de wijziging van de wet in per 1 juli 2024.

¹ Uitvoeringstoets integrale suicidepreventie. Eindrapport. VNG Realisatie, Den Haag, november 2024

-De regio is in 2024 uitgebreid ondersteunt met de deskundigheid van 113 zelfmoordpreventie. Dit heeft ervoor gezorgd dat de basis kennis over suïcide preventie is verspreid en aanwezig is bij de coördinator vanuit de GGD, bij de ambtenaren publieke gezondheid en de vertegenwoordiging bij Jong JGZ. -Door gebruik te maken van de MJP periode, kan gezorgd worden voor een langere termijn planning. Dit is belangrijk omdat die tijd nodig is voor het creëren van een netwerkbrede samenwerking die de regio wenst voor de doelgroepen 12 tot 18 en 18 t/m 27 jaar.	-Het begrotingsvoorstel heeft een verdeling gemaakt met het zwaartepunt van het coördineren en bouwen van de netwerksamenwerking in de eerste twee jaren en de uitvoering van de preventieaanpak en de trainingen in de laatste twee jaren, het is echter niet zeker of de coördinatie en netwerksamenwerking na 2 jaar kan worden afgeschaald. -De beoogde aanpak en het begrotingsvoorstel voorziet momenteel nog niet in het monitoren en evalueren van de aanpak suïcide preventie, dit wordt geadviseerd vanuit de uitvoeringstoets. -De beoogde aanpak voorziet momenteel in de doelgroep 12 t/m 27 jaar, het vraagt geen aandacht voor andere leeftijdsgroepen of specifieke doelgroepen. -Het begrotingsvoorstel dat volgt uit de werksessie is opgesteld voordat de uitkomsten van de uitvoeringstoets van de VNG bekend waren. Daarom zijn een aantal factoren niet opgenomen in de werksessie met de ambtenaren publieke gezondheid op 19 november j.l.
Kansen - -Het bundelen van krachten van 10 regiogemeenten geeft ruimte voor een krachtig budget waarin efficiënt gewerkt kan worden, bijvoorbeeld bij de inkoop van trainingen. Er kunnen bijvoorbeeld voor het voortgezet onderwijs trainingen gezamenlijk worden ingekocht, waardoor de kosten beperkt blijven. -Het werken met 1 coördinator binnen de regio biedt de kans om de effectiviteit van de aanpak te vergroten en te voorkomen van veel losse initiatieven. -De aanpak biedt een kans om integrale samenwerking te stimuleren op diverse niveau's binnen gemeenten, van preventie naar zorg, maar tevens ook tussen jeugd en onderwijs.	Bedreigingen -De beleidsvrijheid. De wet laat in grote mate open wat de inhoud van dit beleid dient te zijn. De bedreiging hiervan is, dat de invulling van de uitvoering niet volledig vast staan en dat geeft veel ruimte voor interpretatie en tevens discussie. Het is een uitdaging om 10 gemeenten op dezelfde koers te houden omtrent de invulling, wanneer de wet hier geen richtlijn voor biedt. -De mogelijkheid om suïcide preventie onderdeel te laten zijn van een bredere aanpak mentale gezondheid. Dit kan ervoor zorgen dat het onderwerp minder prioriteit of aandacht ontvangt, omdat het onderdeel wordt van een groter geheel. Voor deze regio specifiek is het een bedreiging, omdat het werktempo van de ontwikkeling van deze aanpak sneller is

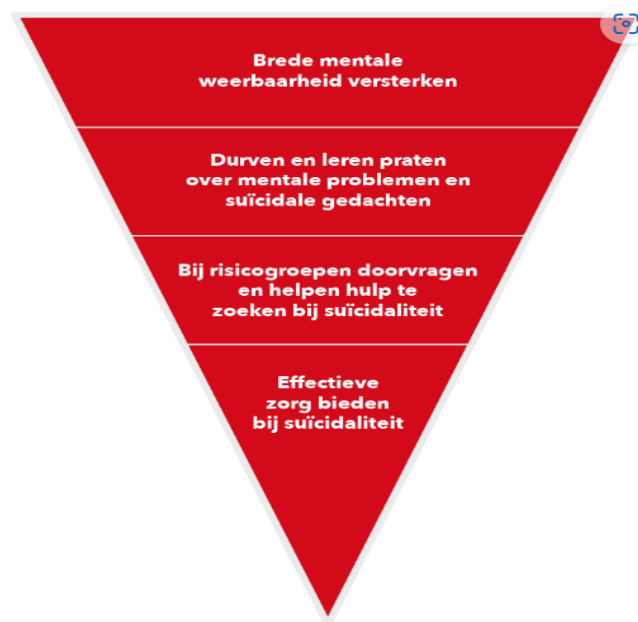
-De aanpak biedt een kans om integrale samenwerking te stimuleren in het zorgdomein tussen diverse aanbieders van zorg. Het kan inzicht geven in de prioritering van zorg/hulp vragen en tevens kan het intercollegiale samenwerking stimuleren binnen de 2^e lijn, maar tevens ook tussen de 1^e lijn (Huisartsen) en 2^e lijn ((jeugd) GGZ aanbieders). -De aanpak biedt een kans om de mentale weerbaarheid te versterken van jongeren en jongvolwassenen van 12 t/m 27 jaar. Indien andere financiering voor dit doel ontbreekt, kan dit toch bewerkstelligt worden middels deze aanpak. Er ligt een hoge urgentie bij deze doelgroep, omdat suïcide doodsoorzaak nummer 1 is bij jongeren en jongvolwassenen.	verlopen dan het proces ontwikkeling visie mentale gezondheid in het jaar 2024. -Er is structureel behoefte aan een projectleidersrol en die van netwerkgeregisseur(s), gezien de krapte op de arbeidsmarkt is het werven van extra capaciteit lastig. Tevens is de kans op verloop groot. In het kader van het verstevigen van relatiebeheer met gemeenten en externe partners is het zeer belangrijk dat er sprake is van continuïteit en zoveel mogelijke vaste gezichten. -Uit de uitvoeringstoets van de VNG blijkt dat de aanpak afhankelijk is van capaciteit en prioriteit bij netwerkpartners. De toenemende wachtlijsten binnen de Jeugdhulp en de GGZ zijn ook een groot risico voor de uitvoering van de aanpak. -Uit de uitvoeringstoets blijkt tevens dat scholen één van de lastigste partijen zijn om aan te sluiten bij de aanpak suïcide preventie. Binnen de regio is dit tevens een zorg: Zo werden de beleidsmedewerkers onderwijs uitgenodigd voor de informatiebijeenkomst over suïcide preventie, maar verschenen er alleen beleidsmedewerkers gezondheid en jeugd. -De huidige situatie van de VNG na terugtrekking uit het IZA , biedt op korte termijn geen kansen om de samenwerking te verstevigen onder de structuur van het IZA. Er moet dus gezocht worden naar een andere vorm van borging.

Verslag werksessie Samen Minder Suïcide in ZHZ
Auteur: Carina Weerdenburg
Datum: 22-11-2024

Op dinsdag 19 november heeft de werksessie Samen Minder Suïcide in ZHZ plaatsgevonden. Deze werksessie is voorbereid door ambtelijke vertegenwoordiging van de projectgroep bestaande uit de Gemeente Hoeksche Waard, Zwijndrecht en Gorinchem.

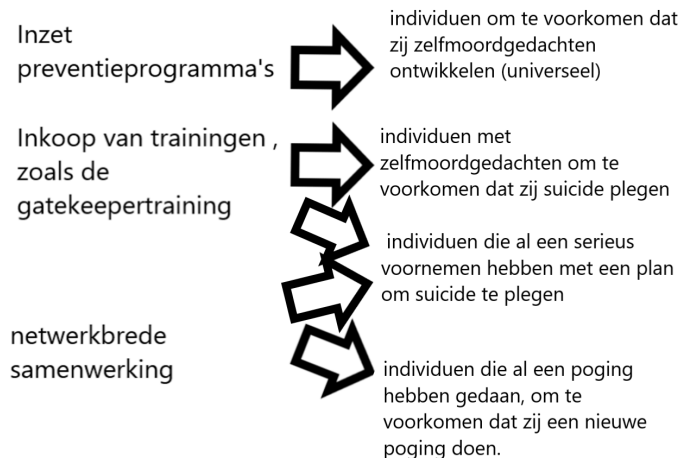
Er waren vertegenwoordigers van 9 gemeenten aanwezig . Gemeente Zwijndrecht kon niet aanwezig zijn, maar heeft de inbreng per mail voor de vergadering ingeleverd.

We zijn in gesprek gegaan over de aanpak suïcidepreventie in de componenten zoals deze worden geadviseerd door 1-1-3 zelfmoordpreventie, om te komen tot een effectieve integrale aanpak.

De regio heeft een keuze gemaakt in de verhouding tussen deze componenten (waar is meer en waar is minder aandacht voor in de uitvoering).

- 1. Inzet preventieprogramma's (brede mentale weerbaarheid versterken)**
- 2. Inkoop van trainingen**
- 3. Netwerkbrede Samenwerking**

Brede mentale weerbaarheid versterken

1. De brede mentale weerbaarheid kan versterkt worden middels diverse preventieprogramma's, zoals bijvoorbeeld "Storm" of "Psychologie in het Onderwijs". Een beperking van deze twee programma's, is dat de setting zich beperkt tot (de doelgroep van) het onderwijs.

Durven en leren praten over mentale problemen en suïcidale gedachten

2. Het uitvoeringscomponent "bespreekbaar maken van mentale problemen", kan onder andere worden uitgevoerd door het inkopen van de "gatekeepers training". De gatekeepers training leert deelnemers:

De training leert deelnemers:

- om te gaan met signalen van suïcidaliteit of een vermoeden daarvan
- met concrete handvatten en zonder schroom een gesprek te voeren met cliënten, patiënten, mensen, leerlingen of studenten over wanhoop en doodsverlangen
- verantwoord (en gefaseerd) kunnen doorvragen en weten wat daarin de grens is
- te weten wanneer en hoe ze kunnen doorverwijzen naar professionele hulp

De gatekeepers training is gemaakt voor professionals.

De regio heeft een keuze gemaakt voor welke beroepsgroep zij de grootste voorkeur hebben om de gatekeepers training in te kopen. Gezamenlijke inkoop en aanbod van trainingen, levert naast koste efficiëntie ook het verbinden van diverse professionals op (leren van elkaar).

Tevens is voor het informele -niet professionele- netwerk (lees: alle inwoners in de privé setting) de "Vraagbaar training" van 113 vrij toegankelijk.

Bij risicogroepen doorvragen en helpen hulp te zoeken bij suïcidaliteit

3. Richting geven aan doelgroep. De projectgroep heeft eerder gekozen voor een focus doelgroep van de aanpak. Dit zijn jongeren en jongvolwassenen van 12-27 jaar.

Tijdens de inhoudelijke bijeenkomst van 17 oktober is het verzoek gedaan om de cijfers over suïcidale gedachten mee te nemen naar deze werksessie.

De cijfers uit de gezondheidsmonitor jeugd en jongvolwassenen zijn gepresenteerd:

Gezondheidsmonitor Jeugd (2021 en 2023):

Heeft in de afgelopen 12 maanden - Regio ZHZ

		2021		2023
	Regio ZHZ	Nederland	Regio ZHZ	Nederland
wel eens suïcide overwogen, 13-jarigen	18%	21%	20%	-
wel eens suïcide overwogen, 15-jarigen	18%	20%	22%	-
(heel) vaak suïcide overwogen, 13-jarigen	4%	5%	4%	-
(heel) vaak suïcide overwogen, 15-jarigen	4%	4%	6%	-
wel eens suïcide overwogen, 13- en 15-jarigen	18%	20%	21%	-
(heel) vaak suïcide overwogen, 13- en 15-jarigen	4%	4%	5%	-
wel eens suïcide overwogen, meisjes 13- en 15-jarigen	20%	24%	25%	-
wel eens suïcide overwogen, jongens 13- en 15-jarigen	13%	16%	16%	-
(heel) vaak suïcide overwogen, meisjes 13- en 15-jarigen	4%	5%	5%	-
(heel) vaak suïcide overwogen, jongens 13- en 15-jarigen	3%	3%	4%	-
wel eens suïcide overwogen, vmbo 13- en 15-jarigen	17%	22%	21%	-
wel eens suïcide overwogen, havo 13- en 15-jarigen	19%	20%	22%	-
wel eens suïcide overwogen, vwo 13- en 15-jarigen	18%	18%	19%	-

Uit de gezondheidsmonitor voor Jongvolwassenen (2022) volgt de volgende data:

Nare gedachten									
Zuid-Holland Zuid 2022									
	Man	Vrouw	16-17 jaar	18-20 jaar	21-25 jaar	Lage opl.	Midden opl.	Hoge opl.	Totaal
Heeft de laatste 12 mnd er een enkele keer tot heel vaak serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Heeft de laatste 12 mnd er (heel) vaak serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven	28	36	34	36	31	56	34	27	33
	5	8	8	7	6	16	7	4	7

De duiding van de cijfers is complex (dit heeft onder andere te maken met de tijdsgeest tijdens de metingen, in en tijdens de covid-19 periode) en geven daarmee geen richting om een keuze te maken voor de ene, dan wel de andere doelgroep. De algemene consensus is, dat ieder percentage al voldoende alarmerend is, om hier niet op te acteren.

Effectieve zorg bieden bij suïciditeit

Na een analyse van de netwerkstructuur, blijkt dat er veel partijen zijn die in de structuur vallen van 12-18 (jeugd). Dit zijn soms andere partijen dan spelers in het veld die in contact komen met jongvolwassenen in de leeftijd van 18-27 jaar. Het zou betekenen dat er 2 netwerk structuren ontstaan, omdat bijvoorbeeld de GGZ zorg die gekoppeld is aan het zorgcomponent, soms wordt geleverd door andere

partijen. Tevens is Jong JGZ betrokken tot de leeftijd van 18 jaar oud en zijn partijen in het voortgezet onderwijs dit vaak ook.

Tevens zijn de financieringsstructuren binnen de ondersteuning geleverd vanuit het sociaal domein, vaak “geknipt” op de leeftijd van 18 jaar. In algemene zin geldt dat tot de leeftijd van 18 jaar de Jeugdwet geldt en vanaf 18 jaar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Soms wordt zorg voor jeugd gecontinueerd binnen het kader verlengde jeugdwet (tot 21 jaar), maar dit reikt niet tot de leeftijd van 27 jaar en betreft uitzonderingssituaties. De Geestelijke gezondheidszorg (vaak betreft dit, gespecialiseerde GGZ) wordt geleverd vanaf 18 jaar middels de zorgverzekeringswet.

Sommige partijen binnen de netwerken zijn per gemeente anders ingericht of hebben een andere focus. Voor het uitwerken van het complete overzicht aan netwerkstructuren is daarom lokale input benodigd. 1-1-3 zelfmoordpreventie adviseert om tevens lokale netwerkstructuren te bewerkstelligen.

De regio heeft een brede voorkeur om de doelgroep 12 t/m 27 jaar aan te houden. De haalbaarheid van deze voorkeur en uitwerking in diverse netwerkstructuren zullen worden getoetst aan de begroting.

Tijdens de voorbereiding van deze werksessie, is de nadrukkelijke wens besproken vanuit de projectgroep dat er, naast coördinatie en communicatie, tevens aandacht moet zijn voor de uitvoeringscomponenten (brede mentale weerbaarheid versterken, inkoop van trainingen en netwerkbrede samenwerking realiseren).

Afgesproken is om tijdens de werksessie te inventariseren, wat de regio beoogt aan verhouding tussen coördinatie en communicatie en uitvoeringscomponenten. Dit geeft richting aan de prioritering van coördinatie en uitvoering.

Onder coördinatie en communicatie wordt verstaan:

Het aanstellen en bekostigen van een projectleider die de aanpak draagt.

De communicatie omtrent suïcidepreventie binnen de regio. Met communicatie bedoelen we nadrukkelijk de publiekscampagne.

voorbeelden zijn, het aansluiten op de suïcidepreventie week (jaarlijks), het organiseren van het evenement “Walk into the Light” (eenmalig of jaarlijks).

Een doorlopende communicatiecampagne is bijvoorbeeld het plaatsen van 1k Z1e J3 (Ik zie je) plaquettes op bankjes in de publieke ruimte.

De 10 gemeenten hebben hun voorkeuren kenbaar gemaakt middels een 120 punt verdeling (12 punt per gemeente), over de keuzes zoals hierboven beschreven.

Dit is een overzicht van de puntenverdeling van de optelsom van 10 gemeenten:

Coördinatie en Communicatie versus uitvoeringscomponenten:

Verdeling	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen
Coördinatie en communicatie	39
Uitvoeringscomponenten	81
Totaal	120

De specificatie van de uitvoeringscomponenten:

Specificatie Uitvoeringscomponenten	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen
Inzet preventieprogramma	43
Inkoop trainingen	43
Netwerkbrede samenwerking	34
Totaal	120

De specificatie van de inkoop trainingen:

Specificatie inkoop trainingen	Verdeelsleutel o.b.v. stemmen
Medewerkers onderwijs	42
Zorgprofessionals Jeugd	34
Trainers sportverenigingen	28
Leiders geloofsgemeenschappen	16
Totaal	120

Aan het eind van de werksessie is afgesproken dat het puntenmodel richting gevend is voor het begrotingsvoorstel dat hier uit volgt. Vervolgens wordt dit voorstel getoetst aan de uitvoeringstoets (*nog nader te publiceren door de VNG). Vervolgens zal dit in een volgende sessie in 2025 gepland en besproken worden. De regio spreekt de brede voorkeur uit om de rol van projectleider te (blijven) beleggen bij de DG&J. Dit houdt in dat zowel de coördinatie als de communicatie dan door de DG&J zal worden uitgevoerd. De DG&J gaat op zoek naar een projectleider die vanaf het jaar 2025 vervolg zal geven aan de processturing.

Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 166
3300 AD Dordrecht

Gemeente Sliedrecht

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

Geacht bestuur,

Telefoon **14 0184**
gemeente@sliedrecht.nl
www.sliedrecht.nl

Wij hebben van u een schriftelijk verzoek ontvangen om onze zienswijze te geven op de jaarstukken 2024 en de begroting 2026. Met deze brief informeren wij u over de zienswijze van onze gemeenteraad op deze stukken. Samenvattend zien wij geen reden om wijzigingen te vragen op de aangeboden stukken, maar wij willen u wel graag een aantal wensen en kanttekeningen meegeven.

Datum
03-06-2025

Inleiding

Gemeenten staan vanaf 2026 voor grote financiële uitdagingen door de sterk afnemende Rijksmiddelen. Als gemeente Sliedrecht zien ook wij ons geconfronteerd met grote financiële uitdagingen. Het ravijnjaar 2026 is ook voor ons een jaar waarin wij, bij ongewijzigd beleid, structureel te maken zullen krijgen met grote tekorten in het meerjarenperspectief. Scherpe keuzes zijn om deze reden helaas onvermijdelijk. Dit heeft zeer waarschijnlijk ook gevolgen voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Uw brief van

Wij vragen u om binnen deze context in te blijven spelen op bovengenoemde ontwikkelingen. Wij vragen om een scherpe focus op de lopende bestuursopdracht, die als doel heeft om de kosten (verder) te verlagen. Hierbij past ook terughoudendheid in de vorming van nieuw beleid, het voorkomen van intensiveringen van het huidige beleid, het oplossen van knelpunten binnen de bestaande begroting én een blijvend kritische blik op uw bedrijfsvoering. Wij willen u in dit kader vragen uzelf uit te blijven dagen, risico's te durven nemen en te zorgen dat alles bespreekbaar is. Dit moet wat ons betreft het uitgangspunt zijn in de komende periode. We geloven er in dat we samen met u in staat zijn om de financiële uitdagingen van de komende jaren succesvol het hoofd te bieden.

Afdeling
Samenleving

Behandeld door
N. Klomp-Siebeling

Jaarstukken 2024

In 2024 heeft u veel prestaties geleverd volgens de afspraken. Wij willen onze waardering uitspreken voor de wijze waarop de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) zich heeft ingezet in 2024.

DG&J

Het jaar 2024 wordt binnen de DG&J afgesloten met een voordelig resultaat van 1,1 miljoen. Het voorstel is om van dit resultaat € 350.000 toe te voegen aan de, nog te vormen, bestemmingsreserve Mentale Gezondheid en het overige resultaat à € 797.995 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Wij staan positief tegenover dit voorstel gezien de goede onderbouwing van de bestemmingsreserve. Mentale gezondheid is wat ons betreft een belangrijk thema om op in te zetten vanwege de groeiende urgentie en de

grote impact op onze samenleving en wij zien er een meerwaarde in wanneer de DG&J dit thema breed op kan pakken.

SOJ

Binnen de SOJ wordt het jaar 2024 voor Sliedrecht positief afgesloten met een voordelig resultaat van € 154.465 ten opzichte van de 2^e Burap 2024. De inschatting die gemaakt is bij de 2e Burap 2024 is wederom realistisch gebleken. Wij zijn positief gestemd over de betrouwbaarheid van het forecast model waarmee door de SOJ gewerkt wordt. Daarnaast heeft u zeer positieve resultaten geboekt met de aanpak van het woonplaatsbeginsel, we bedanken u voor de acties die u hierop heeft ondernomen.

Begroting 2026

Ons algemene uitgangspunt is dat u uw taken binnen het beschikbaar gestelde budget uitvoert. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals aangegeven in de kaderbrief 2026. Het AB heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn). Wij geven nu achtereenvolgens onze zienswijze op de voorstellen.

Indexering van de begroting

Wij kunnen ons vinden in het indexeren van de gemeentelijke bijdragen voor 2026 zoals vastgesteld in de kaderbrief 2026.

Meldpunt Zorg en Overlast

U vraagt om een incidentele uitbreiding van 1 fte, waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 145.964 nodig is. Voorgaande jaren zijn wij akkoord gegaan met de incidentele uitbreiding van het Meldpunt Zorg en Overlast. Aangezien er op dit moment hard gewerkt wordt aan een herdefiniëring van de taken van de OGGZ en inmiddels is aangetoond dat er substantieel meer en complexere meldingen op te volgen zijn, zullen wij hier ook voor 2026 in mee gaan. We zijn ons ervan bewust dat als deze meldingen niet voldoende opgevolgd worden, dit een negatief effect heeft op onze meest kwetsbare inwoners en hun sociale omgeving. Dit willen we zoveel mogelijk voorkomen. In Sliedrecht zetten we al langere tijd zelf ook stevig in op het vroegtijdig opsporen en opvolgen van zorgmijdende inwoners door het verbeteren van de integrale samenwerking. Onze Wijk-GGD'ers hebben hier een belangrijk aandeel in. Onze verwachting is om deze reden dat het Meldpunt Zorg en Overlast relatief minder complexe meldingen te verwerken krijgt vanuit Sliedrecht, maar we zien het belang in van een goed functionerend meldpunt.

Veilig Thuis

U vraagt om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd ook kritisch naar. Wij geloven er nog altijd in, dat wanneer alle gemeenten binnen hun lokale teams goed op sterkte zijn met betrekking tot het thema veiligheid, er minder inzet vanuit Veilig Thuis nodig is, omdat er eerder afgeschaald kan worden en meer opgepakt kan worden door de lokale teams. De uitkomst van de impactanalyse zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren. Eén van de maatregelen die u schetst, is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. U geeft aan dat dit inspanningen vraagt van Veilig Thuis én van gemeenten en hun lokaal team. U geeft daarbij tevens aan dat dit verder wordt uitgewerkt in 2025.

We waarderen het feit dat Veilig Thuis actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. Tegelijkertijd vinden we zorgvuldigheid hierin belangrijk. De komende jaren gaat er niet alleen op dit vlak, maar binnen het gehele sociale domein, steeds meer gevraagd worden van onze lokale teams. Wij verwachten om deze reden dan ook van u, dat u samen met de gemeenten en de

lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van de meest kwetsbare gezinnen moet ten allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere.

Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijk van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario.

Daarnaast hebben wij vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gemaakt en verwachten dat u ons pro actief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk, maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid.

Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten

U vraagt om een structurele uitbreiding van 2,6 fte bovenop de huidige 12,9 fte. Hiervoor is een aanvullende inwonerbijdrage nodig. Een formatie van 15,5 fte is nodig om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Dit voorstel is het resultaat van de bestuursopdracht waar de afgelopen maanden aan is gewerkt. Wij zijn ook al met u in gesprek om lokaal inhoudelijke prioriteiten te stellen, samen met alle ketenpartners. We hopen dat de nieuwe werkwijze op termijn zal leiden tot minder verzuim en dus een lagere benodigde inzet.

Mentale gezondheid

Wij staan positief tegenover het vormen van de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid en kunnen ons dus vanzelfsprekend ook vinden in het onttrekken van een bedrag uit deze bestemmingsreserve.

Structurele inwonerbijdrage voor suïcidepreventie

U vraagt om een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van ongeveer € 259.240 voor suïcidepreventie. Hiervoor ontvangen de gemeenten middelen vanuit het Rijk. Het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen is daarbij kaderstellend. Plannen die u samen met gemeenten maakt op dit thema mogen niet leiden tot aanvullende begrotingsvoorstellen in de komende jaren.

Privacy officer

U vraagt om een structurele bijdrage van € 115.000 voor de privacy officer. Aangezien dit een wettelijke verplichting is, kunnen wij ons hier in vinden.

Serviceorganisatie Jeugd

De stabilisatie van de groei van het jeugdhulpgebruik in Sliedrecht van de afgelopen jaren, heeft zich doorgezet. In de begroting 2026 is er door u opnieuw voor gekozen, vanwege evenwichtig begrotingsbeleid, zowel geen besparingen als geen groei te verwerken. Als voorstander van realistisch begroten staan wij op dit moment achter deze keuze en achten wij de opgenomen raming realistisch. We zien uit naar de raming van de besparingen als gevolg van het verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en vragen u met nadruk deze te verwerken in de definitief vast te stellen begroting 2026, en de onzekerheden te verwerken in de risicoparagraaf. Wel willen wij nogmaals meegeven dat wij de komende jaren graag met elkaar toewerken naar de situatie geen groei - wel besparingen. Dit is noodzakelijk om de jeugdhulputgaven, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden.

Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulpuitgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals wij vorig jaar in onze zienswijze aangegeven hebben juichen wij het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Wij zijn benieuwd naar de uiteindelijke resultaten.

Tot slot

Wij verwachten dat u conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen een reactie uit zult brengen op de door ons ingebrachte punten en dat de door ons ingebrachte punten hun weg zullen vinden in de uitvoering.

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

De griffier

mr. R.P.A. van Aalst

De burgemeester,

mr. drs. J.M. de Vries

GEVUDO

Gemeenschappelijke Regeling

Aan
de colleges en de gemeenteraden
van de deelnemende gemeenten
in de Gemeenschappelijke regeling GEVUDO

Datum	3 maart 2025	Behandelaar	C.R. Bruggeling (078-7704707)
Uw kenmerk	--	Ons kenmerk	
Onderwerp	Gelegenheid tot kenbaar maken zienswijze ontwerp-begroting Gevudo 2026		

Geacht college, geachte gemeenteraad,

Namens het Algemeen Bestuur van Gevudo zenden wij u de ontwerp-begroting 2026, met daarin ook de meerjarenbegroting tot en met 2029. Gevudo biedt uw gemeenteraad hierbij de gelegenheid om een zienswijze naar voren te brengen.

De wettelijke termijn is 12 weken voor de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Omwille van het voorbereiden van de aandeelhoudersvergadering van HVC staat er nu een Algemeen Bestuur gepland op 26 mei. We waarderen het als u voor deze datum uw zienswijzen kenbaar maakt.

Ter kennisname vindt u bij deze brieven ook de jaarstukken 2024.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van GEVUDO

de voorzitter

T.F. De Jonge

de secretaris,

C.R. Bruggeling

GEVUDO
Gemeenschappelijke Regeling

Ontwerp-Begroting 2026

Inhoudsopgave

Algemene inleiding	3
Doel van de regeling.....	3
Bestuur	3
Samenstelling Dagelijks en Algemeen Bestuur (DB/AB)	3
A. BELEIDSDEEL.....	4
1. <i>Programmaplan</i>	4
1.1. Wat wil Gevudo bereiken?.....	4
1.2. Wat doet Gevudo daarvoor?	5
1.3. Wat mag het kosten?.....	6
1.4 Meerjarenraming	6
2. <i>BBV-paragrafen en overzichten</i>	8
2.1. Risicoparagraaf	8
2.2. Balans/ kengetallen BBV	9
2.3. Financiering	10
2.4. Bedrijfsvoering	10
2.5. Verbonden partijen	10
B. BEGROTING 2026.....	11
Toelichting, mede in relatie tot BBV-eisen	12
C. VASTSTELLING	12

Algemene inleiding

De begroting 2026 geeft een overzicht van de ontwikkelingen en financiële effecten van de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Vuilverwerking Dordrecht en Omstreken. Afgekort Gevudo. Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (hierna HVC) te Alkmaar en behartigt en coördineert de aandeelhoudersbelangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.

U leest in dit document over de exploitatiebegroting met het resultaat van het voorgaande jaar. De begroting omvat ook een meerjarenraming en een prognose van de financiële positie. De begroting is opgesteld conform de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

We verwachten net als voorgaande jaren voor 2026 een sluitende exploitatie. De eigen kosten verrekenen voorafgaand aan het uitbetalen van de ontvangen provisie in de 2e de tranche aan het eind van het boekjaar. Deze eigen kosten beperken zich tot secretariële en financiële taken, uitgevoerd middels een dienstverleningsovereenkomst door de gemeente Dordrecht. De kans is daarom klein dat gedurende het jaar grote wijziging in de begroting zullen plaatsvinden.

Doel van de regeling

Volgens de huidige Regeling is het doel van Gevudo het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC, in de ruimste zin des woords, en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC.

De gemeenschappelijke regeling bestaat uit de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.

In 2025 vindt finale besluitvorming en inwerkingtreding van de in 2024 herziene Gemeenschappelijke Regeling plaats. Deze wijziging heeft geen financiële gevolgen.

Ook zal de financiële verordening die in 2024 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld in werking treden.

Bestuur

De regeling kent drie bestuursorganen:

- het algemeen bestuur;
- het dagelijks bestuur;
- de voorzitter.

Samenstelling Dagelijks en Algemeen Bestuur (DB/AB)

Leden van het Dagelijks Bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het Algemeen bestuur in nieuwe samenstelling, nadat gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden. In de huidige Regeling is qua personele invulling alleen bepaald dat de voorzitter wordt geleverd door de gemeente Dordrecht en dat zitting in het bestuur vervalt bij beëindiging van de functie in de eigen gemeente. Daarnaast is het gebruik dat de zgn. Waardlandengemeenten de vice-voorzitter voordragen.

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit:

T.F. de Jonge, voorzitter (Dordrecht)
M. de Boer (Gorinchem; vice voorzitter)
R.J. Lafleur (Hendrik Ido Ambacht)
T. van Maanen (Vijfheerenlanden)

Naast deze leden zijn de overige leden van het Algemeen Bestuur:

A. Bikker (Molenlanden)
Mevr. J.E.T.M. van Dongen (Zwijndrecht)
M. Japenga (Alblasserdam)
A. Kosten (Papendrecht)
J. Nederveen (Hardinxveld-Giessendam)
T. Spek (Sliedrecht)

A. BELEIDSDEEL

1. Programmaplan

1.1. Wat wil Gevudo bereiken?

Gevudo functioneert als een houdstermaatschappij en voert zelf geen operationele taken meer uit op het gebied van afval. Het participeren in HVC is een voorwaarde geweest voor overname van die taken. Het directe maatschappelijke effect van het houderschap is derhalve thans beperkt. Het programmaplan is vooral afhankelijk van geagendeerde aandeelhoudersvoorstellen van HVC.

Gevudo kan haar invloed onder meer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aanwenden wanneer over zaken wordt beslist die maatschappelijke en financiële belangen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling raken. Gevudo behoort momenteel tot grootste aandeelhouders. Echter door toetreding van nieuwe aandeelhouders verwatert het belang aandelen A. Er is geen sprake van een doorslaggevende stempositie. Het is van belang met andere aandeelhouders het gezamenlijke draagvlak én de invulling van het partnerschap met HVC te blijven bepalen.

Los van financiële afwegingen spelen in toenemende mate inhoudelijke afwegingen.

Gevudo zoekt naar een balans tussen het beheersen van financiële risico's en het realiseren van maatschappelijke beleidsdoelstellingen. Kerndoelen hierbij zijn;

- de warmtetransitie als cruciaal onderdeel van de energietransitie en mede in relatie tot verlichten netcongestie.
- circulariteit en duurzaamheid door inzet op preventie, hergebruik en terugwinning van grondstoffen.

Programma

In 2026 vragen de volgende onderwerpen om een zorgvuldige weging tussen financiële risico's en maatschappelijke doelen:

1. De impact van de herijkte strategie op de garantstelling. In 2024 heeft NV HVC hun strategie herijkt voor de periode 2025-2030. Zowel aan de afval als aan de energiekant wil HVC komende jaren investeren. Om aan deze financieringsbehoefte te voldoen heeft de directie samen met de raad van commissarissen besloten de maximale garantstelling op te hogen. Elk investeringsvoorstel boven de 10 miljoen zal nog wel ter besluitvorming aan de aandeelhouders worden voorgelegd.
2. Relatie tussen resultaten en tarieven: De energieactiviteiten van HVC zijn deels afhankelijk van regulering en marktbewegingen, zowel qua inkoop en verkoopprijzen als qua afname. Onzeker is hoe nieuwe wetgeving rondom warmte en de ACM-regulering zal uitpakken. Zowel voor warmte als voor afval bepalen tarieven het maatschappelijke draagvlak, vandaar dat Gevudo graag inzicht heeft in hoe de deelresultaten binnen de holding samenkomen.
3. In het tegengaan van klimaatverandering heeft Europa CO2-heffingen, welke ook in rekening worden gebracht bij afvalverbrandingsinstallaties. Ook dit zal van

invloed zijn op de resultaten die NV HVC kan realiseren, vandaar dat de herijkte strategie ook een verduurzamingsslag behelst. Gevudo kijkt hoe NV HVC dit technisch en financieel kan gaan realiseren en wat in de tussentijd onder invloed van de heffingen gebeurt met de tarieven.

1.2. Wat doet Gevudo daarvoor?

Door middel van bestuursvergaderingen wordt contact onderhouden met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Gevudo vaardigt een vertegenwoordiger af naar de vergaderingen van aandeelhouders in HVC. Een ambtelijk adviesteam, momenteel samengesteld uit adviseurs van de gemeenten Dordrecht, Molenlanden en Gorinchem, heeft een actieve adviesrol en kan gevraagd en ongevraagd advies aan het Dagelijks en Algemeen bestuur geven. Waar nodig wordt ook ambtelijk bij andere deelnemers gesondeerd. Het team draagt via de secretaris zorg voor de advisering op vergaderstukken van HVC. Ook neemt dit team deel aan informatiebijeenkomsten van HVC.

De operationele taken van Gevudo (secretariaat, financiën, post- en archiefzaken) worden verzorgd door het zogeheten serviceonderdeel van de gemeente Dordrecht. Specifiek over energietransitie kan aanvullende advisering van deskundigen worden gevraagd binnen de deelnemende gemeenten. Zo nodig wordt extern advies ingewonnen, al of niet in samenwerking met andere aandeelhouders.

1.3. Wat mag het kosten?

Programma algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting				
		9				
Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief mutaties reserves	811	850	754	754	754	754
Baten exclusief mutaties reserves	811	850	754	754	754	754
Saldo structureel	0	0	0	0	0	0
Mutatie algemene reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Dividend van HVC wordt niet geraamd, omdat in 2015 door de aandeelhoudersvergadering van NV HVC is besloten om de winsten aan te wenden ter versterking van het eigen vermogen.

1.4 Meerjarenraming

Er wordt uitgegaan van een constant prijspeil voor de periode na 2026. Bij dit meerjarenperspectief kan Gevudo zich helaas niet baseren op geactualiseerde meerjarige prognoses van HVC. Daarom is de inkomstenraming prudent en constant gehouden en is voornamelijk ook om die reden geen presentatie van incidentele lasten en baten mogelijk. Zie ook de risicoparagraaf.

Prognose doorbetaling provisie NV HVC aan deelnemers

Onderstaande tabel dient om de deelnemers een zo goed mogelijk beeld te geven van de vermoedelijke provisie 2026 ten behoeve van de eigen begrotingsopstelling. Deze is gebaseerd op (summiere) informatie van HVC van januari 2025.

Provisie NV HVC			€ 750.000
Rentebaten			€ 4.000
Eigen kosten Gevudo 2025			€ 40.000
Netto beschikbaar voor gemeenten			€ 714.000
Gemeente	aantal inwoners	%	indicatief bedrag, te betalen aan deelnemers (afgerond)
Alblasserdam	20.314	4,59	€ 33.000
Dordrecht	122.070	27,57	€ 197.000
Gorinchem	38.671	8,73	€ 62.000
Hardinxveld-Giessendam	18.762	4,24	€ 30.000
Hendrik Ido Ambacht	32.689	7,38	€ 53.000
Molenlanden	45.271	10,22	€ 73.000
Papendrecht	32.178	7,27	€ 52.000
Sliedrecht	26.261	5,93	€ 42.000
Vijfheerenlanden	61.669	13,93	€ 100.000
Zwijndrecht	44.874	10,14	€ 72.000
Totaal	442.759	100,00	€ 714.000

Toelichting:

Kanttekening: In deze prognoses is geen rekening gehouden met uitgifte van extra aandelen A aan nieuwe gemeenten of aan gemeenschappelijke regelingen; waarbij enerzijds het garantierisico verlaagd wordt, maar anderzijds dan ook de garantieprovisie daalt. Het is daarnaast mogelijk dat nieuwe investeringsbesluiten zowel het schuldrisico als de provisie opwaarts beïnvloeden. Zie ook de risicoparagraaf.

Daarnaast kan het werkelijke percentage per gemeente licht afwijken als gevolg van bevolkingsmutaties.

2. BBV-paragrafen en overzichten

Een aantal verplichte BBV-paragrafen zijn voor deze regeling niet relevant, omdat Gevudo op die gebieden geen activiteiten uitvoert. Dit betreft de paragrafen: lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid.

Daarnaast ontbreekt een staat van incidentele baten en lasten omdat deze niet in de huidige meerjarenbegrotingsperiode worden verwacht. In beginsel zijn alle baten en lasten structureel. Alleen de provisie-inkomst en doorbetaling fluctueert naar mate de gegarandeerde leenschuld bij HVC in werkelijkheid muteert.

2.1. Risicoparagraaf

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover Gevudo beschikt om de mogelijke negatieve resultaten en de lopende risico's af te dekken. De operationele bedrijfsrisico's zijn door het afstoten van de stortplaats afgenomen tot vrijwel nihil.

Het Algemeen Bestuur heeft geconcludeerd dat, gelet op de schaalgrootte van de organisatie van Gevudo en de door haarzelf te dragen bedrijfsvoerings-risico's, een algemene reserve van ongeveer 1 keer de netto-jaarlast van de eigen organisatie nog steeds voldoende moet zijn. Op grond van de jaarresultaten is er geen aanleiding om dit standpunt te herzien.

De verwachte ontwikkeling van de algemene reserve is als volgt:

ONTWIKKELING POSITIE ALGEMENE RESERVE	
Stand per 1-1-2024	30
Toevoeging 2024	0
Onttrekking 2024	0
Stand per 1-1-2025	30
Toevoeging 2025	0
Onttrekking 2025	0
Stand per 1-1-2026	30
Toevoeging 2026	0
Onttrekking 2026	0
Stand per 1-1-2027	30
Toevoeging 2027	0
Onttrekking 2027	0
Stand per 1-1-2028	30
Toevoeging 2028	0
Onttrekking 2028	0
Stand per 1-1-2029	30
Toevoeging 2029	0
Onttrekking 2029	0
Stand per 31-12-2029	30

(Bedragen x € 1.000)

Gevudo ziet een aantal risico's vanuit de NV HVC en benoemt deze in het programma op pagina 4. Het gaat om;

- de financieringsgaranties die horen bij de aandelen,
- het effect van regulering op tarieven
- en het opleggen van CO2-heffing.

Hoe de resultaten van de verschillende bedrijfstakken samenkomen in de holding vraagt om meer transparantie.

2.2. Balans/ kengetallen BBV

Het BBV verplicht gemeenschappelijke regelingen om een aantal financiële kengetallen te publiceren.

Omdat Gevudo echter geen schulden heeft en niet voornemens is om die voor zichzelf of voor derden aan te gaan, is de solvabiliteitsratio meerjarig 100% en is de netto schuldquote met en zonder door-verstreekte leningen meerjarig 0%. Gevudo heeft geen belastingen en heeft geen grondvoorraad; derhalve zijn de BBV kengetallen belastingcapaciteit en grondexploitatie niet van toepassing.

Weergave van de structurele begrotingsruimte geeft bij Gevudo een vertekend beeld.

Na aftrek van de eigen kosten wordt het restant van de provisie van HVC doorbetaald aan de deelnemers. De begrotingsruimte is dus in theorie riant.

Gevudo stuurt er echter op om haar eigen kosten zo laag mogelijk te houden en beschouwt de werkelijke begrotingsruimte daarom liever als nagenoeg nihil.

De op grond van het BBV verplichte meerjarige balans ziet er als volgt uit:

Geprognosticeerde balans (Bedragen x € 1.000)						
(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 31-12-2024	Prognose 31-12- 2025	Prognose 31-12- 2026	Prognose 31-12- 2027	Prognose 31-12- 2028	Prognose 31-12- 2029
Activa						
Financiële vaste activa	24	24	24	24	24	24
<i>Vlottende activa:</i>						
-Kortlopende uitzettingen	0	0	0	0	0	0
- Liquide middelen	407	6	6	6	6	6
Totale activa	431	30	30	30	30	30
Passiva						
<i>Eigen vermogen:</i>						
- Algemene reserve	30	30	30	30	30	30
<i>Vlottende passiva</i>						
Kortlopende schulden (crediteuren)	401	0	0	0	0	0
Totaal passiva	431	30	30	30	30	30

2.3. Financiering

Op grond van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) lichten wij een aantal zaken rondom de financiering toe.

- Kasgeldlimiet: De ruimte die overheidsorganisaties hebben om zaken met kort geld (rentetypische looptijd korter dan 1 jaar) te financieren, wordt begrensd door de zogenoemde kasgeldlimiet. Deze is bij ministeriële regeling bepaald als percentage van de totale lasten. Voor gemeenschappelijke regelingen is dit percentage [bepaald](#) op 8,2. De kasgeldlimiet voor 2026 is voor Gevudo derhalve 8,2% van € 0,75 mln. dus ca. € 62.000,-.
- Liquiditeitsrisico: Op dit punt wordt door Gevudo geen risico's gelopen.
- Gebruik van derivaten: Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.
- Uitzettingen/beleggingen: Als gevolg van uitkering aan de deelnemende gemeenten is geen overliquiditeit aanwezig. Gevudo voldoet aan de formele regelgeving ter zake van het schatkistbankieren. De drempel voor schatkistbankieren bedraagt sinds 1 juli 2021 1 miljoen Euro.

2.4. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de gemeenschappelijke regeling richt zich voornamelijk op het faciliteren van het eigen bestuur. Gevudo is een kleine organisatie zonder personeel in loondienst. De secretaris- en controltaak wordt uitgevoerd door adviseurs van de gemeente Dordrecht. De administratie wordt door een medewerker van de gemeente (bedrijfsbureau) tezamen met personeel voor betalingsverkeer en archiefzaken verzorgd.

Het bestuur wordt over de stukken van Gevudo en aandeelhoudersstukken van HVC geadviseerd door een ambtelijk adviesteam vanuit drie gemeenten (Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Gorinchem en Molenlanden) met daarin verschillende vakdisciplines vertegenwoordigd.

2.5. Verbonden partijen

Gevudo fungeert als aandeelhouder in NV HVC; de enige verbonden partij van Gevudo. Die rol staat centraal bij alles wat Gevudo momenteel doet.

De vennootschap is statutair gevestigd in Alkmaar, maar heeft ook elders kantoren en vestigingen; waaronder in Dordrecht. De vennootschap heeft statutair (versie 2018) ten doel:

- ten algemene nutte werkzaam te zijn op het gebied van het beheer van afval, reststromen en duurzame energie, en direct of indirect daarmee verband houdende andere activiteiten, een en ander ten dienste van gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden - van gemeenten onderling en/of waterschappen onderling overeenkomstig de regelen van - door hen met de Vennootschap te sluiten overeenkomsten, alles in de ruimste zin met al - hetgeen daartoe behoort of daarmee maar enigszins in verband staat; en
- het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in, het voeren van beheer over - andere ondernemingen met een gelijk of aanverwant doel en voorts het financieren van derden en het op enigerlei wijze stellen van zekerheid of het zich verbinden voor verplichtingen van derden.

De risico's zijn beschouwd onder 2.1.

B. BEGROTING 2026

De exploitatiebegroting van Gevudo ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting
Bedragen x € 1.000,-	2024	2025	2026
taakveld 04 OVERHEAD			
Beheerskosten	25	31	31
Overige kosten	2	5	5
Accountantskosten	4	4	4
Bank- en rentekosten			
BTW zelf te verhalen	(6)	(8)	(8)
<i>Subtotaal</i>	<i>31</i>	<i>40</i>	<i>40</i>
taakveld 05 TREASURY			
Uitbetaling			
garantstellingsprovisie	780	810	714
<i>Subtotaal</i>	<i>780</i>	<i>810</i>	<i>714</i>
TOTALE LASTEN	811	850	754
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Rente	4	0	4
Garantstellingsprovisie			
HVC	807	850	750
<i>Subtotaal</i>	<i>811</i>	<i>850</i>	<i>754</i>
TOTALE BATEN	811	850	754
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	0	0	0
Onttrekken aan reserve	0	0	0
Resultaat	0	0	0

Toelichting, mede in relatie tot BBV-eisen

Uitgangspunten

- Bij de opstelling van de begroting 2026 is gebruik gemaakt van de resultaten van Gevudo van 2024.
- De provisie 2026 is geschat op basis van , en na consultatie met HVC.
HVC heeft geen actualisatie van de meerjarige schuldontwikkeling onder garantie geleverd.
- Er wordt geen nieuw beleid voorzien waaraan afzonderlijke aandacht zou moeten worden besteed.
- De overheadkosten betreffen kosten van inhuur en externe advieskosten.
Gevudo heeft geen personeel in loondienst.
- Er is geen sprake van eigen investeringen.
- Gevudo brengt geen tarieven naar derden in rekening.
- Er is geen sprake van behoefte aan lang vreemd vermogen, waardoor een beschouwing van renteomslag achterwege kan blijven/ niet zinvol is.
- Er is geen sprake van voorzienbare (materiële) incidentele baten en lasten.
Er wordt in beginsel niets verrekend met de reserve.
Het structurele begrotingssaldo is meerjarig 0/ sluitend.
Mede op grond van de jaarverslagen in het verleden is dit een reëel perspectief.

C. VASTSTELLING

De raden van de deelnemers kunnen omtrent de ontwerpbegroting aan het Dagelijks bestuur binnen 12 weken na verzenddatum hun zienswijze kenbaar maken.

Het Dagelijks bestuur levert de gebundelde reacties, voorzien van een eigen commentaar bij de ontwerpbegroting. Het Algemeen bestuur weegt deze informatie vervolgens af bij de vaststelling van de begroting.

Nadat deze door het Algemeen bestuur is vastgesteld, zendt het Dagelijks bestuur het vaststellingsbesluit aan de raden der deelnemende gemeenten.
Vóór 1 september van het jaar voorafgaand het begrotingsjaar, zendt het Dagelijks bestuur deze aan het college van Gedeputeerde Staten.

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Gevudo op 26 mei 2025.

de voorzitter,

de secretaris,

Dr. T.F. de Jonge

C.R.Bruggeling

Gemeente
Sliedrecht

GR Gevudo
T.a.v. het AB GR Gevudo
p/a Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Gemeente Sliedrecht

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

Telefoon **14 0184**
gemeente@sliedrecht.nl
www.sliedrecht.nl

Datum
13-05-2025

Betreft
Zienswijze jaarstukken 2024
& begroting 2026

Bijlage(n)

Uw kenmerk
3-3-2025

Ons kenmerk
2025-0042103

Behandeld door
Team Ruimtelijke
Ontwikkeling en Beleid

Silvain Hamar de la
Brethonière
Beleidsadviseur
Duurzaamheid

E-mail
Sa.hamar.de.la.brethoniere@sliedrecht.nl

Geachte leden van het Algemeen bestuur van de GR Gevudo,

Op 3 maart 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR Gevudo ons verzocht een zienswijze uit te brengen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026. Dat doen wij via deze brief.

Ontwerp begroting 2025

Inhoudelijk hebben wij geen wensen of bedenkingen op de ontwerpbegroting 2026. Wij danken u voor de zorgvuldige opstelling van de begroting en zien uit naar de verdere samenwerking.

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

De griffier,

De burgemeester,

Mr. R.P.A. van Aalst

mr. drs. J.M. de Vries

Aan:

- Provinciale Staten van Zuid-Holland
- de raden van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Uw brief van	Verzenddatum	10 april 2025	
Uw kenmerk	Dossier		
Reactie op	Zaaknummer	Z-24-454931	
Onderwerp	Ons kenmerk	D-25-2527213	(Gelieve bij correspondentie dit nummer te vermelden)
	Behandeld door	E. Numan	

Ontwerpbegroting 2026 en voorlopige
jaarrekening 2024 van de
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij sturen wij u de voorlopige jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ). U kunt de informatie uit deze stukken gebruiken voor uw voorjaarsnota. Het dagelijks bestuur (DB) stelde beide documenten vast op 10 april 2025.

Procedure

Graag ontvangen wij - overeenkomstig de artikelen 25 en 26 van de gemeenschappelijke regeling en de artikelen 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) - voor 10 juni 2025 uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2026. Het algemeen bestuur (AB) zal deze betrekken bij het vaststellen van de definitieve begroting 2026 op 10 juli 2025. Het DB zal u, conform de Wgr, voorafgaande aan het vaststellen van de begroting door het AB schriftelijk en gemotiveerd in kennis stellen van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Het AB neemt op 10 juli 2025 bij de definitieve vaststelling van de *jaarstukken 2024* ook een besluit over de bestemming van het rekeningresultaat 2024, gezien in samenhang met het meerjarige begrotingsbeeld. In de gemeenschappelijke regeling van OZHZ is de afspraak opgenomen dat u ook in de gelegenheid wordt gesteld een *reactie te geven op het voorstel van het DB over de bestemming van het rekeningresultaat*, en deze te betrekken bij uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2026.

Uw zienswijze en reactie zien wij met belangstelling tegemoet. Na het AB van 10 juli 2025 sturen wij de stukken aan de Minister van BZK. Wij berichten u dan ook over de besluitvorming van het AB.

De voorlopige jaarrekening 2024 en voorstel tot bestemming van het rekeningresultaat

In de jaarstukken 2024, die bestaan uit het jaarverslag (deel I) en de jaarrekening (deel II), doet OZHZ verslag over de uitvoering van de begroting 2024, alsmede de daarin opgenomen speerpunten en prestatie-indicatoren. Het jaarverslag is de verantwoording over de behaalde

resultaten, zowel beheersmatig als financieel. Inhoudelijk wordt separaat gerapporteerd naar elk van de opdrachtgevers als verantwoording van de uitvoering van de jaarprogramma's.

Voorstel: het positieve jaarresultaat 2024 wordt benut om het weerstandsvermogen aan te vullen
OZHZ sluit 2024 af met een positief resultaat over 2024 van € 604.106. Het DB is voornemens het AB voor te stellen dit positieve resultaat toe te voegen aan het weerstandsvermogen. Dit conform de eerder in het bestuur (AB 6 juli 2023) gemaakte afspraken om het weerstandsvermogen binnen een periode van maximaal 4 jaar weer op het niveau van het risicoprofiel te brengen middels toekomstige positieve resultaten en, als deze niet toereikend zijn, via een aanvullende bijdrage van de deelnemers. Aanleiding voor de aanwending van het weerstandsvermogen had destijds te maken met het besluit van het bestuur om de tarieven tussentijds niet te indexeren naar aanleiding van de cao-verhoging.

Positieve controleverklaring van de accountant

De accountant is voornemens een positieve controleverklaring af te geven. Deze sturen wij u nog na.

Ontwerpbegroting 2026

De in de Wgr voorgeschreven algemene financiële en beleidsmatige kaders zijn opgenomen in deel I van de voorliggende ontwerpbegroting. De begroting is gebaseerd op de door het AB vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2026 en is meerjarig in evenwicht. Zoals vermeld zal het DB aan het AB voorstellen om het positieve bedrijfsresultaat 2024 aan te wenden voor het aanvullen van het weerstandsvermogen. Daarmee komt het weerstandsvermogen ultimo 2025, uitgaande van een positief jaarresultaat in 2025, naar verwachting weer op het vereiste niveau. Het weerstandsvermogen voldoet daarmee ook weer aan de landelijke robuustheidseisen voor omgevingsdiensten.

Financiële ombuigingen vanaf 2026

In de nieuwsbrieven over de vorige AB-vergaderingen meldde wij u al wat OZHZ doet om een bijdrage te leveren aan het verminderen van de financiële problematiek van de gemeenten vanaf 2026. OZHZ beziet of en hoe kan worden bezuinigd en met welke inhoudelijke keuzes de gemeenten zelf kunnen bijdragen aan het beheersbaar houden van hun financiële positie. Op verzoek brachten wij ook in beeld welke besparingen al vanaf 2025 mogelijk zijn. De uitwerking van de bestuursopdracht zag op vier thema's:

- Kosten van de interne bedrijfsvoering.
- Kostenbesparingen bij de deelnemers door meer omgevingstaken door OZHZ te laten uitvoeren.
- Efficiëntie in processen.
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).

Daarnaast staat OZHZ voor een aantal eigen opgaven: het aanvullen van het weerstandsvermogen (zoals hiervoor genoemd) en de verplichting om te voldoen aan de landelijke robuustheidseisen voor omgevingsdiensten. Ook moet OZHZ veel investeren in het werven van nieuw personeel

vanwege de lastige arbeidsmarkt. Aanvullend is het belangrijk dat ook de kwaliteit van de dienstverlening en de taakuitvoering op orde blijft, zo hebben het DB en AB eerder uitgesproken.

Als uitwerking van de voorstellen die in november 2024 aan het AB zijn gedaan is in de voorliggende ontwerpbegroting 2026 een tariefverlaging toegepast van 2,7% in 2026 (oorspronkelijk zou de totale index 3,04% zijn voor 2026) en een extra tariefverlaging van 0,5% vanaf 2027. Het DB wijst hier op het risico dat het realiseren van een gedeelte van de tariefsverlaging in sterke mate afhankelijk is van de mogelijkheid om de kosten van externe inhuur daadwerkelijk terug te dringen, gelet op de arbeidsmarkt. Daarnaast realiseert OZHZ een besparing van € 255.000 middels het doorvoeren van een lager niveau van taakuitvoering. Dat is 0,8% van het opdrachtbudget. Per saldo is daarmee 4% van de beoogde 5% bezuiniging in beeld. De besparing kan nog hoger uitvallen wanneer de effecten van het verder "lean" organiseren van processen en de nieuwe werkwijze wachtdienst kunnen worden gekwantificeerd.

Voor verdere besparingen zijn de gemeenten zelf aan zet. Een belangrijke besparing kan worden gerealiseerd als een gemeente besluit om meer omgevingstaken bij OZHZ onder te brengen. Samen met OZHZ wordt in dat geval een businesscase opgesteld waarin inhoud en volume van de werkzaamheden, inclusief financiële vertaling, aan de orde komen. Op grond van de uitwerking is het aan de gemeente om er een besluit over te nemen. Een andere 'knop om aan te draaien' voor de gemeente betreft het VTH-uitvoeringsbeleid en andere beleidsdocumenten. Wijziging van beleid kan immers leiden tot meer of minder werk voor OZHZ.

Nadere informatie

Op woensdagavond 14 mei 2025 lichten wij deze stukken toe in een informatiebijeenkomst voor de raadsleden. Dat doen we samen met de andere gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden. We gaan dan ook graag met u in gesprek over onze dienstverlening, ontwikkelingen in ons werkveld en de financiële uitdagingen waar u en wij voor staan.

We zien u graag op 14 mei a.s.

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid,
Namens dezen,

Mr. R. Visser
Secretaris

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlagen:

- Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
- Voorlopige jaarrekening 2024
- Controleverklaring accountant bij de voorlopige jaarrekening 2024 (wordt nagezonden)

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Wonen en werken. In een veilige,
gezonde en duurzame leefomgeving.

Jaarstukken 2024

Voorlopige jaarstukken, vastgesteld door het DB op 10 april 2025

Inhoud

Inhoud

Inhoud	1
Voorwoord	3
Deel I: Jaarverslag.....	5
1. Wat deed OZHZ in 2024?	6
2. Bestuurlijke ontwikkelingen	7
2.1 Uitvoering van de Omgevingswet.....	7
2.2 Overgang van bodemtaken	7
2.3 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	8
2.4 Stikstof en soortenbescherming.....	9
2.5 Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit	9
2.6 Bouwopgave	10
2.7 Circulaire economie	10
2.8 Algemene financiële context	11
2.9 Uitdagingen in de bedrijfsvoering van OZHZ.....	12
2.10 Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving	13
3. Kritische Prestatie indicatoren (KPI's)	15
3.1 Algemene kpi	15
3.2 Vergunningen en meldingen	19
3.3 Toezicht en handhaving.....	20
3.4 Beoordelingen en beschikkingen bodem.....	22
4. Wat heeft het gekost?	23
4.1 Overzicht van baten en lasten 2024.....	23
4.2 Baten	24
4.3 Lasten.....	25
4.4 Reserves	27
5. Paragrafen	29
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.....	33
5.3 Financiering	34
5.4 Bedrijfsvoering	38

5.5 Openbaarheidsparagraaf.....	41
Deel II: Jaarrekening 2024	44
1. Balans per 31 december 2024	45
1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	47
1.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024.....	50
1.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	59
2. Overzicht van baten en lasten 2024.....	62
3. Rechtmatigheidsverantwoording.....	64
4. Wet normering topinkomens (WNT).....	65
5. Begrotingsrechtmatigheid	67
Bijlage 1: Verbonden partijen.....	69
Bijlage 2: Overzicht van taakvelden.....	70
Bijlage 3: Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	71

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Een jaar waarin we mooie resultaten behaalden. Het is het jaar dat de Omgevingswet in werking trad, we het manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachten en Inkopen (MVOI) tekenden en invulling gaven aan de nieuwe Nota VTH 2025-2028. We hielden toezicht bij bedrijven, bijvoorbeeld in de glastuinbouw. Maar werkten ook nauw samen met andere omgevingsdiensten. Samen werkten we aan de grote opgave om de regio veilig, gezond én duurzaam te houden.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (deel I) en de jaarrekening (deel II). Het jaarverslag bevat informatie over relevante ontwikkelingen, de kritische prestatie-indicatoren, de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bevat de balans, het overzicht van baten en lasten en specifieke verantwoordingen. Over de uitvoering van de jaarprogramma's van onze gemeenten en de provincie Zuid-Holland stellen we afzonderlijke jaarverslagen op.

In de jaarrekening staat het financiële resultaat van 2024 centraal. We sluiten het jaar af met een positief saldo - een prestatie om trots op te zijn in een periode van toenemende financiële uitdagingen.

Er is veel werk verzet het afgelopen jaar. Te veel om in dit voorwoord volledig te zijn. Toch noem ik een paar voorbeelden. Na veel voorbereiding trad de Omgevingswet dit jaar in werking. Goed voorbereid deden we de eerste ervaringen op. Dit jaar lag de focus op nazorg, het monitoren van ervaringen en het

evalueren van werkafspraken. En op voorlichting aan ondernemers en samenwerken met gemeenten. Samenwerken is immers cruciaal om vooruitgang te boeken.

Dit jaar zijn we ook druk geweest met de implementatie van de [nieuwe Nota VTH 2025 – 2028](#). Die is bestuurlijk vastgesteld. Zo stond de uitrol van de nieuwe Nota VTH voor de gemeentelijke taken centraal. Met het programma 'meer grip op milieuschade' versterken we onze vergunningen-, toezicht en handhavingsaanpak. Vanuit het programma onderzochten we onder andere hoe we onze wachtdienst konden verbeteren. Om zo de wachtdienst efficiënter in te richten én een kwaliteitsslag te maken.

Daarnaast staan de omgevingsdiensten voor een andere belangrijke taak: het voldoen aan de landelijke vastgestelde robuustheidscriteria. Daar hebben we ons in 2024 weer vol voor ingezet. Ik ben trots op wat we hebben bereikt, wat betekent dat we voldoende capaciteit en deskundigheid in huis hebben om onze taken goed uit te kunnen voeren. We blijven ons inspannen om deze normen te handhaven. Zo beschermen we de leefomgeving, het milieu en de natuur in onze regio.

Daarnaast bezochten onze toezichthouders ook dit jaar weer veel bedrijven. Bijvoorbeeld in de horeca, bij veehouderijen en bij bedrijven met natte koeltorens. We controleerden dit jaar ook de glastuinbouw. Het waterschap is bevoegd gezag voor directe lozingen op het (oppervlakte)water. We voerden controles daarom

samen uit.

Bovendien ontwikkelden we het branchedashboard voor data van bedrijven in onze regio door. Dit draagt bij aan het efficiënter uitvoeren van ons toezicht. Zo spoorden we bedrijven op die hun milieubelastende activiteiten niet bij ons meldden.

Ook intern hebben we veel bereikt. We gaven vorm aan de nieuwe unit Data & ICT en slaagden erin om datavraagstukken aan te pakken. Niet onbelangrijk om te noemen is de ondertekening van het manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). We hebben een belangrijke rol in het beschermen van onze leefomgeving. Door aan te sluiten bij het Manifest maken we als opdrachtgever en inkoper duurzame keuzes. We zijn de eerste omgevingsdienst in Nederland die op deze manier een verschil maakt.

In 2024 zetten we ook weer in op arbeidsmarktcommunicatie. Samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn en blijven we op zoek naar deskundige collega's met een passie voor hun omgeving. Dat doen we onder de slogan: de Betere Wereldbaan. In 2025 gaan we hiermee door.

Dit jaar startte ook de pool administratief toezicht (AT). Een ander initiatief van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Het is een manier van toezicht houden, waarbij gegevens uit verschillende bronnen worden opgehaald. Op basis hiervan worden vragen voor een controle of rapport opgesteld met als doel: een beter naleefgedrag door bedrijven.

Dank en waardering voor alle medewerkers die zich in 2024 weer hebben ingezet voor een veilig, gezond en duurzaam Zuid-Holland Zuid.

Meindert Stolk

voorzitter OZHZ

Deel I: Jaarverslag

1. Wat deed OZHZ in 2024?

Voor de inwoners en ondernemers

Bekijk de online jaarverslagomgeving van OZHZ. Daar leest u het hele jaar door over de laatste vergunningsprocedures en toezichtsacties. We nemen u ook mee in onze verhalen over de meest actuele onderwerpen. Van het eerste jaar Omgevingswet tot aan het vrijhouden van onze bodem, lucht en water van ZZS. Van gezamenlijke ondermijningsacties tot aan onze rol als het gaat om lichthinder. U leest interviews met experts en ziet wat onze adviezen in de praktijk betekenen.

Het is de online omgeving waar iedereen kan zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. U, maar ook iedere inwoner, ondernemer, raadslid, ambtenaar of samenwerkingspartner. Binnen de omgeving klikt u verder als u meer wilt weten over wat we gedaan hebben in een bepaalde gemeente of vanuit een van onze programma's.

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op www.ozhz.nl/jaarverslag-2024/

2. Bestuurlijke ontwikkelingen

In dit hoofdstuk doen we verslag van de belangrijkste ontwikkelingen in 2024:

- Uitvoering van de Omgevingswet.
- Overgang van bodemtaken.
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).
- Stikstof en soortenbescherming.
- Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit.
- Bouwopgave.
- Circulaire economie.
- Algemene financiële context.
- Uitdagingen in de bedrijfsvoering van OZHZ.
- Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving.

2.1 Uitvoering van de Omgevingswet

OZHZ heeft inhoudelijke en financiële basisafspraken gemaakt met gemeenten over de consequenties van de Omgevingswet. Deze gelden met ingang van 1 januari 2024. OZHZ neemt het initiatief om met de opdrachtgevers in gesprek te blijven over de goede werking van deze afspraken. OZHZ monitort daartoe actief de uitvoering van de Omgevingswet.

2024 stond in het teken van het opdoen van ervaringen met de Omgevingswet. Er werd gekeken of alle techniek werkt, regionaal werd de samenwerking opgezocht en er was aandacht voor de overgang van programma naar de lijn bij veel gemeenten. Daarnaast waren er regelmatig gesprekken met opdrachtgevers over de praktijkervaringen met de Omgevingswet en de invloed hiervan op werkafspraken. Een voorbeeld hiervan is het integraal beoordelen van ingekomen vergunningaanvragen. Ook is samen met de gemeenten in ZHZ een project gestart voor regionale samenwerking voor milieuthema's in het Omgevingsplan. Het doel van de samenwerking is om te komen tot harmonisering van milieuregels in omgevingsplannen bij de 10 gemeenten in ZHZ. Voor onderwerpen waarvoor (nog) geen harmonisering mogelijk of gewenst is en gemeenten eigen keuzes willen maken, richt de samenwerking zich op het delen van voorbeelden, documenten, kennis en ervaringen. Door samen te werken wordt het proces efficiënter, zowel voor de gemeenten als voor OZHZ.

Ook hebben we aanvullende specifieke afspraken gemaakt over een aantal taken (bodemsanering, natuurwetgeving, lucht en geluid). Uitgebreide uitwerking hiervan vond plaats in de individuele jaarprogramma's 2025. Inbedding van deze afspraken kan vragen om maatwerk per opdrachtgever. Indien het niet in de jaarprogramma's past dan worden extra financiële afspraken gemaakt.

2.2 Overgang van bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ging het bevoegd gezag over de bodemtaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. Het provinciaal bestuur blijft echter op grond van het overgangsrecht verantwoordelijk voor lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater. Ten opzichte van BURAP I en II zijn er geen ontwikkelingen te melden op dit dossier. Wij meldden eerder al het volgende.

Voor de bodemtaken en apparaatskosten worden geen specifieke extra middelen in het gemeentefonds gestort. Financiering van de bodemtaken dient te geschieden uit de algemene uitkering waarmee alle uit de Omgevingswet voortvloeiende taken dienen te worden gefinancierd. Het nieuwe Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) bodem biedt een basis voor de begroting van de VTH-taken voor bodem. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. OZHZ adviseerde de gemeenten in de voorjaarsbrief (ten behoeve van de begrotingen 2025 van de deelnemers) om, naast het structurele budget, ook het incidentele budget opnieuw te reserveren. Verder bestaat de mogelijkheid dat gemeenten aanspraak kunnen maken op specifieke uitkeringen die door het ministerie beschikbaar worden gesteld om bepaalde verontreinigingen aan te pakken. De gemeenten zijn dit voorjaar door OZHZ benaderd om ondersteuning te bieden bij het doen van een dergelijke aanvraag daar waar dat aan de orde is.

Tot slot kan op basis van de eerste ervaringen met de Omgevingswet gezegd worden dat het behandelen van meldingen meer tijd vergt dan voorheen. Dat komt in de eerste plaats doordat uitgezocht moet worden of de melding onder het overgangsrecht valt en al dan niet moet worden getoetst aan het oude recht. Is dat niet het geval, dan moet de melding beoordeeld worden in het kader van het nieuwe recht waar nog ervaring mee moet worden opgedaan.

2.3 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. De actuele ontwikkelingen rondom de PFOA-emissies van Chemours krijgen inmiddels op regionaal, provinciaal en landelijk niveau veel bestuurlijke en maatschappelijke aandacht. Ook tankcleaners staan in de belangstelling.

Vanuit het budget 2024 voor de Ontwikkelaanpak is de uitvraag aan gemeentelijke bedrijven opgeschaald. Door dit uit te besteden is in korte tijd veel informatie verkregen rondom het aanwezig zijn van ZZS. Het blijkt dat van de circa 12.000 gescande veiligheidsinformatiebladen ongeveer 30% ZZS bevat. Kijkende naar de verdeling over de bedrijven blijkt dat bij 85% van de uitgevraagde bedrijven één of meerdere ZZS aanwezig zijn. Goed om te melden is dat uit de follow-up over de uitvraag van 2023 blijkt dat de bedrijven actief aan de slag zijn gegaan om de hoeveelheid ZZS in bedrijfsvoering te minimaliseren. Vanuit de inventarisatie komt veel informatie binnen, het is derhalve een opgave om te bepalen wat relevant is voor de verschillende medewerkers van OZHZ die hierbij betrokkenheid hebben en dit voor hen snel en goed inzichtelijk en beschikbaar te maken. In 2024 zijn afspraken gemaakt om dit uniform te registreren. In 2025 wordt deze werkwijze intern uitgerold en verder getoetst. Continue aandacht voor dit thema blijft nodig, onder andere voor het ontwikkelen van een data- en risicogerichte werkwijze voor (nieuwe) ZZS-en en het ontwikkelen van VTH-werkwijzen voor meldingsplichtige MBA's onder de Omgevingswet.

De provincie Zuid-Holland vraagt om het onderwerp ZZS vanaf 2026 goed te integreren in de vaste afspraken in de jaarprogramma's van de Omgevingsdiensten. De actualiteit van de provinciale vergunningen is beoordeeld voor alle milieuthema's inclusief ZZS. Veel afvalverwerkende bedrijven zijn in bezit van een geactualiseerde vergunning uit 2020 of 2021. In deze vergunningen zijn ZZS-voorschriften opgenomen. OZHZ heeft deze ZZS-voorschriften tegen het licht gehouden en beoordeeld of deze nog goed passen bij wat redelijkerwijs van het bedrijf kan worden verwacht. Hierbij is gekeken naar de DCMR-standaard die is ontwikkeld voor het opstellen van voorschriften omtrent ZZS, maar ook de verplichtingen die rechtsreeks volgen uit het BAL (Omgevingswet).

Opgemerkt wordt dat een aantal van de voorschriften niet meer voldoende passend zijn. Bij de actualisatie van de vergunning wordt dit meegenomen.

2.4 Stikstof en soortenbescherming

De stikstofproblematiek en de uitspraak van de Raad van State leiden tot uitdagingen op het gebied van vergunningverlening. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is opgenomen dat in 2035 tenminste 74% van de 'kritische depositiewaarden' (KDW) niet meer wordt overschreden. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten bij vragen en door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof en bij vragen.

In 2024 keken we hoe de inwerkingtreding van de Omgevingswet van invloed is op het thema stikstof. Bijvoorbeeld door het vervallen van de onlosmakelijkheid constateerden we dat er geen automatische check meer is op stikstof bij een bouwaanvraag. Ook is er een nieuwe informatieplicht voor stikstofemissies voor bouwen en slopen. We adviseerden over deze ontwikkelingen en hielpen bij vragen van de gemeenten. Daarnaast hebben we in 2024 periodiek afgestemd met Omgevingsdienst Haaglanden en de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland over de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van stikstof zoals jurisprudentie.

Op het gebied van soortenbescherming is belangrijk dat de woningeigenaar bij isolatiewerkzaamheden rekening moet houden met de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in spouwmuur. Dit is een extra stimulans voor gemeenten om soortenmanagement-plannen (SMP's en pre-SMP's) op te stellen. OZHZ kan de gemeenten adviseren ten aanzien van SMP's. Met 5 gemeenten in de Drechtsteden zijn daarover al afspraken gemaakt.

OZHZ controleert namens de provincie Zuid-Holland op de voorschriften die in deze SMP's zijn opgenomen en op andere ontheffingen en vergunningen die door de Omgevingsdienst Haaglanden worden afgegeven ten aanzien van beschermde soorten.

2.5 Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit

Energieagenda

De E-agenda is een vierjarig programma van OZHZ om de energietransitie in de regio te versnellen. Het programma stopt in 2025. Het heeft bijgedragen aan de besparingsdoelen van de Regionale Energiestrategieën (RES). Het doel om 16 TJ energie te besparen is gerealiseerd. De toezichttaken binnen de E-agenda behoren tot de basistaak van OZHZ. Het stimulerende spoor (de inzet van preventieve instrumenten om bovenwettelijke duurzame maatregelen te stimuleren) is noodzakelijk, omdat met alleen wettelijk verplichte maatregelen de RES-doelstellingen niet worden gerealiseerd.

Doorzetten van het energieprogramma is noodzakelijk. We spelen in op de behoeften van onze opdrachtgevers en van landelijke en lokale ontwikkelingen. Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk extra middelen in een SPUK-subsidie beschikbaar voor additioneel toezicht op energiebesparing. Voor OZHZ gaat het om circa € 250.000 per jaar tot en met 2026.

Energielabel C

Sinds 1 januari 2023 moeten alle kantoren groter dan 100 m² voorzien zijn van energielabel C of hoger. OZHZ voert het toezicht uit indien de gemeenten dat verzoeken. Veel kantoren hebben inmiddels een label C of hoger.

OZHZ doet label C-controles op dit moment voor alle gemeenten behalve voor Hoeksche Waard, Molenlanden en Hardinxveld-Giessendam. Sliedrecht, Gorinchem en Zwijndrecht doen mee op offertebasis, de anderen hebben budget in het jaarprogramma.

Personenmobiliteit

Vanaf maart 2025 controleren de omgevingsdiensten de rapportageplicht personenmobiliteit. Bedrijven met meer dan 100 fte moeten vanaf 1 juni 2024 de personenmobiliteit registreren. OZHZ bracht de financiële consequenties van deze nieuwe taak in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. Gemeenten ontvangen hiervoor middelen via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als onderdeel van de bredere regeling voor uitvoeringslasten klimaatbeleid. We informeren de gemeenten over het aantal bedrijven met meer dan 100 fte in hun regio en het plan van aanpak voor uitvoering.

2.6 Bouwopgave

Onderzoekers verwachten een dip in de woningbouwproductie de komende twee jaar vanwege de prijsstijgingen en stikstofproblematiek. Tegelijkertijd is er sprake van een forse bouwopgave. Verwachting is dat de dip meer dan gecompenseerd wordt in de jaren daarna. De uitdaging is daarom om de capaciteit bij gemeenten en OZHZ beschikbaar te houden. OZHZ en gemeenten maken hierover waar mogelijk en gewenst nadere afspraken. OZHZ voert op dit moment de bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht en voor de provincie Zuid-Holland, en deels voor Molenlanden. Met ingang van 2025 voert OZHZ deze taken ook voor Hardinxveld-Giessendam. Ambitie is om dit voor meer gemeenten te gaan doen. Deze ambitie is ook onderdeel van de uitwerkingsopgave van de bestuursopdracht als bedoeld in paragraaf 2.10.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) heeft gevolgen voor alle gemeenten. Per saldo leidt het nieuwe stelsel structureel tot meerwerk voor de gemeenten. Vooralsnog is in 2024 de Wkb alleen voor nieuwbouw in gevolgklasse 1 in werking getreden. De planning was dat per 1 juli 2025 ook verbouw in gevolgklasse 1 onder de Wkb zou komen te vallen, maar de minister heeft laten weten dat dat wordt uitgesteld.

2.7 Circulaire economie

Er is een landelijk grondstoffenakkoord waarin we streven naar 50% circulair in 2030 en 100% circulair in 2050. Een circulaire economie is niet alleen nodig voor het milieu, maar ook voor een weerbare inclusieve economie die veel minder afhankelijk is van schaarse goederen. Wetgeving wordt aangepast om een circulaire economie te stimuleren, maar we zien ook dat de huidige wetgeving soms een belemmering is bij het streven naar een circulaire economie. OZHZ bereidt zich voor op deze veranderingen, omdat deze directe gevolgen hebben voor de VTH-taken. Waar bijvoorbeeld het Landelijke Afvalbeheerplan het toetsingskader was, wordt dit het Circulair Materialenplan. Het AB is op 11 juli 2024 geïnformeerd over de stappen die OZHZ neemt om circulariteit in de regio aan te jagen.

Zo organiseren we meerdere keren per jaar het circulaire regio overleg waar alle gemeenten uit de regio Zuid-Holland Zuid aan deelnemen. Bij deze overleggen en in de gesprekken met de 10 gemeenten kwam naar voren dat bij alle gemeenten veelal dezelfde thema's spelen. Daarom kwamen we, in samenspraak met de provincie Zuid-Holland, op het idee om regionaal de krachten te bundelen op het thema circulair. Want met een regionale krachtenbundeling zetten we middelen efficiënt in, delen we kennis en netwerk en bouwen we voort op wat er al loopt. We focussen ons hierbij op de thema's bouw, bedrijvigheid en beleid. Op 24 januari 2025 is een bestuurlijke

bijeenkomst over deze regionale krachtenbundeling georganiseerd. Als de gemeenten de krachten willen bundelen, gaan we in 2025 circulair met elkaar samenwerken en inzetten op actielijnen die vallen onder de drie thema's.

Daarnaast zetten we onze LMA-data in om gemeenten te ondersteunen in verschillende vraagstukken. We zetten de data per bedrijventerrein, voor heel de gemeente of voor de gehele regio in. Hiermee brengen we de (grootste) afvalstromen in kaart, waarna vervolgens gekeken en besproken wordt hoe we deze stromen kunnen verminderen of hergebruiken in de regio.

2.8 Algemene financiële context

De inflatie, toekomstige begrotingsruimte en krappe arbeidsmarkt leiden al enige tijd tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en OZHZ. In 2024 speelde het volgende.

Eerste begrotingswijziging 2024 vanwege extra tariefsverhoging

Het AB stelde op 28 maart 2024 de eerste wijziging van de begroting 2024 vast. Dit vanwege het besluit van het AB van 30 november 2023 om de tarieven voor 2024 (extra) te verhogen met 2%. Voorafgaand is een zienswijzeprocedure gevolgd bij de raden en PS.

Bestuursopdracht financiële ombuigingen 2026

Het AB stelde op 28 maart 2024 de bestuursopdracht vast over de bijdrage van OZHZ aan het verminderen van de financiële problematiek van de gemeenten. Deze luidde:

"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen: a) externe budgetten OZHZ, b) efficiëntie in processen, c) inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal) en d) kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren. De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026."

OZHZ rapporteerde op 28 november 2024 aan het AB over de uitkomsten van de bestuursopdracht en de mogelijke besparingen. Daarbij merkte OZHZ op dat de besparing hoger wordt wanneer de effecten inzake het verder "lean" organiseren van processen en de nieuwe werkwijze van de wachtdienst kunnen worden gekwantificeerd. De besparingen nemen verder toe als gemeenten meer omgevingstaken onderbrengen bij OZHZ. De besparingen in 2025 ten gevolge van de regionale taakuitvoering en externe budgetten zet OZHZ in om het weerstandsvermogen versneld weer op te bouwen. Het AB gaf OZHZ de opdracht om in de reguliere verantwoordingsrapportages te rapporteren over de voortgang van de ombuigingsmaatregelen en de voorstellen nader uit te werken. Tevens werd opdracht gegeven om in 2025 een nader voorstel te ontwikkelen inzake terugdringen van de rapportagelast.

Negatief financieel resultaat ten laste van het weerstandsvermogen

Het DB stelde op 11 april 2024 de voorlopige jaarrekening 2023 vast. Overeenkomstig de verwachtingen was sprake van een negatief financieel resultaat 2023 van € 629.000. Conform eerdere besluitvorming besloot het AB op 11 juli 2024 het negatieve resultaat ten laste te brengen van het weerstandsvermogen en zijn afspraken gemaakt om het weerstandsvermogen weer op niveau te brengen vanuit de positieve jaarresultaten 2024 - 2026.

Mocht het weerstandsvermogen dan nog niet op peil zijn dan zal een aanvullende bijdrage worden gevraagd aan de deelnemers, zo was al besloten in het AB van 6 juli 2023.

2.9 Uitdagingen in de bedrijfsvoering van OZHZ

Krappe arbeidsmarkt

We zien landelijk een tekort aan ervaren personeel op het domein van de leefomgeving. Dit speelt inmiddels op alle fronten; van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichthouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot ICT-adviseurs. In de landelijke media is ook al aandacht geweest voor bijv. de tekorten aan toezichthouders.

OZHZ is zeer actief in het werven van nieuwe medewerkers en werkt daarbij waar mogelijk samen met de andere omgevingsdiensten in de provincie en het land. Begin 2024 is een landelijke campagne van start gegaan om het werken bij omgevingsdiensten te promoten en de naamsbekendheid te vergroten:

www.werkenbijdeomgevingsdiensten.nl. Deze campagne is in het laatste kwartaal verder geïntensiveerd met radio- en digital out of home reclame (zoals de reclameschermen op stations). Met actieve werving doet OZHZ er alles aan om al het werk op het afgesproken kwaliteitsniveau uit te voeren, binnen de wettelijke termijnen. Gelijk met de landelijke campagne heeft OZHZ een groot aantal vacatures opengesteld met als doel door het aannemen van vast personeel de inhuur verder af te kunnen bouwen. Inhuur is namelijk fors duurder dan eigen personeel.

Er zijn diverse vacatures ingevuld, tegelijkertijd werd nogmaals bevestigd dat het bijzonder lastig is om ervaren senior medewerkers te werven. Alleen een vacature openstellen en deze onder de aandacht brengen via social media en job boards is niet meer genoeg. OZHZ is in gesprek met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om gezamenlijk één of meerdere recruiters aan te nemen. Daarnaast is een interne taskforce opgericht die gaat kijken hoe de senior functies aantrekkelijker gemaakt kunnen worden zowel qua inhoud als waardering. Ook zal het sollicitatieproces waar mogelijk nog verder worden gestroomlijnd. Naast dat er altijd een bepaalde hoeveelheid “echte” senioren noodzakelijk is, focust OZHZ zich ook steeds meer op zelf opleiden van personeel. Uiteraard brengen zowel opleiden als hoger waarderen van de senioren functies significante kosten met zich mee.

Aanpassingen in de bedrijfsvoering

OZHZ blijft de bedrijfsvoering herzien om effectief in te spelen op al deze ontwikkelingen. Naast de vorming van de unit Data en ICT kijkt OZHZ naar de mogelijkheden in het financieringsmodel om innovatie, de noodzakelijke opbouw en het behoud van expertise, het inwerken van nieuwe medewerkers en het inregelen van nieuwe taken te faciliteren. Ook het verminderen van de administratieve lastendruk heeft hoge prioriteit. Dit heeft effect op de indicatoren van de Nota Bedrijfsvoering. Voorbeelden zijn de productiviteit, overhead, flexibele capaciteit en de tariefstructuur.

In het kader van de bestuursopdracht over de financiële ombuigingen werkte OZHZ onder andere uit welke kostenbesparingen mogelijk zijn bij het hanteren van een kleinere flexibele schil, door het LEAN organiseren van bepaalde processen, door de administratieve lasten bij offertes terug te dringen en door minder rapportagelasten.

Evaluatie dienstverlening SGD en verlenging van de huidige DVO

Omwillen van het streven naar een hogere kwaliteit van dienstverlening, meer mogelijkheden tot maatwerk, meer innovatiekracht en een streven naar efficiency, is in 2022 de dienstverlening van het voormalige Servicecentrum Drechtsteden ondergebracht binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente Dordrecht (hierna: SGD). Bij de start is de afspraak gemaakt dat na 2 jaar een evaluatie plaatsvindt gericht op de inhoudelijke bijsturing van de taakuitvoering en de overeenkomst. Deze evaluatie is eind 2023 uitgevoerd. Regionaal willen partijen de ruimte nemen om samen weloverwogen keuzes te maken over welke adviezen zij al dan niet overnemen.

De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) met SGD loopt tot 1 januari 2026. Voor de periode daarna heeft OZHZ de mogelijkheid om het contract al dan niet te verlengen. OZHZ wilde de uitkomsten van genoemde evaluatie betrekken bij het te nemen besluit. Ook zou een nieuwe PDC en een nieuw kostenverdeelmodel worden ontwikkeld die eveneens relevant zijn voor het nemen van dat besluit. Echter, omdat de evaluatie van de SGD tegelijkertijd plaatsvond heeft die ontwikkeling stilgelegen. Om de continuïteit van de dienstverlening veilig te stellen is besloten de huidige DVO voor 2 jaar te verlengen, dus voor 2026 en 2027. Omdat het kostenverdeelmodel nog helemaal niet bekend is, heeft SGD berekend wat de huidige DVO in 2026 zou gaan kosten, en is aangegeven dat het nieuwe kostenverdeelmodel maximaal 7,5% meer of minder zal gaan kosten dan de huidige DVO. OZHZ loopt daarmee een risico van 7,5% (van de contractwaarde van € 1,9 mln). Het DB ging daarmee akkoord. Dit geeft OZHZ de tijd om de komende periode een bredere oriëntatie te doen op de organisatie van de PIOFA-functies. Gelet op de belangrijke informatie over de toekomstige dienstverlening door het SGD die naar verwachting in juni 2025 beschikbaar komt, is het voornemen om het DB en AB in september / oktober 2025 te informeren over de uitkomsten van deze brede oriëntatie. Dat geeft nog voldoende tijd, namelijk 2,5 jaar, om daarna stappen te ondernemen om deze functies eventueel anders te gaan organiseren.

Per 1 januari 2026 gaat de relatie tussen SGD en de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen wijzigen. De samenwerkingsverhouding wordt vormgegeven op basis van partnerschap, waarin gemeenten en gemeenschappelijke regelingen eenzelfde positie en dezelfde invloed krijgen in de collectieve samenwerking. Daarnaast vormt operational excellence de focus van de dienstverlening. De uitgangspunten dienen als basis voor de vormgeving van de samenwerking en voor verdere uitwerking van het sturings-, financierings-, diensten- en kostenverdeelmodel van de SGD. Begin januari 2025 heeft SGD laten weten dat de uitwerking van dit model in mei 2025 zal leiden tot een aanbod op basis waarvan partijen een definitief bestuurlijk besluit kunnen nemen over de voortzetting van de samenwerking vanaf 2026. Voor OZHZ geldt dat, volgens afspraak, uiterlijk eind 2025 een besluit moet worden genomen over de voortzetting van de dienstverlening vanaf 1 januari 2028.

2.10 Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving

OZHZ was ook in 2024 betrokken bij het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (het IBP), een rijksbreed traject ter versterking van de VTH-taken van omgevingsdiensten. Landelijk is inmiddels gezorgd voor een duurzaam vervolg na afloop van dit programma, vastgelegd in samenwerkingsafspraken tussen het Rijk, IPO, VNG, UvW en ODNL. Daarnaast versterken de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland de onderlinge samenwerking.

Plan van aanpak robuustheidscriteria

Het AB stelde op 28 maart 2024 het plan van aanpak inzake de robuustheidscriteria vast. Het bevat de acties om te gaan voldoen aan de eisen over de hoogte van het opleidingsbudget en over business-intelligence (het werken met data). OZHZ voldoet al aan de overige robuustheidseisen. De stand van het weerstandsvermogen is een aandachtspunt. Zie hierover ook het volgende hoofdstuk.

In opdracht van het ministerie analyseerde Twynstra Gudde alle ontvangen plannen van aanpak. In oktober 2024 vond een gesprek plaats met OZHZ over de positieve bevindingen van lenW naar aanleiding van het plan van aanpak. De staatssecretaris heeft er vertrouwen in dat OZHZ per 1 april 2026 volledig robuust is. Eind december 2024 rapporteerde OZHZ voor het eerst aan het ministerie over de voortgang van het plan van aanpak. Inhoudelijk kan worden verwezen naar het volgende hoofdstuk.

In het plan van aanpak verwijst OZHZ naar de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Deze is sinds 2021 versterkt en heeft al tot mooie resultaten geleid op het gebied van werving van personeel, kennisdeling en samenwerking van opsporingsmedewerkers, en de inrichting van een gezamenlijk datalab. Grote maatschappelijke transities op het gebied van energie en circulaire economie en actuele onderwerpen zoals de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) raken bovendien steeds meer de uitvoering van de taken van de omgevingsdiensten. Hiervoor is nieuwe expertise nodig die tijdig aangetrokken of opgebouwd moet worden. Op deze onderwerpen en specialismen en ook op enkele onderwerpen van bedrijfsmatige aard intensiveren de omgevingsdiensten hun samenwerking. Hiertoe is een gezamenlijke strategie en een samenwerkingsprogramma opgesteld. Deze worden in Q1 van 2025 bestuurlijk geagendeerd.

Plan van aanpak vanwege de externe visitatie

Het AB stelde op 28 maart 2024 ook het plan van aanpak vast vanwege de externe visitatie. De visitatiecommissie constateerde een aantal sterke punten. OZHZ presteert operationeel goed, is sterk in de relatie en communicatie, is gericht op samenwerking en heeft een pragmatische instelling. Te verbeteren valt de daadwerkelijke realisatie van de noodzaak tot doorontwikkeling en te reflecteren op de redenen waarom dat soms niet goed lukt, de implementatie en consequenties van het concept van zelforganisatie en het ontwikkelen van perspectieven op de toekomst. Het plan van aanpak bevat de acties om hieraan een vervolg te geven. Deels kunnen deze verbeteringen worden gerealiseerd in de samenwerking met de andere omgevingsdiensten, mede in het licht van de Zuid-Hollandse doorontwikkeling en van de robuustheidscriteria. Voor de meeste aanbevelingen geldt dat OZHZ deze kan meenemen bij al lopende trajecten en plannen.

De actie om een visie op de toekomst te ontwikkelen is opgepakt en wordt in 2025 bestuurlijk geagendeerd. Een eerste bespreking met het DB vond in januari 2025 plaats.

3. Kritische Prestatie indicatoren (KPI's)

OZHZ rapporteert in de bestuursrapportages en in de jaarstukken over de kritische prestatie-indicatoren (kpi) die met de deelnemers zijn afgesproken. De bijdrageverordening en de Nota Bedrijfsvoering bevatten bijvoorbeeld de kaders voor financiën en kwaliteit van de uitvoering die aan de kpi ten grondslag liggen. Daarnaast rapporteert OZHZ over de kpi die gaan over de uitvoering van de VTH-taken en die voortvloeien uit (landelijke) trajecten ter versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

3.1 Algemene kpi

OZHZ wordt voor meer dan 90% gefinancierd op basis van geleverde producten. Met de opdrachtgevers zijn prestatieafspraken gemaakt die OZHZ op jaarbasis binnen een bandbreedte van 90% - 110%, moet realiseren. De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor adviestaken zijn gemeenten niet verplicht om opdrachten neer te leggen bij OZHZ. Wel onderschrijft het bestuur het preferred suppliership van OZHZ.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2024
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de landelijke criteria voor robuustheid van omgevingsdiensten, waaronder de VTH-kwaliteitseisen.	Zie de tabel op de volgende bladzijde voor robuustheid en kwaliteitseisen. Realisatie PZH 94,8%
	Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma.	Er is sprake van onderbesteding, maar realisatie blijft binnen bandbreedte.
	Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten	Realisatie gemeenten: Het gewogen gemiddelde van 98,8% bevindt zich op totaalniveau binnen de bandbreedte.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma.	De jaarrapportage 2024 en voortgangsrapportages 2024 zijn conform planning opgesteld.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats;	Het periodiek overleg met de gedeputeerde en wethouders heeft in de verslagperiode consequent plaatsgevonden. Ook de ambtelijk MARAP overleggen zijn conform planning gevoerd.
	2 maal per jaar met wethouders;	
	1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.	

Robuustheidscriteria

Het AB stelde op 28 maart 2024 het plan van aanpak vast inzake de robuustheidscriteria. In de BURAPs rapporteert OZHZ over de stand van zaken. Een van de onderdelen van de robuustheidscriteria betreft de VTH-kwaliteitseisen voor de kritische massa die al enkele jaren in de begroting van OZHZ als kpi is opgenomen. De tabel hieronder is ten opzichte van BURAP II niet gewijzigd. De teksten bij de *** zijn waar nodig geactualiseerd.

1	Randvoorwaarden	OZHZ voldoet aan alle randvoorwaarden.	
2	Innovatieagenda en -budget <i>Kpi: innovatiekalender en 1% van de begroting besteden aan innovatie.</i>	Innovatie verloopt via de meerjarige programma's van de Ontwikkelaanpak. Het budget is ± eur. 1 mln en voldoet daarmee aan de norm.	
3/4	Opleidingsplan en -budget <i>Kpi: opleidingsbudget is ten minste 3% van loonsom.</i>	Het opleidingsplan bevat alle verplichte elementen. Het opleidingsbudget voldoet met 1,55% niet aan de gestelde norm.	(*)
5/6	Informatiegestuurd werken en business intelligence <i>Kpi: business intelligence strategie en unit bestaande uit ten minste 3 FTE. Kpi: de omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie.</i>	OZHZ werkt grotendeels al informatiegestuurd. Acties om dit verder te versterken en te structureren lopen al. Per 1 januari 2024 is de nieuwe unit Data en ICT operationeel.	(**)
7	VTH-kwaliteitseisen	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen.	(***) (***)
8	Congruentie en samenhang werkgebied	OZHZ is in staat bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven in Zuid-Holland Zuid. Er is sprake van een sterke (bestuurlijke) congruentie in de regio.	
9	Omvang werkprogramma <i>Kpi: de norm van € 16,5 miljoen voor basistakenpakket en milieureguleerde plustaken.</i>	De omvang van het werkprogramma is circa € 20 mln. en voldoet daarmee aan de norm.	
10	Eigen werknemers <i>Kpi: minimaal 80% medewerkers in eigen dienst.</i>	De flexibele capaciteit bedraagt op dit moment 16,4%, waarmee aan deze norm voor robuustheid wordt voldaan.	(****)
11	Mogelijkheden voor taakuitbreiding	Die mogelijkheden zijn er zeker. OZHZ voert echter geen actief acquisitiebeleid. Het is aan de opdrachtgevers om al dan niet extra taken bij OZHZ te beleggen. Daarover worden dan nadere afspraken gemaakt (businesscase).	(*****)
12/13	Afspraken over taakvermindering	Afspraken over taak/budgetvermindering staan in de gemeenschappelijke regeling en in de bijdrageverordening. Er is vooralsnog geen directie relatie met de nieuwe normen voor robuustheid. Daarover kunnen nadere procesafspraken worden gemaakt.	
14	Algemene reserve <i>Kpi: weerstandsratio is ten minste 0,8%.</i>	Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm.	(*****)
15/16/17	Alsnog realiseren van robuustheid	Niet van toepassing.	

(*) Kpi is verwerkt in de begroting 2025.

(**) Kpi is verwerkt in de begroting 2025.

(***) OZHZ implementeert vanaf Q4 de applicatie MyForms om het voldoen aan de VTH-kwaliteitseisen voor wat betreft de kritische massa doorlopend te kunnen monitoren, daarover te rapporteren en op tijd bij te sturen. Daarnaast geeft de applicatie goede informatie die kan worden gebruikt voor de strategische personeelsplanning en het strategisch opleidingsplan. Een en ander is ook onderdeel van de subsidieaanvraag inzake robuustheid die in januari 2025 bij ODNL is ingediend. Zie verder de toelichting op de volgende pagina.

(****) Kpi is tevens onderdeel van financiële ombuigingen 2026 e.v. (bijstellen verhouding eigen medewerkers – inhuur). Bij de richtlijnen voor de begroting 2026 (AB van 28 november 2024) zijn voorstellen gedaan.

(*****) Kpi is tevens onderdeel van financiële ombuigingen 2026 e.v. (beleggen van aanvullende omgevingstaken op regionaal niveau). Bij de richtlijnen voor de begroting 2026 zijn voorstellen gedaan.

(*****) In de nulmeting (najaar 2023) stond deze nog op groen. Het weerstandsvermogen dient echter te worden aangevuld vanuit positieve bedrijfsresultaten 2024, 2025 en 2026 en eventueel aanvullende bijdrage van de deelnemers. Het is tevens onderdeel van financiële ombuigingen 2026 e.v. In december 2024 is aan het ministerie van IenW gerapporteerd dat op dat moment de weerstandsratio 0,46 bedroeg.

VTH-kwaliteitscriteria

De omgevingsdiensten in Zuid-Holland hebben afspraken gemaakt hoe zij in hun jaarstukken rapporteren over de VTH-kwaliteitscriteria. Hierna is de ingevulde tabel opgenomen over de procescriteria. Voor de deskundigheidgebieden is het niet mogelijk het afgesproken format te gebruiken. In de eerste tussenrapportage aan het ministerie van IenW over de robuustheid rapporteerde OZHZ eind december 2024 over het onderdeel VTH-kwaliteitscriteria dat de nieuwe applicatie MyForms wordt geïmplementeerd om doorlopend te kunnen monitoren of aan de eisen voor kritische massa wordt voldaan, daarover te rapporteren en op tijd bij te sturen. Gemeld werd dat de meer gedetailleerde meting op de criteria het beeld lijkt te geven dat OZHZ op minder punten voldoet dan eerder werd aangenomen. De meting is ten tijde van het schrijven van deze jaarrekening 2024 nog niet afgerond.

Voor de totstandkoming van producten zoals vergunningen, controles en handhavingsacties zijn diverse werkprocessen nodig. Transparantie en bestuurlijke vastlegging spelen daarin een belangrijke rol. De procescriteria samen leiden tot een sluitende cyclus en kwaliteitsborging. Daarbij is de "BIG-8" gehanteerd (beleidslevenscyclus). Daarnaast bevat de tabel hieronder informatie over de criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten. Deze criteria bepalen de minimale ondergrens binnen de werkprocessen. Het gaat bijvoorbeeld om criteria met betrekking tot de diepgang waarmee getoetst wordt, het gebruik van de landelijke handavingsstrategie en (landelijke) prioriteiten.

Documenten en toelichting

1. Rapportage en Evaluatie	
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen	Tussentijdse en jaarrapportages en actuele website
Probleem analyse VV (inclusief afhandelen meldingen)	Nota VTH ¹
Probleem analyse T&H	Nota VTH
Vergelijking en auditing	Externe visitatie
2. Strategisch beleidskader	
Prioriteit en meetbare doelstellingen VV	Nota VTH
Prioriteit en meetbare doelstellingen T&H	Nota VTH
3. Operationeel beleidskader	
Strategie en basiswerkwijze	Nota VTH
Beleid R.O. ten aanzien van VV	Nota VTH
Objectieve criteria beoordelen en beslissen VV	Nota VTH
Naleefstrategie T&H	Nota VTH
Toezicht strategie	Nota VTH
Sanctiestrategie	LHSO

¹ Met Nota VTH wordt hier steeds verwezen naar de Nota VTH voor gemeentelijke taken en de Nota VTH voor provinciale taken.

Gedoogstrategie	Nota VTH
4. Planning en controle	
Borging personele en financiële middelen	Begroting en jaarprogramma's, formatieplanning
Uitvoeringsprogramma VV en T&H	Individuele en collectieve jaarprogramma's
Organisatorische condities	Functiescheiding op organisatieniveau, roulatie toezichthouders, wachtdienst 24/7
Kwaliteitsborging	Handboeken en werkinstructies, interne auditing door het kwaliteitsteam
5. Voorbereiden	
Protocollen en werkinstructies VV	Aanwezig, actualisering loopt
Protocollen en werkinstructies T&H	Aanwezig, actualisering loopt
Protocollen voor communicatie en informatiebeheer	Communicatie: afspraken met gemeenten en provincie Informatiebeheer: handleidingen en procesbeschrijvingen
Interne en externe afstemming	Werkinstructies en samenwerkingsafspraken
6. Uitvoering	
Uitvoering ondersteunende voorzieningen VV en T&H	ICT-voorzieningen, voertuigen, naslagwerken, veiligheidsvoorzieningen, opleidingen
7. Monitoren	
Monitoring	Met name outputgericht en bij generiek toezicht ook outcomegericht

Overige kpi

Bij de uitvoering van de jaarprogramma's voor de gemeenten (gewogen gemiddelde van de realisatie is 98,8%) presteert OZHZ over het algemeen binnen de bandbreedte. Het beeld per opdrachtgever is divers. Zes van de tien gemeenten blijven binnen de afgesproken bandbreedte, twee gemeenten zijn onder de bandbreedte uitgekomen en twee gemeenten zijn boven de bandbreedte uitgekomen. De uitvoering van het jaarprogramma van de provincie komt uit op 94,8% en valt binnen de bandbreedte. OZHZ heeft op individuele basis afspraken gemaakt over de verrekening van over- en onderbestedingen met alle opdrachtgevers.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2024
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.388 uur. De productiviteitsnorm bedraagt daarmee 66,7%	De productiviteit bedraagt 64,6%.
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%	Het overheadpercentage is 27,1%.
Flexibele capaciteit	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%	De flexibele capaciteit bedraagt 17,8%.
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.	Het ziekteverzuim bedraagt 4,8%.

Het productiviteitspercentage van de eigen medewerkers blijft achter bij de norm. Dit komt mede vanwege de instroom van veelal relatief jonge en onervaren medewerkers. Daardoor is sprake van een intensieve inwerkperiode.

Doelstelling is een gemiddelde flexibele schil van 10% en 90% eigen formatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Ook op de taakvelden waar structurele financiering onzeker is (bijvoorbeeld bodem, energietoezicht) ligt het percentage inhuur bewust een stuk hoger dan gemiddeld. Er is sprake van een relatief hoog aantal vacatures (7% van de vaste formatie). Daarmee komt de flexibele capaciteit met 17,8% veel hoger uit dan de norm. Er wordt bekeken op welke wijze de bezetting op niveau gebracht kan worden.

De vacatures hangen samen met de krappe arbeidsmarkt en nieuwe opdrachten met vaak een incidenteel karakter. De werving van nieuwe medewerkers en het boeien en binden van huidige medewerkers is topprioriteit. Zie hoofdstuk I.

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage was in 2024 met 4,81% lager dan de norm van 5%. Vanuit het management wordt er in nauwe samenwerking met de arbodienst actief gestuurd op verzuim. We begeleiden zieke medewerkers actief bij herstel en ondersteunen medewerkers om verzuim te voorkomen. Het verzuimbeleid dat bestaat uit preventie en begeleiding zorgen voor een verzuimpercentage dat binnen de norm blijft.

3.2 Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2024
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	<u>Regulier</u> : 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.	96% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
	<u>Uitgebreid</u> : 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.	53% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie	100% van de zaken is in stand gebleven.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Over geheel 2024 is er geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Onder de Omgevingswet gelden de termijnen van orde voor alle procedures. Voor 2025 willen we daarom de reguliere en uitgebreide procedures samenvoegen met een KPI van 95%. Niet alleen omdat voor beide

procedures de termijn van orde geldt, maar ook omdat de uitgebreide procedure onder de Omgevingswet een uitzondering is geworden.

Ten opzichte van de resultaten zoals gerapporteerd bij BURAP II van 2024 zien we een lichte stijging in de realisatie van de KPI. Hiermee wordt het effect van sturing zichtbaar. De normen van de KPI's voor zowel de reguliere als de uitgebreide procedures zijn los van elkaar niet behaald voor 2024, maar wanneer we deze procedures op dit moment al zouden samenvoegen, resulteert dat in een realisatie van de KPI van 95%, waarbij we de norm dus wel behalen. Er zijn onder de Omgevingswet nog maar weinig uitgebreide procedures. Dit zorgde in de eerste periode van 2024 al voor een percentage waardoor de KPI al niet meer behaald kon worden. En juist doordat er nog maar weinig uitgebreide procedures zijn, heeft het percentage hierdoor niet veel kunnen stijgen. Dit is dan ook de reden waarom we deze kpi vanaf 2025 samenvoegen.

3.3 Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

"TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde periodieke controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande periodieke controles in het jaarprogramma."

"NA-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde periodieke controles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde periodieke controles aan het einde van een verslagperiode."

Speerpunt	Prestatie indicator	Resultaten 2024
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u>	
	TD = 100%	TD grijs = 118%
	NA-initieel >= 60% ¹	NA-initieel = 33%
	<u>Provincie Groen:</u>	
	TD = 100%	TD groen = 100%
	NA-initieel >= 80% ¹	NA-initieel = 80%
	<u>Provincie Bouw en sloop:</u>	
	NA-initieel >= 90% ¹	NA-initieel = 95%
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN² milieu periodiek toezicht:</u>	
	TD milieu = 100%	TD = 93%
	NA-initieel >= 60%	NA-initieel = 45%

¹ De norm is nog niet formeel vastgesteld

² Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN)

Betrouwbaarheid Gemeenten AL, DO, ML	<u>Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht:</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden. TD integraal = 100% NA-initieel >= 60%	TD = 89% NA-initieel = 40%
	<u>Gemeenten Bouw en sloop (incl. asbest):</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vast te stellen. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel >= 70%	NA-initieel = 97%
Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Realisatie = 93%

Provincie Grijs

TD: De realisatie is hoger uitgekomen doordat begin het jaar het bevoegd gezag bij 3 tankcleaners en een afvalverwerkingsbedrijf in onze regio is verschoven van B&W naar GS.

NA: De naleving van de gecontroleerde bedrijven is lager dan de norm. Het resultaat komt overeen met het regionale beeld. Het gaat met name om het tijdig uitvoeren van terugkomende verplichtingen zoals keuringen van installaties.

Provincie Groen

TD: De toezichtdichtheid is conform de norm. Er zijn wel verschillen in de afzonderlijk onderdelen. In 2024 zijn er, als gevolg van de uitbreiding van uren voor zowel soortenbescherming en ook Natura 2000 meer controles uitgevoerd en dat zie je ook terug in het aantal tekortkoming.

Provincie Bouw en sloop

NA-initieel: De naleving bij de bouw- en sloopwerkzaamheden bij de bedrijven die onder de provincie vallen in onze regio is goed. Het percentage is al meerdere jaren stabiel. Het gaat echter wel om een beperkt aantal controles die uitgevoerd zijn, waardoor het resultaat vertekend.

Gemeenten RUN milieu periodiek toezicht

TD: De uitvoering van dit toezicht vraagt om meer inzet. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een aanzienlijke impact. Zowel bij de gecontroleerde bedrijven als bij OZHZ ontbreekt ervaring en efficiëntie als het gaat om de nieuwe algemene regels voor milieu. Zoals eerder gemeld stond de volledige uitvoering van het

controleprogramma onder druk. In de uitvoering is rekening gehouden met de nieuwe prioritering die onder de nota VTH per 2025 van kracht zal worden en zijn bijvoorbeeld een aantal zwembaden niet gecontroleerd. Deze locaties zullen in 2025 vanuit het Programma Toezicht Midden alsnog projectmatig worden bezocht.

NA-initieel: De naleving van de gecontroleerde bedrijven en instellingen ligt lager dan de norm. Dit beeld is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gaat met name om het tijdig uitvoeren van terugkomende verplichtingen zoals keuringen van installaties. De huidige arbeidsmarkt zorgt ervoor dat bijtijds opdracht moet worden gegeven aan bijvoorbeeld installatiebedrijven om verplichtingen tijdig en op een juiste wijze te laten plaatsvinden. Om dit voor elkaar te krijgen is een vanuit eigenaarschap een veel actievere houding nodig dan vaak nu het geval is. In de nieuwe nota VTH die in 2025 operationeel zal zijn wordt het verbeteren van de naleving rondom (terugkerende) verplichtingen één van de speerpunten.

Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht (Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden)

TD: De uitvoering van dit toezicht vraagt om meer inzet. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een aanzienlijke impact. Zowel bij de gecontroleerde bedrijven en instellingen als bij OZHZ ontbreekt ervaring en efficiëntie als het gaat om de nieuwe algemene regels voor milieu, bestaande bouw en brandveilig gebruik. De norm van 100% is in 2024 niet gehaald. Vanuit gemeente Dordrecht is het verzoek gekomen om het controleprogramma in Dordrecht te versoberen. In BURAP 2 is gesteld dat door deze aanpassing de toezichtdichtheid rond de 90% zal uitkomen. Aan deze verwachting is voldaan.

NA-initieel: De naleving van de gecontroleerde bedrijven en instellingen ligt lager dan de norm. Dit beeld is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gaat met name om het tijdig uitvoeren van terugkomende verplichtingen zoals keuringen van veiligheidsinstallaties. De huidige arbeidsmarkt zorgt ervoor dat bijtijds opdracht moet worden gegeven aan bijvoorbeeld installatiebedrijven om verplichtingen tijdig en op een juiste wijze te laten plaatsvinden. Om dit voor elkaar te krijgen is vanuit eigenaarschap een veel actievere houding nodig dan vaak nu het geval is. In de nieuwe nota VTH die in 2025 operationeel zal zijn wordt het verbeteren van de naleving rondom (terugkerende) verplichtingen één van de speerpunten.

Gemeenten Bouw en Sloop (incl. asbest)

NA-initieel: De naleving van de regelgeving rondom met name het slopen en afvoeren van asbest is stabiel en komt overeen met eerdere resultaten. Deze goede naleving is mede het gevolg van actieve inzet op gedragsbeïnvloeding. Door de inspecteur wordt bij aanvang van de werkzaamheden contact opgenomen met de opdrachtgever om de verplichtingen die bij de werkzaamheden behoren door te nemen. Dit zorgt ervoor dat de uitvoerders bewuster de voorschriften naleven.

3.4 Beoordelingen en beschikkingen bodem

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2024
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.	100% (cumulatie kort- en langlopende procedures)
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand na bezwaar, beroep of hoger beroep	Er is geen rechtsbescherming gezocht tegen bodembeschikkingen.

Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7	Over periode t/m december is geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Tijdigheid

Voor de KPI 'Tijdigheid' ligt de realisatie met 100% ruim boven de minimale prestatie indicator.

Risicobeheersing

In deze verslagperiode is geen nieuw bezwaar gemaakt en is er geen nieuw beroep ingesteld.

Klanttevredenheid

OZHZ heeft geen klanttevredenheidsonderzoek kunnen uitvoeren omdat de betreffende applicatie niet meer werkt. Dit is al bij BURAP I van 2024 gemeld. Aan een oplossing wordt nog gewerkt.

4. Wat heeft het gekost?

Het overzicht van baten en lasten 2024 sluit met een positief resultaat van € 604.106. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage (€ 155.370) is er sprake van een voordeel van € 448.736.

Per saldo is sprake van € 796.000 aan lagere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024 in de tweede bestuursrapportage. De lagere lasten betreffen hoofdzakelijk de additionele productkosten (€ 176.000); de externe kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde lagere baten tegenover. Daarnaast is sprake van lager dan geraamde personeelskosten (€ 411.000). De kosten voor het vaste personeel waren € 185.000 lager, de inhuurkosten waren € 226.000 lager. De lagere personeelskosten hangen voor een deel samen met de iets lager dan geraamde omzet.

4.1 Overzicht van baten en lasten 2024

Het overzicht van baten en lasten 2024 sluit met een positief resultaat van € 604.106. In vergelijking met de bijgestelde begroting bij de tweede bestuursrapportage (€ 155.370) is er sprake van een voordeel van € 448.736.

Overzicht van baten en lasten 2024

	Realisatie 2023	Begroting 2024 primair	Begroting 2024 3e wijziging	Realisatie 2024	Begroting 2024 verschil
Baten					
Inwonerbijdrage	2.253	2.463	2.508	2.509	1
Wettelijke taken	25.609	25.481	29.614	29.033	581-
Offerte- en subsidietafen	2.684	2.444	2.588	2.757	168
Overige baten	263	21	206	272	66
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal baten	30.809	30.408	34.917	34.570	347-
Lasten					
Personeelskosten	26.995	24.763	29.422	29.011	411-
Kapitaallasten	429	539	453	444	9-
Ondersteuning SGD	1.749	1.862	1.896	1.828	68-
Huisvesting	706	690	620	610	10-
Overige bedrijfskosten	1.632	1.410	1.627	1.680	53
Additionele productkosten	886	968	837	661	176-
Onvoorzien	73	176	177	2	175-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal lasten	32.470	30.408	35.032	34.236	796-
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	1.662-	0-	115-	333	449
Onttrekkingen aan reserves	1.150	-	271	271	0
Toevoegingen aan reserves	117	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	629-	0-	155	604	449
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	2.253	2.463	2.508	2.509	1
<i>Bedragen x € 1.000</i>					

4.2 Baten

De totale baten komen € 346.790 lager uit dan begroot.

Inwonerbijdrage (nihil)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. Vanuit de inwonerbijdrage wordt een deel van de overhead gedekt en algemene activiteiten van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs die ten goede komen aan alle deelnemers. Voorbeelden zijn: relatiebeheer, kwaliteitszorg, de voortgangsrapportages en de organisatie van de wachtdienst.

De realisatie van de inwonerbijdrage (€ 2.508.572) is conform de begroting.

Wettelijke taken milieu/bouw/gebruik (€ 581.358 lagere baten)

OZHZ maakt in de individuele jaarprogramma's per opdrachtgever afspraken over de uit te voeren activiteiten en budgetten. Verantwoording vindt plaats door middel van financiële maandrapportages en de bestuursrapportages. Na het vaststellen van de begroting (zomer 2023), worden de jaarprogramma's 2024 opgesteld. Diverse opdrachtgevers hebben in hun jaarprogramma's hogere budgetten verwerkt dan in de primaire begroting. Dat is vervolgens verwerkt in begrotingswijzigingen: de begroting is op het onderdeel jaarprogramma's (wettelijke taken) opgehoogd met € 4,133 mln, oftewel met 16%. Uiteindelijk is de werkelijke realisatie hier met € 0,6 mln op achtergebleven. Op een enkel onderdeel is de afgesproken output niet gehaald, als gevolg van de hoge instroom aan nieuwe medewerkers, waardoor de productiviteitsnorm op die onderdelen niet gehaald kon worden. Dat speelde onder meer bij toezicht.

In de verantwoordingen die OZHZ opstelt per deelnemer, wordt meer in detail ingegaan op de realisatiecijfers per taakveld per deelnemer.

Offerte- en subsidietaken (€ 168.051 hogere baten)

De offerte- en subsidietaken vallen € 168.051 hoger uit. Ten opzichte van de primaire begroting was de raming aan offertetaken fors naar beneden bijgesteld, namelijk met 20% oftewel ruim € 0,5 mln; die bijstelling is te hoog gebleken.

Overige baten (€ 65.875 hogere baten)

De overige baten hebben een incidenteel karakter. De hogere baten worden met name veroorzaakt door de ontvangen rentevergoeding bij de bank: deze is € 65.741 hoger dan geraamd.

4.3 Lasten

De totale lasten komen € 449.000 lager uit dan begroot.

Personeelskosten (€ 410.869 lagere lasten)

Onder personeelskosten vallen de kosten van eigen personeel en de kosten van inhuur. Voor het capaciteitsbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 5.4).

Personele lasten	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Personeelskosten intern	22.422	22.238	-184
Flexibele capaciteit	6.999	6.774	-225
Personele lasten	29.421	29.012	-409
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

De belangrijkste verschillen waren de volgende:

- de uren koop/verkoop leverde een baten op van € 135.394 hoger dan geraamd.
- de inhuurkosten waren € 226.126 lager dan geraamd. Dit had te maken met de lagere omzet waardoor iets minder inhuurcapaciteit noodzakelijk was.

Kapitaallasten (€ 8.659 lagere lasten)

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk specifieke investeringen in huisvesting en ICT. De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Voorbeelden zijn het huurcontract inzake Post 120 en leasecontracten voor het wagenpark. Voor de omvang en samenstelling van de kapitaalgoederen wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (hoofdstuk 5.2).

De raming van de kapitaallasten is tussentijds met € 86.225 naar boven bijgesteld. De realisatie is lager uitgevallen van de bijgestelde raming.

Ondersteuning Servicegemeente Dordrecht (SGD) (€ 68.188 lagere lasten)

De ondersteuning door de SGD heeft betrekking op de dienstverlening met betrekking tot ICT, personeelszaken, inkoop, verzekering en juridische diensten. Bij eerdere begrotingswijzigingen is de begroting opwaarts bijgesteld met € 34.046.

De realisatie 2024 bedraagt € 68.188 lager dan begroot. Dit is gelegen in aanvullende variabele kosten die door SGD in rekening zijn gebracht (bijvoorbeeld voor inkoop, en werving op vacatures).

De onderverdeling per onderdeel is als volgt:

Ondersteuning SGD	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
ICT	1.506	1.456	-50
Personeel en organisatie	390	372	-18
Ondersteuning SGD	1.896	1.828	-68
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

Huisvesting (€ 9.976 lagere lasten)

Huurkosten € 5.416 lager dan bijgestelde begroting. Minder onderhoudskosten huisvesting dan geraamd.

Overige bedrijfskosten (€ 53.037 hogere lasten)

De overige bedrijfskosten hebben onder meer betrekking op software licenties, externe advies- en accountantskosten, kantoorbenodigdheden, facilitaire kosten en verzekeringen.

De raming is bij de tussentijdse begrotingswijzigingen verhoogd met € 217.206. Belangrijkste reden was een verschuiving van kosten voor software en ophoging van de accountantskosten.

Additionele productiekosten (€ 175.843 lagere lasten).

De additionele productiekosten worden direct in rekening gebracht bij de opdrachtgevers. Het kan daarbij gaan om externe (juridische) expertise, uitgevoerde werkzaamheden door aannemers, etc. Aan het begin van het jaar is het doorgaans lastig te ramen welke kosten zullen ontstaan; immers, deze kosten hangen direct samen met de opdrachten van de deelnemers en deze verschillen van jaar tot jaar. Het effect op het financiële resultaat is nihil, omdat de lagere lasten leiden tot overeenkomstige lagere baten.

Onvoorzien (€ 175.027 lagere lasten)

Het verlofstuwmeer is afgenomen (-€ 19.936) doordat hier gedurende het boekjaar actief op is gestuurd.

Daarnaast is sprake van spaarverlof, sinds 2022 een onderdeel van de arbeidsvoorwaarden in de CAO SGO. Hierbij is het spaarverlof gebaseerd op de verlofuren die in 2024 daadwerkelijk zijn omgezet in spaarverlof (€ 44.162) en waarvoor conform het uitgangspunt van de commissie BBV een voorziening moet worden gevormd. Voor een nadere toelichting op het verlofstuwmeer wordt verwezen naar de jaarrekening (2.2 Overlopende passiva). Op grond van de risicoanalyse van doorlopende projecten is de voorziening vanwege oninbaarheid verlaagd met circa € 22.230. In gevallen van oninbaarheid is veelal sprake van uren die zijn gemaakt op nog niet formeel bevestigde projecten of meerwerk op deze projecten.

4.4 Reserves

Toevoegingen (conform begroting)

Toevoeging reserves	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
Algemene reserve	-628.544	-628.544	-
Totaal	-628.544	-628.544	-
Bedragen x €			

Algemene reserve

Het negatieve resultaat 2023 ad € 628.544 is via besluitvorming in de 1e Bestuursrapportage onttrokken van de Algemene reserve. De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Onttrekking reserves	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
Algemene reserve	-	-	-
Materieel budget PZH	-	-	-
Frictiekosten	270.669	270.669	-
Regieplan	-	-	-
Werkconcept	-	-	-
Totaal	270.669	270.669	-
Bedragen x €			

Bestemmingsreserve Frictievergoeding

Bestemmingsreserve frictiekosten (Onttrekking 2024: € 270.669)

De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Hiervoor is toegelicht dat de productiviteit achter blijft bij de norm vanwege een bovengemiddeld hoge instroom van nieuwe medewerkers, deels zij-instromers, die een intensief opleidingstraject volgen. Ook wordt meer ingehuurd en tegen hogere tarieven, dan waar in de

begroting rekening mee is gehouden. Om beide (financiële) effecten te dempen wordt de reserve frictiekosten ingezet. Bij de 2de bestuursrapportage heeft het AB ingestemd met een begrotingswijzigingen tot extra onttrekking.

5. Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording stelt de volgende paragrafen verplicht in de programmabegroting en de jaarstukken:

- Lokale heffingen.
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- Onderhoud kapitaalgoederen.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.
- Verbonden partijen.
- Grondbeleid.

De paragrafen Lokale heffingen, Verbonden partijen en Grondbeleid zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven hoe kapitaalgoederen worden beheerd.

De financieringsparagraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.

Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

Hieronder vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel.

De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

Risicoprofiel Omgevingsdienst

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand- capaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tarifiëring	377	189
2 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	849	637
3 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Laag	Verzuimbeleid	548	137
4 SGD samenwerking	Hogere kosten	Exploitatieverlies	Laag	Medium	Bestuurlijk overleg	140	70
5 Omgevingswet	Omzetdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
Totaal benodigd weerstandsvermogen						1.914	1.033

Bedragen x € 1.000,-

Waarschijnlijkheid

<i>Zeer hoog</i>	<i>Kans > 75%</i>
<i>Hoog</i>	<i>Kans > 50% en < 75%</i>
<i>Medium</i>	<i>Kans > 25% en < 50%</i>
<i>Laag</i>	<i>Kans < 25%</i>

Impact

<i>Groot</i>	<i>financieel risico > € 400.000</i>
<i>Medium</i>	<i>financieel risico > € 150.000 en < € 400.000</i>
<i>Klein</i>	<i>financieel risico < € 150.000</i>

Algemeen

Het AB heeft in 2023 besloten om in vier jaar het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau te brengen, door in elk geval de (eventuele) positieve rekeningresultaten uit die jaren, toe te voegen aan de algemene reserve (en dus niet terug te geven aan de deelnemers). Met het positieve resultaat over het boekjaar 2024 ad € 604.000 is het weerstandsvermogen toegenomen tot een bedrag ad € 939.000. De verwachting is dus dat in het jaar 2025 het weerstandsvermogen weer terug is op het gewenste niveau.

1. Bezuiniging wettelijke taken

Met de uitvoering van wettelijke taken is een budget van circa € 31,4 mln. gemoeid. Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 377.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 189.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2,8 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 849.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 637.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een laag risico is reëel gezien de ervaringscijfers over 2024 (uitkomst ziekteverzuim over 2024 is 4,8%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 548.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op laag (25%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 137.000.

4. SGD samenwerking

Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuw dienstverlenings- en financieringsmodel van de Servicegemeente Dordrecht. De financiële effecten van dit model zijn op dit moment nog niet te overzien. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid accepteert een risico tot een bandbreedte van 7,5% van het offertebedrag voor de jaren 2026 en 2027. Het offertebedrag bedraagt € 1.862.000. De kans wordt ingeschat op medium (50%).

Beheersmaatregelen:

- Actief overleg met de deelnemers.
- Marktverkenning.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 70.000.

5. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse

vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is er nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2024 bedraagt € 939.000 (na toevoeging van het positieve exploitatieresultaat 2024 aan de algemene reserve). Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 1.033.000 benodigd. Het effect van de Omgevingswet is opgenomen als p.m. Bovenstaande bedragen resulteren in een weerstandsratio van 0,9. De normering voor omgevingsdiensten om te voldoen aan de robuustheidscriteria qua weerstandsratio bedraagt 0,8.

Bovenstaande is op basis van de stand van zaken per 31 december 2024. Naar verwachting zal het weerstandsvermogen ultimo 2025 weer terug zijn op het gewenste niveau.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- Leasecontracten voor het wagenpark.

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de sfeer van huisvesting: OZHZ heeft in 2021 en 2022 fors geïnvesteerd om het kantoor geschikt te maken voor het hybride werken. Daarbij hoorden niet alleen de investeringen in het gebouw, maar ook de aanschaf van laptops voor alle medewerkers, docking stations voor alle werkplekken op kantoor, verbeterde audiovisuele apparatuur in de vergader- en projectruimtes, etc.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet” overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig De Pandion voor zijn rekening neemt. De Pandion is in 2024 in gebruik genomen.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Omschrijving	Boekwaarde 2023	Boekwaarde 2024
a Huisvesting	756.442	600.478
b ICT en audiovisuele investeringen	221.690	181.009
c Meubilair	202.836	165.059
d Software	13.554	50.705
e Bedrijfsmiddelen	5.759	13.456
f Vaartuigen	1.482.602	2.626.535
	2.682.883	3.637.242

Bedragen x €

5.3 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 20 maart 2025) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;

- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.

Voor 2024 bedraagt deze limiet 8,5% van € 35,03 mln. (omvang bijgestelde begroting) = € 2,98 mln. De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden; deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De totale netto vlottende schuld bedraagt +/- € 1,92 mln. en blijft daarmee ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet. De ruimte bedraagt € 4,90 mln.

Kasgeldlimiet	31-12-2024	31-12-2023
Omvang begroting	35.032	32.878
1 Toegestane kasgeldlimiet		
Percentage	8,5%	8,5%
Bedrag	2.978	2.795
2 Vlottende schuld		
opgenomen gelden < 1 jaar	0	0
schuld in rekening courant	0	0
door derden gestorte gelden 1 < jaar	0	0
overige schulden	1.555	1.669
Totaal	1.555	1.669
3 Vlottende middelen		
contante gelden in kas	1	0
tegoeden in rekening courant	3.472	2.775
overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0
Totaal	3.473	2.776
4 Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto vlottende schuld (2 -/- 3)	-1.918	-1.107
Toegestane kasgeldlimiet	2.978	2.795
Ruimte	4.896	3.901

Bedragen x € 1.000

Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren.

Doordat OZHZ per 31 december 2024 geen leningen heeft uitstaan is het renterisico nihil. Ook zijn er in 2024 geen kortlopende leningen aangegaan.

Renterisiconorm	31-12-2024	31-12-2023
Berekening renterisico		
1 Renteherzieningen	0	0
2 Aflossingen	0	0
3 Renterisico	0	0
Berekening rente risiconorm		
4 Begrotingstotaal	35.032	32.878
5 Percentage conform regeling	20,0%	20,0%
6 Renterisico norm	7.006	6.576
Toetsing renterisico aan norm		
3 Renterisico	0	0
6 Renterisico norm	7.006	6.576
Ruimte	7.006	6.576

Bedragen x € 1.000

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

Leningenportefeuille

OZHZ heeft in 2024 geen leningen afgesloten. De stand van langlopende leningen is zowel per 1 januari 2024 als per 31 december 2024 nihil.

Overige kentallen

Ook op grond van de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	18,2%	6,0%	33,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	18,2%	6,0%	33,8%
Solvabiliteitsratio	7,7%	28,8%	6,9%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,2%	0,6%	0,0%

Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afoming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.

In 2024 is OZHZ ruimschoots onder het drempelbedrag gebleven. Onderstaand is de berekening van het drempelbedrag nader toegelicht en is de realisatie weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	151	133	97	121
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	849	867	903	879
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	34.917			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	34.917			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Verslagjaar			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.727	12.138	8.892	11.130
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	151	133	97	121

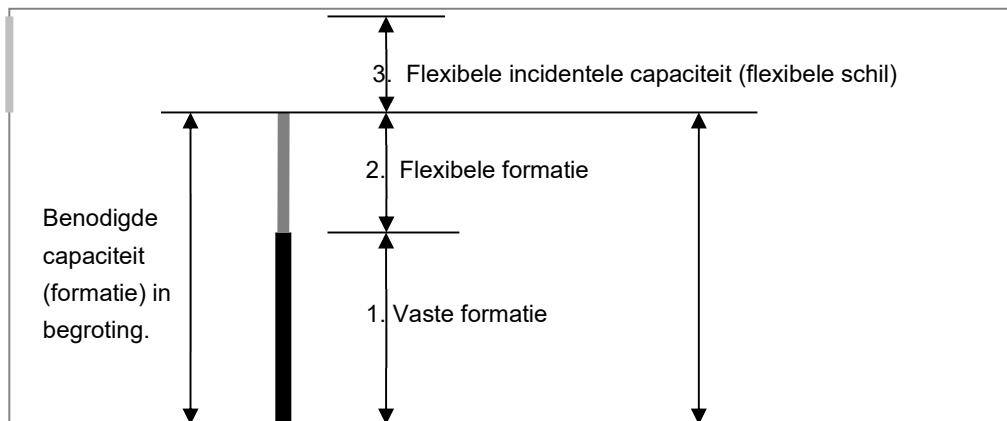
5.4 Bedrijfsvoering

Organisatie en personeel

Formatie en capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Onderstaande figuur geeft het capaciteitsbeleid samengevat weer:

Doelstelling is een totale flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van gemiddeld 10%.

De inhuur van extern personeel vindt plaats volgens het principe van een Dynamisch Aankoop Systeem. Op deze manier voldoen we aan de aanbestedingsregels die gelden voor het inhuren van personeel. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk samen te werken met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland en afspraken te maken om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd.

In het Sociaal Jaarverslag 2024 wordt een verdere toelichting gegeven over ontwikkelingen op het gebied van de omvang van de organisatie en het verloop van het ziekteverzuim. Ook worden hierin de verdere resultaten, uitdagingen en ontwikkelingen op het gebied van personeel toegelicht.

HR-agenda

In 2024 bleef de focus van OZHZ onverminderd liggen op het invullen van vacatures. Elders in deze jaarstukken is hier al een toelichting op gegeven. Op het gebied van de arbeidsmarkt wordt er ook samengewerkt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland onder de naam "De Betere Wereldbaan". Op dit moment zijn de

belangrijkste successen een gezamenlijke website waar alle vacatures op staan, gezamenlijk bezoek van beurzen en stagemarkten en het traineeship. Op dit moment wordt verder onderzocht op welke punten verdere samenwerking mogelijk is.

Daarnaast is het vasthouden van personeel een belangrijk aandachtspunt geweest. Zo zijn er regelingen opgesteld of verduidelijkt die het voor personeel aantrekkelijk(er) maken om bij OZHZ te blijven werken. Een belangrijk speerpunt daarbij is het vasthouden van de jongeren, mede omdat zij op de arbeidsmarkt een mobiele groep zijn. Ook dit jaar kregen de nieuwe medewerkers onder de 30 jaar een opleidingsprogramma. Uit de evaluatie is gebleken dat zij hier veel baat bij hebben en dus zal dit de komende jaren worden gecontinueerd. Ook is voor de jongeren een aparte sessie georganiseerd over hoe je zelf aan het roer komt te staan voor je eigen ontwikkeling en hoe je dat toepast binnen OZHZ.

Uiteraard is er ook aandacht geweest voor medewerkers met meer ervaring. Er is beleid gemaakt op het gebied van workation, het tijdelijk verhogen van de arbeidsduur en is er een verduidelijking aangebracht van de doorgroeimogelijkheden. Daarnaast blijkt uit de gesprekken met deze groep medewerkers dat hun behoefte ten eerste best uiteenlopend zijn en dat daarnaast uitgesproken waardering voor hen van belang is. Voor beide zaken geldt dat voldoende tijd en aandacht van het management hiervoor essentieel is. Het belang hiervan is in verschillende sessies met het management besproken.

De komende periode zal de focus erop liggen om alle acties, beleidslijnen en mogelijkheden die de afgelopen jaren zijn gecreëerd en die ook nog verder verbeterd moeten worden te verankeren in overkoepelende instrumenten als een functiehuis en een nieuwe Strategische Personeelsplanning (SPP).

Data en informatie

Maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving zoals de Wet open overheid (WOO) vragen om steeds meer publieke informatie en inzicht in de besluitvorming van de overheid. Ook de Omgevingswet vereist dat applicaties, processen en documenten duurzaam toegankelijk zijn. Door de overgang naar ons nieuwe DMS/Zaaksysteem Djuma hebben we de kans om grote stappen te maken met het op orde brengen van onze archieven en het verbeteren van de datakwaliteit. Een strategie hiervoor is uitgewerkt en hier zal in 2025 inhoudelijk verder opvolging aan gegeven worden. Naast dat deze stap belangrijk is om voor onze medewerkers betere toegankelijkheid tot het archief te waarborgen, is dit ook een noodzakelijk stap om datatoegankelijkheid en -kwaliteit te optimaliseren, zoals vereist door de landelijke robuustheidscriteria (business intelligence).

In 2024 is binnen de unit Data en ICT (DIT) de strategische en tactische sturing op data en ICT verankerd en kan data concreet waarde toe gaan voegen aan de producten van OZHZ. Uitgangspunten van de werkwijze zijn: risicogericht, datagestuurd en een ketenaanpak. In het afgelopen jaar heeft de focus gelegen op:

- Duidelijkheid creëren waar data het verschil moeten maken voor OZHZ. Er zijn grote stappen gezet in het ontwikkelen van een proces om nieuwe aanvragen naar resultaat te brengen. Daarnaast is er veel vooruitgang geboekt in de samenwerking met andere onderdelen van de organisatie.
- Er is gestart met de implementatie van Djuma, het nieuwe DMS en MyForms, een applicatie voor de monitoring van de VTH-kwaliteitscriteria is in gebruik genomen.
- Samen met Key Users worden continue verbeteringen doorgevoerd in de inrichting van onder andere onze VTH-applicatie OpenWave. Een van de belangrijkste sporen is de herinrichting en doorontwikkeling

van het omgevingsdossier. Dit is een belangrijke drijver voor het verbeteren van de datakwaliteit in OpenWave.

- Een andere belangrijke drijver voor het verbeteren van de datakwaliteit, zijn de informatieproducten (dashboards, gegevensverzamelingen etc.) die ontwikkeld worden. Continue monitoring van de (verbeterde) datakwaliteit die de basis vormt voor deze producten, wordt samen met de data-eigenaren ingericht.
- Heldere en stevige regie op data en ICT (beheer en verandering). Bijvoorbeeld door het definiëren van duidelijke datastromen en een transparante ICT-architectuur met bijbehorende kwaliteitscriteria. Daarnaast worden nieuwe werkwijzen geïmplementeerd, met helder omschreven rollen en verantwoordelijkheden, waarbij gebruik wordt gemaakt van agile-werkmethoden. Het data- en ICT-landschap dat OZHZ beheert is tevens opgedeeld in overzichtelijke domeinen, waaraan specifieke verantwoordelijkheden en functies en rollen zijn gekoppeld op verschillende organisatieniveaus.
- De afronding van de opbouw van de DIT-unit is gerealiseerd door het invullen en aanpassen van de formatie, en het afstemmen van het formatieplan op de werkprocessen.

Privacy en informatiebeveiliging

Over privacy en informatiebeveiliging valt het volgende te melden:

- Het Register van verwerkingen is geactualiseerd vanwege o.a. inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het register volgt daarbij de geactualiseerde mandaten van de gemeenten en provincie, waarmee meteen ook duidelijk voor welke verwerkingen van persoonsgegevens OZHZ als 'verwerker' kwalificeert in de zin van de AVG. Het register is in te zien via de website van OZHZ.
- Alle gemeenten en de provincie Zuid-Holland hebben inmiddels de verwerkersovereenkomst met OZHZ getekend.
- In 2025 wordt een geactualiseerd privacybeleid voorgelegd aan het DB. Dit is voorbereid met partijen in de Drechtsteden. Samen met partijen in de Drechtsteden is ook het strategisch informatiebeveiligingsbeleid geactualiseerd. Dit wordt in Q1 van 2025 ter vaststelling aan het DB voorgelegd.
- Het proces om in voorkomende gevallen verwerkersovereenkomsten te sluiten in aanvulling op een hoofdovereenkomst is begin 2024 aangescherpt. OZHZ maakt hierbij gebruik van de modeldocumenten van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG. OZHZ houdt een apart register van verwerkersovereenkomsten bij.
- OZHZ is sinds juli 2024 aangesloten bij het landelijke algoritme-register. Zie: <https://algoritmes.overheid.nl/nl/algoritme/octobox-anonimiseren-omgevingsdienst-zuidholland-zuid/55725558#algemeneInformatie>. Vooralsnog betreft dit alleen het gebruik van de applicatie Octobox Anonimiseren voor het herkennen en anonimiseren van privacygevoelige informatie in documenten.
- In 2024 was sprake van 8 datalekken. Deze hadden te maken met het toe- of doorsturen van persoonsgegevens naar een verkeerde ontvanger (5x), inloggen na contractdatum (2x) en de algehele ICT-verstoring in juni 2024 (1x). In geen van deze gevallen zijn bijzondere persoonsgegevens gelekt. In één geval is contact opgenomen met een betrokkene wiens gegevens waren gelekt. In geen enkel geval behoefde een melding te worden gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens.
- Er waren in 2024 geen verzoeken van betrokkenen (inzage enz.) of klachten in het kader van de AVG of Wpg.
- Training van medewerkers om het bewustzijn te verhogen over het omgaan met persoonsgegevens en informatiebeveiliging geschiedt met de e-learning van de applicatie 'Sir Askalot'. En daarnaast met

regelmatige berichtgeving op intranet (SID) aan de hand van de actualiteit, zoals een Drechtstedenbrede phishing-actie en algemene nieuwsberichten over bijvoorbeeld datalekken en gehackte organisaties.

- De Functionaris Gegevensbescherming heeft over 2024 nog geen jaarverslag uitgebracht. Ook over 2023 is geen verslag uitgebracht. Een en ander volgt naar verwachting, wellicht gecombineerd, in Q1 van 2025.
- Er zijn eind 2024 afspraken gemaakt tussen de 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland om intensiever te gaan samenwerken bij vraagstukken over informatiebeveiliging en privacy. De DCMR Milieudienst Rijnmond krijgt hierin een centrale rol. Voorafgaand hieraan voerde een extern bureau een onderzoek uit bij de omgevingsdiensten.

Omdat OZHZ ook boa's in dienst heeft moet ook worden voldaan aan de Wpg. De FG Wpg heeft een jaarverslag 2024 opgesteld dat in Q1 van 2025 aan het DB wordt voorgelegd. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen. OZHZ heeft afspraken gemaakt met een extern bureau over de verplichte Wpg-audit in 2025.

Rechtmatigheid

In 2024 is er sprake van onrechtmatigheden onder de verantwoordingsgrens. Dit betreft de leverancier van het oude DMS systeem. In het verleden is deze leverancier als onzeker beoordeeld omdat de wijze van aanbesteden in het verleden onbekend was. Met de nieuwe wetgeving rondom de rechtmatigheid zijn de uitgaven over 2024 ad € 36.000 onrechtmatig. Met de ingang van het nieuwe DM systeem wordt dit contract beëindigd. De overige bedrijfskosten hebben een overschrijding van € 53.037. De overschrijding van de overige bedrijfskosten wordt aangemerkt als onrechtmatigheid.

M&O beleid

OZHZ heeft geen specifiek M&O-beleid; gelet op de aard van de primaire taken die OZHZ uitvoert en de financiële processen die daaraan ten grondslag liggen, achten wij een M&O-beleid niet relevant. Immers, OZHZ verstrekt geen subsidies, uitkeringen of andere voorzieningen of emolumenten waar misbruik of oneigenlijk gebruik van kan worden gemaakt. Een collegiale afstemming met andere omgevingsdiensten, die dezelfde producten leveren en processen hebben ingericht, leert dat ook de andere omgevingsdiensten geen aanleiding zien om M&O-beleid te ontwikkelen. Waar het het risico op fraude betreft, kunnen wij vermelden dat wij eind 2024 een uitgebreide frauderisico analyse hebben uitgevoerd die in 2025 zal worden vastgesteld.

Fraudepreventiebeleid

Het afgelopen jaar heeft OZHZ veel aandacht besteed aan fraudepreventie. We hebben een nieuwe frauderisicoanalyse uitgevoerd en het staat frequent op de agenda van DB en directie/management. Daarnaast maakt OZHZ ook gebruik van de regionale regelingen zoals beschreven in de richtlijn voor onderzoek naar melding vermoeden misstand Drechtsteden / Zuid-Holland Zuid. Daarnaast is er een centraal regionaal meldpunt integriteit in ontwikkeling om te voldoen aan de nieuwe wet Wet Bescherming klokkenluiders, de Arbowet en vanuit goed werkgeverschap (BW).

5.5 Openbaarheidsparagraaf

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering

van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt sinds de jaarstukken 2022.

OZHZ handelt de meeste ingekomen verzoeken op basis van de Woo af op basis van het verleende mandaat van de gemeenten en provincie Zuid-Holland. Een overzicht daarvan is hieronder opgenomen. Daarnaast kan op basis van de Woo een verzoek worden ingediend bij de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling. Dat is in 2024 niet voorgekomen.

De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Bij OZHZ is de manager van de unit Bedrijfsondersteuning aangewezen als Woo-contactpersoon. Medewerkers van OZHZ zijn getraind in de toepassing van de Woo en hebben de werkprocessen en -instructies al in 2022 aangepast. Er is ook een speciale intranet (SID-) pagina beschikbaar over de Woo en een praktische handreiking om Woo-verzoeken te behandelen.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo stelt de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting gaat echter niet voor alle categorieën op hetzelfde moment gelden. Het wordt gefaseerd ingevoerd. De eerste fase liep af op 1 november 2024. OZHZ voldoet hieraan, wat ook te lezen is in het Woo-register:

https://organisaties.overheid.nl/woo/28093502/Omgevingsdienst_Zuid-Holland_Zuid.

In het wijzigingsvoorstel van de gemeenschappelijke regeling (AB 30 november 2023) zijn, naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen, de openbaarmakingsbepalingen aangevuld voor wat betreft de actieve openbaarmaking van stukken van het DB en AB. De wijziging van de gemeenschappelijke regeling treedt begin 2025 in werking. In de context waarin OZHZ werkt is het overigens veelal aan de gemeenten en provincie om aan te geven hoe zij willen omgaan met de actieve openbaarmaking van verzoeken en openbaargemaakte informatie. Met Dordrecht zijn daarover bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de publicatie op hun website. Met andere gemeenten moeten die afspraken nog worden gemaakt. Dat wordt in 2025 verder opgepakt. Daarnaast vindt actieve openbaarmaking van onder andere sanctiebesluiten al enkele jaren plaats op basis van een door alle colleges vastgesteld openbaarmakingsbeleid. In het kader van het landelijke traject IBP Versterking VTH-stelsel is in 2024 de actieve openbaarmaking van sanctiebesluiten inmiddels verder ontwikkeld.

Afgehandelde Woo-verzoeken in 2024:

Bevoegd gezag:	Aantal:
Alblasserdam	2
Dordrecht	22
Gorinchem	0
Hoeksche Waard	1
Hardinxveld-Giessendam	0
Hendrik-Ido-Ambacht	0
Molenlanden	5
Papendrecht	3
Sliedrecht	1
Zwijndrecht	1
Provincie Zuid-Holland	3
OZHZ	0
Totaal	38

Deel II: Jaarrekening 2024

De jaarrekening bestaat uit de balans en overzicht van baten en lasten en met toelichting.

Via de balans en het overzicht van baten en lasten wordt financiële verantwoording afgelegd over het in 2024 gevoerde beleid.

1. Balans per 31 december 2024

Balans per 31 december 2024				
(bedragen in €)				
ACTIVA	2024		2023	
VASTE ACTIVA				
<i>Immateriële vaste activa</i>		-		-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-		-	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	
Materiële vaste activa		3.637.242		2.682.883
Investeringen:				
met een economisch nut	3.637.242		2.682.883	
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-		-	
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		-	
In erfpacht gegeven gronden	-		-	
Financiële vaste activa		-		-
Kapitaalverstrekking aan:				
deelnemingen	-		-	
gemeenschappelijke regelingen	-		-	
overige verbonden partijen	-		-	
Leningen aan:				
woningbouwcorporaties	-		-	
deelnemingen	-		-	
overige verbonden partijen	-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige langlopende leningen	-		-	
Uitzettingen:				
in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
in de vorm van Nederlands schuld papier met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
overige met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
TOTAAL VASTE ACTIVA		3.637.242		2.682.883
VLOTTENDE ACTIVA				
<i>Voorraden</i>		-		-
Grond- en hulpstoffen	-		-	
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	-		-	
Gereed product en handelsgoederen	-		-	
Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen		9.706.128		3.607.996
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	6.242.021		1.031.640	
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-	
Rekening courant verhouding met het Rijk	3.464.107		2.576.356	
Rekening courant verhouding met overige niet-financiële instellingen	-		-	
Overige vorderingen	-		-	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één jaar	-		-	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een looptijd korter dan één jaar	-		-	
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	-		-	
Liquide middelen		8.822		199.463
Kas	508		397	
Bank, inclusief kruisposten	8.314		199.066	
Overlopende activa		876.359		2.060.675
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:				
Europese overheidslichamen	-		-	
het Rijk	-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	742.020		1.670.592	
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	134.339		390.083	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		10.591.309		5.868.134
TOTAAL ACTIVA		14.228.551		8.551.017

Balans per 31 december 2024				
(bedragen in €)				
PASSIVA	2024		2023	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		988.399		654.962
Algemene reserve	169.201		797.744	
Bestemmingsreserves	215.092		485.762	
Saldo van de rekening	604.106		-628.544	
Voorzieningen		675.713		31.500
Voorzieningen	675.713		31.500	
Vaste schulden		-		-
Deze hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Obligatieleningen	-		-	
Onderhandse leningen van:				
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		-	
binnenlandse banken en				
overige financiële instellingen	-		-	
binnenlandse bedrijven	-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige binnenlandse sectoren	-		-	
buitenlandse instellingen	-		-	
Door derden belegde gelden	-		-	
Waarborgsommen	-		-	
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		-	
TOTAAL VASTE PASSIVA		1.664.112		686.462
VLOTTENDE PASSIVA				
Vlottende schulden		1.555.138		1.669.190
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Kasgeldleningen aangegaan bij:				
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige partijen	-		-	
Banksaldi	-		-	
Overig	1.555.138		1.669.190	
Overlopende passiva		11.009.301		6.195.365
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.578.755		3.037.319	
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:				
Europese overheidslichamen	-		-	
het Rijk	-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	8.232.973		2.800.610	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	197.573		357.436	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		12.564.439		7.864.555
TOTAAL PASSIVA		14.228.551		8.551.017

1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij anders vermeld. De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium heeft het dagelijks bestuur en algemeen bestuur in de financiële verordening afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan het algemeen bestuur voorgelegd moeten worden. Afsproken is dat deze tijdig gemeld zijn indien deze in de jaarrekening toegelicht worden.
 - Ten aanzien van het M&O criterium heeft Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid geen vastgesteld M&O beleid en heeft dit toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 1.027.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 100.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Activa

Vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 8, tweede lid, van de Financiële en controleverordening:

- a. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
- b. Technische installaties in bedrijfsgebouwen in 15 jaar.

- c. Automatiseringsapparatuur in 3 jaar.
- d. Kantoormeubilair in 10 jaar.
- e. Motorvoertuigen via de componentenbenadering met de volgende onderdelen:
 - e1 casco 40 jaar.
 - e2 technische installaties 20 jaar.
 - e3 accu's 15 jaar.
 - e4 bijboot 10 jaar.
- f. Aanhangwagens, personenauto's, lichte motorvoertuigen en fietsen in 5 jaar.

OZHZ beschikt niet over gronden en terreinen

In overeenstemming met artikel 8 "Waardering en afschrijving van vaste activa" van de Financiële en controleverordening worden activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 450 niet geactiveerd.

Vorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen korter dan één jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte kansen op inning.

Overlopende activa en liquide middelen

De overlopende activa en de liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het algemeen bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor bestemming en de effecten van de besluiten van het algemeen bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en overige bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn door het algemeen bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder de vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover OZHZ borg- en garantstellingen is aangegaan, worden deze buiten de telling van de balans opgenomen. In de toelichting op de balans is dan nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

De financiële verordening OZHZ bepaalt dat de tussenrapportages aan het bestuur afwijkingen behandelen, groter dan 10%, of groter dan € 50.000, ten opzichte van de begroting.¹

¹ Financiële verordening OZHZ, 30 november 2024

1.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024

ACTIVA

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

OZHZ bezit geen immateriële vaste activa.

1.2.1 Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Paragraaf 5.2 'Onderhoud kapitaalgoederen' beschrijft de beleidsuitgangspunten en de systematiek van het onderhoud van deze kapitaalgoederen. De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Omschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2023	Afschrijvingen t/m 2023	Aanschafwaarde 31-12-2024	Afschrijvingen 2024
a Huisvesting	1.556.406	799.964	1.556.406	155.964
b ICT en audiovisuele investeringen	1.078.189	856.500	1.192.605	155.096
c Meubilair	578.916	376.080	598.504	57.365
d Software	188.845	175.291	244.157	18.162
e Bedrijfsmiddelen	44.320	38.562	56.433	4.416
f Vaartuigen	1.496.811	14.208	2.693.671	52.928
	4.943.487	2.260.605	6.341.777	443.930

Bedragen x €

De afschrijvingen zijn gerealiseerd conform de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

De investeringen zijn gepleegd op basis van bestuurlijke goedkeuring bij eerdere begrotingswijzigingen. De investeringen zijn hieronder weergegeven.

Omschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2023	Afschrijvingen t/m 2023	Boekwaarde 2023	Investeringen 2024	Desinvesteringen 2024	Aanschafwaarde 31-12-2024	Afschrijving desinvesteringen	Afschrijvingen 2024	Boekwaarde 2024
a Huisvesting	1.556.406	799.964	756.442	-	-	1.556.406	-	155.964	600.478
b ICT en audiovisuele investeringen	1.078.189	856.500	221.690	114.416	-	1.192.605	-	155.096	181.009
c Meubilair	578.916	376.080	202.836	19.588	-	598.504	-	57.365	165.059
d Software	188.845	175.291	13.554	55.313	-	244.157	-	18.162	50.705
e Bedrijfsmiddelen	44.320	38.562	5.759	12.113	-	56.433	-	4.416	13.456
f Vaartuigen	1.496.811	14.208	1.482.602	1.196.861	-	2.693.671	-	52.928	2.626.535
	4.943.487	2.260.605	2.682.883	1.398.290	-	6.341.777	-	443.930	3.637.242

a. Huisvesting

OZHZ heeft zich eind 2015 gehuisvest in het pand Post 120 in Dordrecht. Het investeringskrediet betreft de gebruikersinvesteringen in het pand, zoals de douche- en kleedfaciliteiten, de binnentrap, archiefruimte, dakterras, etc. Met ingang van 2021 is het nieuwe werkconcept van kracht. Hierbij vormt hybride werken de basis: deels op kantoor en deels op afstand. De (om)bouw van het kantoor heeft grotendeels in 2022 plaatsgevonden. In 2024 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

b. ICT en audiovisuele investeringen Post 120

Op deze post zijn met name investeringen verantwoord die de afgelopen jaren zijn gedaan omtrent de huisvesting zoals bekabeling en audiovisuele middelen. De vergaderfaciliteiten in het pand zijn geüpgraded zodat deze beter het hybride werken ondersteunen. Daarnaast wordt een constante stroom aan nieuwe laptops en mobiele telefoons aangeschaft voor de instromende nieuwe medewerkers.

c. Meubilair

Omdat de ruimtes in het pand gedeeltelijk een andere functie hebben gekregen is geïnvesteerd in bijpassend meubilair wat die functie ondersteunt. Zo zijn de grote vergaderkamers uitgerust van flexibel meubilair en is de ontmoetingsruimte omgebouwd tot werkcafé. Ook is geïnvesteerd in extra meubilair om thuis arbo-verantwoord te kunnen werken, zijn aanlandplekken ingericht en is geïnvesteerd in de groenvoorziening op kantoor.

d. Software

Gecombineerd met ICT, speelt software een belangrijke rol in en rondom de organisatie. Omdat OZHZ steeds meer gebruik maakt van SAAS-applicaties zien we een verschuiving van de kosten van aanschaf van applicaties (kapitaalgoederen) naar licentiekosten (exploitatie). In 2024 hebben investeringen plaatsgevonden in rapportage en dashboarding.

e. Bedrijfsmiddelen

Bedrijfsmiddelen zijn activa welke aangeschaft worden ter vervanging van de, om-niet verkregen, kapitaalgoederen die bij de start van OZHZ van de Provincie Zuid-Holland zijn verkregen. Financiële dekking vindt plaats binnen de exploitatie of vanuit projecten waarvoor de middelen wordt ingezet. In 2024 hebben investeringen plaatsgevonden in meetmiddelen.

f. Vaartuigen

Voor de taakuitvoering beschikt OZHZ over enkele vaartuigen. Medio 2024 is het nieuwe patrouilleschip Pandion (aanschafwaarde € 2,4 mln) in gebruik genomen. De RHIB (rigid hull inflatable boat) is sinds 2022 in gebruik. Dekking van de gebruiks- en afschrijvingslasten van de vaartuigen vindt plaats vanuit het materieel budget PZH.

1.3 Financiële vaste activa

OZHZ beschikt niet over financiële vaste activa.

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden is uitgesplitst naar de volgende categorie:

Voorraden	31-12-2024	31-12-2023
Onderhanden werk	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ -

Bedragen x €

Het onderhanden werk betreft projecten/opdrachten ten behoeve van gemeenten en provincie op het gebied van milieuonderzoek, adviezen en briks-taken. De voorraad bestaat uit nog te factureren uitgevoerde werkzaamheden tegenover ontvangen bijdragen waarvoor nog activiteiten moeten worden verricht. In de waardering van het onderhanden werk is rekening gehouden met een verliesvoorziening van € 109.228. Gezien het negatieve saldo van het onderhanden werk per balansdatum, vindt presentatie plaats onder de overlopende passiva.

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden als volgt gespecificeerd:

Uitzettingen rente typische looptijd korter dan een jaar	31-12-2024	31-12-2023
A Vorderingen op openbare lichamen	€ 6.242.021	€ 1.031.640
B Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	€ -	€ -
C Overige verstrekte kasleningen	€ -	€ -
D Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	€ -	€ -
E Rekening-courantverhoudingen met overige financiële instellingen	€ 3.464.107	€ 2.576.356
F Overige vorderingen	€ -	€ -
G Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd < 1 jaar	€ -	€ -
H Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier	€ -	€ -
I Overige uitzettingen	€ -	€ -
Totaal	€ 9.706.128	€ 3.607.996

Bedragen x €

De vordering op openbare lichamen betreft voornamelijk de voorschotfacturen aan gemeenten en provincie inzake uitvoering van de wettelijke taken en programma's en de inwonerbijdrage.

2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
Kas	€ 508	€ 397
Bank inclusief kruisposten	€ 8.314	€ 199.066
Totaal	€ 8.822	€ 199.463

Bedragen x €

Vanwege het schatkistbankieren kan sprake zijn van uitzettingen in de Rijksschatkist. Per 31 december 2023 en per 31 december 2024 is er geen sprake van uitzettingen in de Rijksschatkist. Daardoor is het saldo liquide

middelen begrensd op € 200.000. In de Financieringsparagraaf (Deel I, hoofdstuk 5, paragraaf 3) worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het treasurybeleid weergegeven.

2.4 Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

Overlopende Activa	31-12-2024	31-12-2023
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering met een specifiek bestedingsdoel:		
Europese overheidslichamen	€ -	€ -
Het Rijk	€ -	€ -
Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 742.020	€ 1.670.592
Vooruitbetaalde kosten	€ 133.815	€ 389.707
Nog te ontvangen bedragen	€ 524	€ 376
Totaal	€ 876.359	€ 2.060.675

Bedragen x €

Vooruitbetaalde kosten

Dit zijn kosten die voor 31 december 2024 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op het dienstjaar 2025. Veelal gaat het om verzekeringspremies, huur kantoorpand, licenties en contributies.

Nog te ontvangen bedragen

Dit zijn bedragen die ten gunste van het boekjaar 2024 komen, maar waarvan de bedragen in de loop van 2025 worden ontvangen.

De nog te ontvangen bedragen bestaan voornamelijk uit vorderingen op overheidslichamen. Deze worden gefactureerd naar aanleiding van de eindafrekening 2024. De onderbouwing is als volgt:

Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering met een specifiek bestedingsdoel:	Begin saldo 2024	Toevoegingen	Ontvangsten	Eind saldo 2024
Gemeente Dordrecht	€ 1.067.340	€ 326.896	€ -1.067.340	€ 326.896
Provincie Zuid-Holland	€ 145.004	€ 146.847	€ -99.195	€ 192.656
Gemeente Gorinchem	€ -	€ 99.378	€ -	€ 99.378
Gemeente Sliedrecht	€ -	€ 77.341	€ -	€ 77.341
Gemeente Molenlanden	€ 175.469	€ -	€ -129.721	€ 45.748
DCMR Milieudienst Rijnmond	€ 151.185	€ -	€ -151.185	€ -
Gemeente Papendrecht	€ 125.944	€ -	€ -125.944	€ -
Gemeente Zwijndrecht	€ 5.650	€ -	€ -5.650	€ -
Totaal	€ 1.670.592	€ 650.463	€ -1.579.035	€ 742.020

Bedragen x €

PASSIVA

1. Vaste financieringsmiddelen

1.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening. Conform artikel 54, tweede lid, van het BBV is per reserve het verloop gedurende het boekjaar weergegeven. Er is geen sprake van specifieke bestemmingsreserves die zijn gevormd voor de afschrijving op activa.

Eigen vermogen	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	169.201	797.744
Bestemmingsreserves	215.092	485.762
Onverdeeld resultaat	604.106	-628.544
Totaal	988.399	654.962

Bedragen x €

In het onderstaand overzicht is het verloop van de reserves in 2024 weergegeven.

Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Bestemming resultaat 2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	797.744	-628.544	-	-	169.201
Materieel budget PZH	155.320	-	-	-	155.320
Frictiekosten	270.669	-	-	270.669	-
Ontwikkelaanpak	25.866	-	-	-	25.866
Werkconcept	33.906	-	-	-	33.906
Totaal	1.283.506	-628.544	-	270.669	384.293

Bedragen x €

Algemene reserve (onttrekking, per saldo, 2024: € 628.544)

De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. De onttrekking in 2024 betreft het resultaat 2023 (€ 628.544).

Bestemmingsreserve Materieel budget PZH (geen mutatie in 2024)

De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH.

Bestemmingsreserve frictiekosten (Onttrekking 2024: € 270.669)

De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Hiervoor is toegelicht dat de productiviteit achter blijft bij de norm vanwege een bovengemiddeld hoge instroom van nieuwe medewerkers, deels zij-instromers, die een intensief opleidingstraject volgen. Ook wordt meer ingehuurd en tegen hogere tarieven, dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Om beide (financiële) effecten te dempen wordt de reserve frictiekosten ingezet.

Bestemmingsreserve Ontwikkelaanpak (geen mutatie in 2024)

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. De reserve is bedoeld voor dekking van kosten voor innovatieve projecten die niet uit het reguliere (uren)budget voor ontwikkelaanpak betaald kunnen worden.

Bestemmingsreserve werkconcept (geen mutatie in 2024)

De reserve wordt ingezet voor de transitie naar het nieuwe werk concept.

Onverdeeld resultaat (Onttrekking 2024: € 628.544)

Het financieel resultaat 2023 bedroeg nadelig € 628.544. Dit bedrag wordt onttrokken aan de algemene reserve en komt dus ten laste van het weerstandsvermogen.

1.2 Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor op balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en niet vrij aanwendbaar door het bestuur.

Voorzieningen	31-12-2024		31-12-2023	
Voorzieningen	€	675.713	€	31.500
Totaal	€	675.713	€	31.500

Bedragen x €

In het onderstaand overzicht is het verloop van de voorzieningen in 2024 weergegeven.

Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
Verlofverplichting	-	644.213	-	644.213
Personele voorziening	31.500	-	-	31.500
Totaal	31.500	644.213	-	675.713

Bedragen x €

Verlofverplichting

De verlofverplichting is gewaardeerd op de individuele loonkosten per medewerker, inclusief sociale lasten en pensioenpremies. In 2025 worden op individueel niveau afspraken gemaakt over het terugdringen van het verlofstuwmeer. De verlofverplichting werd tot en met boekjaar 2023 gepresenteerd onder de overlopende passiva.

Personele voorziening

In 2023 is een personele voorziening getroffen van € 31.500 in verband met een afgesloten VSO.

1.3 Langlopende schulden

OZHZ heeft net als in eerdere jaren geen vaste schulden. Er zijn ook geen tussentijdse ontwikkelingen geweest.

In de Financieringsparagraaf (Deel I, hoofdstuk 5, paragraaf 3) worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het treasurybeleid weergegeven.

2. Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende schulden	31-12-2024	31-12-2023
Schulden korter dan één jaar	€ 1.555.138	€ 1.669.190
Totaal	€ 1.555.138	€ 1.669.190

Bedragen x €

2.1 Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Vlottende schulden	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	€ 629.418	€ 1.670.270
Overige vlottende schulden	€ 925.720	€ -1.080
Totaal	€ 1.555.138	€ 1.669.190

Bedragen x €

De overige vlottende schulden bestaat met name uit de balanspositie BTW. Afwikkeling van de openstaande schulden vindt plaats in het eerste kwartaal van 2025.

2.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
Reservering accountantskosten	€ 32.840	€ 34.650
Verlofverplichting	€ -	€ 619.986
Vooruit ontvangen inkomsten	€ 8.232.973	€ 2.800.610
Onderhanden werk	€ 197.573	€ 357.436
Overige nog te betalen	€ 2.545.915	€ 2.382.683
Totaal	€ 11.009.301	€ 6.195.365

Bedragen x €

De verlofverplichting wordt met ingang van boekjaar 2024 gepresenteerd onder de voorzieningen.

De vooruit ontvangen bedragen van Nederlandse overheidslichamen betreffen voornamelijk de periodieke voorschotten van de opdrachtgevers. De onderbouwing is als volgt:

Vooruit ontvangen bijdragen Nederlandse overheidslichamen	Beginsaldo 01-01-2024	Ontvangen	Vrijgevallen	Eindsaldo 31-12-2024
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Dordrecht	€ -	€ 2.625.000	€ -	€ 2.625.000
Uitvoering milieutaken gemeente Hoeksche Waard	€ 547.999	€ 725.200	€ -547.999	€ 725.200
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Alblasterdam	€ 41.259	€ 721.472	€ -41.259	€ 721.472
Uitvoering milieutaken en bouwtaken provincie Zuid-Holland	€ 415.527	€ 693.107	€ -416.073	€ 692.561
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Molenlanden	€ 529.642	€ 573.148	€ -529.642	€ 573.148
Inwonerbijdrage	€ -	€ 467.300	€ -	€ 467.300
Uitvoering milieutaken gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 48.932	€ 371.085	€ -48.932	€ 371.085
Vooruit ontvangen subsidiebedragen	€ 395.680	€ 369.562	€ -443.087	€ 322.155
Vooruitontvangen bedragen RVMK	€ 183.301	€ 313.810	€ -183.301	€ 313.810
Uitvoering milieutaken gemeente Zwijndrecht	€ 365.764	€ 260.000	€ -365.764	€ 260.000
Uitvoering milieutaken gemeente Sliedrecht	€ 72.936	€ 190.000	€ -27.417	€ 235.520
Uitvoering milieutaken gemeente Gorinchem	€ 20.463	€ 230.000	€ -20.463	€ 230.000
Uitvoering bouwtaken DCMR	€ -	€ 214.199	€ -	€ 214.199
Uitvoering milieutaken gemeente Papendrecht	€ -	€ 191.164	€ -	€ 191.164
Uitvoering milieutaken gemeente Hendrik Ido Ambacht	€ 25.861	€ 160.000	€ -25.861	€ 160.000
Vooruitontvangen bedragen Geluidbelastingskaarten	€ 117.573	€ 130.322	€ -117.573	€ 130.322
Vooruitgefactureerde projectinvesteringen	€ 35.674	€ -	€ -35.636	€ 38
Totaal	€ 2.800.610	€ 8.235.369	€ -2.803.006	€ 8.232.973

Bedragen x €

1.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit balans blijvende verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten waaruit een of meerdere verplichtingen voortvloeien. Hiertoe worden ook de verplichtingen gerekend die slechts voor één jaar of korter zijn aangegaan en verplichtingen die in de loop van het jaar zijn ontstaan en per ultimo van dat betreffende jaar nog voortduren. In de jaarstukken worden de verplichtingen opgenomen met een jaarlijkse omvang groter dan € 25.000.

1. Huur- en gebouw gebonden dienstverlening

Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 in Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030. De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 708.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

De schoonmaak wordt tot 1 april 2025 uitgevoerd door de huidige leverancier. In 2024 heeft er een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden en per 1 april 2025 zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd door een nieuwe leverancier. Het contract met deze nieuwe leverancier heeft een looptijd van twee jaar, met 2x een optie tot verlengen van één jaar tegen gelijkblijvende voorwaarden. De jaarlijkse lasten bedragen circa € 81.000.

Het contract voor de levering van koffie is in 2021 opnieuw aanbesteed. Een andere contractpartij is geselecteerd. Het contract loopt tot oktober 2026. De financiële omvang van het contract is circa € 20.000 per jaar.

2. Software

De voormalige milieudienst had een overeenkomst gesloten inzake het gebruiksrecht en onderhoud van het systeem Squit XO als basisprocessen systeem voor het verlenen van vergunningen en diensten op het gebied van milieu. Dit contract is inmiddels beëindigd, met uitzondering van het onderdeel IBIS: dat is overgegaan in Nazcaa (inmiddels van Roxit) en aangezien Nazcaa de enige applicatie is om bodembeheerinformatie in vast te leggen, zijn alle omgevingsdiensten genooddacht om te werken met deze applicatie. Het contract met Nazcaa betreft een jaarbedrag van circa € 28.000.

Per 1/1/2022 is een contract afgesloten met REM Automatisering inzake het VTH-systeem Open Wave. Implementatie heeft plaatsgevonden in november 2022. Het contract had een looptijd tot 1 januari 2025 en is inmiddels verlengd tot en met 31 december 2026. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 87.000.

Per 1 december 2015 heeft OZHZ een contract gesloten met een leverancier voor een zaakstelsel – document managementsysteem (DMS). Met het stelsel, genaamd JOIN, heeft OZHZ een compleet stelsel dat is voorbereid op digitaal werken in Post 120. Het contract loopt tot 31-12-2024 en betreft een jaarbedrag van circa € 50.000. In 2023 is een aanbesteding gestart om per 1-1-2025 tot een nieuw DMS te komen. Omdat dit nieuwe DMS start op 1 juli 2025 is het contract voor JOIN verlengd tot 1 juli 2025.

De aanbesteding van dit nieuwe DMS stelsel is inmiddels afgerond en op 1 juli 2025 zullen wij starten met het pakket genaamd DJUMA. Het contract is getekend op 21 mei 2024 en heeft een looptijd van vier jaar met de mogelijkheid tot verlenging van twee keer drie jaar. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 44.000. Na een aanbesteding is AFAS gekozen voor een geïntegreerd stelsel voor het tijdschrijven en de financiële en projectadministratie. De jaarlijkse licentiekosten bedragen circa € 70.000. Het huidige contract liep af per

31/12/2023. Voor 2024-2026 is een nieuw contract afgesloten met AFAS; in die periode zal ook een nieuwe aanbesteding in gang worden gezet.

3. Personeel

Schadeverzekering

OZHZ heeft vanaf 2011 een aansprakelijkheidsverzekering die jaarlijks automatisch wordt verlengd. Voor 2024 betreft dit een verplichting van circa € 55.000. Hiervoor is OZHZ verzekerd voor personen en zaakschade, omzetschade en vermogensschade.

Flexibel personeel

Sinds enige jaren vindt de inhuur van extern personeel plaats volgens het principe van een marktplaats. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd. Financiële dekking vindt plaats uit de omzet die wordt gegenereerd van de opdrachtgevers. Vanwege aangegane doorlopende contracten in 2024 met diverse bureaus zijn er contractuele verplichtingen tot een bedrag van circa € 4,5 miljoen. De contracten hebben een opzegtermijn van 1 maand.

4. Servicegemeente Dordrecht (SGD)

OZHZ ging per 1 april 2022 op basis van een verleend alleenrecht een dienstverleningsovereenkomst (DVO) aan met de rechtsopvolger van het Servicecentrum Drechtsteden, de SGD. De DVO heeft een looptijd van 1 april 2022 tot 1 januari 2026. De jaarlijkse bijdrage van de DVO ICT bedraagt circa € 1,46 miljoen en wordt jaarlijks geïndexeerd. De overige dienstverlening heeft betrekking op personeel, organisatie, inkoop, verzekering en juridische dienstverlening. De print- en frankeerkosten worden doorbelast naar rato van verbruik. Het contract is onderdeel van de DVO en heeft een waarde van circa € 347.000 per jaar.

5. Leaseverplichtingen voertuigen

De leaseverplichtingen voor auto's betreffen een bedrag van circa € 101.000 per jaar. Financiële dekking vindt plaats uit de reguliere begroting. Voor de leasekosten is op 8 juli 2024 een raamovereenkomst afgesloten voor twee jaar (ingande per 1 augustus 2024) die verlengbaar is met nog eens tweemaal één jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 101.000.

6. Overige dienstverlening

Huur e-noses en windvanen

In 2019 heeft OZHZ een contract afgesloten voor de huur van 40 e-noses en 3 windvanen in het OZHZ-gebied. Dit contract wordt jaarlijks verlengd op grond van een positief inkoopadvies. E-noses zijn elektronische neuzen die veranderingen in de luchtsamenstelling waarnemen. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 80.000.

DCMR

OZHZ heeft een overeenkomst met DCMR inzake de meldkamer voor de afhandeling van milieuklachten. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 59.000. Twee derde van de kosten komt ten laste van het provinciale jaarprogramma.

Accountant

Het contract met de accountant is in 2022 verlengd tot en met 31 december 2026. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 74.340.

2. Overzicht van baten en lasten 2024

Het overzicht van baten en lasten 2024 sluit met een positief saldo van € 604.106. In vergelijking met de bijgestelde begroting bij de tweede bestuursrapportage (€ 155.370) is er sprake van een voordeel van € 448.736.

Het cijfermatige beeld is hieronder weergegeven. Voor de analyse wordt verwezen naar deel I; Jaarverslag, hoofdstuk 1; Programmaverantwoording, paragraaf 1.5: "Wat heeft het gekost?". De analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarstukken.

Overzicht van baten en lasten 2024

	Realisatie 2023	Begroting 2024 primair	Begroting 2024 3e wijziging	Realisatie 2024	Begroting 2024 verschil
Baten					
Inwonerbijdrage	2.253	2.463	2.508	2.509	1
Wettelijke taken	25.609	25.481	29.614	29.033	581-
Offerte- en subsidietaken	2.684	2.444	2.588	2.757	168
Overige baten	263	21	206	272	66
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal baten	30.809	30.408	34.917	34.570	347-
Lasten					
Personeelskosten	26.995	24.763	29.422	29.011	411-
Kapitaallasten	429	539	453	444	9-
Ondersteuning SGD	1.749	1.862	1.896	1.828	68-
Huisvesting	706	690	620	610	10-
Overige bedrijfskosten	1.632	1.410	1.627	1.680	53
Additionele productkosten	886	968	837	661	176-
Onvoorzien	73	176	177	2	175-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal lasten	32.470	30.408	35.032	34.236	796-
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	1.662-	0-	115-	333	449
Onttrekkingen aan reserves	1.150	-	271	271	0
Toevoegingen aan reserves	117	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	629-	0-	155	604	449
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	2.253	2.463	2.508	2.509	1
Bedragen x € 1.000					

Incidentele baten en lasten

De baten en lasten zijn afhankelijk van de vraag en hebben doorgaans een structureel karakter, al kan de omvang variëren.

Lagere baten vanwege een lagere productiviteit op de uitvoering van wettelijke taken (- € 581.358). Het achterblijven van de productiviteit wordt veroorzaakt vanwege een bovengemiddeld hoge instroom van nieuwe medewerkers, deels zij-instromers, die een intensief opleidingstraject volgen.

Algemene dekkingsmiddelen

De inwonerbijdrage (€ 2,51 mln.) is een lumpsum budget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel.

Onvoorzien

De aanwending van de post onvoorzien is als volgt:

Onvoorzien	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Dotatie verlofstuwmeer	-	-19.936	
Dotatie verlofsparen	-	44.163	
Dotatie verliesvoorziening (OHW)	-	-22.230	
Totaal	177.024	1.997	175.027

Aangezien de individuele posten niet zijn begroot is de begroting alleen op totaalniveau weergegeven.

Het verlofstuwmeer is afgenomen (€ -19.936) doordat hier gedurende het boekjaar actief op is gestuurd.

Daarnaast is sprake van spaarverlof, sinds 2022 een onderdeel van de arbeidsvoorwaarden in de CAO SGO. Hierbij is het spaarverlof gebaseerd op de verlofuren die in 2024 daadwerkelijk zijn omgezet in spaarverlof (€ 44.162) en waarvoor conform het uitgangspunt van de commissie BBV een voorziening moet worden gevormd. Voor een nadere toelichting op het verlofstuwmeer wordt verwezen naar de jaarrekening (2.2 Overlopende passiva).

Op grond van de risicoanalyse van doorlopende projecten is de voorziening vanwege oninbaarheid verlaagd met circa € 22.230. In gevallen van oninbaarheid is veelal sprake van uren die zijn gemaakt op nog niet formeel bevestigde projecten of meerwerk op deze projecten.

3. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door algemeen bestuur op 28 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.027.091. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 89.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.027.091. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 53.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4. Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op OZHZ. Het voor OZHZ toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	R. Visser
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	183.616
Beloningen betaalbaar op termijn	23.549
<i>Subtotaal</i>	<i>207.165</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Bezoldiging	207.165
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.V.T.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.V.T.
Gegevens 2023	
bedragen x € 1	R. Visser
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	171.420
Beloningen betaalbaar op termijn	20.718
<i>Subtotaal</i>	<i>192.138</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	192.138

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

De leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging.

Organisatie	AB	DB	Periode
Alblasserdam	De heer F.C. de Gier		1/1/2024 – 31/12/2024
Alblasserdam	De heer M. Japenga		De heer M. Japenga heeft de heer De Gier heeft vervangen in de vergadering van het algemeen bestuur van 28 maart 2024.
Dordrecht	Mw. T.F. de Jonge	x	1/1/2024 – 31/12/2024
	De heer M.P.P.M. Merx		1/1/2024 – 31/12/2024
Gorinchem	De heer M. de Boer		1/1/2024 – 31/12/2024
Hardinxveld-Giessendam	De heer J. Nederveen	x	1/1/2024 – 31/12/2024
Hendrik-Ido-Ambacht	De heer R.J. Lafleur		1/1/2024 – 31/12/2024
Hoeksche Waard	De heer A. van der Wulp	x	1/1/2024 – 31/12/2024
Molenlanden	De heer J. Lock	x	1/1/2024 – 31/12/2024
Papendrecht	De heer A.J. Kosten		1/1/2024 – 31/12/2024
Sliedrecht	De heer R. Bijderwieden		1/1/2024 – 31/12/2024
Zwijndrecht	Mw. J.E.T.M. van Dongen		1/1/2024 – 31/12/2024
Provincie Zuid-Holland	De heer M. Stolk	x	1/1/2024 – 31/12/2024
	Mw. M. van Leeuwen		1/1/2024 – 31/12/2024

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

5. Begrotingsrechtmatigheid

Het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2024 geeft het afwegingskader voor het algemeen bestuur met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid.

Exploitatie

Het overzicht van baten en lasten 2024 sluit met een positief saldo van € 604.106. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage (€ 155.370) is er sprake van een voordeel van € 448.736. Per saldo is sprake van € 795.526 aan lagere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024 in de tweede bestuursrapportage. De lagere lasten betreffen hoofdzakelijk de additionele productkosten (€ 175.843); de externe kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde lagere baten tegenover. Daarnaast is sprake van lager dan geraamde personeelskosten (€ 410.869). De kosten voor het vaste personeel waren € 184.743 lager, de inhuurkosten waren € 226.126 lager. De lagere personeelskosten hangen voor een deel samen met de iets lager dan geraamde omzet.

Het overzicht van baten en lasten 2024 sluit met een positief resultaat van € 604.106. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage € 155.370 is er een positief verschil van € 448.736. Dit resultaat is te danken aan een lagere lasten van € 795.526 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024 in de tweede bestuursrapportage. De lagere lasten zijn voornamelijk te wijten aan lagere additionele productkosten € 175.843, welke direct doorbelast worden aan de opdrachtgevers. Dit wordt gecompenseerd door lagere opbrengsten. Daarnaast zijn de personeelskosten € 410.869 lager dan begroot. De kosten voor vast personeel waren € 184.743 lager, terwijl de inhuurkosten € 226.126 lager uitvielen. De lagere personeelskosten kunnen deels worden toegeschreven aan een lager dan geraamde omzet. Tevens valt de post onvoorzien € 175.027 lager uit dan begroot.

De overige bedrijfskosten hebben een overschrijding van € 53.037.

Conclusie: De overschrijdingen van de overige bedrijfskosten worden aangemerkt als onrechtmatigheden, maar zijn acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken. De onderschrijdingen veroorzaken geen begrotingsonrechtmatigheid zoals die opgenomen is in de financiële verordening artikel 20 lid 5.

Reserves

De onttrekkingen aan de reserves zijn binnen het afgesproken kader gebleven van de primaire begroting 2024, de eerste, tweede en derde Begrotingswijziging 2024. In 2024 is in totaal een bedrag van € 270.669 aan de bestemmingsreserves onttrokken en een negatieve toevoeging van het resultaat 2023, wat resulteert in een onttrekking aan de algemene reserve. In de primaire begroting was er geen onttrekkingen aan een bestemmingsreserve geraamd. Bij Burap 2 heeft het AB ingestemd met een begrotingswijzigingen tot extra onttrekking. De extra onttrekking uit de reserves is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Hiervoor is toegelicht dat de productiviteit achter blijft bij de norm vanwege een bovengemiddeld hoge instroom van nieuwe medewerkers, deels zij-instromers, die een intensief opleidingstraject volgen. Ook wordt meer ingehuurd en tegen hogere tarieven, dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Om beide (financiële) effecten te dempen wordt de reserve frictiekosten ingezet.

Investeringsuitgaven:

De investeringen zijn gepleegd op basis van bestuurlijke goedkeuring bij eerdere begrotingswijzigingen. De investeringen zijn hieronder weergegeven.

Omschrijving	Beginstand krediet 2024	Krediet toevoegingen*	Investerings- 2024	Eindstand krediet 2024
a Huisvesting	14.318	1.000	-	15.318
b ICT en audiovisuele investeringen	40.715	145.000	114.416	71.299
c Meubilair	8.823	24.000	19.588	13.235
d Software	12.135	96.000	55.313	52.823
e Bedrijfsmiddelen	15.635	15.000	12.113	18.522
f Vaartuigen	1.253.239	-	1.196.861	56.379
TOTAAL	1.344.865	281.000	1.398.290	227.576

Bedragen × €

**krediettoevoegingen conform vastgestelde BURAP I en BURAP II 2024*

De totale realisatie op de investeringskredieten (€ 1.398.290) blijft binnen het totaal door het AB vastgestelde investeringskrediet, bestaande uit het krediet bij aanvang van het boekjaar 2024 en de doteringen in 2024 (€ 281.000). Derhalve is er in 2024 geen sprake van een onrechtmatigheden met betrekking tot de investeringskredieten.

Bijlage 1: Verbonden partijen

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht.																								
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de bestuursorganen van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht en andere opgedragen taken.																								
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2024;	De omzet betreft de realisatie 2024. <table> <tr> <td>Alblasserdam</td><td>€ 1.825.579,12</td></tr> <tr> <td>Dordrecht</td><td>€ 11.502.313,33</td></tr> <tr> <td>Gorinchem</td><td>€ 1.034.085,96</td></tr> <tr> <td>Hardinxveld-Giessendam</td><td>€ 688.594,33</td></tr> <tr> <td>Hendrik-Ido-Ambacht</td><td>€ 716.469,17</td></tr> <tr> <td>Hoeksche Waard</td><td>€ 2.309.271,90</td></tr> <tr> <td>Molenlanden</td><td>€ 2.254.071,16</td></tr> <tr> <td>Papendrecht</td><td>€ 970.204,75</td></tr> <tr> <td>Sliedrecht</td><td>€ 903.487,19</td></tr> <tr> <td>Zwijndrecht</td><td>€ 1.287.581,60</td></tr> <tr> <td>Provincie</td><td>€ 9.774.760,09</td></tr> <tr> <td>TOTAAL</td><td>€ 33.266.418,60</td></tr> </table>	Alblasserdam	€ 1.825.579,12	Dordrecht	€ 11.502.313,33	Gorinchem	€ 1.034.085,96	Hardinxveld-Giessendam	€ 688.594,33	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 716.469,17	Hoeksche Waard	€ 2.309.271,90	Molenlanden	€ 2.254.071,16	Papendrecht	€ 970.204,75	Sliedrecht	€ 903.487,19	Zwijndrecht	€ 1.287.581,60	Provincie	€ 9.774.760,09	TOTAAL	€ 33.266.418,60
Alblasserdam	€ 1.825.579,12																								
Dordrecht	€ 11.502.313,33																								
Gorinchem	€ 1.034.085,96																								
Hardinxveld-Giessendam	€ 688.594,33																								
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 716.469,17																								
Hoeksche Waard	€ 2.309.271,90																								
Molenlanden	€ 2.254.071,16																								
Papendrecht	€ 970.204,75																								
Sliedrecht	€ 903.487,19																								
Zwijndrecht	€ 1.287.581,60																								
Provincie	€ 9.774.760,09																								
TOTAAL	€ 33.266.418,60																								
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: <table> <tr> <td>31-12-2023</td><td>€ 654.962</td></tr> <tr> <td>31-12-2024</td><td>€ 988.399</td></tr> </table> <i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: <table> <tr> <td>31/12/2023</td><td>€ 7.896.055</td></tr> <tr> <td>31/12/2024</td><td>€ 13.240.152</td></tr> </table>	31-12-2023	€ 654.962	31-12-2024	€ 988.399	31/12/2023	€ 7.896.055	31/12/2024	€ 13.240.152																
31-12-2023	€ 654.962																								
31-12-2024	€ 988.399																								
31/12/2023	€ 7.896.055																								
31/12/2024	€ 13.240.152																								
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2024 bedraagt € 604.106.																								

Bijlage 2: Overzicht van taakvelden

Taak veld	Omschrijving	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil met begroting na wijziging		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning												
0.4	Overhead	1.447	8.788	-7.341	1.579	10.132	-8.553	1.618	9.951	-8.333	39	-181	220
0.5	Treasury	21	0	21	200	0	200	266	0	266	66	0	66
0.8	Overige baten en lasten	0	176	-176	6	177	-171	6	2	4	0	-175	175
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	271	0	271	271	0	271	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	155	-155	0	604	-604	0	449	-449
1.	Veiligheid												
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.335	905	430	1.529	1.044	485	1.508	1.025	483	-21	-19	-2
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat												
3.	Economie												
4.	Onderwijs												
5.	Sport, cultuur en recreatie												
6.	Sociaal domein												
7.	Volksgezondheid en milieu												
7.4	Milieubeheer	20.971	16.042	4.929	24.007	18.495	5.512	23.680	18.166	5.514	-327	-329	2
8.	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing												
8.3	Wonen en bouwen	6.634	4.497	2.137	7.595	5.184	2.411	7.491	5.092	2.399	-104	-92	-12
Totaal taakvelden		30.408	30.408	0	35.187	35.187	0	34.840	34.840	0	-347	-347	0

Samenvattend

Taak veld	Omschrijving	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil met begroting na wijziging		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.4	Overhead	1.447	8.788	-7.341	1.579	10.132	-8.553	1.618	9.951	-8.333	39	-181	220
0.5	Treasury	21	0	21	200	0	200	266	0	266	66	0	66
0.8	Overige baten en lasten	0	176	-176	6	177	-171	6	2	4	0	-175	175
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	271	0	271	271	0	271	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	155	-155	0	604	-604	0	449	-449
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.335	905	430	1.529	1.044	485	1.508	1.025	483	-21	-19	-2
7.4	Milieubeheer	20.971	16.042	4.929	24.007	18.495	5.512	23.680	18.166	5.514	-327	-329	2
8.3	Wonen en bouwen	6.634	4.497	2.137	7.595	5.184	2.411	7.491	5.092	2.399	-104	-92	-12
Totaal taakvelden		30.408	30.408	0	35.187	35.187	0	34.840	34.840	0	-347	-347	0

Bedragen x €1.000

Bijlage 3: Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
lenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022 SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01</i>	Projectnaam / nummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02</i>	Besteding (jaar T) per project <i>Aard controle R Indicator: E83B/03</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04</i>	Project afgerond (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05</i>	
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	Gasfabriek 's Gravendeel (Binnenmaas)	€ 0	€ 23.637	Nee	
			2 030008 Provincie Zuid-Holland	Kade 22 Piershil	€ 0	€ 28.276	Nee	
			3 030008 Provincie Zuid-Holland	Van der Seijde Strijen	€ 0	€ 30.291	Nee	
			4 030008 Provincie Zuid-Holland	Margrietweg Nieuwpoort	€ 0	€ 6.742	Ja	
			5 030008 Provincie Zuid-Holland	Weiland a/d Langeweg Nieuw-Beijerland	€ 0	€ 2.850	Ja	
			6 030008 Provincie Zuid-Holland	Graafland 63 Groot-Amers	€ 0	€ 9.295	Ja	
			7 030008 Provincie Zuid-Holland	Veerdam Papendrecht	€ 0	€ 11.065	Nee	
			8 030008 Provincie Zuid-Holland	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	€ 0	€ 13.852	Nee	
			9 030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid. Betreft hier de aanpak speelplaatsen in kader van diffuus lood én de afronding pilot Kinderdijk	€ 0	€ 138.608		
			10 030008 Provincie Zuid-Holland	Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	€ 0	€ 2.854	Nee	
			11 030008 Provincie Zuid-Holland	PFAS bronnenonderzoek	€ 0	€ 4.252	Nee	
			Kopie projectnaam / nummer		Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/06</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/08</i>		
			1 Gasfabriek 's Gravendeel (Binnenmaas)	Ja				
			2 Kade 22 Piershil	Ja				
			3 Van der Seijde Strijen	Ja				
			4 Margrietweg Nieuwpoort	Ja				
			5 Weiland a/d Langeweg Nieuw-Beijerland	Ja				
			6 Graafland 63 Groot-Amers	Ja				
			7 Veerdam Papendrecht	Ja				
			8 Vml. Gasfabriek Sliedrecht	Ja				
			9 Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid. Betreft hier de aanpak speelplaatsen in kader van diffuus lood én de afronding pilot Kinderdijk	Ja				
			10 Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	Ja				
			11 PFAS bronnenonderzoek	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/09</i>					
			Nee					

lenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03		
			€ 142.329	€ 599.710	Ja		
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06		
			1 Subsidieaanvraag	€ 0	€ 951		
			2 Aanleveren van data voor het IBP op verzoek van ODNL	€ 6.958	€ 35.178		
			3 Activiteiten gericht op de implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet	€ 0	€ 306		
			4 Activiteiten in afstemming met ODNL die verband houden met de door ODNL op te zetten en uit te voeren landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 37.889	€ 92.465		
			5 Deelname aan werk- en projectgroepen van het IBP	€ 83.810	€ 256.197		
			6 Opstellen en uitvoeren van implementatiepro-gramma voor het werkgebied van de omgevings-dienst van de risicoanalyse en het uitvoerings- en handhavingsplan.	€ 13.672	€ 145.605		
			7 Participeren in het onderzoek onder het IBP gericht op het ontwikkelen van één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevings-dienst	€ 0	€ 8.706		
			8 Scholing en opleiding voor verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken	€ 0	€ 43.757		
			9 Voorbereiden en uitvoeren van de (pilots van de) visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots.	€ 0	€ 16.545		
			lenW	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023		
Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/02	Aard controle R Indicator: E97B/03				Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/05
1 030008 Provincie Zuid-Holland	Gasfabriek 's Gravendeel (Binnenmaas)	€ 0				€ 31.727	Ja
2 030008 Provincie Zuid-Holland	Kade 22 Piershil	€ 0				€ 48.043	Ja
3 030008 Provincie Zuid-Holland	Van der Seijde Strijen	€ 0				€ 105.521	Nee
4 030008 Provincie Zuid-Holland	Veendam Papendrecht	€ 0				€ 29.475	Ja
5 030008 Provincie Zuid-Holland	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	€ 0				€ 61.127	Ja
6 030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid.	€ 0				€ 172.071	Ja
7 030008 Provincie Zuid-Holland	Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	€ 0				€ 22.606	Ja
Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld					
Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/08					
1 Gasfabriek 's Gravendeel (Binnenmaas)	Ja						
2 Kade 22 Piershil	Ja						
3 Van der Seijde Strijen	Ja						
4 Veendam Papendrecht	Ja						
5 Vml. Gasfabriek Sliedrecht	Ja						
6 Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid.	Ja						
7 Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	Ja						
Eindverantwoording (Ja/Nee)							
Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/09							
Nee							

IenW	E113B	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E113B/01	Aard controle R Indicator: E113B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E113B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E113B/04	
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	€ 125.560	€ 125.560		
			2				
			3				
			4				
			5				
KGG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle R Indicator: K21/05
			€ 300.737	€ 548.577	Ja	Ja	Nee

Memo

Aan Leden van AGO en AGE
 Van OZHZ
 Dossier
 Datum 16 april 2025
 Onderwerp Ontwerpbegroting 2026

Zaaknummer

Kenmerk

Onlangs ontving u van ons de ontwerpbegroting 2026. In bijlage 1 worden de jaarprogramma's vermeld voor de jaren 2025 en 2026.

Jaarprogramma

Omschrijving	2025		2026	
	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incident
Gemeente Alblasterdam	1.903.710	37.227	1.928.454	
Gemeente Dordrecht	9.757.304	1.000.656	10.455.829	
Gemeente Gorinchem	715.550	29.361	733.575	
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	1.493.682	23.245	1.511.927	
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	650.957	46.325	680.144	
Gemeente Hoeksche Waard	2.043.525	107.288	2.100.208	
Gemeente Molenlanden	2.069.203	156.319	2.172.279	
Gemeente Papendrecht	665.942	83.617	722.422	
Gemeente Sliedrecht	666.074	31.489	686.487	
Gemeente Zwijndrecht	1.135.736	41.943	1.160.329	
Provincie Zuid-Holland	8.834.138	570.791	9.195.933	
	29.935.821	2.128.261	31.347.586	

Conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen hebben we de omzet geïndexeerd met 0,34%. Uit het overzicht zou u kunnen concluderen dat we de indexering niet juist hebben toegepast. Graag lichten we dit nader toe:

1. Sinds dit jaar hebben we ervoor gekozen om van de incidentele omzet 70% aan te merken als "structureel". Dit geeft een meer reëel en betrouwbaar beeld. Gezien het feit dat er de noodzaak bestaat om te bezuinigen op externe inhuur, geeft ons dit de noodzakelijke ruimte om vaste medewerkers in dienst te nemen. Ook is het op basis van de gerealiseerde cijfers in het verleden een gerechtvaardigd standpunt.
2. Volgens onze bezuinigingsopgave hebben we de ontwikkelaanpak met € 100.000 euro verminderd.
3. Volgens onze bezuinigingsopgave hebben we de bijdrage aan de E-noses verminderd met € 85.000.

Hieronder treft u aan de berekening in detail per deelnemer:

	2026				
Omschrijving	Structureel	Incidenteel	correctie e nose	ontwikkelaanpak	totaal
Gemeente Alblasserdam	€ 1.910.182,61	€ 26.147,50	-2.606,91	-5.269,09	€ 1.928.454,11
Gemeente Dordrecht	€ 9.790.478,83	€ 702.840,76	-8.532,74	-28.957,98	€ 10.455.828,87
Gemeente Gorinchem	€ 717.982,87	€ 20.622,58	-2.735,71	-2.294,65	€ 733.575,09
Gemeente Hardinxveld-Giessen	€ 1.498.760,52	€ 16.326,82	-1.390,01	-1.770,58	€ 1.511.926,75
Gemeente Hendrik-Ido-Ambach	€ 653.170,25	€ 32.537,75	-3.917,58	-1.646,35	€ 680.144,07
Gemeente Hoeksche Waard	€ 2.050.472,99	€ 75.356,95	-19.591,00	-6.030,61	€ 2.100.208,33
Gemeente Molenlanden	€ 2.076.238,29	€ 109.795,34	-5.055,14	-8.699,07	€ 2.172.279,41
Gemeente Papendrecht	€ 668.206,20	€ 58.730,91	-2.527,57	-1.987,99	€ 722.421,55
Gemeente Sliedrecht	€ 668.338,65	€ 22.117,24	-1.895,94	-2.073,44	€ 686.486,52
Gemeente Zwijndrecht	€ 1.139.597,50	€ 29.459,92	-5.700,17	-3.028,62	€ 1.160.328,63
Provincie Zuid-Holland	€ 8.864.174,07	€ 400.912,18	-30.912,00	-38.241,61	€ 9.195.932,64
	€ 30.037.602,79	€ 1.494.847,96	-84.864,77	-100.000,00	€ 31.347.585,98

Wij hopen u hiermee meer duidelijkheid te hebben gegeven omtrent de opbouw van de genoemde bedragen.

Wonen en werken. In een veilige,
gezonde en duurzame leefomgeving.

Begroting 2026

Ontwerpbegroting, vastgesteld door het DB op 10 april 2025

Inhoud

I	Algemene doelstellingen en ontwikkelingen	2
1.	Inleiding.....	2
2.	Missie, visie en kernwaarden	2
3.	Bestuur	3
4.	Planvorming	4
5.	Ontwikkelingen.....	5
6.	Financiële uitgangspunten van de begroting 2026	5
II	Kritische prestatie-indicatoren	7
1.	Algemene kentallen.....	7
2.	Vergunningen en meldingen	8
3.	Toezicht en handhaving	8
4.	Beoordeling en beschikkingen bodem.....	9
III	Financiën.....	10
1.	Algemeen	10
2.	Baten	12
3.	Lasten	13
4.	Reserves	15
IV	Paragrafen.....	16
1.	Inleiding.....	16
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	16
3.	Onderhoud kapitaalgoederen	20
4.	Financiering.....	21
5.	Bedrijfsvoering.....	23
V	BIJLAGEN	30
Bijlage 1	Omzet 2025 en 2026	30
Bijlage 2	Informatie voor verbonden partijen	31
Bijlage 3	Balans meerjarig	32
Bijlage 4	Begroting 2026 Structureel en incidenteel	34

I Algemene doelstellingen en ontwikkelingen

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) bestaat sinds 2011. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bundelen sindsdien hun krachten bij de uitvoering van omgevingstaken: vergunningen, toezicht en handhaving en de inhoudelijke expertise die nodig is om deze taken goed uit te kunnen voeren en gemeenten en provincie te kunnen adviseren bij hun ambities in de leefomgeving: beleid, plannen en lokale regelgeving.

OZHZ werkt continu aan het verder verbeteren van de kwaliteit van zijn dienstverlening. Extra aandacht is er voor de relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en de professionaliteit van de bedrijfsvoering. Een landelijk en een provinciaal traject geven bovendien al enige tijd impulsen voor verdere verbetering en optimalisering.

2. Missie, visie en kernwaarden

“De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

Missie

“OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

Visie

“OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen.”

OZHZ legt in 2025 een voorstel voor aan het bestuur om de missie en visie te actualiseren, en daaraan ook een strategie en een slogan te koppelen. De achtergronden hiervan zijn als volgt.

Omgevingsdiensten werken namens de gemeenten en provincie in een dynamische omgeving. Maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van circulariteit, klimaat, energiegebruik en natuur, technologische ontwikkelingen bij bedrijven, de woningbouwopgave en veranderingen in wet- en regelgeving maken dat het werk steeds complexer wordt, en ook steeds meer afhankelijk van goede data. OZHZ bereidt zich hierop voor, samen met zijn deelnemers, andere omgevingsdiensten, medeoverheden en maatschappelijke partners. Extra opgave voor de organisatie is bovendien het vinden en behouden van goede en ervaren medewerkers en, met het oog op 2026 en verder, het beheersbaar houden van de kosten onder gelijktijdige continuering van de kwaliteit van de dienstverlening.

Mede vanwege deze ontwikkelingen concludeerde de externe visitatiecommissie eind 2023 dat zij geen beeld had gekregen waar OZHZ over 5 jaar wil staan. Of dat OZHZ een aantal perspectieven of scenario's voor de toekomst heeft verkend. Het bestuur gaf toen aan de organisatie daar ook niet op te bevragen, maar dat dit misschien wel ten onrechte was. Naar het oordeel van de visitatiecommissie kan het ontwikkelen van dit soort perspectieven of scenario's bijdragen aan integraal werken en het vermogen van OZHZ vergroten om proactief op ontwikkelingen in te spelen. En samen met bestuur en deelnemers na te gaan wat er moet gebeuren om de gewenste toekomst dichterbij te brengen en daarin meer focus aan te brengen. De visitatiecommissie verwees daarbij ook naar het traject van de samenwerkende vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

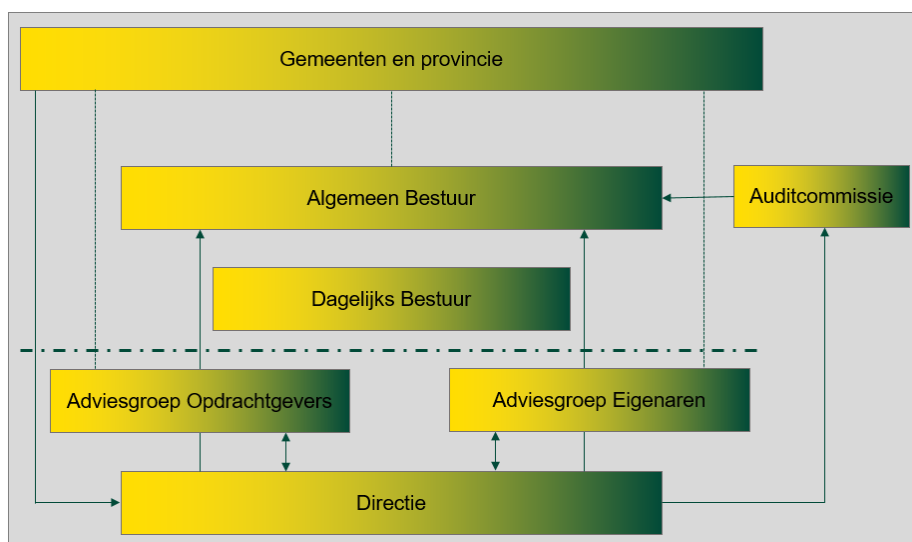
3. Bestuur

OZHZ is een gemeenschappelijke regeling. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het dagelijks bestuur (DB). De gemeenten en de provincie zijn individueel opdrachtgever van OZHZ en zijn ook elk voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid van de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Het opdrachtgeverschap voor regionale taken en programma's en de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid ligt bij het algemeen bestuur (AB).

Naast het DB en AB heeft OZHZ een auditcommissie. Deze bestaat uit 3 leden van het AB, die geen DB-leden zijn. Deze commissie adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringsaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en controlcyclus). De auditcommissie richt zich op alle activiteiten die van belang zijn voor een adequate beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB.

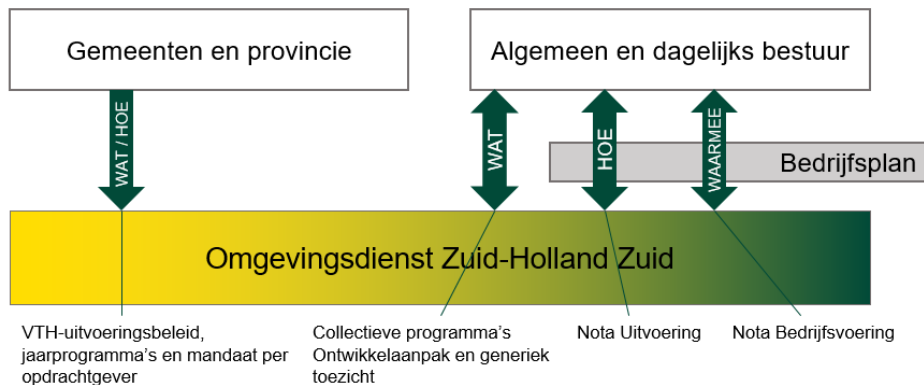
De directeur van OZHZ legt over het functioneren van de dienst verantwoording af aan het DB. Bij de voorbereiding van de vergaderingen van DB en AB adviseren twee adviesgroepen de directie:

- Vanuit de collectieve opdrachtgeversrol: de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO).
- Vanuit de eigenaarsrol: de Adviesgroep Eigenaren (AGE).

4. Planvorming

Het AB is zowel collectief eigenaar als collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

1. *Individuele jaarprogramma's gemeenten en provincie*

De opdrachten voor OZHZ (wat) staan in de individuele jaarprogramma's per gemeente en provincie.

2. *Collectieve programma's: Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 en Generiek Toezicht*

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn van dermate omvang en belang dat gekozen is voor een programmatische, doelgerichte aanpak. Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ meerdere programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Deze aanpak (de 'innovatieagenda' van OZHZ) bestaat 4 programma's:

- Werken met de Omgevingswet.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling.
- Samen meer grip op milieuschade.
- Beter benutten van data.

De ontwikkelaanpak werkt met jaarschijven. Dit maakt een meerjarige aanpak mogelijk. We behouden daarmee ook flexibiliteit (en dus ook budgetruimte) om in te spelen op actuele opgaven. De Ontwikkelaanpak wordt in 2025 geëvalueerd.

Generiek toezicht betreft projectmatig en activiteit gericht toezicht bij gemeentelijke bedrijven in de hele regio Zuid-Holland Zuid. Met ingang van 2025 staat het generieke toezicht in het Programma Toezicht Midden, op basis van de nieuwe Nota VTH.

3. *Nota Uitvoering*

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (het hoe) staat in het uitvoeringsbeleid dat de gemeenten en provincie zelf hebben vastgesteld. In 2024 is aan elke gemeente gevraagd de herziene 'Nota Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH) voor de gemeentelijke taken door OZHZ 2025 – 2028' vast te stellen. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van het provinciale uitvoeringsbeleid. Alle gemeenten en de provincie passen bovendien de *Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht* toe voor de taken die OZHZ voor hen uitvoert.

Het bestuur van OZHZ is zelf niet bevoegd om uitvoeringsbeleid vast te stellen voor de uitvoering van de VTH-taken. Vanuit communicatieve aspecten is wel een Nota Uitvoering vastgesteld, die de beleidskaders van gemeenten en provincie samenvat en nieuwe ontwikkelingen benoemt. OZHZ actualiseert de Nota Uitvoering in 2025.

4. *Nota Bedrijfsvoering*

De Nota Bedrijfsvoering geeft de meerjarige kaders voor de bedrijfsvoering. Op grond van deze kaders richt OZHZ zijn organisatie in. Zo wordt de effectieve en efficiënte uitvoering van de taken structureel geborgd. De kaders maken het ook mogelijk om adequaat in te spelen op de uitdagingen van de toekomst. Tot slot biedt de nota duidelijkheid over de afspraken die OZHZ individueel kan maken met de opdrachtgevers.

De nota geldt voor de periode 2022 - 2026. Landelijke en regionale ontwikkelingen maken dat de nota toe is aan actualisering. OZHZ pakt dit in 2025 op.

5. Ontwikkelingen

In de richtlijnen voor de begroting 2026 (AB 28 november 2024) benoemden we de meest relevante ontwikkelingen:

- Ombuigingen en overige financiële opgaven. OZHZ werkt de door het AB gegeven bestuursopdracht inzake de financiële ombuigingen in 2025 verder uit en rapporteert erover in de BURAPs.
- Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA). Dit betreft het voldoen aan de robuustheidseisen voor omgevingsdiensten, de implementatie (waar nodig) van de follow-up van het IBP-VTH, de versterking van de samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland en verder implementatie van de Nota VTH.
- Als inhoudelijke onderwerpen zijn genoemd: Zeer Zorgwekkende stoffen, effecten van de Omgevingswet, het regionaal uitvoeringsniveau voor bodemtaken, de Circulaire agenda en Energiebesparing. Aanvullend is in de voorjaarsnotabrief van OZHZ aan de gemeenten het onderwerp indirecte lozingen / Kaderrichtlijn Water toegevoegd.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2026

De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. Daarnaast stelt de provincie Zuid-Holland (PZH) jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB elk jaar in november over de kaders of richtlijnen voor de begroting van het jaar t+2 van OZHZ.

Het AB stelde op 28 november 2024 de kaders (richtlijnen) voor de begroting 2026 vast. Deze zijn de basis voor de voorliggende begroting. Het besluit van het AB was als volgt.

1. Het AB stelde de inhoudelijke onderwerpen voor de begrotingsrichtlijnen 2026 vast. Deze zijn verwerkt in de voorjaarsbrief die OZHZ in maart 2025 stuurde naar de gemeenten en provincie. De daarin opgenomen onderwerpen zijn hiervoor al samengevat.

2. Inzake de indexering besloot het AB als volgt:

- Het uurtarief 2026 te indexeren met 3,04%. Daarnaast een besparing door te voeren van 2,7%. Per saldo bedraagt de tariefontwikkeling daarmee 0,34%.
- Het uurtarief 2026 komt daarmee uit op € 112,83.
- De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en inwonerbijdrage 2026 te indexeren met 0,34%.
- De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage én tarieven 2026 te indexeren met 0,34%.
- Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaakstelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is.

3. Verder besloot het AB:

- De collectieve bijdrage voor de asbestdaken (€ 75.000 vanaf 2025) te beëindigen en de collectieve bijdrage voor de ontwikkelaanpak te verminderen met € 100.000 vanaf 2026. Het besluit over de beëindiging van de bijdrage aan E-noses (€ 80.000 vanaf 2026) wordt in de loop van 2025 aan het AB voorgelegd. Dit is al verwerkt in de voorliggende begroting.
- De besparingen in 2025 ten gevolge van de regionale taakuitvoering bouwtaken gemeente Hardinxveld-Giessendam (0,3%) en externe budgetten (0,3%) in te zetten om het weerstandsvermogen versneld op te bouwen. In totaal gaat het om een bedrag van € 190.000.

II Kritische prestatie-indicatoren

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

Met de deelnemers zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1.381 uur per FTE productief zijn. De gemiddelde productiviteit is 1.381 uur per FTE.

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke (VTH) taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van een verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 10%. Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil met overheadtaken. Zie hierover de Nota Bedrijfsvoering.

Vanuit het Interbestuurlijk Programma voor de versterking van het VTH-stelsel wordt sinds 2024 gerapporteerd over een tweetal aanvullende prestatie-indicatoren:

- De landelijke robuustheidscriteria, waartoe onder andere ook behoren de VTH-kwaliteitseisen waarover OZHZ al enkele jaren rapporteert.
- De uitvoering van het plan van aanpak vanwege de externe visitatie.

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening), de landelijke robuustheidscriteria en het plan van aanpak vanwege de externe visitatie	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten. Projecten uit het plan van aanpak vanwege de externe visitatie worden volgens planning uitgevoerd.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgangs- en 1 maal per jaar jaarrapportages volgens planning in jaarprogramma.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per 2 maanden vindt gesprek met de gedeputeerde plaats. 2 maal per jaar met wethouders. 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.
Klanttevredenheid	Het gemiddelde van het klanttevredenheidsonderzoek is minimaal een 7.
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.381 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%.

Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%.
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

OZHZ levert expertise op het gebied van o.a. geluid, lucht, bodem, externe veiligheid, energiebesparing en circulaire economie aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak (indien een geschikte applicatie weer beschikbaar is). OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de inwoners en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige vergunningverlening	<u>Vergunningen onder de Omgevingswet</u> : 95% van de vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. <u>Bodembeschikkingen</u> : Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Juridische kwaliteit	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ voert in opdracht van gemeenten en provincie toezichts- en handhavingstaken uit. Hierbij hanteert OZHZ de landelijke handhavingstrategie die alle gemeenten en de provincie als onderdeel van hun uitvoeringsbeleid hebben vastgesteld. Kritische prestatie-indicatoren in deze zijn de toezichtdichtheid (TD) en naleving (NA). Deze zijn als volgt omschreven:

- TD is het percentage uitgevoerde planmatige controles in een verslagperiode ten opzichte van het aantal geplande controles in het jaarprogramma.
- NA is het aantal uitgevoerde initiële controles zonder overtredingen ten opzichte van het aantal uitgevoerde initiële controles aan het einde van een verslagperiode.

Speerpunt	Prestatie indicator
Toezichtdichtheid en naleving provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD grijs = 100% NA grijs >= pm <u>Provincie Groen:</u> TD groen = 100% NA groen >= pm
Toezichtdichtheid en naleving gemeenten	<u>Gemeenten:</u> TD = 100% NA Risico Midden >= 30% NA overig >= 70%
Juridische kwaliteit	80% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

4. Beoordeling en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem voert OZHZ periodiek een klanttevredenheidsonderzoek uit, omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. OZHZ rapporteert hierover alleen in de jaarstukken en niet in de tussentijdse rapportages.

Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

III Financiën

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2026 is gebaseerd op de door het AB vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2026 (zie I, paragraaf 6). Onderstaande tabel geeft het meerjarige begrotingsbeeld.

Begroting 2025-2029 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Aangepaste begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten							
Inwonerbijdrage	2.508.571	2.614.768	2.615.419	2.624.311	2.624.311	2.624.311	2.624.311
Wettelijke taken	29.032.507	28.320.921	32.064.082	31.347.586	31.347.586	31.347.586	31.347.586
Offerte- en subsidietaken	2.756.505	2.481.048	3.252.289	2.364.169	2.150.812	2.150.812	2.150.812
Overige baten	272.239	52.130	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	34.569.822	33.468.867	38.131.790	36.536.066	36.322.709	36.322.709	36.322.709
Lasten							
Personeelskosten	29.011.241	26.784.015	31.830.957	30.405.917	30.237.849	30.266.355	30.258.176
Kapitaallasten	443.930	512.631	521.116	430.399	459.494	430.988	439.167
Ondersteuning SGD	1.827.958	2.126.904	1.937.279	1.996.172	1.996.172	1.996.172	1.996.172
Huisvesting	610.074	817.880	756.896	773.548	773.548	773.548	773.548
Overige bedrijfskosten	1.680.082	1.887.982	1.862.786	1.879.317	1.879.317	1.879.317	1.879.317
Additionele productkosten	661.105	1.019.602	923.469	795.619	795.619	795.619	795.619
Onvoorzien	1.997	165.745	189.163	181.405	180.710	180.710	180.710
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	34.236.387	33.314.760	38.021.665	36.462.377	36.322.709	36.322.709	36.322.709
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	333.435	154.107	110.125	73.689	-0	0	-0
Onttrekkingen aan reserves	270.669	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	604.104	154.107	110.125	73.689	-0	0	-0

Bedragen in €

De begroting is meerjarig in evenwicht.

Het positieve bedrijfsresultaat in 2024 wordt aangewend voor het aanvullen van het weerstandsvermogen. Daarmee komt het weerstandsvermogen ultimo 2025 weer op het vereiste niveau. Het voldoet daarmee ook weer aan de landelijke robuustheidseisen voor omgevingsdiensten.

Met ingang van 2026 geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen ook dat de notitie overhead van toepassing is. Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (in BBV-terminen 'Overhead') afzonderlijk worden begroot en verantwoord. In bijlage 4 is de begroting 2026 enerzijds verdeeld naar structureel en incidenteel en anderzijds naar overhead en primair. De door het Algemeen Bestuur op 20 maart 2025 vastgestelde nota Overhead vormt de basis hiervoor.

Financieel technische uitgangspunten

Bij het opstellen van de financiële begroting 2026 en het financieel meerjarenperspectief zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Baten

De ramingen voor de baten zijn gebaseerd op:

- De jaarprogramma's 2025 van Gemeenten en Provincie wat resulteert in een verwacht werkaanbod van ca. 314.000 declarabele uren.
- De begroting 2025.
- Het vastgestelde tarief ad € 112,83 per uur.
- De vastgestelde realisatiecijfers 2024.

Lasten

- Conform de september-circulaire 2024 d.d. 17 september 2024 is rekening gehouden met een gemiddelde loonkostenstijging met behulp indexcijfer cf. prijs overheidsconsumptie, beloning medewerkers ad 3,4%.
- Conform de september-circulaire 2024 d.d. 17 september 2024 is rekening gehouden met een gemiddelde prijsstijging met behulp indexcijfer cf. prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) ad 2,2%.
- De vastgestelde realisatiecijfers 2024.
- Het hiervoor, onder 'Baten', beschreven werkaanbod vraagt een benodigde formatie voor het primaire proces van 226,5 fte (die we met vast en flex realiseren).
- Er wordt rekening gehouden met een declarabiliteitsnorm van 1381 uur per fte.
- Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (in BBV-termen 'Overhead') afzonderlijk worden begroot en verantwoord. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces";
- De formatieomvang van bedrijfsvoering bedraagt 65,2 fte.
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen wordt rekening gehouden met een post onvoorzien van € 181.000. Deze post staat ter beschikking van het dagelijks bestuur.
- De effecten van een mogelijke nieuwe CAO zijn als volgt ingeschat:
 - o 01-04-2025: 4,05%.
 - o 01-01-2026: 2,00%.
 - o 01-04-2026: 0,60%.

2. Baten

Inwonerbijdrage (€ 2,6 mln.)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget, te zien als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,6 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst.
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, externe communicatie en rapportages, etc.
- De regionale uitvoering van de wachtdienst.

Wettelijke taken (€ 31,3 mln.)

De wettelijke taken omvatten producten en prestaties die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht. Het regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vormt daarbij het bestuurlijke vastgestelde kader. Jaarlijks vindt nacalculatie plaats aan de hand van de geleverde prestaties. De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de PZH en de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden¹.

De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de jaarprogramma's. Bijlage 1 bevat het overzicht van de jaarprogramma's per opdrachtgever.

In de aangepaste begroting 2025 is duidelijk te zien dat ten opzichte van de primaire begroting 2025 de baten sterk zijn toegenomen met ruim € 4,6 mln. Dit wordt verklaard door zowel toegenomen omzet op wettelijke taken van zowel de gemeenten (als voorbeeld de overdracht van de bouwtaken door de gemeente Hardinxveld-Giessendam naar OZHZ) als provincie maar ook op de offerte- en subsidietaken. Dit betreft dan ook deels incidentele baten die we dan structureel niet kunnen verwerken in de meerjarige prognose waardoor de langdurige baten daalt van € 38,1 mln naar € 36,5 mln.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar deel I, paragraaf 5. Ontwikkelingen.

Offerte en subsidietaken (€ 2,4 mln.)

Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde kosten of een vaste opdrachtsom.

Daarnaast ontvangt OZHZ subsidiebijdragen of kan er sprake zijn van detachering van personeel. In de raming is ook rekening gehouden met BRIKS²-taken die worden uitgevoerd voor de provincie Zuid-Holland en de DCMR. Uitgangspunt voor de structurele raming is de realisatie van afgelopen jaren en de ontwikkelingen die inmiddels realistisch worden ingeschat (bijv. toekenning van subsidies). In 2025 is sprake van een totale omzet ad € 3,3 mln waarvan € 1,2 mln incidenteel is. Dit betekent voor 2026 en later dat we vooralsnog uitgaan van een structurele omzet ad € 2,1 mln (en voor het jaar 2026 specifiek nog incidenteel een bedrag voor SPUK energie ad € 213.000).

¹ Het betreft enkel de uitvoering van toezicht bouw.

² Vergunningverlening en toezicht met betrekking tot bouwen, reclame, inrit, kappen en slopen.

Overige baten (€ 200.000)

Dit betreft renteopbrengsten. De realisatie van 2024 laat een opbrengst zien van € 272.000,-. Het is aannemelijk om deze opbrengst met inachtneming van enige voorzichtigheid meerjarig te verwerken.

3. Lasten

Personeelskosten (€ 30,4 mln.)

De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie (€ 26,3 mln.) en de flexibele capaciteit (€ 2,0 mln.) van OZHZ. De salarislasten zijn berekend op basis van de werkelijke loonkosten. Daarbij is rekening gehouden met schaafrictie, individuele rechten, pensionering en de verwachte CAO wijziging voor de jaren 2025 tot en met 2026. Wij hebben deze CAO wijziging ingeschat op een wijziging van 6,65% over de jaren 2025 en 2026.

We gaan voor de begroting 2026 uit van een verhouding vast/flex van 90%/10% en bouwen dit in de jaren 2027 tot en met 2029 resp. af naar 94%/6%, 94,5%/5,5% en 95%/5%.

Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Daarnaast vormt het voor OZHZ een uitdaging om de vaste formatie te kennen werven/behouden waardoor soms inhuur de enige oplossing is op korte termijn.

Kapitaallasten (€ 430.000)

De kapitaallasten worden gevormd door enerzijds reeds gedane investering die voor de komende jaren conform het afschrijvingsbeleid worden afgeschreven. Anderzijds hebben we een investeringsbegroting opgesteld om de huidige faciliteiten in het kader van het nieuwe werk concept (hybride werken) te kunnen continueren.

OZHZ verwacht tot slot in 2026 en volgende jaren investeringen op ICT gebied om met name laptops, mobiele telefoons, enz. regulier te vervangen conform het afschrijvingsbeleid. Dat geldt ook voor reguliere vervanging van meubilair en huisvesting.

Ondersteuning SGD (€ 2,0 mln.)

Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. De overeenkomst betreft de ICT (€ 1,6 mln.) en overige dienstverlening, zoals inkoop, juridisch kenniscentrum en verzekeringen (€ 420.000). De paragraaf "Bedrijfsvoering" (deel IV) bevat meer achtergrondinformatie.

Huisvesting (€ 774.000)

OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd.

Overige bedrijfskosten (€ 1,9 mln.)

De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de software onderhoud (€ 1.167.000), facilitaire kosten (€ 148.000), externe expertise en accountant (€ 127.000), leaseauto's (€ 88.000), verzekeringspremies (€ 82.000), telefonie (€ 38.000) en voorlichting en communicatie (€ 61.000).

In de raming is rekening gehouden met € 150.000 aan extra kosten voor versterking van de functies van privacy en gegevensbescherming en informatiebeveiliging. Uitgangspunt is dit te doen in samenwerking met de omgevingsdiensten Zuid-Holland.

Additionele productkosten (€ 0,8 mln.)

Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de taakuitvoering van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens een op een worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet. Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord.

Onvoorzien (€ 181.000)

De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen (deel IV).

4. Reserves

4.1 Mutaties reserves

Onderstaand de meerjarige mutaties van de reserves:

Reserves	Beginsaldo	2025	2026	Saldo
Algemene reserve	169	604	0	773
Materieel budget PZH	155	0	0	155
Ontwikkelaanpak	26	0	0	26
Werkconcept	34	0	0	34
Onverdeeld resultaat	604	-604	0	0
Totaal	988	0	0	988

*Bedragen * € 1.000*

Algemene reserve

De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De toename in 2025 betreft het positieve resultaat 2024.

Materieel budget PZH

De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH.

Ontwikkelaanpak

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak.

Onverdeeld resultaat

Het financieel resultaat 2024 bedraagt +/- € 604.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

De geraamde exploitatieresultaten 2025 - 2029 zijn nog niet verwerkt in het overzicht. Conform de regionale afspraken worden deze toegevoegd aan het weerstandsvermogen indien dat onder het vereiste niveau zit. In totaal gaat het om € 184.000.

IV Paragrafen

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

De paragrafen Lokale heffingen, Verbonden partijen en Grondbeleid zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. Bijlage 2 bevat informatie voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

2.2 Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.

Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

In paragraaf 2.3 vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel. De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.3 Risicoprofiel Omgevingsdienst

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand-capaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tarifiëring	377	189
2 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	849	637
3 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Laag	Verzuimbeleid	548	137
4 SGD samenwerking	Hogere kosten	Exploitatieverlies	Laag	Medium	Bestuurlijk overleg	140	70
5 Omgevingswet	Omzetsdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
Totaal benodigd weerstandsvermogen						1.914	1.033

Bedragen x € 1.000,-

Stand jaarrekening 2024

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	<i>Kans > 75%</i>
Hoog	<i>Kans > 50% en < 75%</i>
Medium	<i>Kans > 25% en < 50%</i>
Laag	<i>Kans < 25%</i>

Impact

Groot	<i>financieel risico > € 400.000</i>
Medium	<i>financieel risico > € 150.000 en < € 400.000</i>
Klein	<i>financieel risico < € 150.000</i>

Algemeen

In de jaarrekening 2024 is een voordelig exploitatieresultaat gepresenteerd van ruim € 0,6 mln. Dit resultaat wordt ten gunste gebracht van het weerstandsvermogen van OZHZ. Het AB heeft besloten om in vier jaar (2023-2026) het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau te brengen, door in elk geval de (eventuele) positieve rekeningresultaten uit die jaren, toe te voegen aan de algemene reserve (en dus niet terug te geven aan de deelnemers).

Voor het jaar 2024 is sprake van een positief resultaat. Dit resultaat draagt bij aan het weer op peil brengen van het weerstandsvermogen. De verwachting is dat we met het resultaat 2025 het weerstandsvermogen weer op peil hebben gebracht.

1. Bezuiniging wettelijke taken

Met de uitvoering van wettelijke taken is een budget van circa € 31,4 mln. gemoeid. Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 377.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 189.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2,8 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 849.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 637.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een laag risico is reëel gezien de ervaringscijfers over 2024 (uitkomst ziekteverzuim over 2024 is 4,81%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 548.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op laag (25%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 137.000.

4. SGD samenwerking

Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuw dienstverlenings- en financieringsmodel van de Servicegemeente Dordrecht. De financiële effecten van dit model zijn op dit moment nog niet te overzien. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid accepteert een risico tot een bandbreedte van 7,5% van het offertebedrag voor de jaren 2026 en 2027. Het offertebedrag bedraagt € 1.862.000. De kans wordt ingeschat op medium (50%).

Beheersmaatregelen:

- Actief overleg met deelnemers.
- Marktverkenning.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 70.000.

5. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is er nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.4 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2024 bedroeg € 334.000. Na verrekening met het positieve resultaat 2024 (€ 604.000) ontstaat een weerstandsvermogen van € 938.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 1.033.000 benodigd. Door toevoeging van het positieve resultaat 2025 komt het weerstandsvermogen ultimo 2025 uit op het vereiste niveau.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120.
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij de SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware).
- Leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Omschrijving	Boekwaarde 2023	Boekwaarde 2024
a Huisvesting	756.442	600.478
b ICT en audiovisuele investeringen	221.690	181.009
c Meubilair	202.836	165.059
d Software	13.554	50.705
e Bedrijfsmiddelen	5.759	13.456
f Vaartuigen	1.482.602	2.626.535
	2.682.883	3.637.242

Bedragen x €

Onderstaand zijn de meerjarig geplande investeringen aangegeven:

Groep	2025	2026	2027	2028	2029
Meubilair	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Huisvesting	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
ICT	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
Vaartuigen	-	-	-	-	-
Software	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Bedrijfsmiddelen	20.000	5.000	5.000	5.000	30.000
Totaal	285.000	270.000	270.000	270.000	295.000

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de sfeer van huisvesting. Daarbij hoorden niet alleen de investeringen in het gebouw, maar ook de aanschaf van laptops voor alle medewerkers, docking stations voor alle werkplekken op kantoor, verbeterde audiovisuele apparatuur in de vergader- en projectruimtes, etc. Op deze apparatuur wordt snel afgeschreven, dat resulteert in het feit dat er jaarlijks geïnvesteerd moet worden in vernieuwing van dergelijke hardware.

Voor wat betreft meubilair worden jaarlijks diverse nieuwe bureaustoelen en bureaus aangeschaft voor de arbo-verantwoorde thuiswerkplek en op het kantoor van OZHZ. Daarnaast leert de ervaring dat er gemiddeld 3 tot 5 aangepaste bureaustoelen moeten worden aangeschaft voor medewerkers met bijzondere beperkingen. Ook is voorzien dat de komende drie jaar de sloten van alle locker-kastjes moeten worden vervangen.

Op het gebied van huisvesting zullen er in 2026 aanpassingen moeten worden gedaan in de pantry's, nu de wegwerpbekers zijn vervangen door aardewerken bekertjes en er meer afwas-capaciteit nodig is. Ook zullen in nauw overleg met de duurzaamheidsadviseurs van OZHZ nog andere energiebesparende maatregelen worden genomen en zijn er gesprekken met de verhuurder over het klimaatsysteem.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur "om niet" overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De bijdrage van PZH aan de vaartuigen is geen investeringsbijdrage maar een bijdrage in de kapitaallasten en wordt derhalve niet op de investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 8, tweede lid, van de Financiële en controleverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 20 maart 2025) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2026 bedraagt deze limiet 8,5% van € 36,4 miljoen = € 3,1 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rentetypische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2026. De renterisico norm bedraagt voor 2026: € 7,3 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten.

In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar 2026 heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.

Tot slot kan, op grond van onderstaande financiële indicatoren, worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	33,8%	7,8%	5,6%	5,1%	4,6%	4,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	33,8%	7,8%	5,6%	5,1%	4,6%	4,2%
Solvabiliteitsratio	6,9%	8,4%	8,4%	8,5%	8,6%	8,7%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Een lage netto schuldquote houdt in dat OZHZ een flexibele begroting heeft. Concreet zitten middelen maar voor een beperkt deel vast in onderdelen als kapitaallasten en is bijsturing van de begroting dus voor een deel mogelijk.

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva. Bij een tekort aan eigen vermogen staan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling garant voor het aanvullen van het eigen vermogen.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

4.8 Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afoming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering 2022 - 2026 van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting.

5.1 Personeel & Organisatie

HR-agenda 2025-2026

De HR-agenda zal zich in 2025-2026 wederom richten op het doel een aantrekkelijke (potentiële) werkgever te zijn waar gekwalificeerde medewerkers samen werken in zelforganiserende teams. Net als in voorgaande jaren verwacht OZHZ in 2025 en ook in 2026 in te moeten zetten op het op orde brengen en behouden van de capaciteit, dit door in te zetten op actieve werving en behouden van medewerkers. De toename van het werkaanbod in aantal, omvang en complexiteit gaat gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. Dit is niet alleen het geval bij complexe technische functies zoals adviseur lucht en adviseur externe veiligheid, maar ook bij andere functies, met name senior functies. De huidige arbeidsmarkt leidt ook tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale inhuur buffer bij vacatures komt daarbij onder druk te staan. Het doel is om aantal inhuurmedewerkers fors terug te brengen.

OZHZ speelt hierop in door middel van diverse wervingscampagnes, waaronder specifieke werving voor ervaren senioren om ervoor te zorgen dat er voldoende kennis en ervaring behouden blijft. Daarnaast zetten we in op optimalisatie van de samenwerking met SGD en het inzetten van recruitmentbureaus. Daarnaast zet OZHZ in op samenwerking met de andere omgevingsdiensten binnen de provincie en door deel te nemen aan de landelijke *employerbranding* campagne (vergroten van de naamsbekendheid van omgevingsdiensten). Tevens wordt onderzocht of regionaal recruitment opgezet kan worden met de andere Omgevingsdienst in Zuid-Holland. Tot slot zullen we in 2025 nog meer dan voorgaande jaren inzetten op het zelf opleiden van medewerkers binnen diverse vakgebieden, met de verwachting dat dit in 2026 doorloopt.

Voor het behoud van medewerkers maakt OZHZ gebruik van diverse methodes voor diverse doelgroepen. Denk hierbij aan een opleidingsprogramma voor jonge startende medewerkers, specifieke acties voor medewerkers tussen de 35 en 55 jaar en medewerkers van 55 jaar en ouder. Tevens hebben we een aanschouwelijk onboardingsprogramma waarin nieuwe medewerkers de organisatie en collega's leren kennen.

Daarnaast biedt OZHZ voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden binnen de organisatie. Ook wordt er in 2025 gestart met het treffen van voorbereidingen voor het actualiseren van het functiewaarderings- en beloningssysteem, deze is aan herziening toe. De implementatie loopt door in 2026. Dit is geen uitputtende opsomming, uit exitgesprekken met vertrekkende medewerkers haalt OZHZ nieuwe signalen op die vertrekpunt zijn voor nieuwe (doelgroep) acties om medewerkers te behouden.

De medewerkers moeten ook zijn toegerust om hun taken met de vereiste kwaliteit te kunnen uitvoeren. Opleiding en training zijn belangrijk om te kunnen blijven voldoen aan de verplichte VTH-kwaliteitseisen die gemeenten en provincie in hun verordeningen hebben opgenomen. Hier draagt het strategisch opleidingsplan aan bij.

Naast het capaciteitsvraagstuk richt de HR-agenda zich ook op het welzijn van medewerkers. In 2025 in elk geval door het uitvoeren van een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) en het inzetten op verzuimpreventie, de doorgroeimogelijkheden en vitaliteitsbeleid, als uitvloeisel van het onderzoek uit 2023 naar de Psychosociale Arbeidsbelasting. Een en ander met doorloop naar 2026.

Aanpak van het ziekteverzuim

Vanwege een relatief hoog ziekteverzuimpercentage in 2022 (6,6%) is met de arbodienst Bezig de strategie uitgezet om de medewerkers zo snel mogelijk weer op de been te krijgen. Dit wierp zijn vruchten af want in 2023 is het ziekteverzuimpercentage gedaald naar 4,6%. Hiermee valt het percentage onder de norm van 5%, dit is doorgezet naar 2024 (4,81%). Preventie en terugbrengen van het ziekteverzuim en psychisch verzuim blijft de komende jaren een belangrijke uitdaging.

5.2 Data en ICT

OZHZ streeft ernaar om in 2025 en 2026 op een professioneel niveau met data te werken en hoogwaardige dataproducten te leveren. De organisatie zet stappen om te evolueren van spreadsheets naar volwaardige dataproducten met verbeterde datakwaliteit, data-analyse en dashboarding. Dit ondersteunt zowel de VTH-taken als de bedrijfsvoering. Om deze ambitie te realiseren, werkt OZHZ sinds 2023 met het programma *Beter benutten van data*. Vanaf 2025 wordt dit programma verder geïmplementeerd, met een focus op het verhogen van de datavolwassenheid en het stimuleren van een datagedreven werkwijze binnen de organisatie. De in 2024 nieuw ingerichte Unit Data en ICT heeft als doel extra focus en expertise te bieden op het gebied van data en ICT-dienstverlening.

Belangrijke aandachtsgebieden in 2025-2026

- Heldere en stevige regie op Data en ICT door de implementatie van data governance-kaders (rollen, eigenaarschap en gedocumenteerde processen en ICT-architectuur).
- Ontwikkeling van informatieproducten om data effectief te benutten binnen OZHZ en datagedreven werken te bevorderen, evenals het vergroten van digitale vaardigheden en AI-geletterdheid.
- Verkrijgen van inzicht en overzicht in data en ICT ter ondersteuning van strategische planning en de verdere ontwikkeling van de visie.

Met een duidelijke regie op Data en ICT wordt aangesloten op de strategische doelstellingen van de organisatie en wordt inzicht verkregen in datakwaliteit en ICT-architectuur. Door samenwerking met andere omgevingsdiensten, zoals via het Datalab, wordt kennis gedeeld en innovatie gestimuleerd. Bovendien wordt data ingezet voor informatieproducten ter ondersteuning van monitoring en de optimalisatie van werkzaamheden en middelen, zoals planningsrapportages en datakwaliteitsmonitoring. Ook wordt ingezet op de ontwikkeling en implementatie van integrale oplossingen voor vraagstukken in de fysieke leefomgeving, zoals omgevingsdossiers in OpenWave en kaarten ter ondersteuning van de uitvoering van VTHA-taken.

Door een toekomstvisie op data-analyse te ontwikkelen op operationeel, tactisch en strategisch niveau, wordt inzichtelijk gemaakt hoe data de kerntaken van OZHZ efficiënter kan ondersteunen en zowel risico- als resultaatgericht kan optimaliseren.

Middels continue monitoring en verbetering van de inrichting van processen wordt het applicatielandschap efficiënter en gebruiksvriendelijker, en wordt de kwaliteit van de infrastructuur gewaarborgd. Data-analyse, informatieproducten en gebruiksvriendelijk ingerichte ICT-systemen helpen om werk- en bedrijfsprocessen nog beter in te richten en de besluitvorming te verbeteren.

Aanbestedingstrajecten

De aanbesteding voor de vervanging van het DMS is in 2023 gestart. In 2025 wordt de implementatie afgesloten. We gebruiken het momentum van de DMS vervanging om tegelijk een aantal legacy-applicaties uit te faseren. De Unit Data en ICT werkt nauw samen met inkoop om tijdig en doelgericht aanbestedingen uit te voeren en deze te combineren met noodzakelijke functionele verbeteringen. In 2025 starten de aanbestedingen voor een VTH-applicatie en een ERP systeem. Dit zal naar verwachting een doorloop hebben naar 2026.

Beter benutten van data

Het programma *Beter benutten van data* is gericht op het verhogen van de datavolwassenheid binnen de organisatie en het stimuleren van een data- en informatie gedreven werkwijze. Dit omvat het aanbrengen van structuur in de dataorganisatie en het optimaliseren van datastromen. Daarnaast wordt er actief ingezet op datakwaliteitsmonitoring door middel van dashboards.

Werkprocessen worden geoptimaliseerd door de transitie naar een datagedreven werkwijze te ondersteunen. Het eigenaarschap over data en processen wordt gestimuleerd binnen alle lagen van de organisatie, waardoor de verantwoordelijkheid voor data breed wordt gedragen.

Informatiebeveiliging en privacy

Daarnaast streven wij in 2025/2026 ernaar de veiligheid van data te waarborgen door een robuust informatiebeveiligingsbeleid en actief risicomanagement. Continue monitoring en onderhoud zorgen ervoor dat potentiële problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en opgelost. OZHZ werkt samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten op het gebied van informatiebeveiliging. Dit omvat de aanstelling van verschillende IB-functies en de ontwikkeling van een gezamenlijk IB-beleid. Specifieke aandacht gaat uit naar rechten- en rollenbeheer en de naleving van wet- en regelgeving, BIO en NIS2.

Het beleid voor informatiebeveiliging en privacy wordt in 2025 geactualiseerd.

Dienstverlening SGD

Omwillen van het streven naar een hogere kwaliteit van dienstverlening, meer mogelijkheden tot maatwerk, meer innovatiekracht en een streven naar efficiency, is in 2022 de dienstverlening van het voormalige Servicecentrum Drechtsteden ondergebracht binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente Dordrecht (hierna: SGD). Bij de start is de afspraak gemaakt dat na 2 jaar een evaluatie plaatsvindt gericht op de inhoudelijke bijsturing van de taakuitvoering en de overeenkomst. Deze evaluatie is eind 2023 uitgevoerd. Regionaal willen partijen de ruimte nemen om samen weloverwogen keuzes te maken over welke adviezen zij al dan niet overnemen.

De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) met SGD loopt tot 1 januari 2026. Voor de periode daarna heeft OZHZ de mogelijkheid om het contract al dan niet te verlengen. OZHZ wilde de uitkomsten van genoemde evaluatie betrekken bij het te nemen besluit. Ook zou een nieuwe PDC en een nieuw kostenverdeelmodel worden ontwikkeld die eveneens relevant zijn voor het nemen van dat besluit. Echter, omdat de evaluatie van de SGD tegelijkertijd plaatsvond heeft die ontwikkeling stilgelegen. Om de continuïteit van de dienstverlening veilig te stellen is besloten de huidige DVO voor 2 jaar te verlengen, dus voor 2026 en 2027. Omdat het kostenverdeelmodel nog helemaal niet bekend is, heeft SGD berekend wat de huidige DVO in 2026 zou gaan kosten, en is aangegeven dat het nieuwe kostenverdeelmodel maximaal 7,5% meer of minder zal gaan kosten dan de huidige DVO. OZHZ loopt daarmee een risico van 7,5% (van de contractwaarde van € 1,9 mln). Het DB ging daarmee akkoord. Dit geeft OZHZ de tijd om in 2025 een bredere oriëntatie te doen op de organisatie van de PIOFACH-functies. Gelet op de belangrijke informatie over de toekomstige dienstverlening door het SGD die naar verwachting in juni 2025 beschikbaar komt, is het voornemen om het DB en AB in september / oktober 2025 te informeren over de uitkomsten van deze brede oriëntatie. Dat geeft nog voldoende tijd, namelijk 2,5 jaar, om daarna stappen te ondernemen om deze functies eventueel anders te gaan organiseren.

Per 1 januari 2026 gaat de relatie tussen SGD en de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen wijzigen. De samenwerkingsverhouding wordt vormgegeven op basis van partnerschap, waarin gemeenten en gemeenschappelijke regelingen eenzelfde positie en dezelfde invloed krijgen in de collectieve samenwerking. Daarnaast vormt operational excellence de focus van de dienstverlening. De uitgangspunten dienen als basis voor de vormgeving van de samenwerking en voor verdere uitwerking van het sturings-, financierings-, diensten- en kostenverdeelmodel van de SGD. De uitwerking van dit model moet uiteindelijk leiden tot een aanbod op basis waarvan partijen een definitief bestuurlijk besluit kunnen nemen over de voortzetting van de samenwerking vanaf 2026. Voor OZHZ geldt dat, volgens afspraak, uiterlijk eind 2025 een besluit moet worden genomen over de voortzetting van de dienstverlening vanaf 1 januari 2028.

Opschoning van het archief

Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Deze brengt jaarlijks verslag uit aan het DB over de kwaliteit van de archieffunctie. De archivaris concludeerde in 2024 dat het informatie- en archiefbeheer van OZHZ grotendeels goed op orde is. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het feit dat OZHZ in de afgelopen jaren de door de Archiefwet- en regelgeving vereiste ordeningsstructuur en het metadataschema vastgesteld heeft. Ook beschikt OZHZ over JOIN Zaak & Document voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden. In 2025 wordt dit vervangen door Djuma. Verder oordeelde de archivaris dat er een goed calamiteitenplan aanwezig is om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van een eventuele calamiteit te kunnen minimaliseren.

De archivaris sprak wel zorg uit over het stilvallen van de kwaliteitscontroles en de opgave ten aanzien van de selectie en vernietiging van dossiers, zowel papier als digitaal. In de afgelopen jaren is een forse inhaalslag gemaakt ten aanzien van het archief in eigen huis; in 2024 is een start gemaakt aan het opstellen van een projectplan om het papieren archief dat op externe locatie (Oasis te Almere) staat te bewerken. Dit wordt in 2025 verder afgerond en opgepakt. Daarnaast worden de kwaliteitscontroles met de implementatie van het nieuwe DMS opnieuw opgestart en wordt selectie en vernietiging van de digitale dossiers opgezet als onderdeel van de implementatie van Djuma.

Openbaarheid conform de Wet open overheid (Woo)

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt sinds de jaarstukken 2022.

OZHZ handelt de meeste ingekomen verzoeken op basis van de Woo af op basis van het verleende mandaat van de gemeenten en provincie Zuid-Holland. In de jaarstukken wordt daarvan verslag gedaan. Daarnaast kan op basis van de Woo een verzoek worden ingediend bij de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling. Dat komt echter zelden voor.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo bevat een verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. In 2025 werkt OZHZ aan implementatie van de tweede fase. Dit betreft de actieve openbaarmaking van onder andere stukken van het AB en DB (mede vanwege de inwerkingtreding van de vijfde wijziging van de gemeenschappelijke regeling) en jaarplannen en jaarverslagen van de organisatie. Deze implementatie vindt plaats binnen de bestaande budgetten. De derde fase, die naar verwachting Q2 van 2026 ingaat, draait om de actieve openbaarmaking van, voor zover voor OZHZ van belang, convenanten, Woo-besluiten op aanvraag (inclusief de openbaar gemaakte documenten) en klachtenoordelen. De vierde fase, het actief openbaar maken van beschikkingen, is voor OZHZ het meest intensief. Hiervoor dient voldoende ruimte in de budgetten en personeelsplanning beschikbaar te zijn. Wanneer deze fase gereed moet zijn is nog onduidelijk, maar OZHZ streeft naar actieve publicatie vanaf eind 2026. De mogelijkheden voor een regionaal publicatieplatform worden samen met de SGD in beeld gebracht en aanbesteed.

5.3 Communicatie

In 2025 en 2026 zet OZHZ communicatie weer strategisch in. Dit geldt zowel voor landelijke en regionale ontwikkelingen, zoals veranderingen in het VTH-stelsel, als voor expertise en advies. Bijvoorbeeld om ondernemers tijdig de juiste informatie te laten aanleveren. Daarnaast zetten we in op arbeidsmarktcommunicatie om specialistische functies te werven. Ook staat in 2026 de aanbesteding van een nieuwe website (bouw en hosting) op de planning. Enkele belangrijke speerpunten:

- Optimaliseren van de website- en contentstrategie.
- Aanbesteding van de nieuwe website (bouw en hosting).
- Medewerkers binden en boeien.
- Arbeidsmarktcommunicatie (wervingscampagnes voor specialistische functies).
- Samenwerking met andere omgevingsdiensten (bijv. op arbeidsmarktcommunicatie en gezamenlijke websitestrategie).
- Inzetten op gedragsbeïnvloeding, zowel intern als extern (zoals ondernemers vooraf beter informeren om overtredingen te voorkomen).

Website- en contentstrategie

We optimaliseren onze website- en contentstrategie door doelgerichte communicatie via de website, LinkedIn en Instagram. Wat communiceren we, voor wie, en hoe zetten we dit effectief in? Ook ontwikkelen we samen met andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten een verbeterde websitestrategie. De aanbesteding van de nieuwe website in 2026 wordt hierin meegenomen, waarbij we nauw samenwerken met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.

Arbeidsmarktcommunicatie blijft een belangrijk aandachtspunt. Samen met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken we binnen 'Betere Wereldbaan' aan gerichte wervingscampagnes. Binnen OZHZ zetten we vooral in op het werven van specialistische functies.

Daarnaast zien we dat het aantal persvragen en de complexiteit ervan toenemen. OZHZ zet daarom in op goede persvoorlichting. We investeren ook in betere communicatie met de omgeving en verbeteren de schrijfvaardigheid van medewerkers. Voor projecten ontwikkelen we op maat gemaakte communicatiestrategieën met passende middelen.

Interne communicatie

Een prettige werkomgeving behouden is essentieel. Dit doen we onder andere door interne bijeenkomsten te organiseren, intranetgebruik te stimuleren en werkafspraken helder te communiceren. We blijven inzetten op verbindende initiatieven en spelen in op de behoeften van medewerkers. In een krappe arbeidsmarkt is het cruciaal om medewerkers te binden en te boeien. Interne en externe communicatie versterken elkaar hierin.

Gedragsinzichten

OZHZ blijft werken met gedragsinzichten om doelgroepen effectief te bereiken. Wetenschappelijke kennis helpt ons om communicatie beter af te stemmen. Dit passen we direct toe, bijvoorbeeld in brieven aan ondernemers. Bij complexere vraagstukken werken we samen met een gedragsexpert en het gedragslab van DCMR. Ook zoeken we hierin afstemming met andere omgevingsdiensten, gemeenten en de provincie.

5.4 Huisvesting

In 2024 is een belangrijke stap gezet door het manifest MVOI te ondertekenen. Er liggen met name kansen op het gebied van onze faciliteiten en inkoop. Denk hierbij aan het gericht bezig zijn met energiezuinig werken, duurzame mobiliteit stimuleren en verantwoord inkopen van o.a. meubilair. In 2025 worden de ambities voor de komende jaren vastgesteld. Om beter invulling te geven aan het verbod om wegwerpbekers is een contract aangegaan met CupX. Zij leveren herbruikbare bekers die centraal worden gereinigd in een wasstraat bemand door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het concept bevalt zeer goed.

Om te zorgen voor een snellere doorstroom in het werkcafé, waar werkende en pauzerende medewerkers veel samen komen, staat er een kleine verbouwing gepland. Er wordt in ieder geval een uitbreiding van de pantry gemaakt op een andere plek zodat de huidige pantry geen bottleneck meer vormt. Deze kosten zijn al meegenomen in de begroting van 2025.

In 2025 is de eerste batch kluissloten vervangen vanwege ouderdom. De volgende batch wordt vervangen in 2026 en de laatste in 2027. Naast de sloten is er ook onderhoud nodig aan de vloeren en wanden. OZHZ zit inmiddels ruim 9 jaar in het kantoor Post120. Denk hierbij aan schilderwerkzaamheden en het grondig reinigen en mogelijk zelfs vervangen van vloerdelen.

In 2025 start er een volledig nieuwe schoonmaakdienst. OZHZ heeft opnieuw aanbesteed waarbij meer focus is gelegd op kwaliteit, duurzaamheid en SROI. Hiermee voldoet OZHZ beter aan de gestelde eisen en wensen.

5.5 Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

De commissie BBV geeft via de Kadernota rechtmatigheid 2024 haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV.1 Het boekjaar 2023 was het eerste jaar waarin het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken verplicht is gesteld door de wetgever.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van processen, controleert de rechtmatigheid en rapporteert hierover. De accountant toetst de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid en neemt dit mee in de accountantsverklaring.

Er is een intern controleplan opgesteld, dat in 2024 is uitgevoerd. Uitgangspunt daarbij is de minimale variant waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording, zoals in 2021 door het AB is vastgesteld. Ondanks dat OZHZ heeft gekozen voor de minimale variant komt er veel af op de organisatie. In 2024 heeft OZHZ zich gericht op hoe de interne controle voldoende kwaliteit heeft om de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen maar wat ook past bij de omvang van de organisatie. In 2025 en daarna gaan we dit verder ontwikkelen en invulling geven aan de adviezen zoals in de managementletter beschreven.

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2025 en 2026

Inwonerbijdrage

Omschrijving	2025	2026
	Structureel	Structureel
Gemeente Alblasserdam	82.105	82.384
Gemeente Dordrecht	485.429	487.079
Gemeente Gorinchem	150.070	150.580
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	73.849	74.100
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	126.686	127.117
Gemeente Hoeksche Waard	354.521	355.726
Gemeente Molenlanden	179.428	180.038
Gemeente Papendrecht	132.103	132.552
Gemeente Sliedrecht	102.384	102.732
Gemeente Zwijndrecht	182.624	183.245
Provincie Zuid-Holland	746.220	748.757
	2.615.419	2.624.310

Jaarprogramma

Omschrijving	2025		2026	
	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incident
Gemeente Alblasserdam	1.903.710	37.227	1.928.454	
Gemeente Dordrecht	9.757.304	1.000.656	10.455.829	
Gemeente Gorinchem	715.550	29.361	733.575	
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	1.493.682	23.245	1.511.927	
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	650.957	46.325	680.144	
Gemeente Hoeksche Waard	2.043.525	107.288	2.100.208	
Gemeente Molenlanden	2.069.203	156.319	2.172.279	
Gemeente Papendrecht	665.942	83.617	722.422	
Gemeente Sliedrecht	666.074	31.489	686.487	
Gemeente Zwijndrecht	1.135.736	41.943	1.160.329	
Provincie Zuid-Holland	8.834.138	570.791	9.195.933	
	29.935.821	2.128.261	31.347.586	

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht.																								
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de bestuursorganen van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht en andere opgedragen taken.																								
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2024;	De omzet betreft de realisatie 2024. <table> <tr><td>Alblasserdam</td><td>€ 1.825.579,12</td></tr> <tr><td>Dordrecht</td><td>€ 11.502.313,33</td></tr> <tr><td>Gorinchem</td><td>€ 1.034.085,96</td></tr> <tr><td>Hardinxveld-Giessendam</td><td>€ 688.594,33</td></tr> <tr><td>Hendrik-Ido-Ambacht</td><td>€ 716.469,17</td></tr> <tr><td>Hoeksche Waard</td><td>€ 2.309.271,90</td></tr> <tr><td>Molenlanden</td><td>€ 2.254.071,16</td></tr> <tr><td>Papendrecht</td><td>€ 970.204,75</td></tr> <tr><td>Sliedrecht</td><td>€ 903.487,19</td></tr> <tr><td>Zwijndrecht</td><td>€ 1.287.581,60</td></tr> <tr><td>Provincie</td><td>€ 9.774.760,09</td></tr> <tr><td>TOTAAL</td><td>€ 33.266.418,60</td></tr> </table>	Alblasserdam	€ 1.825.579,12	Dordrecht	€ 11.502.313,33	Gorinchem	€ 1.034.085,96	Hardinxveld-Giessendam	€ 688.594,33	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 716.469,17	Hoeksche Waard	€ 2.309.271,90	Molenlanden	€ 2.254.071,16	Papendrecht	€ 970.204,75	Sliedrecht	€ 903.487,19	Zwijndrecht	€ 1.287.581,60	Provincie	€ 9.774.760,09	TOTAAL	€ 33.266.418,60
Alblasserdam	€ 1.825.579,12																								
Dordrecht	€ 11.502.313,33																								
Gorinchem	€ 1.034.085,96																								
Hardinxveld-Giessendam	€ 688.594,33																								
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 716.469,17																								
Hoeksche Waard	€ 2.309.271,90																								
Molenlanden	€ 2.254.071,16																								
Papendrecht	€ 970.204,75																								
Sliedrecht	€ 903.487,19																								
Zwijndrecht	€ 1.287.581,60																								
Provincie	€ 9.774.760,09																								
TOTAAL	€ 33.266.418,60																								
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 31-12-2023 € 654.962 31-12-2024 € 988.399 <i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 31/12/2023 € 7.896.055 31/12/2024 € 13.240.152																								
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2024 bedraagt € 604.106.																								

Bijlage 3 Balans meerjarig

[illegible]

Bijlage 4 Begroting 2026 Structureel en incidenteel

Begroting 2026 OZH	Structureel		Incidenteel		Totaal
Baten	primair	overhead	primair	overhead	
Inwonerbijdrage	2.624	-			2.624
Wettelijke taken	31.348	-			31.348
Offerte- en subsidietaken	2.151	-	213		2.364
Overige baten	200	-			200
Totaal baten	36.323	-	213	-	36.536
Lasten					
Personeelskosten	23.716	6.690	-		30.406
Kapitaallasten	277	154			431
Ondersteuning SCD	-	1.996			1.996
Huisvesting	-	774			774
Overige bedrijfskosten	1.086	793			1.879
Additionele productkosten	796				796
Onvoorzien	129	52			181
Overige bijzondere posten	-	-			-
Totaal lasten	26.004	10.459	-		36.463
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	10.319	-10.459	213		73
Onttrekkingen aan reserves	-				-
Toevoegingen aan reserves	-				-
Gerealiseerd resultaat	10.319	-10.459	213		73
Bedragen × EUR 1.000					
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	2.624		-		2.624

Geacht bestuur,

U heeft ons op 10 april 2025 het concept van de ontwerpbegroting 2026 en de voorlopige jaarrekening 2024 toegezonden, om de gemeenteraad de gelegenheid te bieden hierop een zienswijze in te dienen. De raad heeft deze stukken in de oordeelsvormende vergadering van 03 juni 2025 behandeld. Hieronder treft u de zienswijze van de raad aan. Mocht de besluitvormende vergadering van 1 juli nog leiden tot wijzigingen in die zienswijze, zal de portefeuillehouder deze wijzigingen meenemen naar het algemeen bestuur dat gepland staat op 10 juli 2025.

Voorlopige jaarrekening 2024 (bestemmingsresultaat)

Met waardering voor de inzet in het afgelopen jaar stellen wij vast dat er een positief jaarresultaat is van € 604.000,-.

Wij kunnen instemmen met het voorgenomen voorstel aan het algemeen bestuur om het positieve resultaat toe te voegen aan het weerstandsvermogen conform afspraak. U geeft aan dat naar verwachting in 2025 het afgesproken minimale weerstandsvermogen wordt bereikt.

Wij gaan er van uit dat indien het weerstandsvermogen conform afspraak is gerealiseerd, toekomstige positieve rekeningresultaten terugvloeien naar de gemeenten.

Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026

Ombuigingsdoelstelling voor 2026 ev. :

Ter uitvoering van de door het algemeen vastgestelde bestuursopdracht en begrotingsrichtlijnen blijkt uit uw begroting dat voor 2026 een besparing wordt bereikt van ca 4% in 2026/2027. Daardoor kan het uurtarief voor 2026 worden verlaagd met 2,7% voor 2026 en nog eens 0,5% voor 2027. Hiermee wordt de ombuigingsdoelstelling van 5% nagenoeg bereikt.

Door loon- en kostenstijgingen is er toch een tariefsverhoging nodig voor 2026 van 0,34%. Hiernaast is er op dit moment ook sprake van een nieuw concept-CAO voor 2026/2027. Wij verzoeken u de ontwerpbegroting hierop aan te passen. Tevens vragen wij ons af of het niet verstandig is om deze prijsstijgingen een plek te geven binnen de ombuigingsdoelstelling.

Extra ombuigingsdoelstelling voor 2027 e.v. :

Bij de vaststelling van de bovenbedoeld bestuursopdracht in 2024 was niet te voorzien dat de geopolitieke situatie in zo'n korte tijd zou veranderen. De verwachting is dat dit ook gevolgen zal hebben voor de Rijksbegroting en mogelijk ook voor het gemeentefonds. Extra ombuigingen (bezuinigingen) kunnen hierdoor voor de gemeenten nodig zijn, ook onze verbonden partijen zullen daar naar ons idee een bijdrage aan moeten leveren.

Vanuit dit perspectief vragen wij u dit onderwerp te agenderen voor het algemeen bestuur. Dit met het doel om de mogelijkheden te verkennen om te komen tot een herijking van de eerdere bestuursopdracht.

Wij denken hierbij aan een lange termijn voorstel, waarbij een (gezamenlijke) besparing van minimaal 3 á 5% van totale begrotingsomvang kan worden gerealiseerd.

Arbeidsmarkt & Uitvoeringskracht :

Door arbeidsmarktkrapte en toenemende gemeentelijke taken staat de uitvoeringskracht onder druk. Wij onderschrijven dat samenwerking en innovatie een oplossing kunnen bieden. Dit wordt ook onderkend in uw begroting. Wij zien de uitwerking daarvan met interesse tegemoet.

Bedrag voor jaarprogramma 2026 te hoog :

In bijlage 1 van uw begroting is per gemeente de geraamde inwonerbijdrage en het jaarprogramma aangegeven voor 2025 en 2026. De onderbouwing van het daarin voor 2026 geraamde bedragen voor uitvoering van het jaarprogramma voor de gemeenten bleek niet duidelijk te zijn. Daarover heeft u op 15 april 2025 een nadere onderbouwing gestuurd,

In deze onderbouwing geeft u aan:

" Sinds dit jaar te hebben gekozen om van de incidentele omzet 70% aan te merken als "structureel".

Dit is een nieuw uitgangspunt dat niet was vermeld in de begrotingsrichtlijnen 2026. Tevens ontbreekt hierbij een inhoudelijke onderbouwing (per thema waarin de incidentele posten zijn opgebouwd).

Wij hebben begrip voor deze keuze (noodzaak i.v.m. personele capaciteit bepaling). Vanuit de inhoud van de werkzaamheden/taken is het echter wel van belang om het verschil tussen structureel en incidenteel zichtbaar te houden.

Wij stellen dan ook voor om in de jaarprogramma's van de individuele deelnemers de incidentele kosten inzichtelijk te blijven houden.

Gemeente Sliedrecht

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

Telefoon **14 0184**
gemeente@sliedrecht.nl
www.sliedrecht.nl

Datum
03-06-2025

Betreft
Zienswijze jaarrekening
2024 en begroting 2026.

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Uw brief van

Afdeling
RO&B

Behandeld door
P. in 't Veld
Beleidsadviseur Milieu

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn benieuwd op welke wijze u invulling gaat geven aan de in onze zienswijze genoemde punten. Wij zien uw reactie daarop dan ook graag tegemoet.

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

De griffier,

mr. R.P.A. van Aalst

De burgemeester,

mr. drs. J.M. de Vries

Gemeente Sliedrecht

Industrieweg 11

3361 HJ Sliedrecht

Postbus 16

3360 AA Sliedrecht

Telefoon **14 0184**

gemeente@sliedrecht.nl

www.sliedrecht.nl

Datum

03-06-2025

Betreft

Zienswijze jaarrekening
2024 en begroting 2026.

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Uw brief van

Afdeling

RO&B

Behandeld door

P. in 't Veld

Beleidsadviseur Milieu

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders
van de deelnemende gemeenten

Telefoon: 078-770 8910

E-mail: bestuurgsocial@drechtsteden.nl

Bijlage(n): 5

Behandeld door: L. Mulder / G. van der Lienden

Onderwerp: Jaarrekening, voorjaarsbrief, begroting, verordeningen GR Sociaal

Datum: 1 april 2025

Ons kenmerk: 2025-04

Uw kenmerk: n.v.t.

Geachte college,

Bijgaand ontvangt u de concepten van de Jaarstukken 2024, Voorjaarsbrief 2025, Begroting 2026, Financiële verordening en de Controleverordening van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (hierna: GR Sociaal). We verzoeken u deze documenten door te geleiden naar de gemeenteraad, zodat de raad in de gelegenheid wordt gesteld om zijn zienswijze te geven.

Maatregelen en ombuigingen

Een eerste rode draad door de voorliggende documenten is uiteraard de financiële positie van gemeenten die onder druk staat als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit zorgt ervoor dat gemeenten vanaf 2026 geen sluitende begroting meer kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'.

Om het tij te keren is in 2024 aan de hand van de 'Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal domein.

Naast deze bestuurlijke opdracht, waarin we op zoek zijn naar structurele ombuigingen, waren er in de begroting 2024 en 2025 reeds een aantal maatregelen aangekondigd en de financiële consequenties hiervan verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van vormen van herstelgerichte ondersteuning bij de Wmo, de inzet richting het lokale voorveld, maar ook de inzet op het werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, meer inzet op parttime werk, het laten uitstromen van statushouders en een pilot Loonkosten Subsidie (LKS). Daarnaast geldt vanaf het jaar 2025 een nullijn voor groei van de formatie, ondanks stijgende aantallen in dienstverlening en verstrekkingen.

In de voorliggende documenten wordt een actualisatie gegeven van deze maatregelen en bijbehorende besparingen. De verwachte besparing 2025-2029 ziet er als volgt uit:

Opgave	2025	2026	2027	2028	2029
Bestaanszekerheid versterken	2.701	5.791	8.805	11.796	14.471
Zorgen voor Ondersteuning	593	1.722	1.720	1.720	1.715
Bedrijfsvoering	906	1.293	1.293	1.293	1.293
Totaal maatregelen	4.200	8.806	11.818	14.809	17.479

(bedragen x € 1.000)

Naast de reeds genomen maatregelen zijn de ombuigingen uit de Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein nog in ontwikkeling en daarom deels financieel verwerkt in de voorliggende documenten. Voor het zomerreces komt de GR Sociaal met een voorstel voor besparingen aan de hand van aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering. Hier wordt een concretisering van de verwachte besparingen van het procesherontwerp en robotisering in meegenomen. Tevens wordt een analyse naar structurele en incidentele lasten van met name de Opgave Bedrijfsvoering opgesteld, waarin nader onderzocht wordt of er structurele besparingen mogelijk zijn. Beide voorstellen over besparingen zullen in een begrotingswijziging voor 2025 en verder worden verwerkt.

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma (o.a. Wmo beleid en Minimabeleid) opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de benodigde inhoudelijke beleidskeuzes. De GR Sociaal zal een coördinerende en adviserende rol spelen bij het voorbereiden van deze gemeentelijke beleidskeuzes en zal gemeenten die beleidskaders opnieuw aan gemeenteraden willen voorleggen begeleiden.

De meeste gemeenten gaan, in voorbereiding voor de gemeentelijke perspectiefnota's, keuzes maken. Deze keuzes komen te laat voor de besluitvorming (en zienswijzeprocedure) over voorliggende documenten. We zullen gemaakte keuzes zo snel als mogelijk verwerken in de P&C-cyclus via een begrotingswijziging in de Najaarsbrief 2025 of via afzonderlijke begrotingswijziging(en) op de begroting van de GR Sociaal.

De GR Sociaal beseft zich terdege dat de meeste gemeenten van de Drechtsteden zich in kwetsbare financiële posities bevinden. We doen er dan ook alles aan om de kosten in het sociaal domein beheersbaar te houden. Hierin hebben de gemeenten en de GR Sociaal elkaar hard nodig en we hopen dan ook gezamenlijk constructief te blijven oplopen in de zoektocht naar ombuigingen, maatregelen en besparingen. We stellen in dat kader dan ook voor om in de tweede helft van dit jaar te reflecteren op de behaalde resultaten van de Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein.

Externe ontwikkelingen

Een tweede rode draad door de bijgevoegde concept stukken is het - voor de GR Sociaal - werken aan 'nieuw realisme'. In deze tijden van externe ontwikkelingen die gemeenten en hun inwoners raken, financiële en personele krapte én vernieuwing van of extra taken is het belangrijk om prioriteiten te stellen, samen te werken en in te zetten op het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving. Dit alles vraagt om een nieuwe kijk en afweging oftewel 'nieuw realisme', waarbij de belangen van inwoners en de samenleving als geheel zorgvuldig moeten worden afgewogen. Wat is haalbaar en betaalbaar, hoe zorgen we gezamenlijk voor weerbaarheid en welke maatregelen zijn nodig om een toekomstbestendig sociaal domein te waarborgen?

Jaarrekening 2024

Het begrotingsjaar 2024 is gestart met de Uitgangspuntennotitie en de Begroting 2024. In totaal zijn op de Begroting 2024 vier begrotingswijzigingen vastgesteld. De Najaarsbrief 2024 heeft een toelichting van de (verwachte) afwijkingen op de gewijzigde Begroting 2024 gegeven en er is een negatief resultaat geprognoseerd van afgerond € 6,2 miljoen. De Najaarsbrief 2024 heeft, in overeenstemming met de financiële verordening, niet geleid tot een aanpassing van de Begroting 2024.

In de jaarstukken wordt onderscheid gemaakt tussen resultaat op maatschappelijke opgaven en de opgave bedrijfsvoering. De resultaten van de maatschappelijke opgaven worden, in overeenstemming met de bijdrageverordening verrekend met de gemeenten. Ten opzichte van de prognose van de Najaarsbrief blijft er nog een te verrekenen bedrag over van afgerond € 2,7 miljoen. Het jaarresultaat van de GR Sociaal bedraagt, na verrekening met de gemeenten, afgerond € 0,7 miljoen. In het resultaat van de opgave bedrijfsvoering wordt onderstaande resultaatbestemming voorgesteld.

Resultaatbestemming

In bepaalde situaties kan het Algemeen Bestuur worden gevraagd een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling/reservevorming.

Begin december 2024 hebben de gemeenteraden van de Drechtsteden een anonieme brief ontvangen. In deze brief worden een aantal integriteitskwesaties bij de GR Sociaal aan de orde gesteld. Het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal heeft hierop begin december besloten een onderzoek te laten uitvoeren naar sociale en zakelijke integriteit. Om dit onderzoek gedegen en zorgvuldig te laten verlopen, zijn o.a. een extern onderzoeksbureau en een externe procesbegeleider ingeschakeld. Ook wordt beroep gedaan op specialistische expertise.

Op verzoek van het Dagelijks Bestuur wordt nu het voorstel gedaan om € 0,7 miljoen van het positieve resultaat over 2024 te bestemmen voor de dekking van lopende en te verwachten kosten van het onderzoek en hiervoor een bestemmingsreserve te vormen. Bij de Voorjaarsbrief 2025 wordt een voorstel gedaan de betreffende middelen uit deze reserve vrij te laten vallen ter dekking van de kosten van en naar aanleiding van dit onderzoek. Vanwege het voorstel tot vorming van een bestemmingsreserve van € 0,7 miljoen is een zienswijzeprocedure, in overeenstemming met de financiële verordening, van toepassing. Indien uit het onderzoek nadere maatregelen volgen zal dit bij de Najaarsbrief 2025 worden opgenomen.

Accountantscontrole

Momenteel vindt de accountantscontrole op de Jaarstukken 2024 plaats. De definitieve Jaarstukken 2024 gaan in juni 2025 in de route naar het Algemeen Bestuur voor de vaststelling daarvan samen met het verslag van de accountant en de controleverklaring van de accountant.

Voorjaarsbrief 2025

In de Voorjaarsbrief 2025 wordt op basis van de realisatie een jaarprognose gegeven ten opzichte van de actuele Begroting 2025. De actuele Begroting 2025 bestaat uit de primaire Begroting 2025, de eerste Begrotingswijziging 2025 (aanpassing apparaatskosten n.a.v. wijziging van de DVO Beschermd Wonen en Opvang) en de tweede Begrotingswijziging 2025 (aanpassing Minimabeleid en de invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo).

In de uitgangspuntennotitie voor de Begroting 2026 is een inschatting gemaakt van de autonome ontwikkelingen in 2025 en de jaren verder (zoals de ambtenaren cao en de werkelijke ontwikkeling van de prijsindexen bij de zorgpartijen). De feitelijke ontwikkeling wordt ook verwerkt in de Voorjaarsbrief 2025. Verschillen tussen de jaarprognose en de vastgestelde begroting worden toegelicht. Waar een grote mate van zekerheid is dat verschillen werkelijkheid worden, wordt een voorstel gedaan om de begroting te wijzigen.

De Voorjaarsbrief 2025 laat een stijging zien van de gemeentelijke bijdrage. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan kosten die moeilijk door de GR Sociaal te beïnvloeden zijn. Dit betreft onder andere de autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid. Gemeenten worden hiervoor (gedeeltelijk) gecompenseerd door het Rijk.

De Voorjaarsbrief 2025 GR Sociaal leidt tot een wijziging (verhoging) van de lasten en baten met € 18,3 miljoen ten opzichte van de actuele Begroting 2025. Deze verhoging wordt voor € 5,0 miljoen gedekt vanuit hogere baten derden, zoals baten ten behoeve van de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden en het Werkcentrum Drechtsteden gefinancierd door de centrumgemeente Dordrecht en baten vanuit de Integratie uitkering Participatie onderdeel WSW inclusief de omzet.

De resterende benodigde € 13,3 miljoen leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Een deel van deze stijging is al aangekondigd in de Najaarsbrief 2024 en werkt door in de Begroting 2025. Denk bijvoorbeeld aan autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid.

Begroting 2026

Op alle beleidsterreinen stijgen de begrote gemeentelijke lasten, zo meldt het CBS op basis van een recent onderzoek naar gemeentebegrotingen¹. Het sociaal domein - en daarmee ook de begroting van de GR Sociaal in het bijzonder - vormt hierop geen uitzondering.

De voorliggende Begroting 2026 van GR Sociaal toont, zoals aangekondigd in de Uitgangspuntennotitie 2026, een stijging van de gemeentelijke bijdrage. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan kosten die moeilijk door de GR Sociaal te beïnvloeden zijn. Dit betreft onder andere de autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid. Gemeenten worden hiervoor (gedeeltelijk) gecompenseerd door het Rijk.

Vooralsnog leidt de Begroting 2026 van de GR Sociaal tot een verhoging van de lasten en baten van per saldo € 22,2 miljoen ten opzichte van jaarschijf 2026 van de primaire Begroting 2025 inclusief wijzigingen. Dit resulteert in een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 22,0 miljoen. De resterende benodigde gemeentelijke bijdrage van € 0,2 miljoen wordt gedekt vanuit hogere baten van derden.

Deze verhoging is voor € 18,5 miljoen toegelicht en verklaard in de Uitgangspuntennotitie 2026. In de hierboven toegelichte Voorjaarsbrief 2025 is de groei van klantenaantallen en de indexering van tarieven al opgenomen. Deze werken logischerwijs door naar 2026.

Ten opzichte van de gepresenteerde wijzigingen in de Uitgangspuntennotitie 2026 is het saldo van de concept Begroting 2026 € 3,5 miljoen hoger. Dit komt doordat in de Uitgangspuntennotitie 2026 een inschatting is gemaakt van de realisatiecijfers 2024 (met stand per september 2024), de ontwikkeling van de klantenaantallen en verwachte indexaties. Nu de definitieve cijfers bekend zijn (zie Jaarrekening 2024) is de doorrekening hierop aangepast. Daarnaast is het effect verwerkt (€ 1,7 miljoen) van verschuiving van een groep klanten vanuit de doelgroep Maatschappelijke Opvang naar de Wmo Individuele Begeleiding. Deze en andere wijzigingen worden in de Begroting 2026 nader toegelicht.

Financiële Verordening en Controleverordening

Op basis van de Gemeentewet, artikel 212 en 213 heeft de GR Sociaal een Financiële en Controle verordening. Beide verordeningen geven het kader voor het financieel beleid, beheer en organisatie van de GR Sociaal en de controle hierop. Voor de verordeningen geldt dat het nodig is om deze op een aantal onderdelen aan te passen. Bijgaand ontvangt u de concepten van de nieuwe financiële en controle verordening van de GR Sociaal. We willen de verordeningen, met terugwerkende kracht, per 1 januari 2024 in laten gaan.

¹ [Gemeenten begroten 80 miljard euro aan kosten voor 2025 | CBS](#)

De belangrijkste aanpassingen zetten we hieronder op een rij:

- Vanaf 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft in 2023 reeds geleid tot aanpassingen van de financiële verordening en controle verordening. Geconstateerd is echter dat in de financiële verordening een verdere uitwerking van het kader ontbrak. Dit is bijgaande financiële verordening nu opgenomen.
- In 2023 is een nieuwe manier van rapporteren en verantwoorden ingevoerd. Dit heeft geleid tot het invoeren van een voorjaarsbrief en najaarsbrief. In de voorjaarsbrief wordt de primaire begroting geactualiseerd. In de najaarsbrief wordt een prognose afgegeven, maar leidt in principe niet tot een begrotingswijziging. Echter bij het opstellen van de jaarrekening 2023 bleek dat het niet (kunnen) doorvoeren van een begrotingswijziging bij de najaarsbrief kan leiden tot begrotingsonrechtmatigheid. Ook voor de Drechtsteden gemeenten leidt het niet doorvoeren van een begrotingswijziging bij de najaarsbrief tot onduidelijkheid. De mogelijkheid tot het doorvoeren van een begrotingswijziging in het najaar (en bij najaarsbrief) vergroot de actualiteit van de begroting. Om dit mogelijk te maken bij de najaarsbrief wordt een afwijkende termijn voor zienswijzen van acht weken voorgesteld.
- In december 2023 heeft de commissie BBV een nieuwe notitie Overhead uitgebracht. Het blijkt dat een organisatie zelf keuzes kan maken in het definiëren van overhead. Deze keuzes worden als kaderstelling nu vastgesteld in de financiële verordening.
- Als laatste is er een aanpassing gedaan in de controle verordening. Deze aanpassingen hebben betrekking op het in lijn brengen van de controle verordening van de GR Sociaal met de model verordening van de VNG.

Zienswijzetermijn

De zienswijzen op de concepten van de Jaarstukken 2024, Voorjaarsbrief 2025, Begroting 2026, Financiële verordening en Controleverordening ontvangen wij graag uiterlijk vrijdag 9 juni 2025. De uiteindelijke stukken zullen, inclusief ontvangen zienswijzen en reactie, worden besproken en voor vaststelling worden voorgelegd in de vergadering van het Algemeen Bestuur GR Sociaal van 10 juli 2025. De zienswijzetermijn loopt officieel tot 24 juni 2025, maar door te streven naar de termijn van 9 juni 2025 wordt het voor ons mogelijk om een reactie op te stellen en eventuele aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen te verwerken.

Wij verzoeken u, als u de termijn niet mocht halen, het concept van de zienswijze naar ons te sturen, op het moment dat uw college dat naar de gemeenteraad heeft doorgezet. Op die manier kan het Dagelijks Bestuur GR Sociaal al een reactie voorbereiden voor de vaststelling in het Algemeen Bestuur GR Sociaal.

Tot slot bieden wij aan om actief aan te sluiten bij vergaderingen van raadscommissie(s) en de gemeenteraad wanneer de zienswijze en de P&C stukken worden besproken. Ook lichten wij deze stukken toe in de radenbijeenkomst op 14 mei 2025.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal,

G. von Grumbkow
waarnemend secretaris

C.C. van Benschop
voorzitter

Afschrift aan: Algemeen Bestuur GR Sociaal
Bijlage(n): Concept Jaarstukken 2024, concept Voorjaarsbrief 2025, concept Begroting 2026-2029, concept Financiële verordening en concept Controleverordening

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Voorjaarsbrief 2025

GR Sociaal

CONCEPT

1 INLEIDING	3
2 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN.....	3
3 MAATREGELEN EN OMBUIGINGEN.....	10
4 NIEUWE EN GEWIJZIGDE RISICO'S	11
5 OPGAVEN.....	12
5.1 DIENSTVERLENING.....	12
5.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN	14
5.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK.....	18
5.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING	24
5.5 BEDRIJFSVOERING.....	28
6 BIJLAGEN	31
6.1 VERWACHTE BIJDRAGEN PER GEMEENTE (o.b.v. voorjaarsbrief)	31
6.2 RISICO'S	34
6.3 DVO's	36
6.4 BEGROTINGSSUBSIDIES	38
7 ONTWIKKELING BEDRIJFSVOERING	39

1 INLEIDING

Voor u ligt de Voorjaarsbrief 2025 van de GR Sociaal waarin we rapporteren over de voortgang en verantwoorden over de resultaten en we in belangrijke mate de primaire begroting 2025 actualiseren. Het moment van rapporteren en de werkwijze sluit aan op de gemeentelijke begrotingscyclus om zo de raden beter in staat te stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

De Voorjaarsbrief is financieel-technisch ingegeven en wordt vooral gebruikt om met de resultaten van het voorgaande jaar in ons achterhoofd én de punten uit de Uitgangspuntennotitie 2026 tot een actualisatie van de begroting 2025 te komen. De gehanteerde aantallen en percentages sluiten derhalve aan bij de ontwikkelingen die zijn gepresenteerd in de Uitgangspuntennotitie in aanloop naar de begroting 2026. Indien toch is afgeweken wordt dit nader toegelicht.

Deze Voorjaarsbrief zoomt eerst in op Algemene trends en ontwikkelingen en gemaakte beleidskeuzes, die van invloed zijn op de resultaten van de GR-Sociaal. Vervolgens wordt per opgave stilgestaan bij ontwikkelingen welke noodzaken tot een actualisatie van de begroting over 2025 met een onderbouwing daarvan.

2 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

In de Voorjaarsbrief 2025 wordt op basis van de realisatie een jaarprognose gegeven ten opzichte van de actuele Begroting 2025. De actuele Begroting bestaat uit de primaire Begroting 2025, de 1ste Begrotingswijziging 2025 (aanpassing apparaatskosten n.a.v. wijziging van de DVO Beschermd Wonen en Opvang) en de 2de Begrotingswijziging 2025 (aanpassing Minimabeleid en de invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo).

De Voorjaarsbrief 2025 laat opnieuw een stijging zien van de gemeentelijke bijdrage. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan kosten die moeilijk door de GR Sociaal te beïnvloeden zijn. Dit betreft onder andere de autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid. Gemeenten worden hiervoor (gedeeltelijk) gecompenseerd door het Rijk.

Daarnaast werken de gemeenten momenteel gezamenlijk met de GR Sociaal aan voorstellen om het sociale domein verder te optimaliseren en verder te bouwen aan een 'toekomstbesteding sociaal domein'. De GR Sociaal blijft daarbij werken aan een zo efficiënt mogelijke uitvoering en bedrijfsvoering, waarbij de gemeenten de primaire verantwoordelijkheid dragen voor het maken van inhoudelijke beleidskeuzes. Wij presenteren de voortgang en resultaten in de Najaarsbrief 2025 of via afzonderlijke begrotingswijziging(en) die in de begroting van de GR Sociaal worden verwerkt.

In de uitgangspuntennotitie voor de Begroting 2026 is een inschatting gemaakt van de autonome ontwikkelingen in 2025 en de jaren verder (zoals de ambtenaren cao en de werkelijke ontwikkeling van de prijsindexen bij de zorgpartijen). De feitelijke ontwikkeling wordt verwerkt, volgens de P&C-cyclus, in deze Voorjaarsbrief 2025. Verschillen tussen de jaarprognose en de vastgestelde begroting worden toegelicht. Waar een grote mate van zekerheid is dat verschillen werkelijkheid worden, wordt een voorstel gedaan om de begroting te wijzigen.

De Voorjaarsbrief 2025 GR Sociaal leidt tot een wijziging (verhoging) van de lasten en baten met € 18,3 mln. ten opzichte van de actuele Begroting 2025. Deze verhoging wordt voor € 5,0 mln. gedekt vanuit hogere baten derden, zoals baten ten behoeve van de Uitvoeringsagenda Arbeidsregio Drechtsteden en het Wijkcentrum Drechtsteden gefinancierd door de centrumgemeente Dordrecht en baten vanuit de Integratie uitkering Participatie onderdeel WSW inclusief de omzet.

De resterende benodigde € 13,3 mln. leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Een deel van deze stijging is al beschreven in de Najaarsbrief 2024 en werkt door in de Begroting 2025. Denk bijvoorbeeld aan autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid (effect van € 8,6 mln.). De hogere lasten en baten van per saldo € 18,3 mln. zijn samengevat in onderstaande tabel.

(Bedragen x € 1.000)

Begrotingspost	Bedrag	Incidenteel/ structureel	Toelichting
Prijsontwikkeling uitkering én ontwikkeling aantal klanten.	€ 7.320	S	Gemiddelde prijs uit BUIG beschikking 2025. Deze is conform de toelichting op de voorlopige BUIG-budgetten 2025 met ruim € 1.000 per uitkering gestegen. O.b.v. circa 6.000 bijstandsuitkeringen ramen we de stijging op € 6,5 mln. voor 2025. N.B. De ontwikkeling van klantenaantallen is conform CPB/MEV. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door het Rijk. Niet beïnvloedbaar voor GR Sociaal.
Loonkostensubsidie	€ 338	S	De lasten loonkostensubsidie zijn o.b.v. de begrotingsstaat SZW 2025 geactualiseerd naar 2025. Niet beïnvloedbaar voor GR Sociaal.
Maatregel uitstroom extra klanten.	-/- € 893	S	Daling van het aantal klanten a.g.v. aanvullende uitstroom bevorderende maatregelen. Beïnvloedbaar door de GR Sociaal.
Prijsontwikkeling minimabeleid én ontwikkeling aantallen.	€ 1.101	S	Autonome groei (incl. correctie besluit AB 11 juli 2024). Niet beïnvloedbaar.
Serviceteam bewindvoering.	-/- € 225	S	Ombuiging.
Groei aantal klanten en loon- en prijsontwikkeling Participatie.	-/- € 120	S	Conform CPB Macro Economische Verkenning 2024 en de loon- en prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2024. Niet beïnvloedbaar.
Verhoging lasten Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden.	€ 1.145	I	De financiering loopt via de centrumgemeente Dordrecht.
Loon en prijsindexering Drechtwerk	€ 460	S	Niet beïnvloedbaar.
Autonomegroei en indexering Wmo	-/- € 115	S	Niet beïnvloedbaar.
Aanbesteding Huishoudelijke ondersteuning.	€ 2.723	S	Inclusief definitieve indeling bandbreedte model en besparing was- en strijkservice.
Verschuiving groep klanten doelgroep Maatschappelijke Opvang naar de Wmo Individuele Begeleiding.	€ 1.735	S	Niet beïnvloedbaar.
Herstelgerichte ondersteuning en Wmo naar de voorkant.	-/- € 202	S	Aanpassing maatregelen.
Nacalculatie loon en prijsindex Bedrijfsvoering	-/- € 403	S	Aanpassing gehanteerde indexering primaire Begroting 2025. Niet beïnvloedbaar.

Projectkosten	€ 952	I	Met diverse partijen zijn afspraken gemaakt voor projecten waarbij de inzet wordt bekostigd door de betreffende partijen, waaronder budget realisatie ESF (voortzetting van de projecten jongerenteam, Overstap onderwijs naar werk, life-coaching, Ontwikkelprogramma Drechtwerk en het Waterwiel), inkomsten uit detachering projectgeldzorgen en de ophoging van de baten SPUK Dordt West. Per saldo is dit neutraal voor de begroting.
Actualisatie DVO's Inburgering en Beschermd Wonen & Opvang.	€ 643	I/S	Betreft gemandateerde taken. Incidenteel of structureel is afhankelijk van de duur van de DVO.
Serviceteam bewindvoering.	€ 222	S	Ombuiging (investering om te komen tot een besparing bij Minimabeleid)
Aanpassing presentatie lasten en baten in de begroting.	€ 2.838	S	Budgetneutraal gemeenten.
Diverse kleinere posten	€ 806	I/S	Hiervan wordt € 0,6 mln. gefinancierd uit diverse inkomsten derden en € 0,2 mln. resulteert in een hogere bijdrage gemeenten. Zie voor verdere toelichting de Opgaven.

Als rode draad loopt het ravijnjaar, en de bijbehorende bestuurlijke opdracht, door alle P&C producten van de GR Sociaal heen. Maatregelen zijn voor de GR Sociaal al ingezet in de Primaire Begroting 2025 en lopen de komende jaren door. Ook hier is in voorliggende Voorjaarsbrief aandacht aan besteed.

Vrijvallen bestemmingsreserve onderzoek naar sociale en zakelijke integriteit

Het dagelijks bestuur van de GR Sociaal heeft begin december besloten een onderzoek te laten uitvoeren naar de sociale en zakelijke integriteit. Om dit onderzoek gedegen en zorgvuldig te laten verlopen, zijn o.a. een extern onderzoeksbureau en een externe procesbegeleider ingeschakeld. Ook wordt beroep gedaan op specialistische expertise.

Op verzoek van het dagelijks bestuur is bij de jaarstukken 2024 het voorstel gedaan om € 700.000 van het positieve resultaat over 2024 te bestemmen voor de dekking van bovengemelde kosten en hiervoor een bestemmingsreserve te vormen. In deze voorjaarsbrief wordt het voorstel gedaan de betreffende middelen uit deze reserve vrij te laten vallen ter dekking van de kosten van en naar aanleiding van dit onderzoek.

Aanpassing vastgestelde doelen

Hoewel de Voorjaarsbrief vooral financieel-technisch is ingegeven om te komen tot een actualisatie van de begroting 2025 te komen is bij deze Voorjaarsbrief tevens gekeken naar de vastgestelde doelen bij de Primaire Begroting 2025. Hierbij is de vraag gesteld of de huidige doelen nog actueel, dan wel misschien inmiddels achterhaald zijn. Uitgangspunt is dat de doelen realistisch en haalbaar zijn. Indien de doelen zijn gewijzigd is dit bij de afzonderlijke opgaven nader toegelicht.

Financieel beeld

In het onderstaande overzicht zijn de geprognosticeerde wijzigingen ten opzichte van de actuele begroting (primaire) per opgave weergegeven. Een positief bedrag betekent een verwachte verhoging van de baten of de lasten en een negatief bedrag betekent een verlaging van de baten of de lasten.

Opgaven	Actuele begroting			Voorjaarsbrief			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	138.231	138.231	0	146.544	146.544	0	8.313	8.313	0
Inkomensondersteuning	126.846	126.846	0	134.087	134.087	0	7.241	7.241	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.177	2.177	0	2.135	2.135	0	-42	-42	0
Minimabeleid	9.208	9.208	0	10.322	10.322	0	1.114	1.114	0
Ontwikkelen naar werk	56.421	56.978	557	60.656	61.213	557	4.235	4.235	0
Statushouders	0	66	66	0	66	66	0	0	0
Participatie	8.532	9.023	491	9.469	9.960	491	937	937	0
Drechtwerk	47.889	47.889	0	51.187	51.187	0	3.298	3.298	0
Zorgen voor ondersteuning	87.786	87.786	0	91.927	91.927	0	4.141	4.141	0
Hulpmiddelen	6.131	6.131	0	5.581	5.581	0	-550	-550	0
Vervoer	11.535	11.535	0	12.099	12.099	0	564	564	0
Huishoudelijke ondersteuning	33.623	33.623	0	36.204	36.204	0	2.581	2.581	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	36.497	36.497	0	38.043	38.043	0	1.546	1.546	0
Bedrijfsvoering	68.086	67.529	-557	69.723	69.166	-557	1.637	1.637	0
Apparaatskosten	63.626	62.952	-674	64.502	63.945	-557	876	993	117
Apparaatskosten DVO's	4.245	4.362	117	5.006	5.006	0	761	644	-117
Treasury	215	215	0	215	215	0	0	0	0
Totaal	350.525	350.525	0	368.850	368.850	0	18.325	18.325	0

Bedragen x € 1.000

Per opgave zien we het volgende beeld:

Opgave Bestaanszekerheid versterken

Bij de opgave Bestaanszekerheid versterken stijgen de lasten en baten met bijna € 8,3 mln. Doordat ook de verwachte opbrengst debiteuren met € 0,5 mln. naar beneden wordt bijgesteld bedraagt de aanvullende bijdrage van gemeente circa € 8,9 mln. Hiervan komt € 8,0 mln. voor rekening van het product Inkomensondersteuning. De hogere lasten worden grotendeels verklaart doordat de gemiddelde prijs van een bijstandsuitkering circa € 1.000 meer dan de prijs waarmee in de Primaire Begroting 2025 is gerekend. Daarnaast is in 2024 het aantal klanten met een bijstandsuitkering minder hard gedaald dan we onszelf ten doel hadden gesteld, dit leidt tot een hoger vertrekpunt van het aantal klanten voor de Begroting 2025 en een toename van de daarmee samenhangende kosten. Als gevolg hiervan is de verwachte besparing voor 2025 en komende jaren naar beneden bijgesteld. Met ingang van 2025 worden de lasten en baten Individuele Studietoelage voortaan verantwoord onder het product Inkomensondersteuning. Dit betreft een neutrale wijziging vanuit de opgave Ontwikkelen naar Werk.

De gemeentelijke bijdrage Minimabeleid stijgt met € 0,9 mln. Bij de vaststelling van de Primaire Begroting 2025 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de verwachte autonome groei 2025 niet te verwerken in de begroting. Uit de jaarrekeningcijfers 2024 en de doorrekening voor 2025 blijkt de noodzaak om de groei alsnog te verwerken in de Begroting 2025. Daarnaast zijn de tarieven voor Minimabeleid geïndexeerd en is de ombuiging Serviceteam beschermingsbewind, als onderdeel van de bestuurlijke opdracht 'Een toekomstbestendig Sociaal Domein', opgenomen in de Begroting 2025.

Opgave Ontwikkelen naar werk

De lasten en baten binnen de opgave Ontwikkelen naar werk stijgen met € 4,2 mln. ten opzichte van de primaire Begroting 2025, bestaande uit een stijging van € 0,9 mln. voor het product Participatie en € 3,3 mln. voor Drechtwerk. De hogere lasten worden volledig bekostigd vanuit de toename van

inkomsten derden, oftewel overige financieringsbronnen. Hierdoor zal de bijdrage van de gemeenten met circa € 0,1 miljoen verlaagd worden. De stijging van de lasten Participatie zijn voornamelijk het gevolg van de toevoeging van de Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden aan dit onderdeel. In elke arbeidsmarktregio wordt er één gezamenlijk regionaal loket opgezet, het Werkcentrum, waarvan de financiering zal lopen via de centrumgemeente Dordrecht. Daarnaast is onder Participatie ook de tegenhanger zichtbaar van de overheveling van de lasten en baten Individuele Studietoelage naar het product Inkomensondersteuning binnen de opgave Bestaanszekerheid versterken.

Bij de primaire Begroting 2025 zijn de kosten en opbrengsten Drechtwerk gesaldeerd gepresenteerd onder de baten van Drechtwerk. In lijn met de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt met deze begrotingswijziging de juiste weergave van de financiële gegevens gerealiseerd. Dit houdt in dat de kosten nu verantwoord worden onder de lasten en de opbrengsten worden gepresenteerd onder de baten. Het betreft een budget neutrale wijziging en heeft daarom geen invloed heeft op de financiële bijdrage van de gemeenten aan Drechtwerk. Daarnaast is voor circa € 0,5 mln. de begroting van Drechtwerk bijgesteld in verband met loon- en prijsindexeringen.

Opgave Zorgen voor Ondersteuning

Bij de opgave Zorgen voor Ondersteuning stijgen de lasten en baten met € 4,1 mln. De gevraagde aanvullende bijdrage van gemeenten bedraagt € 3,9 mln. en € 0,2 mln. wordt bekostigd vanuit de verwachte hogere opbrengst eigen bijdrage CAK. De hogere lasten zijn vooral het gevolg van de aanbesteding Wmo Huishoudelijke ondersteuning, waarvoor het klantenbestand is omgezet naar de definitieve bandbreedte binnen het nieuwe inkoopmodel.

Ook komt vanaf 2025 een groep klanten over vanuit Maatschappelijke Opvang naar Individuele Begeleiding. Het gaat om een klanten die niet (langer) dakloos zijn en omgezet kunnen worden naar reguliere Wmo-begeleiding. Als gevolg hiervan stijgt de gemeentelijke bijdrage voor Begeleiding met € 1,7 mln.

In de Begroting 2025 (en verder) is voor de Huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt. Daarnaast is aan de hand van de resultaten 2024 een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte besparing. Zo zien we bijvoorbeeld dat bij de voorziening Begeleiding de 'beweging naar de voorkant' vooral op de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding van toepassing is en dat herstelgerichte ondersteuning (nog) niet of nauwelijks van toepassing is op de individuele vervoersvoorzieningen. Als gevolg hiervan is meerjarig de besparing naar beneden bijgesteld.

Opgave Bedrijfsvoering

Binnen de opgave Bedrijfsvoering stijgen de lasten en baten met € 1,6 mln. Deze stijging wordt voor € 1,0 mln. gefinancierd uit meer inkomsten van derden. Het betreft voornamelijk inkomsten die gerelateerd zijn aan verschillende projecten binnen de opgave Ontwikkelen naar werk, zoals de voortzetting van de projecten jongerenteam, Overstap onderwijs naar werk, life-coaching, het ontwikkelprogramma Drechtwerk en het Waterwiel. De bijdrage gemeenten gaat met € 0,6 mln. omhoog als gevolg van de actualisatie van de DVO's gemandateerde taken Inburgering en Beschermd Wonen en Opvang. Bij opgave Bedrijfsvoering zien we ook de bijdrage terug voor de noodzakelijke investering Serviceteam Bewindvoering, waarvan de besparing landt bij de opgave Bestaanszekerheid.

Tot slot is in de primaire Begroting 2025 rekening gehouden met een loonindex van 5,4%. Conform de Uitgangspuntennotitie 2026 is de loonindex voor 2025 bijgesteld naar 4,8%.

In onderstaande tabel zijn alle verwachte afwijkingen op de lasten, de baten van derden en (als resultaat) de bijdrage van gemeenten in detail opgenomen (negatieve bedragen zijn lagere lasten c.q. baten):

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdrage gemeenten
Opgave: Bestaanszekerheid versterken			
Klant- en prijsontwikkeling van de Bijstand	7.893	-739	8.632
Autonome groei en begroten baten terugvordering	706	200	506
Indexering 2025 BB, Bewindvoering en PMB	437	0	437
Serviceteam bewindvoering	-225	0	-225
Verlengen van het tijdelijk addendum minimabeleid m.b.t. witgoed en reserveringscapaciteit	196	0	196
Autonome groei	-42	0	-42
Ontwikkeling aantal klanten als gevolg van (te nemen) maatregelen	-893	0	-893
IOAW, IOAZ en Bbz	-573	0	-573
Individuele studietoeslag	476	0	476
Loonkostensubsidie	338	0	338
Opgave: Ontwikkelen naar werk			
Individuele Studietoeslag over naar Opgave Bestaanszekerheid Versterken	-476	0	-476
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	-147	0	-147
Compensatie afschaffing lage-inkomensvoordeel Beschut werk	118	0	118
Groei aantal klanten en loon- en prijsontwikkeling	-120	0	-120
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden	1.145	1.145	0
Werkcentrum Drechtsteden, overheveling overschot budget 2024	120	120	0
DU coördinatie jeugd arbeidsmarktregio	50	50	0
Werkcentrum Drechtsteden, DU WIN (Work in NL) regeling	150	150	0
Werkcentrum Drechtsteden, DU Communicatie 2025	97	97	0
Verhoging lasten en baten Drechtwerk 2025	3.298	2.818	479
Opgave: Zorgen voor ondersteuning			
Autonome groei en indexering 2025	-550	0	-550
Autonome groei Begeleiding en indexering 2025	-129	0	-129
Autonome groei en indexering 2025	564	0	564
Aabesteding HO autonome groei en indexering 2025	2.723	201	2.522
Aanpassing maatregel Herstelgerichte ondersteuning	-142	0	-142
Wmo naar de voorkant	-60	0	-60
Omzetting klanten van BW Opvang naar Individuele Begeleiding	1.735	0	1.735
Opgave: Bedrijfsvoering			
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	147	0	147
Projectkosten gedekt uit directe baten	952	952	0
Serviceteam bewindvoering	222	0	222
Praktijkinitiatief Overheidsbreed Loket SamenWerkplein	75	75	0
Actualisatie DVO inburgering	440	0	440
Actualisatie DVO beschermd wonen	203	0	203
Nacalculatie loonindex 2025	-387	-4	-383
Nacalculatie prijsindex 2025	-16	0	-16
Totaal	18.326	5.065	13.260

Bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdragen

In de navolgende tabel is het verloop aangegeven in gemeentelijke bijdragen van de primaire begroting 2025 plus de wijzigingen op de begroting = Actuele begroting. De actuele begroting is afgezet tegen de prognose van de gemeentelijke bijdragen bij deze Voorjaarsbrief.

	A	B	C = (A + B)	D	D - C
Opgaven	Prim. begroting 2025	Wijzigingen tot de voorjaarsbrief 2025	Actuele begroting	Voorjaarsbrief	Afwijking
Bestaanszekerheid versterken	135.872	-555	135.317	144.169	8.852
Inkomensondersteuning	124.281	0	124.281	132.261	7.980
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.177	0	2.177	2.135	-42
Minimabeleid	9.413	-555	8.858	9.772	914
Ontwikkelen naar werk	43.212	0	43.212	43.066	-146
WSW	0	0	0	0	0
Statushouders	66	0	66	66	0
Participatie	8.533	0	8.533	7.908	-625
Inburgering	0	0	0	0	0
Drechtwerk	34.613	0	34.613	35.092	479
Zorgen voor ondersteuning	84.736	0	84.736	88.676	3.940
Hulpmiddelen	6.131	0	6.131	5.581	-550
Vervoer	11.085	0	11.085	11.649	564
Huishoudelijke ondersteuning	31.023	0	31.023	33.403	2.380
Begeleiding en kortdurend verblijf	36.497	0	36.497	38.043	1.546
Bedrijfsvoering	67.122	-310	66.812	67.426	614
Apparaatskosten	62.752	-302	62.450	62.420	-30
Apparaatskosten DVO's	4.370	-8	4.362	5.006	644
Treasury	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen gemeenten	330.942	-866	330.077	343.337	13.260

Bedragen x € 1.000

3 MAATREGELEN EN OMBUIGINGEN

De financiële positie van gemeenten staat onder druk als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit zorgt ervoor dat gemeenten vanaf 2026 geen sluitende begroting meer kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'.

Om het tij te keren is in 2024 aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein.

Naast deze bestuurlijke opdracht, waarin we op zoek zijn naar structurele ombuigingen, waren er in de begroting voor 2024 en 2025 reeds een aantal maatregelen aangekondigd en de financiële consequenties hiervan verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van Powerful Ageing bij de Wmo, de inzet richting het lokale voorveld, maar ook de inzet op het werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, meer inzet op parttime werk, het laten uitstromen van statushouders en een pilot LKS.

Daarnaast geldt vanaf het jaar 2025 een nullijn voor groei van de formatie, ondanks stijgende aantallen. Indien aan de orde worden ombuigingen en maatregelen vermeld bij de betreffende opgaven.

In deze voorjaarsbrief zijn de maatregelen en de bijbehorende besparingen geactualiseerd.

- Bij Inkomensondersteuning is de verwachte besparing in 2025 met € 3,2 mln. naar beneden bijgesteld tot een lagere besparing van € 2,7 mln. in 2029. Oorzaak van de lagere besparing is dat in 2024 het aantal klanten met een bijstandsuitkering minder hard is gedaald dan we onszelf ten doel hadden gesteld, dit leidt tot een hoger vertrekpunt van het aantal klanten voor de Begroting 2025 en een toename van de daarmee samenhangende kosten. Als gevolg hiervan is de verwachte besparing voor 2025 en komende jaren naar beneden bijgesteld
- De verwachte besparing bij Zorgen voor Ondersteuning is voor het jaar 2025 met bijna € 1,0 mln. naar beneden bijgesteld. Aan de hand van de resultaten 2024 is een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte besparing. Zo zien we bij Begeleiding dat de 'beweging naar de voorkant' vooral op de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding van toepassing is en dat herstelgerichte ondersteuning (nog) niet of nauwelijks van toepassing is op de individuele vervoersvoorzieningen.

De verwachte besparing 2025 - 2029 ziet er hierdoor als volgt uit:

Opgave	2025	2026	2027	2028	2029
Bestaanszekerheid versterken	2.701	5.791	8.805	11.796	14.471
Zorgen voor Ondersteuning	593	1.722	1.720	1.720	1.715
Bedrijfsvoering	906	1.293	1.293	1.293	1.293
Totaal maatregelen	4.200	8.806	11.818	14.809	17.479

(bedragen x € 1.000)

Powerful Ageing

In 2024 startte Powerful Ageing als pilot binnen Herstelgerichte Ondersteuning, gericht op het verlengen van zelfstandig wonen en het verminderen van Wmo-aanvragen. De pilot wordt uitgevoerd in 6 Drechtstedengemeenten en kwam in de 2^e helft van 2024 goed op gang. Inmiddels zijn er in twee gemeenteraden moties aangenomen met de oproep om deze pilot te stoppen en vroegtijdig te evalueren. Het Algemeen Bestuur zal hierover met elkaar in gesprek gaan. Dit staat eind maart op de planning.

Bestuurlijke opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein

Naast de reeds genomen maatregelen zijn de ombuigingen uit de bestuurlijke opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein veelal nog in ontwikkeling en daarom deels verwerkt in de voorliggende Voorjaarsbrief. Dit wordt hieronder toegelicht aan de hand van de drie lijnen van de Bestuurlijke Opdracht.

Update over lijn 1: aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering

In deze eerste lijn ligt de focus op het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering. De verwachting is hier circa € 3 mln. mee te besparen. De verwachte besparing van het instellen van het

serviceteam bewindvoering is reeds opgenomen. Deze is verwerkt in hoofdstuk 4: bestaanszekerheid versterken.

Voor het zomerreces komt de GR Sociaal met een voorstel om de hierboven genoemde besparing te kunnen halen. Hierin worden de verwachte besparingen van het procesherontwerp en robotisering in meegenomen. Tevens zal een analyse plaatsvinden op het overschot bij de Jaarstukken 2024, waarbij nader onderzocht zal worden of er structurele besparingen mogelijk zijn.

Update over lijn 2: aanpassingen in het beleidsprogramma

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom. De GR Sociaal zal een coördinerende en adviserende rol spelen bij het voorbereiden van deze gemeentelijke beleidskeuzes en zal gemeenten die beleidskaders opnieuw aan gemeenteraden willen voorleggen begeleiden.

De meeste gemeenten gaan in het eerste kwartaal van 2025, in voorbereiding voor de perspectiefnota's, keuzes maken. Deze keuzes komen te laat voor de besluitvorming (en zienswijzeprocedure) over voorliggende Voorjaarsbrief en over de Begroting 2026. We zullen gemaakte keuzes zo snel als mogelijk verwerken in de P&C-cyclus middels een begrotingswijziging op de Begroting 2025 en/of 2026.

Update over lijn 3: Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking

De maatregelen in lijn 3 gaan over kansen door op een andere manier samen te werken in het sociaal domein. De uitwerkingsopdrachten in lijn 3 geven inzicht in meer duurzame oplossingen. Deze kunnen uiteraard wel effect hebben op de uitvoering (lijn 1) en het beleid (lijn 2). Het helder krijgen van welke keuzes dat zijn en welke effecten dat oplevert is onderdeel van de uitwerkingsopdrachten in lijn 3. De eerste drie uitwerkingsopdrachten zijn gestart. Het streven is om deze uitwerkingsopdrachten dit jaar af te ronden, maar het is nog onbekend wanneer de concrete ombuiging zal plaatsvinden. Hierdoor zijn deze niet verwerkt in voorliggende Voorjaarsbrief.

Tot slot, de GR Sociaal beseft zich terdege dat de meeste gemeenten van de Drechtsteden zich in kwetsbare financiële posities bevinden. We doen er dan ook alles aan om de kosten in het sociaal domein beheersbaar te houden. Hierin hebben de gemeenten en de GR Sociaal elkaar hard nodig en we hopen dan ook gezamenlijk constructief te blijven oplopen in de zoektocht naar ombuigingen, maatregelen en besparingen. We stellen in dat kader dan ook voor om in de tweede helft van dit jaar te reflecteren op de behaalde resultaten van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein'.

4 NIEUWE EN GEWIJZIGDE RISICO'S

In de begroting 2025 is een risicoparagraaf opgenomen, en in deze Voorjaarsbrief wordt deze geactualiseerd. Gemeenten hebben de verplichting voor de opgenomen risico's middelen te reserveren, zodat -als een risico zich voordoet- deze middelen aangesproken kunnen worden ter dekking. De GR Sociaal heeft zelf geen weerstandscapaciteit. Alle risico's zijn geactualiseerd en opgenomen in de bijlage.

5 OPGAVEN

Alle inwoners van de Drechtsteden kunnen zelfstandig en volwaardig leven, werken, wonen en meedoen. Waar dat niet lukt, helpen we die mogelijkheden vergroten. Hierin willen we werken aan een mensgericht, doelmatig en effectief sociaal beleid. Waarmee we doen wat nodig is voor inwoners én de publieke waarde. Dit vraagt om een verandering in al onze dienstverlening en taken die we uitvoeren, waarbij de inwoners altijd en continu centraal staat:

Vanuit die gedachte werken we als GR Sociaal intensief aan 5 opgaven:

1. Dienstverlening;
2. Bestaanszekerheid versterken;
3. Ontwikkelen naar werk;
4. Zorgen voor ondersteuning;
5. Bedrijfsvoering.

Waarbij geldt dat 'Dienstverlening als opgave' feitelijk over de 3 inhoudelijke opgaven heen hangt en vanuit daar de integraliteit, samenwerking en verbeteringen continu vormgeeft en 'bedrijfsvoering als opgave' gezien moet worden als de opgave die de inhoud ondersteunt en optimaal faciliteert en de trekker is in de bestuurlijke processen.

5.1 DIENSTVERLENING

In de begroting 2025 zijn de volgende doelen geformuleerd:

Nummer	Doelstelling
1.1	Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst
1.2	Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening
1.3	Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.

Onderstaande tabel laat de voortgang zien op de begrote indicatoren:

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
% gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal	Daling 10%
% vragen dat in Eén keer is beantwoord door de kanalen	80%
Score tevredenheid over mensgerichte dienstverlening in de kanalen	8
% afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn	100%
% aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen	-
Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen	-
Score op stress reductie (nu 3,7)	4

Toelichting

- % gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal: hoewel het totaal aantal bezwaren fors is afgenomen blijft het percentage gegrond met 39% onveranderd. Dit wordt met name veroorzaakt door bezwaren in de WMO en het RBZ. Er lopen acties op om dit te verbeteren.
- % afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn: er is nog geen KPI ingericht die dit meet. Op basis van andere data weten we wel dat we dit niet halen waarbij de beelden uiteenlopen per type aanvraag. Er moeten nog gesprekken plaatsvinden over de duiding van deze KPI.
- % aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen: Er zijn nog geen KPI ingericht die dit eenduidig meten. Op basis van andere data weten we wel dat we in staat zijn om een steeds groter percentage van de contacten lokaal af te handelen. Er moeten nog gesprekken plaatsvinden over de duiding van deze KPI.
- Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen: Deze dienstverlening is nu informeel ingericht. Dit betekent dat hij wel beschikbaar is in iedere gemeente maar dat er nog op basis van onderling overleg wordt gekeken wie in aanmerking komt. Harde formele criteria en ondersteunende werkprocessen kunnen pas worden ingericht wanneer er een doorstart plaatsvindt van Samen Verbeteren.
- Score op stress reductie (nu 3,7): een nieuwe meeting is nog niet beschikbaar. Deze wordt in de loop van 2025 verwacht.

Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.5 Bedrijfsvoering.

Wat zijn de kosten?

De lasten van deze opgave bestaan uit kosten van personeel en bedrijfsvoeringsmiddelen. Deze zijn onder de Opgave Bedrijfsvoering opgenomen.

5.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN

In de begroting 2025 zijn de volgende doelen geformuleerd:

Nummer	Doelstelling
2.1	Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen
2.2	Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken
2.3	We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.

Onderstaande tabel laat de voortgang zien op de begrote indicatoren:

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Het aantal toekenningen PMB voor inwoners met P-wetuitkering * / **	3% stijging
Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor inwoners met P-wetuitkering * / **	10% stijging
Het aantal toekenningen PMB voor inwoners zonder P- wet uitkering *	5% stijging
Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor inwoners zonder P- wet uitkering *	5% stijging
Het aantal nieuw gestarte schuldhulpverleningstrajecten ***	10% stijging
% aandeel geslaagde schuldhulpverleningstrajecten ***	Minimaal 90%
aantal herinstroom schuldhulpverlening binnen 3 jaar ***	Max 10%
gemiddelde schuldenlast bij melding schuldhulpverlening ***	10% lager dan landelijk
Score klantbeleving, mensgerichtheid	≥4,4

Toelichting

* PMB en bijzondere bijstand zijn cijfermatig uit elkaar getrokken, wat beter inzicht geeft in de ontwikkeling.

** De procentuele groei in het aantal toekenningen van het Persoonlijk Minima Budget (PMB) voor inwoners met een P-wet uitkering wijkt af van het in de begroting 2025 vastgestelde percentage van 10%. Het percentage is verlaagd van 10% naar 3%. De reden hiervoor is dat de indicator, als gevolg van de bestaanszekerheidsgesprekken in 2024, al grotendeels in dat jaar is gerealiseerd.

*** Het beleidsplan Schuldhulpverlening moet nog worden vastgesteld door 7 gemeenten. Daaruit kan nog een aanpassing volgen op bovenstaande indicatoren

Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen	2025	2026	2027	2028	2029
Bestaanszekerheid versterken					
<i>Vastgestelde maatregelen</i>					
<i>Begroting 2025</i>					
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 3.631	€ 5.326	€ 7.046	€ 8.854	€ 8.854
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 2.295	€ 3.503	€ 4.615	€ 5.569	€ 8.302
Serviceteam bewindvoering	€ 225	€ 301	€ 301	€ 301	€ 301
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025</i>					
Correctie	€ -3.450	€ -3.339	€ -3.157	€ -2.928	€ -2.686
TOTAAL	€ 2.701	€ 5.791	€ 8.805	€ 11.796	€ 14.471

(bedragen x € 1.000)

Maatregelen genomen bij de Primaire Begroting 2025 / UPN 2026

Door de samenvoeging van de SDD met Drechtwerk zien wij mogelijkheden die we hebben vertaald in een aantal maatregelen die een positief effect hebben, zowel maatschappelijk als financieel. Deze maatregelen om de uitstroom te bevorderen zijn:

- beschut werk met behulp van LKS
- werk-fit maken van klanten die al langer dan 2 jaar in de bijstand zitten
- pilot LKS
- uitstroom van de Impulsdoelgroep via inburgering
- meer klanten parttime laten werken.

Maatregelen Voorjaarsbrief 2025

Maatregelen om de uitstroom te bevorderen

De in de primaire begroting 2025 verwerkte bedragen hebben wij geactualiseerd. De lagere ombuiging (correctie) wordt vooral veroorzaakt door het niet realiseren van de beoogde extra uitstroom in 2024. Daarnaast heeft de herziene prognose van de klantontwikkeling van het CPB een effect op de uitkomst van de maatregelen.

Bovengenoemde (cumulatieve) totaalbedragen betreffen een verlaging van de lasten als gevolg van geprognosticeerde lagere klantaantallen. Worden deze gerealiseerd, dan heeft dit lagere BUIG-budgetten tot gevolg.

Serviceteam bewindvoering

De ombuiging is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind.

Om de ombuiging te realiseren is een investering in de apparaatskosten noodzakelijk.

In 2025 start het serviceteam bewindvoering. De besparing op de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind bedraagt € 225.000, maar door apparaatskosten van € 222.000 blijft de netto besparing in 2025 nihil.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Voorjaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestaanszekerheid versterken									
Inkomensondersteuning	126.846	126.846	0	134.087	134.087	0	7.241	7.241	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.177	2.177	0	2.135	2.135	0	-42	-42	0
Minimabeleid	9.208	9.208	0	10.322	10.322	0	1.114	1.114	0
Totaal	138.231	138.231	0	146.544	146.544	0	8.313	8.313	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

Minimabeleid

Voor 2025 zijn de uitgaven voor de Alleenverdienersproblematiek nog niet in de begroting opgenomen; de definitieve bedragen worden vastgesteld bij de Meicirculaire 2025. Vervolgens zal een voorstel worden voorgelegd, inclusief het beleids- en uitvoeringskader, zodat de Alleenverdienersproblematiek in 2025 kan worden verwerkt en daarnaast de tegemoetkomingen met terugwerkende kracht over voorgaande jaren kunnen worden uitgekeerd.

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Inkomensondersteuning	7.241	-739	7.980
Ontwikkeling aantal klanten als gevolg van (te nemen) maatregelen	-893	0	-893
Afname van het aantal klanten als gevolg van extra maatregelen die worden genomen.			
IOAW, IOAZ en Bbz	-573	0	-573
De lasten IOAW, IOAZ en Bbz van jaarrekening 2024 zijn o.b.v. de CPB prognose geactualiseerd naar 2025.			
Individuele studietoelage	476	0	476
Verantwoording van de lasten en baten Individuele Studietoelage bij het programma Inkomensondersteuning (komt neutraal over van Ontwikkelen naar Werk).			
Loonkostensubsidie	338	0	338
De lasten loonkostensubsidie van jaarrekening 2024 zijn o.b.v. de begrotingsstaat SZW 2025 geactualiseerd naar 2025.			
Klant- en prijsontwikkeling van de Bijstand	7.893	-739	8.632
Door een hogere beginstand 2025 (t.o.v. primair 2025) nemen de bijstandslasten (o.b.v. hoeveelheid) toe met € 1,4 miljoen. Bij de berekening van de bijstandslasten is de gemiddelde prijs gehanteerd van de toelichting van het voorlopig BUIG-budget 2025. Deze laat een stijging zien van meer dan € 1.000 per uitkering op jaarbasis. Dit resulteert in hogere bijstandslasten (o.b.v. prijs) van € 6,5 miljoen.			
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-42	0	-42
Autonome groei	-42	0	-42
De realisatie van de jaarrekening 2024 leidt tot een bijstelling van de begroting.			

Minimabeleid	1.114	200	914
Autonome groei en begroten baten terugvordering	706	200	506
De autonome groei voor 2025 omvat ook de autonome groei uit de Begroting 2025-2028, aangezien deze in 2025 niet was doorgevoerd. Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal heeft de Begroting 2025-2028 hierop aangepast op 11 juli 2024. Hierdoor worden zowel de groei van 2024 als de verwachte groei van 2025 meegenomen, wat resulteert in een hogere autonome groei dan gebruikelijk. Daarnaast worden de verwachte opbrengsten uit terugvorderingen bijzondere bijstand begroot.			
Indexering 2025 BB, Bewindvoering en PMB	437	0	437
De tarieven/normen voor het Persoonlijk Minimabeleid, de Bijzondere Bijstand en Bijzondere Bijstand Bewindvoering zijn geïndexeerd.			
Serviceteam bewindvoering	-225	0	-225
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Vanaf 2026 zal de ombuiging resulteren in een besparing, terwijl deze in 2025 nihil is.			
Verlengen van het tijdelijk addendum minimabeleid m.b.t. witgoed en reserveringscapaciteit	196	0	196
De gemeenten Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht hebben het tijdelijk addendum op de Beleidsregels minimabeleid Drechtsteden m.b.t. witgoed en reserveringscapaciteit tot en met 31 december 2025 verlengd.			
Totaal	8.313	-539	8.852
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

5.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK

In de begroting zijn de volgende doelen geformuleerd:

Nummer	Doelstelling
3.1	Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen
3.2	Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past
3.3	Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Context profielen:

Inwoners met relatief goede baankansen hebben al dan niet met hulp werk gevonden, waardoor het bijstandsbestand met name bestaat uit inwoners die meer en langer ondersteuning nodig hebben. Snel plaatsen is er niet meer bij. Het gaat om kleine stapjes zetten en inzetten op parttime werk, beschut werk, dagbesteding en maatschappelijke participatie. Ontwikkelen naar Werk werkt hiervoor aan een nieuw re-integratie ontwerp, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar drie (dienstverlenings)profielen. Inwoners die gemotiveerd zijn of kunnen worden om (parttime) aan de slag te gaan in loonvormend werk (al dan niet met LKS) (profiel 1) worden aangemeld bij het centrale Werk Ontwikkel Punt. Het WOP brengt expertise op het gebied van arbeidsonderzoek, aanleren van werknemersvaardigheden, arbeidsgerichte vaktrainingen en het coachen op ontwikkeldoelen van willen en kunnen werken bij elkaar. In het WOP worden modulaire trainingen aangeboden. In de centrale werksetting draait het om het opdoen van werkervaring en werkbeleving. Verdere vakontwikkeling vindt plaats in Ontwikkelpaden in vijf kansrijke sectoren, die samen met bedrijven zijn ontwikkeld. Voor inwoners die mogelijk wel op termijn betaald werk kunnen doen (profiel 2) gaat OnW in elke gemeente lokale samenwerkingsafspraken maken. Bewoners werken dicht bij huis en in kleine stapjes aan hun ontwikkeling. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met o.a. lokale (ontwikkel)bedrijven. Profiel 3- tot slot- wordt ingevuld door inwoners voor wie betaald werk niet aannemelijk (meer) is en meedoen hoogstens een optie. Inwoners in dit profiel zullen langdurig in de bijstand verblijven en er mogelijk niet meer uitkomen. Deze inwoners ontvangen dienstverlening gericht op het zeker stellen van bestaanszekerheid (Opgave BZ) en worden vanuit Ontwikkelen naar Werk gewezen op mogelijkheden die er zijn voor lokale participatie of vrijwilligerswerk.

Onderstaande tabel laat de voortgang zien op de begrote indicatoren:

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Percentage klanten met een profiel	100%
Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject	100%
Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs	450
Percentage met parttime werk	Groei
Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut	180
Percentage klanten dat minimaal 6 maanden aan het werk blijft	90%

Toelichting

In de Uitgangspuntennotitie 2026 is ten aanzien van de speerpunten en indicatoren van de doelenboom OnW aangegeven dat "in de aanloop naar de begroting 2026 de speerpunten en de indicatoren van de doelenboom worden herijkt, zodat deze beter meetbaar zijn en haalbare resultaatverplichtingen opleveren. Mogelijk heeft dit ook effect voor de indicatoren in de begroting 2025. In de voorjaarsbrief 2025 wordt dit meegenomen.". De nieuwe speerpunten en indicatoren zijn in bovenstaande tabel geoperationaliseerd. Het gaat om de volgende aanpassingen:

- Indicator ' Verhouding % inwoners met een uitkering een ontwikkeltraject of een opleiding volgen ten opzichte van totaal aantal inwoners met een uitkering' is vervangen door 'Percentage klanten met een profiel'. Een belangrijke stap in het nieuwe re-integratie ontwerp is de 'klant in beeld' te hebben. In de nieuwe indicator is dit uitgangspunt verwoord.
- Indicator ' De gemiddelde score van het aantal respondenten dat aangeeft dat de dienstverlening helder is' is vervangen door ' Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject. '. Klanten in profiel 1 en 2 kunnen re-integreren en maken dus gebruik van ons ontwikkelaanbod. Uitgangspunt is dat alle klanten die kunnen re-integreren ook daadwerkelijk binnen 3 maanden ook gebruik maken van een ontwikkelaanbod/op traject zitten. De nieuwe indicator brengt dat doel tot uitdrukking;
- Indicator 'Gemiddelde uitkeringslast per uitkeringsgerechtigde met een uitkering per jaar' is gewijzigd in 'Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs'. De 'oude' indicator is niet meetbaar in de systemen van de SDD;
- Indicator 'Aantal inwoners met een uitkering dat (partieel) uitstroomt naar regulier betaald werk' is gewijzigd in 'Percentage met parttime werk'. De nieuwe indicator sluit beter aan bij het veranderende bijstandsbestand en is complementair met de hiervoor genoemde indicator 'Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs';
- Indicator 'Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut' is toegevoegd. Het aantal klanten dat is geplaatst op een werkplek nieuw beschut blijft achter ten opzichte van andere regio's. Daarom is specifiek voor deze doelgroep een doelstelling opgenomen.
- Indicator '% inwoners met een uitkering en/of wsw / beschut dienstverband, die na plaatsing op betaald werk langer dan 1 jaar aan het werk blijft' is vervallen. Deze indicator wordt nog wel gemeten, maar is als speerpunt uit het overzicht weggelaten, omdat dezelfde indicator -maar dan voor 6 maanden- als is opgenomen.

De voortgang op de indicatoren is in lijn met de gestelde doelen.

Maatregelen en ombuigingen

In de begroting 2025 is, als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt en de veranderende samenstelling van het bijstandsbestand, een omslag gemaakt waarbij de focus is verlegd van volledige uitstroom naar betaald werk naar het ontwikkelen van inwoners naar alle vormen van betaald en onbetaald werk. Hiertoe zijn een aantal speerpunten benoemd om te komen tot het (door)ontwikkelen van een passend ontwikkelaanbod voor onze inwoners. Onze inzet richt zich op het bieden van ontwikkelmogelijkheden waarbij stapsgewijs wordt gewerkt aan het ontplooiën van de zelfredzaamheid van de inwoner en in nauwere samenwerking tussen het regionale aanbod en de lokale maatschappelijke organisaties via een gemeentegerichte aanpak. Voor de ondersteuning van inwoners is daarbij de inzet nodig vanuit het brede scala binnen het sociaal domein (WMO, Jeugdwet, maatschappelijke participatie en welzijnswerk).

De aansluiting van onze aanpak op de regionale arbeidsmarktinfrastructuur krijgt vorm in het Werkcentrum Drechtsteden (WC-D).

Met het operationeel worden van het Werkcentrum Drechtsteden en de inzet van de gemeentegerichte inzet via de wijkaanpak wordt een grotere doelgroep inwoners bereikt dan alleen de inwoners onder de Participatiewet. Het gaat hierbij o.a. UWV-klanten, werkenden of inwoners zonder uitkering. In de loop van 2025 wordt nader bekeken welke positie de GR Sociaal heeft ten aanzien van deze doelgroepen.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Voorjaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Ontwikkelen naar werk									
Statushouders	0	66	66	0	66	66	0	0	0
Participatie	8.532	9.023	491	9.469	9.960	491	937	937	0
Drechtwerk	47.889	47.889	0	51.187	51.187	0	3.298	3.298	0
Totaal	56.421	56.978	557	60.656	61.213	557	4.235	4.235	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

Impuls statushouders

In lijn met begroting.

Inburgering

De lasten en baten Wet inburgering 2021 lopen niet via de begroting van de GR Sociaal. De financiële verantwoording wordt periodiek rechtstreeks aan de gemeenten toegestuurd.

Participatie

Naar aanleiding van de Uitgangspuntennotitie begroting 2026 zijn de lasten en baten Participatie geactualiseerd.

Uitgangspuntennotitie begroting 2026 (x1000)	Primaire begroting 2025	Voorjaarsbrief 2025
Participatie	2025	2025
Loon- en prijsontwikkeling		nacal -0,6% -0,1%
Groei aantal klanten obv CPB MEV 2024		0,28% = (-1,12% nacal)
Participatie	8.533	8.413
Budgetneutrale overheveling kosten 1 fte formatie		147-
Studietoelagen overhevelen naar Opgave Bestaanszekerheid Verserken		476-
Compensatie afschaffen LJV beschut werk (septocirculaire 2024)		118
Totaal	8.533	7.908

Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden

Werkcentrum Drechtsteden is het loket waar inwoners advies en hulp krijgen bij al je vragen over werk, werk vinden en houden, loopbaanontwikkeling en om- en bijscholing. Wij zijn er voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers. Het Werkcentrum Drechtsteden is het verzamelpunt, waar partners onder één dak samenwerken. Dit zijn UWV, Sociale Dienst Drechtsteden, gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties (onder andere FNV en CNV), onderwijsinstellingen, SBB en private (opleidings)partijen. Het loket is per 2 januari 2025 geopend en is fysiek en digitaal te bereiken. De fysieke plekken bevinden zich aan de Spuiboulevard en in het leerpark in Dordrecht en in het Brughuis in Alblasterdam. Vanuit alle gemeenten zijn bovendien gidsen opgeleid.

De lasten en baten van de Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden zijn toegevoegd aan Participatie. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht. In de cyclische producten wordt over de voortgang van de financiën gerapporteerd.

	Dekking via Centrumgemeente Dordrecht		Voorjaarsbrief 2025
Uitvoeringsagenda AMR Drechtsteden	Subsidie Regionaal verbinder statushouders	3 jaar (2024 t/m 2026)	136.000
Uitvoeringsagenda AMR Drechtsteden	DU coördinatie jeugd arbeidsmarktregio	Eenmalig	50.000
Werkcentrum Drechtsteden	Overschot 2024 AMR Drechtsteden	Eenmalig	120.000
Werkcentrum Drechtsteden	DU Communicatie Werkcentrum	Eenmalig	97.000
Werkcentrum Drechtsteden	DU WIN regeling Work in NL	3 jaar (2025 t/m 2027)	150.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijksbijdrage Werkcentrum, gidsfunctie	Structurele middelen	136.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijksbijdrage Werkcentrum	Structurele middelen	453.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijksbijdrage Werkcentrum	Incidentele middelen	910.000

Drechtwerk

De voorliggende voorjaarsbrief 2025 geeft voor Drechtwerk t.o.v. van de vorig jaar afgegeven Begroting 2025 een stijging van de lasten en baten in de begroting van circa € 3,3 mln. Hiervan heeft circa € 2,8 mln. betrekking op een aanpassing van de wijze waarop de baten en lasten in de begroting worden gepresenteerd. Bij de Primaire Begroting 2025 zijn de kosten en opbrengsten gesaldeerd gepresenteerd onder de baten van Drechtwerk. In lijn met de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt met deze begrotingswijziging de juiste weergave van de financiële gegevens gerealiseerd. Dit houdt in dat de kosten nu verantwoord worden onder de lasten en de opbrengsten worden gepresenteerd onder de baten. Het betreft een budget neutrale wijziging en heeft daarom geen invloed heeft op de financiële bijdrage van de gemeenten aan Drechtwerk. Daarnaast is er een stijging van de lasten en baten van circa € 0,46 mln. het effect van loon en prijsindexeringen van de begroting op enig moment en daarmee een combinatie van verschillende lasten en baten, waaronder de bijstelling van:

- Rijkssubsidie SW
- Detacheringen opbrengsten
- Salaris (Doelgroepen en ambtelijk)
- Overige personeelslasten, met name reiskosten SW, cao aanpassing
- Bedrijfsvoering kosten (incl. Drechtwerk bv)
- Overname van de activiteiten van Baanbrekend detacheren

Het geheel van deze bijstelling op o.a. loon- en prijsontwikkelingen en ook de verwerking van het exploitatie resultaat van de Drechtwerk bv werkt door in de gemeentelijke bijdrage aan Drechtwerk.

De gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel Drechtwerk, t.o.v. de begroting, heeft een opwaartse bijstelling van € 0,38 mln. In deze bijstelling zit een incidentele post van € 0,13 mln. bestemd voor fase 3 van de implementatie van het HRM-pakket AFAS.

De begrote gemeentelijke bijdrage gaat hiermee van € 5,48 mln. naar € 5,44 mln.

2025

Basis begroting versus voorjaarsbrief

Verlagend in de gemeentelijke bijdrage

Opbrengsten detacheringen en overig	€	708
Personele kosten regulier	€	253
Bijstelling exploitatie resultaat Drechtwerk BV	€	170
Bijstelling SW subsidie & liv compensatie	€	725
	€	1.855

Verhogend in de gemeentelijke bijdrage

Stijging reiskosten SW, cao aanpassing	€	185
Bedrijfsvoeringskosten	€	118
Loonkosten SW doelgroep	€	140
Loonkosten Doelgroep beschut	€	280
Loonkosten Doelgroep Participatie, invlechting	€	968
Baanbrekend detacheren		
Fase 3 implementatie AFAS *	€	125
	€	1.817

Verlaging gemeentelijke bijdrage	€	38

(bedragen x 1000)

Tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijven

In de najaarsbrief 2024 is u gevraagd de eenmalige extra middelen die beschikbaar zijn gesteld in de meicirculaire 2024 en toegevoegd aan de Integratie-Uitkering Participatie onderdeel Wsw mee te nemen naar 2025 zodat deze kunnen worden opgenomen bij de voorjaarsbrief 2025 in de begroting van de GR Sociaal. Het transitieplan hiervoor is nog in wording, wij verwachten dit na de zomer te presenteren. Wij verzoeken de gemeente de beschikbaar gestelde middelen nog aan te houden om naar verwachting mee op te nemen bij de najaarsbrief 2025 in de begroting van de GR-Sociaal.

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Participatie	937	1.562	-625
Individuele Studietoelage over naar Opgave Bestaanszekerheid Versterken	-476	0	-476
Lasten en Baten Individuele Studietoelage worden overgeheveld naar de Opgave Bestaanszekerheid Versterken. De bedoeling van de wet is om mensen met een arbeidshandicap te ondersteunen bij het behalen van een diploma om zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het uitgangspunt is dat zij de studie niet met een bijbaan kunnen combineren. Het risico op uitval is daarom groot en het gaat hier om een doelgroep die anders terug zou vallen op een uitkering. De studietoelage is daarmee ook een instrument om de instroom in de uitkering te voorkomen en door ze in staat te stellen de studie te volgen. Het betreft een budgetneutrale wijziging.			
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	-147	0	-147
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			

Compensatie afschaffing lage-inkomensvoordeel Beschut werk	118	0	118
Als gevolg van de afschaffing lage-inkomensvoordeel (LIV) worden de gemeenten via een verhoging van IU Participatie Beschut Werk vanaf 2025 gecompenseerd. E.e.a. conform Septembercirculaire 2024.			
Groei aantal klanten en loon- en prijsontwikkeling	-120	0	-120
Conform de uitgangspuntennotitie zijn de lasten en baten Participatie 2025 gewijzigd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de CPB Macro Economische Verkenning 2024 en de loon- en prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2024.			
Werkcentrum Drechtsteden, overheveling overschot budget 2024	120	120	0
De lasten en baten worden verhoogd met het overschot Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden 2024 dat bij de jaarrekening 2024 is overgeheveld naar 2025 ten behoeve van de inzet op het Werkcentrum Drechtsteden.			
DU coördinatie jeugd arbeidsmarktregio	50	50	0
De centrumgemeente van de arbeidsmarktregio ontvangt middelen voor coördinatie jeugd. De taken worden uitgevoerd door de GR Sociaal. De lasten en baten zijn toegevoegd aan de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden 2025.			
Werkcentrum Drechtsteden, DU WIN (Work in NL) regeling	150	150	0
De lasten en baten van de Decentralisatie uitkering Work in NL, de zogenaamde WIN regeling, als onderdeel Werkcentrum Drechtsteden, zijn opgenomen in de begroting. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Werkcentrum Drechtsteden, DU Communicatie 2025	97	97	0
De lasten en baten van de Decentralisatie uitkering Communicatie Werkcentrum Drechtsteden zijn opgenomen in de begroting. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden	1.145	1.145	0
De lasten en baten van de Regionale verbinder statushouders (onderdeel van de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden) zijn opgehoogd. Daarnaast is het Werkcentrum Drechtsteden toegevoegd. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Drechtwerk	3.298	2.818	479
Verhoging lasten en baten Drechtwerk 2025	3.298	2.818	479
Verhoging van de lasten en baten Drechtwerk 2025			
Totaal	4.235	4.380	-146
Bedragen x € 1.000			

5.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING

In de begroting 2025 zijn de volgende doelen geformuleerd:

Nummer	Doelstelling
4.1	Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning
4.2	Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.
4.3	Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Onderstaande tabel laat de voortgang zien op de begrote indicatoren:

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Gemiddelde kosten per inwoner voor IB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	5% onder de referentielijn 2018
Gemiddelde kosten per inwoner voor DB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	blijven onder de referentielijn 2023
Score klantbeleving	≥ 7,5
Score kwaliteitsmeting HO	≥ 7,5
% inwoners met IB dat afschaalt naar lagere maatwerkvoorziening of andere (algemene) voorziening.	≥ 15%
% meldingen IB/DB dat wordt opgelost via een andere oplossing dan een maatwerkvoorziening.	≥ 5%
% klanten met een ondersteuningsduur langer dan vier jaar	≤ 25%
Het aantal 65'plussers met een Wmo-maatwerkvoorziening ten opzichte van het totale aantal 65'plussers in de Drechtsteden daalt met 2%	≥ 2%

Toelichting

De indicatoren zoals die waren opgenomen in de oorspronkelijke begroting zijn iets gewijzigd.

De indicatoren waarin we de ontwikkeling meten van de inwoners met een dagbestedingsindicatie zijn komen te vervallen. Dit zijn de volgende indicatoren:

- 50% van de inwoners met DB ontwikkelingsgericht stroomt binnen twee jaar uit naar een hogere stap op de participatieladder.
- 5% van de inwoners met DB arbeidsmatig stroomt binnen twee jaar uit naar een hogere stap op de participatieladder.

Toen deze indicatoren werden opgesteld, was de verwachting dat we hiervoor konden aansluiten bij de participatieladder zoals die ooit werd gebruikt bij de opgave Ontwikkelen naar Werk. Dit blijkt helaas niet mogelijk, omdat dit meetinstrument niet langer wordt gebruikt. Zodra we hiervoor een goede meet-methodiek hebben die beide opgaven aan elkaar verbindt, zullen we hiervoor nieuwe indicatoren formuleren.

Daarnaast is de laatste indicator gewijzigd qua formulering. We hadden hier oorspronkelijk het aantal voorzieningen ten opzichte van het aantal 65'plussers. Dit hebben we gewijzigd in het aantal 65'plussers met een voorziening ten opzichte van het totale aantal 65'plussers. Eén inwoner kan namelijk meerdere voorzieningen hebben. Maar de indicator wil de ontwikkeling meten van het aantal ouderen dat een beroep doet op de Wmo ten opzichte van de totale groep. Deze formulering sluit dus beter aan op hetgeen we beogen te bereiken.

Naast de aanpassing van de formulering geldt voor de laatste indicator een onzekerheid op de realisatie. Dit wordt veroorzaakt door de twee moties die zijn aangenomen in Sliedrecht en Zwijndrecht om de pilot stop te zetten of aan te passen. Dit kan leiden tot een lager aantal fitte 65'plussers en een groter aantal 65'plussers met een maatwerkvoorziening. Dit zullen we de komende periode verder monitoren.

De gemiddelde gedeclareerde kosten per inwoner per week voor inwoners met Individuele begeleiding of dagbesteding zijn tot en met eind 2024 stabiel. In 2025 zijn er nog onvoldoende declaraties om hier een nauwkeurig beeld van te geven. We monitoren dit en vanaf het tweede kwartaal ontstaat hier een nauwkeurig beeld van.

Qua aantallen is er wel een verwachte groei voor het aantal inwoners met Individuele begeleiding. Dit komt omdat de inwoners vanuit de Maatschappelijke Opvang met Individuele Begeleiding vanaf 2025 begeleiding ontvangen vanuit de maatwerkvoorzieningen Wmo. De verwachte toename is in ieder geval 137 inwoners met een indicatie, maar dit wordt mogelijk nog hoger, afhankelijk van de in-, door- en uitstroom.

M.b.t. de laatste indicator zien we een feitelijke en procentuele daling van het aantal 65-plussers met een Wmo-voorziening. deze daling is het grootst in 2020 - 2022. Maar de daling zet zich langzaam door in de jaren daarna. De absolute daling lijkt zich sinds vorig jaar te stabiliseren. Maar deze daling is wel bijzonder, aangezien het aantal 65-plussers jaarlijks nog steeds stijgt. Dat betekent dat de laatste jaren de ouderen langer zelfstandig functioneren en minder vaak of pas op latere leeftijd een beroep doen op Wmo-ondersteuning.

Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen Zorgen voor ondersteuning	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Herstelgerichte ondersteuning	€ 760	€ 790	€ 821	€ 852	€ 852
Inzet Wmo naar de voorkant	€ 544	€ 857	€ 1.124	€ 1.396	€ 1.396
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Aanpassing (maatregel) Herstelgerichte ondersteuning	€ 142	€ 186	€ 185	€ 185	€ 181
Uitbreiding Wmo naar de voorkant begeleiding en dagbesteding	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026</i>					
Correctie Herstelgerichte ondersteuning	€ -471	€ -418	€ -449	€ -480	€ -480
Correctie Inzet Wmo naar de voorkant	€ -442	€ 247	€ -21	€ -293	€ -294
TOTAAL	€ 593	€ 1.722	€ 1.720	€ 1.720	€ 1.715

(bedragen x € 1.000)

Vastgestelde maatregelen

Herstelgerichte ondersteuning is in 2024 van start gegaan voor bijna alle gemeenten en medio 2025 gaat Dordrecht ook van start.

Bij de Uitgangspuntennotitie 2026 zijn nieuwe maatregelen toegevoegd:

Aanpassing maatregel Huishoudelijke Ondersteuning Herstelgerichte ondersteuning

In de begroting 2025 – 2028 is voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.

Uitbreiding Wmo naar de voorkant begeleiding en dagbesteding

De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding.

Correctie Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026

Bij herstelgerichte ondersteuning is de maatregel vanaf 2025 bij vervoer niet meer van toepassing.. Inzet Wmo naar de voorkant, bij de huishoudelijke ondersteuning is de was- en strijk voorziening m.i.v. 2026 bijgesteld naar een bezuiniging van € 1 mln. En bij de Individuele begeleiding is de maatregel aangepast.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Voorjaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Zorgen voor ondersteuning									
Hulpmiddelen	6.131	6.131	0	5.581	5.581	0	-550	-550	0
Vervoer	11.535	11.535	0	12.099	12.099	0	564	564	0
Huishoudelijke ondersteuning	33.623	33.623	0	36.204	36.204	0	2.581	2.581	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	36.497	36.497	0	38.043	38.043	0	1.546	1.546	0
Totaal	87.786	87.786	0	91.927	91.927	0	4.141	4.141	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

Omzetting klanten Maatschappelijke Opvang naar Wmo Individuele Begeleiding

Om de regionale visie voor zowel BW als voor MO succesvol te kunnen doorvoeren is een versterking van de lokale sociale zorginfrastructuur randvoorwaardelijk. Voor de komende tijd betekent dit een verschuiving van regionaal gefinancierde inzet van zorg en ondersteuning naar het lokale veld. Door het registreren van de woonplaats in ons regionaal dashboard BW&O per 1 april 2024 krijgen wij meer inzicht in de daadwerkelijk verdeling in de kosten en nemen wij een voorschot op de invoering van het Woonplaatsbeginsel. Daarbij worden de eerste effecten van deze verschuiving al concreet zichtbaar in de begroting van 2025. Zo wordt er een uitname gedaan t.b.v. de lokale financiering van de overgang van de ambulante begeleiding vanuit IBMO naar IB lokaal. In het Bestuurlijk Overleg Beschermd Wonen & Opvang op 28 juni 2024 is ingestemd met de overheveling.

De belangrijkste inhoudelijke overweging om de beweging te maken van IB Maatschappelijke Opvang (IBMO) naar de reguliere Wmo-begeleiding (IB SDD), is het klantprofiel. De ambulante klanten die vallen onder IB Maatschappelijke Opvang ontvangen ambulante begeleiding en deze groep is dus niet (langer) dakloos. Het blijven onderbrengen van deze klanten onder de doelgroep Maatschappelijk Opvang is niet meer passend. Ook kunnen we in lijn met de visie Van Opvang naar Wonen, waarbij we het deel Opvang zo kort mogelijk willen houden, concluderen dat dit geen logisch product meer is voor deze groep.

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Hulpmiddelen	-550	0	-550
Autonome groei en indexering 2025	-550	0	-550
Bij de hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen) is per gemeente gekeken naar de verwachte ontwikkeling van de aantallen voorzieningen en de prijsindex is aangepast.			
Vervoer	564	0	564
Autonome groei en indexering 2025	564	0	564
Voor individueel vervoer (scootmobielen, aangepaste fietsen, etc.) is de begroting 2025 gebaseerd op de ontwikkeling van de verwachte aantallen per gemeente. En de prijsindex is aangepast. Ten aanzien van het collectieve vervoer met de Drechthopper volgen wij de begroting van Stroomlijn.			
Huishoudelijke ondersteuning	2.581	201	2.380
Aabesteding HO autonome groei en indexering 2025	2.723	201	2.522
De huishoudelijke ondersteuning is gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen. Vanaf 2025 is opnieuw aanbesteed en geen sprake meer van resultaat indiceren (schoon en leefbaar huis) maar van een bandbreedte model. De prijsindex is aangepast.			
Aanpassing maatregel Herstelgerichte ondersteuning	-142	0	-142
Voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning is rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.			
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.546	0	1.546
Autonome groei Begeleiding en indexering 2025	-129	0	-129
Bij het opstellen van de begroting Begeleiding (individuele begeleiding, dagbesteding en pgb) is gekeken naar de ontwikkeling van de verwachte aantallen per gemeente en de prijsindex is aangepast.			
Wmo naar de voorkant	-60	0	-60
De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding			
Omzetting klanten van BW Opvang naar Individuele Begeleiding	1.735	0	1.735
Vanaf 2025 gaan er klanten over van Beschermd Wonen Opvang naar Individuele Begeleiding De ambulante klanten die vallen onder BW Maatschappelijke Opvang ontvangen ambulante begeleiding en deze groep is dus niet (langer) dakloos. Het blijven onderbrengen van deze klanten onder de doelgroep Maatschappelijke Opvang is niet meer passend. Hierom worden deze klanten omgezet naar de reguliere Wmo-begeleiding (IB SDD)			
Totaal	4.141	201	3.940
Bedragen x € 1.000			

5.5 BEDRIJFSVOERING

In de begroting 2025 zijn de volgende doelen geformuleerd:

Nummer	Doelstelling
5.1	We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.
5.2	Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren
5.3	Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.

Onderstaande tabel laat de voortgang zien op de begrote indicatoren:

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Geen overschrijding van de begroting. Met zo min mogelijk financiële middelen het werk doen. Bij overschrijding >5% de begroting aanpassen	5%
Financiële fouten blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) van 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Financiële onzekerheden blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Procedurele fouten / juridische fouten blijven binnen de norm van 3%	3%
Voor alle gemeenten individuele rapportages beschikbaar en 2 gesprekken per jaar per gemeente	7
Ontsluiting van 1ste financiële basiscijfers per gemeente en inzichtelijk op dashboards	7

Toelichting

De voortgang op de indicatoren is in lijn met de gestelde doelen.

Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen Bedrijfsvoering	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Formatie 10 fte	1.128	1.128	1.128	1.128	1.128
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Formatie 3,3 fte	-	387	387	387	387
Serviceteam Bewindvoering	-222	-222	-222	-222	-222
TOTAAL	€ 1.128	€ 1.293	€ 1.293	€ 1.293	€ 1.293

(bedragen x € 1.000)

Vorbereidingskrediet huisvesting

De GR Sociaal zal op basis van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht (deels) meeverhuizen naar het Dordthuis. Dit wordt een gezamenlijke plek waar gemeente Dordrecht, Dordrecht Marketing & Partners en de Bibliotheek Aan Zet met de GR Sociaal, zowel de dienstverlening als de organisatieactiviteiten laten plaatsvinden. De afgelopen jaren hebben de organisaties samen en individueel een traject doorgeemaakt om te komen tot een ontwerp voor het

huis, de werkomgeving en publieke dienstverlening waarin alle primaire processen samen komen. De verwachting is dat in 2026 het Dordthuis worden opgeleverd. De publieke dienstverlening zal vanaf dat moment samen met de genoemde partners vanuit het Dordthuis plaats vinden. Door een BTW issue kan een groot deel van de GR Sociaal niet worden gehuisvest in het Dordthuis. Het college van Dordrecht heeft nu het bestuur van GR Sociaal verzocht om voor een gedeelte van de medewerkers een alternatieve locatie in de nabijheid van het Dordthuis te onderzoeken. Bij de GR Sociaal wordt daarnaast onderzocht wat de optimale indeling is voor de toekomstige huisvesting van de organisatie.

Bovenstaande heeft geleid tot het opstellen van businesscases voor twee alternatieve locaties. De uitkomst hiervan laat zien dat beide panden geschikt zijn. Ook zijn van de panden huuraanbiedingen vanuit de eigenaren ontvangen. Hierdoor kan nu een keuze worden gemaakt en wordt in maart 2025 een keuze aan het algemeen bestuur voorgelegd. Om dit verder uit te werken in projectplannen wordt nu een Voorbereidingskrediet van € 650.000 gevraagd.

FrisFacilitair B.V.

Begin februari 2025 heeft de GR Sociaal haar financieel belang in FrisFacilitair B.V. verkocht voor bijna € 0,5 mln. Momenteel wordt onderzocht hoe deze incidentele baat moet worden bestemd.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Voorjaarsbrief 2025			Afwijking		
Bedrijfsvoering	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaatskosten	63.626	62.952	-674	64.502	63.945	-557	876	993	117
Apparaatskosten DVO's	4.245	4.362	117	5.006	5.006	0	761	644	-117
Treasury	215	215	0	215	215	0	0	0	0
Totaal	68.086	67.529	-557	69.723	69.166	-557	1.637	1.637	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

In onderstaande tabel zijn de verwachte afwijkingen op de lasten, de baten van derden en (als resultaat) de bijdrage van gemeenten opgenomen (negatieve bedragen zijn lagere lasten c.q. baten).

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Praktijkinitiatief Overheidsbreed Loket SamenWerkplein	75	75	0

Het programma draagt bij aan de vormgeving van wendbare en toekomstbestendige overheidsdienstverlening waarin de burger en ondernemer écht centraal staan. De overheidsbrede samenwerking wordt aangepakt op zes thema's, de zes WaU-sporen, om de kwaliteit van publieke dienstverlening in de praktijk te versterken. Vanuit de visie op toekomstbestendige dienstverlening is besloten om een loketfunctie te ontwikkelen voor burgers en ondernemers, die het in sommige gevallen niet zelf lukt om zaken te doen met de overheid.

Projectkosten gedekt uit directe baten	952	952	0

Met diverse partijen zijn afspraken gemaakt voor projecten waarbij de inzet wordt bekostigd door de betreffende partijen. Ophogen van incidentele baten waaronder budget realisatie ESF (voortzetting van de projecten jongerenteam, Overstap onderwijs naar werk, lifecoaching, Ontwikkelprogramma Drechtwerk en het Waterwiel), inkomsten uit detachering projectgeldzorgen en de ophoging van de baten SPUK Dordt West. Per saldo is dit neutraal voor de begroting.

Actualisatie DVO inburgering	440	0	440
Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt om de taken op het gebied van de Wet Inburgering uit te breiden. Voor de DVO inburgering 2025 is er 4 fte consulent sociaal domein toegevoegd. De verdeelsleutel naar gemeenten is conform afspraken DVO.			
Actualisatie DVO beschermd wonen	203	0	203
Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de GR Sociaal met een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afspraken over de personele inzet vanuit de GR Sociaal gericht op Beschermd wonen en Opvang. Voor de inzet vanaf 2025 zijn aanvullende afspraken gemaakt met betrekking tot de formatie en de loonkosten.			
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	147	0	147
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Nacalculatie prijsindex 2025	-16	0	-16
Voor de prijsindexering wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2025. In de primaire begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van 2,8%. Op basis van de uitgangspuntennotitie 2026 is de prijsindex voor 2025 2,7%. Dat betekent een daling van 0,1%.			
Serviceteam bewindvoering	222	0	222
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Vanaf 2026 zal de ombuiging resulteren in een besparing, terwijl deze in 2025 nihil is.			
Nacalculatie loonindex 2025	-387	-4	-383
Voor de loonindex wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2025. In de primaire begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van 5,4%. Op basis van de uitgangspuntennotitie 2026 is de loonindex voor 2025 4,8%. Dat betekent een daling van 0,6%			
Totaal	1.637	1.023	614
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

6 BIJLAGEN

6.1 VERWACHTE BIJDRAGEN PER GEMEENTE (o.b.v. voorjaarsbrief)

Bijdragen gemeenten naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		162	1.194	132	246	266	211	415	2.625
<i>Bedrijfsvoering</i>		162	1.194	132	246	266	211	415	2.625
Apparaatskosten DVO's		162	1.194	132	246	266	211	415	2.625
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		31	405	5	40	83	55	91	710
<i>Bedrijfsvoering</i>		31	405	5	40	83	55	91	710
Apparaatskosten DVO's		31	405	5	40	83	55	91	710
6.3 Inkomensregelingen		9.275	94.044	5.633	9.330	13.394	13.730	28.595	174.001
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>		9.275	94.044	5.633	9.330	13.394	13.730	28.595	174.001
Inkomensondersteuning		7.153	70.488	4.403	7.140	10.101	10.435	22.541	132.261
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.		110	1.215	56	120	174	163	297	2.135
Minimabeleid		485	5.522	270	491	812	764	1.391	9.736
Apparaatskosten		1.526	16.819	903	1.580	2.306	2.369	4.366	29.869
6.4 WSW en beschut werk		1.708	22.817	0	1.371	2.158	2.957	4.081	35.092
<i>Ontwikkelen naar werk</i>		1.708	22.817	0	1.371	2.158	2.957	4.081	35.092
Drechtwerk		1.708	22.817	0	1.371	2.158	2.957	4.081	35.092
6.5 Arbeidsparticipatie		1.324	14.085	726	1.384	1.970	1.884	4.437	25.810
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>		1.324	14.085	726	1.384	1.970	1.884	4.437	25.810
Minimabeleid		2	23	0	1	3	3	5	37
Statushouders		5	27	2	7	8	6	11	66
Participatie		405	4.309	226	426	602	576	1.364	7.908
Apparaatskosten		913	9.727	498	949	1.357	1.299	3.056	17.800
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)		1.097	8.121	847	1.616	2.177	1.965	3.114	18.937
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>		1.097	8.121	847	1.616	2.177	1.965	3.114	18.937
Hulpmiddelen		460	2.304	315	456	590	537	919	5.581
Vervoer		532	5.089	453	1.015	1.393	1.253	1.914	11.649
Apparaatskosten		105	728	79	145	194	175	281	1.707
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)		2.072	14.113	1.636	3.002	3.924	2.902	5.813	33.461
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>		2.072	14.113	1.636	3.002	3.924	2.902	5.813	33.461
Huishoudelijke ondersteuning		2.027	13.804	1.600	2.936	3.838	2.839	5.686	32.730
Apparaatskosten		45	309	36	66	86	63	127	731
6.712 Begeleiding (WMO)		1.735	16.965	1.911	1.874	2.967	3.268	4.914	33.634
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>		1.735	16.965	1.911	1.874	2.967	3.268	4.914	33.634
Begeleiding en kortdurend verblijf		1.354	13.275	1.511	1.455	2.324	2.578	3.822	26.319
Apparaatskosten		381	3.690	400	419	643	690	1.092	7.315
6.713 Dagbesteding (WMO)		922	4.895	1.128	1.106	1.314	1.469	1.767	12.601
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>		922	4.895	1.128	1.106	1.314	1.469	1.767	12.601
Begeleiding en kortdurend verblijf		708	3.758	866	849	1.009	1.128	1.357	9.675
Apparaatskosten		214	1.137	262	257	305	341	410	2.926

6.791	PGB WMO	315	2.169	212	393	505	374	828	4.795
	Zorgen voor ondersteuning	315	2.169	212	393	505	374	828	4.795
	Huishoudelijke ondersteuning	30	338	22	55	50	64	114	673
	Begeleiding en kortdurend verblijf	157	897	68	182	244	115	386	2.049
	Apparaatskosten	128	934	122	156	211	195	328	2.073
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
	Bedrijfsvoering	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
	Apparaatskosten DVO's	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	451	0	0	0	0	0	451
	Bedrijfsvoering	0	451	0	0	0	0	0	451
	Apparaatskosten DVO's	0	451	0	0	0	0	0	451
Totaal generaal		18.641	180.478	12.229	20.361	28.758	28.816	54.054	343.337

Bijdragen gemeenten naar Opgave - product - Taakveld bedragen x € 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bestaanszekerheid versterken		7.750	77.248	4.730	7.752	11.091	11.364	24.234	144.169
Inkomensondersteuning		7.153	70.488	4.403	7.140	10.101	10.435	22.541	132.261
6.3	Inkomensregelingen	7.153	70.488	4.403	7.140	10.101	10.435	22.541	132.261
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.		110	1.215	56	120	174	163	297	2.135
6.3	Inkomensregelingen	110	1.215	56	120	174	163	297	2.135
Minimabeleid		487	5.545	270	492	815	766	1.396	9.772
6.3	Inkomensregelingen	485	5.522	270	491	812	764	1.391	9.736
6.5	Arbeidsparticipatie	2	23	0	1	3	3	5	37
Ontwikkelen naar werk		2.118	27.153	228	1.804	2.768	3.539	5.456	43.066
Statushouders		5	27	2	7	8	6	11	66
6.5	Arbeidsparticipatie	5	27	2	7	8	6	11	66
Participatie		405	4.309	226	426	602	576	1.364	7.908
6.5	Arbeidsparticipatie	405	4.309	226	426	602	576	1.364	7.908
Drechtwerk		1.708	22.817	0	1.371	2.158	2.957	4.081	35.092
6.4	WSW en beschut werk	1.708	22.817	0	1.371	2.158	2.957	4.081	35.092
Zorgen voor ondersteuning		5.268	39.465	4.835	6.948	9.448	8.514	14.198	88.676
Hulpmiddelen		460	2.304	315	456	590	537	919	5.581
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	460	2.304	315	456	590	537	919	5.581
Vervoer		532	5.089	453	1.015	1.393	1.253	1.914	11.649
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	532	5.089	453	1.015	1.393	1.253	1.914	11.649
Huishoudelijke ondersteuning		2.057	14.142	1.622	2.991	3.888	2.903	5.800	33.403
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.027	13.804	1.600	2.936	3.838	2.839	5.686	32.730
6.791	PGB WMO	30	338	22	55	50	64	114	673
Begeleiding en kortdurend verblijf		2.219	17.930	2.445	2.486	3.577	3.821	5.565	38.043
6.712	Begeleiding (WMO)	1.354	13.275	1.511	1.455	2.324	2.578	3.822	26.319
6.713	Dagbesteding (WMO)	708	3.758	866	849	1.009	1.128	1.357	9.675
6.791	PGB WMO	157	897	68	182	244	115	386	2.049
Bedrijfsvoering		3.505	36.613	2.436	3.857	5.450	5.399	10.166	67.426
Apparaatskosten		3.312	33.343	2.299	3.571	5.101	5.133	9.661	62.420
6.3	Inkomensregelingen	1.526	16.819	903	1.580	2.306	2.369	4.366	29.869
6.5	Arbeidsparticipatie	913	9.727	498	949	1.357	1.299	3.056	17.800
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	105	728	79	145	194	175	281	1.707
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	45	309	36	66	86	63	127	731
6.712	Begeleiding (WMO)	381	3.690	400	419	643	690	1.092	7.315
6.713	Dagbesteding (WMO)	214	1.137	262	257	305	341	410	2.926
6.791	PGB WMO	128	934	122	156	211	195	328	2.073
Apparaatskosten DVO's		193	3.270	137	286	349	266	506	5.006
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	162	1.194	132	246	266	211	415	2.625
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	405	5	40	83	55	91	710
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	451	0	0	0	0	0	451
Totaal generaal		18.641	180.478	12.229	20.361	28.758	28.816	54.054	343.337

6.2 RISICO'S

In deze bijlage zijn alle geactualiseerde risico's en kansen opgenomen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting of de financiële prognose op te nemen.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Zeergroot (90%)	1.750.000	1.575.000	Voor het aantal bijstandsgerechtigden is de afgelopen jaren een doelstelling gehanteerd, die inhoudt dat we 2.5% beter scoren dan de landelijke CPB prognose. Die doelstelling is de afgelopen jaren nooit gehaald. Daarover is elk jaar gerapporteerd bij de jaarrekening. Wij vinden het van belang een ambitieuze, maar realistische doelstelling op te nemen voor 2025. Daarom hebben we goed gekeken wat wij echt haalbaar achten. De consequenties van het aanpassen van de doelstelling zijn daarom als risico opgenomen in de risicoparagraaf.
Alleenverdienersproblematiek	Zeergroot (90%)	1.000.000	900.000	
Serviceteam externe bewindvoering	Gemiddeld (50%)	125.000	62.500	In 2025 start het serviceteam externe bewindvoering. De verwachte besparing voor 2025 bedraagt 5%, maar er is uitgegaan van een extra besparing van 6,25% (€ 125.000) om het serviceteam budgetneutraal te laten opereren. Het risico bedraagt de extra besparing.
Nieuw contract met vervoerders Wmo collectief vervoer	p.m.			Per 1 augustus 2025 gaat Stroomlijn een nieuw contract aan met de vervoerders voor collectief vervoer. De financiële effecten zijn nog onduidelijk.
Uitstaande geldlening Confed	Matig (25%)	1.132.000	283.000	Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 1 januari 2025 groot € 1.132.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, afgegeven borgstelling zal dit risico beperken.
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	378.000	94.500	Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt gewerkt met bekende (verwachte & exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende Cao afspraken waar van toepassing. Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de meest recente mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing heeft dus direct effect op de hier gepresenteerde (meerjaren-) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 300.000 en op overig personeel een effect van € 78.000.
Gevolgen afwijking van blijfkans berekening Wsw	p.m.			Bij de invoering van de Participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijfkansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuarieel model waar vanuit het Rijk werkt, kan (grote) afwijkingen hebben het geen kan leiden tot (aanzienlijke) tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.			Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van het onderdeel Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaalt. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze voorjaarsbrief zijn de meest recente budgetten verwerkt, septembercirculaire 2024 als wel een verwachte LPO op de SW subsidie).

DW Kamerlingh Onnesweg 1	p.m.			Het in eigendom zijnde pand van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
Huisvesting	Matig (25%)	300.000	75.000	Het pand 'De Hellingen' is gehuurd tot eind 2026. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. De verwachting is overigens dat in 2025 geen grote investeringen of extra onderhoudskosten meer voor het pand aan de Hellingen worden gedaan.
Vangnetregeling	Gemiddeld (50%)	500.000	250.000	Op basis van de nu bekende informatie wordt voor het jaar 2024 een aanvraag gedaan voor een vangnetuitkering van € 0,5 miljoen. Deze is in de prognose 2025 meegenomen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering is op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2025 bekend.
Totaal			3.240.000	

Onderstaande risico's zijn afgevoerd.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief van toepassing is	Klein (10%)	3.000.000	300.000	Het kabinet heeft besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Het kabinet gaat er van uit dat de gemeenten hierdoor per saldo minder zullen uitgeven voor de wmo voorzieningen. Vooruitlopend op de wetgeving die hierbij nodig is heeft het kabinet al wel de algemene uitkering uit het gemeentefonds neerwaarts bijgesteld. Voor de Drechtstedengemeenten betekent dit een lagere uitkering uit het Gemeentefonds van circa 3 miljoen euro. Het Algemeen Bestuur heeft, op verzoek van de Drechtstedengemeenten op 11 juli 2024 besloten om de Begroting 2025-2028 te wijzigen, vanaf jaarschijf 2026, door de raming voor de Eigen Bijdragen WMO en daarmee de bijdrage per Drechtstedengemeente te corrigeren met het bedrag van de korting op de Algemene uitkering die de gemeenten verwachten met ingang van 2026. De verwerkingswijze via de Huishoudelijke Ondersteuning is conform het BBV. Hiermee zijn de baten Eigen Bijdragen verhoogd en de baten van gemeentelijke bijdragen met circa € 3 miljoen per jaar verlaagd vanaf 2026. Het risico is dat de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage niet doorgaat of wordt opgeschoven. De verwachting is dat dan de verlaging van de Algemene uitkering ook financieel wordt teruggedraaid. Tevens is een risico dat de netto besparing vanaf 2026 niet overeenkomt met het bedrag dat wordt uitgenomen uit de algemene uitkering. Daarnaast is nog niet bekend welke administratieve lasten de invoering met zich zal meebrengen, en deze lasten zijn niet begroot.
Totaal			300.000	

6.3 DVO's

De GR Sociaal voert onderstaande DVO's uit. De programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wél onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, en de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Leefgelden en Eigen bijdrage	
Doel	- Uitkeren van leefgelden aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO). - Incasseren van eigen bijdragen bij ontheemden uit de Oekraïne, die in Gemeentelijke opvang (GOO) zijn opgevangen en inkomsten hebben.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van de Regeling Opvang Oekraïners.	
Programmageld	Op basis van het verstrekte Leefgeld in Q4 2024 is de verwachting dat er € 1.600.000 aan Leefgeld verstrekt wordt in 2025.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 138.000 € 868.000 € 170.000 € 24.000 € 62.000 € 194.000 € 144.000
Eigen bijdrage	De verwachting is dat er € 122.000 aan eigen bijdrage geïnd gaat worden.	
Eigen bijdrage per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 12.000 € 60.000 € 6.000 € 18.000 € 4.000 € 9.000 € 13.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten begroot op € 200.000 (verantwoord onder Apparaatskosten DVO's)	
Overig	Het verstrekte Leefgeld wordt achteraf (per kwartaal) in rekening gebracht bij de gemeenten. De geïnde eigen bijdrage wordt achteraf (per kwartaal) aan de gemeente overgemaakt.	

DVO	Inburgering	
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar	
Programmageld	totaal 2025 € 2.423.000 (SPUK Wet inburgering 2021 t.b.v. taalroutes, tolken en MAP).	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 167.000 € 992.000 € 153.000 € 258.000 € 265.000 € 213.000 € 375.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO wordt 20,9 fte ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 worden de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 2.425.130).	
Overig	Vanaf 2024 wordt de reserveringsregeling van de SPUK Wet inburgering 2021 niet meer gepresenteerd op de balans van de GR Sociaal. Het overschot per gemeente wordt jaarlijks met de gemeente afgerekend. E.e.a. conform de uitvoering van de DVO. Ten tijde van de opstelling van de Voorjaarsbrief 2025 zijn nog niet alle DVO's 2024/2025 getekend.	

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire	
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.	
Programmageld	Op basis van het verstrekte incidentele uitkeringen 2024 is de verwachting dat er in 2025 € 600.000 wordt uitgekeerd.	
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 6,1 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de begrote apparaatskosten € 710.000	
Overig	N.v.t.	

DVO	Beschermd Wonen en Opvang	
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.	
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Programmageld	In 2025 is € 20.550.000 voor Beschermd Wonen en € 8.500.000 voor Opvang.	
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht	€ 29.050.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 13.51 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 1.670.582).	
Overig	n.v.t.	

6.4 BEGROTINGSSUBSIDIES

In deze bijlage zijn de subsidies opgenomen, die worden verstrekt op basis van de begroting. Dit is één van de juridische grondslagen voor het verstrekken van een subsidie. Er is opgenomen welke organisatie het betreft en welk (maximaal) subsidiebedrag erbij hoort.

De GR Sociaal heeft op dit moment twee begrotingssubsidies. Die worden hieronder benoemd.

- Stichting Regionale Adviesraad Sociaal Drechtsteden. Het begrote subsidiebedrag voor 2025 is € 62.000.
- Stichting Urgente Noden (exclusief sociaal leenfonds). Het begrote subsidiebedrag voor 2025 is € 98.300.

7 ONTWIKKELING BEDRIJFSVOERING

Dit overzicht betreft de stand van de formatie en bezetting op 31 december 2024 en 1 maart 2025. Voor 2025 zijn diverse afspraken gemaakt en besluiten genomen. Het betreft met name invulling van DVO's en effectuering van eerdere afspraken op de formatie voor 2025 en verder (denk aan het instellen serviceteam bewindvoering en de consulent sociaal domein). Hierdoor is de formatie licht gestegen. Verder hebben er deels verschuivingen tussen andere afdelingen en opgaven plaatsgevonden.

Daarnaast is de bezetting toegenomen. Het is de verwachting dat, mede hierdoor, de apparaatskosten in 2025 efficiënter benut worden en het eindsaldo lager zal zijn dan in 2024 mits de bezetting stabiel blijft of stijgt gedurende het jaar.

Peildatum 31-12-2024

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	164,75	144,49	20,26
Ontwikkelen naar werk	112,03	107,74	4,29
Zorgen voor ondersteuning	82,65	81,84	0,81
Bedrijfsvoering	65,37	59,29	6,08
Dienstverlening	50,58	49,41	1,17
Directie, Control & Strategie	20,90	19,17	1,73
Totaal	496,28	461,94	34,34

Peildatum 01-03-2025

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	168,75	151,60	17,15
Ontwikkelen naar werk	116,07	124,31	-8,24
Zorgen voor ondersteuning	83,05	86,49	-3,44
Bedrijfsvoering	65,37	59,12	6,25
Dienstverlening	49,72	49,69	0,03
Directie, Control & Strategie	20,90	18,06	2,84
Totaal	503,86	489,27	14,59

Mutaties formatie	496,28
DVO Inburgering	4,00
Afdelingshoofd OnW	1,00
Serviceteam bewindvoering	2,00
DVO beschermd wonen	0,40
Besparing DV mbt automatisering	-0,86
Consulent Sociaal Domein	1,04
Stand voorjaarsbrief	503,86

Daarnaast is een onderscheid gemaakt tussen reguliere formatie en formatie wat gedekt wordt uit DVO's.

Formatie totaal	503,86
DVO beschermd wonen	12,91
DVO inburgering	20,90
DVO adviseur geldzaken en dienstverlening	1,71
Formatie regulier	468,34

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begroting 2024 en de realisatie 2024, afgezet tegen de voorjaarsbrief 2025. Gezien de stijging in formatie wordt de begroting 2025 verhoogd met aanvullende personeelsbudgetten om de toename te dekken. Daarnaast is, op basis van de septembercirculaire 2024, een loonindex van 4,8% toegepast voor 2025. Voor de materiële budgetten is gerekend met een prijsindex van 2,7%.

Opgave	Begroting 2024	Rekening 2024	Begroting 2025
Bedrijfsvoering	7.119.892	6.530.946	7.269.628
Bestaanszekerheid versterken	14.572.469	13.746.678	15.797.007
Dienstverlening	4.606.104	4.231.999	4.724.778
Directie, Control & Strategie	2.665.384	2.400.810	2.814.133
Ontwikkelen naar werk	11.058.074	10.076.157	12.061.614
Zorg voor ondersteuning	7.736.480	7.613.776	8.003.467
Materiële budgetten	15.762.070	15.595.567	16.380.086
Eindtotaal	63.520.473	60.195.934	67.050.713

Materiële budgetten	Begroting 2024	Rekening 2024	Begroting 2025
Afdracht servicegemeente	7.443.201	7.196.792	7.640.942
Automatisering	1.986.259	1.663.809	2.501.315
Budgetten algemeen / bedrijfsvoering	2.679.116	3.206.939	2.848.840
Centrale Opleidingsbudget	622.345	537.655	636.260
Cliëntenparticipatie	156.000	62.169	160.240
Huisvesting	1.304.741	1.357.292	1.141.201
Lease auto's	33.100	64.338	33.970
Ondernemingsraad GRS	35.100	17.749	36.060
Uitvoeringskosten	1.502.208	1.488.823	1.381.258
Eindtotaal	15.762.070	15.595.567	16.380.086

Jaarstukken 2024

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
JAARVERSLAG	5
1 SAMENVATTING EN BESTEMMING RESULTAAT	5
2 PROGRAMMAVERANTWOORDING	14
2.1 DIENSTVERLENING	14
2.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN	17
2.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK	24
2.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING	33
2.5 BEDRIJFSVOERING	39
3 PARAGRAFEN	43
3.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	43
3.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	48
3.3 FINANCIERING	48
3.4 BEDRIJFSVOERING	53
3.5 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF	57
3.6 VERBONDEN PARTIJEN	58
4 JAARREKENING	65
4.1 BALANS EN TOELICHTING	65
4.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING	76
4.3 DVO'S BUITEN DE EXPLOITATIE	77
4.4 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	80
4.5 INVESTERINGSKREDIETEN	80
4.6 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	81
4.7 WET NORMERING TOPINKOMENS	82
4.8 SISA	85
4.9 BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	88
5 OVERIGE GEGEVENS	89
6 BIJLAGEN	90
Bijlage 1 Bijdragen gemeenten	90
Bijlage 2 Afrekening overgedragen regelingen	93
Bijlage 3 Verdeelsleutels 2024	111

VOORWOORD

Terugblik

Het jaar 2024 was het eerste volledige jaar waarin het werken vanuit maatschappelijke opgaven conform de visie sociaal domein tot uitvoering kwam. Vanuit de drie inhoudelijke opgaven: bestaanszekerheid versterken, ontwikkelen naar werk en zorgen voor ondersteuning is ingezet op het bestendigen van de visie en zodoende de inzet op een volwaardig en zelfstandig bestaan voor de inwoners van de Drechtsteden. Het leggen van een fundament en versteviging van de basis waren in 2024 dé uitgangspunten.

Er is ingezet op de herontwikkeling, vereenvoudiging en uitbreiding van de dienstverlening waar de overige twee ondersteunende opgaven dienstverlening en bedrijfsvoering een belangrijke bijdrage aan hebben geleverd. De focus kwam daarmee weer steviger op de core-business van de GR Sociaal te liggen namelijk de inhoud: het bieden van ondersteuning en dienstverlening aan de inwoner. Centraal stond hierbij integraliteit en gemeentegericht werken maar ook overheidsbrede samenwerking én maatwerk. Er is een start gemaakt met inzet op versterking van elkaars krachten en kennis op lokaal-regionaal niveau maar ook met landelijke partners en binnen de interne organisatie. Mooie voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van het SamenWerkplein, pro-actieve dienstverlening in de vorm van de bestaanszekerheidscheck etc. Deze ontwikkelingen hebben hun vruchten afgeworpen in het bereiken van kwetsbare inwoners en het verstevigen van de samenwerking hetgeen terug te zien is in de toename van het bereik.

Een toekomstbestendig sociaal domein

2024 was het echter ook het jaar van bezinning op een toekomstbestendig sociaal domein. Met het ravijnjaar 2026 in zicht stonden en staan we samen met gemeenten voor grote uitdagingen. Specifiek voor de GR Sociaal zijn dit o.a. de onder druk staande arbeidsmarkt, de bestaanszekerheid van inwoners, de groei van de zorgvraag en uiteraard de druk op de gemeentelijke financiën. Vanuit de GR Sociaal is middels de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein" (mee)gewerkt aan ombuigingen door het in kaart brengen van de mogelijkheden die bijdragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal domein. Echter wel rekening houdende met het feit dat ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die dat nodig hebben. Hierbij zijn mogelijkheden inzichtelijk gemaakt en zijn een aantal interventies en acties in gang gezet die in het komende jaar doorlopen, zoals o.a. het herontwerpen van de uitvoeringsprocessen om zodoende de ondersteuning en dienstverlening effectiever en efficiënter in te richten en het opzetten van nieuwe werkwijzen zoals het serviceteam bewindvoering.

Nieuw realisme

De ontwikkelingen van 2024 en de komende ontwikkelingen in 2025 op o.a. wetgevingsgebied, capaciteit & middelen in combinatie met een veranderende doelgroep, vragen echter ook om nieuw realisme.

Zoals eerder aangegeven neemt het bereik toe waarbij er tevens sprake is van een verschuiving van doelgroep. Waar bij de opgave bestaanszekerheid versterken met name bijstandsgerechtigden meer bereikt worden betreft dit bij de opgaven ontwikkelen naar werk in meerdere mate de doelgroep niet uitkeringsgerechtigden. Hetgeen vraagstukken oplevert m.b.t. de positionering en taken van gemeenten in algemene zin. Voor wat betreft de opgave zorgen voor ondersteuning is er sprake van een toenemende zorgvraag hetgeen in combinatie met een tekort aan personeel in de zorg én toenemende vergrijzing een groot vraagstuk is voor de toekomst.

Daarnaast is er sprake van een nieuwe politieke wind door de komst van het nieuwe kabinet in 2024. Hierdoor is het landschap rondom de taken van de GR Sociaal volop in ontwikkeling met wetsvoorstellen en ontwikkelingen als Participatiewet in balans, Pro-actieve dienstverlening SZW, Vervanging abonnementstarief Wmo etc. Tegelijkertijd richt de aandacht van het kabinet zich ook op de gemeentelijke dienstverlening waaronder de basisdienstverlening schuldhelpverlening en is er aandacht voor de verschillen in het gemeentelijk armoedebeleid en regelingen. Voor wat betreft de lokaal - regionale context zorgt de huidige governance structuur i.c.m. de beleidskeuzes maar ook de hoeveelheid aan initiatieven, pilots en projecten voor een toenemende druk op beleid en uitvoering, en daarmee op efficiëntie en effectiviteit.

Er kan voorzichtig gesteld worden dat de afgelopen en komende ontwikkelingen vragen om nieuw realisme en het maken van scherpere keuzes. Zoals eerder aangegeven staat de ondersteuning en

continuering van dienstverlening aan inwoners centraal hetgeen één op één verbonden is met de bedrijfszekerheid en uitvoerbaarheid. Om zorg te dragen voor een sterke basis en uitvoerbare dienstverlening aan inwoners zetten we het komende jaar dan ook in op het aanbrengen van focus waarbij de bedrijfszekerheid voorop staat. Een belangrijke stap om ook in de komende roerige tijden van het ravijn in combinatie met veranderende wetgeving én krapte op de arbeidsmarkt de dienstverlening aan inwoners onverminderd door te laten kunnen gaan.

JAARVERSLAG

1 SAMENVATTING EN BESTEMMING RESULTAAT

Algemeen

De jaarstukken 2024 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoerde beleid en het financiële resultaat per programmaonderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GR Sociaal). De belangrijkste afwijkingen, ten opzichte van de actuele begroting 2024 (dat is de primaire begroting inclusief alle begrotingswijzigingen in 2024, onder andere via de voorjaarsbrief) en de prognoses die al in de Najaarsbrief 2024 waren afgegeven, worden verklaard.

Per opgave zien we samenvattend de volgende ontwikkelingen en resultaten in 2024.

1.1 SAMENVATTING

Beleidsinhoudelijke samenvatting

Dienstverlening

In 2024 is lokale dienstverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden verder uitgebreid. Er is een nauwere samenwerking met Wijkteams en ketenpartners gerealiseerd welke heeft geresulteerd in snellere en gerichtere hulp aan inwoners. Projecten zoals de samenwerking met Trivire en Dordrecht Sociaal bij herhuisvesting versterken de bestaanszekerheid van inwoners. Intensievere samenwerking met Zwijndrecht Werkt helpt inwoners sneller richting werk en participatie. Consulanten sluiten vaker aan bij Wijkteams om lichte ondersteuningsvragen gezamenlijk op te pakken.

Het regionale aanbod van dienstverleners op het SamenWerkplein is uitgebreid met DUO en de SVB. De aansluiting bij het landelijke overheidsbrede loket verbetert de toegang tot overheidsinstanties. Het succes van dit concept heeft geleid tot landelijke interesse in het SamenWerkplein als model voor integrale dienstverlening.

Het uitvoeringsapparaat is getraind in stress sensitieve dienstverlening en interne trainers zijn opgeleid. Dit heeft er mede toe bijgedragen dat 82% van de klantvragen in één keer correct worden afgehandeld. Klanttevredenheid blijft stabiel (7,8), met uitschieters voor bijstandsaanvragen (8,3) en het informatie en adviespunt op het SamenWerkplein (8,2). Aantal klachten en bezwaarschriften is gedaald, maar WMO-bezwaren zijn toegenomen. Privacy- en AVG-processen zijn verbeterd, met minder datalekken en positieve auditresultaten.

Medewerkers zijn getraind in projectmatig en LEAN-werken om efficiënter te opereren. Het klantcontactcentrum (KCC) wordt geprofessionaliseerd en maakt gebruik van nieuwe technologie. Een nieuw hoofdproces met verschillende dienstverleningsroutes is ontwikkeld, waarbij het hoofdstuk 'Kennismaking' inwoners beter naar de juiste hulp leidt.

Bestaanszekerheid versterken

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet in het versterken van bestaanszekerheid, onder andere met verbeteringen in de schuldhulpverlening en het gebruik van minimaregelingen. Hierbij bieden we niet alleen directe hulp bij financiële problemen, maar werken we ook aan duurzame stabiliteit en perspectief van inwoners.

Hoewel het bijstandsbestand tegen de verwachting in is gestegen, zien we tegelijkertijd dat meer inwoners onze minimaregelingen weten te vinden. Zo was er in 2024 een toename van het gebruik van de bijzondere bijstand, het persoonlijk minimabudget en de gemeentepolis. Het succes van de bestaanszekerheidsgesprekken heeft bijgedragen aan deze toename. Andere belangrijke verbeteringen in de ondersteuning aan inwoners met bestaanszekerheidsvraagstukken zijn het optimaliseren van processen en het verminderen van het aantal schakels. Ook is de invoering van de garanti knop een mooie ontwikkeling. Deze garanti knop maakt het namelijk eenvoudiger voor inwoners om binnen zes maanden na uitstroom opnieuw een uitkering aan te vragen, waardoor de onzekerheid en administratieve afnemen.

Daarnaast is de samenwerking in de bestaanszekerheidsketen verder versterkt, onder andere door de structurele aanwezigheid van partners als de Belastingdienst en het UWV op SamenWerkplein, waardoor inwoners direct bij de juiste ondersteuning terecht kunnen.

Ontwikkelen naar werk

Vanaf 2023 vinden, o.a. als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt, aanzienlijke verschuivingen plaats binnen het bijstandbestand. De afstand tot de arbeidsmarkt van de inwoners en de duur van het verblijf in de uitkeringssituatie nemen toe. Binnen het bestand nemen daarbij doelgroepen als ouderen, statushouders en jongeren toe.

Om aansluiting te houden met de veranderende behoeften van inwoners zijn binnen het aanbod van de GR Sociaal veel nieuwe initiatieven genomen, waarbij rekening gehouden wordt met de voorgenomen wijzigingen in de Participatiewet. Daarbij wordt uitgegaan van een bredere benadering, waarbij de aanpak gericht wordt op meerdere levensdomeinen (gezondheid, sociale netwerken en vaardigheden) in plaats van alleen werk en inkomen. Deze initiatieven worden veelal vormgegeven in nauwe samenwerking tussen de SDD en Drechtwerk en zijn langduriger en intensiever van aard.

In toenemende mate is bij de ondersteuning ook een bredere inzet nodig vanuit het sociaal domein (WMO, Jeugdwet, maatschappelijke participatie en welzijnswerk). Met de combinatie van gemeentegerichte teams, diverse wijkaanpakken en lokale organisaties worden stappen gemaakt in het ontwikkelen van een sluitende aanpak tussen lokaal en regionaal aanbod. Met het operationeel worden van het Werkcentrum Drechtsteden (WC-D) is ook aangesloten op de regionale arbeidsmarktinfrastucturen. Met zowel WC-D als het gebiedsgerichte werken zien wij een vraag ontstaan van inwoners van buiten het bestand (UWV-klanten, inwoners zonder uitkering en werkenden). De inzet vanuit de GR Sociaal heeft hierbij een preventief karakter om toekomstige instroom in het bestand te voorkomen.

Zorgen voor ondersteuning

In 2024 steeg het aantal behandelde Wmo-meldingen (11.386) en actieve indicaties (37.880) licht, net als het aantal gebruikers van maatwerkvoorzieningen. Huishoudelijke ondersteuning, vervoer en begeleiding/dagbesteding waren hierin de grootste groepen, waarbij een aanzienlijk deel van de unieke Wmo-gebruikers meerdere indicaties had. Vooral de zwaardere categorieën op begeleiding groeide, terwijl dagbesteding juist iets afnam, met grote verschillen daarin tussen de gemeenten.

De eerdere achterstanden in afhandeling van meldingen en aanvragen zijn fors teruggedrongen en hoewel de ambitie om 5% van de aanmeldingen via voorliggende voorzieningen af te handelen niet volledig is behaald, werden meer ondersteuningsvragen al in het voorveld opgepakt door gezamenlijk naar ondersteuningsvragen te kijken. Dit werd vooral zichtbaar bij lichte individuele begeleiding.

In 2024 startte Powerful Ageing als pilot binnen Herstelgerichte Ondersteuning, gericht op het verlengen van zelfstandig wonen en het verminderen van Wmo-aanvragen. De pilot wordt uitgevoerd in 6 Drechtstedengemeenten en kwam in de 2^e helft van 2024 goed op gang. Inmiddels zijn er in twee gemeenteraden moties aangenomen met de oproep om deze pilot te stoppen en vroegtijdig te evalueren. Het Algemeen Bestuur zal hierover met elkaar in gesprek gaan. Dit staat eind maart op de planning.

Verder werkten we aan een betere samenwerking binnen het sociaal domein met betrekking tot toegang tot ondersteuning en samenwerking op toezicht, inkoop en jeugdbeleid. Landelijk is de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage uitgesteld tot 2027 en liep het Wmo-houdbaarheidsonderzoek nog door met naar verwachting beleidsvoorstellen daarop in de zomer van 2025. Met de indiening van het Integraal Transformatieplan Waardenland zijn eerste stappen gezet richting transformatie van het sociaal domein, waarbij de impact op gemeentelijke taken en financiering een aandachtspunt blijft.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering richt zich op controle en transparantie in het gebruik van middelen en de behaalde publieke waarde. Dit omvat zowel uitvoerend als ondersteunend personeel, evenals budgetten voor opleidingen, ICT, servicekosten en treasury. In 2024 lagen de grootste uitdagingen en behaalde resultaten op de volgende gebieden:

1. **Personeel:** Ondanks uitdagingen bij het invullen van uitvoerende functies, zijn ruim 15 nieuwe medewerkers ingestroomd. Dit vraagt veel energie om medewerkers weer in positie te brengen. Coördinatoren en beleidsmedewerkers zijn moeilijk te werven en hebben we daar nog vacatures. Verzuim en doorstroom cijfers lopen op de landelijke gemiddelden.
2. **ICT en samenwerking:** De afronding van ICT Beweegt in Q2 vergde aanzienlijke investeringen en extra inzet. In Q3 en Q4 werd gewerkt aan een betere samenwerking met SGD en KPN om performance issues te managen. Gemeente-dashboards en dashboards voor Ondersteuning naar Zorg en Bestaanszekerheid zijn opgeleverd, en alle opgaven beschikken over operationele sturingsinformatie via de rapportagetool Cognos. De vervanging van het dataplatform binnen de Drechtsteden is gestart, met periodiek overleg tussen gemeenten over de performance van de GR Sociaal. ook is er gestart naar de inrichting van de ICT binnen de GR Sociaal, in 2025 wordt het rapport opgeleverd.
3. **Procesoptimalisatie:** Het programma Samen Verbeteren richt zich op efficiëntere processen en een betere klant- en werknemersreis, met als doel het verminderen van administratieve lasten. Binnen alle geledingen hebben de medewerkers zich ingezet om van dit project mogelijk te maken. We verwachten dat dit een bijdrage zal leveren aan de ombuigingen.

Financiële samenvatting

Het begrotingsjaar 2024 is gestart met een uitgangspuntennotitie. De uitgangspunten zijn verwerkt in de Begroting 2024. De Voorjaarsbrief 2024 is een moment waarbij aanpassingen van de oorspronkelijke begroting mogelijk zijn. In totaal zijn op de begroting 2024 vier begrotingswijzingen vastgesteld. In de Najaarsbrief zijn de verwachte afwijkingen ten opzichte van de 4e begrotingswijziging 2024 aangegeven en is een prognose afgegeven voor 2024. Dit heeft echter niet geleid tot een aanpassing van de begroting 2024.

Op basis van de Voorjaarsbrief 2024 zijn de bijdragen bij de gemeenten opgehaald. Dat houdt in dat de gemeentelijke bijdragen niet zijn aangepast bij de 4e begrotingswijziging 2024 en de Najaarsbrief. De extra benodigde bijdragen van c.q. de te veel opgehaalde bijdragen bij de gemeenten uit de prognose bij de Najaarsbrief zijn niet verrekend met de gemeenten.

Bovenstaande betekent nu dat de afrekening met de gemeenten voor de jaarrekening 2024 tegen de gemeentelijke bijdragen uit de Voorjaarsbrief 2024 worden afgezet. Wel is er gebruik gemaakt van de Najaarsbrief bij de analyse van de resultaten.

Hieronder treft een overzicht van de ontwikkeling van de begroting 2024:

Begroting 2024	Begroting 2024
Lasten	
Primaire begroting 2024	323.489
1e Begrotingswijz. 2024 Apparaatskosten en Wmo Zwijndrecht 14-09-2023	-900
Voorjaarsbrief 2024 d.d. 11-07-2024	19.910
3e Begrotingswijziging 2024 DVO Beschermd Wonen d.d.11-07-2024	141
4e Begrotingswijziging 2024 Minimabeleid d.d. 26-09-2024	-463
Totaal lasten Begroting na wijzigingen	342.177

Begroting 2024	Begroting 2024
Baten	
Primaire begroting 2024	323.489
1e Begrotingswijziging 2024 Apparaatslasten en Wmo Zwijndrecht	-900
Voorjaarsbrief 2024	19.910
3e Begrotingswijziging 2024 DVO Beschermd Wonen	141
4e Begrotingswijziging 2024 Minimabeleid	-463
Totaal baten Begroting na wijzigingen	342.177

Bij de GR Sociaal is er sprake van resultaatbepaling (DR 4 december 2018). Dat houdt in dat de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRS opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

Ten opzichte van de prognose van de najaarsbrief van 2024 blijft er een nog te verrekenen bedrag over van afgerond € 3,1 miljoen.

Verder dient te worden aangegeven dat de eindafrekeningen in het kader van de WMO nog niet zijn opgenomen in onderstaande staten.

In onderstaande tabel zijn de cijfers per opgave gepresenteerd die uiteindelijk verrekend worden met de deelnemende gemeenten.

Opgaven	Begroting 2024			Jaarrekening 2024			Afwijking jaarrekening t.o.v begroting			Financieel effect gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Bestaanszekerheid versterken	135.472	135.472	0	140.324	135.064	0	-4852	-408	-5.260	-5.260
Inkomensondersteuning	124.382	124.382	0	128.308	123.400	-4.908	-3.926	-982	-4.908	-4.908
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.147	2.147	0	2.114	2.147	33	33	0	33	33
Minimabeleid	8.943	8.943	0	9.902	9.517	-385	-959	574	-385	-385
Ontwikkelen naar werk	56.925	57.781	856	56461	56.771	310	464	-1.010	-546	-546
Statushouders	0	270	270	0	270	270	0	0	0	-
Participatie	8.838	9.674	836	7.082	8.391	1.309	1.756	-1.283	473	473
Drechtwerk	48.087	47.837	-250	49.379	48.110	-1.269	-1.292	273	-1.019	-1.019
Zorgen voor ondersteuning	82.841	82.841	0	82924	83.011	87	-83	170	87	87
Hulpmiddelen	5.960	5.960	0	5.452	5.960	508	508	0	508	508
Vervoer	11.074	11.074	0	11.043	11.056	13	31	-18	13	13
Huishoudelijke ondersteuning	30.678	30.678	0	32.036	30.866	-1170	-1.358	188	-1.170	-1.170
Begeleiding en kortdurend verblijf	35.129	35.129	0	34.393	35.129	736	736	0	736	736
Bedrijfsvoering	66.938	65.832	-1.106	63122	65.340	2.218	3816	-492	3.324	3.060
Apparaatskosten	62.418	61.312	-1.106	58.443	60.661	2.218	3.975	-651	3.324	2.624
Apparaatskosten DVO's	4.305	4.305	0	4.684	4.684	-	-379	379	0	-379
Treasury	215	215	0	-5	-5	-	220	-220	0	815
Programmareserves	0	250	250	0	250	250	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	250	250	0	250	250	0	0	0	0
Totaal	342.176	342.176	0	342.831	340.436	2.865	-655	-1.740	-2.395	-2.659

Een aantal opmerkingen hierover:

1. Drechtwerk is in dit overzicht als één geheel getoond, inclusief bedrijfsvoeringskosten, treasury en overhead. Dit is apart zichtbaar gemaakt. Daarvoor is bewust gekozen, omdat Hardinxveld-Giessendam niet in Drechtwerk participeert. Zo kunnen we het onderscheid inzichtelijk blijven maken tussen bedrijfsvoering SDD en DW. Conform de afspraken met de gemeenten is de SW subsidie die gemeenten ontvangen 1 op 1 als baten verwerkt in deze jaarrekening.

2. De getoonde lasten en baten bij de Opgave Bedrijfsvoering zijn, zoals bij punt 3 al benoemd, exclusief Drechtwerk.
3. Per Opgave gelden verschillende geldstromen en dekkingsbronnen bij gemeenten. Dat betekent bijvoorbeeld dat een positief saldo bij Bedrijfsvoering niet wordt ingezet voor een negatieve afwijking bij uitkeringen.
4. De Drechtstedengemeenten stelden in 2023 € 21,8 miljoen beschikbaar voor de Energietoeslag, waarvan € 18,9 miljoen is uitgekeerd aan 13.124 inwoners. Het resterende bedrag van € 2,86 miljoen is in 2024 afgerekend met de gemeenten.

Opgaven	Begroting			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	135.472	135.472	0	140.710	140.710	0	140.324	140.324	0	-386	-386	0
Inkomensondersteuning	124.382	124.382	0	128.474	128.474	0	128.308	128.308	0	-166	-166	0
Maatwerkvoorziening	2.147	2.147	0	2.147	2.147	0	2.114	2.114	0	-33	-33	0
Inkomenssteun C.Z.G. Minimabeleid	8.943	8.943	0	10.089	10.089	0	9.902	9.902	0	-187	-187	0
Ontwikkelen naar werk	56.925	57.781	856	57.460	58.316	856	57.453	58.309	856	-8	-8	0
Statushouders	0	270	270	0	270	270	0	270	270	0	0	0
Participatie	8.838	9.674	836	8.838	9.674	836	8.074	8.910	836	-764	-764	0
Inburgering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	48.087	47.837	-250	48.622	48.372	-250	49.379	49.129	-250	757	757	0
Zorgen voor ondersteuning	82.841	82.841	0	83.095	83.095	0	82.926	82.926	0	-169	-169	0
Hulpmiddelen	5.960	5.960	0	5.960	5.960	0	5.454	5.454	0	-506	-506	0
Vervoer	11.074	11.074	0	11.194	11.194	0	11.043	11.043	0	-151	-151	0
Huishoudelijke ondersteuning	30.678	30.678	0	31.852	31.852	0	32.036	32.036	0	184	184	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	35.129	35.129	0	34.089	34.089	0	34.393	34.393	0	304	304	0
Bedrijfsvoering	66.938	65.832	-1.106	66.938	65.832	-1.106	63.121	62.715	-406	-3.817	-	700
Apparaatskosten	62.418	61.312	-1.106	62.418	61.312	-1.106	58.443	58.037	-406	-3.975	-	700
Apparaatskosten DVO's	4.305	4.305	0	4.305	4.305	0	4.684	4.684	0	378	378	0
Treasury	215	215	0	215	215	0	-5	-5	0	-220	-220	0
Programmareserves	0	250	250	0	250	250	0	250	250	0	0	0
Mutaties reserves	0	250	250	0	250	250	0	250	250	0	0	0
Totaal	342.177	342.177	0	348.204	348.204	0	343.823	344.523	700	-4.381	-	700

Bedragen x € 1.000

Financiële samenvatting per opgave:

Resultaat Opgave Bestaanszekerheid versterken

Het programma Inkomensondersteuning laat ten opzichte van de najaarsbrief (laatste prognose) een stijging van het tekort zien van € 0,4 mln.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. de najaarsbrief betreffen:

Bij de najaarsbrief was een tekort geprognosticeerd van € 3,8 mln. Deze jaarrekening laat een tekort zien van € 4,2 miljoen. De voornaamste redenen van de stijging zijn:

- hoger gemiddeld aantal klanten (+ € 0,9 mln),
- lagere gemiddelde prijs die wordt veroorzaakt door (- € 1,3 mln),
- hogere LKS uitgaven (+ € 0,3 mln)
- actualisering van de voorziening dubieuze debiteuren (+ € 0,5 mln).

In totaal een stijging van het tekort met € 0,4 mln.

De jaarrekening laat ten opzichte van de najaarsbrief een stijging zien van de bijdrage met € 0,4 mln.

Bij de voorjaarsbrief 2024 bedroeg het geprognosticeerde tekort € 7,2 mln. Bij jaarrekening is dit tekort 2024 afgenomen tot € 4,2 mln.

Minimabeleid

Het programma Minimabeleid laat ten opzichte van de najaarsbrief (laatste prognose) een daling van het tekort zien van € 0,2 mln.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. de najaarsbrief betreffen:

De uitgaven voor het minimabeleid liggen € 1 miljoen hoger dan in de gewijzigde begroting.

De invoering van proactieve dienstverlening heeft geleid tot een toename in het gebruik van regelingen, wat resulteert in hogere uitgaven voor Bijzondere Bijstand en PMB. Daarnaast zijn de uitgaven gestegen door indexering en de aangepaste witgoedregeling, waarbij sinds maart 2023 witgoed kosteloos wordt verstrekt in plaats van via leenbijstand. Daarentegen zijn de uitgaven voor BB bewindvoering gedaald.

In de prognose van de najaarsbrief was € 0,5 mln gereserveerd voor de Alleenverdienersproblematiek, waarvoor in 2024 geen uitgaven zijn gedaan. Door administratieve en organisatorische belemmeringen zijn deze uitgaven voor de Alleenverdienersproblematiek in 2024 niet via de individuele bijzondere bijstand uitgekeerd. Gemeenten wordt geadviseerd het budget te reserveren voor 2025, zodat deze middelen met terugwerkende kracht kunnen worden uitgekeerd.

Energietoeslag

De Drechtstedengemeenten stelden in 2023 € 21,8 mln beschikbaar voor de Energietoeslag, waarvan € 18,9 mln is uitgekeerd aan 13.124 inwoners. Het resterende bedrag van € 2,86 mln is in 2024 afgerekend met de gemeenten.

Resultaat Opgave Ontwikkelen naar werk

Het resultaat van de opgave Ontwikkelen naar werk is in lijn met de Najaarsbrief 2024.

De opgave Ontwikkelen naar werk sluit het jaar 2024 af met een negatief resultaat van bijna € 0,55 mln. ten opzichte van de begroting 2024. Het nadeel is opgebouwd uit een overschot op Participatie van € 0,47 mln. veroorzaakt door minder geplaatste beschut werkers waar werkbegeleiding voor noodzakelijk is, een verhoging van de Rijksbijdrage IU Participatie onderdeel Wsw van € 0,49 mln. en een verhoogde gemeentelijke (verlies) bijdrage van € 0,53 mln. voor het onderdeel Drechtwerk. In het resultaat van Drechtwerk t.o.v. de vastgestelde begroting/voorjaarsbrief, van ruim € 0,5 mln., zit verwerkt het incidentele bedrag van € 0,4 mln. aangaande WW verplichtingen.

Resultaat Opgave Zorgen voor ondersteuning

De opgave Zorg voor Ondersteuning laat ten opzichte van de najaarsbrief (laatste prognose) een daling van het tekort zien van € 0,17 mln.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. de najaarsbrief per programma betreffen:

- Het overschot op hulpmiddelen bedraagt ca € 0,5 mln door minder grote woningaanpassingen
- Op vervoer is slechts een klein saldo te melden van € 13.000 positief
- Bij de huishoudelijke ondersteuning is ten opzichte van de najaarsnota een nadeel te melden van € 0,2 mln.
- Begeleiding en kortdurend verblijf laat een nadeel zien van € 0,3 mln ten opzichte van de najaarsbrief. De uitgaven van de Pgb's zijn hoger uitgevallen dan vooraf ingeschat.

Resultaat Opgave Bedrijfsvoering

De opgave Bedrijfsvoering sluit het jaar 2024 net als in 2023 af met een positief resultaat. Het voordeel wordt in belangrijke mate verklaard door openstaande vacatures, die in 2024 niet volledig ingevuld konden worden. Aan het begin van het jaar was het verschil tussen formatie en bezetting 46,95 fte. Dit verschil heeft ervoor gezorgd dat de beschikbare personeelsbudgetten niet optimaal benut konden worden. Gedurende het jaar is de bezetting geleidelijk gestegen, maar deze is niet volledig gelijk gekomen aan de formatie. Om de tekorten in de bezetting deels op te vangen, is er gebruikgemaakt van tijdelijke inhuur. Echter blijft het, gezien de huidige krappe arbeidsmarkt, een uitdaging om de bezetting volledig in te vullen zowel vast als tijdelijk.

Het behaalde resultaat op treasury van € 0,815 wordt afgerekend met de deelnemende gemeenten.

In onderstaande tabel is weergegeven wat het effect is voor de bijdragen van de gemeenten (exclusief het jaarresultaat).

Bijdragen gemeenten naar Opgaven	Najaarsbrief	Jaarrekening	Verschil
Bestaanszekerheid versterken	138.046	138.310	264
Inkomensondersteuning	126.359	126.755	395
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.147	2.114	-33
Minimabeleid	9.539	9.442	-98
Ontwikkelen naar werk	44.121	43.899	-223
Statushouders	270	270	0
Participatie	8.391	7.918	-473
Inburgering	0	0	0
Drechtwerk	35.460	35.710	250
Zorgen voor ondersteuning	79.989	79.855	-134
Hulpmiddelen	5.960	5.452	-508
Vervoer	10.769	10.661	-108
Huishoudelijke ondersteuning	29.171	29.348	177
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.089	34.393	304
Bedrijfsvoering	63.324	60.264	-3.061
Apparaatskosten	59.019	56.394	-2.625
Apparaatskosten DVO's	4.305	4.684	378
Treasury	0	-815	-815
Totaal	325.481	322.327	-3.153

Bedragen x € 1.000

1.2 MAATREGELEN EN OMBUIGINGEN

De financiële positie van gemeenten staat onder druk als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit zorgt ervoor dat gemeenten vanaf 2026 geen sluitende begroting meer kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'.

Om het tij te keren is in 2024 aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein.

Hiervoor zijn drie sporen voor geformuleerd;

1. Aanpassingen van de uitvoering en de bedrijfsvoering

In deze eerste lijn ligt de focus op het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering. In het eerste spoor is bijvoorbeeld door het Algemeen Bestuur een besluit genomen tot het instellen van een serviceteam bewindvoering dat in 2025 van start zal gaan. Ook is het project Samen Verbeteren gestart, waarin gekeken wordt naar procesherontwerp en robotisering.

2. Aanpassingen in het beleidsprogramma

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom. De GR Sociaal zal een coördinerende en adviserende rol spelen bij het voorbereiden van deze gemeentelijke beleidskeuzes en zal gemeenten die beleidskaders opnieuw aan gemeenteraden willen voorleggen begeleiden. Dit zal in 2025 nader vorm worden gegeven.

3. Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking

De maatregelen in spoor 3 gaan over kansen door op een andere manier samen te werken in het sociaal domein. De uitwerkingsopdrachten in dit spoor geven inzicht in meer duurzame oplossingen. Deze kunnen uiteraard wel effect hebben op de uitvoering (spoor 1) en het beleid (spoor 2). Het helder krijgen van welke keuzes dat zijn en welke effecten dat oplevert is onderdeel van de uitwerkingsopdrachten in spoor 3. Er zijn in 2024 drie uitwerkingsopdrachten gestart en deze zullen in 2025 worden afgerond.

Naast de Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein, waarin we op zoek zijn naar structurele ombuigingen, waren er in de begroting 2024 reeds een aantal maatregelen aangekondigd en de financiële consequenties hiervan verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van Powerful Ageing bij de Wmo, de inzet richting het lokale voorveld, maar ook de inzet op het werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, meer inzet op parttime werk, het laten uitstromen van statushouders en een pilot LKS. Indien aan de orde worden ombuigingen en maatregelen vermeld bij de betreffende opgaven.

1.3 VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Algemeen

Bij de Opgaven van de GR Sociaal is sprake van resultaatbepaling. Bij deze onderdelen worden de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, reeds in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. Er is dan geen te bestemmen resultaat meer. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRS opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

In bepaalde situaties kan het Algemeen Bestuur worden gevraagd een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling/ reservevorming. Niet-bestede budgetten kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan het Algemeen Bestuur kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

Resultaatbestemming voor Onderzoek naar sociaal en zakelijke integriteit

Begin december 2024 hebben de gemeenteraden van de Drechtsteden gemeenten een anonieme brief ontvangen. In de brief wordt door medewerkers een aantal misstanden binnen de organisatie gemeld. Het dagelijks bestuur van de GR Sociaal heeft hierop besloten een onderzoek te laten uitvoeren naar de sociale en zakelijke integriteit. Om dit onderzoek gedegen en zorgvuldig te laten verlopen, is o.a. een extern onderzoeksbureau ingeschakeld en een onafhankelijke procesbegeleider ingehuurd. Ook wordt beroep gedaan op specialistische expertise.

Op verzoek van het dagelijks bestuur wordt nu het voorstel gedaan om € 700.000 van het positieve resultaat over 2024 te bestemmen voor de dekking van bovengemelde kosten. Met het vormen van deze reserve worden de in 2025 lopende en voorspelbare kosten van het onderzoek gedekt. Als uit het onderzoek nadere maatregelen volgen zal dit bij de Najaarsbrief 2025 worden opgenomen.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de Opgaven én een uitgebreidere analyse per Opgave, verwijzen wij naar hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording'.

2 PROGRAMMAVERANTWOORDING

De Jaarstukken volgen de verplichte indeling vanuit de wetgeving (BBV). Aanpassingen worden normaliter in de volgende P&C cyclus meegenomen. In de begroting 2025 is de nieuwe Doelenboom opgenomen. In de Najaarsbrief 2024 zijn per opgave 3 hoofddoelen uit de doelenboom geïntroduceerd waarbij besloten is deze ook voor de Jaarstukken 2024 te gebruiken.

in de jaarstukken wordt gerapporteerd op basis van de 3-W vragen;

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

2.1 DIENSTVERLENING

Doelen

Nummer	Doelstelling
1.1	Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst
1.2	Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening
1.3	Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.

Wat hebben wij bereikt?

Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zakendoen met de Sociale Dienst

Gemeentegericht werken

In 2024 is verder geïnvesteerd op de ingeslagen weg om het lokale aanbod vanuit de Sociale Dienst Drechtsteden te vergroten. De basis hiervoor is gelegd tijdens de herinrichting van de organisatie, eind 2023. Er is nadrukkelijk gekozen voor een gemeentegerichte structuur binnen de inhoudelijke opgaven welke lokaal faciliteert. Met de invulling van deze vorm van dienstverlening aan de gemeenten en hun inwoners is begin 2024 een start gemaakt. Dit heeft erin geresulteerd dat er in nagenoeg elke gemeente een breder lokaal aanbod is gerealiseerd.

Binnen de Opgave Bestaanszekerheid werken de afdelingen nu gemeentegericht, wat zorgt voor een nauwere en structurele afstemming met de Wijkteams. Hierdoor kunnen inwoners sneller en gerichter ondersteund worden bij hulpvragen. Daarnaast zetten we ons samen met partners actief in om onze dienstverlening laagdrempelig en toegankelijk te maken. Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen Trivire, Dordrecht Sociaal en de Sociale Dienst Drechtsteden bij de herhuisvesting van inwoners uit Dordrecht. Dankzij deze samenwerking krijgen bewoners niet alleen praktische hulp bij hun verhuizing, maar ook ondersteuning op financieel en sociaal vlak. Zo bouwen we samen aan een stevige basis voor bestaanszekerheid.

Vanuit de Opgave Ontwikkelen naar Werk is de samenwerking met Zwijndrecht Werkt geïntensiveerd. Het leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt richt zich op het matchen van inwoners met participatieplekken en andere sociale voorzieningen in de gemeente. De samenwerking heeft ertoe geleid dat 156 inwoners die korter dan 2 jaar een uitkering ontvangen, groepsgewijs worden uitgenodigd in Zwijndrecht. Sinds november zijn de eerste bijeenkomsten gehouden. De bijeenkomsten zijn de start voor een individueel plan van aanpak met (ontwikkel)doelen. Tijdens het traject wordt de inwoner intensief begeleid door medewerkers van Zwijndrecht Werkt en de Sociale Dienst.

Ook consultants vanuit de Opgave Zorgen voor Ondersteuning sluiten steeds vaker aan bij de Wijkteams. Bijvoorbeeld in een aanmeldoverleg voor Individuele Begeleiding. Daar worden lichte ondersteuningsvragen besproken en gezamenlijk de afweging gemaakt over wie deze ondersteuningsvraag gaat oppakken (het Wijkteam of de Sociale Dienst). In goed overleg wordt

gekeken wat de lichtst passende oplossing is voor de inwoner. Dit aanmeldoverleg is er in Alblasserdam, Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam. Voor de andere gemeenten moet dit nog verder worden ontwikkeld.

Hoewel inwoners en ketenpartners positief tegenover genoemde ontwikkelingen staan, merken we in de praktijk dat we tegen een aantal drempels oplopen voor doorontwikkeling. Naast de reeds bekende knelpunten bij de doorontwikkeling van brede naar integrale dienstverlening (wetgeving, systemen, financiering en organisatieculturen) komen in toenemende mate huisvestingsvraagstukken aan de orde. In het komende jaar is het onze ambitie om met gemeenten en ketenpartners in gesprek te gaan over hoe we de knelpunten in de doorontwikkeling van een breed en integraal aanbod vanuit een meer holistisch perspectief kunnen bekijken en te komen tot een planmatige aanpak per gemeente.

SamenWerkplein

Naast het intensiveren van de lokale samenwerking is het regionale aanbod van dienstverleners aan de Spuiboulevard verder uitgebouwd. Ook DUO en het SVB zijn nu aanwezig op een aantal dagen in de week naast de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en het UWV. Verder zijn we onderdeel geworden van het landelijke overheidsbrede loket waarmee we op werkdagen toegang hebben tot de professionellijnen van genoemde instanties aangevuld met die van het IND, het CJIB, en het CAK. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat we het deel van het Werkplein waar deze dienstverlening wordt aangeboden hebben omgedoopt tot het SamenWerkplein welke landelijk de interesse heeft van meerdere gemeenten.

Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen

Stress sensitieve dienstverlening

In 2024 is nagenoeg het gehele uitvoeringsapparaat getraind op het gedachtegoed van stress sensitieve dienstverlening. Interne trainers zijn opgeleid zodat we vanaf 2025 zelf aan de slag kunnen met het borgen van deze manier van dienstverlening binnen onze organisatie en ons er continue op blijven verbeteren.

Klantsignalen

Ten aanzien van de doelstelling om 80% van de ontvangen vragen of verzoeken in één keer correct of te handelen scoren we met 82% boven de norm. Daar waar we kunnen verbeteren heeft dit vooral te maken met het geven van onduidelijke informatie over besluiten of het niet reageren op vragen. Daarbij valt op dat dit vooral een vraagstuk lijkt te zijn bij digitale dienstverlening in de vorm van e-mail.

De klanttevredenheid voor de gehele organisatie is met een cijfer van 7,8 in lijn met de beoordeling over de laatste vijf jaar. Positieve uitschieters zijn het proces over de aanvraag van een bijstandsuitkering (8,3) en de dienstverlening op het informatie en adviespunt op het SamenWerkplein (8,2).

Het aantal klachten is met 135 nagenoeg gelijk aan 2024 waarbij 57% gegrond was. Een groot deel van de gegronde klachten gaat over de manier van communicatie en/of het ontbreken daarvan, bijvoorbeeld het niet reageren op vragen of het niet nakomen van afspraken. Dit illustreert het belang van pro-activiteit, duidelijke uitleg en een empathische gesprekshouding.

Het aantal bezwaarschriften is met 353 fors gedaald ten opzichte van 2023 (449). Hoewel het totaal aantal bezwaarschriften al een aantal jaren daalt geldt dit niet voor de WMO, deze kent bijna een verdubbeling, hoewel op een kleine basis, van 22 naar 43 bezwaarschriften in 2024. Op dit moment is de reden van deze stijging nog niet bekend. De komende periode wordt dit nader onderzocht. Ook is een veel groter percentage van deze bezwaarschriften gegrond, 69% versus 39% op het totaal. Op het moment van schrijven wordt gewerkt aan een actieplan om hierop te handelen. Dat geldt ook voor de RBZ, hoewel het hier wederom om een relatief klein aantal absolute bezwaarschriften gaat is 89% ervan gegrond. Tot slot worden ongeveer 80% van de bezwaarschriften op tijd afgehandeld, onze ambitie is om in 2025 een grote stap te zetten om 100% van de bezwaarschriften tijdig af te handelen.

In 2024 zijn er 43 datalekken gemeld onder de AVG, dat is 22% minder versus 2023. Net als in 2023 betreft het vooral meldingen over het verwerken van poststukken die onbedoeld bij een verkeerde ontvanger terecht zijn komen. Onder de Wet politiegegevens zijn geen datalekken binnengekomen. Verder zijn er 12 verzoeken tot inzage ontvangen, 6 voor inzage persoonsgegevens en 6 voor het opvragen van een kopie van brieven of een inzage in een deel van het dossier. Van het aantal ontvangen klachten gingen er 4 over privacy gerelateerde zaken waarvan er twee gegrond bleken te zijn. De GR

Sociaal heeft drie buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst, wat betekent dat de organisatie moet voldoen aan Wet politiegegevens. Dit moet aangetoond worden middels een jaarlijks verplichte interne audit en vierjaarlijks verplichte externe audit. De interne audit is in 2024 met een positief resultaat afgerond.

Voor informatie rondom WOO verzoeken wordt verwezen naar de openbaarheidsparagraaf.

Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast

Planmatig en methodisch werken

Om goed geëquipeerd te zijn voor de veranderopgave waar we als organisatie voor staan is binnen de opgave dienstverlening geïnvesteerd in de trainingen projectmatige werken en LEAN basisprincipes. Dit heeft ons als opgave geholpen om een eenduidige planmatige methodische aanpak te hanteren bij verandervraagstukken. Met onze eigen projectagenda en de komst van het organisatie brede programma Samen Verbeteren hebben we in 2024 grote stappen gezet in het professionaliseren van onze handelwijze. Dit heeft significant bijgedragen aan het kunnen realiseren van en sturen op onze doelstellingen. Innovaties waar wij in 2024 mee zijn begonnen en in 2025 de vruchten van willen plukken zijn de professionalisering van ons KCC en het inrichten van de hoofdstukken van ons nieuwe hoofdproces met de focus op het hoofdstuk kennismaking.

Professionalisering van KCC

Er is geïnvesteerd in ons klantcontactcentrum (KCC) om de dienstverlening aan inwoners te kunnen verbeteren, kosten efficiënter te kunnen werken en gebruik te maken van de laatste technologische ontwikkelingen binnen de sector. De positieve effecten hiervan hopen we vanaf komend jaar te kunnen gaan realiseren nadat we de aangeschafte modules in gebruik kunnen nemen.

Hoofdstuk kennismaking als onderdeel van het nieuwe hoofdproces

Begin 2024 is er met behulp van een externe organisatie een nieuw hoofdproces uitgerekend waarin een aantal dienstverleningsroutes voor inwoners worden onderscheiden. Deze routes zijn afgestemd op de hulpvraag en de mate van ondersteuning die inwoners nodig hebben. Het hoofdstuk kennismaking heeft als doel om voor inwoners waar de hulpvraag en mate van ondersteuning nog onduidelijk zijn, dienstverlening in te richten om dit nader te onderzoeken zodat zij in een keer op de juiste plek in onze organisatie landen. Het ontwerp van dit hoofdstuk is nagenoeg afgerond, 2025 staat in het teken van implementatie en ingebruikname.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

- **Gemeentegericht werken:** Er zijn nieuwe dienstverlening overeenkomsten met gemeenten gesloten voor het leveren van informatie en advies diensten in de toegang en er is geïnvesteerd in de lokale inzet van specialisten in de tweede lijn. Enkele voorbeelden hiervan zijn hierboven al genoemd maar er zijn tal van dit soort initiatieven te noemen. Denk bijvoorbeeld ook aan de inzet op de bestuurlijke opdracht brede en integrale toegang of de start van het leerpraktijkcentrum in het Waterwiel.
- **Samenwerkplein:** Er zijn samenwerkingsverbanden aangegaan met nieuwe landelijke ketenpartners die lokaal aanwezig zijn en sinds einde van het jaar zijn wij onderdeel van het overheidsbrede loket. Ook hebben wij onze processen geprofessionaliseerd om snel op te kunnen schalen naar een uitbreiding van partners die fysiek aanwezig willen zijn op ons SamenWerkplein.
- **Stress sensitieve dienstverlening:** de uitvoeringsorganisatie is getraind en we zijn nu goed gepositioneerd om het gedachtegoed en de werkwijze van stress sensitieve dienstverlening binnen onze organisatie te borgen.
- **Vakmanschap:** we hebben geïnvesteerd in ons vakmanschap om eenduidig en methodisch projecten op te kunnen leveren binnen de gestelde tijdslijnen en de beschikbare begroting. Succesvolle voorbeelden hiervan zijn o.a. de oplevering van het SamenWerkplein en de nog lopende projecten op de professionalisering van ons KCC en het vormgeven van het kennismakingsproces.

Wat heeft het gekost?

De lasten van deze Opgave bestaan enkel uit personele kosten en zijn daarmee onderdeel van Bedrijfsvoering.

2.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN

Doelen

Nummer	Doelstelling
2.1	Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen
2.2	Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken
2.3	We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.

Wat hebben wij bereikt?

In 2024 stond het versterken van bestaanszekerheid landelijk hoog op de agenda en ook lokaal kreeg dit onderwerp veel aandacht. Binnen de opgave *Bestaanszekerheid Versterken* liggen we goed op koers en blijven we onze dienstverlening verbeteren. Mede dankzij een steeds succesvoller systeem van vroegsignalering, de halvering van de schuldsaneringstermijn en focus op duurzame stabiliteit bieden we inwoners met schulden sneller en effectiever een nieuw perspectief. Daarnaast is het gebruik van minimaregelingen zoals bijzondere bijstand en het persoonlijk minimabudget gestegen, wat bijdraagt aan het vergroten van de publieke waarde.

Algemene bijstand

Op 31 december 2024 waren er 6.388 inwoners met een bijstandsuitkering. Het bijstandsbestand is gestegen ten opzichte van de eindstand 2023. Hiermee hebben we onze eigen ambitie niet weten te realiseren. We komen uit op de voor 2024 geprognoseerde eindstand volgens de CPB-ontwikkeling.

	1 januari 2024	31 december 2024
Prognose Najaarsbrief	6.266	6.160
CPB-prognose	6.266	6.388
Realisatie	6.266	6.388

De verdeling hiervan over de verschillende gemeenten is als volgt:

	Algemene bijstand*
Alblasserdam	329
Dordrecht	3.509
Hardinxveld-Giessendam	212
Hendrik-Ido-Ambacht	347
Papendrecht	484
Sliedrecht	504
Zwijndrecht	1.010

**De splitsingen in individuele gemeenten zijn medio januari 2025 gegenereerd en wijken daarbij af van het totale aantal dossiers per peildatum 31 december 2024.*

Het aantal bijstandsdossiers is het saldo van de instroom van nieuwe bijstandsgerechtigden en de uitstroom van bijstandsgerechtigden. In 2024 zien we een daling van de instroom, zie onderstaand overzicht. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door het saldo van een stijging van de instroom van statushouders tegen een afname als gevolg van de beëindiging van tijdelijk werk of Ziektewet en andere oorzaken. De instroom van jongeren is in 2024 licht toegenomen ten opzichte van 2023.

	Totale instroom 2022	Totale instroom 2023	Totale instroom 2024
Aantal dossiers	1.037	1.193	1.134

Verdeeld over de individuele gemeenten geeft de instroom het volgende beeld.

	Instroom*
Alblasserdam	68
Dordrecht	679
Hardinxveld-Giessendam	57
Hendrik-Ido-Ambacht	63
Papendrecht	100
Sliedrecht	113
Zwijndrecht	163

**De splitsingen in individuele gemeenten zijn medio januari 2025 gegenereerd en wijken daarbij af van het totale aantal dossiers per peildatum 31 december 2024.*

De details over de uitstroom en de verdere ontwikkelingen van het bijstandsbestand komen aan bod bij de opgave Ontwikkelen naar werk.

Handhaving

Het aantal inwoners dat uitstroomde uit de bijstand als gevolg van handhaving is vrijwel gelijk gebleven: van 188 inwoners in 2023 naar 186 in 2024.

Zelfstandig ondernemers

Het Regionaal Bureau voor Zelfstandigen (RBZ) voert het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004) en de schuldhulpverlening voor ondernemers uit voor de Drechtsteden. In 2024 zijn er via het RBZ 41 schuldhulpverleningstrajecten afgerond en zijn er 56 lopende trajecten schuldsanering of budgetbegeleiding. Er zijn in 2024 29 ondernemers met een uitkering voor levensonderhoud (Bbz 2004). Dat weinig inwoners hiervan gebruik maken komt mede doordat er voldoende perspectief is op loondienstgebied.

Studietoelage

Er is in 2024 aan 162 studenten een studietoelage toegekend (2023: 124 studenten). De studietoelage is een aparte inkomensvoorziening die maandelijks wordt verstrekt. De studietoelage is bedoeld voor studenten die door een structureel aanwezige ziekte of beperking niet in staat zijn om naast hun studie inkomsten te verwerven.

Minimabeleid

We zien een verhoogd gebruik van onze miniregelingen. Zo is bij de bijzondere bijstand (exclusief bewind) in vergelijking met 2023 sprake van een stijging van 560 huishoudens (totaal 2024: 2.735). Zoals vermeld in de Najaarsbrief zijn de kostensoorten die het meeste zijn gestegen de bijzondere bijstand voor woninginrichting, medische kosten en de aanvullende bijstand voor jongeren tot 21 jaar. Bijzondere bijstand voor de kosten van bewindvoering blijft de grootste kostensoort en is met 2.115 huishoudens vrijwel gelijk gebleven in vergelijking met 2023. Bij het persoonlijk minimabudget is het aantal huishoudens toegenomen met 419 tot een totaal van 6.146 huishoudens.

Het gebruik van het persoonlijk minimabudget en de bijzondere bijstand is met name gestegen bij de groep inwoners die een bijstandsuitkering ontvangt. Zie ook onderstaand overzicht waaruit blijkt dat de stijging van vorig jaar zich verder heeft voortgezet.

Minimaregeling	2023	2024
Aantal huishoudens met een bijstandsuitkering die het persoonlijk minimabudget ontvingen	4% stijging*	11% stijging*
Aantal huishoudens met een bijstandsuitkering die bijzondere bijstand (excl. bewind) ontvingen	13% stijging*	29% stijging*

**Ten opzichte van het jaar daarvoor*

Ook bij de Collectieve zorgverzekering minima (CZM) is ten opzichte van vorig jaar een toename waarneembaar:

	Aantallen 2023	Aantallen 2024
CZM minima	3.657	3.811
CZM CZG	6.381	6.271

SUN Drechtsteden en Sociaal Leenfonds

Naast bovengenoemde minimaregelingen kunnen inwoners die hun noodzakelijke kosten niet kunnen betalen terecht bij Stichting Urgente Noden Drechtsteden (SUN). SUN ontvangt hiervoor subsidie van de GR Sociaal. SUN heeft in 2024 aan 305 huishoudens een verstrekking vanuit het noodfonds gedaan.

Sinds 1 april 2022 kunnen inwoners met kleine betalingsachterstanden bij SUN ook een beroep te doen op het Sociaal Leenfonds. Deze regeling is bedoeld om inwoners in een vroeg stadium met hun geldzorgen te helpen om zo verdere problematische schulden te voorkomen. In 2024 hebben 23 huishoudens gebruikgemaakt van het Sociaal Leenfonds.

Vroegsignalering en schuldhulpverlening

In 2024 is het aantal vroegsignalen toegenomen binnen alle categorieën (zorg, huur, energie en water). Ondanks deze stijging is 68% van de inwoners waarover signalen zijn ontvangen bereikt en voorzien van advies, informatie of doorverwezen naar andere passende hulp.

Ook de stijging van het aantal aanmeldingen schuldhulpverlening en het aantal gestarte trajecten heeft zich doorgezet. In 2024 waren er 1.627 aanmeldingen voor schuldhulpverlening tegenover 1.308 in 2023. Een toename van 319 meldingen. Als een inwoner zich heeft aangemeld dan kunnen er meerdere trajecten volgen. Ook bij deze gestarte trajecten zien we een toename: 1.722 in 2024 ten opzichte van 1.459 in 2023 (beide exclusief de nazorgtrajecten). Op 31 december 2024 waren er 1.468 lopende trajecten. Voor wat betreft de wachttijd heeft in 96% van de gevallen een eerste gesprek plaatsgevonden binnen 10 werkdagen.

	2023	2024
Aantal nieuwe meldingen schuldhulpverlening*	1.308	1.627
Aantal gestarte schuldhulptrajecten	1.459	1.722

**Vanaf 2025 vermelden we in de bestuursrapportages alleen het aantal gestarte trajecten en niet meer het aantal meldingen, conform de primaire begroting.*

Bewindvoering (in eigen beheer)

Er zijn in 2024 87 nieuwe trajecten bewindvoering gestart en op 31 december 2024 waren er 169 lopende trajecten bewindvoering. Het aantal lopende trajecten fluctueert door de in- en uitstroom. In 2024 zijn 60 inwoners uitgestroomd om diverse redenen variërend van uitstroom omdat de schuldensituatie is opgelost tot aan het intrekken van de aanvraag door de inwoner. Een belangrijke ontwikkeling is de verkorting van de wettelijke termijn voor een schuldregeling naar 18 maanden, waardoor schuldenbewinden ook korter kunnen duren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Onderstaand volgt een overzicht van onze inspanningen per doelstelling. Naast reguliere en nieuwe activiteiten stonden in 2024 belangrijke ontwikkelingen centraal, zoals het programma 'Participatiewet in Balans', het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid en het beleidsplan Schuldhulpverlening.

Doelstelling 2.1: Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen

Bevorderen gebruik beschikbare regelingen

Bestaanszekerheid versterken is nu een integraal onderdeel van onze brede dienstverlening. Eind 2023 zijn we gestart met vernieuwde bestaanszekerheidsgesprekken (de zogeheten bestaanszekerheidscheck). In deze gesprekken bespreken we brede vraagstukken rondom bestaanszekerheid met onder meer aandacht voor wonen, gezondheid, financiën, de leefomgeving.

Waar nodig worden verbindingen gelegd met de juiste personen en organisaties binnen de keten. Tijdens de gesprekken wordt ook bekeken of iemand gebruikmaakt van alle beschikbare regelingen. De professionals zijn getraind in het herkennen van bestaanszekerheidsvraagstukken. Deze gesprekken zijn inmiddels volledig geïntegreerd in onze dienstverlening en sluiten goed aan bij de landelijke ontwikkelingen rondom proactieve dienstverlening.

De doelstelling voor 2024 was om de gesprekken te voeren met 60% van de inwoners met een bijstandsuitkering, maar uiteindelijk is 79% van deze groep gesproken. Het succes van de gesprekken zien we terug in de toename van het gebruik van regelingen door inwoners met een bijstandsuitkering, zoals bij het persoonlijk minimabudget.

Vergroten bekendheid en benaderbaarheid van de SDD voor inwoners

Er is een campagne gestart genaamd 'Samen begint hier' met als doel geldzorgen te normaliseren en om de dienstverlening laagdrempelig en nog toegankelijker te maken. Samen met gemeentelijke partners zijn nieuwe locaties ingericht waar we met onze fysieke aanwezigheid en zichtbaarheid zorgen voor laagdrempelig contact. We voeren ons werk uit op de plekken die het beste aansluiten bij de behoeften van de inwoners, bijvoorbeeld in de wijken.

Proactief handelen bij veranderingen met impact op financiën

De CAK-signalering wordt benut om inwoners met een bijstandsuitkering proactief te benaderen voor ondersteuning.

Doelstelling 2.2: Wij bieden hulp bij bestaanszekerheidsvraagstukken

Onze dienstverlening is ingericht om aan te sluiten bij de mogelijkheden en omstandigheden van onze inwoners

De professionals worden ondersteund om maatwerk toe te passen. In lijn met de landelijke ontwikkelingen en nieuwe wetgeving wordt bij de handhaving gezocht naar een betere balans tussen de wetgeving en de omstandigheden van onze inwoners. In 2024 zijn we gestart hiervoor een nieuw beleidskader op te stellen. Afgelopen jaar is er ook veel aandacht geweest voor preventie, bijvoorbeeld door inwoners in brieven en gesprekken beter voor te lichten over de rechten en plichten bij een bijstandsuitkering. Hiermee kan onbedoelde onrechtmatigheid worden voorkomen. Verder sluiten we vanuit handhaving aan bij de regionale tafels en controles van ondermijning, overlast en criminaliteit.

Samenwerking in de bestaanszekerheidsketen

Binnen de opgave bestaanszekerheid versterken wordt steeds meer samengewerkt met partners. Zo is het project 'geldzorgen op de werkvloer' uitgebreid om werkenden met financiële problemen beter te ondersteunen. De samenwerking met partners wordt daarnaast steeds intensiever benut door hun structurele aanwezigheid op het SamenWerkplein, waarmee we de verbinding maken (zie verder onder Dienstverlening).

Efficiënte en snelle ondersteuning aan inwoners met bestaanszekerheidsvraagstukken

De klanttevredenheid voor bijstandsaanvragen scoort een 8,3 en is in de afgelopen jaren nog niet zo hoog geweest. Inwoners zijn het meest tevreden over goed luisteren, vriendelijkheid en begrip. Wat hieraan heeft bijgedragen is dat in 2024 een start is gemaakt om de overlappingen tussen functies te verminderen en processen te optimaliseren. Het aantal schakels is verkort en inwoners worden gebeld met aanvullende vragen in plaats van een brief. Om aanvragen te versnellen is automatisering ingezet. Daarnaast zijn we in augustus 2024 gestart met een nieuw initiatief: de 'garanti knop'. Hiermee maken we het makkelijker voor inwoners om opnieuw een uitkering aan te vragen als zij zich binnen zes maanden na uitstroom naar werk weer bij ons melden. Dit initiatief is bedoeld om de drempel en onzekerheid rondom het uitstroomproces te verminderen en de administratieve last te verlagen. Als het hen niet lukt om het werk te behouden, biedt de garanti knop de zekerheid dat terugkeer eenvoudig geregeld kan worden. In 2024 hebben 12 inwoners gebruikgemaakt van de garanti knop.

Doelstelling 2.3: We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben

Vergroten financiële vaardigheden en weerbaarheid

De ondersteuning van inwoners is geïntensiveerd binnen schuldhulpverlening door de dienstverlening uit te breiden met budgetcoaching.

Versterken sociale en professionele netwerken en structurele ondersteuning bij financiële kwetsbaarheid

Inwoners worden bewuster gemaakt van het belang van hun eigen netwerk na schuldhelpverlening. Daarnaast is het begeleidingstraject doorontwikkeld. Hierbij worden inwoners ruim voordat hun schuldhelpverleningstraject eindigt gekoppeld aan lokale partners zoals Schuldhelpmaatje met als doel inwoners duurzame financiële stabiliteit te geven. Voor kwetsbare inwoners die langdurig financiële ondersteuning nodig hebben is structurele dienstverlening beschikbaar, zoals (interne) bewindvoering.

Wat heeft het gekost?

Bestaanszekerheid versterken	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Inkomensondersteuning	124.382	124.382	0	128.474	128.474	0	128.308	128.308	0	-166	-166	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.147	2.147	0	2.147	2.147	0	2.114	2.114	0	-33	-33	0
Minimabeleid	8.943	8.943	0	10.089	10.089	0	9.902	9.902	0	-187	-187	0
Totaal	135.472	135.472	0	140.710	140.710	0	140.324	140.324	0	-386	-386	0

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de begrote en gerealiseerde cijfers is als volgt weer te geven:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	135.472	135.472	0
Mutaties Najaarsbrief 2024			
<i>Inkomensondersteuning</i>	<i>4.092</i>	<i>4.092</i>	<i>0</i>
Ontwikkeling Lasten en Baten Inkomensondersteuning	4.092	4.092	0
<i>Minimabeleid</i>	<i>1.146</i>	<i>1.146</i>	<i>0</i>
Alleenverdienersproblematiek	476	476	0
Hogere uitgaven minimabeleid	670	670	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2024	5.238	5.238	0
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	140.710	140.710	0
Realisatie	140.324	140.324	0
Resultaat	386	386	0

Bedragen x € 1.000

Inkomensondersteuning

Door een hoger gemiddeld aantal klanten dan geprognosticeerd maar een lagere gemiddelde prijs dalen de bijstandslasten. De lagere gemiddelde prijs per uitkering kan het gevolg zijn van meer samenwonen of het langer thuiswonen van kinderen (van 27 jaar of ouder), waardoor er meer kostendelers zijn en daardoor per persoon lagere uitkeringen worden verstrekt. Daarnaast kunnen er ook meer verrekeningen op de uitkeringen plaatsvinden als gevolg van part-time werk. Het is een samenspel van economische en demografische factoren die een lagere gemiddelde prijs van de uitkering per persoon veroorzaken.

Samen met hogere LKS uitgaven en lagere lasten IOAW/IOAZ/Bbz zijn er per saldo lagere lasten. De actualisering van de voorziening dubieuze debiteuren zorgt voor een hogere bijdrage van de gemeenten.

Hieronder een opsomming van de mutaties t.o.v. de prognoses bij de najaarsbrief 2024.

Inkomensondersteuning	Lasten	baten	
lagere lasten IOAW/IOAZ/Bbz	-146		-146
hogere lasten LKS	334		334
hogere klantaantallen Bijstand	890		890
lagere debiteuren		-84	84
lagere gemiddelde prijs van een uitkering	-1.244		-1.244
actualisering voorziening dubieuze debiteuren		-477	477
diversen (Tozo, VU)		13	-13
Financieel effect gemeenten		382	-382
	-166	-166	-

Op basis van de lasten en baten 2024 is er de mogelijkheid om voor een tweetal gemeente een aanvraag Vangnetuitkering 2024 in te dienen.

Minimabeleid

De lasten minimabeleid zijn € 1 miljoen hoger dan de begroting na wijziging*. Ten opzichte van de prognose najaarsbrief zijn de lasten echter € 0,2 miljoen lager. De baten minimabeleid zijn € 0,1 miljoen hoger dan de begroting na wijziging. Vergeleken met de najaarsbrief zijn de baten echter € 0,1 miljoen lager.

** De gewijzigde begroting betreft de 4e begrotingswijziging 2024, waarin de begroting voor het Minimabeleid in de Voorjaarsbrief is verlaagd, omdat de begrotingswijzigingen 'Autonome groei en indexering 2024' en 'Autonome groei UPN 2025' met een verhoging van € 0,5 miljoen niet zijn gehonoreerd.*

Regulier minimabeleid

De lasten regulier minimabeleid (exclusief Alleenverdienersproblematiek) zijn 0,3 miljoen hoger dan de prognose van de najaarsbrief. De invoering van proactieve dienstverlening heeft geleid tot een toename in het gebruik van regelingen, wat resulteert in hogere uitgaven voor Bijzondere Bijstand (€ 0,3 miljoen) en PMB (€ 0,1 miljoen). Daarnaast zijn de uitgaven gestegen door indexering en de aangepaste regeling voor de verstrekking van witgoed (Tijdelijk addendum op de Beleidsregels minimabeleid Drechtsteden in verband met de koopkrachtontwikkelingen). Sinds maart 2023 wordt witgoed kosteloos verstrekt in plaats van via leenbijstand. De uitgaven BB bewindvoering zijn afgenomen met (€ 0,1 miljoen).

De lagere baten ten opzichte van de prognose najaarsbrief bestaan uit lagere opboekingen terugvordering bijzondere bijstand van € 0,03 miljoen en lagere baten bewindvoering eigen beheer van € 0,08 miljoen. De lagere opbrengsten uit bewindvoering lijken voornamelijk te worden veroorzaakt door een hoge uitstroom. Door de verkorting van schuldhulpverleningstrajecten is de gemiddelde duur van het bewind afgenomen, waardoor cliënten sneller uitstromen.

Alleenverdienersproblematiek

De lasten Alleenverdienersproblematiek zijn 0,5 miljoen lager dan de prognose van de najaarsbrief. In de prognose van de najaarsbrief is een prognose van € 0,5 miljoen opgenomen voor de Alleenverdienersproblematiek, maar in 2024 zijn hiervoor geen uitgaven gedaan.

Vanwege administratieve en organisatorische belemmeringen, zoals de complexiteit van de doelgroepbepaling, de hoogte van de tegemoetkoming en een tekort aan uitvoeringscapaciteit, was het in 2024 niet haalbaar om de uitbetalingen via de individuele bijzondere bijstand aan getroffen huishoudens te realiseren. Gemeenten wordt geadviseerd het budget te reserveren zodat het in 2025 alsnog kan worden uitbetaald.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

De uitgaven voor Budgetadvies en Schuldbemiddeling zijn voornamelijk gericht op bekendheid, budgettraining, Geldfit en borgstelling voor saneringskredieten. Zowel de lasten als de baten van Budgetadvies en Schuldbemiddeling zijn in lijn met de begroting.

De uitvoeringskosten Budgetadvies en Schuldbemiddeling worden verantwoord onder de apparaatskosten.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

De uitgaven wijken slechts minimaal af van de begroting. Er was een groei van 2,3% ten opzichte van 2023 geraamd, terwijl de werkelijke groei uitkomt op 0,7%.

Kinderopvangtoeslagaffaire

In 2024 is de Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagaffaire Drechtsteden voortgezet. De uitgaven zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. De begroting is uitgegaan van de uitgaven van 2023. De uitgaven worden op basis van de afgesloten DVO's met gemeenten afgerekend. De gemeenten worden vanuit het Rijk hier voor gecompenseerd.

Energietoeslag

De Drechtstedengemeenten hebben in 2023 het volledige budget voor de Energietoeslag 2023 beschikbaar gesteld. Vanwege een vertraagde wetswijziging konden aanvragen worden ingediend tot 1 april 2024, met een uiterste uitbetalingsdatum van 31 augustus 2024. In totaal hebben 13.124 inwoners de Energietoeslag 2023 ontvangen. Het beschikbare budget bedroeg € 21,8 miljoen, terwijl de definitieve kosten uitkwamen op € 18,9 miljoen. Het resterende bedrag van € 2,86 miljoen wordt afgerekend met de gemeenten. In oktober vond een voorlopige afrekening plaats van € 2,82 miljoen, en het resterende bedrag van € 0,04 miljoen wordt afgerekend in de jaarrekening van 2024.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Bestaanszekerheid versterken	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Verschil t.o.v. Najaarsbrief
Inkomensondersteuning	121.847	126.359	126.755	395
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.147	2.147	2.114	-33
Minimabeleid	8.593	9.539	9.442	-98
Totaal	132.587	138.046	138.310	264

Bedragen x € 1.000

Inkomensondersteuning

De hogere bijdrage wordt veroorzaakt door de actualisatie van de voorziening dubieuze debiteuren.

2.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK

Doelen

Nummer	Doelstelling
3.1	Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen
3.2	Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past
3.3	Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Wat hebben wij bereikt?

Vanaf 2023 vinden, o.a. als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt, aanzienlijke verschuivingen plaats binnen het bijstandsbestand. De afstand tot de arbeidsmarkt van de inwoners en de duur van het verblijf in de uitkeringssituatie nemen toe. Deze ontwikkelingen komen overeen met de bevindingen uit het SCP-onderzoek “Een brede blik op bijstand”, die hebben gediend als advies voor de herziening van de Participatiewet.

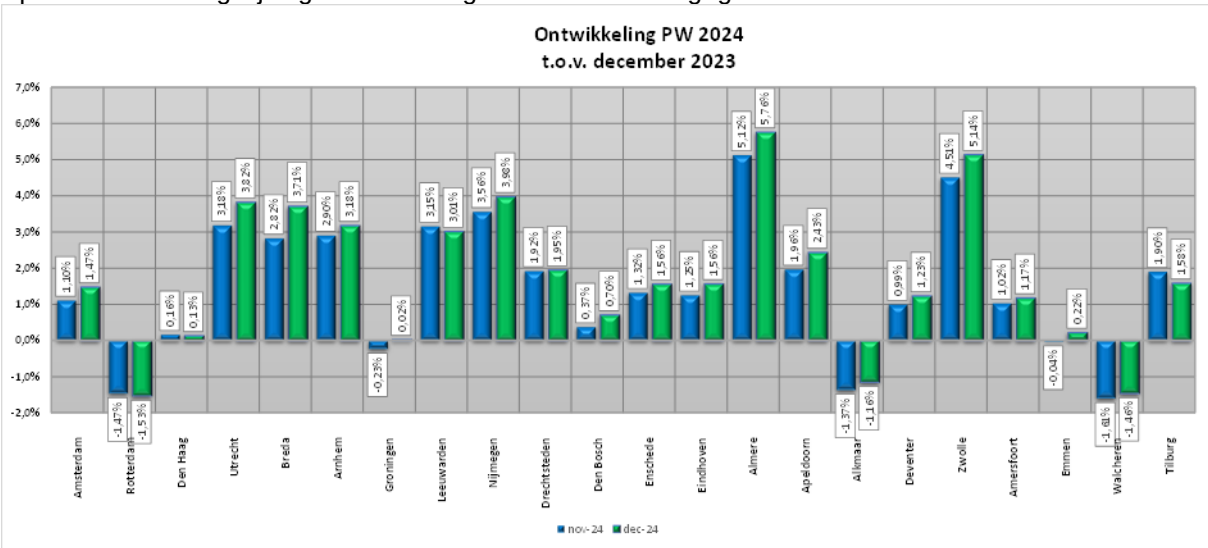
Daarbij wordt uitgegaan van een bredere benadering, waarbij de aanpak gericht wordt op meerdere levensdomeinen (gezondheid, sociale netwerken en vaardigheden) in plaats van alleen werk en inkomen. Bij de ondersteuning van inwoners is daarbij de inzet nodig vanuit het brede scala binnen het sociaal domein (WMO, Jeugdwet, maatschappelijke participatie en welzijnswerk).

Door deze ontwikkelingen zijn aanpassingen in het dienstverleningsaanbod noodzakelijk om het perspectief op werk voor de verschillende doelgroepen mogelijk te maken. Deze koerswijziging is in september 2023 in gang gezet en verder uitgewerkt gedurende 2024. Daarbij moet gerealiseerd worden dat arbeidsinschakeling voor een deelpopulatie binnen de bijstand geen reëel perspectief meer is.

Eind 2024 is een volume van het bestand bereikt gelijk aan de CPB-prognose.

	CPB-Prognose	Aantal 31-12-2024
Aantal dossiers	6.388	6.388

Details omtrent het bestand en de instroom zijn opgenomen in het voorgaande hoofdstuk Bestaanszekerheid versterken. Het volume van de bijstand is gelijk aan de CPB-prognose. Daarmee is de ontwikkeling van het bestand in de Drechtsteden vergelijkbaar met regio's als Tilburg en Apeldoorn. De vergelijking met andere gemeenten is weergegeven in onderstaande tabel:

De GR Sociaal heeft in de begroting 2024 een ambitie opgenomen voor uitstroom uit de bijstand die te ambitieus is gebleken.
Het komende jaar gebruiken we voor een grondige heroriëntatie op het re-integratie en participatiebeleid.

1. Bevorderen uitstroom naar werk en onderwijs

De ontwikkeling in de uitstroom is in onderstaande tabellen inzichtelijk gemaakt:

	Totale uitstroom 2022	Totale uitstroom 2023	Totale uitstroom 2024
Aantal dossiers	1.165	1.151	1.019

Het aandeel van de uitstroom door werk en onderwijs is hierbij:

	Totale uitstroom door werk en onderwijs 2022	Totale uitstroom door werk en onderwijs 2023	Totale uitstroom door werk en onderwijs 2024
Aantal dossiers	644	573	418

Verdeeld over de individuele gemeenten geeft de uitstroom het volgende beeld:

Alblasserdam	42
Dordrecht	635
Hardinxveld-Giessendam	32
Hendrik Ido Ambacht	69
Papendrecht	83
Sliedrecht	92
Zwijndrecht	183

(de splitsing in individuele gemeenten is medio januari 2025 gegenereerd en wijkt daarbij af van het totale aantal dossiers per peildatum 31 december 2024)

De uitstroom is in 2024 gedaald ten opzichte van het voorgaande jaren. Dit is met name een gevolg van de toenemende problematiek binnen het gehele bestand, waarbij zowel de mate van de dienstverlening als de duur van de inzet geleidelijk toeneemt. Hoewel het saldo van onze in- en uitstroom daarbij geheel in de pas loopt met de landelijke prognose biedt de gemaakte omslag in ons instrumentarium op dit moment nog te weinig rendement om ambities te realiseren. Ondanks de daling van de uitstroom zijn wel meer plaatsingen gerealiseerd t.o.v. het voorgaande jaar.

Ontwikkelpotentieel bestand

In de voorgaande jaren is gewerkt met de participatieladder als maatstaf voor het potentieel van de inwoners. Met de verschuivingen, die momenteel binnen het bestand plaatsvinden, is deze indeling niet langer praktisch om aan te kunnen sluiten bij het gewijzigde instrumentarium van onze dienstverlening. In 2024 zijn wij van start gegaan met een nieuwe indeling van het bestand in de vorm van een drietal profielen.

2. Statushouders/ Wet Inburgering

De uitvoering van de Wet inburgering 2021 vindt plaats onder een ander aansturningsniveau dan de Participatiewet. Dit jaar bereiken wij sinds de invoering van de Wet inburgering 2021 het laatste jaar van het driejarige inburgeringstraject waarmee zicht wordt geboden op de uitvoering van de wet op de volledige omvang van deze doelgroep, die naar verwachting ook de komende jaren gehandhaafd blijft. De inrichting van uitvoering bereikt daarbij zijn voltooiing. Gedurende dit proces is de verstrengeling tussen de Wet inburgering en de Participatiewet aanzienlijk toegenomen. Doordat de frictie in de aansturing toeneemt is in de vergadering van het Algemeen Bestuur in februari 2024 een toezegging gedaan tot het uitwerken van een bestuurlijke opdracht om te onderzoeken wat de beste vorm van organisatie is bij de uitvoering van de Wet inburgering 2021. De uitwerking hiervan ligt bij de lokale beleidsadviseurs inburgering en de resultaten worden in het voorjaar 2025 verwacht.

	Instroom 2022	Instroom 2023	Instroom 2024
Aantal dossiers inburgering	180	208	234
Aantal Gezins- en overige migranten		189	173

De statushouders vormen binnen het bestand een sterk groeiende doelgroep. Voor deze doelgroep is een aparte afdeling ingericht, waarbij naast de uitvoering van de inburgeringstrajecten, gestart is met de ontwikkeling van participatietrajecten naast de inburgeringstrajecten. We hebben deze groep geprioriteerd als kansrijk om meer uitstroom te realiseren.

Naast ons reguliere instrumentarium is een regionale verbinder aangesteld voor de aansluiting op het werkgeversnetwerk, is de bemiddeling vanuit zowel Baanbrekend Drechtsteden (BBD) als het D-team van Randstad voor de doelgroep uitgebreid en ondergebracht bij de afdeling Inburgering. Ook wordt gekeken naar de inzet van andere ondersteuningsvormen voor deze doelgroep in de richting van werk en participatie.

Door de voorgenomen vestiging van meerdere AZC's in de regio en de toepassing van de Hotel- en accommodatieregeling (HAR) wordt ook voorgesorteerd op de situatie waarbij al tijdens het verblijf in het AZC of hotel een aanvang kan worden genomen in het bieden van inburgeringstrajecten (vroeginburgering) en werk, vooruitlopend op reguliere huisvesting. Vooruitlopend op de komst van het AZC in Dordrecht zijn wij in 2024 op beperkte schaal al gestart met het aanbieden van vroeginburgering aan 15 statushouders.

Door de huidige situatie in de opvang van asielzoekers, met een toename in zowel de duur van het verblijf in de (nood)opvang als het aantal verplaatsingen tussen de verschillende locaties, zien wij een duidelijke afname in de motivatie van statushouders in het inburgeringsproces. Hierdoor neemt ook de behoefte aan de toepassing van handhavingsmaatregelen toe.

Binnen de afdeling wordt ook specifiek ingezet op de Impulsgroep (statushouders vallend onder de voorgaande Wet inburgering 2013). In 2024 is een uitstroom van deze doelgroep gerealiseerd van 131 inwoners waardoor de Impulsgroep is teruggebracht tot een totaal van 703 inwoners.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Om de toenemende afstand van de inwoners te overbruggen wordt door de GR Sociaal ingezet op nieuwe programma's en instrumenten om enerzijds aansluiting te vinden op de behoeften van de inwoners en anderzijds om het aanwezige potentieel optimaal te ontwikkelen. Onze inzet richt zich op het bieden van ontwikkelmogelijkheden waarbij stapsgewijs wordt gewerkt aan het ontplooiën van de zelfredzaamheid van de inwoner en in nauwere samenwerking tussen het regionale aanbod en de lokale maatschappelijke organisaties via een gemeentegerichte aanpak.

De aansluiting van onze aanpak op de regionale arbeidsmarktinfrastucturen krijgt vorm in het Werkcentrum Drechtsteden (WC-D). De vestiging in Dordrecht per 1 januari 2025 opengegaan.

Thema's die in de toekomst nader in kaart worden gebracht zijn o.a.:

- De mismatch op de arbeidsmarkt en het gebruik van AI op dit vlak;
- De dienstverlening aan nuggers en de verschillende belangen die hierbij spelen;
- Kansen bij werkgevers, de toepassing van ontwikkelpaden en de ontsluiting O&O fondsen;
- Kansen bij aansluiting op de Wetswijziging 'van School naar Duurzaam werk (VSNDW), VSV en matchmakers.

De concrete acties die binnen de gewijzigde aanpak hebben plaatsgevonden geven wij weer volgens de drie doelstellingen.

1. Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen

Bij de nieuwe initiatieven binnen de aanpak van het veranderende bijstandbestand is de focus vooral gelegd op een intensievere en meer maatwerk gerichte dienstverlening, waarbij veelal wordt samengewerkt tussen de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk binnen de GR Sociaal.

Daarnaast wordt via een gemeentegerichte aanpak ingezet op de ontwikkeling van netwerken, waarbij vanuit de GR Sociaal de aansluiting wordt gezocht met werkgevers, organisaties en initiatieven op lokaal niveau.

Deze netwerken dienen een prominente rol te vervullen bij de verdere uitwerking van ontwikkeltrajecten voor onze inwoners. In het kader van activering gaat de beschikbaarheid van vrijwilligerswerk, participatieplaatsen en (ondersteuning van) mantelzorg nadrukkelijk een rol spelen.

Social Return On Investment (SROI)

In de Drechtsteden is de SROI als arbeidsmarktinstrument gedelegeerd aan de GR Sociaal, waarbij wordt aangesloten op de regionale uitvoeringsagenda van de arbeidsmarktregio. Om het beleid op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt aan te passen is in de loop van 2024 een gedegen evaluatie uitgevoerd die in 2025 nader wordt uitgewerkt tot concrete beleidsvoorstellen.

Werksetting/Werk Ontwikkel Punt

In 2024 is gestart met een nieuw ontwikkelprogramma bij Drechtwerk, gericht op inwoners binnen de Participatiewet zonder specifieke indicatie voor beschermt werk of de banenafspraken. Dit programma beoogt door het bieden van meer maatwerk en variatie in het werkaanbod om het potentieel van inwoners te stimuleren en door te ontwikkelen in de richting van zo regulier mogelijk werk en reguliere werkgevers. Hierbij richten wij ons op een aantal kansrijke sectoren in de regio, die zich aan het ontwikkelprogramma willen (ver)binden. Deze bedrijven voeren werkzaamheden uit in de werksetting bij Drechtwerk.

De doelstelling voor 2024 was daarbij gesteld op een deelname aan dit programma van 100 inwoners. Dit doel is behaald door een deelname van 84 inwoners aan het volledige programma en het volgen van individuele modules door 103 inwoners.

Startbanen

Dit betreft een nieuw initiatief voor inwoners met participatiewet uitkering die werkfit zijn en in principe klaar zijn om te starten met een betaalde baan, maar waar door uiteenlopende redenen nog geen geschikte baan voor is gevonden of waarbij nog een kleine ontwikkeling noodzakelijk is.

Drechtwerk biedt een arbeidsovereenkomst voor 7 maanden, alle werksoorten en afdelingen zijn hiervoor beschikbaar en in totaal zijn er 25 plekken beschikbaar. In deze periode kunnen mensen werkervaring opdoen, worden afspraken gemaakt over doorontwikkeling en gaat de gezamenlijke zoektocht naar een passende baan onverminderd door. In Q4 2024 zijn er 12 mensen gestart in de betaalde baan en hiermee ook uitgestroomd uit de uitkering. Het project loopt ook in 2025 door.

Gemeentegerichte aanpak

Met de omslag is ingezet op het werken met gemeentegerichte teams om beter samen te werken op lokaal niveau. In 2024 hebben de gemeenteteams vorm gekregen en zijn met een aantal gemeenten stappen voor intensivering van de samenwerking. Daarbij wordt ook de aansluiting gezocht bij andere projecten binnen de gemeenten. Hieronder een aantal voorbeelden:

- Alblasterdam: De samenwerking met Kansrijk Alblasterdam is geïntensiveerd. De aanpak met klassikale opleiding is omgebouwd naar instroom met een taalklas en meer maatwerk. Er wordt daarnaast ook ingezet op het verkrijgen van een praktijkverklaring, wat beter aansluit op de doelgroep.
- Dordrecht: Binnen het Nationaal programma Leefbaarheid en Veiligheid Dordt West zijn we betrokken bij de pijler Arbeidsmarkt en Bestaanszekerheid. Op basis van specifieke uitkeringen wordt geëxperimenteerd met Toekomstmakelaars, de Sociale Dienst Drechtsteden en Kickstart/Werkcentrum Drechtsteden, in een wijkaanpak die inwoners actief benaderen en onafhankelijk van de uitkering kunnen ondersteunen bij de weg naar werk. In dit initiatief zijn 109 kandidaten in begeleiding, waarvan inmiddels 15 een plek op de arbeidsmarkt hebben gevonden. Dit zijn deels bijstandsklanten, maar kunnen ook UWV-klanten, werkenden of inwoners zonder uitkering zijn.
- In samenwerking met Drechtwerk, Salios en Woonbron is gestart met een leerpraktijkcentrum in het Waterwiel. Hier kunnen inwoners in de eigen wijk ontwikkelstappen zetten naar betaald werk. Inmiddels zijn er 24 kandidaten aan de slag op diverse functies.
- Papendrecht: Met de gemeente Papendrecht zijn wij in overleg om de aansluiting tussen het lokale aanbod 'Stap je fitter' en de bijstandsklanten te verbeteren.
- Sliedrecht: In de gemeente Sliedrecht is gestart aan een wijkaanpak vanuit de energietransitie. Daarbij worden inwoners actief benaderd en ondersteund in de richting van betaald werk.
- Zwijndrecht: De samenwerking met het leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt, gericht op het matchen van inwoners met participatieplekken en andere sociale voorzieningen, is

geïntensiveerd. Hierbij worden 156 inwoners, die korter dan 2 jaar een uitkering ontvangen groepsgewijs uitgenodigd. Op 13 november en 20 november zijn de eerste 2 bijeenkomsten gehouden en zijn de start voor een individueel plan van aanpak met (ontwikkel)doelen. Tijdens het traject wordt de inwoner intensief begeleid.

- Daarnaast zijn we in Zwijndrecht nauw betrokken bij het programma Veerkrachtige Buurten. Veerkrachtige buurten is een gebiedsgericht programma gericht op de kwetsbaarste buurten van Zwijndrecht. In die wijken woont ook een groot deel van onze klantgroepen.

In 2024 zijn ook door de GR Sociaal de aanvragen opgesteld voor vangnetregeling voor de gemeenten Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht.

2. Wij bieden klanten een (on)betalde plaats die bij hen past

Beschut werk

Binnen de Participatiewet zien wij een geleidelijke toename van inwoners die door beperkingen een dusdanige mate van begeleiding en/of werkplekaanpassing nodig hebben, dat dit alleen in een beschutte omgeving te bieden is. Hierdoor wordt de doelgroep met een 'beschut werk' indicatie eveneens groter. Om deze inwoners passend werk en/of ontwikkelingsgerichte activiteiten te bieden maken wij o.a. gebruik van de infrastructuur van Drechtwerk.

Om het voor werkgevers aantrekkelijker te maken beschutte werkplekken aan te bieden hebben we dit jaar de begeleidingsvergoeding voor beschut werk verhoogd van € 295,- per maand naar € 700,- per juli 2024. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk.

Eind 2024 beschikken 187 inwoners over een indicatie beschut werk waarvan er 128 aan het werk zijn. Er zijn 10 beschut werkers in dienst genomen bij reguliere werkgevers. Ook zijn er 2 beschut werkers van Drechtwerk Actief doorgestroomd naar Drechtwerk Detacheren & Begeleid Werken. Het effect van de verhoogde begeleidingsvergoeding per 1 juli 2024 is in deze resultaten nog niet direct zichtbaar. Alle inwoners met een nieuw beschut indicatie zonder dienstverband zijn opnieuw gescreend op mogelijkheden door ontwikkelcoaches. Dit heeft geleid tot 5 plaatsingen.

Parttime werken

Waar parttime werk in voorgaande jaren veelal werd gezien als opstap naar volledige uitstroom is dit voor de huidige en toekomstige samenstelling van het bestand veel minder het geval. Een groot deel van de inwoners verblijven al langdurig in de uitkering en velen kennen verschillende problematieken waardoor parttime werk tijdelijk dan wel langdurig de hoogst haalbare optie is. De toename aan de behoefte van parttime werk is vooral gelegen in het groeiende aantal statushouders waarbij wordt ingezet op combinaties van inburgering en werk, personen met zorgtaken (b.v. voor kinderen (gecombineerd met een tekort aan kinderopvang), mantelzorgers) maar ook personen met gezondheidsklachten, die daardoor niet in staat zijn volledig aan het werk te gaan. In deze gevallen kan parttime werk wel een duidelijke rol vervullen in de ontwikkeling van een sociaal netwerk en het bieden van een zekere stabiliserende factor binnen de huishouding van de klant.

Omdat de arbeidsmarkt voor de doelgroep vaak flexibel van aard is hebben deze inwoners vaak wisselende inkomsten. Deze schommelingen creëren financiële onzekerheid en vergroten de kans op problemen met bijvoorbeeld de betaling van vaste lasten. In de praktijk betekent dit dat het merendeel van onze inzet zit in doelstellingen op het gebied bestaanszekerheid en veel minder op ontwikkelen naar werk.

3. Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Naast de reguliere taken van de GR Sociaal op het vlak van nazorg bij plaatsing van inwoners op een arbeidsplaats is de aandacht gericht op de doorontwikkeling van arbeidspotentieel. Dit gebeurt bij Drechtwerk en lokale werkbedrijven. De inzet op het doorontwikkelen van inwoners heeft zijn weerslag op het gerealiseerde verzuimpercentage. Bij Drechtwerk is dit in 2024 afgesloten op 11,32% ten opzichte van 15% volgens de landelijke benchmark.

Met de geleidelijke afname van het aantal inwoners onder de Wet Sociale Werkvoorzieningen (Wsw) en toename van de Participatiewet wordt de dienstverlening van Drechtwerk verlegd naar het gebruik van een nieuw instrumentarium dat aansluiting biedt aan de specifieke behoeften van deze doelgroepen. De gegevens hieronder geven een schets van de ontwikkelingen van inwoners in de Wsw en Participatiewet.

	Deelnemers 2022	Deelnemers 2023	Deelnemers 2024
Wsw	901	851	792
Begeleid werken	86	78	74
Beschut werken	89	114	128

Het beoogde veranderingsproces voor Drechtwerk sluit daarbij aan op de landelijke inzet om de huidige sociale ontwikkelbedrijven door te ontwikkelen tot een nieuwe toekomstbestendige sociale infrastructuur. De hoofdlijnen hiervoor zijn aangegeven in de kamerbrief van 15 oktober 2024, die de komende jaren in uitvoering worden genomen.

Ontwikkelcoachteam Drechtwerk

Dit team zet in op het kwalitatieve aspect van beschut werk. Met de pilot 'Ontwikkelcoaches' zijn stappen genomen om het proces te vereenvoudigen en de coaching van beschut werkers te professionaliseren en te verbreden. In deze pilot heeft een gespecialiseerd team de regie over een traject met elke beschut werker met ontwikkelpotentieel. Naar verwachting stijgt daardoor de gemiddelde loonwaarde van de beschut werkers waarmee de bestaanszekerheidssituatie wordt verbeterd.

Pilot ontwikkelcoach lokale werkbedrijven

In samenwerking met de ontwikkelbedrijven Stroomlijn en Opnieuw & Co is de pilot gestart waarbij de SDD de kosten vergoedt van een ontwikkelcoach bij deze bedrijven. Dit is vergelijkbaar met het ontwikkelcoachteam bij Drechtwerk, waarbij ontwikkelcoaches op een breed scala aan aspecten op locatie ondersteuning bieden. De ervaring die voortkomt uit deze beide projecten wordt gebruikt om tot nieuwe vormen van begeleiding en coaching te komen.

DrechtwerkActief

Door gerichte acties is het aanbod van werk en werk-leertrajecten, ondanks fluctuaties, stabiel gehouden en is het perspectief naar de toekomst verbeterd.

Drechtwerk Groen

Gedurende 2024 was er voor DrechtwerkGroen sprake van een onderbezetting. De gerealiseerde omzet was echter hoger, waardoor het exploitatieresultaat positiever uitvalt dan geraamd.

Aan het begin van het jaar is de keuze op de duurzaamheidsambitie gemaakt om een aantal werkzaamheden buiten de Drechtsteden niet meer in opdracht te nemen. De werkzaamheden binnen de Drechtsteden zijn wel toegenomen.

De LeerlijnGroen kan inmiddels 18 leer-ontwikkelpaatsen aanbieden. Daarnaast is er een samenwerking in deze Leerlijn met twee (Groen)aannemers, waardoor medewerkers doorkunnen stromen naar een hoger niveau en de kansen op de arbeidsmarkt toenemen. Ook wordt een praktijkgerichte opleiding voor maaiwerkzaamheden aangeboden aan een groep medewerkers.

Drechtwerk Detachering&Begeleid Werken

In 2024 lag de focus op het fuseren van de afdeling Detacheren & Begeleid Werken en BBDetacheren BV. Vanuit 1 detachingsorganisatie werken geeft duidelijkheid en herkenbaarheid in de markt (eenduidige werkgeversbenadering). Het instrument "detachering" kan nu vanuit 1 gezamenlijke visie, aanpak en werkwijze worden vormgegeven. Het was een flinke operatie maar tegelijkertijd ook een leerzaam proces en leuk om met elkaar aan zo'n opdracht te werken.

Drechtwerk Energie

Vanuit het energieprogramma is de aandacht gericht op diverse activiteiten. Daarbij zijn themaweken, een roadshow en bewegingsactiviteiten georganiseerd. Met het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) is een score behaald van 7,3.

Drechtwerk trajectbegeleiding

In deze pilot Ontwikkelcoaches hebben medewerkers een gericht ontwikkelplan gekregen.

Dit heeft geleid tot door/uitstroom, afspraken en doelstellingen rondom in/door en uitstroom Wsw/Nieuw Beschut 2025 en er staat een professionele afdeling trajectbegeleiding die werkt volgens de Supported Employment methodiek.

DrechtwerkCollege

Vanuit DrechtwerkCollege zijn diverse opleidingen, workshops en trainingen georganiseerd voor een grote groep medewerkers. Daarbij hebben 97 medewerkers hun certificaat taal, rekenen en digitale vaardigheden behaald.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelen naar werk	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Drechtwerk	48.087	47.837	-250	48.622	48.372	-250	49.379	49.129	-250	757	757	0
Inburgering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Participatie	8.838	9.674	836	8.838	9.674	836	8.074	8.910	836	-764	-764	0
Statushouders	0	270	270	0	270	270	0	270	270	0	0	0
Totaal	56.925	57.781	856	57.460	58.316	856	57.453	58.309	856	-8	-8	0

Bedragen x € 1.000

De bij de voorjaarsbrief gevraagde en akkoord gegeven beschikbaarstelling van de bestemmingsreserve t.b.v. de vervanging van het HRM pakket van het onderdeel Drechtwerk is dit jaar volledig ingezet. Deze bestemmingsreserve kan daarmee worden afgesloten.

Reserves Drechtwerk	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves	0	250	250	0	250	250	0	250	250	0	0	0
Totaal	0	250	250	0	250	250	0	250	250	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de begrote en geprognosticeerde cijfers is als volgt weer te geven:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	56.925	57.781	-856
Mutaties Najaarsbrief 2024			
<i>Drechtwerk</i>	535	535	0
Drechtwerk prognose Najaarsbrief 2024	535	535	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2024	535	535	0
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	57.460	58.316	-856
Realisatie	57.453	58.309	-856
Resultaat	8	8	0

Bedragen x € 1.000

Drechtwerk

Het jaarresultaat 2024 laat ten opzichte van de voorjaarsbrief een gewijzigde (verhoogde) gemeentelijke bijdrage zien van € 0,53 mln. Hiervan is vanuit rechtswege een incidentele post opgenomen van € 0,4 mln. voor het vormen van WW voorziening vanuit de Werxaam b.v. Hieronder worden op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de voorjaarsbrief in beeld gebracht;

Verlagende gemeentelijke bijdrage

Lagere bedrijfsvoering kosten, incl. Drechtwerk b.v.	€ 679.000
Meer Rijkssubsidie SW, incl. eldersgeplaatst	€ 409.000
Lagere dotatie voorziening spaarverlof SW	€ 141.000
Overig	€ 9.000

€ 1.238.000

Verhogende Gemeentelijke bijdrage

Minder detachering opbrengsten & overige opbrengsten	€ 556.000
Hogere personele lasten (AP, WXM)	€ 151.000
Hogere personele lasten (SW doelgroep)	€ 835.000
Hogere vervoerskosten SW, cao aanpassing	€ 173.000
Incidentele lasten	€ 54.000

€ 1.769.000

Verhoging gemeentelijke bijdrage jaarrekening 2024 Drechtwerk

€ 531.000

NB. in het hierboven gepresenteerde resultaat is verwerkt de nog op te halen resterende Rijkssubsidie 2024 bij de deelnemende gemeenten van totaal € 487.000. Het feitelijke resultaat t.o.v. de vastgestelde begroting/voorjaarsbrief is voor het onderdeel Drechtwerk daarmee € 1,02 mln.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn niet opgenomen in de jaarrekening 2024. Het betreft een gemandateerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal. De financiële jaarverantwoording 2024 is daarom niet opgenomen in dit jaarverslag maar is op 21 januari jl. separaat aan de gemeenten verstuurd.

Ten tijde van de opstelling van de jaarrekening 2024 zijn nog niet alle 7 DVO's getekend. De DVO's zijn voor twee jaar, te weten; 2024 en 2025. Er is overeenstemming bereikt over de financiering van de formatie. De extra formatie 2024 is niet in rekening gebracht bij de gemeenten. Het betreft een voordeel voor gemeenten van € 0,44 mln.

Participatie

De baten Participatie zijn in lijn met de begroting. De middelen zijn uitgegeven aan instrumentarium voor re-integratie en ook aan projectmatige en experimentele aanpak. De oorzaak van het overschot is dat nog niet alle beschutte plekken zijn ingevuld en daarom nog geen werkbegeleiding nodig is. Per saldo een positief resultaat van € 0,47 mln. Dit bedrag wordt afgetrokken met de gemeenten.

Inzet apparaat

Vanuit het budget Participatie wordt € 0,8 mln. aan apparaat Ontwikkelen naar Werk gefinancierd. Hiervan worden taken gefinancierd, die in eigen beheer worden uitgevoerd. De lasten zijn verwerkt op het onderdeel apparaat.

Regionale Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden 2024

Het budget is bedoeld om de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de 35 arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en te versterken. De besteding in 2024 is conform de Regionale Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden 2024 waar ook het op te zetten Werkcentrum Drechtsteden onder valt. De financiële en inhoudelijke eindverantwoording verloopt via het Algemeen Bestuur van de Arbeidsmarktregio. Het overschot van € 0,12 mln. is bij de jaarrekening overgeheveld naar 2025 en is toegevoegd aan de begroting Werkcentrum Drechtsteden 2025.

Dekking Uitvoeringsagenda AMR Drechtsteden 2024	lasten	baten
Regulier budget Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden		423.704
Overheveling saldo 2023 uitvoeringsprogramma AMR Drechtsteden		403.224
Subsidie Regionaal verbinder statushouders		132.840
Dichterbij dan je denkt		140.000
Gemeente Alblasserdam Bijdrage		12.000
Werkcentrum Drechtsteden	599.516	
Regionale Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden	392.034	
Overheveling overschot naar 2025		-120.218
	991.551	991.551

Impuls Statushouders

De baten worden gebruikt voor de inzet van consulenten team Impuls statushouders (lasten worden verantwoord onder apparaat). Het welkomstprogramma en de inzet van menukaarten worden gefinancierd uit Participatie.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Ontwikkelen naar werk	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Verschil t.o.v. Najaarsbrief
Statushouders	270	270	270	0
Participatie	8.391	8.391	7.918	-473
Inburgering	0	0	0	0
Drechtwerk	34.691	35.460	35.710	250
Totaal	43.352	44.121	43.899	-223

Bedragen x € 1.000

2.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING

Doelen

Nummer	Doelstelling
4.1	Wij indiceren en voeren regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning
4.2	Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.
4.3	Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Wat hebben wij bereikt?

De voorzieningen

In 2024 zijn 11.386 nieuwe meldingen onderzocht van inwoners die een beroep hebben gedaan op ondersteuning uit de Wmo, tegenover 11.330 in 2023. Voor 2024 zijn op basis van de onderzochte meldingen 24.760 nieuwe indicaties afgegeven. Verder zijn er 7.710 heronderzoeken uitgevoerd (2023: 6.048). In totaal ging het in 2024 om 37.880 actieve indicaties, wat daarmee licht toenam ten opzichte van het jaar daarvoor (2023: 37.7850 indicaties). Ook het aantal inwoners dat gebruik maakte van een Wmo-maatwerkvoorziening in 2024 steeg iets 20.374 (2023: 20.214).

De grootste groepen binnen de afgegeven indicaties zijn huishoudelijk ondersteuning, vervoer en begeleiding/dagbesteding. Dit zijn de terreinen waarop wij ons in de komende periode zullen moeten concentreren met betrekking tot mogelijke ombuigingen. Daarnaast had een aanzienlijk deel van de unieke Wmo-gebruikers in 2024 tussen de twee en zes indicaties: bijna twee-derde van het totaal. Klanten met slechts één indicatie vormden ongeveer een derde van de totale klantenpopulatie. De groep met meer dan zes indicaties is relatief klein, maar omvat vaak intensieve voorzieningen en woningaanpassingen.

Wat betreft het klantenaantal zien we op huishoudelijke ondersteuning een lichte groei van 0,7%, vergelijkbaar met vervoer, waar de groei 0,8% bedraagt. Bij begeleiding is sprake van een iets sterkere stijging van 2,7%, terwijl dagbesteding juist een krimp laat zien van 1,8%. Opvallend op elke voorziening, maar met name op begeleiding en dagbesteding, is de aanzienlijke discrepantie in klantaantallen tussen de verschillende gemeenten.

Cijfers per voorziening: aantal klanten per voorziening op 31-12-2024

Huishoudelijke Ondersteuning	Realisatie 2023	Groei/krimp 31-8-2024	Realisatie 2024	Groei/krimp 31-12-2024
Alblasserdam	542	-0,18	567	4,6%
Dordrecht	3857	-0,44	3825	-0,8%
Hardinxveld-Giessendam	434	3,46	464	6,9%
Hendrik Ido Ambacht	792	0,00	804	1,5%
Papendrecht	1062	-0,56	1076	1,3%
Sliedrecht	787	1,02	786	-0,1%
Zwijndrecht	1565	0,77	1577	0,8%
Totaal	9039	0,12	9098	0,7%

Individuele Begeleiding	Realisatie 2023	Groei/krimp 31-8-2024	Realisatie 2024	Groei/krimp 31-12-2024
Alblasserdam	143	13,29	178	24,5%
Dordrecht	1404	-4,27	1345	-4,2%
Hardinxveld-Giessendam	145	2,76	156	7,6%
Hendrik Ido Ambacht	186	0,54	201	8%
Papendrecht	266	-6,77	275	3,4%
Sliedrecht	244	4,92	272	11,5%
Zwijndrecht	443	4,74	480	8,4%
Totaal	2831	-0,74	2907	2,7%

Dagbesteding	Realisatie 2023	Groei/krimp 31-8-2024	Realisatie 2024	Groei/krimp 31-12-2024
Alblasserdam	74	1,35	75	1,4%
Dordrecht	422	-6,16	388	-8,1%
Hardinxveld-Giessendam	89	0,00	97	9%
Hendrik Ido Ambacht	80	-7,50	71	-11,3%
Papendrecht	116	-11,21	106	-8,6%
Sliedrecht	128	0,78	129	0,8%
Zwijndrecht	143	5,59	167	16,8%
Totaal	1052	-3,33	1033	-1,8%

Drechthopper	Realisatie 2023	Groei/krimp 31-8-2024	Realisatie 2024	Groei/krimp 31-12-2024
Alblasserdam	678	1,03	722	6,5%
Dordrecht	4354	0,96	4444	2,1%
Hardinxveld-Giessendam	613	-1,96	609	-0,7%
Hendrik Ido Ambacht	878	-0,46	857	-2,4%
Papendrecht	1312	0,91	1322	0,8%
Sliedrecht	1435	0,63	1462	1,9%
Zwijndrecht	1904	-2,05	1860	-2,3%
Totaal	11174	0,13	11266	0,8%

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

4.1 Wij indiceren en voeren regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning

Wmo naar de voorkant

Met de pijler Wmo naar de voorkant was het doel om 5% van de meldingen via andere oplossingen dan maatwerkvoorzieningen af te handelen. Doordat consultants en wijkteammedewerkers gezamenlijk naar ondersteuningsvragen kijken en hier zoeken naar de best en goedkoopst passende oplossing, zien we dat al meer vragen in het voorveld worden opgepakt. Verdere samenwerking met gemeenten en verbinding met de wijkteams blijven nodig om doelen hierop te realiseren.

In de Najaarsbrief benoemden we maatschappelijke en arbeidsmatige ontwikkelingen die ook onze organisatie beïnvloeden. Dit leidde tot achterstanden in het afhandelen van meldingen en aanvragen. Dankzij het project achterstanden, gerichte acties en de bovengemiddelde inzet van consultants zijn deze aanzienlijk teruggedrongen. In januari was 31% van de meldingen en 54% van de aanvragen op tijd afgehandeld, in november was dit respectievelijk 85% en 79%.

We blijven in 2025 inzetten op het versnellen van afhandeling. Daarnaast hebben we in het najaar een voorstel ingediend bij het Algemeen Bestuur (AB) voor onderzoek naar de invloed van wachtlijstbeleid. Het AB heeft ingestemd met dit onderzoek waarbij de betekenis van wachttijden, het zelfoplossend vermogen van inwoners, tussentijdse oplossingsstrategieën en mogelijke prioritering op basis van inkomen centraal staan. De uitkomsten worden in de zomer van 2025 verwacht.

4.2 Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.

Normaliseren van ondersteuning

De inzet op voorliggende voorzieningen, met de focus op individuele begeleiding (IB), laat daar waar men een start heeft gemaakt in het voorveld een beweging zien in de afname van het aantal afgegeven indicaties voor maatwerkvoorzieningen in de categorieën 0 en 1. Hoewel over de gehele linie (0 t/m 4) de klantaantallen nog niet dalen, blijft de groei wel stabiel wat op zichzelf al een belangrijke realisatie is. Deze trend zal naar verwachting doorzetten, maar naast dat veranderingen in vraag en ondersteuning doorgaans met enige vertraging doorwerken, vraagt een verdere afname in de vraag naar maatwerkvoorzieningen om uitbreiding en versterking van voorliggende voorzieningen.

Nieuwe indicaties afgegeven voor IB0 en IB2 in 2023 en 2024

Gemeente	2023 IB0	2024 IB0	2023 IB1	2024 IB1
Hendrik-Ido-Ambacht	16	5	118	73
Zwijndrecht	23	22	266	194
Dordrecht	93	81	796	755
Alblasserdam	17	5	68	54
Hardinxveld- Giessendam	13	7	80	55
Papendrecht	19	16	179	111
Sliedrecht	20	19	133	127

Door lichte ondersteuning via voorliggende voorzieningen te bieden, worden signalen vroegtijdig opgepakt en krijgen inwoners tijdig hulp. Dit voorkomt onnodige doorverwijzingen naar zwaardere zorg, verlaagt de druk op maatwerkvoorzieningen en benut middelen efficiënter. De samenwerking binnen de toegang, vastgelegd in gemeentelijke verordeningen, vormt hierin een stevige pijler. Voorzieningen zoals lichte begeleiding en dagbesteding worden pas geïndiceerd na afstemming met lokale teams en verkenning van alternatieven. De fysieke aanwezigheid van consultants in deze lokale teams, versterkt de verbinding en bevordert samenhang en doelmatigheid in het sociaal domein.

4.3 Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Focus op zelfredzaamheid

In 2024 startte Powerful Ageing als pilot binnen Herstelgerichte Ondersteuning, gericht op het verlengen van zelfstandig wonen en het verminderen van Wmo-aanvragen. De pilot wordt uitgevoerd in 6 Drechtstedengemeenten en kwam in de 2^e helft van 2024 goed op gang. Inmiddels zijn er in twee gemeenteraden moties aangenomen met de oproep om deze pilot te stoppen en vroegtijdig te evalueren. Het Algemeen Bestuur zal hierover met elkaar in gesprek gaan. Dit staat eind maart op de planning.

Totaaloverzicht Powerful Ageing Drechtstedengemeenten t/m 31-12-2024

	Realisatie t/m juli 2024	Realisatie t/m december 2024
Klanten aangemeld en gebeld	339	917
Geen intake (exclusiecriteria, geen contact, overig)	155	360
Intake gepland	184	557
Uitgevoerde intakes	96	306
Geen PA en Wmo/exclusiecriteria	1	20
Interventie niet akkoord	58	175
Interventie akkoord	33	68
Deelnemer wil niet	14	37

Bestuurlijke opdracht en toekomstbestendig sociaal domein

Het realiseren van een toekomstbestendig sociaal domein vraagt om gerichte ombuigingen, efficiënter inzetten van middelen en een andere kijk op hulpvragen. Programma's als Powerful Ageing tonen hoe kostenbeheersing en ondersteuning kunnen samengaan. Ook Simpel Switchen biedt kansen, hoewel dit programma nog in een vroege fase zit en we daarom nog niet van realisatie kunnen spreken. Vooral de samenwerking met Ontwikkelen naar werk en het UWV is hierin tot nu toe een belangrijke stap voorwaarts.

Samen met de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht en partnerorganisaties zoals MEE-Vivenz en Stichting Jeugdteams ZHZ werkten we in 2024 aan een plan voor de versterking van de toegang tot ondersteuning. Tegelijk verkenden we de verbetering van de samenwerking tussen GR Sociaal en DGenJ voor toezicht, inkoop, contractmanagement en het aanpakken van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid. De uitkomsten van deze verkenningen, inclusief advies, worden in 2025 verwacht.

De in 2024 verzamelde input vormt de basis voor verdere stappen, waarbij we samen met gemeenten blijven werken aan de betere benutting van middelen en beheersbare kosten, met oog voor de inwoners die de meeste ondersteuning nodig hebben.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijk houdbaarheidsonderzoek Wmo

Het houdbaarheidsonderzoek naar de Wmo 2015 als gezamenlijk project van het Rijk en gemeenten, bestaat uit twee fasen. Fase A is gestart met de *historische analyse*. In oktober 2024 is het tweede deelrapport in deze fase, betreffende *de sociale basis en de houdbaarheid van de Wmo*, opgeleverd. De bevindingen uit het onderzoek, zoals beschreven in de Kamerbrief van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Kamerstuk 29 538, nr 362), tonen aan dat een versterking van de sociale basis kan bijdragen aan het dempen van de zorgvraag, maar dat effecten lastig te kwantificeren zijn. Na het volledig afronden van fase A en B worden gerichte beleidsvoorstellen medio zomer 2025 verwacht.

Inkomensafhankelijke bijdrage Wmo

Het advies van de Raad van State heeft geleid tot aanpassingen, wat het wetsvoorstel heeft vertraagd. In december 2024 werd bekend dat de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage is verschoven naar 1 januari 2027, wat een jaar later is dan oorspronkelijk gepland.

IZA en GALA

In 2024 hebben wij in het kader van Ouderen wonen langer zelfstandig thuis, deelgenomen aan regionale sessies met betrekking op thuisplusflats en maatwerk Wmo. De sessies hebben geleid tot het concept Integraal Transformatieplan Waardenland, dat in januari 2025 door de regiegroep is ingediend als stap in de benodigde transformaties in zorg en welzijn. Binnen onze contractafspraken is ruimte gecreëerd voor gebiedsgerichte contracten, zoals thuisplusflats, ter ondersteuning van deze ontwikkelingen en de doelen van IZA, GALA en DOS.

De impact van de transformatie op het sociaal domein is nog niet kwantificeerbaar, maar het is van belang om te voorkomen dat kosten worden afgewenteld op gemeentelijke taken. Gemeenten zijn hierbij aan zet, maar ervaren onvoldoende zeggenschap over invulling en financiering. Om de positie van gemeenten te versterken, heeft de VNG zich op dit moment teruggetrokken uit de onderhandelingen met Rijksoverheid, zorgkantoren en zorgverzekeraars. Wij hopen dat dit bijdraagt aan de onderhandelingen.”

Wat heeft het gekost?

Zorgen voor ondersteuning	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Hulpmiddelen	5.960	5.960	0	5.960	5.960	0	5.454	5.454	0	-506	-506	0
Vervoer	11.074	11.074	0	11.194	11.194	0	11.043	11.043	0	-151	-151	0
Huishoudelijke ondersteuning	30.678	30.678	0	31.852	31.852	0	32.036	32.036	0	184	184	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	35.129	35.129	0	34.089	34.089	0	34.393	34.393	0	304	304	0
Totaal	82.841	82.841	0	83.095	83.095	0	82.926	82.926	0	-169	-169	0

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	82.841	82.841	0
Mutaties Najaarsbrief 2024			
Vervoer	120	120	0
Begrotingswijziging Stroomlijn	120	120	0
Huishoudelijke ondersteuning	1.174	1.174	0
Herstelgerichte ondersteuning en aanpassing indexering	1.174	1.174	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	-1.040	-1.040	0
Lagere uitgaven	-1.040	-1.040	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2024	254	254	0
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	83.095	83.095	0
Realisatie	82.926	82.926	0
Resultaat	169	169	0

Bedragen x € 1.000

Het resultaat op de lasten en baten ten opzichte van de prognose in de Najaarsbrief 2024 bedraagt circa € 0,17 mln. positief. Het overschot wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lasten op de woonvoorzieningen (hulpmiddelen). Hieronder volgt een nadere toelichting per voorziening.

Hulpmiddelen:

Het overschot op de Hulpmiddelen bedraagt bijna € 0,5 mln. Toch zijn er onderling per gemeente verschillen door lokaal meer-minder gebruik, met name bij de woningaanpassingen. Grote woningaanpassingen zijn slecht te voorspellen.

Vervoer:

Het individueel Vervoer laat een kleine overschrijding zien van € 69.000 veroorzaakt door hogere lasten (o.a. scootmobielen, etc.). Daarnaast hebben we in 2024 te maken gehad met een lager ritvolume, waardoor de opbrengst eigen bijdrage Drechthopper iets achterblijft op de begrote baten in de begroting. Stroomlijn (die het collectief vervoer uitvoert) heeft 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 0,2 mln. In de Najaarsbrief hielden we rekening met een negatief saldo van € 0,12 mln. (door bijstelling van de begroting door Stroomlijn). Per saldo is er op vervoer een positief saldo van € 13.000.

Huishoudelijke ondersteuning:

De voorziening Huishoudelijke ondersteuning sluit het jaar af met een overschrijding van € 1.2 mln. ten opzichte van de begroting. Bij de Najaarsbrief 2024 hielden we rekening met maximaal € 1 mln. hogere lasten. De verwachte besparing door inzet van herstelgerichte ondersteuning op de maatwerkvoorzieningen Huishoudelijke Ondersteuning is nog niet gehaald doordat er later is gestart in 2024.

Begeleiding en kortdurend verblijf:

Bij de voorziening Begeleiding en kortdurend verblijf is sprake van een overschot van de begroting met ruim € 0,7 mln. Bij de Najaarsbrief hielden we rekening met € 1 mln. lagere uitgaven. De uitgaven van de Pgb's zijn hoger uitgevallen.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Zorgen voor ondersteuning	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Verschil t.o.v. Najaarsbrief
Hulpmiddelen	5.960	5.960	5.452	-508
Vervoer	10.674	10.769	10.661	-108
Huishoudelijke ondersteuning	28.178	29.171	29.348	177
Begeleiding en kortdurend verblijf	35.129	34.089	34.393	304
Totaal	79.941	79.989	79.855	-134

Bedragen x € 1.000

2.5 BEDRIJFSVOERING

Doelen

Nummer	Doelstelling
5.1	We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.
5.2	Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren
5.3	Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.

Wat hebben wij bereikt?

De belangrijkste doelstelling voor bedrijfsvoering is dat we als organisatie in control zijn en transparant zijn over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten we daarmee in het kader van publieke waarden bereiken. De effecten die we bereiken worden nadrukkelijk bij de inhoudelijke opgaven vermeld. In deze paragraaf zoomen we meer in op specifieke resultaten op bedrijfsvoering. Als we het over bedrijfsvoering en apparaat hebben gaat het hier om:

- Het uitvoerende personeel (alle consultants, administratie, medewerkers telefonie etc.)
- Het personeel dat in bedrijfsvoering de opgaven ondersteund en adviseert (beleid, P&C, ICT etc.)
- Budgetten als opleidingen, ICT, kosten servicegemeente, facilitair/gebouw, juridische kosten
- Treasury.

Wat zijn belangrijke punten in de bedrijfsvoering in 2024?

De grootste uitdagingen en bereikte resultaten in 2024 zijn:

1. In het afgelopen jaar hebben we een verloop gehad wat gemiddeld is. Wat wel een nadeel is dat het vinden van kwalitatief personeel steeds lastiger is. Werken in het sociaal domein is wel een voordeel, sollicitanten wil graag een maatschappelijke bijdrage leveren. De periode waarin nieuwe medewerkers volledig worden ingewerkt. Het programma onboarding heeft veel aandacht en het opleiden van "Samen Wijzer" werd verbeterd en zal verder doorontwikkeld worden.
2. Het positieve resultaat op apparaat wordt met name verklaard door nog niet ingevulde vacatures in de 2024 en niet volledig kunnen uit nutten van het opleidingsbudget.
3. ICT Beweegt is uiteindelijk pas in Q2 afgerond en heeft dus in 2024 toch nog een forse investering gevestigd op het gebied van inzet van medewerkers en extra middelen. De samenwerking met KPN en de SGD vergt ook de nodige inzet waarbij het team zich met name richt op het continueren van de dienstverlening voor inwoners en medewerkers. In Q4 is een onderzoek gestart naar de inrichting van de ICT binnen de GR Sociaal. De ontwikkelingen stagneren door dat we niet van de juiste functies hebben. Hierdoor duren projecten heel lang en deze worden onvolledig opgeleverd. Het onderzoek zal begin 2025 worden opgeleverd. Door een onvolledige ICT inrichting hebben medewerkers binnen de ICT veel zaken moeten doen die niet passend waren, maar wel het doel hadden om te ICT draaiend te houden.
4. Het inkooptraject voor Huishoudelijke Ondersteuning is dit jaar succesvol afgerond. Met de invoering van het bandbreedtemodel is er meer duidelijkheid en daarmee rechtszekerheid voor cliënten. Andere succesvol afgeronde trajecten waren onder meer Arbeidskundig, Medisch en Psychologisch onderzoek en Complexe woningaanpassingen. Complexe woningaanpassingen is gericht op het verwijderen van woonvoorzieningen en het uitvoeren van woningaanpassingen. Resultaat van de nieuwe contracten is dat klanten nog maar te maken hebben met één leverancier voor zowel woonvoorzieningen als woningaanpassingen, dit voorkomt onduidelijkheid en ruis. Voor Beschermd Wonen heeft er een kostprijsonderzoek plaatsgevonden, hierdoor zijn er na een zorgvuldig traject van inspraak, nieuwe tarieven aangenomen en geïmplementeerd vanaf 1 januari 2025.

5. In de loop van 2024 zijn we gestart met een procesverbeteringsprogramma "Samen Verbeteren" dit project bestaat uit Quick Wins en grote proces verbeteringen, De eerste twee processen zijn "Kennismaking" en "Ontwikkelen naar Werk", Voor een deel worden hiervoor eigen medewerkers ingezet en een deel werd door een externe bedrijf welke gespecialiseerd is in procesverbeteringen. Dit bedrijf heeft medewerkers opgeleid en meegenomen in de processen. In het tweede deel van 2025 moeten de medewerkers zelfstandig procesverbeteringen kunnen uitvoeren. Helaas is door aanbestedingsproblematiek de samenwerking met de externe partij gestopt. Het doel van de procesverbetering is om uiteindelijk een ombuiging te realiseren. Door de externe partij is een inschatting gemaakt dat mogelijk € 3 mln in 2029 zou moeten zijn.
6. In het laatste deel van 2024 zijn we gestart met RPA. Hier is wel tijd in geïnvesteerd, hiervan zijn in 2024 zijn nog geen resultaten geboekt, deze zijn pas in 2025 te verwachten.
7. De gemeentedashboards zijn opgeleverd in 2024 en daarnaast zijn voor de opgaven Ondersteuning naar Zorg en Bestaanszekerheid dashboards opgeleverd. Verder zijn alle opgaven voorzien van operationele sturingsinformatie met behulp van de rapportagetool Cognos. In Q3 is gestart met de werkzaamheden voor het vervangen van het huidige dataplatform in samenwerking binnen de Drechtsteden. Met alle gemeenten hebben periodiek gesprekken plaatsgevonden over de performance van de GR sociaal.
8. Team Communicatie heeft de communicatie in 2024 verzorgd voor de Arbeidsregio Drechtsteden. Vele campagnes zijn bedacht en ondersteund,
9. Integratie van de bedrijfsvoering tussen de SDD en Drechtwerk is gestart met een onderzoek naar de samenwerking. Begin 2025 is een eerste inventarisatie worden opgeleverd aan de directie. Dit project zal meerdere jaren duren voor een volledige integratie tot stand is gekomen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

We bouwen in deze paragraaf voort op wat in de vorige paragraaf al is benoemd:

10. Er zijn in 2024 binnen bedrijfsvoering ruim 15 nieuwe medewerkers ingestroomd. De teams P&C, HR, ICT, Implementatie, Communicatie Contractmanagement zijn weer volledig bezet.
11. In het 2-de half jaar is ingezet op het opbouwen van een goede samenwerking met de medewerkers op operationeel en tactisch niveau binnen de keten met de SGD en KPN zodat de performance issues gemanaged konden worden.
12. De gemeente-dashboards zijn opgeleverd in 2024 en daarnaast zijn voor de opgaven Ondersteuning naar Zorg en Bestaanszekerheid dashboards opgeleverd. Verder zijn alle opgaven voorzien van operationele sturingsinformatie middels Cognos. In Q3 is gestart met de werkzaamheden voor het vervangen van het huidige dataplatform in samenwerking binnen de Drechtsteden. Met alle gemeenten hebben periodiek gesprekken plaatsgevonden over de performance van de GR sociaal.
13. Het team contractmanagement heeft in 2024 3 Europese aanbestedingstrajecten uitgevoerd en een kostprijsonderzoek voor Beschermd Wonen.
14. Het programma Samen Verbeteren is door het team Secretariaat projectmatig ondersteunt.
15. Team Communicatie heeft de communicatie in 2024 verzorgd voor de Arbeidsregio Drechtsteden.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaatskosten	62.418	61.312	-1.106	62.418	61.312	-1.106	58.443	58.037	-406	-3.975	-3.275	700
Apparaatskosten DVO's	4.305	4.305	0	4.305	4.305	0	4.684	4.684	0	378	378	0
Treasury	215	215	0	215	215	0	-5	-5	0	-220	-220	0
Totaal	66.938	65.832	-1.106	66.938	65.832	-1.106	63.121	62.715	-406	-3.817	-3.117	700

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	66.938	65.832	1.106
Mutaties Najaarsbrief 2024			
<i>Apparaatskosten</i>	0	0	0
(Kladboeking)	0	0	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2024			0
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	66.938	65.832	1.106
Realisatie	63.121	62.715	406
Resultaat	3.817	3.117	700
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

Voor de apparaatskosten over alle opgaven word het boekjaar 2024, net als in 2023, afgesloten met een positief financieel resultaat. Dit resultaat is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat openstaande vacatures gedurende het jaar niet volledig zijn ingevuld. Aan het begin van 2024 was er sprake van een aanzienlijk verschil tussen de beschikbare formatie en de daadwerkelijke bezetting. Dit verschil bedroeg 46,95 fte, wat heeft geresulteerd in een onderbenutting van de beschikbare personeelsbudgetten. Eind van 2024 was het verschil 34,34 fte. Zie voor nadere toelichting paragraaf 3.4 Bedrijfsvoering.

Gedurende het jaar heeft er een geleidelijke stijging (vanuit o.a. dienstverleningsovereenkomst) in de bezetting plaatsgevonden, maar desondanks is deze niet volledig in lijn gekomen met de beschikbare formatie. Dit heeft ertoe geleid dat de werkdruk binnen verschillende afdelingen hoog bleef en bepaalde taken en processen vertraagd zijn uitgevoerd. Om de tekorten in de bezetting deels op te vangen, is er gebruikgemaakt van tijdelijke inhuur. Echter, door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt was het ook op dit vlak een uitdaging om geschikte medewerkers te vinden. Dit betekende dat de volledige beschikbare inhuurcapaciteit niet optimaal kon worden benut.

Naast de bestaande uitdagingen rondom de bezetting, is in 2024 de formatie verder toegenomen. Deze toename is grotendeels het gevolg van aanpassingen in de Dienstverleningsovereenkomsten en het uitbreiden van de formatie als reactie op een uitbreiding van taken binnen de organisatie. Ondanks deze aanpassing is het niet gelukt om de personeelsbezetting op het gewenste niveau te brengen, waardoor er structureel sprake is geweest van capaciteitsuitdagingen.

Reeds in de tussentijdse rapportages werd duidelijk dat er aan het einde van het jaar een financieel overschot zou ontstaan. Gezien de achterstanden in verschillende processen en de noodzaak tot verdere doorontwikkeling van de organisatie, is een deel ingehuurd.

De aanhoudende tekorten in de personele bezetting hebben niet alleen gevolgen gehad voor de uitvoering van projecten, maar ook voor de dagelijkse werkzaamheden binnen de afdelingen. Afdelingen met een structureel personeelstekort ervaren een verhoogde werkdruk, wat het risico op uitstroom van medewerkers vergroot. Bovendien leiden deze tekorten tot vertragingen in werkprocessen, wat resulteert in het ontstaan van achterstanden. Dit heeft invloed op de efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening. Al met al blijft het vinden en behouden van gekwalificeerde medewerkers, zowel in vaste dienst als via tijdelijke inhuur, een complexe opgave. Gezien de huidige arbeidsmarkt zal dit een belangrijk aandachtspunt blijven in de bedrijfsvoering voor de komende periode.

Voor nadere toelichting op het saldo van € 0,7 mln zie het voorstel van resultaat bestemming.

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Bedrijfsvoering	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Vershil t.o.v. Najaarsbrief
Apparaatskosten	59.019	59.019	56.394	-2.625
Apparaatskosten DVO's	4.305	4.305	4.684	378
Treasury	0	0	-815	-815
Totaal	63.324	63.324	60.264	-3.061

Bedragen x € 1.000

3 PARAGRAFEN

3.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die de GR Sociaal heeft om deze niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om materiële tegenvallers op te kunnen vangen binnen de eigen begroting zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening ondervangen kunnen worden.

Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GR Sociaal wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GR Sociaal beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves. De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de gemeentelijke taken, ook voor de taken die aan de GR Sociaal zijn overgedragen. Gemeenten zijn dan ook beter in staat het benodigde weerstandsvermogen integraal en efficiënt te bepalen en daarbij in te passen in het lokale beleid daarvoor. Hierbij wordt tevens onnodige reservevorming en daarmee onnodig beslag van financiële middelen voorkomen;
2. De keuze weerstandsvermogen op één plaats, bij de gemeenten, te organiseren geeft duidelijkheid. Indien bij de GR Sociaal ook reserves worden aangehouden blijft onzeker of die reserves wel nodig zijn, of ze groot genoeg zijn en/of wanneer gemeenten toch aangesproken gaan worden wanneer risico's zich voordoen;
3. Besluitvorming is eenvoudiger. Door de keuze bij de GR Sociaal geen reserves aan te houden voor het organiseren van weerstandsvermogen, zullen bij positieve exploitatieresultaten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Voorbeelden hiervan zijn fondsvorming, budgetoverheveling, tijdelijke negatieve reserves. Het Algemeen bestuur van de GR Sociaal beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve en over de omvang, opbouw en aanwending.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2024	Toevoeging uit hoofde v.h. vorig boekjaar	Toevoegingen cf. overzicht baten en lasten	Onttrekkingen cf. overzicht baten en lasten	resultaat 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	-		-	-		-
Bestemmingsreserves	250			250		-
Gerealiseerd resultaat					700	700
Totaal	250	-	-	250	700	700

In de navolgende tabel zijn de risico's opgenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In de tweede kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 75%, 50% bij een gemiddelde kans en 25% bij een kleine kans. De impact is Kans x Omvang.

Omschrijving	Kans	Totale omvang	Impact	Toelichting
Huisvesting	Matig (25%)	300.000	75.000	Door de vertragingen in de realisatie van het Dordthuis is de huur van pand 'De Hellingen' verlengd tot en met 2026. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
Arbeidsontwikkeling	p.m.			Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om (goed opgeleid en ervaren) personeel te werven. Ook bij de SDD staan vacatures lang open. De schaarste op de arbeidsmarkt zal op korte termijn niet direct een knelpunt zijn bij de kwaliteit van dienstverlening aan de klanten van de SDD. Op langere termijn kan dat echter wel het geval zijn. De SDD doet allerlei inspanningen om goed personeel te werven en te behouden.
DW Kamerlingh Onnesweg 1	p.m.			Het in eigendom zijnde pand van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V.	Gemiddeld (50%)	1.132.000	566.000	Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 1 januari 2024 groot € 1.132.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, afgegeven borgstelling zal dit risico beperken.
Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.			Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van het onderdeel Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaalt. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze begroting zijn de meest recente budgetten verwerkt, meicirculaire 2024).
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	366.000	91.500	Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt gewerkt met bekende (verwachte & exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende Cao afspraken waar van toepassing.

				Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de meest recente mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing heeft dus direct effect op de hier gepresenteerde (meerjaren-) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 294.000 en op overig personeel een effect van € 72.000.
Gevolgen afwijking van blijfkans berekening Wsw	p.m.			Bij de invoering van de Participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijfkansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuariel model waar vanuit het Rijk werkt, kan (grote) afwijkingen hebben hetgeen kan leiden tot (aanzienlijke) tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
Totaal			732.500	

Afgewikkelde risico's

In de volgende tabel zijn de afgewikkelde risico's vermeld.

Omschrijving	Kans	Totale omvang	Impact	Toelichting
Uitstel invoering Wmo voorziening herstelgerichte ondersteuning	Groot (75%)	115.000	86.250	De gemeente Dordrecht neemt het laatste kwartaal 2024 een besluit over de invoering van de Wmo voorziening herstelgerichte dienstverlening. Door deze vertraging wordt de beoogde besparing niet (volledig) gerealiseerd. --> Risico heeft zich voorgedaan en is verwerkt in de prognose van de Najaarsbrief 2024.
Ontwikkeling uitgaven minimabeleid	Groot (75%)	200.000	150.000	In de najaarsbrief is de prognose voor de gemeentelijke bijdrage aangepast met een verhoging van € 0,5 miljoen. Er bestaat een risico dat de kosten voor het minimabeleid verder toenemen door de proactieve dienstverlening. Dit risico wordt geschat op € 0,2 miljoen
Vangnetregeling	Matig (25%)	500.000	125.000	Op basis van de realisatie 2023 is voor het jaar 2023 een verzoek gedaan tot een uitkering in het kader van de Vangnetregeling van € 0,5 miljoen. Deze is in de prognose 2024 meegenomen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering en hoe hoog deze zal zijn, zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2024

				bekend worden. Deze kans heeft zich voor gedaan.
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Groot (75%)	500.000	375.000	De prognose is dat eind 2024 het aantal bijstandsgerechtigden maximaal 6.160 zal zijn. Dit is conform de procentuele ontwikkeling van de macro aantallen en een eigen ambitie i.r.t onze eindstand 2023. Blijkt dat door een tegenvallende (plaatselijke) conjunctuur op het eind van het jaar er 140 bijstandsgerechtigden meer te zijn is er een risico van € 500.000. Het risico heeft zich voor gedaan.
cao verhoging Huishoudelijke ondersteuning per 1 oktober 2023	Zeër groot (90%)	400.000	360.000	Op 22 juni hebben de werkgeversorganisaties en vakbonden een akkoord bereikt over het openbreken van de CAO 2023 om prijsstijgingen door de inflatie op te vangen. Overeenstemming is bereikt om per 1 oktober 2023 de lonen met 5% te verhogen. Daarnaast vindt per 1 maart 2024 en per 1 oktober 2024 een loonsverhoging plaats van 2,5%. Het onderhandelaarsakkoord moet nog worden voorgelegd aan de leden van de vakbonden en werkgeversorganisaties.--> Risico afgevoerd. Nieuwe CAO huishoudelijke hulpen is verwerkt in de Voorjaarsbrief 2024
Bedrijfsvoering	Gemiddeld (50%)	200.000	100.000	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben afgelopen jaar hebben ervaren onderstrepen dit.
Bandbreedte in begroting voor onzekerheid	Matig (25%)	8.200.000	2.050.000	De begroting en meerjarenraming van de sociale dienst kent een bandbreedte, gezien de grote onzekerheden. De onderkant van de bandbreedte is in de begroting toegepast voor de budgetten en gemeentelijke bijdragen. Er is daarmee een risico dat budgetten en

				gemeentelijke bijdragen hoger worden. Ten opzichte van de bovenkant van de bandbreedte is het maximale risico € 8,2 miljoen. Hiervan is 25% in de risicoparaagraaf opgenomen.
Totaal			3.246.250	

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen een basisset van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken. Het betreft schuldquote leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Aangezien de GR Sociaal geen grondexploitatie heeft en geen gemeentelijke belastingen heft, zijn deze kengetallen niet opgenomen. Naast de door de BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

	Realisatie 2023	Begr. 2024 (*)	Realisatie 2024
Netto schuldquote	6%	5%	5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	6%	6%	5%
Solvabiliteitsratio	1%	0%	3%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Ratio weerstandsvermogen	0	nvt	0

(*) Begroting 2024 is op basis van de primaire begroting 2024.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GR Sociaal ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GR Sociaal heeft een netto schuldquote van 5%. Dit geeft aan dat de GR Sociaal in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. Met correctie voor leningen bedraagt de netto schuldquote van de GR Sociaal 5%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de GR Sociaal in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsrisico wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80%. De GR Sociaal heeft een ratio van 3% wat zou aangeven dat het bezit van de GR Sociaal relatief zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de GR Sociaal is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio conform de verwachtingen. Immers, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen mag de GR Sociaal een beperkte structurele weerstandscapaciteit in de vorm van reserves aanhouden. Hierdoor heeft de GR Sociaal een beperkt eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Ratio weerstandsvermogen

De weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GR Sociaal. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, post onvoorzien en de stille reserves. De GR Sociaal heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves. Dit is €0. Het totaal van de risico's

bedraagt afgerond € 3,2 miljoen. Dit geeft een onvoldoende. Het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GR Sociaal wordt echter georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van de GR Sociaal is vastgelegd dat de weerstandscapaciteit van de GR Sociaal een incidenteel karakter heeft en op zeer beperkte basis structurele capaciteit (in de vorm van reserves) wordt georganiseerd. In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Gevolg hiervan is dat gemeenten direct aangesproken worden indien financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoen.

3.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

De GR Sociaal heeft een aantal kapitaalgoederen. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen, gebouwen en installaties en onderhoud e.d. voor gehuurde/gepachte objecten. Hieronder vallen de volgende locaties:

- het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht (huur)
- het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht
- het pand aan de Snelliusstraat (Kamerlingh Onnesweg) in Dordrecht
- het gehuurde pand aan de Hellingen in Dordrecht.

Erfpacht en onderhoud

De hoofdlocatie van Drechtwerk, aan de Snelliusstraat, is gebouwd op in erfpacht uitgegeven gronden. De erfpachtovereenkomst loopt in 2039 af.

Alle locaties zijn in goede conditie en worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door ingehuurde installatiebedrijven. Voor de panden zijn meerjarig beheer- en onderhoudsplannen opgesteld. De looptijd van het beheerplan van het pand aan de Snelliusstraat is afgestemd op de einddatum van het erfpachtcontract. Voor het groot onderhoud aan dit pand is een meerjaren onderhoudsvoorziening gevormd. De meerjaren onderhoudsbegroting wordt jaarlijks geactualiseerd. Er vindt een jaarlijkse dotatie plaats aan deze voorziening plaats ten laste van de exploitatie van het lopend jaar.

Toekomstige ontwikkelingen

De GR Sociaal heeft op basis van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht de intentie (deels) mee te verhuizen naar het Dordthuis. Daarnaast wordt onderzocht wat de optimale indeling is voor de toekomstige huisvesting van de organisatie en welke locaties hiervoor geschikt zijn. De verwachting is dat in 2026 de verhuizing zal zijn voor de organisatie naar de nieuwe locaties.

Beleidskader

Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal een Nota Activabeleid 2023 vastgesteld. Deze nota geeft weer hoe binnen de GR Sociaal wordt om gegaan met investeringen, die meerjarig worden gebruikt. Aan de Nota Activabeleid 2023 liggen het meest recente BBV en de notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV ten grondslag.

3.3 FINANCIERING

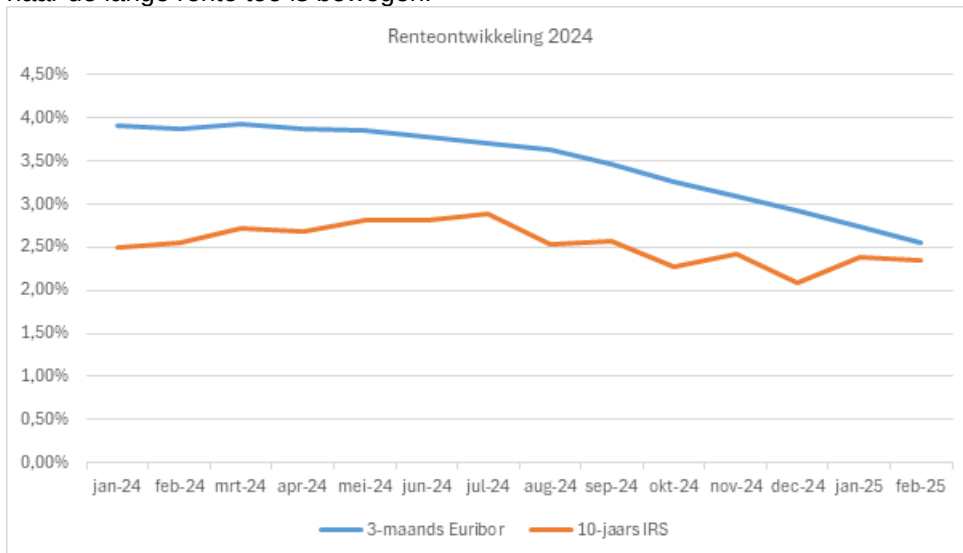
Algemeen

Het afgelopen jaar is de rente voor looptijden korter dan een jaar gedaald. Dit komt doordat de inflatie gedaald is en de ECB daarop de beleidsrente in stappen heeft verlaagd. De verwachting is dat de beleidsrente in 2025 verder zal worden verlaagd en de eerste verlaging is begin februari al doorgevoerd. De rente die we op schatkisttegoeden ontvangen beweegt mee met de beleidsrente waarbij de schatkistrente altijd circa 10 basispunten lager ligt dan de beleidsrente.

De rente op gemeenteleningen langer dan een jaar is iets gedaald. Wat opvallend is, is dat de onderliggende marktrente (IRS) scherper is gedaald dan de tarieven voor gemeenteleningen. De gemeente betaalt dus meer opslag als zij een nieuwe lening aantrekt. De opslag varieert van 20 basispunten voor een lening van 5 jaar tot 70 basispunten voor een lening van 30 jaar zonder tussentijdse aflossing.

In een jaar tijd zijn de opslagen met circa 10 tot 20 basispunten toegenomen afhankelijk van de looptijd. Een verklaring voor deze hogere opslagen kan zijn dat overheidsschulden in Europa en wereldwijd toenemen waardoor er veel vraag is naar financiering. Dat geeft een opwaartse druk op de prijs.

In deze paragraaf is de grafiek opgenomen waarin het verloop van zowel de korte als de lange rente gedurende 2024 is weergegeven. Daarin komt naar voren dat de korte rente een stuk is gedaald en naar de lange rente toe is bewogen.

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen er opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedraagt dit op het moment van schrijven circa 60 basispunten.

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert GR Sociaal een percentage van 1,5%.

Renteschema 2024

Tabel 1 Renteschema 2024

De externe rentelasten over de lange financiering	€ 263.870
De externe rentelasten over de korte financiering	€ -742.334
De externe rentebaten	-/- € 31.653
<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>	€ -510.117
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € -
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € -
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/- € -
	-/- € -
<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	€ -510.117
Rente over eigen vermogen	€ -
Rente over voorzieningen	€ -
<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	€ -510.117
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 40.718
Renteresultaat op het taakveld treasury	-/- € 550.834
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ -510.117
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 40.718
Vershil (absoluut)	€ 550.834
Vershil (procentueel)	-108,0%

Interne ontwikkelingen

Financiering

De langlopende schuld van GR sociaal per 31 december 2024 bedraagt € 19,2 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningenportefeuille per ultimo 2023 is 1,75%.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop een gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%). Voor het jaar 2024 bedroeg de kasgeldlimiet € 26,5 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting van de kasgeldlimiet over 2024 weergegeven.

Tabel 2 Verloop kasgeldlimiet 2024

	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>			
	1ste kwartaal	2de kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 10.603-	€ 12.750-	€ 879	€ 8.680-
Kasgeldlimiet	€ 26.527	€ 26.527	€ 26.527	€ 26.527
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 37.130	€ 39.277	€ 25.648	€ 35.207

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GR Sociaal binnen de kasgeldlimiet heeft geopereerd. In 2024 waren geen kasgeldleningen nodig.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op grond van het eerder in deze paragraaf vermelde begrotingstotaal bedroeg de renterisiconorm van de GR Sociaal over 2024 € 64,7 miljoen.

De toetsing aan renterisiconorm luidt daarmee als volgt.

Tabel 3 Toetsing renterisiconorm 2024

	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	
Bedrag renteherzieningen	€	-
Bedrag aflossingen	€	1.043
Totaal renterisico	€	1.043
Renterisiconorm (€ 323,5 miljoen x 20%)	€	64.698
Ruimte onder de norm	€	63.655

Uit deze berekening komt naar voren dat GR Sociaal met haar langlopende financieringsportefeuille in 2024 binnen de renterisiconorm heeft geopereerd.

Kredietrisico's

De GR Sociaal loopt een zeer laag kredietrisico op uitzettingen. Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. Per eind 2024 beschikte de GR Sociaal over de volgende uitzettingen:

Tabel 4 Overzicht uitzettingen

Omschrijving	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Per 1 januari 2024	Per 31 december 2024
Leningen Stroomlijn BV	€ 500	€ 500
Lening Baanbrekend Detacheren BV	€ 300	€ -
Confed (vh AssemblyPartner BV)	€ 1.132	€ 1.132
Totaal	€ 800	€ 500

Een deels in 2020 (€ 255.000) en deels in 2022 (€ 245.000) aan Stroomlijn BV verstrekte lening van totaal € 500.000 loopt nog tot 2025. Het rentetarief op deze lening is 3-maands Euribor met een opslag van 1,0%.

Aan Baanbrekend Detacheren BV is eind 2019 een 5-jarige lening van € 500.000 verstrekt tegen een rente gebaseerd op het 3-maand Euribortarief met een opslag van 1,0%. Deze lening is in 2024 terugbetaald.

Vanuit GR Drechtwerk is er aan de voormalige deelneming AssemblyPartner BV, nu Confed, een lening verstrekt. De hoofdsom van de lening bedraagt per 31 december 2024 € 1.131.800

De GR Sociaal loopt geen kredietrisico's uit verstrekte borgstellingen.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag een bedrag van 2% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist worden gehouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag van € 6,5 miljoen niet is overschreden.

Tabel 5 Overzicht schatkistbankieren 2024

Bedragen x € 1.000,-

1) Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2024:

Begrotingstotaal	323.489
Wettelijk percentage	2,00%
Drempelbedrag	6.470

2) Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2024:

	1ste kwartaal	2de kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal
Gemiddeld positieve banksaldi	2.877	1.170	1.307	1.411
Ruimte (+) of Overschrijding (-)	3.593	5.300	5.163	5.059

Informatievoorziening

Op grond van de bepalingen in het financieringsstatuut beschikt de GR Sociaal over een treasurycomité. In dit overleg kunnen alle aspecten die samenhangen met de uitvoering van de financieringsfunctie aan de orde komen. In 2024 is het Treasury Comité eenmaal bijeengekomen.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GR Sociaal. Naast de BNG houdt de GR Sociaal een rekening aan bij Rabobank en ING. Hier vindt vrijwel geen betalingsverkeer op plaats, deze worden met name aangehouden voor het openen en beheren van leefgeldrekeningen van afdeling Bewindvoering.

3.4 BEDRIJFSVOERING

In deze paragraaf in de jaarrekening van 2024 komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

1. Organisatieontwikkeling
 - 1.1 Programma Samen Verbeteren
 - 1.2 Doorontwikkeling ICT Landschap
 - 1.3 Doorontwikkeling Opgave Bedrijfsvoering
2. Toekomstige huisvesting GR Sociaal
3. Dienstverleningsovereenkomsten
4. Rechtmatigheid/Privacy
5. Resultaat bedrijfsvoering 2024

1 Organisatieontwikkeling

In 2024 lag de focus binnen de opgave bedrijfsvoering Sociale Dienst Drechtsteden en bij bedrijfsvoering Drechtwerk het continueren van de werkzaamheden. In Q2 is gestart met het programma Samen Verbeteren om te komen tot proces herontwerp en procesoptimalisatie waarbij klantgemak maar ook medewerkerstevredenheid leidend waren. Binnen het programma werd vanuit de principes van Lean Management gekomen tot een optimalisatie van de hoofdprocessen waarna de deelprocessen in de jaren daarna opgepakt kunnen worden. Het programma loopt van 2024 t/m eind 2026. De Sociale Dienst Dordrecht heeft zich in 2024 laten ondersteunen door externe consultants (expertise) waarbij de inzet van externe consultants steeds meer werd afgebouwd en de eigen medewerkers steeds verder werden ingewerkt in de materie en het eigen maken van de vaardigheden. Daarnaast is een onderzoeksopdracht in kaart gebracht welke uitdagingen op het gebied van een toekomstbestendige ICT omgeving het hoofd geboden dienen te worden in de jaren 2025 e.v. Een bedrijfsvoeringbrede opdracht is geformuleerd voor het verder doorontwikkelen van de Plofch taken waarbij een volledige samenvoeging en integratie van deze taken van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk het uiteindelijke doel is in de periode 2025-2029.

1.1 Programma Samen Verbeteren

Binnen het programma Samen Verbeteren worden de hoofd processen van de opgaven Bestaanszekerheid, Dienstverlening, Ontwikkelen naar Werk en Zorg voor Ondersteuning in lijn gebracht met de visie van de organisatie. Het doel is dat de processen efficiënter en effectiever worden ingericht met behulp van alle technische mogelijkheden, met als ultieme doel nog betere en efficiëntere dienstverlening aan onze inwoners. Daarnaast levert het een bijdrage aan een personele nullijn, zoals in de begroting afgegeven vanaf 2025. Dit betekent concreet dat GR-sociaal kostenefficiënter gaat werken maar tegelijkertijd hetzelfde kwaliteitsniveau maar graag nog betere dienstverlening realiseert. Voor medewerkers wordt werken bij de Sociale Dienst Drechtsteden ook prettiger, geen onnodige en dubbele administratieve handelingen waardoor er meer tijd over blijft voor contact met de inwoner.

De volgende hoofdprocessen zijn voorbereid in 2024 en zullen worden geoptimaliseerd in 2025:

1. Schuldhelpverlening;
2. Ontwikkeling naar Werk;
3. Kennismaking;
4. Melding Wmo;
5. Minimaregelingen.

1.2 Doorontwikkeling ICT Landschap

In 2024 is een start gemaakt voor de integratie van het ICT landschap van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk; in Q3 is hier een onderzoeksopdracht voor geformuleerd en in Q4 is een concept rapport opgesteld om te komen tot de gewenste samenvoeging en het benutten van de schaalvoordelen van een integratie van beide organisaties. In 2024 is een IT-projectenlijst opgesteld met verbetermogelijkheden. Er zijn meerdere (door)ontwikkelingen van applicaties in beeld die gestart kunnen worden in 2025 en deels al gestart zijn. Denk hierbij aan de vervanging van het huidige systeem voor schuldhelpverlening en bewindvoering. Het onderzoek heeft de huidige situatie (IST) van de Informatie Technologie (IT) op de aspecten techniek, organisatie, processen en informatie in kaart gebracht.

1 3 Doorontwikkeling Opgave Bedrijfsvoering

In Q3 is een opdracht geformuleerd voor het opstellen van een advies en te komen tot (meerjarig) ontwikkelplan om te komen tot een "gestructureerde doorontwikkeling richting passende bedrijfsvoering

voor GR Sociaal (GRS). Met de inwoner in het hart en werkend vanuit kernwaarden met leidende principes

die voor alle 5 opgaven gelden. In dit meerjarig ontwikkelplan wordt gekomen tot een gemeenschappelijke bedrijfsvoering van Drechtwerk en SDD. In Q1 2025 vindt verdere besluitvorming en uitwerking plaats.

2 Toekomstige huisvesting GR Sociaal

Samen met de Gemeente Dordrecht, De Bibliotheek Aan Zet en Dordrecht Marketing wordt gewerkt aan de realisatie van een gezamenlijk nieuw onderkomen: Het Dordthuis. De bouwkundige oplevering staat op de planning voor Q2 2026 zodat de verhuizing naar het Dordthuis in de zomer 2026 zal plaatsvinden. De huurovereenkomst van het huidige pand aan de Hellingen/Spuiboulevard loopt tot en met 2026. Deze locatie maakt onderdeel uit van de herontwikkeling van de Spuiboulevard en wordt gesloopt.

De samenwerking met de eerder genoemde partijen richt zich met name op de gezamenlijke publieke dienstverlening. De GR Sociaal is daarmee mede ontwikkelaar van het dienstverleningsconcept en zal de benodigde ruimte huren van de gemeente Dordrecht. Voor de basisafspraken is een aantal jaar geleden een bestuurlijke Samenwerkingsovereenkomst (SOK) getekend. Tijdens het traject bleek dat verhuur niet BTW belast kan en niet kan worden verrekend met het BTW compensatiefonds. Het effect is dat het investeringsbedrag bij de gemeente Dordrecht moet worden opgehoogd in de orde van grootte van € 8 mln. Het college van Dordrecht heeft het bestuur van GR Sociaal verzocht om voor een gedeelte van de medewerkers een alternatieve locatie in de nabijheid van het Dordthuis te onderzoeken. In die omgeving is een tweetal locaties die hier mogelijk geschikt voor te maken zijn. Onderdeel van dit proces is ook om een gedeelte uit te plaatsen naar het pand aan Snelliusstraat. Voor deze onderdelen worden samen met de gemeente Dordrecht businesscases opgesteld. De kosten hiervoor worden door de gemeente Dordrecht gedragen. De uitkomst van het onderzoek geeft aan dat beide panden geschikt te maken zijn. Inmiddels zijn ook de huuraanbiedingen vanuit de eigenaren ontvangen. Met alle ingrediënten op tafel zal in Q1 2025 een keuze worden gemaakt welk pand de voorkeur heeft zodat toegewerkt kan worden naar een definitieve huurovereenkomst en de projectplannen kunnen worden opgezet. Het Algemeen bestuur zal daartoe via de voorjaarsbrief een verzoek tot het voteren van een voorbereidingskrediet aangeleverd krijgen.

3 Dienstverleningsovereenkomsten

De GRS heeft twee soorten dienstverleningsovereenkomsten. Het betreft de dienstverlening van de Servicegemeente Dordrecht aan de GRS zelf. Ook heeft het betrekking op de dienstverlening van de GRS aan anderen.

Servicegemeente Dordrecht

Vanaf 1 januari 2022 heeft de GRS een overeenkomst met de gemeente Dordrecht voor de dienstverlening vanuit het Servicegemeente Dordrecht. In de overeenkomst is opgenomen welke taken op het gebied van bedrijfsvoering en het Smart Data Center vanuit deze organisatie geleverd worden aan de GRS. Deze DVO loopt tot eind 2025. Op dit moment wordt gesproken over een nieuwe vorm van deze dienstverlening.

DVO's GRS

Naast de reguliere taken, die benoemd zijn in artikel 5 van de regeling, worden extra taken uitgevoerd door de GRS voor gemeenten en andere partijen. Voor de extra taken zijn DVO's opgesloten. Dit betreft onder andere om de dienstverleningsovereenkomsten voor Beschermd wonen & Opvang (met de centrumgemeente Dordrecht), uitvoering wet Inburgering en het verstrekken van leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen. Alle DVO's worden periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Bij de stukken is op verzoek van gemeenten een overzicht van alle lopende DVO's toegevoegd.

4 Rechtmatigheid/Privacy

Rechtmatigheid (en Rechtmatigheidsverantwoording)

De controles van het interne VIC team (Verbijzonderde Interne Controle) en de rapportages daaruit vormen een grondslag voor de Rechtmatigheidsverantwoording die door het DB wordt opgenomen in de jaarstukken. De accountant geeft vervolgens een getrouwheidsoordeel over de Rechtmatigheidsverantwoording die is opgenomen in de jaarstukken (en de toelichting daarop in deze paragraaf Bedrijfsvoering).

In deze versie van de jaarstukken zijn - in overleg met de accountant - de Rechtmatigheidsverantwoording en de toelichting daarop nog niet opgenomen. De uitkomsten van het lopende onderzoek naar aanleiding van de anonieme brief kan mogelijk impact hebben op de Rechtmatigheidsverantwoording over 2024. Daarom wordt deze opgenomen in de definitieve versie van de jaarstukken voor het algemeen bestuur.

Naleving Privacy wet- en regelgeving

De GR Sociaal kan haar taken niet uitvoeren zonder het op grote schaal verwerken van (bijzondere en/of gevoelige) persoonsgegevens. In kader van het klantenbestand en de dienstverlening is hier doorgaan sprake van een kwetsbare doelgroep. Inwoners uit de Drechtsteden en medewerkers van de GR Sociaal moeten ervanuit kunnen gaan dat er veilig en zorgvuldig met hun persoonsgegevens wordt omgegaan. Het aantoonbaar naleven en borgen van de vereisten vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) alsmede de Wet Politiegegevens (Wpg) is een essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering.

Hoewel er positieve stappen zijn gezet op gebied van Wpg compliant zijn, is de achterstand in de werkzaamheden alsmede de ontwikkeling van de organisatie op AVG gebied toegenomen. Het principe van 'Privacy by Design' wordt onvoldoende toegepast waardoor de bescherming van persoonsgegevens niet wordt geborgd bij nieuwe processen en/of applicaties. Naleving van de privacy wet- en regelgeving is een verantwoordelijkheid van iedere individuele medewerker. Op dit moment is het eigenaarschap en het verantwoordelijkheidsgevoel niet structureel geborgd. Dit blijkt ook uit een eerdere meting op volwassenheidsniveau dit op dit moment, zeker gezien de AVG sinds 2018 en de Wpg sinds 2019 van kracht zijn, is dit zorgelijk. Er wordt immers van organisaties verwacht dat zij kunnen aantonen dat alle verwerkingen in overeenstemming met de AVG en Wpg worden uitgevoerd.

5 Resultaat bedrijfsvoering 2024

Onder deze alinea worden de ontwikkeling van formatie en bezetting nader toegelicht evenals de apparaatskosten (personeelsbudgetten en materiële budgetten). Eerst de formatie en bezetting.

Peildatum 31-12-2023

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	155,19	138,41	16,78
Ontwikkelen naar werk	104,06	90,96	13,10
Zorgen voor ondersteuning	76,44	72,49	3,95
Bedrijfsvoering	65,71	56,47	9,24
Dienstverlening	49,06	47,41	1,65
Directie, Control & Strategie	21,85	19,62	2,23
Totaal	472,31	425,36	46,95

Peildatum 31-12-2024

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	164,75	144,49	20,26
Ontwikkelen naar werk	112,03	107,74	4,29
Zorgen voor ondersteuning	82,65	81,84	0,81
Bedrijfsvoering	65,37	59,29	6,08
Dienstverlening	50,58	49,41	1,17
Directie, Control & Strategie	20,90	19,17	1,73
Totaal	496,28	461,94	34,34

Voor 2024 is de ontwikkeling van de formatie en bezetting op opgave-niveau in beeld gebracht. Opvallend is dat het saldo aan het begin van 2024 aanzienlijk hoger lag dan aan het einde van het jaar. Dit betekent dat de beschikbare budgetten niet optimaal konden worden ingezet voor personele invulling. Dit is ook terug te vinden in het totale saldo van de apparaatskosten. Beschikbare budgetten konden maar in beperkte mate worden ingezet vanwege krapte op de arbeidsmarkt voor zowel vast als ingehuurd personeel.

Gedurende 2024 is de bezetting gegroeid met 36,58 fte, terwijl de formatie is toegenomen met 23,97 fte (het saldo werd ingelopen). Ondanks de stijging in zowel formatie als bezetting, is zichtbaar dat de ruimte tussen formatie en daadwerkelijke bezetting niet volledig is ingevuld, wat impact heeft gehad op de besteding van de budgetten. De formatie is toegenomen op basis van besluitvorming uit onder meer de begroting 2024. Een deel betreft uitbreiding om de DVO's die met gemeenten zijn afgesloten te kunnen uitvoeren. Een ander deel betreft effectuering van de knelpuntennotitie. Deze betreft de vertaling van (bestaande) personeelsbudgetten in euro's naar formatie. Deze is in het voorjaar van 2024 als effectuering van de begroting vastgesteld door het MT

Zie hieronder het verloop van de formatie samengevat.

Formatie 31-12-2023	472,31
DVO Inburgering	8,50
Knelpuntennotitie 2024	8,47
Regulier maken dossiers statushouders AB 2022	1,17
Bewindvoering 1 fte	1,00
WOO functionaris	0,50
Hulpteam toeslagen	3,00
DVO beschermd wonen	1,33
Formatie 31-12-2024	496,28

Vervolgens is de ontwikkeling van de apparaatskosten weergegeven in twee tabellen. De eerste tabel betreft een toelichting op de personeelskosten. De tweede tabel betreft de toelichting op de materiële budgetten.

Opgave	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo
Bedrijfsvoering	7.119.892	6.530.946	588.946
Bestaanszekerheid versterken	14.572.469	13.746.678	825.791
Dienstverlening	4.606.104	4.231.999	374.105
Directie, Control & Strategie	2.665.384	2.400.810	264.574
Ontwikkelen naar werk	11.058.074	10.076.157	981.917
Zorg voor ondersteuning	7.736.480	7.613.776	122.704
Materiële budgetten	15.762.070	15.595.567	166.503
Eindtotaal	63.520.473,00	60.195.933,61	3.324.539,39

Materiële budgetten	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo
Afdracht servicegemeente	7.443.201	7.196.792	246.409
Automatisering	1.986.259	1.663.809	322.450
Budgetten algemeen / bedrijfsvoering	2.679.116	3.206.939	(527.823)
Centrale Opleidingsbudget	622.345	537.655	84.690
Clientenparticipatie	156.000	62.169	93.831
Huisvesting	1.304.741	1.357.292	(52.551)
Lease auto's	33.100	64.338	(31.238)
Ondernemingsraad GRS	35.100	17.749	17.351
Uitvoeringskosten	1.502.208	1.488.823	13.385
Eindtotaal	15.762.070	15.595.567	166.503

Dit betreft een overzicht op opgave-niveau van de begroting en de realisatie.

3.5 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Openbaarheidsparagraaf

Het doel van de Wet open overheid is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Sinds 1 maart 2024 is een Woo-contactpersoon en Woo Coördinator aangewezen binnen de Sociale Dienst Drechtsteden.

Voor de GR Sociaal betekende de invoering van de Woo, naast een contactpersoon, ook de noodzaak tot herinrichting van het proces voor de Woo-verzoeken. Daarnaast ook de overstap naar een goed archiefsysteem op dit punt en de training van medewerkers. In 2025 gaan we hard aan de slag met het trainen van medewerkers en het creëren van bewustwording binnen de organisatie. We sluiten qua verdere doorontwikkeling en implementatie (deze loopt ook in 2025 door) waar mogelijk aan bij de regionale werkgroepen.

Veel meer dan de Wet openbaarheid van bestuur – de voorganger van de Woo – legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo stelt de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal niet voor alle categorieën tegelijk gelden. De eerste categorieën zijn voor 1 november 2024 gepubliceerd op onze eigen website. De landelijke Woo-index linkt door naar onze eigen website. De volgende fasering wordt in Q4 van 2025 verwacht, de exacte datum is nog niet bekend.

De actieve openbaarmakingsplicht vergt een aanpassing van de interne informatiehuishouding en de administratieve processen binnen de organisatie. Hiermee is in 2022 al een start gemaakt en dit is in 2024 verder opgepakt. In 2025 zal de verdere implementatie vorm krijgen om te zorgen dat wij voldoen aan de Woo door in ieder geval de op dat moment verplichte informatiecategorieën actief openbaar te maken. Daartoe behoort dus ook de technische aansluiting op een mogelijk platform. Deze technische aansluiting wordt regionaal aanbesteed. Dit vergt bewustwording bij de medewerkers, aanpassingen van processen en aanpassingen van de website.

Het proces van actieve openbaarmaking zal op efficiënte, veilige en AVG-conforme wijze worden ingericht door de interne projectgroep voor de implementatie van de Woo. Deze wordt begin 2025 opgericht.

Het aantal omvangrijke Woo-verzoeken neemt toe, ook bij de GR Sociaal. Dit levert voor de GR Sociaal een hoge werkdruk op en legt druk op de ambtenaren die hiermee bezig zijn. Ook in 2024 is een verzoek geweest waarin duizenden documenten werden opgevraagd, wat een onevenredige verzwaring van de werkdruk met zich meebrengt. Daarnaast zijn er in 2024 nog zes andere Woo-verzoeken binnengekomen en afgehandeld. Ook worden er steeds meer informatieverzoeken ingediend als Woo-verzoek. Deze worden als informatieverzoek afgehandeld door de lijn.

3.6 VERBONDEN PARTIJEN

De GRS participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GRS zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. De werkzaamheden van de verbonden partijen moeten een publiek belang dienen.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- *financieel belang*: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GR Sociaal participeert in 2024 in de volgende vijf (privaatrechtelijk) verbonden partijen:

1. Baanbrekend Detacheren BV
2. Stroomlijn BV
3. WerXaam BV
4. Fris Facilitair BV
5. Drechtwerk BV

Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties
Naam verbonden partij	Baanbrekend Detacheren BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.
Omvang van financieel belang	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit B.V. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap. Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen: (a) Inkomsten uit detacheringen, (b) ontvangsten uit Loonkostensubsidie en (c) inkomsten uit de dienstverleningsovereenkomst met de GR Sociaal. De GR Sociaal bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1. De overige aandelen zijn in handen van Drechtwerk. Eind 2022 heeft de GR Sociaal het belang van Drechtwerk tegen nominale waarde overgenomen, waardoor zij nu enig aandeelhouder is. In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000, met een looptijd van 5 jaar. In 2024 werd hierop € 300.000 afgelost, waarmee de lening per eind 2024 volledig is afgelost.

Bestuurlijk belang	De Drechtstraad heeft op 6 februari 2018 besloten om deel te nemen aan een BV die ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders waren. Eind 2022 heeft de GR Sociaal het belang van Drechtwerk tegen nominale waarde overgenomen, waardoor zij nu enig aandeelhouder is.		
Deelnemende partijen	Aandeelhouders: GR Sociaal is sinds 2022 enig aandeelhouder. Gedetacheerden: inwoners uit de Drechtsteden met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet. Klanten: het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detachingsconstructie van de GR Sociaal.		
Beleidsinformatie			
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige, professionele uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt met het oog op stabiliteit en participatie van deze doelgroep en het stimuleren van duurzame uitstroom uit de uitkering.		
Actuele opgaven van verbonden partij	• Rechtmatige en doelmatige organisatie van detachering van de doelgroep P-wet en Wajong; • Begeleiding en ontwikkeling van de medewerker; • Stimuleren van duurzame uitstroom naar regulier werk bij een reguliere werkgever.		
Ontwikkelingen	In 2024 is het onderzoek naar de toekomst van het instrument detacheren binnen de GR-Sociaal afgerond. Uit de verschillende inrichtingsvarianten is gekozen voor de variant waarbij alle detachingsactiviteiten binnen de GR-Sociaal worden samengevoegd en ondergebracht bij Drechtwerk, zodat de aparte detachingsvennootschap Baanbrekend Detacheren B.V. kan worden opgeheven. Dit levert een aantal operationele voordelen op (samenvoegen van administraties, eenduidigheid van werkwijze, kostenbesparingen) en past binnen de samenvoeging van de SDD en Drechtwerk. Deze keuze is uitgewerkt in een liquidatieplan, dat in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 9 oktober 2024 is vastgesteld. Het plan voorziet in de overdracht van de detachingsactiviteiten (medewerkers en detachingscontracten) per eind 2024 en aansluitend de opheffing van de vennootschap, met als uiterste datum 31 december 2025. De overdracht van het personeel geschiedt op basis van overdracht van onderneming, zodat alle rechten en plichten worden overgenomen en deze overgang geen consequenties heeft voor de telling van het aantal tijdelijke contracten in de keten. Door de opheffing van de vennootschap af te ronden voor 31 december 2025, hoeft over 2025 geen jaarrekening meer te worden opgesteld.		
Financieel belang			
Aandelenkapitaal GRS	100% van het aandelenkapitaal, nominale waarde € 100.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 246.539	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	n.n.b.
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 653.373	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	n.n.b.
Jaarlijkse bijdrage	€ 0.8 mln.		

Toelichting financieel belang	De jaarrekening 2024 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van Titel 9 BW2. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van liquidatiegrondslagen. Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2024 bedraagt ruim € 30.700 negatief. In dit resultaat zijn alle kosten en opbrengsten meegenomen die in het kader van de opheffing van de vennootschap worden verwacht. In totaal betreft dit een bedrag van ruim € 76.500. Beleidsmatige resultaten: Gedurende 2024 had Baanbrekend Detacheren B.V. gemiddeld 64 medewerkers in dienst. De totale instroom bedroeg 17 nieuwe medewerkers. Daar stond een uitstroom tegenover van 33 medewerkers, waarvan 5 medewerkers uitstroonden vanwege ziekte en pensioen. Van de overgebleven 28 medewerkers gingen er 14 in dienst bij de inlener of een andere reguliere werkgever (40%). De 58 medewerkers die eind 2024 nog in dienst waren van Baanbrekend Detacheren B.V. zijn overgedragen aan Drechtwerk met behoud van alle rechten en plichten. Alle lopende detachingscontracten met de inleners zijn eveneens overgedragen aan Drechtwerk. Los van de directe besparingen die een dienstverband bij Baanbrekend Detacheren B.V. oplevert (de medewerker is immers uit de uitkering), is de doelstelling van het instrument detacheren het stimuleren van duurzame uitstroom. In totaal zijn sinds de start tot en met de overdracht van het personeel aan Drechtwerk in totaal 370 medewerkers uitgestroomd, waarvan 188 medewerkers naar een baan bij een reguliere werkgever, een inlener of Drechtwerk. Daarmee is ruim 50% van onze uitstroom te betitelen als duurzaam. Beleidsmatige resultaten: Gedurende 2023 had BBDeta gemiddeld 80 medewerkers in dienst. De totale instroom bedroeg 22 nieuwe medewerkers. Daar stond een uitstroom tegenover van 34 medewerkers, waarvan 3 medewerkers uitstroonden vanwege ziekte of andere redenen. Van de overgebleven 31 medewerkers gingen er 21 in dienst bij de inlener of een andere reguliere werkgever (67%). Los van de directe besparingen die een dienstverband bij BBDeta oplevert (de medewerker is immers uit de uitkering), is de doelstelling van het instrument detacheren het stimuleren van duurzame uitstroom. In totaal zijn sinds de start inmiddels 279 medewerkers uitgestroomd, waarvan 113 medewerkers naar een vaste baan bij een reguliere werkgever. Daarmee is ruim 40% van onze uitstroom te betitelen als duurzaam. Voor de uitvoering van de detachingsactiviteiten ontvangt Baanbrekend Detacheren BV een vergoeding van de SDD.
Vaststelling begroting en jaarrekening	De jaarrekening 2023 is opgemaakt. De accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en op 8 oktober 2024 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 9 oktober 2024 is de jaarrekening 2023 vastgesteld en decharge verleend aan het bestuur. Tevens is het liquidatieplan voor opheffing van de vennootschap, inclusief de daarbij behorende begroting, toegelicht en vastgesteld.
Financieel resultaat	Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2024 bedraagt € 30.700 negatief
Risico's	Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2024 bedraagt € 30.700 negatief. De risico's bestaan uit de restrisico's die overblijven na overdracht van het personeel en de detachingscontracten. Inmiddels zijn de overlopende vorderingen grotendeels geïncasseerd, zodat deze risico's als gering kunnen worden beoordeeld.

Naam verbonden partij		Stroomlijn BV	
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Openbaar belang	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, en het op efficiënte wijze uitvoering geven daaraan.		
Omvang van financieel belang	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1 plus een aanvullende agiostorting van € 450.000). In 2020 is er een overeenkomst van geldlening getekend voor een lening u/g aan Stroomlijn BV van maximaal € 500.000 met een looptijd van 5 jaar. Deze is begin 2025 verlengd met drie jaar. Ten slotte financiert de GR Sociaal deels de regiekosten en draagt daarmee mede bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.		
Bestuurlijk belang	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt de GR Sociaal vertegenwoordigd door twee bestuurders die namens het Algemeen Bestuur de rol van eigenaar van Stroomlijn vervullen. Er is een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het Algemeen Bestuur als eigenaar en die van de opdrachtgevers (o.a. SDD).		
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV. Stroomlijn kent naast de Sociale Dienst Drechtsteden ook andere opdrachtgevers. Zo wordt er aansturing gegeven aan het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Drechtwerk, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG concessie voor de ketenmobiliteit.		
Beleidsinformatie			
Verbonden doelstelling	De GR Sociaal is namens de de gemeenten in de Drechtsteden verantwoordelijk voor het organiseren en (doen) uitvoeren van het doelgroepenvervoer zoals bedoeld in de WMO 2015. Daarnaast is individueel vervoer nodig voor medewerkers in de participatiewet bij Drechtwerk Stroomlijn regisseert en coördineert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.		
Actuele opgaven van verbonden partij	Stroomlijn is het mobiliteitsplatform voor de Drechtsteden. Het regelt passend vervoer voor de inwoners via het doelgroepenvervoer. Door het ontwikkelbedrijf worden mensen opgeleid tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.		
Ontwikkelingen			
Financieel belang			
Aandelenkapitaal GRS	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 450.001	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 450.001
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 2.469.000 (2023)	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 2.664.985 (2023)
Jaarlijkse bijdrage			
Toelichting financieel belang	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).		

Vaststelling begroting en jaarrekening	De jaarrekening 2023 is op 27 mei 2024 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel resultaat	Stroomlijn BV heeft in 2023 een resultaat van € 0 behaald.
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

Naam verbonden partij	WerXaam B.V.		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Openbaar belang	WerXaam is personeel BV van de GR Sociaal onderdeel Drechtwerk voor de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.		
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 18.000.		
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.		
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder.		
Beleidsinformatie			
Verbonden doelstelling	Dit is een ‘personeels-BV’, waar verschillende groepen medewerkers van het onderdeel Drechtwerk van de GR Sociaal in dienst zijn die geen Wsw-indicatie hebben.		
Actuele opgaven van verbonden partij			
Ontwikkelingen			
Financieel belang			
Aandelenkapitaal GRS	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 18.000	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 18.000
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.438.561	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.774.640
Jaarlijkse bijdrage	geen, verloopt via exploitatie afrekening gedurende het jaar.		
Toelichting financieel belang	Aandelenkapitaal		
Vaststelling begroting en jaarrekening	Door vaststelling van begroting & jaarrekening van de GR-Sociaal.		
Financieel resultaat	Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder.		
Risico's	Om te voorkomen dat een derde rechtspositievorm in de Drechtwerkorganisatie tot arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-bv zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtpositie.		

Naam verbonden partij	Drechtwerk BV	
Vestigingsplaats	Dordrecht	
Openbaar belang	Het bieden van (aangepaste) arbeid voor mensen met een WSW-indicatie	
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 100,00	
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.	
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder.	

Beleidsinformatie

Verbonden doelstelling

Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf, het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening, het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

Actuele opgaven van verbonden partij

Ontwikkelingen

De activiteiten, die BV verricht, zijn op hoofdlijn:

- Arbeidsgehandicapten, die zijn geïndiceerd voor de WSW, aangepaste arbeid bieden die aansluit bij de capaciteiten en mogelijkheden van de betreffende medewerkers met een WSW-indicatie.
- Zorg dragen voor de arbeidsontwikkeling van de medewerkers met een WSW-indicatie door het bieden van een adequate diversiteit aan werksoorten.
- Het bewerkstelligen van doorstroom van medewerkers binnen de diversiteit van werksoorten en zo mogelijk uitstroom naar een reguliere werkgever.
- Het verlenen van diensten aan gemeenten en , incidenteel, aan derden op het gebied van andere gesubsidieerde arbeidsvoorzieningen dan hiervoor bedoeld.
- Het bedrijfsmatig bieden van werk aan andere doelgroepen op het gebied van al dan niet gesubsidieerde arbeid en/of het bemiddelen van andere doelgroepen naar werk (inclusief detachering). Alsmede het bieden van andersoortige activiteiten voor dagbesteding en participatieplekken waarin doelgroepen vooral activiteiten worden geboden gericht op sociale participatie.
- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf in de breedste zin van het woord.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GRS

Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar € 2.228.915

Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar € 1.971.704

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar € 1.947.792

Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar € 1.288.641

Jaarlijkse bijdrage

Agio storting heeft in 2024 plaatsgevonden van €3.000.000

Toelichting financieel belang

Aandelenkapitaal

Vaststelling begroting en jaarrekening

Door vaststelling van begroting & jaarrekening van de GR-Sociaal.

Financieel resultaat

Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder.

Risico's

GR-Sociaal staat garant voor de verliezen van Drechtwerk BV.

Naam verbonden partij		FrisFacilitair BV
Vestigingsplaats	Pascalstraat 70 te Dordrecht	
Openbaar belang	Het aanbieden van professionele schoonmaak- en wasserijdiensten; Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening; Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf. Ter beschikking stellen van arbeidskrachten. Scholings- en trainingsactiviteiten.	
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal bezit 47% van het aandelenkapitaal. Dit is een bedrag van € 9.000.	
Bestuurlijk belang		
Deelnemende partijen	ACI Mens & Ontwikkeling B.V. en GR Sociaal	
Beleidsinformatie		
Verbonden doelstelling	Door het leveren van facilitaire diensten, creëren wij een schone werk- en leefomgeving waar het geluk van de mens centraal staat. Met een verbindende werkwijze, creëren wij kansen voor talent met en zonder afstand tot de arbeidsmarkt.	
Actuele opgaven van verbonden partij		
Ontwikkelingen		
Financieel belang		
Aandelenkapitaal GRS	47% van het aandelenkapitaal, € 9.000	
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar		Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar		Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar
Jaarlijkse bijdrage	geen	
Toelichting financieel belang		
Vaststelling begroting en jaarrekening	Vindt plaats in de AVA.	
Financieel resultaat	Eventuele dividend uitkering vindt plaats via de AVA.	
Risico's		

4 JAARREKENING

De jaarrekening bestaat uit de balans en toelichting, het overzicht van baten en lasten en toelichting, de investeringskredieten, de Rechtmatigheidsverantwoording, Wet normering topinkomens, de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) en het overzicht van baten en lasten naar Taakvelden.

4.1 BALANS EN TOELICHTING

4.1.1 BALANS

Balans per 31 december 2024			
(bedragen x € 1.000)			
ACTIVA	2024	2023	
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	18.255	19.666	
Investerings met economisch nut			
overige investeringen met een economisch nut	18.255	19.666	
Financiële vaste activa	4.281	4.838	
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.449	2.706	
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	0	0	
Leningen aan deelnemingen	700	1.000	
Overige langlopende leningen	1.132	1.132	
TOTAAL VASTE ACTIVA	22.536	24.504	
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	2	1	
Gereed product en handelsgoederen	2	1	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	27.902	22.548	
Vorderingen op openbare lichamen	1.150	4.054	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	16.950	6.620	
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0	
Overige vorderingen	9.802	11.874	
Liquide middelen	14	3.226	
Kas	10	8	
Banken	4	3.219	
Overlopende activa	12.285	6.611	
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingdoel	0	0	
Overige nog te ontvangen bedragen	11.358	6.157	
Vooruitbetaalde bedragen	927	454	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	40.203	32.385	
TOTAAL ACTIVA	62.740	56.889	

Balans per 31 december 2024				
(bedragen x € 1.000)				
PASSIVA	2024		2023	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		700		250
Reserves:				
Algemene reserve	0		0	
Bestemmingsreserves	0		250	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	700		0	
Voorzieningen		3.261		2.799
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.791		2.483	
Voorzieningen ter egalisering van kosten	470		316	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		19.229		20.272
Onderhandse leningen: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	19.229		20.272	
TOTAAL VASTE PASSIVA		23.190		23.321
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		14.310		3.388
Kasgeldleningen	0		0	
Banksaldi	5.211		0	
Overige schulden	9.099		3.388	
Overlopende passiva		25.240		30.180
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	0		0	
Overige vooruit ontvangen bedragen	982		4.585	
Overlopende verplichtingen	24.257		25.595	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		39.550		33.568
TOTAAL PASSIVA		62.740		56.889
Evenwicht Balans 2024:				
Totaal Activa		62.740		
Totaal Passiva		62.740		
Saldo		0		

4.1.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Financiële analyse

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording') van de jaarstukken, per opgave onder het kopje 'wat heeft het gekost?'.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van het BBV in acht genomen. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegelden verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) of spaarverlof van toepassing is, dient wel een verplichting gevormd te worden.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn opgenomen de cijfers volgens de jaarstukken 2023 van de GR Sociaal.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De GR sociaal heeft vanaf 2023 een nota Activabeleid. De nota is van toepassing op nieuwe investeringen vanaf 2023. Voor de bestaande activa vòòr 1 januari 2023 is er niets veranderd. De organisatie beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De investeringen worden vanaf het eerstvolgende jaar van ingebruikneming annuïtair of lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Boekwinsten of -verliezen worden verwerkt als incidentele bate of last in de programmarekening. De drempel voor investeringen die geactiveerd dienen te worden bedraagt € 50.000. Bij uitzondering kan worden afgeweken van het activabeleid door middel van een expliciet besluit door het Algemeen Bestuur.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Soort investering	Afschrijvingstermijn
Gebouwen	30 jaar
Grond	0 jaar
Voorzieningen aan terreinen/aanpassing aan gebouwen (mits levensduurverlengend)	25 jaar
Verbouwing bedrijfsgebouw	6 - 15 jaar*
Inrichting bedrijfsgebouw	15 jaar*
Installaties	15 – 20 jaar
Machines	15 jaar
Meubilair	10 - 20 jaar
Vervoersmiddelen	5 - 10 jaar
Hardware	3 – 5 jaar
Software	3 – 5 jaar

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingprijs vindt afwaardering plaats. Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs. Winst en/of verliesneming vindt plaats naar ratio van de kosten. Verlies wordt genomen wanneer dit bekend is.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd en in mindering gebracht.

De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen. De herwaardering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Bij de herwaardering is in hoofdzaak de methodiek gehanteerd waarbij rekening is gehouden met de ouderdom van de debiteur.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste en vlottende passiva

Reserves, voorzieningen en lang- en kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening frictiekosten omvat de volledig geschatte kosten voor de periode van boventalligheid een WW-uitkering. Er is bij de hoogte van de voorzieningen geen rekening gehouden met de uitstroom naar nieuw werk. Een groot deel van de betrokken personen is inmiddels al geruime tijd werkloos. Gezien de ervaringen uit de afgelopen periode en de persoonlijke omstandigheden, zoals leeftijd, wordt de kans op nieuw werk dan op nihil geschat. Om consequent te blijven is ook voor de personen die minder lang zonder werk zijn het volledige financiële risico in de voorzieningen opgenomen. Daarmee is er dus een mogelijkheid dat de feitelijke kosten lager blijken te zijn. Er zijn echter geen objectieve criteria voorhanden op basis waarvan op individueel niveau de mogelijkheid/kans op nieuw werk kan worden geschat.

Baten en lasten

In de rekening worden zowel de baten als de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals deze zijn opgenomen in de aangepaste financiële verordening. De verordening wordt 10 juli 2025 in het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarnaast geldt het controleprotocol vastgesteld op 28 november 2024 en de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat.
- Er een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan de reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Er een rapporteringstolerantie van € 125.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.1.3 TOELICHTING OP DE BALANS

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid en beheer en de financiële organisatie is vastgesteld.

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

In onderstaande tabel is het verloop van de waarde van de materiële vaste activa met economisch nut weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	20	-	-	2		18
Bedrijfsgebouwen	19.279	-	-	1.308		17.972
Machines, apparaten en installaties	186	-	-	22	-	163
Overige materiële vaste activa	181	-	-	79	-	103
Totaal	19.666	-	-	1.411	-	18.255

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Aflossingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.706	-257	-	-	2.449
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	-	-	-	-	-
Leningen aan deelnemingen	1.000	-	300	-	700
Overige langlopende leningen	1.132	-	-	-	1.132
Totaal	4.838	-257	300	-	4.281

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreft een deelname in Stroomlijn BV (€ 450.001), in Facilitair BV (€ 9.000), WerXaam BV (€18.000) en Drechtwerk BV (€ 1.972.000).

De leningen aan deelnemingen betreffen verstrekkingen van een lening u/g aan Baanbrekend Detacheren BV waarvan € 300.000 is afgelost, een tweede lening u/g aan Stroomlijn BV ter grootte van maximaal € 500.000 ultimo 2023 en een lening aan RC WerXaam BV van € 200.000.

Aan de voormalige deelneming AssemblyPartner BV, nu Confed, een lening van € 1.131.800 verstrekt.

Vlottende activa

Voorraden

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Gereed product en handelsgoederen	2	1
Totaal	2	1

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Vorderingen op openbare lichamen	1.150	4.054
Rekening-courantverhouding met het Rijk	16.950	6.620
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		-
Overige vorderingen	9.802	11.874
Totaal	27.902	22.548

De vorderingen op openbare lichamen betreffen vorderingen op publiekrechtelijke lichamen. Het betreft hier met name vorderingen op Drechtstedengemeenten en GR-en waarvan de nota in de laatste periode van het jaar is verzonden.

In de overige vorderingen is de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Bij de GRS is deze voorziening gevormd voor de uitkeringsdebiteuren. De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De actualisering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Debiteuren	17.161	19.877
Voorziening dubieuze debiteuren	-7.359	-8.003
Netto waardering overige vorderingen	9.802	11.874

In het kader van Schatkistbankieren is - conform artikel 52c BBV - voor het begrotingsjaar een drempelbedrag geldig van € 6.470.000. In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 3.4 Financiering.

(bedragen x € 1.000)

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Bedrag aan middelen buiten 's Rijks schatkist aangehouden	2.877	1.170	1.307	1.411

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Kas	10	8
Banksaldi	4	9
Bank Nederlandse Gemeenten		3.209
Kruisposten	-	-
Totaal	14	3.226

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Nog te ontvangen voorschotbedragen van EU en NL overheden met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen	11.358	6.157
Vooruitbetaalde bedragen	927	454
Totaal	12.285	6.611

De post overige nog te ontvangen bedragen is als volgt onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Not te ontvangen bedragen overig	1.943	1.587
Nog te ontvangen bedragen overige overheid	9.415	4.373
DW A29d Overige overlopende activa	-	197
Totaal	11.358	6.157

De post vooruitbetaalde bedragen is als volgt onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Overige vooruitbetaalde bedragen	676	454
Overige overlopende activa	251	-
Totaal	927	454

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de balans van de GRS bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Algemene reserve	-	-
Bestemmingsreserves	-	250
Gerealiseerd resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten	700	-
Totaal	700	250

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder 'resultaatbestemming 2024' staan de toevoegingen en/of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2024	Toevoeging uit hoofde v.h. vorig boekjaar	Toevoegingen cf. overzicht baten en lasten	Onttrekkingen cf. overzicht baten en lasten	resultaat 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	250	-	-	250	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-	-	700	700
Totaal	250	-	-	250	700	700

Toelichting:**Algemene reserve**

De algemene reserve is ultimo 2024 € 0.

Bestemmingsreserve

Het AB van de GR Drechtwerk heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 een bedrag van € 250.000 bestemd ter vervanging van het HRM pakket (dekking kosten implementatie AFAS). Bij de inbedding van de balans van Drechtwerk per 1 januari 2023 is hiervoor de bestemmingsreserve bij de GR Sociaal gecreëerd. In 2024 is hieruit een onttrekking gedaan van € 250.000.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Aanwendungen	Saldo 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.483	564	256	2.791
Voorzieningen ter egalisering van kosten	316	154		470
Totaal	2.799	718	256	3.261

Toelichting:**Voorziening frictiekosten (€ 712.700 per 31 december 2024)**

De voorziening frictiekosten is voor de dekking van kosten van bovenformatief personeel. Bij de jaarrekening is € 256.000 ten laste van de voorziening gebracht. Een nieuwe beoordeling van de toereikendheid van de voorziening heeft plaatsgevonden. De omvang van de voorziening is afgestemd op de te verwachten kosten voor WW, sociaal plan, outplacement en begeleiding minus te verwachten baten over de periode waarover deze verplichting bestaat. Op basis van de herberekening van de voorziening vindt een dotatie plaats van € 459.000.

Voorziening spaarverlof (Gr Sociaal € 2.077.470 waarvan Drechtwerk SW € 1.947.330 en Drechtwerk AP € 37.520)

In AFAS staat per 31 december 2024 2058,22 spaarverlof geregistreerd. Dit is € 92.620 tegen de norm van het uurtarief. In de voorziening zit per 1 januari 2024 een bedrag van € 56.224. Voor 2024 volgt een mutatie in de voorziening van € 36.396. Het spaarverlof van Drechtwerk is vanuit Drechtwerk geconsolideerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2024.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2024	aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen	20.272	1.043	19.229
Totaal	20.272	1.043	19.229

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

		Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Kasgeldleningen		-	-
Banksaldi		5.211	-
Overige schulden		9.099	3.388
Totaal		14.310	3.388

De overige schulden bestaan met name uit de crediteuren, die overigens bij het opmaken van de balans nagenoeg voldaan zijn.

Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)

		Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Vooruitontvangen bedragen van EU en NL overheden met een specifiek bestedingsdoel		-	-
Overige vooruitontvangen bedragen		982	4.585
Overlopende verplichtingen		24.257	25.595
Totaal		25.240	30.180

Dit betreft posten welke ten laste van het dienstjaar 2024 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2025 zijn ontvangen en betaalbaar zijn gesteld. De overlopende verplichtingen bevat onder andere het positieve resultaat wat op de participatie is behaald. Conform de financiële afspraken vindt hierover resultaatbepaling plaats, wat betekent dat dit bedrag nog met de gemeenten verrekend moet worden.

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overige vooruitontvangen bedragen'.

(bedragen x € 1.000)

		Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Overige vooruitontvangen bedragen		982	4.585
Totaal		982	4.585

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

		Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2024
Nog te betalen in het kader van Schuldhelpverlening		3.597	3.192
Nog te betalen overige		15.590	15.762
Nog te betalen overige overheid			2.482
Nog te betalen bedragen rijk		1.273	3.470
Afdracht fiscus		2.465	
Overige overlopende passiva		1.332	689
Totaal		24.257	25.595

4.1.4 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Niet uit de balans blijken de verplichtingen zijn verplichtingen die financiële consequenties hebben voor de toekomstige jaren, maar niet zijn opgenomen in een balanspost. Voor de GR Sociaal is voor het boekjaar 2024 geen sprake van borg- en/of garantstelling. De GR Sociaal is op contractbasis gebonden aan een aantal niet uit de balans blijken de financiële verplichtingen. Hiervan zijn de belangrijkste:

Contract	Jaarlijkse financiële verplichting (obv begroting)
Wmo Begeleiding	€ 33.000.000
Wmo Huishoudelijke ondersteuning	€ 30.400.000
Wmo Vervoer	€ 12.600.000
Servicegemeente Dordrecht (bedrijfsvoering)	€ 7.200.000
Wmo Hulpmiddelen	€ 6.100.000
Wmo Herstelgerichte ondersteuning	€ 2.400.000
Totaal	€ 91.700.000

Lease en huurcontracten

BMConsultants B.V. (Kofax)	Licenties printers/scanners
Ames Auto Lease B.V.	Leaseauto's
Gemeente Dordrecht	Kantoorruimte Hellingen 20
Selecta	Koffieapparaten
Joulz	Middenspanningsinstallaties
Yacht/TempoTeam/divers	Inhuur externe medewerkers

In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen met uitzondering van het opgespaarde spaarverlof (zie voorziening spaarverlof).

4.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per opgave is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een (verschillen)toelichting opgenomen.

De Kolom Begroting na wijzigingen bevat de begrote bedragen na de laatste begrotingswijziging, dit is de begroting met mutaties uit de Voorjaarsbrief 2024 plus resultaatbestemming 2024. De Najaarsbrief bevat een prognose maar de begroting is hiermee niet gewijzigd omdat dit qua tijdspad niet mogelijk was voor 31 december 2024.

Opgaven	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Lasten				
Bestaanszekerheid versterken	128.181	135.472	140.324	4.852
Inkomensondersteuning	116.957	124.382	128.308	3.926
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.281	2.147	2.114	-33
Minimabeleid	8.943	8.943	9.902	959
Ontwikkelen naar werk	49.559	50.480	50.674	193
Statushouders	0	0	0	0
Participatie	7.031	8.838	8.074	-764
Inburgering	2.421	0	0	0
Drechtwerk	40.107	41.642	42.600	958
Zorgen voor ondersteuning	77.203	82.841	82.926	85
Hulpmiddelen	6.030	5.960	5.454	-506
Vervoer	10.813	11.074	11.043	-31
Huishoudelijke ondersteuning	26.990	30.678	32.036	1.358
Begeleiding en kortdurend verblijf	33.370	35.129	34.393	-736
Bedrijfsvoering	31.341	35.501	35.315	-186
Apparaatskosten	30.188	31.196	30.631	-565
Apparaatskosten DVO's	1.153	4.305	4.684	378
Totaal lasten	286.284	304.295	309.238	4.943
Baten				
Bestaanszekerheid versterken	128.181	135.472	140.324	4.852
Inkomensondersteuning	116.957	124.382	128.308	3.926
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.281	2.147	2.114	-33
Minimabeleid	8.943	8.943	9.902	959
Ontwikkelen naar werk	58.595	56.942	57.617	674
Statushouders	270	270	270	0
Participatie	10.191	9.674	8.910	-764
Inburgering	2.421	0	0	0
Drechtwerk	45.713	46.998	48.437	1.439
Zorgen voor ondersteuning	77.203	82.841	82.926	85
Hulpmiddelen	6.030	5.960	5.454	-506
Vervoer	10.813	11.074	11.043	-31
Huishoudelijke ondersteuning	26.990	30.678	32.036	1.358
Begeleiding en kortdurend verblijf	33.370	35.129	34.393	-736
Bedrijfsvoering	57.265	63.620	61.912	-1.708
Apparaatskosten	55.204	59.315	57.229	-2.086
Apparaatskosten DVO's	2.061	4.305	4.684	378
Totaal baten	321.244	338.876	342.779	3.903
Saldo van lasten en baten	34.959	34.581	33.541	-1.040

Vennootschapsbelasting				
Totaal Vennootschapsbelasting				

Overhead

Lasten

Drechtwerk	-6.097	-6.097	-6.433	-336
Apparaatskosten	-29.645	-31.222	-27.812	3.410

Baten

Drechtwerk	805	805	609	-196
Apparaatskosten	292	1.997	808	-1.189
Totaal Overhead	-34.645	-34.517	-32.827	1.690

Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

Drechtwerk	-348	-348	-346	2
Treasury	-215	-215	5	220

Baten

Drechtwerk	34	34	83	49
Treasury	215	215	-5	-220
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-314	-314	-264	50

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves	0	250	250	0
Totaal Mutaties reserves	0	250	250	0

Resultaat	0	0	700	700

4.3 DVO'S BUITEN DE EXPLOITATIE

Naast de reguliere taken, die benoemd zijn in artikel 5 van de regeling, worden extra taken uitgevoerd door de GRS voor gemeenten en andere partijen. Voor de extra taken zijn DVO's afgesloten. Het betreft hier DVO's voor:

Leefgeld Oekraïense vluchtelingen
Inburgering
Kinderopvangtoeslagaffaire
Beschermd wonen en opvang

DVO	Leefgelden	
Doel	Uitkeren van leefgelden aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO)	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar	
Programmageld	In 2024 is € 2.149.000 leefgelden uitgekeerd	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam	€ 183.000
	Dordrecht	€ 1.336.000
	Hardinxveld-Giessendam	€ 175.000
	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 52.000
	Papendrecht	€ 77.000
	Sliedrecht	€ 191.000
	Zwijndrecht	€ 135.000

Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 1,7 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2024 zijn de apparaatskosten ad € 157.000 door de gemeenten vergoed (begroot € 200.000).	
Overig		

Toelichting: de programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wel onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, en de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Inburgering	
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar	
Programmageld	In 2024 is € 1.806.705 aan taalroutes Wet inburgering 2021 verantwoord.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 98.947 € 666.978 € 157.583 € 227.212 € 183.236 € 186.901 € 285.848
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 16,9 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	Conform begroting zijn in 2024 de apparaatskosten ad € 1,87 mln. door de gemeenten vergoed.	
Overig	Vanaf 2024 wordt de reserveringsregeling van de SPUK Wet inburgering 2021 niet meer gepresenteerd op de balans van de GR Sociaal. Het overschot per gemeente is aan de gemeente teruggestort. E.e.a. conform de uitvoering van de DVO. Ten tijde van de opstelling van de jaarrekening 2024 zijn nog niet alle DVO's getekend.	

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire	
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.	
Programmageld	In 2024 is € 563.374 verstrekt aan klanten inzake de toeslagenaffaire	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam	€ 39.780 € 267.836 € 0

	Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 8.228 € 59.381 € 47.300 € 140.848
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 6,1 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2024 zijn de apparaatskosten ad € 565.971 door de gemeenten vergoed (begroot € 660.000).	
Overig	N.v.t.	

DVO	Beschermd Wonen en Opvang	
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.	
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Programmageld	In 2024 is € 20.800.000 voor Beschermd Wonen en € 7.800.000 voor Opvang begroot.	
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht	€ 28.600.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 12.51 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2024 zijn de apparaatskosten door de gemeente vergoed (begroot € 1.527.640).	
Overig	N.v.t.	

4.4 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De toezichthouder de provincie Zuid-Holland beoordeelt jaarlijks of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting. Een belangrijk criterium hierbij is dat sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten.

Om te kunnen beoordelen of een begroting materieel in evenwicht is (structurele lasten worden door structurele baten afgedekt) moeten de incidentele baten en lasten inzichtelijk worden gemaakt. Dit geldt ook voor (het saldo van) de jaarrekening.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten	
	Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd
Drechtwerk: bijdrage reserve	0	0	250	250
Totaal	0	0	250	250

Toelichting

In 2024 is er 5 250.000 uit de reserve ingezet van de implementatie van het HR-pakket bij Drechtwerk.

4.5 INVESTERINGSKREDIETEN

In deze paragraaf wordt de stand van zaken over 2024 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. Tevens wordt aangegeven of het krediet kan worden afgesloten. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Kredieten	AB d.d.	Oorspronkelijk krediet 2024	Beschikbaar 2024	Uitgegeven / verplicht 2024	Restant	Voortgang t.o.v. planning
Huisvesting SDD	jul-2017/ jul-2018	380	380	-	380	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte.
IT SDD	jul-2018	150	150	-	150	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management.
ICT SDD	jul-2020	250	250	-	250	Beschikbaar gesteld voor reguliere ICT-investeringen
Totaal		780	780	-	780	

Toelichting:

ICT

In 2024 hebben voor de reguliere ICT van de SDD geen investeringen plaatsgevonden, als gevolg van de freeze die op dit moment van toepassing is vanwege de overgang naar KPN en het regionale ICT Beweegt programma. Zodat investeringen weer mogelijk zijn, moet o.a. het archief en documentopslagsysteem vervangen worden (vanwege wettelijke eisen) en moet er een overgang plaatsvinden naar Saas voor de Centric applicaties.

4.6 RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

Verantwoordelijkheid Dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 9 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3%) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.409.700. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	
	€ 20.730.000 (1) Bestaanszekerheid Versterken
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 4.415.000 (2) Zorgen voor ondersteuning € 275.000 (3) Treasury
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 25.420.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid *	€ 25.420.000
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed,	€ 390.955
Zorgverzekering	€ 51.255
Wmo PGB's (SVB)	€ 31.335 (4)

M&O criterium	
Geen bevindingen	

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke acties worden ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

* (1) Bestaanszekerheid Versterken: zie voor toelichting Hoofdstuk 2.2 Opgave Bestaanszekerheid Versterken.

* (2) Zorgen voor Ondersteuning: zie voor toelichting Hoofdstuk 2.4 Opgave Zorgen voor Ondersteuning.

* (3) Treasury :zie voor toelichting Hoofdstuk 2.5. Opgave Bedrijfsvoering

* (4) Wmo PGB's: zie voor toelichting hoofdstuk 3.4 Bedrijfsvoering.

4.7 WET NORMERING TOPINKOMENS

Op 6 december 2011 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen een gemeenschappelijke regeling kunnen als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GR Sociaal betreft het hier het Algemeen Bestuur, het Dagelijks bestuur en de secretaris GR Sociaal. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

De WNT is van toepassing op de GR Sociaal. Het voor de GR Sociaal toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 en was in 2023 € 223.000.

In onderstaande tabel zijn de leden van het Algemeen Bestuur 2024 opgenomen. Leden van het Dagelijks en Algemeen zijn onbezoldigd.

Naam	Gemeente
C.C. van Benschop (voorzitter per 24-10-2024, daarvoor AB-lid)	Dordrecht
P.J. Heijkoop (voorzitter, vertrokken)	Dordrecht
R. de Meij (plv. voorzitter)	Zwijndrecht
W. van der Kruijff	Dordrecht
R. van der Linden (vervanger)	Dordrecht
T. Jansen (vervanger)	Zwijndrecht
M. de Deugd-Bos	Alblasserdam
M. Japenga (vervanger)	Alblasserdam
C. Hendriksen	Hardinxveld-Giessendam
J. Nederveen (vervanger)	Hardinxveld-Giessendam
S. van Die	Hendrik-Ido-Ambacht
L. Platschorre	Hendrik Ido Ambacht
J.L. van Erk	Papendrecht
A.J. Kosten (vervanger)	Papendrecht
J.C. Paas	Sliedrecht
T. Spek (vervanger)	Sliedrecht

In onderstaande tabel zijn de leden van het Dagelijks bestuur 2024 opgenomen.

Naam	Portefeuille
C. van Benschop (vanaf 24-20-2024)	Voorzitter/Werk & Bestaanszekerheid
P.J. Heijkoop (vertrokken)	Voorzitter/ Werk & Bestaanszekerheid
R. De Meij	Plv. voorzitter/ Bedrijfsvoering
J.L. van Erk	Zorg/ Wmo

Conform publicatieplicht worden in onderstaand overzicht de gegevens van de secretaris GR Sociaal gepresenteerd.

De WNT is van toepassing op de GR Sociaal. Het voor de GR Sociaal toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum)

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	DJ van Maanen	G. von Grumbkow
Functiegegevens	Secretaris/Algemeen Directeur	Secretaris/Algemeen Directeur a.i.
Aanvang en einde functieervulling in 2024	01/01 - 31/12	03/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	151.566	11.863
Beloningen betaalbaar op termijn	23.321	1.627
<i>Subtotaal</i>	174.887	13.490
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	18.462
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Bezoldiging	174.887	13.490
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	DJ van Maanen	
Functiegegevens	Directeur	
Aanvang en einde functieervulling in 2023	01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	144.567
Beloningen betaalbaar op termijn	22.514
<i>Subtotaal</i>	<i>167.081</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	167.081

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De GR Sociaal voldoet aan de publicatieplicht door de WNT-gegevens op te nemen:

<https://bestuur.grsociaal.nl/organisatie>

4.8 SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
Verzeker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)
			Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01	Aard controle R Indicator: G2B/02	Aard controle R Indicator: G2B/03	Aard controle R Indicator: G2B/04	Aard controle R Indicator: G2B/05
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	€ 5.912.752	€ 49.754	€ 273.819	€ 666
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 61.857.108	€ 829.978	€ 2.017.893	€ 8.103
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 3.539.987	€ 43.364	€ 88.970	€ 73
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 6.127.877	€ 52.228	€ 149.747	€ 0
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 8.572.642	€ 87.739	€ 240.365	€ 0
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 8.557.041	€ 127.318	€ 293.969	€ 11.096
			7 060642 Gemeente Zvijndrecht	€ 18.838.330	€ 236.503	€ 793.144	€ 4.369
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)	Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomensvoorziening kunstenaars (WWIK)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07	Aard controle R Indicator: G2B/08	Aard controle R Indicator: G2B/09	Aard controle R Indicator: G2B/10	Aard controle R Indicator: G2B/11
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	€ 0	€ 27.593	€ 15.212	€ 0
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 50	€ 244.122	€ 104.899	€ 0
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 17.042	€ 9.131	€ 0
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 36.947	€ 8.340	€ 0
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 23.348	€ 17.791	€ 0
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 180	€ 2.740	€ 0
			7 060642 Gemeente Zvijndrecht	€ 0	€ 53.730	€ 16.290	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden opgebouwd uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12	Aard controle R Indicator: G2B/13	Aard controle R Indicator: G2B/14	Aard controle R Indicator: G2B/15	Aard controle R Indicator: G2B/16
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	€ 581.821	€ 17.446	€ 0	€ 0
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 5.213.413	€ 71.788	€ 5.299	€ 0
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 450.900	€ 1.284	€ 0	€ 0
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 602.558	€ 6.018	€ 0	€ 0
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 995.078	€ 9.989	€ 0	€ 0
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 995.080	€ 1.176	€ 0	€ 0
			7 060642 Gemeente Zvijndrecht	€ 1.292.837	€ 2.790	€ 23.969	€ 0

SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) deel openbaar lichaam 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01	Aard controle R Indicator: G3B/02	Aard controle R Indicator: G3B/03	Aard controle R Indicator: G3B/04	Aard controle R Indicator: G3B/05	Aard controle R Indicator: G3B/06
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	€ 0	€ 0	€ 825	€ 0	€ 0
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 12.403	€ 15.355	€ 30.574	€ 0	€ 0
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 1.020	€ 0	€ 0	€ 0
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 22.800	€ 4.234	€ 900	€ 0	€ 0
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 0	€ 9.494	€ 0	€ 0
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 7.211	€ 0	€ 0	€ 0
			7 060642 Gemeente Zvijndrecht	€ 0	€ 428	€ 6.915	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07	Aard controle R Indicator: G3B/08	Aard controle R Indicator: G3B/09	Aard controle R Indicator: G3B/10	Aard controle R Indicator: G3B/11	Aard controle R Indicator: G3B/12
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7 060642 Gemeente Zvijndrecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

52W	G4B	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), deel openbaar lichaam 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/02	Aard controle R Indicator: G4B/03	Aard controle R Indicator: G4B/04	Aard controle R Indicator: G4B/05	Aard controle R Indicator: G4B/06
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 6.020	€ 5.175
			2 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 1.967	€ 3.150
			3 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 2.350	€ 5.684
			4 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 197	€ 0
			6 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	€ 5.009	€ 0	€ 129.275	€ 48.304
			7 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	€ 7.232	€ 0	€ 26.954	€ 24.222
			8 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 41.880	€ 40.478
			9 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 2.984	€ 3.342
			10 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 8.424	€ 0
			11 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 4.583	€ 2.265
			12 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 392	€ 0
			13 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 3.281	€ 0
			14 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 540	€ 0
			15 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 941	€ 0
			16 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 14.578	€ 8.823
			17 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 2.642	€ 3.434
			18 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 4.922	€ 15.147
			19 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 0
			20 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 563	€ 0
			21 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 18.280	€ 2.797
			22 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 4.935	€ 500
			23 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 9.520	€ 6.433
			24 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			25 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 1.082	€ 4.760
			26 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 9.346	€ 0
			27 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 1.170	€ 0
			28 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 3.985	€ 0
			29 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 735	€ 0
			30 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 1.544	€ 0
			31 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 23.404	€ 14.878
			32 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 4.043	€ 3.038
			33 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 8.958	€ 19.279
			34 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 501	€ 8.135
			35 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 677	€ 55

		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08	Aard controle R Indicator: G4B/09	Aard controle R Indicator: G4B/10	Aard controle R Indicator: G4B/11
			1 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo1	€ 17	0
			2 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo2	€ 88	0
			3 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo3	€ 267	0
			4 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo4	€ 0	0
			5 060482 Gemeente Ablasserdam	Tozo5	€ 0	0
			6 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	€ 2.663	0
			7 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	€ 1.333	0
			8 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	€ 2.795	0
			9 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo4	€ 321	0
			10 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo5	€ 0	0
			11 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo1	€ 91	0
			12 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo2	€ 0	0
			13 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo3	€ 0	0
			14 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo4	€ 0	0
			15 060523 Gemeente Hardinveld-Giessendam	Tozo5	€ 0	0
			16 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	€ 277	0
			17 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	€ 276	0
			18 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	€ 399	0
			19 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo4	€ 0	0
			20 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo5	€ 0	0
			21 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	€ 103	0
			22 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	€ 100	0
			23 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	€ 543	0
			24 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo4	€ 0	0
			25 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo5	€ 216	0
			26 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	€ 0	0
			27 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	€ 0	0
			28 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	€ 0	0
			29 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo4	€ 0	0
			30 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo5	€ 0	0
			31 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo1	€ 1.108	0
			32 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo2	€ 459	0
			33 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo3	€ 1.145	0
			34 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo4	€ 108	0
			35 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo5	€ 0	0

		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/13	Aard controle R Indicator: G4B/14	Aard controle D2 Indicator: G4B/15	Aard controle R Indicator: G4B/16
	1	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo1	0	0	0
	2	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo2	0	0	0
	3	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo3	0	0	0
	4	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo4	0	0	0
	5	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo5	0	0	0
	6	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	0	0	0
	7	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	0	0	0
	8	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	0	0	0
	9	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo4	0	0	0
	10	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo5	0	0	0
	11	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo1	0	0	0
	12	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo2	0	0	0
	13	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo3	0	0	0
	14	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo4	0	0	0
	15	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo5	0	0	0
	16	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	0	0	0
	17	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	0	0	0
	18	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	0	0	0
	19	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo4	0	0	0
	20	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo5	0	0	0
	21	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	0	0	0
	22	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	0	0	0
	23	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	0	0	0
	24	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo4	0	0	0
	25	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo5	0	0	0
	26	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	0	0	0
	27	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	0	0	0
	28	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	0	0	0
	29	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo4	0	0	0
	30	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo5	0	0	0
	31	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo1	0	0	0
	32	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo2	0	0	0
	33	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo3	0	0	0
	34	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo4	0	0	0
	35	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo5	0	0	0

SZW		G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wiet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SISa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
				Aard controle n.v.t. Indicator: G12B/01	Aard controle R Indicator: G12B/02	Aard controle R Indicator: G12B/03
	1	060482 Gemeente Alblasserdam		€ 0	€ 0	
	2	060505 Gemeente Dordrecht		€ 0	€ 0	
	3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam		€ 0	€ 0	
	4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		€ 0	€ 0	
	5	060590 Gemeente Papendrecht		€ 0	€ 0	
	6	060610 Gemeente Sliedrecht		€ 0	€ 0	
	7	060642 Gemeente Zwijndrecht		€ 0	€ 0	

4.9 BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Taakveld		Primaire begroting 2024			Begroting na wijziging 2024			Jaarrekening 2024		
bedragen x € 1.000		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	250	250	0	250	250
0.4	Overhead	35.742	1.097	-34.645	37.319	2.802	-34.517	34.244	1.417	-32.827
0.5	Treasury	563	249	-314	563	249	-314	341	77	-264
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.421	3.329	908	2.068	2.068	0	2.025	2.025	0
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	710	710	0	1.131	1.131	0
6.3	Inkomensregelingen	143.087	157.166	14.079	150.932	165.399	14.466	155.459	169.172	13.713
6.4	WSW en beschut werk	40.107	45.713	5.606	41.642	46.998	5.356	42.600	48.437	5.837
6.5	Arbeidsparticipatie	15.971	24.360	8.390	18.043	26.661	8.618	17.135	25.304	8.169
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	17.697	18.501	805	17.913	18.740	827	17.363	18.146	784
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	27.356	27.701	345	31.055	31.409	354	32.407	32.743	336
6.71B	Begeleiding (WMO)	27.493	30.941	3.448	29.175	32.718	3.543	29.178	32.139	2.961
6.71C	Dagbesteding (WMO)	11.000	12.379	1.379	11.229	12.646	1.417	10.414	12.154	1.741
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	1.153	1.153	0	1.528	1.528	0	1.528	1.528	0
Totaal		322.589	322.589	0	342.177	342.177	0	343.823	344.523	700

5 OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

[Tekst]

Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met het jaarverslag 2024 en de jaarrekening 2024 op 25 juni 2025.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal:

De secretaris,

De voorzitter,

G. von Grumbkow

C.C. van Benschop

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal op 10 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

G. von Grumbkow

C.C. van Benschop

6 BIJLAGEN

Bijlage 1 Bijdragen gemeenten

In onderstaand overzicht zijn de bijdragen per gemeente aangegeven, per Opgave en binnen elke Opgave naar Product.

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
<i>bedragen x € 1.000</i>								
Totaal	17.670	171.176	10.486	18.615	26.565	26.591	51.225	322.327
Bestaanszekerheid versterken	7.510	74.971	4.058	7.287	10.586	10.677	23.220	138.310
Inkomensondersteuning	6.912	68.471	3.741	6.693	9.621	9.768	21.548	126.755
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	109	1.203	56	118	173	161	294	2.114
Minimabeleid	489	5.297	262	476	792	748	1.379	9.442
Ontwikkelen naar werk	2.104	27.652	211	1.801	2.809	3.636	5.686	43.899
Statushouders	20	113	10	29	31	24	43	270
Participatie	405	4.393	201	400	602	561	1.357	7.918
Drechtwerk	1.679	23.147	0	1.372	2.176	3.051	4.286	35.710
Zorgen voor ondersteuning	5.041	35.071	4.319	6.238	8.484	7.561	13.141	79.855
Hulpmiddelen	657	2.227	292	414	553	473	837	5.452
Vervoer	500	4.677	417	923	1.261	1.144	1.738	10.661
Huishoudelijke ondersteuning	1.804	12.307	1.446	2.619	3.466	2.568	5.138	29.348
Begeleiding en kortdurend verblijf	2.080	15.860	2.164	2.281	3.203	3.376	5.429	34.393
Bedrijfsvoering	3.015	33.482	1.897	3.289	4.686	4.717	9.178	60.264
Apparaatskosten	2.860	30.966	1.798	3.051	4.452	4.505	8.763	56.394
Apparaatskosten DVO's	196	2.967	126	282	298	276	539	4.684
Treasury	-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815

In onderstaand overzicht zijn de bijdragen per gemeente aangegeven, per BBV-Taakveld en binnen elk Taakveld naar Opgave en Product.

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000								
Totaal	17.670	171.176	10.486	18.615	26.565	26.591	51.225	322.327
0.5 Treasury	-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
Bedrijfsvoering	-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
Treasury	-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	130	934	110	186	199	164	303	2.025
Bedrijfsvoering	130	934	110	186	199	164	303	2.025
Apparaatskosten DVO's	130	934	110	186	199	164	303	2.025
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	66	506	16	96	100	111	236	1.131
Bedrijfsvoering	66	506	16	96	100	111	236	1.131
Apparaatskosten DVO's	66	506	16	96	100	111	236	1.131
6.3 Inkomensregelingen	8.901	91.078	4.811	8.718	12.721	12.925	27.593	166.745
Bestaanszekerheid versterken	7.509	74.960	4.058	7.286	10.582	10.674	23.215	138.284
Inkomensondersteuning	6.912	68.471	3.741	6.693	9.621	9.768	21.548	126.755
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	109	1.203	56	118	173	161	294	2.114
Minimabeleid	487	5.286	261	474	788	744	1.374	9.415
Bedrijfsvoering	1.392	16.118	753	1.432	2.138	2.251	4.378	28.461
Apparaatskosten	1.392	16.118	753	1.432	2.138	2.251	4.378	28.461
6.4 WSW en beschut werk	1.679	23.147	0	1.372	2.176	3.051	4.286	35.710
Ontwikkelen naar werk	1.679	23.147	0	1.372	2.176	3.051	4.286	35.710
Drechtwerk	1.679	23.147	0	1.372	2.176	3.051	4.286	35.710
6.5 Arbeidsparticipatie	1.182	13.994	542	1.153	1.746	1.605	3.845	24.066
Bestaanszekerheid versterken	2	11	0	1	3	4	5	26
Minimabeleid	2	11	0	1	3	4	5	26
Ontwikkelen naar werk	425	4.506	211	429	633	585	1.400	8.188
Statushouders	20	113	10	29	31	24	43	270
Participatie	405	4.393	201	400	602	561	1.357	7.918
Bedrijfsvoering	755	9.477	331	722	1.109	1.017	2.440	15.852
Apparaatskosten	755	9.477	331	722	1.109	1.017	2.440	15.852
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.250	7.574	789	1.478	1.989	1.776	2.884	17.740
Zorgen voor ondersteuning	1.157	6.904	710	1.337	1.814	1.617	2.574	16.113
Hulpmiddelen	657	2.227	292	414	553	473	837	5.452
Vervoer	500	4.677	417	923	1.261	1.144	1.738	10.661
Bedrijfsvoering	93	671	79	141	174	159	309	1.626
Apparaatskosten	93	671	79	141	174	159	309	1.626
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.845	12.609	1.480	2.675	3.546	2.632	5.258	30.045
Zorgen voor ondersteuning	1.804	12.307	1.446	2.619	3.466	2.568	5.138	29.348
Huishoudelijke ondersteuning	1.804	12.307	1.446	2.619	3.466	2.568	5.138	29.348
Bedrijfsvoering	41	302	34	56	80	64	120	697
Apparaatskosten	41	302	34	56	80	64	120	697
6.71B Begeleiding (WMO)	1.809	15.534	1.683	1.963	2.836	3.040	5.172	32.038
Zorgen voor ondersteuning	1.407	12.248	1.321	1.512	2.198	2.307	4.076	25.068
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.407	12.248	1.321	1.512	2.198	2.307	4.076	25.068
Bedrijfsvoering	402	3.286	362	452	638	733	1.096	6.970
Apparaatskosten	402	3.286	362	452	638	733	1.096	6.970

6.71C Dagbesteding (WMO)	850	4.725	1.081	1.018	1.317	1.350	1.773	12.114
Zorgen voor ondersteuning	673	3.612	843	770	1.006	1.069	1.354	9.326
Begeleiding en kortdurend verblijf	673	3.612	843	770	1.006	1.069	1.354	9.326
Bedrijfsvoering	177	1.113	238	249	311	281	419	2.788
Apparaatskosten	177	1.113	238	249	311	281	419	2.788
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	1.528	0	0	0	0	0	1.528
Bedrijfsvoering	0	1.528	0	0	0	0	0	1.528
Apparaatskosten DVO's	0	1.528	0	0	0	0	0	1.528

Bijlage 2 Afrekening overgedragen regelingen

De bijdragen van de gemeenten op basis van de voorjaarsbrief.

Bijdragen gemeenten act begroting naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
0.4	Overhead	0	143	46	0	55	39	0	283
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>0</i>	<i>143</i>	<i>46</i>	<i>0</i>	<i>55</i>	<i>39</i>	<i>0</i>	<i>283</i>
	Apparaatskosten	0	143	46	0	55	39	0	283
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	127	945	103	192	208	166	327	2.068
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>127</i>	<i>945</i>	<i>103</i>	<i>192</i>	<i>208</i>	<i>166</i>	<i>327</i>	<i>2.068</i>
	Apparaatskosten DVO's	127	945	103	192	208	166	327	2.068
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	31	405	5	40	83	55	91	710
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>31</i>	<i>405</i>	<i>5</i>	<i>40</i>	<i>83</i>	<i>55</i>	<i>91</i>	<i>710</i>
	Apparaatskosten DVO's	31	405	5	40	83	55	91	710
6.3	Inkomensregelingen	8.772	89.262	4.439	8.326	12.221	12.729	27.097	162.845
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>8.772</i>	<i>89.262</i>	<i>4.439</i>	<i>8.326</i>	<i>12.221</i>	<i>12.729</i>	<i>27.097</i>	<i>162.845</i>
	Inkomensondersteuning	6.750	65.986	3.380	6.281	9.101	9.496	20.852	121.847
	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	108	1.214	54	119	179	166	308	2.147
	Minimabeleid	454	5.176	216	427	700	710	1.352	9.035
	Apparaatskosten	1.459	16.886	789	1.500	2.240	2.357	4.585	29.816
6.4	WSW en beschut werk	1.693	22.562	0	1.284	2.143	2.933	4.076	34.691
	<i>Ontwikkelen naar werk</i>	<i>1.693</i>	<i>22.562</i>	<i>0</i>	<i>1.284</i>	<i>2.143</i>	<i>2.933</i>	<i>4.076</i>	<i>34.691</i>
	Drechtwerk	1.693	22.562	0	1.284	2.143	2.933	4.076	34.691
6.5	Arbeidsparticipatie	1.241	14.699	569	1.210	1.834	1.685	4.039	25.276
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>1.241</i>	<i>14.699</i>	<i>569</i>	<i>1.210</i>	<i>1.834</i>	<i>1.685</i>	<i>4.039</i>	<i>25.276</i>
	Minimabeleid	1	10	0	1	4	3	4	22
	Statushouders	20	113	10	29	31	24	43	270
	Participatie	429	4.655	213	424	638	594	1.438	8.391
	Apparaatskosten	791	9.921	346	756	1.161	1.064	2.554	16.593
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.092	8.132	838	1.458	1.962	1.801	3.048	18.331
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.092</i>	<i>8.132</i>	<i>838</i>	<i>1.458</i>	<i>1.962</i>	<i>1.801</i>	<i>3.048</i>	<i>18.331</i>
	Hulpmiddelen	498	2.732	339	445	548	462	936	5.960
	Vervoer	497	4.700	417	866	1.232	1.173	1.789	10.674
	Apparaatskosten	97	700	82	147	182	166	323	1.697
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	1.729	12.336	1.457	2.425	3.343	2.570	5.046	28.905
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.729</i>	<i>12.336</i>	<i>1.457</i>	<i>2.425</i>	<i>3.343</i>	<i>2.570</i>	<i>5.046</i>	<i>28.905</i>
	Huishoudelijke ondersteuning	1.686	12.021	1.421	2.367	3.259	2.504	4.920	28.178
	Apparaatskosten	43	315	36	58	84	66	126	727
6.71B	Begeleiding (WMO)	1.834	15.968	1.652	2.061	2.871	3.204	5.092	32.682
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.834</i>	<i>15.968</i>	<i>1.652</i>	<i>2.061</i>	<i>2.871</i>	<i>3.204</i>	<i>5.092</i>	<i>32.682</i>
	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.414	12.538	1.274	1.590	2.205	2.438	3.948	25.407
	Apparaatskosten	420	3.430	378	471	666	766	1.144	7.275
6.71C	Dagbesteding (WMO)	861	4.988	1.147	1.171	1.316	1.348	1.801	12.632
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>861</i>	<i>4.988</i>	<i>1.147</i>	<i>1.171</i>	<i>1.316</i>	<i>1.348</i>	<i>1.801</i>	<i>12.632</i>
	Begeleiding en kortdurend verblijf	677	3.827	898	911	991	1.054	1.364	9.722
	Apparaatskosten	184	1.161	249	260	325	294	437	2.910
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	0	1.387	0	0	0	0	0	1.387
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>0</i>	<i>1.387</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.387</i>

Apparaatskosten DVO's	0	1.387	0	0	0	0	0	1.387
Totaal generaal	17.380	170.826	10.256	18.168	26.035	26.530	50.617	319.810

In rekening te brengen de volgende bijdragen van de gemeenten over 2024:

Bijdragen gemeenten rekening naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
0.5 Treasury	-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>-41</i>	<i>-452</i>	<i>-26</i>	<i>-44</i>	<i>-64</i>	<i>-64</i>	<i>-124</i>	<i>-815</i>
Treasury	-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	130	934	110	186	199	164	303	2.025
<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>130</i>	<i>934</i>	<i>110</i>	<i>186</i>	<i>199</i>	<i>164</i>	<i>303</i>	<i>2.025</i>
Apparaatskosten DVO's	130	934	110	186	199	164	303	2.025
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	66	506	16	96	100	111	236	1.131
<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>66</i>	<i>506</i>	<i>16</i>	<i>96</i>	<i>100</i>	<i>111</i>	<i>236</i>	<i>1.131</i>
Apparaatskosten DVO's	66	506	16	96	100	111	236	1.131
6.3 Inkomensregelingen	8.901	91.078	4.811	8.718	12.721	12.925	27.593	166.745
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>8.901</i>	<i>91.078</i>	<i>4.811</i>	<i>8.718</i>	<i>12.721</i>	<i>12.925</i>	<i>27.593</i>	<i>166.745</i>
Inkomensondersteuning	6.912	68.471	3.741	6.693	9.621	9.768	21.548	126.755
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	109	1.203	56	118	173	161	294	2.114
Minimabeleid	487	5.286	261	474	788	744	1.374	9.415
Apparaatskosten	1.392	16.118	753	1.432	2.138	2.251	4.378	28.461
6.4 WSW en beschut werk	1.679	23.147	0	1.372	2.176	3.051	4.286	35.710
<i>Ontwikkelen naar werk</i>	<i>1.679</i>	<i>23.147</i>	<i>0</i>	<i>1.372</i>	<i>2.176</i>	<i>3.051</i>	<i>4.286</i>	<i>35.710</i>
Drechtwerk	1.679	23.147	0	1.372	2.176	3.051	4.286	35.710
6.5 Arbeidsparticipatie	1.182	13.994	542	1.153	1.746	1.605	3.845	24.066
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>1.182</i>	<i>13.994</i>	<i>542</i>	<i>1.153</i>	<i>1.746</i>	<i>1.605</i>	<i>3.845</i>	<i>24.066</i>
Minimabeleid	2	11	0	1	3	4	5	26
Statushouders	20	113	10	29	31	24	43	270
Participatie	405	4.393	201	400	602	561	1.357	7.918
Apparaatskosten	755	9.477	331	722	1.109	1.017	2.440	15.852
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.250	7.574	789	1.478	1.989	1.776	2.884	17.740
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.250</i>	<i>7.574</i>	<i>789</i>	<i>1.478</i>	<i>1.989</i>	<i>1.776</i>	<i>2.884</i>	<i>17.740</i>
Hulpmiddelen	657	2.227	292	414	553	473	837	5.452
Vervoer	500	4.677	417	923	1.261	1.144	1.738	10.661
Apparaatskosten	93	671	79	141	174	159	309	1.626
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.845	12.609	1.480	2.675	3.546	2.632	5.258	30.045
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.845</i>	<i>12.609</i>	<i>1.480</i>	<i>2.675</i>	<i>3.546</i>	<i>2.632</i>	<i>5.258</i>	<i>30.045</i>
Huishoudelijke ondersteuning	1.804	12.307	1.446	2.619	3.466	2.568	5.138	29.348
Apparaatskosten	41	302	34	56	80	64	120	697
6.71B Begeleiding (WMO)	1.809	15.534	1.683	1.963	2.836	3.040	5.172	32.038
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.809</i>	<i>15.534</i>	<i>1.683</i>	<i>1.963</i>	<i>2.836</i>	<i>3.040</i>	<i>5.172</i>	<i>32.038</i>
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.407	12.248	1.321	1.512	2.198	2.307	4.076	25.068
Apparaatskosten	402	3.286	362	452	638	733	1.096	6.970
6.71C Dagbesteding (WMO)	850	4.725	1.081	1.018	1.317	1.350	1.773	12.114
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>850</i>	<i>4.725</i>	<i>1.081</i>	<i>1.018</i>	<i>1.317</i>	<i>1.350</i>	<i>1.773</i>	<i>12.114</i>
Begeleiding en kortdurend verblijf	673	3.612	843	770	1.006	1.069	1.354	9.326

Apparaatskosten	177	1.113	238	249	311	281	419	2.788
6.81A Beschermde wonen (WMO)	0	1.528	0	0	0	0	0	1.528
<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>0</i>	<i>1.528</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.528</i>
Apparaatskosten DVO's	0	1.528	0	0	0	0	0	1.528
Totaal generaal	17.670	171.176	10.486	18.615	26.565	26.591	51.225	322.327

Af te rekenen bijdragen van gemeenten over 2024 (verschil tussen de 2 voorgaande tabellen):

Bijdragen gemeenten eindafrekening naar Taakveld - Opgave - product		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000									
0.4 Overhead		0	-143	-46	0	-55	-39	0	-283
<i>Bedrijfsvoering</i>		<i>0</i>	<i>-143</i>	<i>-46</i>	<i>0</i>	<i>-55</i>	<i>-39</i>	<i>0</i>	<i>-283</i>
Apparaatskosten		0	-143	-46	0	-55	-39	0	-283
0.5 Treasury		-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
<i>Bedrijfsvoering</i>		<i>-41</i>	<i>-452</i>	<i>-26</i>	<i>-44</i>	<i>-64</i>	<i>-64</i>	<i>-124</i>	<i>-815</i>
Treasury		-41	-452	-26	-44	-64	-64	-124	-815
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		3	-11	7	-7	-9	-2	-24	-43
<i>Bedrijfsvoering</i>		<i>3</i>	<i>-11</i>	<i>7</i>	<i>-7</i>	<i>-9</i>	<i>-2</i>	<i>-24</i>	<i>-43</i>
Apparaatskosten DVO's		3	-11	7	-7	-9	-2	-24	-43
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		35	101	11	56	17	56	145	421
<i>Bedrijfsvoering</i>		<i>35</i>	<i>101</i>	<i>11</i>	<i>56</i>	<i>17</i>	<i>56</i>	<i>145</i>	<i>421</i>
Apparaatskosten DVO's		35	101	11	56	17	56	145	421
6.3 Inkomensregelingen		129	1.816	372	391	500	196	496	3.901
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>		<i>129</i>	<i>1.816</i>	<i>372</i>	<i>391</i>	<i>500</i>	<i>196</i>	<i>496</i>	<i>3.901</i>
Inkomensondersteuning		162	2.485	361	412	520	273	695	4.908
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.		1	-11	2	0	-7	-4	-14	-33
Minimabeleid		33	110	45	48	88	34	22	380
Apparaatskosten		-67	-768	-36	-68	-102	-106	-208	-1.355
6.4 WSW en beschut werk		-14	585	0	88	33	118	210	1.019
<i>Ontwikkelen naar werk</i>		<i>-14</i>	<i>585</i>	<i>0</i>	<i>88</i>	<i>33</i>	<i>118</i>	<i>210</i>	<i>1.019</i>
Drechtwerk		-14	585	0	88	33	118	210	1.019
6.5 Arbeidsparticipatie		-59	-705	-27	-57	-88	-80	-194	-1.210
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>		<i>-59</i>	<i>-705</i>	<i>-27</i>	<i>-57</i>	<i>-88</i>	<i>-80</i>	<i>-194</i>	<i>-1.210</i>
Minimabeleid		1	1	0	0	0	1	1	5
Statushouders		0	0	0	0	0	0	0	0
Participatie		-24	-262	-12	-24	-36	-34	-81	-473
Apparaatskosten		-35	-443	-16	-34	-52	-48	-114	-742
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		158	-558	-50	20	27	-25	-164	-592
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>		<i>158</i>	<i>-558</i>	<i>-50</i>	<i>20</i>	<i>27</i>	<i>-25</i>	<i>-164</i>	<i>-592</i>
Hulpmiddelen		159	-505	-47	-31	5	11	-99	-508
Vervoer		3	-23	0	57	29	-29	-51	-13
Apparaatskosten		-4	-29	-3	-6	-8	-7	-14	-71
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)		116	273	23	250	204	62	212	1.139
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>		<i>116</i>	<i>273</i>	<i>23</i>	<i>250</i>	<i>204</i>	<i>62</i>	<i>212</i>	<i>1.139</i>
Huishoudelijke ondersteuning		118	286	25	252	207	64	218	1.170
Apparaatskosten		-2	-13	-1	-2	-4	-3	-5	-30

6.71B	Begeleiding (WMO)	-25	-434	31	-98	-35	-163	80	-644
	Zorgen voor ondersteuning	-25	-434	31	-98	-35	-163	80	-644
	Begeleiding en kortdurend verblijf	-7	-290	47	-78	-7	-131	128	-339
	Apparaatskosten	-18	-144	-16	-20	-28	-32	-48	-305
6.71C	Dagbesteding (WMO)	-12	-264	-65	-152	1	3	-29	-518
	Zorgen voor ondersteuning	-12	-264	-65	-152	1	3	-29	-518
	Begeleiding en kortdurend verblijf	-4	-215	-55	-141	15	15	-10	-396
	Apparaatskosten	-8	-49	-10	-11	-14	-12	-18	-122
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	0	141	0	0	0	0	0	141
	Bedrijfsvoering	0	141	0	0	0	0	0	141
	Apparaatskosten DVO's	0	141	0	0	0	0	0	141
	Totaal generaal	290	350	230	447	530	61	609	2.517

Toelichting gemeente Alblasserdam

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 6.748.755 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 6.225.098
- Tekort (voorlopig) € 389.874
- Vangnetuitkering € 133.783

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 6.685.362. Het verschil in budget bedraagt € 460.264 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 225.343. Het verschil in het tekort is € 164.531 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

De vangnetuitkering is nihil. Het verschil bedraagt € 133.783 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 161.950 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 794 hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid	€ 33.252	
6.3 Inkomensregelingen	€ 33.252	te betalen aan de GR Sociaal
Kinderopvang	€ 501	
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 501	te betalen aan de GR Sociaal

Daarnaast worden de volgende bedragen met de gemeente afgerekend:

SMS kinderfonds 2023	€ 322	te betalen aan de GR Sociaal
ET 2023 definitieve afrekening	€ 2.483	te betalen aan uw gemeente

WSW en beschut werk

Financieringsafspraken

De hoogte van de financiële bijdrage die door de gemeenten wordt geleverd is gelijk aan de hoogte van het door het Rijk aan de gemeenten toegekende budget.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Drechtwerk van € 14.138, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 24.189, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssysteem op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 117.609, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 158.688, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 3.399, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 11.090, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Dordrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 65.977.630 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG	€ 62.089.026
- Tekort (voorlopig)	€ 3.888.604

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 66.215.071. Het verschil in budget bedraagt € 4.126.045 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 2.247.578. Het verschil in het tekort is € 1.641.026 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 2.485.019 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 10.816 hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid	€ 109.735
6.3 Inkomensregelingen	€ 109.735 te betalen aan de GR Sociaal
Kinderopvang	€ 1.184
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 1.184 te betalen aan de GR Sociaal

Daarnaast worden de ET 2023 definitief afgerekend en aan uw gemeente betaald:

ET 2023 definitieve afrekening € 20.826

WSW en beschut werk

Financieringsafspraken

De hoogte van de financiële bijdrage die door de gemeenten wordt geleverd is gelijk aan de hoogte van het door het Rijk aan de gemeenten toegekende budget.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Drechtwerk van € 584.592, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 262.375, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssysteem op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 286.269, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 505.339, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo vervoer van € 23.035, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 505.208, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Hardinxveld-Giessendam

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 3.385.635 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG	€ 3.158.681
- Tekort (voorlopig)	€ 197.826
- Vangnetuitkering	€ 29.128

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 3.342.041. Het verschil in budget bedraagt € 183.360 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 114.341. Het verschil in het tekort is € 83.485 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

De vangnetuitkering bedraagt € 290.241. Het verschil bedraagt € 261.113 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 360.988 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 1.638 hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid € 45.622

6.3 Inkomensregelingen € **45.622** te betalen aan de GR Sociaal

Daarnaast worden de volgende bedragen met de gemeente afgerekend:

SMS kinderfonds 2023 € 613 te betalen aan de GR Sociaal

ET 2023 definitieve afrekening € 1.656 te betalen aan uw gemeente

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 11.999, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssysteem op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 24.756, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssysteem op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 46.671, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 is voor het programma Wmo vervoer conform de begroting.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 8.081, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 6.285.284 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG	€ 5.914.841
- Tekort (voorlopig)	€ 70.443

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 6.329.340. Het verschil in budget bedraagt € 414.499 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 214.112. Het verschil in het tekort is € 156.331 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

De vangnetuitkering bedraagt € 153.959. Het verschil bedraagt € 153.959 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 412.127 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 271 hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid	€ 47.918	
6.3 Inkomensregelingen	€ 47.918	te betalen aan de GR Sociaal
Kinderopvang	€ 280	
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 280	te betalen aan de GR Sociaal

Daarnaast worden de volgende bedragen met de gemeente afgerekend en aan uw gemeente betaald:

SMS kinderfonds 2023	€ 3.749	te betalen aan uw gemeente
ET 2023 definitieve afrekening	€ 2.674	te betalen aan uw gemeente

WSW en beschut werk

Financieringsafspraken

De hoogte van de financiële bijdrage die door de gemeenten wordt geleverd is gelijk aan de hoogte van het door het Rijk aan de gemeenten toegekende budget.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Drechtwerk van € 87.639, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 23.903, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssysteem op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 252.275, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 30.888, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 57.148, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 219.574, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Papendrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 9.098.893 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG	€ 8.490.444
- Tekort (voorlopig)	€ 531.751
- Vangnetuitkering	€ 76.698

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 9.218.918. Het verschil in budget bedraagt € 728.474 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 307.347. Het verschil in het tekort is € 224.404 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

De vangnetuitkering bedraagt € 92.788. Het verschil bedraagt € 16.090 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 520.160 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 6.517, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid	€ 88.315	
6.3 Inkomensregelingen	€ 88.315	te betalen aan de GR Sociaal
Kinderopvang	€ -230	
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -230	te ontvangen van de GR Sociaal

Daarnaast worden de volgende bedragen met de gemeente afgerekend:

SMS kinderfonds 2023 € 2.706 te betalen aan uw gemeente

ET 2023 definitieve afrekening € 3.823 te betalen aan uw gemeente

WSW en beschut werk

Financieringsafspraken

De hoogte van de financiële bijdrage die door de gemeenten wordt geleverd is gelijk aan de hoogte van het door het Rijk aan de gemeenten toegekende budget.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Drechtwerk van € 33.198, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 35.973, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 207.066, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 4.922 hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 29.260, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 7.454, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Sliedrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 9.497.017 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG	€ 8.937.280
- Tekort (voorlopig)	€ 559.737

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 9.446.199. Het verschil in budget bedraagt € 508.919 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 323.523. Het verschil in het tekort is € 236.214 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 272.705 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 4.344, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid	€ 34.102	
6.3 Inkomensregelingen	€ 34.102	te betalen aan de GR Sociaal
Kinderopvang	€ 997	
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 997	te betalen aan de GR Sociaal

Daarnaast worden de volgende bedragen met de gemeente afgerekend:

SMS kinderfonds 2023 € 1.321 te betalen aan de GR Sociaal

ET 2023 definitieve afrekening € 3.202 te betalen aan uw gemeente

WSW en beschut werk

Financieringsafspraken

De hoogte van de financiële bijdrage die door de gemeenten wordt geleverd is gelijk aan de hoogte van het door het Rijk aan de gemeenten toegekende budget.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Drechtwerk van € 117.907, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 33.508, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 64.355, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 10.967, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo vervoer van € 28.881, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 116.440, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Zwijndrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2024 van u € 20.853.344 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG	€ 19.624.287
- Tekort (voorlopig)	€ 1.229.057

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 20.838.160. Het verschil in budget bedraagt € 1.213.873 en dient te worden ontvangen van uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 710.383. Het verschil in het tekort is € 518.674 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Per saldo ontvangt de GR Sociaal € 695.199 van uw gemeente.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 4.142.623.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2024, in totaal € 157.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen. De programmakosten Leefgeld wordt buiten de exploitatie gehouden en worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

De eindafrekening is het verschil tussen de DVO en de werkelijke kosten, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 13.806, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Minimabeleid.

Regulier minimabeleid	€ 22.188
6.3 Inkomensregelingen	€ 22.188 te betalen aan de GR Sociaal
Kinderopvang	€ 1.475
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 1.475 te betalen aan de GR Sociaal

Daarnaast worden de volgende bedragen met de gemeente afgerekend en aan uw gemeente betaald:

SMS kinderfonds 2023 € 11.935 te betalen aan uw gemeente

ET 2023 definitieve afrekening € 7.263 te betalen aan uw gemeente

WSW en beschut werk

Financieringsafspraken

De hoogte van de financiële bijdrage die door de gemeenten wordt geleverd is gelijk aan de hoogte van het door het Rijk aan de gemeenten toegekende budget.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Drechtwerk van € 210.281, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Inburgering

De lasten en baten 2024 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssysteem van voorgaande jaren. De meerkosten zijn ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssysteem worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssysteem op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 81.044, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 217.571, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 99.257, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo vervoer van € 51.300, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2024 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 117.373, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Bijlage 3 Verdeelsleutels 2024

Opgaven	Verdeelsleutel jaarrekening 2023
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Nacalculatie per gemeente
Maatwerkvoorz.Inkomenssteun CGZ	Nacalculatie per gemeente
Budgetadv. & schuldbem.	aantal cliënten schuldverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
WSW	Nacalculatie per gemeente
Drechtwerk	aantal SW indicatie en ter werk bij of via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke onderst.	Nacalculatie per gemeente
Hulpmiddelen	Nacalculatie per gemeente
Vervoer	Nacalculatie per gemeente
Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verz.	Nacalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering	
Apparaat/bedrijfsvoering	op basis van sleutels diensten

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Primaire begroting 2026-2029

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	4
1.1 Voorwoord	4
1.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	5
1.3 Budgettaire kaders en uitgangspunten.....	7
1.4 Maatregelen en ombuigingen	9
1.5 Samenvatting financiële resultaten	11
2 Programmabegroting	18
2.1 Dienstverlening	19
2.2 Bestaanszekerheid versterken	24
2.3 Ontwikkelen naar werk	33
2.4 Zorgen voor ondersteuning	41
2.5 Bedrijfsvoering	49
2.6 Algemene dekkingsmiddelen	57
2.7 Vennootschapsbelasting	57
3 Paragrafen.....	57
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	60
3.3 Financiering	61
3.4 Bedrijfsvoering	63
3.5 Rechtmatigheid.....	67
3.6 Openbaarheidsparagraaf.....	68
3.7 Verbonden Partijen.....	69
4 Financiële begroting.....	73
4.1 Overzicht van baten en lasten	73
4.2 Toelichting baten en lasten.....	75
4.3 DVO's	76
4.4 Financiële positie	79
4.5 Verdeelsleutels	80
4.6 Investeringsplan	81
4.7 Overzicht per taakveld	82
5 Vaststelling	84
6 Bijlagen.....	86
Bijlage A Bijdragen per gemeente per Opgave	86
Bijlage B Bijdragen per gemeente per taakveld	87
Bijlage C Meerjarenbijdrage per gemeente	88
Bijlage D Ramingsuitgangspunten per Opgave	92
Bijlage E Verplichte BBV-beleidsindicatoren	92

Bijlage F Begrotingssubsidies	94

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

Roerige tijden vragen om nieuw realisme

We bevinden ons momenteel in roerige tijden. Externe ontwikkelingen en spanningen vormen een risico voor de Nederlandse economie en financiële stabiliteit en zouden kunnen leiden tot lagere economische groei, inflatie en afnemende koopkracht.

Deze internationale ontwikkelingen zijn tot in het dagelijks leven van inwoners goed voelbaar door hogere prijzen in de supermarkt, bij de benzinepomp en een hogere energierekening. Deze laatste zit nog vers in het geheugen toen oplopende spanningen twee jaar geleden zorgden voor extreem hoge energieprijzen en daarmee een energie- bestaanszekerheids crisis. Vele inwoners konden de energierekening niet meer betalen en kwamen hierdoor in ernstige problemen.

De positie van gemeenten bij dergelijke crises is onmiskenbaar. Gemeenten spelen een essentiële rol in bij de ondersteuning van inwoners in nood. Of het nu gaat om het opvangen van ontheemden is of financiële hulp bij de energiecrisis. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)¹ geeft aan dat Nederland kostbare inspanningen zal moeten plegen om overeind te blijven in een turbulentere wereld en het roerige politieke vaarwater zal steeds vaker de binnenlandse verhoudingen raken. De drie vaste onderliggende belangen van ons land: “Waarden, weerbaarheid en welvaart”, zijn niet meer vanzelfsprekend met elkaar in evenwicht. Overheden zullen ook manieren moeten vinden om keuzes te maken en deze keuzes te legitimeren. Nederland heeft zich op een nieuwe realiteit te organiseren en dat is ook van toepassing op het gemeentelijke en regionale schaalniveau.

Ravijnjaar 2026 en politieke koers

Tegelijkertijd met bovenstaande externe ontwikkelingen staan gemeenten voor een grote financiële uitdaging. Vanaf 2026 zal de financiële positie van gemeenten verder onder druk komen te staan door de geplande korting van de rijksoverheid op het gemeentefonds. Het jaar 2026 staat ook wel bekend als het ravijnjaar. Daarnaast zal de verwachte herverdeling van het gemeentefonds negatieve gevolgen hebben voor gemeenten en derhalve ook voor de Drechtstedengemeenten én daarmee de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal.

Daarbij is er ook sprake van een andere landelijke politieke realiteit dan voorheen, het kabinet Schoof vaart een andere koers dan voorgaande kabinetten. Het beleidslandschap waarin gemeenten én daarmee de GR Sociaal is volop in beweging met diverse wetsvoorstellen én ontwikkelingen maar met geringe of zonder financiële middelen. Het brede sociale domein is ook in beweging. De bewegingen zijn onder andere ingegeven door de houdbaarheid van de gezondheidszorg, de afstand tussen de leefwereld en systeemwereld, de groeiende bestaanszekerheidsproblematiek, het tekort aan woonruimte, de mismatch tussen de arbeidsmarkt en inwoners zonder werk en de grote tekorten op diezelfde arbeidsmarkt. Dit kabinet werkt eveneens aan oplossingen van deze vraagstukken. Enkele voorbeelden hiervan zijn het wetsvoorstel Participatiewet in balans, Pro-actieve dienstverlening SZW, diverse zorgakkoorden en de vervanging van het abonnementstarief Wmo. Tegelijkertijd is de focus van het rijk gericht op de gemeentelijke dienstverlening, waaronder de basisdienstverlening schuldhelpverlening en is er veel aandacht voor de verschillen in het gemeentelijk armoedebeleid en regelingen.

Nieuw realisme

In deze tijden van externe ontwikkelingen, financiële en personele krapte én vernieuwing van of extra taken is het dan ook cruciaal om prioriteiten te stellen, krachten te verenigen én in te zetten op het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving. Dit vraagt om nieuw realisme waarbij de belangen van inwoners en de samenleving als geheel zorgvuldig moeten worden afgewogen. Wat is haalbaar en betaalbaar, hoe zorgen we gezamenlijk voor weerbaarheid en welke maatregelen zijn nodig om een toekomstbestendig sociaal domein te waarborgen?

Wanneer gekeken wordt naar de Drechtstedelijke situatie, werkt de GR Sociaal middels de bestuurlijke opdracht 'Een toekomstbestendig sociaal domein', samen met de

1 Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), “Nederland in een fragmenterende wereldorde”, 2024

Drechtstedengemeenten aan ombuigingen door mogelijkheden in kaart te brengen die bijdragen aan het beheersbaar houden van de kosten en personele druk binnen het sociaal domein. Inzet hiervan is dat ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben beschikbaar blijft. Hierbij zijn kansen gesignaleerd op het gebied van beleidsaanpassingen, uitvoering en bedrijfsvoering. Maar ook worden er nieuwe samenwerkingsmogelijkheden onderzocht. In het afgelopen jaar zijn al verschillende initiatieven en acties ondernomen, die ook in het komende jaar worden voortgezet, zoals het herontwerpen van uitvoeringsprocessen om de ondersteuning en dienstverlening effectiever en efficiënter in te richten. De inzet van herstelgerichte ondersteuning is ook een van de voorbeelden om de doelstelling te behalen. De aanpak heeft politiek stof doen opwaaien en is in afwachting van politieke besluitvorming.

Vraagstuk is of de geformuleerde maatregelen gezien de huidige financiële en politieke situatie voldoende zullen zijn. De zoektocht naar ombuigingen, maatregelen en besparingen gaat onverminderd door waarbij reflectie zal plaatsvinden op de bestuursopdracht. Paradoxaal is wel dat tegelijkertijd de huidige governance-structuur zorgt, in combinatie met beleidskeuzes en de hoeveelheid initiatieven, pilots en projecten, voor een toenemende druk op beleid en uitvoering, hetgeen invloed heeft op efficiëntie en effectiviteit. Daarnaast speelt ook de impact van onderzoek voor de organisatie waarvan de uitkomsten worden afgewacht.

Tot slot

Eén ding is zeker de komende jaren zullen we ook in de Drechtsteden voor grote uitdagingen staan die we gezamenlijk moeten bepalen en aangaan om zodoende te zorgen voor een toekomstbestendig sociaal domein. Samen, als gemeenten én GR Sociaal, zullen we moeten inzetten op het versterken van de weerbaarheid van kwetsbare inwoners om zodoende de dienstverlening te kunnen blijven leveren. Dit vraagt scherpere keuzes en het aanbrengen van focus en kan tot gevolg hebben dat eerder gestelde doelen en speerpunten kunnen veranderen of worden bijgesteld².

Er moet worden zorggedragen voor een stevige basis en uitvoerbare dienstverlening met haalbare doelen maar ook moet worden ingezet op de weerbaarheid van onze inwoners en de kracht van het netwerk en de samenleving. Gebruik maken van elkaars krachten, elkaar helpen en vertrouwen is essentieel in tijden van crisis. Samen staan we immers sterker!

1.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Focus op onze publieke waarde

De doelen in deze begroting hebben we steeds per opgave beschreven wat ons maatschappelijk gezien voor ogen staat, hoe we die doelen gaan bereiken en welke acties we daarvoor ondernemen. Ook de onderlinge samenhang tussen de doelen per opgave, het opgave-overstijgende aspect, is van cruciaal belang. Als publieke organisatie opereren we steeds in een politieke context die snel kan veranderen en kan er spanning ontstaan tussen de zaken die wij ons voorgenomen hebben te gaan doen en de politieke opinie die wij te verwerken krijgen. Ook hiervoor geldt dus dat het verstandig is om steeds in verbinding te blijven met de politieke en maatschappelijke context waarin we ons bevinden en te blijven onderzoeken waar veranderingen kunnen optreden en hoe we die moeten incorporeren. Net als onze inwoners willen wij natuurlijk ook een stabiel en voorspelbaar bestaan: de manier om daar geen stress van te krijgen is de beweeglijkheid in onze organisatie hoog te houden en desondanks op koers te blijven. Voor de doelen in deze begroting betekent dit dus: blijf onderzoeken of de gekozen doelstellingen en vertaling daarvan naar acties nog steeds passend zijn in de actuele context en veer mee/ stel bij waar dit nodig is.

Ondersteuning aan inwoners

De samenleving en haar complexiteit maakt het voor inwoners soms moeilijk om mee te doen of rond te kunnen komen. Het is belangrijk dat ieder mens de ondersteuning krijgt die nodig is zoals hulp bij financiën of het krijgen van dagbesteding of werk maar ook ondersteuning om zelfstandig te kunnen blijven. Vanuit de maatschappelijke opgaven zetten we samen met onze partners én de inwoner in op ontwikkelen, ondersteunen en versterken van inwoners op het gebied van werk, zorg en bestaanszekerheid. Hierbij worden inwoners en partners niet alleen betrokken bij beleid maar gaat het juist om betrokkenheid bij partners en inwoners.

2 Indien dit het geval is zal dit worden meegenomen in de voorjaarsbrief van 2025.

Centrale thema's hierbij zijn het terugbrengen van de menselijke maat in wet- en regelgeving en dienstverlening, minder complexiteit door vereenvoudiging en uitgaan van vertrouwen. Deze thema's worden ook teruggezien in landelijke ontwikkelingen zoals o.a. het wetsvoorstel Participatiewet in balans, een Nationaal Programma Armoede en Schulden, het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening SZW, het wetsvoorstel Domein overstijgende samenwerking.

Om de inwoners te kunnen voorzien van goede ondersteuning is integrale samenwerking binnen de opgaven noodzakelijk. Het ontwikkelen naar werk gaat hand in hand met het versterken van bestaanszekerheid en het zorgen voor ondersteuning. Zodoende wordt zorggedragen dat iedereen kan meedoen en participeren in de samenleving. Bij het ontwikkelen naar werk staan in dit kader drie grote ontwikkelingen centraal. Deze zijn het verder ontwikkelen van passend re-integratie en participatiebeleid, de transitie van Drechtwerk naar ontwikkelbedrijf en het Werkcentrum Drechtsteden. Daarbij spelen de landelijke wijzigingen van de Participatiewet ook een grote rol.

Hetzelfde geldt voor bestaanszekerheid, ook hier zijn de wijzigingen van invloed op de bestaanszekerheid van inwoners. Centraal staat het zorgdragen voor een zeker bestaan door inzet op het bieden van een voorspelbaar inkomen, duidelijkheid en eenvoud maar ook op het voorkomen, vroegtijdig signaleren & oplossen van schulden. Door inzet van o.a. pro-actieve dienstverlening zoals de bestaanszekerheidsgesprekken worden de domeinen van bijstand, zorg en schulden integraal verbonden. Daarnaast draagt het bij aan het verminderen van de complexiteit, het niet gebruik van regelingen of noodzakelijke dienstverlening én het voorkomen van grotere problematiek bij inwoners. Met de ontwikkeling van het Samenwerkplein wordt deze inzet versterkt door de verbinding en samenwerking met (landelijke) partners om zodoende inwoners optimaal en breed te kunnen ondersteunen bij vraagstukken en dienstverlening.

Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen en veranderingen in dienstverlening en mensbeeld. Er is meer ruimte en oog voor de menselijke maat, vertrouwen en eenvoud, hetgeen ook teruggezien wordt in lopende wetstrajecten zoals Participatiewet in balans. Voorbeelden hiervan uit voorgenoemd wetsvoorstel zijn een wettelijke vrijstelling van giften, harmonisering van bijverdiengrenzen maar ook het bieden van ruimte voor mantelzorg.

Het bieden van meer ruimte voor zorgtaken als mantelzorg heeft wellicht in de toekomst ook effect op de vraag naar en de behoefte aan zorg. De vergrijzing, de toename van chronische aandoeningen en demografische en maatschappelijke veranderingen zorgen er thans voor dat de zorgbehoefte toeneemt en verandert. De informele zorg neemt af waardoor de druk op de Wmo toe zal nemen. Tegelijkertijd bieden ontwikkelingen in o.a. het kader van preventie en technologische innovaties mogelijkheden tot demping. Vanuit de Wmo wordt daarvoor gewerkt aan de bestuurlijke opdracht Wmo waarbij de focus ligt op toegang en mogelijkheden van technologie, blended care en Individuele Begeleiding waarbij de samenwerking wordt gezocht met de lokale teams.

Financieel perspectief

De financiële positie van gemeenten staat onder druk. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUKS) grotendeels worden afgeschaft en daarbij een efficiëntiekorting korting wordt toegepast. Daarnaast zal de verwachte herverdeling van het gemeentefonds negatieve gevolgen hebben voor gemeenten. Naast de genoemde bezuinigingen nemen de uitgaven van gemeenten, o.a. door de stijgende zorgkosten, de komende jaren alleen maar toe en is er voorlopig geen zicht op een passende financiële compensatie vanuit de Rijksoverheid. Ook binnen de Drechtsteden zorgt dit ervoor dat niet alle gemeenten vanaf 2026 een sluitende begroting kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'. Hoewel er ook nog altijd de mogelijkheid is dat het uiteindelijke ravijn gaat meevallen, is besloten om aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' te onderzoeken welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR-Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein. Vooruitlopend hierop heeft de GR-Sociaal in haar begroting 2025 al maatregelen doorgevoerd die de voorziene stijging van de lasten temperen en lopen de komende jaren door. Ook in de voorliggende Begroting 2026 - 2029 is hier aandacht aan besteed.

1.3 Budgettaire kaders en uitgangspunten

Financieel kader

Om de verbinding te versterken, stellen de gemeenten en de GR Sociaal gezamenlijk jaarlijks een uitgangspuntennotitie op. De Uitgangspuntennotitie 2026 - 2029 is 30 januari jl. vastgesteld door het Algemeen Bestuur en dient als basis voor het opstellen van de primaire begroting 2026 en voor de meerjarenraming 2027 tot en met 2029. Op deze manier zijn gemeenten tijdig betrokken in het proces om te komen tot de primaire begroting 2026 GR Sociaal. De uitgangspunten worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Reëel ramen

In een primaire begroting is tevens een meerjarenraming opgenomen voor de drie volgende jaren. Het uitgangspunt voor de primaire begroting is reëel ramen, dit betekent:

- Ontwikkeling <trend> van de kosten (baten en lasten) per product in de afgelopen jaren;
- Ontwikkeling <trend> van de aantallen klanten per product in de afgelopen jaren.
- De omvang en het niveau van de formatie op organisatieniveau wordt bepaald aan de hand van de opdracht(en) vanuit de gemeente en de op te leveren resultaten.

Hierbij wordt ook permanent gekeken naar procesoptimalisatie en de mogelijkheden van automatisering om zo efficiënt mogelijk te werken.

Anders dan voorgaande jaren is in de doorrekening niet langer een bandbreedte vanwege een schattingsonzekerheid op de aantallen toegepast.

Inhoudelijk compleet

De primaire begroting 2026 moet zoveel mogelijk inhoudelijk compleet zijn en een zo integraal mogelijk beeld geven van de financiële consequenties. De primaire begroting 2026 kan daarom naast het bestaand beleid ook voorstellen bevatten voor nieuw en/of gewijzigd beleid.

Begrotingswijzigingen

Indien blijkt dat de begroting 2026 in 2025 moet worden bijgesteld op basis van het regeerakkoord, coalitieakkoorden, aangepaste CPB-ramingen of andere materiële wijzigingen, dan gebeurt dat via afzonderlijke begrotingswijzigingen die ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en zoveel mogelijk via de geëigende momenten van de P&C cyclus.

Financiële bijdragen gemeenten

De grondslag voor de financiële bijdrage van de gemeenten aan de GR Sociaal ligt vast in de Bijdrageverordening 2023. Hierin zijn drie soorten bijdragen benoemd:

1. een bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Sociale Dienst Drechtsteden voor de taken en bevoegdheden uit artikel 5 van de regeling;
2. een bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Drechtwerk voor de taken en bevoegdheden uit artikel 6;
3. een op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de taken, die buiten de taken opgenomen in artikel 5 en 6 van de regeling zijn opgenomen.

Verdeelsleutels

Het ophalen van de eerste twee soorten bijdragen gaat aan de hand van een aantal verdeelsleutels. In 2023 zijn de verdeelsleutels van de Sociale Dienst Drechtsteden samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiel. Dit heeft de geresulteerd in nieuwe verdeelsleutels.

Opgave/ product	Sleutel
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Voorcalculatie per gemeente
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	Voorcalculatie per gemeente
Budgetadvies en schuldbemiddeling	aantal cliënten schuldhelpverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
Statushouders/wet inburgering	aantal inburgeringsplichtigen
Drechtwerk*	aantal personen woonachtig in de betreffende gemeente met een SW-indicatie en te werk gesteld bij/via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
WMO-uitvoeringskosten	Voorcalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering	
Apparaatskosten/ overhead	Apparaat volgt taak

* In 2024 is gestart met het actualiseren van de verdeelsleutel voor Drechtwerk. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was de uitkomst hiervan nog niet bekend. De huidige verdeelsleutel is daarom benoemd.

1.4 Maatregelen en ombuigingen

De financiële positie van gemeenten staat onder druk als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit zorgt ervoor dat gemeenten vanaf 2026 geen sluitende begroting meer kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'.

Om het tij te keren is in 2024 aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein.

Naast deze bestuurlijke opdracht, waarin we op zoek zijn naar structurele ombuigingen, waren er in de begroting 2024 en 2025 reeds een aantal maatregelen aangekondigd en de financiële consequenties hiervan verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van Powerful Ageing bij de Wmo, de inzet richting het lokale voorveld, maar ook de inzet op het werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, meer inzet op parttime werk, het laten uitstromen van statushouders en een pilot LKS. Daarnaast geldt vanaf het jaar 2025 een nullijn voor groei van de formatie, ondanks stijgende aantallen. Indien aan de orde worden ombuigingen en maatregelen vermeld bij de betreffende opgaven.

In deze begroting zijn de maatregelen en de bijbehorende besparingen geactualiseerd.

- Bij Inkomensondersteuning is de verwachte besparing in 2026 met € 3,3 mln. naar beneden bijgesteld tot een lagere besparing van € 2,7 mln. in 2029. Oorzaak van de lagere besparing is dat in 2024 het aantal klanten met een bijstandsuitkering minder hard is gedaald dan we onszelf ten doel hadden gesteld, dit leidt tot een hoger vertrekpunt van het aantal klanten voor de Begroting 2026 en een toename van de daarmee samenhangende kosten. Als gevolg hiervan is de verwachte besparing voor 2025 en komende jaren naar beneden bijgesteld
- De verwachte besparing bij Zorgen voor Ondersteuning is voor het 2026 met bijna € 0,2 mln. naar beneden bijgesteld. Aan de hand van de resultaten 2024 is een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte besparing. Zo zien we bij Begeleiding dat de 'beweging naar de voorkant' vooral op de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding van toepassing is en dat herstelgerichte ondersteuning (nog) niet of nauwelijks van toepassing is op de individuele vervoersvoorzieningen.

De verwachte besparing 2025 - 2029 ziet er als volgt uit:

Opgave	2025	2026	2027	2028	2029
Bestaanszekerheid versterken	2.701	5.791	8.805	11.796	14.471
Zorgen voor Ondersteuning	593	1.722	1.720	1.720	1.715
Bedrijfsvoering	906	1.293	1.293	1.293	1.293
Totaal maatregelen	4.200	8.806	11.818	14.809	17.479

(bedragen x € 1.000)

Powerful Ageing

In 2024 startte Powerful Ageing als pilot binnen Herstelgerichte Ondersteuning, gericht op het verlengen van zelfstandig wonen en het verminderen van Wmo-aanvragen. De pilot wordt uitgevoerd in 6 Drechtstedengemeenten en kwam in de 2^e helft van 2024 goed op gang. Inmiddels zijn er in twee gemeenteraden moties aangenomen met de oproep om deze pilot te stoppen en vroegtijdig te evalueren. Het Algemeen Bestuur zal hierover met elkaar in gesprek gaan. Dit staat eind maart op de planning.

Bestuurlijke opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein

Naast de reeds genomen maatregelen zijn de ombuigingen uit de Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein nog in ontwikkeling en daarom deels financieel verwerkt in de voorliggende begroting. Dit wordt hieronder toegelicht aan de hand van de drie lijnen van de Bestuurlijke Opdracht.

Update over lijn 1: aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering

In deze eerste lijn ligt de focus op het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering. De verwachting is hier circa € 3 mln. mee te besparen. De verwachte besparing van het instellen van het serviceteam bewindvoering is reeds in de Voorjaarsbrief 2025 opgenomen.

In de Voorjaarsbrief is tevens aangegeven dat de GR Sociaal voor het zomerreces met een voorstel komt om de hierboven genoemde besparing te kunnen halen. Hierin worden de verwachte besparingen van het procesherontwerp en robotisering in meegenomen. Tevens zal een analyse plaatsvinden op het overschot bij de Jaarstukken 2024, waarbij nader onderzocht zal worden of er structurele besparingen mogelijk zijn.

Update over lijn 2: aanpassingen in het beleidsprogramma

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom. De GR Sociaal zal een coördinerende en adviserende rol spelen bij het voorbereiden van deze gemeentelijke beleidskeuzes en zal gemeenten die beleidskaders opnieuw aan gemeenteraden willen voorleggen begeleiden.

De meeste gemeenten gaan in het eerste kwartaal van 2025, in voorbereiding voor de perspectiefnota's, keuzes maken. Deze keuzes komen te laat voor de besluitvorming (en zienswijzeprocedure) over de voorliggende begroting. We zullen gemaakte keuzes zo snel als mogelijk verwerken in de P&C-cyclus middels een begrotingswijziging op de Begroting 2026.

Update over lijn 3: Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking

De maatregelen in lijn 3 gaan over kansen door op een andere manier samen te werken in het sociaal domein. De uitwerkingsopdrachten in lijn 3 geven inzicht in meer duurzame oplossingen. Deze kunnen uiteraard wel effect hebben op de uitvoering (lijn 1) en het beleid (lijn 2). Het helder krijgen van welke keuzes dat zijn en welke effecten dat oplevert is onderdeel van de uitwerkingsopdrachten in lijn 3. De eerste drie uitwerkingsopdrachten zijn gestart. Het streven is om deze uitwerkingsopdrachten in 2025 af te ronden, maar het is nog onbekend wanneer de concrete ombuiging zal plaatsvinden. Hierdoor zijn deze niet verwerkt in voorliggende Begroting

Tot slot wordt in de Voorjaarsbrief voorgesteld om in de tweede helft van 2025 te reflecteren op de behaalde resultaten van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein'.

1.5 Samenvatting financiële resultaten

Op alle beleidsterreinen stijgen de begrote gemeentelijke lasten, zo meldt het CBS op basis van een recent onderzoek naar gemeentebegrotingen. Het sociaal domein - en daarmee ook de Begroting van de GR Sociaal in het bijzonder - vormt hierop geen uitzondering.

De voorliggende Begroting 2026 van GR Sociaal toont, zoals aangekondigd in de Uitgangspuntennotitie 2026, opnieuw een stijging van de gemeentelijke bijdrage. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan kosten die moeilijk door de GR Sociaal te beïnvloeden zijn. Dit betreft onder andere de autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid. Gemeenten worden hiervoor (gedeeltelijk) gecompenseerd door het Rijk.

Daarnaast werken de gemeenten momenteel gezamenlijk met de GR Sociaal aan voorstellen om het sociale domein verder te optimaliseren en verder te bouwen aan een 'toekomstbestendig sociaal domein'. De GR Sociaal blijft daarbij werken aan een zo efficiënt mogelijke uitvoering en bedrijfsvoering, waarbij de gemeenten de primaire verantwoordelijkheid dragen voor het maken van inhoudelijke beleidskeuzes. Wij presenteren de voortgang en resultaten in de Najaarsbrief 2025 of via afzonderlijke begrotingswijziging(en) die in de begroting van de GR Sociaal wordt verwerkt.

Vooralsnog leidt de Begroting 2026 van de GR Sociaal tot een wijziging (verhoging) van de lasten en baten van per saldo € 22,2 mln. ten opzichte van jaarschijf 2026 van de primaire Begroting 2025 inclusief wijzigingen. Dit resulteert in een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 22,0 mln. De resterende benodigde gemeentelijke bijdrage van € 0,2 mln. wordt gedekt vanuit hogere baten derden. Deze verhoging is voor € 18,5 mln. toegelicht en verklaard in de Uitgangspuntennotitie 2026.

Ten opzichte van de gepresenteerde wijzigingen in de Uitgangspuntennotitie 2026 is het saldo van de concept Begroting 2026 € 3,5 mln. hoger. Dit komt doordat in de uitgangspuntennotitie een inschatting is gemaakt van de realisatiecijfers 2024 (met stand per september 2024) en de definitieve ontwikkeling van de klantenaantallen en verwachte indexaties die als vertrekpunt dienen voor de Begroting 2026. Nu de definitieve cijfers bekend zijn (jaarrekening 2024) is de doorrekening hierop aangepast. De wijziging van € 3,5 mln. t.o.v. de uitgangspuntennotitie worden de hogere lasten en baten grotendeels verklaart door:

(Bedragen x € 1.000)

Begrotingspost	Bedrag	Incidenteel/ structureel	Toelichting
Prijsontwikkeling uitkering én ontwikkeling aantal klanten.	€ 5.342	S	Gemiddelde prijs uit BUIG beschikking 2025. Ontwikkeling klantenaantallen conform CPB/MEV. Niet beïnvloedbaar. Gemeenten worden hiervoor (in principe) gecompenseerd door het Rijk.
Maatregel uitstroom extra klanten.	-/- € 2.873	S	Daling van het aantal klanten a.g.v. aanvullende uitstroombepalende maatregelen. Beïnvloedbaar door de GR
Drechtwerk overige mutaties.	€ 3.148	S	Budget neutrale aanpassing presentatie lasten en baten in de begroting. Daarnaast is de gemeentelijke bijdrage met € 0,6 mln. neerwaarts bijgesteld, o.a. door een verhoging van de Rijkssubsidie SW en hogere detacheringsofbrengsten.
Aanbesteding Huishoudelijke ondersteuning en Was- en Strijkservice.	-/- € 4.790	S	Aanpassing t.o.v. de Uitgangspuntennotitie nu alle klantdefinitieve bandbreedte zijn geplaatst. Tevens is er rekening gehouden met de besparing door de Was- en strijkservice
Verschuiving groep klanten doelgroep Maatschappelijke Opvang naar de Wmo Individuele Begeleiding.	€ 1.735	S	Niet beïnvloedbaar.
Herstelgerichte ondersteuning en Wmo naar de voorkant	-/- € 205	S	Aanpassing maatregelen.

Actualisatie DVO Inburgering en Beschermd Wonen en Opvang.	€ 687	I/S	Betreft gemandateerde taken. Incidenteel of structureel is afhankelijk van de duur van de DVO.
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk naar Opgave Bedrijfsvoering.	-/- € 12.159	S	Zie ook Opgave Bedrijfsvoering. Budgetneutraal.
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk vanuit Opgave Ontwikkelen naar Werk.	€ 12.158	S	Zie ook Opgave Ontwikkelen naar Werk. Budgetneutraal.
Overige (kleine) wijzigingen	€ 457	I/S	Zie voor verdere toelichting de Opgaven

Los van de reguliere bijdrage gemeenten loopt er ook een financieringsstroom voor de aparte DVO's, zoals de programmakosten voor Wet Inburgering, Beschermd Wonen, Verstrekking leefgeld en inning eigen bijdrage Oekraïners en Kindertoelagenaffaire. Dit staat los van bovenstaand bedrag, meer informatie hierover is terug te vinden in hoofdstuk 4, paragraaf 4.3 van de conceptbegroting.

Aanpassing vastgestelde doelen

In de Begroting 2026 is ook gekeken naar de al vastgestelde doelen bij de Primaire Begroting 2025. Hierbij is de vraag gesteld of de huidige doelen nog actueel, dan wel misschien inmiddels achterhaald zijn. Uitgangspunt is dat de doelen realistisch en haalbaar zijn. Indien de doelen zijn gewijzigd is dit bij de afzonderlijke opgaven nader toegelicht.

Meerjarenbegroting 2026-2029	Actuele begroting	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten					
Bestaanszekerheid versterken	135.887	145.072	143.045	141.955	141.693
Ontwikkelen naar werk	48.891	46.869	46.138	45.496	44.367
Zorgen voor ondersteuning	87.799	94.428	94.462	94.723	94.106
Bedrijfsvoering	73.978	82.417	82.095	81.829	81.850
Totaal lasten	346.555	368.787	365.741	364.002	362.016
Baten					
Bestaanszekerheid versterken	135.887	145.072	143.045	141.955	141.693
Ontwikkelen naar werk	55.123	47.284	46.477	45.835	44.706
Zorgen voor ondersteuning	87.799	94.428	94.462	94.723	94.106
Bedrijfsvoering	67.746	82.002	81.756	81.490	81.511
Totaal baten	346.555	368.787	365.741	364.002	362.016
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Primaire begroting 2026 t.o.v. de Uitgangspuntennotitie 2026 en jaarschijf 2026 uit de Begroting 2025 inclusief wijzigingen (Actuele begroting)

Voorafgaand aan de begroting 2026 is de Uitgangspuntennotitie 2026 opgesteld en in januari 2025 door het AB vastgesteld. Hierin zijn behalve de uitgangspunten ook de mogelijke financiële effecten opgenomen, zowel per Opgave als per gemeente. De Uitgangspuntennotitie is daarbij afgezet ten opzichte van de jaarschijf 2026 van de begroting 2025 inclusief wijzigingen (Actuele begroting). In de bijlagen is op hoofdlijnen een overzicht van de uitgangspunten opgenomen.

In het onderstaande overzicht is de begroting 2026 per Opgave en product afgezet tegenover de Uitgangspuntennotitie 2026 en de jaarschijf 2026 uit de actuele meerjarenbegroting 2025 (Actuele begroting).

Opgave/ product	Begroting 2026		Uitgangspuntennotitie 2026		Actuele begroting	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestaanszekerheid versterken	145.072	145.072	142.465	142.465	135.887	135.887
Inkomensondersteuning	132.941	132.941	130.207	130.207	124.457	124.457
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.156	2.156	2.190	2.190	2.134	2.134
Minimabeleid	9.975	9.975	10.067	10.067	9.296	9.296
Ontwikkelen naar werk	46.869	47.284	56.389	56.389	55.585	56.000
Statushouders		18		18		18
Participatie	9.350	9.747	9.260	9.657	8.456	8.853
Drechtwerk	37.519	37.519	47.129	47.129	47.129	47.129
Zorgen voor ondersteuning	94.428	94.428	97.828	97.828	87.799	87.799
Hulpmiddelen	5.663	5.663	5.803	5.803	6.080	6.080
Vervoer	12.991	12.991	12.991	12.991	11.500	11.500
Huishoudelijke ondersteuning	36.440	36.440	41.212	41.212	33.904	33.904
Begeleiding en kortdurend verblijf	39.334	39.334	37.822	37.822	36.315	36.315
Bedrijfsvoering	82.417	82.002	69.752	69.157	67.284	66.869
Apparaatskosten	64.898	64.483	64.898	64.483	63.024	62.492
Apparaatskosten Drechtwerk	11.852	11.852				
Apparaatskosten DVO's	5.145	5.145	4.459	4.459	4.045	4.162
Treasury	215	215	215	215	215	215
Treasury Drechtwerk	306	306				
Totaal generaal	368.787	368.787	366.254	366.254	346.555	346.555

Toelichting per opgave

Opgave Bestaanszekerheid versterken

Bij de opgave Bestaanszekerheid versterken stijgen de lasten en baten € 9,2 mln. Hiervan komt € 8,5 mln. voor rekening van het product Inkomensondersteuning en € 0,7 mln. voor Minimabeleid en Chronisch zieken en Gehandicapten (CZG). Doordat ook de verwachte opbrengst debiteuren met € 0,5 mln. naar beneden wordt bijgesteld bedraagt de aanvullende bijdrage van gemeente circa € 9,7 mln. De hogere lasten worden grotendeels veroorzaakt door:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie en begroting 2026
Prijsontwikkeling uitkering én ontwikkeling aantal klanten	€ 8.009	Gemiddelde prijs uit BUIG beschikking 2025 en CPB Macro Economische Verkenning (incl. besparing genomen maatregelen)
Individuele Studietoelage	€ 476	Komt over van opgave Ontwikkelen naar Werk (budgetneutraal)
Prijsontwikkeling Minimabeleid én ontwikkeling aantallen	€ 1.002	Autonome groei (incl. correctie besluit AB 11 juli 2024)
Serviceteam bewindvoering	-€ 301	Ombuiging

In de Voorjaarsbrief 2025 is de prijsontwikkeling en ontwikkeling aantal klanten Inkomensondersteuning al opgenomen. Deze werken logischerwijs door naar 2026. Aan de batenkant ontvangen gemeenten € 6,5 mln. meer van het Rijk aan BUIG-budget. Daarnaast is in 2024 het aantal klanten met een bijstandsuitkering minder hard gedaald dan we onszelf ten doel hadden gesteld, dit leidt tot een hoger vertrekpunt van het aantal klanten voor de Begroting 2026 en een toename van de daarmee samenhangende kosten. Als gevolg hiervan is de verwachte besparing voor 2026 en komende jaren naar beneden bijgesteld. Bij de Voorjaarsbrief 2025 zijn de lasten en baten Individuele Studietoelage verantwoord onder het product Inkomensondersteuning en zien we dus ook terug in deze begroting. Dit betreft een neutrale wijziging vanuit de opgave Ontwikkelen naar Werk.

Bij minimaleid stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 0,5 mln. Bij de vaststelling van de Primaire Begroting 2025 heeft Algemene Bestuur besloten om de verwachte autonome groei 2025 niet te verwerken in de begroting. Uit de jaarrekeningcijfers 2024 en de doorrekening voor 2025 blijkt de noodzaak om de groei alsnog te verwerken in de Begroting 2026. Daarnaast zijn de tarieven voor Minimaleid geïndexeerd en is de ombuiging Serviceteam beschermingsbewind, als onderdeel van de bestuurlijke opdracht 'Een toekomstbestendig Sociaal Domein', opgenomen in de Begroting 2025.

Opgave Ontwikkelen naar werk

De lasten binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk bedragen € 46,9 mln. en de baten € 47,3 mln. Het verschil van € 0,4 mln. wordt verklaard door apparaatskosten die vanuit Participatiemiddelen worden gefinancierd. De tegenhanger van deze apparaatskosten zie je terug bij de opgave Bedrijfsvoering. Vanaf 2026 worden de apparaatskosten van Drechtwerk verantwoord binnen opgave Bedrijfsvoering (herkenbaar als product) en verwerken we de overhead op gelijke wijze als bij de SDD. Bij het samengaan van Drechtwerk in de GR-Sociaal is omwille van de eenvoud en transparantie de apparaatskosten onderdeel gebleven van de programmakosten. Drechtwerk kijkt daarmee af van de verantwoording van de SDD-onderdelen. Met deze aanpassing worden de apparaatskosten van de GR-Sociaal voortaan voor alle opgaven op een eenduidige wijze in de begroting weergegeven.

Binnen de opgave Ontwikkelen naar werk dalen de lasten met € 8,7 mln. De belangrijkste mutaties betreffen:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie en begroting 2026
Toevoeging Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden	€ 1.122	De financiering loopt via de centrumgemeente Dordrecht
Individuele studietoelage	-€ 476	Tegenhanger mutatie opgave Bestaanszekerheid Versterken (budgetneutraal)
Overige mutaties Participatie	€ 248	Loon- en prijsindexatie, afschaffing lage inkomensvoordeel Beschut werk, Werkcentrum Drechtsteden
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk naar Opgave Bedrijfsvoering	-€ 12.159	Zie ook Opgave Bedrijfsvoering
Drechtwerk verliesbijdrage	-€ 600	Neerwaartse bijstelling
Drechtwerk overige mutaties	€ 3.148	O.a. budgetneutrale wijziging presentatie lasten en baten (zie idem. Voorjaarsbrief 2025)

Opgave Zorgen voor Ondersteuning

Bij de opgave Zorgen voor Ondersteuning stijging de lasten en baten met € 4,9 mln. De gevraagde aanvullende bijdrage van gemeenten bedraagt € 9,7 mln. omdat de aangekondigde inkomensafhankelijke bijdrage CAK met 1 jaar is uitgesteld naar 2027. De lagere opbrengst CAK resulteert in een hogere bijdrage gemeenten. De belangrijkste posten betreffen:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie en begroting 2026
Autonome groei en indexering tarieven	€ 2.521	Ontwikkeling aantallen en wijziging tarieven conform contractafspraken
Aanbesteding Huishoudelijke ondersteuning (inclusief besparing was- en strijkservice)	€ 2.722	O.b.v. indeling definitieve bandbreedte
Verschuiving groep klanten doelgroep Maatschappelijke Opvang naar de Wmo Individuele Begeleiding.	€ 1.735	Niet beïnvloedbaar.
Actualisatie genomen maatregelen	- € 349	-
Uitstel inkomensafhankelijke bijdrage naar 2027	€ 3.028	Verschuiving binnen baten Opbrengst eigen bijdrage CAK naar bijdrage gemeente

De prognose is gebaseerd op de groei van het aantal maatwerkvoorzieningen en de tarieven van de zorgaanbieders. Op basis van de historische trend is samen met gemeenten een inschatting gemaakt van de verwachte klantenaantallen. In de Uitgangspuntennotitie voor de begroting 2026 is aangegeven dat de verwachte stijging van de kosten vooral wordt veroorzaakt door de stijging van de tarieven. Daarnaast is de voorziening Huishoudelijke ondersteuning opnieuw is aanbesteed, waarvoor het klantenbestand is omgezet naar de definitieve bandbreedte binnen het nieuwe inkoopmodel. Ook zien we in deze Begroting het effect dat vanaf 2025 een groep klanten overkomt vanuit Maatschappelijke Opvang naar Individuele Begeleiding. Het gaat om klanten die niet (langer) dakloos zijn en ambulante Begeleiding ontvangen en daarmee niet meer vallen onder de doelgroep Beschermd Wonen en Opvang en omgezet worden naar reguliere Wmo-begeleiding. Als gevolg hiervan stijgt de gemeentelijke bijdrage voor Begeleiding met € 1,7 mln.

In de Begroting 2025 is voor de Huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt. Daarnaast is aan de hand van de resultaten 2024 een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte besparing. Zo zien we bijvoorbeeld dat bij de voorziening Begeleiding de 'beweging naar de voorkant' vooral op de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding van toepassing is en dat herstelgerichte ondersteuning (nog) niet of nauwelijks van toepassing is op de individuele vervoersvoorzieningen. Als gevolg hiervan is meerjarig de besparing naar beneden bijgesteld.

Opgave Bedrijfsvoering

De lasten binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk bedragen € 82,4 mln. en de baten € 82,0 mln. Het verschil van € 0,4 mln. wordt verklaard door apparaatskosten die vanuit de Participatiemiddelen worden gefinancierd. Dit betreft de tegenhanger (saldo) van apparaatskosten binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk. De apparaatskosten in de Begroting 2026 stijgen met € 15,1 mln. ten opzichte van de begroting 2025 jaarschijf 2026. Deze stijging wordt voor € 12,2 mln. veroorzaakt doordat de apparaatskosten (en treasury) van Drechtwerk vanaf 2026 verantwoord worden onder de opgave Bedrijfsvoering (herkenbaar als product) en verwerken we de overhead op gelijke wijze als bij de SDD (zie ook nadere toelichting bij Opgave Ontwikkelen naar Werk).

De feitelijke stijging van de apparaatskosten bedraagt daarmee € 2,9 mln. en bestaat in elk geval uit de volgende grotere posten:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie 2026
Mutaties apparaat in de Uitgangspuntennotitie 2026	€ 2.288	(Na)calculatie loon- en prijsindexatie mutatie ombuigingen groei formatie en serviceteam bewindvoering
Actualisatie DVO Inburgering en Beschermd Wonen en Opvang.	€ 687	Conform stand DVO's 2025
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk vanuit Opgave Ontwikkelen naar Werk	€ 12.158	Zie ook Opgave Ontwikkelen naar Werk

Bijdragen gemeenten

De baten bestaan uit bijdragen van gemeenten voor de dienstverlening en overige baten zoals subsidies van derden, bijdragen van inwoners, detacheringsinkomsten en terugontvangen bijstand. In onderstaand overzicht zijn de bijdragen van de gemeenten opgenomen, zowel de standaard overeengekomen dienstverlening als de DVO's.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in de kolom Begroting 2025 de Voorjaarsbrief 2025 nog niet is verwerkt. De voorjaarsbrief 2025 wordt gelijk met deze voorliggende begroting ter besluitvorming aangeboden. De stijging van de kosten wordt namelijk voornamelijk veroorzaakt door de prijsstijgingen in 2025.

Bijdragen gemeenten	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaanszekerheid versterken	144.169	142.708	140.694	139.594	139.324
Inkomensondersteuning	132.261	131.127	129.012	127.811	127.438
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.772	9.425	9.503	9.583	9.664
Ontwikkelen naar werk	43.066	30.349	29.736	29.357	28.766
Statushouders	66	18	0	0	0
Participatie	7.908	8.045	7.942	7.950	7.959
Inburgering	0	0	0	0	0
Drechtwerk	35.092	22.286	21.794	21.407	20.807
Zorgen voor ondersteuning	88.676	91.253	88.186	88.322	87.679
Hulpmiddelen	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.649	12.516	13.210	13.952	13.958
Huishoudelijke ondersteuning	33.403	33.740	30.301	29.847	29.485
Begeleiding en kortdurend verblijf	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Bedrijfsvoering	67.426	80.771	80.525	80.258	80.280
Apparaatskosten	62.420	64.081	64.557	64.490	64.490
Apparaatskosten Drechtwerk	0	11.272	11.282	11.303	11.341
Apparaatskosten DVO's	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Treasury	0	0	0	0	0
Treasury Drechtwerk	0	272	251	231	213
Totaal baten	343.337	345.081	339.140	337.531	336.049

(x € 1.000)

2 Programmabegroting

In deze programmabegroting wordt per opgave ingezoomd op de vragen:

1. Wat willen we voor onze inwoners bereiken?
2. Welke doelen streven we na?
3. Wat gaan we daarvoor doen?
4. Wat gaat het kosten?

2.1 Dienstverlening

Werken aan toegankelijke, proactieve en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is de uitdaging waar we als dienstverlener met een publieke taak voor staan. Hierbij is bijzondere aandacht voor mensen die (tijdelijk) minder zelfredzaam zijn en een samenloop van problematiek kennen, waarbij meerdere organisaties betrokken zijn. Of waarbij we gezamenlijk mensen aan de voorkant preventief kunnen ondersteunen en de weg wijzen, nog voordat ze zelf een beroep moeten doen op de overheid. Stap voor stap wordt onze overheidsdienstverlening inclusiever, toegankelijker en proactiever en bouwen we aan het terugkrijgen van het vertrouwen, aan transparantie en eenvoud. Vanuit deze uitgangspunten kijken we vooruit naar welke bijdrage dienstverlening levert aan ons gezamenlijke doel om inwoners in de Drechtsteden een zelfstandig volwaardig bestaan te bieden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Ik ervaar goede dienstverlening omdat ik op een makkelijke en passende manier in contact kan komen met de SDD. Ik voel mij welkom en word op een begrijpelijke en vriendelijke manier te woord gestaan. Mijn contactpersoon is deskundig en werkt vanuit vertrouwen waardoor ik mij gelijkwaardig behandeld voel. Ik heb 1 contactpersoon en als dat gezien mijn hulpvraag niet kan, hoef ik mijn verhaal niet nogmaals te vertellen. Ik krijg altijd duidelijke informatie en/of advies dat past bij mijn situatie, waardoor ik de hulp krijg die ik nodig heb. Wanneer de SDD mij niet kan helpen wordt uitgelegd waarom en welke andere mogelijkheden er voor mij zijn. Ik krijg uitleg over hoe ik hier gebruik van kan maken en zo nodig word ik hierbij geholpen. Een onverhoopte klacht of bezwaar kan ik makkelijk melden en wordt tijdig en correct opgelost. Bij dienstverlening die niet op mij gericht is voel ik mij niet gehoord of serieus genomen en wordt ook het vertrouwen in het correct afhandelen van mijn vragen verkleind.

Om invulling te geven aan de ambitie die hierboven wordt geschetst stelt dienstverlening zich drie doelen die de kapstok vormen voor te ondernemen initiatieven in de komende jaren. Hierbij onderscheiden we initiatieven die worden gekenmerkt door een faciliterend karakter aan inwoners, ketenpartners en de interne organisatie, initiatieven die zich richten op de inhoudelijke uitvoering van te leveren dienstverlening aan inwoners en initiatieven gericht op het vergroten van ons lerend vermogen en innovatie.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
1.1	Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst
1.2	Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening
1.3	Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
% gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal	Daling 10%
% vragen dat in Eén keer is beantwoord door de kanalen	80%
Score tevredenheid over mensgerichte dienstverlening in de kanalen	8
% afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn	100%
% aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen	-
Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen	-
Score op stressreductie (nu 3,7)	4

We zetten in op het in één keer goed handelen van onze medewerkers. Er zijn verschillende mogelijkheden om hier inzicht in te krijgen, als een van de graadmeters kiezen we hier voor het reduceren van het aantal gegronde bezwaarschriften. Dit geeft een goede indicatie van waar er zaken

de eerste keer niet goed zijn gegaan in onze dienstverlening en waar daarmee herstelwerkzaamheden zijn/moeten worden verricht. In aanvulling op het monitoren van het percentage gegronde bezwaarschriften, kiezen we er ook voor om binnen de kanalen telefonie, email, chat en de informatie en adviesdienstverlening op het werkplein te monitoren. We kijken hierbij of we vragen van inwoners in één keer goed afhandelen zonder herhaalverkeer over dezelfde vraagstelling. De kanalen die we monitoren betreffen de telefonische dienstverlening, de digitale dienstverlening (email en chat) en de informatie en adviesdienstverlening op het werkplein.

We vinden het verder belangrijk dat klanten snel antwoord van ons krijgen. In de praktijk zien we helaas ook nog wel voorbeelden dat we de wettelijke termijn niet halen bij aanvragen die bij ons binnenkomen om diverse redenen (denk aan enorme stijging aanvragen, allerlei tijdelijke taken die er 'plots' bij komen (bv energietoeslag), maar ook het invullen van vacatures vormt een uitdaging). We streven ernaar om 100% van alle aanvragen binnen de wettelijke termijn af te handelen en het liefst nog voor het verstrijken daarvan. Inzet van slimme digitale oplossingen en innoveren van onze processen kan zeker bijdragen.

Dienstverlening dicht bij huis is een belangrijke wens van onze partners én inwoners, daar waar het, het beste past voor de inwoner. Hier ontwikkelen we op door, door de lokale aanwezigheid van onze dienstverlening in deelnemende gemeenten steeds verder te verbreden. Het gaat hier ook om de deelname vanuit de GR aan intensieve, meerjarige programma's zoals Dordt West en Veerkrachtige buurten (Zwijndrecht), omdat ook wij overtuigd zijn dat de gezamenlijke aanpak tot daadwerkelijk effect kan gaan leiden. Door heel het land wordt er tevens ingezet op de meest kwetsbare inwoners met multiproblematiek. Met de rol van integraal consultants willen we passende dienstverlening organiseren voor deze doelgroep die daadwerkelijk betekenisvolle doorbraken realiseert in de door hen ervaren problematiek.

Tot slot weten we dat wanneer inwoners onder stress staan zij minder goed in staat zijn om beslissingen te nemen die voor de langere termijn perspectief bieden om hun problematiek het hoofd te bieden. Onze brede stress sensitieve aanpak moet ertoe leiden dat inwoners minder stress gaan ervaren waardoor er betere beslissingen kunnen worden genomen die de kans op succesvolle interventies vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit de 3 geformuleerde doelstellingen die eerder zijn benoemd, werken we per doelstelling aan de volgende speerpunten:

Doelstelling 1.1 <i>Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst</i>	
Speerpunt 1.1.1	Afhandelen eerstelijns vragen en besluitvorming om tweede lijn te ontlasten en klanten en ketenpartners zoveel mogelijk direct te voorzien van antwoorden en oplossingen
Toelichting	Vanuit het perspectief van inwoner en ketenpartner is snelheid en duidelijkheid belangrijk. Met de nieuwe inrichting van organisatie is er meer mogelijk om zaken slimmer te organiseren. Ook biedt de komst van nieuwe technologieën en de groeiende behoefte aan gemak van inwoners een belangrijke reden om hiermee aan de slag te gaan. Het gevolg van zaken slimmer organiseren is dat er meer klanten in een keer worden geholpen en er minder klanten naar de tweede lijn hoeven te worden verwezen. Daardoor wordt er meer ruimte gecreëerd om het goede gesprek met klanten die dat nodig hebben te voeren.
Speerpunt 1.1.2	Inzet van technologische oplossingen om klantgericht en efficiënt gebruik te maken van beschikbare middelen (dienstverlening richt zich op oplossing voor de eigen opgave en organisatie brede oplossingen)
Toelichting	Niet alleen het ontlasten van de eerste lijn is belangrijk, maar ook door meer gebruik te maken van mogelijkheden tot automatisering (a.i./robotisering) leidt tot verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners, het kan leiden tot meer eenduidigheid en maakt de dienstverlening voorspelbaarder. Ook hierdoor kunnen medewerkers meer aandacht hebben voor het waarde toevoegen tijdens de gesprekken met inwoners.

Speerpunt 1.1.3	Blijvend aandacht voor een veilige en stress-sensitieve (werk) omgeving, zowel voor inwoners als medewerkers.
Toelichting	Veel gaat goed, maar in de gevallen waar de interacties met inwoners niet naar verwachting lopen, is er een veiligheidsbeleid dat voorziet in de te ondernemen acties, voorzorgsmaatregelen, tips en adviezen. Dit beleid vraagt om een update om onze stress sensitieve aanpak die we in onze dagelijkse interacties toepassen ook hierin een plek te geven. Zodat er 1 lijn in aanpak en dienstverlening ontstaat, ook in het kader van veiligheid.

Doelstelling 1.2 *Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening*

Speerpunt 1.2.1	Vormgeven en uitvoeren van laagdrempelig toegang, triage en het toeleidingproces naar de tweede lijn
Toelichting	Op dit moment maken we niet optimaal gebruik van alle informatie die beschikbaar is op verschillende plekken in de organisatie. Inzet hierop maakt dat we eerder kunnen bepalen wat er voor de inwoner nodig is om hem of haar goed te helpen en hoe we dit op de meest passende manier aan hen kunnen aanbieden. Dit gaat ook helpen bij een eventuele doorverwijzing naar de (nog meer) gespecialiseerde collega in de tweede lijn. Dat is zowel voor de inwoner als de medewerker prettig en duidelijk.
Speerpunt 1.2.2	Vormgeven en uitvoeren van regievoering bij klanten met multiproblematiek
Toelichting	De inrichting van deze nieuwe opgave dienstverlening geeft ons de mogelijkheid om juist voor de groep inwoners met multi-problematiek een aanpak te organiseren waarbij er breed gekeken kan worden naar wat er nodig en mogelijk is, dit om het risico op tunnelvisie door specialisatie te voorkomen. Voor de inwoner betekent dit 1 contactpersoon, mogelijkheden om zelf ook overzicht te houden en daarmee meer zelf regie te kunnen (blijven) houden.
Speerpunt 1.2.3	We zetten in op voorkoming van problemen en daar waar nodig passen we mediation toe.
Toelichting	De aandacht voor het gezamenlijk oplossen van problemen groeit, ook vanuit bijvoorbeeld de rechtbank. Met het doorontwikkelen van mediation en eerder inzetten hiervan, willen we voorkomen dat mensen tegenover elkaar komen te staan. De leidt tot stress reductie bij de inwoners en je komt tot een gedragen oplossing.

Doelstelling 1.3 *Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.*

Speerpunt 1.3.1	Kwaliteit van dienstverlening wordt breed en continu gemeten en verbeterd
Toelichting	Dit speerpunt is gericht op al onze inwoners en partners. Dienstverlening meet continu hun ervaringen en of we het goede goed doen. Om vervolgens innovatief en wendbaar te kunnen blijven en te voldoen aan de verwachtingen van onze inwoners is het van belang om op een slimme manier continu te meten hoe de dienstverlening wordt ervaren. Niet alleen om procesmatig efficiënter te kunnen werken, maar ook om bij te kunnen sturen als het gaat om het blijven toevoegen van publieke waarde
Speerpunt 1.3.2	Inzet op breed systemische aanpak van het verbeteren van dienstverlening
Toelichting	Signalen van inwoners blijven niet beperkt tot klachten, maar komen ook tot ons door bijvoorbeeld klantmetingen, bezwaren, tijdens gesprekken etc. Deze signalen komen veelal nu nog los van elkaar binnen en worden los van elkaar opgepakt. Het samenbrengen van alle signalen (de systemische aanpak) en het analyseren ervan, brengt waardevolle informatie en geeft de mogelijkheid om integraler de dienstverlening te kunnen aanpassen.

Speerpunt 1.3.3	Coördineren van de aanpak en uitrol van stress sensitief werken binnen de organisatie
Toelichting	Stress sensitief werken zorgt voor stressreductie inwoners en daarom is het van belang dat elke medewerker van de SDD handelt op een manier die daar aan bijdraagt. Een vermindering van stress in het algemeen draagt bij aan de zelfredzaamheid van inwoners en daarmee de mogelijkheid zoveel mogelijk zelf de regie in het leven te houden.

2.1.4 Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen zijn opgenomen in hoofdstuk 2.5 Bedrijfsvoering.

Wat gaat het kosten?

De lasten van deze opgave bestaan uit kosten van personeel en bedrijfsvoeringsmiddelen. Deze zijn onder de Opgave Bedrijfsvoering opgenomen.

2.2 Bestaanszekerheid versterken

De prioriteiten, activiteiten en uitgaven binnen de opgave "Bestaanszekerheid Versterken" zijn in hoge mate conjunctuur-volgend. Voor een ander deel komen zij voort uit wijzigingen in wet- en regelgeving en de doorgaande optimalisering van onze dienstverlening. In wet- en regelgeving staat een aantal ontwikkelingen op stapel die onze dienstverlening in 2026 (en verder) gaan beïnvloeden. Deze wetsvoorstellen beogen de menselijke maat te verankeren in de wet en hiermee de dienstverlening door de overheid te verbeteren. Het gaat hier onder meer om het wetsvoorstel Participatiewet in balans, het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid en het wetsvoorstel proactieve dienstverlening. Voor de schuldhulpverlening zal in 2026 het Nationaal programma armoede en schulden een belangrijke rol gaan spelen, naast de voortzetting van de basisdienstverlening schuldhulpverlening en het (lokale) beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028.

De doorgaande optimalisering van onze dienstverlening is gericht op het vergroten van publieke waarde. Binnen de opgave Bestaanszekerheid richt de SDD zich vooral op de financiële zelfredzaamheid van inwoners. Naast al onze activiteiten en producten hebben we een signalerende en verbindende rol met partners op thema's waar zij een oplossing voor bieden. Publieke waarde bij bestaanszekerheid gaat immers niet alleen om een zeker inkomen, maar ook om zaken als gezondheid, veiligheid en wonen. In onderstaande brede definitie is de publieke waarde waar wij aan bijdragen (vanuit de inwoner geredeneerd) als volgt verwoord.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Bestaanszekerheid is mijn basis. Ik heb een dak boven mijn hoofd nodig en voldoende eten en drinken. Ik wil mijn vaste lasten kunnen betalen en toegang hebben tot goede gezondheidszorg. Ik wil bestand zijn tegen financiële tegenslagen en mijn kinderen een goede start kunnen bieden. Ik wil me veilig kunnen voelen. Wanneer ik bestaanszekerheid heb en mijn basis op orde is, kan ik stappen zetten in mijn ontwikkeling. Wanneer ik geen bestaanszekerheid heb krijg ik zorgen en stress, voel ik mij onveilig en onzeker. Ik kan niet goed nadenken, geen keuzes maken en niet meedoen aan de samenleving. Ik heb dan hulp nodig. Als dat niet op eigen kracht of met hulp van mijn omgeving lukt, dan vertrouw ik erop dat ik terecht kan bij de overheid. Zodat we samen mijn bestaanszekerheid weer kunnen versterken en mijn basis weer op orde komt. Tijdelijk, zodat ik weer overzicht krijg en houd en uiteindelijk weer mee kan doen of kan werken. En zodat ik beter kan aangeven wanneer ik zorg of ondersteuning nodig heb.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
2.1	Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen
2.2	Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken
2.3	We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
1) Het aantal toekenningen persoonlijk minimabudget (PMB) voor bijstandsgerechtigden	Minimaal gelijk t.o.v. 2025
2) Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor bijstandsgerechtigden	Minimaal gelijk t.o.v. 2025
3) Het aantal toekenningen PMB voor inwoners zonder bijstandsuitkering	5% stijging
4) Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor inwoners zonder bijstandsuitkering	5% stijging
5) Het aantal nieuw gestarte schuldhulpverleningstrajecten	20% stijging t.o.v. 2023
6) Tijd tussen de aanmelding en het eerste gesprek schuldhulpverlening	95% binnen 10 werkdagen
7) Bijstandsgerechtigden met beslag op de uitkering/inhouding CAK die een hulpaanbod krijgen	50% van de doelgroep
8) Slagingspercentage schuldregelingstraject	85%
9) Slagingspercentage stabilisatietraject	75%
10) Succesvolle uitstroom na doorlopen minnelijk schuldhulpverleningstraject	85%
11) Aantal herinstroom schuldhulpverlening binnen 3 jaar	Max. 10%
12) Gemiddelde schulden bij melding schuldhulpverlening	€ 35.000
13) Score klantbeleving, mensgerichtheid	≥4,4

Toelichting op de aangepaste indicatoren 2026 ten opzichte van 2025:

- *Ad 1 en 2) Ten opzichte van 2025 wordt geen verdere stijging meer verwacht, aangezien deze indicatoren in 2025 maximaal gerealiseerd zullen zijn.*
- *Ad 5-12) Deze indicatoren zijn aangepast/toegevoegd in lijn met het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening.*
- *Ad 7) Het beoogde percentage in 2029 is 80%*
- *Ad 8) Het beoogde percentage in 2029 is 90%*
- *Ad 9) Het beoogde percentage in 2029 is 90%.*
- *Ad 12) De beoogde daling in 2029 is naar € 30.000.*

De bestaans(on)zekerheid van inwoners is afhankelijk van gemaakte keuzes mbt minimabeleid. Gegeven de financiële regelingen zorgt het juist gebruik van deze regelingen voor toenemende bestaanszekerheid. Gebruik van regelingen kan de samenleving op korte termijn wellicht geld kosten, maar op langere termijn geld besparen. Bestaansonzekerheid kan namelijk leiden tot hogere ziektekosten, schuldenproblematiek en/of slechtere omstandigheden waarin kinderen opgroeien. De bovenstaande indicatoren zijn geen doel op zich, maar zouden een logische resultante moeten zijn van de activiteiten die we met elkaar organiseren om niet gebruik tegen te gaan, bereik te vergroten, financiële problemen te voorkomen en de dienstverlening verder te optimaliseren. Een steeds succesvoller systeem van vroegsignalering, de halvering van de termijn van de wettelijke schuldregeling (en daarmee samenhangend de minnelijke schuldregeling) en focus op duurzame stabiliteit helpen om inwoners die in de schulden raken eerder, effectiever en sneller een nieuw perspectief te bieden. De logische resultante van deze activiteiten zouden voor een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van een hulpaanbod moeten zorgen, de gemiddelde schuldenlast moeten verlagen en de her instroom beperken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2.1 *Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen*

Speerpunt 2.1.1	Bevorderen gebruik beschikbare regelingen
Toelichting	Het sociale minimum in Nederland is gebaseerd op het uitgangspunt dat inwoners gebruik maken van alle voorzieningen, of het nu gaat om het aanvragen van een belastingtoeslag, het vragen van kwijtschelding van bepaalde lasten of het beroep doen op voorzieningen vanuit het lokale minimabeleid. Voor bestaanszekerheid van de inwoner is dit dus van wezenlijk belang, maar mensen weten soms niet van het bestaan af van bepaalde regelingen. Een andere groep inwoners is wel op de hoogte van het bestaan van een regeling maar haakt af door complexe, uitgebreide en vaak uitsluitend nog digitaal toegankelijke aanvraagprocedures. In het kader van bezuinigingen kan het beleid aangepast worden en wordt bijvoorbeeld de hoogte van bedragen of de doelgroep voor bepaalde regelingen kleiner. In dit Speerpunt zorgen wij er echter voor dat we de doelgroep bereiken en het gebruik van de beschikbare regelingen bevorderen.
Speerpunt 2.1.2	Vergroten bekendheid en benaderbaarheid van SDD voor inwoners
Toelichting	Er is veel onbekendheid over bepaalde regelingen en deze worden als complex ervaren. Geldzorgen zijn daarbij omringd met schaamte en uit onderzoek blijkt dat mensen te lang wachten met hulp zoeken. Hoe later de hulp hoe groter de financiële problemen en hoe hoger bijvoorbeeld de schuld. Daarnaast is het verminderen van stigmatisering belangrijk. Wij willen negatieve associaties over het gebruik van regelingen wegnemen. In dit speerpunt willen we geldzorgen en geldvragen normaliseren en de dienstverlening van de opgave Bestaanszekerheid zichtbaarder en dichter bij de inwoner aanbieden.
Speerpunt 2.1.3	Proactief handelen bij veranderingen met impact op financiën
Toelichting	Bepaalde life-events hebben grote gevolgen voor de financiële situatie, denk aan: kind 18+, scheiding, partner overlijdt. Dit kan naast stress ook financiële zorgen en mogelijk problemen veroorzaken. Binnen dit speerpunt willen wij, waar mogelijk, de beschikbare gegevens van inwoners benutten om inwoners te wijzen op hun rechten binnen het minimabeleid van de SDD en de mogelijkheden van ondersteuning door partners.

Doelstelling 2.2 *Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken*

Speerpunt 2.2.1	Onze dienstverlening is ingericht om aan te sluiten bij de mogelijkheden en omstandigheden van onze inwoners.
Toelichting	Soms lopen onze inwoners vast in overheidssystemen waardoor de duurzame bestaanszekerheid niet wordt bevorderd. Binnen onze dienstverlening werken we vanuit de mogelijkheden en omstandigheden van onze inwoners, waarbij we uitgaan van hun beste intenties.
Speerpunt 2.2.2	De gemeenten, lokale partners en de SDD vormen samen een bestaanszekerheidsketen
Toelichting	Oplossingen voor inwoners met bestaanszekerheidsvraagstukken komen niet alleen van de (maatwerk) voorzieningen van de SDD, juist in de gemeenten zijn veel voorzieningen beschikbaar die ook een positieve impact hebben op de bestaanszekerheid van inwoners.
Speerpunt 2.2.3	Schuldenrust en perspectief: inwoners krijgen snel en eenvoudig overzicht en een oplossing op maat voor hun schulden
Toelichting	Schulden zorgen voor stress en brengen veel zorgen met zich mee. Toch wachten mensen gemiddeld vijf jaar voordat ze hulp zoeken. Het is essentieel om snel rust en overzicht te bieden, zodat iemand weer grip op de situatie krijgt. Belangrijk daarbij is om direct perspectief te bieden op een schuldenvrije toekomst: er is licht aan het einde van de tunnel.

Doelstelling 2.3 *We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.*

Speerpunt 2.3.1	We ontwikkelen samen met inwoners de vaardigheden en weerbaarheid om hen zelf in staat te stellen regie te behouden over hun financiën.
Toelichting	We zien verschil in hoe inwoners met geld omgaan en hun doenvermogen met betrekking tot financiële zaken. Er is een groep inwoners die zelf in staat is om regie te behouden, maar nog onvoldoende vaardigheden heeft om deze regie ook duurzaam te behouden. De regie is wel van groot belang, want zo kunnen we een terugval in schulden voorkomen
Speerpunt 2.3.2	Inwoners blijven duurzaam uit de schulden. We versterken het sociale en professionele netwerk van de inwoner met als doel financiële stabiliteit te bevorderen.
Toelichting	Inwoners met een lagere mate van zelfredzaamheid en doenvermogen, hebben ondersteuning van een netwerk nodig. Zo hebben inwoners de ondersteuning als zij opnieuw in de schulden dreigen te komen.
Speerpunt 2.3.3	Voor inwoners die mogelijk (langdurig) financiële ondersteuning nodig hebben is structurele dienstverlening beschikbaar.
Toelichting	Een deel van de inwoners bevindt zich in een dusdanig kwetsbare situatie dat het risico op terugval in schulden groot is. Voor deze groep inwoners bieden we structurele ondersteuning aan (regionale en lokale ondersteuning die goed op elkaar aansluit). Dit doen we omdat de kosten van deze ondersteuning lager zijn dan de maatschappelijke kosten van herhaaldelijke terugval.

2.2.4 Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen					
Bestaanszekerheid versterken	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen</i>					
<i>Begroting 2025</i>					
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 3.631	€ 5.326	€ 7.046	€ 8.854	€ 8.854
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 2.295	€ 3.503	€ 4.615	€ 5.569	€ 8.302
Serviceteam bewindvoering	€ 225	€ 301	€ 301	€ 301	€ 301
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026</i>					
Correctie	€ -3.450	€ -3.339	€ -3.157	€ -2.928	€ -2.686
TOTAAL	€ 2.701	€ 5.791	€ 8.805	€ 11.796	€ 14.471

(bedragen x € 1.000)

In de begroting zijn de volgende maatregelen opgenomen:

Vastgestelde maatregelen bij de Begroting 2025 en de UPN 2026

Door de samenvoeging van de SDD met Drechtwerk zien wij mogelijkheden die we hebben vertaald in een aantal maatregelen die een positief effect hebben zowel maatschappelijk als financieel. Deze maatregelen om de uitstroom te bevorderen zijn:

- beschut werk met behulp van LKS
- werk-fit maken van klanten die al langer dan 2 jaar in de bijstand zitten
- pilot LKS
- uitstroom van de Impulsdoelgroep via inburgering
- meer klanten parttime laten werken.

Maatregelen Primaire begroting 2026

Maatregelen om de uitstroom te bevorderen

De in de primaire begroting 2025 verwerkte bedragen hebben wij geactualiseerd in de voorjaarsbrief 2025. Deze actualisatie heeft effect op de jaren 2026 t/m 2029. De lagere ombuiging (correctie) wordt vooral veroorzaakt door het niet realiseren van de beoogde extra uitstroom in 2024. Daarnaast heeft de herziene prognose van de klantontwikkeling van het CPB een effect op de uitkomst van de maatregelen.

Bovengenoemde (cumulatieve) totaalbedragen betreffen een verlaging van de lasten als gevolg van geprognosticeerde lagere klantaantallen. Worden deze gerealiseerd, dan heeft dit lagere BUIG-budgetten tot gevolg.

Maatregelen Primaire begroting 2026

Maatregelen om de uitstroom te bevorderen

De in de primaire begroting 2025 verwerkte bedragen hebben wij geactualiseerd in de voorjaarsbrief 2025. Deze actualisatie heeft effect op de jaren 2026 t/m 2029. De lagere ombuiging (correctie) wordt vooral veroorzaakt door het niet realiseren van de beoogde extra uitstroom in 2024. Daarnaast heeft de herziene prognose van de klantontwikkeling van het CPB een effect op de uitkomst van de maatregelen.

Bovengenoemde (cumulatieve) totaalbedragen betreffen een verlaging van de lasten als gevolg van geprognosticeerde lagere klantaantallen. Worden deze gerealiseerd, dan heeft dit lagere BUIG-budgetten tot gevolg.

Ombuigingen

Serviceteam bewindvoering

De ombuiging is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsoverdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de ombuiging te realiseren is een investering in de apparaatskosten noodzakelijk.

Wat gaat het kosten?

Bestaanszekerheid versterken	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Inkomensondersteuning	128.308	134.087	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	10.322	9.975	10.053	10.133	10.214
Totaal lasten	140.324	146.544	145.072	143.045	141.955	141.693
Baten						
Inkomensondersteuning	128.308	134.087	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	10.322	9.975	10.053	10.133	10.214
Totaal baten	140.324	146.544	145.072	143.045	141.955	141.693
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025-jaarschijf 2026 inclusief wijziging en de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave/ product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaar- schijf 2026) incl. wijz.	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Inkomensondersteuning	132.941	132.941	130.207	130.207	124.457	124.457
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.156	2.156	2.190	2.190	2.134	2.134
Minimabeleid	9.975	9.975	10.067	10.067	9.296	9.296
Totaal	145.072	145.072	142.465	142.465	135.887	135.887

De begrotingscijfers 2026 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2026 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	135.887	2.915	132.972

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026

Inkomensondersteuning	5.751	-458	6.209

Autonome groei	5.275	-458	5.733
IOAW, IOAZ en Bbz	-379	0	-379

De lasten IOAW, IOAZ en bbz laten een kleine daling zien op basis van de prognoses CPB en de begrotingsstaat SZW 2025.

Klant- en prijsontwikkeling bijstandsgerechtigden	5.440	-458	5.898

Per saldo laat de ontwikkeling van de lasten van bijstandsgerechtigden een stijging zien. Ondanks dat de klantaantallen een daling laten zien, stijgen de lasten door een hogere gemiddelde prijs. De aantallen dalen mede door een ambitie om meer uitstroom te bewerkstelligen. De hogere prijs is het gevolg van indexering en het hanteren van de gemiddelde prijs uit de beschikkingen van het Rijk

Loonkostensubsidie	214	0	214

De stijging van de lasten Loonkostensubsidie is gebaseerd op de begrotingsstaat SZW 2025

Neutrale wijzigingen	476	0	476

Individuele Studietoelage komt over van de opgave Ontwikkelen naar Werk	476	0	476

Lasten en Baten Individuele Studietoelage komt over van de opgave Ontwikkelen naar Werk. De bedoeling van de wet is om mensen met een arbeidshandicap te ondersteunen bij het behalen van een diploma om zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het uitgangspunt is dat zij de studie niet met een bijbaan kunnen combineren. Het risico op uitval is daarom groot en het gaat hier om een doelgroep die anders terug zou vallen op een uitkering. De studietoelage is daarmee ook een instrument om de instroom in de uitkering te voorkomen en door ze in staat te stellen de studie te volgen. Het betreft een budgetneutrale begrotingswijziging

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	57	0	57

Autonome groei	57	0	57

Groei klanten CZM CZG	57	0	57

De verwachte groei van het aantal deelnemers collectieve zorgverzekering CZG bedraagt 1%.

Minimabeleid	771	501	270

Autonome groei	771	200	571

Autonome groei, indexatie en begroten baten teugvordering	931	200	731

De autonome groei voor 2026 bevat ook de autonome groei van 2025, aangezien deze in 2025 niet was doorgevoerd (Het Algemeen bestuur van de GR Sociaal heeft op 11 juli 2024 de Begroting 2025-2028 hierop aangepast). Dit betekent dat de gecumuleerde groei van beide jaren in 2026 wordt meegenomen, wat zorgt voor een hogere autonome groei dan gebruikelijk. Deze vertraging in het doorvoeren van de autonome groei zorgt voor een stapeling van de effecten in het nieuwe jaar. Daarnaast worden in 2025 de tarieven voor het Minimabeleid (PMB) en de Bijzondere Bijstand geïndexeerd (0,3 miljoen)

De begrote opbrengsten uit terugvorderingen van verstrekkingen binnen het minimabeleid bedragen € 0,2 miljoen, wat de gemeentelijke bijdrage verlaagt.

Bijstand jongeren	-160	0	-160

De middelen voor de jongeren worden vanuit de bijzondere bijstand overgeheveld naar de algemene bijstand. Met het wetsvoorstel "Participatiewet in balans" wordt de bijzondere bijstand per 1 januari 2026 onderdeel van de algemene bijstand. Deze aanvulling op de bijstand is gericht op algemeen noodzakelijke kosten van levensonderhoud, waardoor de algemene bijstand beter geschikt is voor dit soort uitgaven.

Hoewel het wetsvoorstel "Participatiewet in balans" nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer, wordt deze lijn gevolgd omdat de taakmutatie al is verwerkt in de algemene uitkering.

Met deze wijziging is rekening gehouden in de begroting voor inkomensondersteuning.

Ombuigingen	0	301	-301
Serviceteam bewindvoering	0	301	-301

De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind.

Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk. Dit leidt uiteindelijk tot een netto besparing van € 0,1 miljoen, wat de bijdrage van de gemeente verlaagd.

Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	6.578	43	6.535
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	145.072	2.364	142.708

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2026:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	142.465	2.958	139.508

Mutaties Begroting 2026

Inkomensondersteuning	2.734	-292	3.026

Genomen maatregelen	-2.873	0	-2.873

Ontwikkeling aantal klanten a.g.v. maatregelen	-2.873	0	-2.873

Daling van het aantal klanten a.g.v. maatregelen laten een daling van de bijstandslasten zien.

Autonome ontwikkelingen	5.607	-292	5.899

IOAW, IOAZ en Bbz	-145	0	-145

De lasten IOAW en IOAZ laten (o.b.v. het CPB) een daling zien terwijl de lasten Bbz (o.b.v. de begrotingsstaat SZW 2025) een stijging laat zien.

Loonkostensubsidie	409	0	409

De lasten loonkostensubsidie laten, o.b.v. de begrotingsstaat SZW 2025, een stijging zien.

Ontwikkeling aantal klanten en gemiddelde prijs	5.342	-292	5.634

Door een hoger klant aantal en een lagere gemiddelde prijs van een uitkering dan geprognosticeerd stijgen de lasten.

Neutrale wijzigingen	0	0	0

Individuele studietoelage	0	0	0

Vanwege een herziene verdeelsleutel (o.b.v. nieuwe BUIG-budgetten) worden de lasten herverdeeld. Per saldo is dit neutraal.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-34	0	-34

Autonome ontwikkelingen	-34	0	-34

Autonome groei	-34	0	-34

De realisatie van de jaarrekening 2024 leidt tot een bijstelling van de begroting.

Minimabeleid	-93	-301	208
Autonome ontwikkelingen	208	0	208
Autonome groei	208	0	208
De realisatie van de jaarrekening 2024 leidt tot een bijstelling van de begroting. De bijstelling betreft voornamelijk een verhoging van de bijzondere bijstand.			
Neutrale wijzigingen	-301	-301	0
Correctie serviceteam Bewindvoering	-301	-301	0
Deze correctie betreft een aanpassing van de begroting voor het serviceteam bewindvoering, waarbij een onjuist geboekte baten wordt gecorrigeerd naar een negatieve last.			
Totaal Mutaties Begroting 2026	2.607	-593	3.200
Totaal Begroting 2026	145.072	2.364	142.708

Bedragen x € 1.000

2.3 Ontwikkelen naar werk

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt heeft de samenstelling van het bijstandsbestand veranderd. Inwoners met relatief goede baankansen hebben al dan niet met hulp werk gevonden, waardoor het bijstandsbestand met name bestaat uit inwoners die meer en langer ondersteuning nodig hebben. Snel plaatsen is er niet meer bij. Het gaat om kleine stapjes zetten en inzetten op parttime werk, beschut werk, dagbesteding en maatschappelijke participatie.

Ontwikkelen naar Werk heeft hiervoor een nieuw re-integratie proces ingevoerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar (dienstverlenings)profielen. Inwoners die gemotiveerd zijn of kunnen worden om (parttime) aan de slag te gaan in loonvormend werk (al dan niet met LKS) worden aangemeld bij het centrale Werk Ontwikkel Punt. Het WOP brengt expertise op het gebied van arbeidsonderzoek, aanleren van werknemersvaardigheden, arbeidsgerichte vaktrainingen en het coachen op ontwikkeldoelen van willen en kunnen werken bij elkaar. In het WOP worden modulaire trainingen aangeboden. In de centrale werksetting draait het om het opdoen van werkervaring en werkbeleving. Verdere vakontwikkeling vindt plaats in Ontwikkelpaden in vijf kansrijke sectoren, die samen met bedrijven zijn ontwikkeld.

Voor inwoners die mogelijk op termijn betaald werk kunnen doen heeft OnW in elke gemeente lokale samenwerkingsafspraken gemaakt. Bewoners werken dicht bij huis en in kleine stapjes aan hun ontwikkeling. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met lokale ontwikkelbedrijven, maar ook met het Werkcentrum Drechtsteden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Als ik werk heb, draagt dat bij aan mijn (financiële) zelfstandigheid en welbevinden. Als ik weet wat ik aankan, wat mijn talenten zijn en in wat voor soort banen ik die kan gebruiken, geeft mij dat zelfvertrouwen. Ik voel me verbonden met de organisatie waar ik werk en word gewaardeerd wat ik, naar mijn vermogen, toevoeg. Ik kan omgaan met veranderingen in mijn omgeving en in het werk, omdat ik dat geleerd heb. Ik weet waar ik terecht kan in het kader van mijn ontwikkeling of als ik hulp nodig heb. Dat geeft mij rust en een stevig toekomstperspectief.

Als ik mijn talenten niet ken, niet (h)erken wat ik aankan en niet weet wat voor soort banen bij mij passen, word ik onzeker. Ik word dan afgewezen door bedrijven die mij geen baan aanbieden of waar ik niet mag blijven. Ik heb dan het gevoel dat ik geen bijdrage kan leveren. Ik verlies de regie, ook over mijn toekomst, als ik geen bestaanszekerheid heb. Het lukt me dan niet zelf werk te zoeken, te vinden of vast te houden en ik heb dan hulp nodig.

Met de ontwikkeling van de zowel het Werkcentrum Drechtsteden als de gebiedsgerichte aanpak wordt de ondersteuning aan inwoners laagdrempelig aangeboden en biedt dit kansen om het vertrouwen van inwoners in het ontplooiën van hun capaciteiten te versterken. De inzet is daarbij vooral gericht op het verenigen van alle partijen die hierbij een rol spelen op regionaal en lokaal niveau. Juist deze samenwerking biedt mogelijkheden om verschillende expertises gecombineerd aan te bieden om maatwerk gerichte oplossingen te bieden in de richting van zelfredzaamheid, de opbouw van een sociaal netwerk, ontwikkeling en werk. Deze koers wordt ook landelijk versterkt door de wijzigingen in de Participatiewet en de invoering van de Wet van school naar werk, die beiden per 2026 van kracht worden.

De behoefte aan ondersteuning van inwoners beperkt zich niet tot de doelgroep van de Participatiewet. In de praktijk komt de hulpvraag ook van UWV-klanten, werkenden of inwoners zonder uitkering. Daarbij heeft de GR Sociaal vanuit de Participatiewet een taak voor naar inwoners zonder uitkering en het bieden van re-integratie aan inwoners, die via de Ziektewet zijn uitgevallen op werk i.h.k.v. de Banenafpraak. Ook landelijk wordt in 2026 onderzocht hoe de Banenafpraak toegankelijk kan worden gemaakt voor doelgroepen vanuit een WW- en WIA-uitkering, waarbij een nadere samenwerking tussen de partners in het Werkcentrum Drechtsteden centraal staat. De werkgevers hebben een rol bij de verdere toepassing van ontwikkelpaden en de ontsluiting O&O fondsen. Ook de toepassing van AI op het dichten van de mismatch op de arbeidsmarkt wordt nader bekeken.

In 2026 is de inrichting en aansturing van de uitvoering van de Wet inburgering 2021 voltooid. De inhoudelijke doorontwikkeling richt zich op de vormgeving van de arbeidsmarktgerichte toeleiding, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op de initiatieven die eerder zijn uitgewerkt (o.a.

werkftrajecten, ontwikkelpaden, enz.). Vanaf 2026 wordt gewerkt met nieuwe aanbieders van de inburgeringstrajecten op basis van de aanbesteding in 2025.

Met de realisatie van het AZC in Dordrecht wordt gestart met de 'Vroege Start', waarbij de inburgering al aanvangt tijdens het verblijf in het AZC in plaats van bij huisvesting in de Drechtsteden. Eerder is deze werkwijze op kleinschalige wijze beproefd in de vorm van een pilot. Met de Vroege Start wordt een aansluiting gerealiseerd tussen het huidige inburgeringsaanbod van de gemeenten en het COA en tevens een relatie wordt gelegd met de Meedoen balie (gericht op werk voor asielzoekers en statushouders) in het AZC.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
3.1	Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen
3.2	Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past
3.3	Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Percentage klanten met een profiel	100%
Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject	100%
Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs	500
Percentage met parttime werk	Groei
Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut	220
Percentage klanten dat minimaal 6 maanden aan het werk blijft	90%

Context profielen:

Inwoners met relatief goede baankansen hebben al dan niet met hulp werk gevonden, waardoor het bijstandsbestand met name bestaat uit inwoners die meer en langer ondersteuning nodig hebben. Snel plaatsen is er niet meer bij. Het gaat om kleine stapjes zetten en inzetten op parttime werk, beschut werk, dagbesteding en maatschappelijke participatie. Ontwikkelen naar Werk werkt hiervoor aan een nieuw re-integratie ontwerp, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar drie (dienstverlenings)profielen. Inwoners die gemotiveerd zijn of kunnen worden om (parttime) aan de slag te gaan in loonvormend werk (al dan niet met LKS) (profiel 1) worden aangemeld bij het centrale Werk Ontwikkel Punt. Het WOP brengt expertise op het gebied van arbeidsonderzoek, aanleren van werknemersvaardigheden, arbeidsgerichte vaktrainingen en het coachen op ontwikkeldoelen van willen en kunnen werken bij elkaar. In het WOP worden modulaire trainingen aangeboden. In de centrale werksetting draait het om het opdoen van werkervaring en werkbeleving. Verdere vakontwikkeling vindt plaats in Ontwikkelpaden in vijf kansrijke sectoren, die samen met bedrijven zijn ontwikkeld. Voor inwoners die mogelijk wel op termijn betaald werk kunnen doen (profiel 2) gaat OnW in elke gemeente lokale samenwerkingsafspraken maken. Bewoners werken dicht bij huis en in kleine stapjes aan hun ontwikkeling. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met o.a. lokale (ontwikkel)bedrijven. Profiel 3- tot slot- wordt ingevuld door inwoners voor wie betaald werk niet aannemelijk (meer) is en meedoen hoogstens een optie. Inwoners in dit profiel zullen langdurig in de bijstand verblijven en er mogelijk niet meer uitkomen. Deze inwoners ontvangen dienstverlening gericht op het zeker stellen van bestaanszekerheid (Opgave BZ) en worden vanuit Ontwikkelen naar Werk gewezen op mogelijkheden die er zijn voor lokale participatie of vrijwilligerswerk.

Toelichting

Toelichting

In de Uitgangspuntennotitie 2026 is ten aanzien van de speerpunten en indicatoren van de doelenboom OnW aangegeven dat "in de aanloop naar de begroting 2026 de speerpunten en de indicatoren van de doelenboom worden herijkt, zodat deze beter meetbaar zijn en haalbare

resultaatverplichtingen opleveren. Mogelijk heeft dit ook effect voor de indicatoren in de begroting 2025. In de voorjaarsbrief 2025 wordt dit meegenomen.". De nieuwe speerpunten en indicatoren zijn in bovenstaande tabel geoperationaliseerd. Het gaat om de volgende aanpassingen:

- Indicator 'Verhouding % inwoners met een uitkering een ontwikkeltraject of een opleiding volgen ten opzichte van totaal aantal inwoners met een uitkering' is vervangen door 'Percentage klanten met een profiel'. Een belangrijke stap in het nieuwe re-integratie ontwerp is de 'klant in beeld' te hebben. In de nieuwe indicator is dit uitgangspunt verwoord.
- Indicator 'De gemiddelde score van het aantal respondenten dat aangeeft dat de dienstverlening helder is' is vervangen door 'Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject.'. Klanten in profiel 1 en 2 kunnen re-integreren en maken dus gebruik van ons ontwikkelaanbod. Uitgangspunt is dat alle klanten die kunnen re-integreren ook daadwerkelijk binnen 3 maanden ook gebruik maken van een ontwikkelaanbod/op traject zitten. De nieuwe indicator brengt dat doel tot uitdrukking;
- Indicator 'Gemiddelde uitkeringslast per uitkeringsgerechtigde met een uitkering per jaar' is gewijzigd in 'Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs'. De 'oude' indicator is niet meetbaar in de systemen van de SDD;
- Indicator 'Aantal inwoners met een uitkering dat (partieel) uitstroomt naar regulier betaald werk' is gewijzigd in 'Percentage met parttime werk'. De nieuwe indicator sluit beter aan bij het veranderende bijstandsbestand en is complementair met de hiervoor genoemde indicator 'Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs';
- Indicator 'Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut' is toegevoegd. Het aantal klanten dat is geplaatst op een werkplek nieuw beschut blijft achter ten opzichte van andere regio's. Daarom is specifiek voor deze doelgroep een doelstelling opgenomen.
- Indicator '% inwoners met een uitkering en/of wsw / beschut dienstverband, die na plaatsing op betaald werk langer dan 1 jaar aan het werk blijft' is vervallen. Deze indicator wordt nog wel gemeten, maar is als speerpunt uit het overzicht weggelaten, omdat dezelfde indicator -maar dan voor 6 maanden- als is opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 3.1 *Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen*

Speerpunt 3.1.1	Wij hebben al onze klanten in beeld
Toelichting	Klanten moeten in beeld zijn om hen de juiste ondersteuning te bieden. Wij realiseren een uniforme operationalisatie en manier van registratie van klantgroepen in suite. Alle caseloads van consultants zijn overeenkomstig ingedeeld. Het uitkeringsbestand wordt versneld in beeld gebracht. Dit doen we projectmatig én door hierover afspraken te maken met onze lokale partners.
Speerpunt 3.1.2	Alle klanten die kunnen re-integreren zitten binnen 3 maanden op traject
Toelichting	Alle instrumenten staan in EVA instrumentengids. Deze gids is actueel, volledig en geborgd in de organisatie. Consultants gebruiken dit voor het samenstellen van een effectieve re-integratie aanpak. Bovendien realiseren wij in elke gemeente een gezamenlijke ontwikkelaanpak, waarbij wij afspraken hebben gemaakt met lokale partners over de samenwerking. Voor een specifieke groep -inwoners met mentale of lichamelijke beperkingen- wordt een zorg intensieve aanpak ingekocht bij een daartoe gespecialiseerde partij. Tot slot gaat Drechtwerk ten minste 40 medewerkers zodanig ontwikkelen dat zij doorstromen naar de best passende plek.

Doelstelling 3.2 *Wij bieden klanten een (on)betalde plaats die bij hen past*

- Speerpunt 3.2.1** Er worden 500 uitkeringen beëindigd door uitstroom naar werk of onderwijs.
Toelichting Wij realiseren voor inwoners die re-integreren een aanbod vanuit de locatie Drechtwerk, bestaande uit een werksetting, trainingen en vijf ontwikkelpaden. Het centrale aanbod is geschikt voor tenminste 400 inwoners en resulteert in een uitstroom van 160 inwoners naar werk of onderwijs. Aanvullend hierop realiseren wij 25 startbanen bij Drechtwerk voor maximaal 7 maanden. Startbanen zijn banen die bedoeld zijn voor werkfitte inwoners, waarvoor nog geen vacature is gevonden. Ook continueren we onze extra inzet op statushouders. Onderdelen hiervan zijn de impulsaanpak (oude wetters), een partneraanpak, aanbieden van vroeginburgeren en een groot event voor alle statushouders. Hierdoor vinden 250 statushouders werk en stromen uit de uitkering. Tot slot realiseren we een effectieve aanpak voor jongeren van pro, vso en mbo die aansluit op de Wet van School naar Duurzaam werk. Dit moet voorkomen dat deze jongeren afhankelijk worden van een uitkering.
- Speerpunt 3.2.2** Het percentage parttime werkenden is hoger dan in het jaar ervoor
Toelichting Het aantal klanten met een parttime uitkering is -ten opzichte van andere regio's- relatief laag. Om het aantal inwoners met een parttime uitkering te vergroten wordt een aanpak ontwikkeld met aandacht voor marktbewerking, selectie van kansrijke groepen en deskundigheidsbevordering. Voor inburgeraars nieuwe wet wordt een duaal aanbod ontwikkeld, waarin het inburgeringstraject wordt gecombineerd met parttime werken.
- Speerpunt 3.2.3** Wij bieden 220 inwoners een plek nieuw beschut.
Toelichting Mensen met een arbeidsbeperking hebben soms heel veel begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig. OnW biedt deze mensen een betaalde baan in een aangepaste omgeving: beschut werk. Voor deze mensen realiseren wij een nieuwe aanpak. Hierin wordt expertise op het gebied van o.a. dagbesteding, beschut, wabz, voortijdig schoolverlaten, vso/pro en afgewezen wajongers. Met de aanpak wordt 80% van de wettelijke taakstelling nieuw beschut gehaald.

Doelstelling 3.3 *Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk*

- Speerpunt 3.3.1** 90% van de geplaatste klanten blijft na plaatsing minimaal 6 mnd. aan het werk.
Toelichting Wij doen onderzoek naar verklarende factoren voor uitval om daarmee onze begeleiding verder te kunnen verbeteren. Vooruitlopend hierop starten wij met experimenten lifecoaching en jobcoaching in eigen beheer. Op basis van een evaluatie beslissen we over duurzame borging in de afdeling. Ook ontzorgen we werkgevers door een gespecialiseerde begeleider voor statushouders aan te stellen. Daarnaast bieden we actief de 'Harrie helpt-training' aan, zodat werkgevers zelf ook kennis van begeleiding krijgen.
- Speerpunt 3.3.2** Wij zijn een aantrekkelijke werkgever voor al onze medewerkers (regulier & doelgroep)
Toelichting Om dit te bereiken voeren wij het Energieprogramma (pijlers groei, plezier en gezond) uit. 80% van alle medewerkers OnW hebben deelgenomen aan 1 of meerdere thema's hieruit. Bovendien realiseert Drechtwerk haar doelstellingen gerelateerd aan goed werkgeverschap en zijn alle actie van de Arbo kalender 2024 afgehandeld. Tot slot is voor alle afdelingen OnW is een actuele RI&E vastgesteld en is er voor alle kantoorafdelingen een PSA onderzoek uitgevoerd.

2.3.4 Maatregelen en ombuigingen

Het financieel effect

Het financiële effect van de maatregelen is verwerkt bij de Opgave Bestaanszekerheid versterken.

Update Ombuigingen

Wat gaat het kosten?

Impuls Statushouders

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2025 (jaarschijf 2026).

Participatie

Naar aanleiding van de Uitgangspuntennotitie begroting 2026 zijn de lasten en baten Participatie geactualiseerd.

Uitgangspuntennotitie begroting 2026 (x 1000)	Primaire begroting 2026			
	2026	2027	2028	2029
Participatie				
Loon- en prijsontwikkeling	3,4% + 2,6%			
Groei aantal klanten obv CPB MEV 2024	-1,39%	-1,41%	0%	0%
Participatie	7.919	7.807	7.807	7.807
Budgetneutrale overheveling kosten 1 fte formatie				
Studietoeslag overhevelen naar Opgave Bestaanszekerheid Versterken				
Compensatie afschaffen LJV beschut werk (septembercirculaire 2024)	126	135	143	152
Totaal	8.045	7.942	7.950	7.959

Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden

Werkcentrum Drechtsteden is het loket waar inwoners advies en hulp krijgen bij al je vragen over werk, werk vinden en houden, loopbaanontwikkeling en om- en bijscholing. Wij zijn er voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers. Het Werkcentrum Drechtsteden is het verzamelpunt, waar partners onder één dak samenwerken. Dit zijn UWV, Sociale Dienst Drechtsteden, gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties (onder andere FNV en CNV), onderwijsinstellingen, SBB en private (opleidings)partijen. Het loket is per 2 januari 2025 geopend en is fysiek en digitaal te bereiken. De fysieke plekken bevinden zich aan de Spuiboulevard en in het leerpark in Dordrecht en in het Brughuis in Alblasserdam. Vanuit alle gemeenten zijn bovendien gidsen opgeleid.

De lasten en baten van de Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden zijn toegevoegd aan Participatie. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht. In de cyclische producten wordt over de voortgang van de financiën gerapporteerd.

			primaire begroting 2026			
	Dekking via Centrumgemeente Dordrecht		2026	2027	2028	2029
Uitvoeringsagenda da AMR Drechtsteden	Subsidie Regionaal verbindt statushouders	3 jaar (2024 t/m 2026)	136.000			
Werkcentrum Drechtsteden	DU WIN regeling Work in NL	3 jaar (2025 t/m 2027)	150.000	150.000		
Werkcentrum Drechtsteden	Rijksbijdrage Werkcentrum, gidsfunctie	Structurele middelen	136.000	136.000	136.000	136.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijksbijdrage Werkcentrum	Structurele middelen	453.000	453.000	453.000	453.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijksbijdrage Werkcentrum	Incidentele middelen	827.000	1.117.000	1.291.000	1.033.000

Inburgering

De lasten en baten Wet inburgering 2021 lopen niet via de begroting van de GR Sociaal. De financiële verantwoording wordt periodiek rechtstreeks aan de gemeenten toegestuurd.

Drechtwerk

De voorliggende begroting 2026 geeft voor Drechtwerk t.o.v. van de vorig jaar afgegeven meerjaren raming een neerwaartse bijstelling in de gemeentelijke bijdragen voor het onderdeel Drechtwerk in de opgave ontwikkelen naar werk van circa € 0,60 mln. De lasten en baten op het onderdeel Drechtwerk komen hiermee op € 49,69 mln.

De raming van de gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2027 wordt neerwaarts bijgesteld met € 0,31 mln., voor het jaar 2028 wordt er neerwaartse bijstelling van € 0,15 mln. geprognosticeerd t.o.v. voorgaande meerjaren raming.

De aanpassing is een combinatie van verschillende lasten en baten op hoofdlijn van:

- Rijkssubsidie SW
- Detacheringen opbrengsten
- Salaris (Doelgroepen en ambtelijk)
- Bedrijfsvoering kosten (incl. Drechtwerk b.v.)

Gemeentelijke (verlies) bijdrage Drechtwerk				
	2026	2027	2028	2029
Alblasserdam	287.000	288.000	284.000	303.000
Dordrecht	2.884.000	2.878.000	3.026.000	3.172.000
Hendrik Ido ambacht	225.000	231.000	259.000	286.000
Papendrecht	296.000	312.000	293.000	303.000
Sliedrecht	457.000	454.000	485.000	495.000
Zwijndrecht	577.000	580.000	594.000	642.000
Totaal	4.686.000	4.723.000	4.941.000	5.181.000

Ontwikkelen naar werk	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Statushouders	0	0	0	0	0	0
Participatie	8.074	9.469	9.350	9.459	9.491	9.242
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	42.600	44.571	37.519	36.679	36.005	35.125
Totaal lasten	50.674	54.040	46.869	46.138	45.496	44.367
Baten						
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Statushouders	270	66	18	0	0	0
Participatie	8.910	9.960	9.747	9.798	9.830	9.581
Drechtwerk	48.437	50.509	37.519	36.679	36.005	35.125
Totaal baten	57.617	60.535	47.284	46.477	45.835	44.706
Saldo van lasten en baten	6.943	6.495	415	339	339	339

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025-jaarschijf 2026 inclusief wijziging en de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave/ product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Statushouders	0	18	0	18	0	18
Participatie	9.350	9.747	9.260	9.657	8.456	8.853
Drechtwerk	37.519	37.519	47.129	47.129	47.129	47.129
Totaal	46.869	47.284	56.389	56.804	55.585	56.000

De begrotingscijfers 2026 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2026 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	48.891	12.926	35.965

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025

Participatie	804	1.122	-318
Autonome groei	305	0	305
Compensatie afschaffing lage-inkomensvoordeel Beschut werk	126	0	126
Als gevolg van de afschaffing lage-inkomensvoordeel (LIV) worden de gemeenten via een verhoging van IU Participatie Beschut Werk vanaf 2025 gecompenseerd. E.e.a. conform Septembercirculaire 2024.			
Groei aantal klanten en loon- en prijsontwikkeling	179	0	179
Conform de uitgangspuntennotitie zijn de lasten en baten Participatie gewijzigd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de CPB Macro Economische Verkenning 2024 en de loon- en prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2024.			
Nieuw beleid	1.122	1.122	0
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden	1.122	1.122	0
De lasten en baten van de Regionale verbinder statushouders (onderdeel van de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden) zijn opgehoogd. Daarnaast is het Werkcentrum Drechtsteden toegevoegd. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Neutrale wijzigingen	-623	0	-623
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	-147	0	-147
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Individuele Studietoelage over naar Opgave Bestaanszekerheid Versterken	-476	0	-476
Lasten en Baten Individuele Studietoelage worden overgeheveld naar de Opgave Bestaanszekerheid Versterken. De bedoeling van de wet is om mensen met een arbeidshandicap te ondersteunen bij het behalen van een diploma om zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het uitgangspunt is dat zij de studie niet met een bijbaan kunnen combineren. Het risico op uitval is daarom groot en het gaat hier om een doelgroep die anders terug zou vallen op een uitkering. De studietoelage is daarmee ook een instrument om de instroom in de uitkering te voorkomen en door ze in staat te stellen de studie te volgen. Het betreft een budgetneutrale wijziging			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	804	1.122	-318
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	49.695	14.048	35.647

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2025:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	49.695	14.048	35.647
Mutaties Begroting 2026			
Participatie	90	90	0
Mee- en tegenvallers	90	90	0
Participatie verdeling o.b.v. solidariteit 2026 tm 2029	0	0	0
Conform financieringsafspraken worden de lasten en baten Participatie verdeeld op basis van solidariteit (gemiddelde klantenaantallen over de jaren 2022 t/m 2024).			
Werkcentrum Drechtsteden, DU WIN (Work in NL) regeling	150	150	0
De lasten en baten van de Decentralisatie uitkering Work in NL, de zogenaamde WIN regeling, als onderdeel Werkcentrum Drechtsteden, zijn opgenomen in de begroting. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Werkcentrum Drechtsteden, inzet coördinator	-60	-60	0
Werkcentrum Drechtsteden, de inzet van de AMR-coördinator wordt ingezet door centrumgemeente Dordrecht. De lasten en baten worden hierdoor neerwaarts bijgesteld.			
Drechtwerk	-2.916	2.797	-5.713
Mee- en tegenvallers	-2.916	2.797	-5.713
Lasten en baten Drechtwerk	37.519	15.233	22.286
Conform BBV worden de lasten apparaat en overhead verantwoord onder de opgave Bedrijfsvoering.			
Lasten en baten Drechtwerk opnieuw ivm BBV	-40.435	-12.436	-27.999
Conform BBV worden de lasten en baten Drechtwerk op 0 gezet en wordt de begroting 2026 t/m 2029 opnieuw opgebouwd.			
Totaal Mutaties Begroting 2026	-2.826	2.887	-5.713
Totaal Begroting 2026	46.869	16.935	29.934

Bedragen x € 1.000

2.4 Zorgen voor ondersteuning

De opgave Zorgen voor Ondersteuning richt zich op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoners in de Drechtsteden. We bieden ondersteuning vanuit het uitgangspunt "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig". Waar mogelijk wordt gekeken naar mogelijkheden van eigen regie, het netwerk of voorliggende vormen van ondersteuning. Dit doen we samen met veel partners in het veld, zoals de lokale Wijkteams, zorgaanbieders, corporaties en de andere opgaven binnen het sociaal domein. Naast de gezondheidsvoordelen die dit biedt voor inwoners helpt het bovendien om de schaarse ondersteuning beschikbaar te houden voor de inwoners die het echt nodig hebben om een zelfstandig en volwaardig bestaan te leiden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Als ik op de juiste onderdelen van mijn leven passende ondersteuning heb vanuit mijn sociale netwerk, mantelzorg en of professionals, dan woon ik zo lang mogelijk zelfstandig en doe ik mee naar vermogen. Dan heb ik regie over mijn leven en kan ik omgaan met mijn fysieke, psychische, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Ik voel me dan een volwaardig inwoner van de Drechtsteden.

Als ik geen passende ondersteuning heb dan heeft dat negatieve gevolgen voor mijn dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, meedoen in de maatschappij en kwaliteit van leven. Dit betekent dat ik me eenzaam kan voelen, dat mijn mantelzorger overbelast kan raken of dat er gevaar kan ontstaan voor mijzelf of mijn omgeving.

Vanuit deze publieke waarde bieden we ondersteuning die bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare inwoners. Vanuit bovenstaande gedachte wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van inwoners waar dit mogelijk is. De geboden ondersteuning is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.

Belangrijke pijlers onder de ondersteuning worden gevormd door 'normaliseren' en 'eigen regie'. Dit komt tot uiting in de beweging van de "Wmo naar de voorkant". Dat wil zeggen de aansluiting met de lokale wijkteams en initiatieven voor lichte vormen van begeleiding en dagbesteding. Daarnaast wordt de samenwerking met participatieplekken en Drechtwerk verder onderzocht voor de groep inwoners die gebruik maakt van arbeidsmatige en ontwikkelgerichte dagbesteding. Voor de groep ouderen die beperkingen ervaart bij de zelfredzaamheid in het dagelijks leven wordt ingezet op herstelgerichte ondersteuning, waardoor de zelfredzaamheid (gedeeltelijk) hersteld wordt en een beroep op ondersteuning kan worden uitgesteld.

Dit doen we in de maatschappelijke context van schaarste en de landelijke en wettelijke ontwikkelingen voor de Wmo. We zien een schaarste aan middelen en mensen op de hele arbeidsmarkt en in de zorg in het bijzonder. Door te zoeken naar andere en lichtere vormen van ondersteuning helpen we inwoners bij hun zelfstandigheid en participatie en voegen we publieke waarde toe aan de samenleving. Daarnaast hebben we te maken met landelijke ontwikkelingen zoals de invoering van de nieuwe (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage systematiek vanaf 2027. Deze ontwikkeling moet bijdragen aan het verminderen van het beroep op maatwerkondersteuning. Of dit in grote mate zal gebeuren, hangt af van het definitieve wetsvoorstel. Dat is op dit moment nog niet bekend.

Vanuit al deze ontwikkelingen, landelijk en regionaal, werken we daarom vanuit deze opgave aan de volgende 3 doelstellingen:

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
4.1	Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning
4.2	Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.
4.3	Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Gemiddelde kosten per inwoner voor IB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	5% onder de referentielijn 2018
Gemiddelde kosten per inwoner voor DB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	blijven onder de referentielijn 2023
Score klantbeleving	≥ 7,5
Score kwaliteitsmeting HO	≥ 7,5
% inwoners met IB dat afschaalt naar lagere maatwerkvoorziening of andere (algemene) voorziening.	≥ 15%
% meldingen IB/DB dat wordt opgelost via een andere oplossing dan een maatwerkvoorziening.	≥ 5%
% klanten met een ondersteuningsduur langer dan vier jaar	≤ 25%
Het aantal 65'plussers met een Wmo-maatwerkvoorziening ten opzichte van het totale aantal 65'plussers in de Drechtsteden daalt met 2%	≥ 2%

Binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning richten we ons op de ontwikkeling naar zelfredzaamheid en participatie waar mogelijk. Dit doen we vanuit de gedachte dat het vergroten van zelfredzaamheid en meedoen naar vermogen leidt tot een grotere mate van gezondheid. Daarnaast zien we ook binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning nadrukkelijk het vraagstuk van de krapte op de arbeidsmarkt en de financiële beheersbaarheid. Bovenstaande indicatoren moeten inzicht geven in de effecten van zowel de ontwikkeling als van de financiële sturing op de maatwerkvoorzieningen.

Zo is een tweetal doelstellingen opgenomen met betrekking tot de gemiddelde kosten per inwoner voor de voorzieningen dagbesteding en individuele begeleiding. Door een continue focus op de mogelijkheden tot afschaling en uitstroom willen we deze gemiddelde kosten verlagen.

Uiteindelijk is het de klant die het beste kan beoordelen of we slagen in onze opgave en ook de score op klantbeleving komt terug in de opgave-indicatoren. Voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning voegen we hier een indicator aan toe vanuit de onafhankelijke kwaliteitsmetingen die we uitvoeren naar de kwaliteit van deze ondersteuning.

Een belangrijk doel van de Wmo is om mensen, waar mogelijk, te ontwikkelen en minder afhankelijk te maken van ondersteuning bij het kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig wonen. Voor de voorziening Individuele begeleiding hebben we dit zelfde doel vertaald in een percentage inwoners waarvoor de ondersteuning kan worden afgeschaald. We kijken hierbij extra naar de groep die al langer dan 4 jaar ondersteuning vanuit de Wmo ontvangt.

De afschaling willen we ook tot uiting brengen in het percentage meldingen waarvoor we een oplossing weten te vinden binnen het aanbod aan lokale algemene voorzieningen en waardoor een indicatie voor de maatwerkvoorzieningen dagbesteding en individuele begeleiding achterwege kan blijven.

Als effect van de inzet op herstelgerichte ondersteuning streven we tot slot naar een vermindering van het (relatieve) aantal ouderen dat een beroep doet op ondersteuning door middel van scootmobielen, huishoudelijke ondersteuning en trapliften.

Tot slot nog een wijziging in de indicatoren zoals die waren opgenomen in de oorspronkelijke begroting.

De indicatoren waarin we de ontwikkeling meten van de inwoners met een dagbestedingsindicatie zijn komen te vervallen. Dit zijn de volgende indicatoren:

- 50% van de inwoners met DB ontwikkelingsgericht stroomt binnen twee jaar uit naar een hogere stap op de participatieladder.
- 5% van de inwoners met DB arbeidsmatig stroomt binnen twee jaar uit naar een hogere stap op de participatieladder.

Toen deze indicatoren werden opgesteld, was de verwachting dat we hiervoor konden aansluiten bij de participatieladder zoals die ooit werd gebruikt bij de opgave Ontwikkelen naar Werk. Dit blijkt

helaas niet mogelijk, omdat dit meetinstrument niet langer wordt gebruikt. Zodra we hiervoor een goede meet-methodiek hebben die beide opgaven aan elkaar verbindt, zullen we hiervoor nieuwe indicatoren formuleren.

Daarnaast is de laatste indicator gewijzigd qua formulering. We hadden hier oorspronkelijk het aantal *voorzieningen* ten opzichte van het aantal 65'plussers. Dit hebben we gewijzigd in *het aantal 65'plussers met een voorziening* ten opzichte van het totale aantal 65'plussers. Eén inwoner kan namelijk meerdere voorzieningen hebben. Maar de indicator wil de ontwikkeling meten van het aantal ouderen dat een beroep doet op de Wmo ten opzichte van de totale groep. Deze formulering sluit dus beter aan op hetgeen we beogen te bereiken.

Naast de aanpassing van de formulering geldt voor de laatste indicator een onzekerheid op de realisatie. Dit wordt veroorzaakt door de twee moties die zijn aangenomen in Sliedrecht en Zwijndrecht om de pilot stop te zetten of aan te passen. Dit kan leiden tot een lager aantal fitte 65'plussers en een groter aantal 65'plussers met een maatwerkvoorziening. Dit zullen we de komende periode verder monitoren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 4.1 <i>Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning</i>	
Speerpunt 4.1.1	We zetten in op de verdere professionalisering van de Opgave Zorgen voor Ondersteuning.
Toelichting	Noodzakelijk in groeiend aantal aanvragen om efficiënter te werken, dichterbij de inwoner en om de kennis van de Wmo en het brede veld op gelijk niveau te brengen.
Speerpunt 4.1.2	We hebben inzicht in en grip op de effecten van maatwerkondersteuning door monitoring en sturing op klantbeleving en resultaten bij de verschillende zorgverleners.
Toelichting	Omdat we de beweging naar meer zelfstandigheid willen inzetten is sturing op de effecten van de ingezette ondersteuning noodzakelijk. De ingezette ondersteuning biedt een effectieve oplossing voor de ondersteuningsvraag zowel in feitelijke effecten als in de gemeten klantbeleving. Een neveneffect van dit speerpunt is een verhoogd kostenbewustzijn van consultants en inwoners, en een positief effect op de houdbaarheid van de Wmo in de regio.
Speerpunt 4.1.3	We zorgen voor scherpe contracten, met oog voor innovatie, met als doel de kwaliteit, betaalbaarheid en continuïteit van de ondersteuning te waarborgen.
Toelichting	Om op managementniveau van de zorgaanbieder dezelfde sturing in te kunnen richten als op individueel niveau is scherpe contractering aan de voorkant noodzakelijk
Doelstelling 4.2 <i>Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.</i>	
Speerpunt 4.2.1	We brengen het ontwikkelpotentieel van inwoners eerder en scherper in beeld.
Toelichting	Vanuit positieve gezondheid blijkt dat naast het hebben van de juiste ondersteuning ook het stimuleren van eigen kracht en eigen regie een belangrijke bijdrage levert aan de ervaren gezondheid en welbevinden.
Speerpunt 4.2.2	We werken samen met maatschappelijke partners en maken afspraken over integraal (samen)werken, doen waar je het beste in bent en gebruik maken van elkaars expertise.
Toelichting	Ten behoeve van de snelheid en duidelijkheid van de dienstverlening aan de inwoner is het noodzakelijk om met partners samen te werken in de vraagverheldering en bieden samenhangende en passende ondersteuning

Speerpunt 4.2.3	We hebben een proactieve houding t.o.v. begeleiding van klanten in de koppeling met bestaanszekerheid.
Toelichting	In sommige gevallen heeft de ondersteuningsvraag vooral een financiële aanleiding. In die gevallen is ondersteuning op het gebied van zorg niet voldoende en vraagt dit actieve samenwerking met de medewerker van bestaanszekerheid versterken.

Doelstelling 4.3 *Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.*

Speerpunt 4.3.1	We zoeken naar de eigen kracht en mogelijkheden van mensen om te zorgen voor de omstandigheden, vaardigheden en een passende woonomgeving
Toelichting	Ook hier is positieve gezondheid een belangrijke manier van werken om inwoners op een andere manier in te laten zien wat er nog wel mogelijk is aan waardevolle activiteiten.
Speerpunt 4.3.2	We werken samen met de regionale partners op het gebied van Wonen.
Toelichting	Een intensivering en verbreding van de samenwerking met gemeenten is nodig om vraag en aanbod van (toe- en doorgankelijke) woningen beter op elkaar aan te laten sluiten. Het aantal grote woningaanpassingen wordt hierdoor verminderd.
Speerpunt 4.3.3	Samen met gemeenten en zorgaanbieders verkennen we de mogelijkheden van preventie en innovaties bij zelfstandig wonen.
Toelichting	Innovatie kan en zou moeten bijdragen aan de houdbaarheid van de WMO in het licht van de schaarser wordende middelen en arbeidskrachten.

2.4.4 Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen Zorgen voor ondersteuning	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Herstelgerichte ondersteuning	€ 760	€ 790	€ 821	€ 852	€ 852
Inzet Wmo naar de voorkant	€ 544	€ 857	€ 1.124	€ 1.396	€ 1.396
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Aanpassing (maatregel) Herstelgerichte ondersteuning	€ 142	€ 186	€ 185	€ 185	€ 181
Uitbreiding Wmo naar de voorkant begeleiding en dagbesteding	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026</i>					
Correctie Herstelgerichte ondersteuning	€ -471	€ -418	€ -449	€ -480	€ -480
Correctie Inzet Wmo naar de voorkant	€ -442	€ 247	€ -21	€ -293	€ -294
TOTAAL	€ 593	€ 1.722	€ 1.720	€ 1.720	€ 1.715

(bedragen x € 1.000)

Vastgestelde maatregelen (begroting 2025)

In de begroting 2025 zijn ombuigingen opgenomen, te weten:

De invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage en Powerful Ageing

- Inzet van het lokale voorveld, zoals de beweging Wmo naar de voorkant, herijkingstrajecten Wmo en woon- en zorgbeleid.

Bij de voorziening huishoudelijke ondersteuning is de verwachte besparing vanwege de pilot Herstelgerichte Ondersteuning (Powerful Ageing) in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeente. Daarnaast is bij de huishoudelijke ondersteuning een verlaging van 1% toegepast voor de was- en strijkvoorziening m.i.v. 2026.

Ook bij individueel vervoer (scootmobielen) hebben we rekening gehouden met een mogelijke besparing door de invoering van Powerful Ageing.

Vanaf 2024 verwachten we 1% lagere groei van de klantenaantallen.

De beweging Wmo naar de voorkant biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding, hierdoor hebben we al in de begroting 2025 de verwachte groei met 1% verlaagd. Doordat we lokaal nog meer mogelijkheden zien is de maatregel met nog een 1% verlaagd.

De maatregelen zorgen ervoor dat de bijdrage van de gemeenten binnen deze opgave in 2025 met € 1,3 miljoen minder hard stijgt.

Maatregelen Uitgangspuntennotitie 2026

Aanpassing maatregel Huishoudelijke Ondersteuning Herstelgerichte ondersteuning

In de begroting 2025 – 2028 is voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.

Uitbreiding Wmo naar de voorkant Individuele begeleiding.

De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding.

Correctie Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026

Bij herstelgerichte ondersteuning is de maatregel vanaf 2025 bij vervoer niet meer van toepassing. Inzet Wmo naar de voorkant, bij de huishoudelijke ondersteuning is de was- en strijk voorziening m.i.v. 2026 bijgesteld naar een bezuiniging van € 1 mln. En bij de Individuele begeleiding is de maatregel aangepast.

Wat gaat het kosten?

Zorgen voor ondersteuning	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Hulpmiddelen	5.454	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.043	12.099	12.991	13.710	14.477	14.509
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	36.204	36.440	36.077	35.723	35.361
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Totaal lasten	82.926	91.927	94.428	94.462	94.723	94.106
Baten						
Hulpmiddelen	5.454	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	36.204	36.440	36.077	35.723	35.361
Vervoer	11.043	12.099	12.991	13.710	14.477	14.509
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Totaal baten	82.926	91.927	94.428	94.462	94.723	94.106
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025-jaarschijf 2026 en de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave / product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
Zorgen voor ondersteuning	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hulpmiddelen	5.663	5.663	5.803	5.803	6.080	6.080
Vervoer	12.991	12.991	12.991	12.991	11.500	11.500
Huishoudelijke ondersteuning	36.440	36.440	41.212	41.212	33.904	33.904
Begeleiding en kortdurend verblijf	39.334	39.334	37.822	37.822	36.315	36.315
Totaal	94.428	94.428	97.828	97.828	87.799	87.799

De begrotingscijfers 2026 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2026 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	87.799	6.203	81.596

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026

Hulpmiddelen	-277	0	-277

Autonome groei

Autonome groei Hulpmiddelen en indexering tarieven

Bij de hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen) is per gemeente gekeken naar de verwachte ontwikkeling van de aantallen voorzieningen. De tarieven voor 2025 woonvoorzieningen zijn geïndexeerd met 3,5% en de rolstoelen met 3%. De tarieven 2026 zijn geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gehouden

	1.491	0	1.491

Autonome groei

Autonome groei Vervoer en indexering tarieven

Net als bij de hulpmiddelen is voor het individueel vervoer (scootmobielen, aangepaste fietsen, etc.) de begroting 2025 gebaseerd op de ontwikkeling van de aantallen voorzieningen. Voor het individuele vervoer zijn de tarieven voor 2025 met 3% geïndexeerd. In 2026 zijn de tarieven geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gehouden. Ten aanzien van het collectieve vervoer met de Drechthopper volgen wij de begroting van Stroomlijn.

	1.491	0	1.491

Autonome groei

Autonome groei Huishoudelijke ondersteuning en indexering tarieven

De huishoudelijke ondersteuning is gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen.

Vanaf 2025 is opnieuw aanbesteed en geen sprake meer van resultaat indiceren (schoon en leefbaar huis) maar van een bandbreedte model. De tarieven 2025 zijn geïndexeerd met 6%. Tarieven 2026 zijn geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gebleven.

	7.512	0	7.512

	7.512	0	7.512

Ombuigingen

Aanpassing maatregel Herstelgerichte ondersteuning

In de begroting 2025 – 2028 is voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning.

De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.

	-204	0	-204

	-204	0	-204

Begeleiding en kortdurend verblijf

	1.507	0	1.507

Autonome groei

Autonome groei Begeleiding en indexering tarieven

Bij het opstellen van de begroting Begeleiding (individuele begeleiding en dagbesteding) is gekeken naar de ontwikkeling van de verwachte aantallen per gemeente en de contractueel afgesproken jaarlijkse indexering. In 2025 stijgen de tarieven Begeleiding met 4,9%. De tarieven 2026 zijn geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gehouden.

	1.447	0	1.447

	1.447	0	1.447

Ombuigingen	60	0	60
Wmo naar de voorkant	60	0	60
De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding.			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	10.029		10.029
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	97.828	6.203	91.625

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2026:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	97.828	6.203	91.625

Mutaties Begroting 2026

Hulpmiddelen	-140	0	-140

Mee- en tegenvallers	-140	0	-140
Wijziging Hulpmiddelen	-140	0	-140
Aanpassing Hulpmiddelen op de realisatie 2024.			

Huishoudelijke ondersteuning	-4.772	-3.028	-1.744

Genomen maatregelen	18	0	18
Wijziging Maatregel Herstelgerichte Ondersteuning	18	0	18
Maatregel Herstelgerichte Ondersteuning is aangepast omdat de aanbesteding huishoudelijke ondersteuning meevalt.			

Mee- en tegenvallers	-4.790	-3.028	-1.762
Inkomensafhankelijke bijdrage CAK	0	-3.028	3.028
De aangekondigde inkomensafhankelijke bijdrage CAK is met een jaar uitgesteld van 2026 naar 2027			

Wijziging aanbesteding Huishoudelijke Ondersteuning	-4.790	0	-4.790
Vanaf 2025 is huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed en er is geen sprake meer van resultaat indiceren (schoon en leefbaar huis) maar van een bandbreedte model. Alle klanten zijn nu geplaatst in het bandbreedtemodel en de uitgaven zijn naar beneden bijgesteld van 36.8 mln. naar 33.7 mln. Ook is er vanaf 2026 rekening gehouden met de bezuiniging van de was- en strijkservice van 1 mln. omdat de uitvoering door Drechtwerk Actief gebeurt.			

Begeleiding en kortdurend verblijf	1.512	0	1.512

Genomen maatregelen	-223	0	-223
correctiemaatregel	-223	0	-223
Maatregel individuele begeleiding was niet goed verwerkt in de UPN, de correctie leidt tot lagere lasten.			

Autonome ontwikkelingen	1.735	0	1.735
Omzetting klanten BW Opvang naar Individuele begeleiding	1.735	0	1.735

Vanaf 2025 gaan er klanten over van Beschermd Wonen Opvang naar Individuele Begeleiding
De ambulante klanten die vallen onder BW Maatschappelijke Opvang ontvangen ambulante begeleiding en deze groep is dus niet (langer) dakloos. Het blijven onderbrengen van deze klanten onder de doelgroep Maatschappelijke Opvang is niet meer passend. Hierom worden deze klanten omgezet naar de reguliere Wmo-begeleiding (IB SDD)

Totaal Mutaties Begroting 2026	-3.400	-3.028	-372

Totaal Begroting 2026	94.428	3.175	91.253

Bedragen x € 1.000

2.5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering kan ook wel worden gezien als de ruggengraat van de organisatie. Bedrijfsvoering bestaat uit de ondersteunende processen die de organisatie in stand houdt en levert mensen, middelen en diensten voor het uitvoeren van de kerntaken van de GR Sociaal.

De inzet van bedrijfsvoering is gericht op kwalitatief en efficiënt ondersteunen van de inhoudelijke opgaven zodat de opgaven Dienstverlening, Ontwikkeling naar Werk, Zorg voor Ondersteuning en Bestaanszekerheid zich kunnen richten op excellente dienstverlening aan de inwoners. Wat we willen bereiken vanuit bedrijfsvoering is daarmee gericht op de creëren van maatschappelijke waarde voor de inwoners en alle collega's, ketenpartners en inwoners van de Drechtsteden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Bedrijfsvoering is er om de opgaven te laten floreren en levert opgave overstijgend een bijdrage aan het bedrijfsresultaat. Wij werken zowel op bestuurlijk als organisatorisch niveau en altijd in samenwerking met onze partners.

Vanuit de opgave bedrijfsvoering voeg ik, vanuit mijn expertise, proactief waarde toe aan (het totaal van) de opgave(n). Ik stel kaders, controleer en adviseer of in de opgaven en opgave overstijgend de goede dingen goed gedaan worden. Ik ontzorg de opgaven waar nodig. Ik werk altijd met het oog op de publieke waarde die de opgaven aan onze inwoners bieden.

Belangrijk is dat bedrijfsvoering enerzijds functioneel vaktechnische expertise inbrengt (denk aan financiën, communicatie, contractmanagement, ICT, beleid etc.) en anderzijds deze expertise in verbinding brengt met datgene dat medewerkers nodig hebben binnen de inhoudelijke opgaven. Dit vindt inmiddels plaats middels een multidisciplinair Bedrijfsvoering overleg voor de opgaven Zorg voor Ondersteuning en Bestaanszekerheid. Verdere doorontwikkeling en implementatie voor Dienstverlening en Ontwikkelen naar Werk volgt in 2025. Altijd met het oog op het creëren van maatschappelijke waarde voor de inwoners. Om dit te bereiken streven we een drietal doelen na.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
5.1	We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.
5.2	Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren
5.3	Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Geen overschrijding van de begroting. Met zo min mogelijk financiële middelen het werk doen. Bij overschrijding >5% de begroting aanpassen	5%
Financiële fouten blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) van 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Financiële onzekerheden blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Procedurale fouten/ juridische fouten blijven binnen de norm van 3%	3%
Voor alle gemeenten individuele rapportages beschikbaar en 2 gesprekken per jaar per gemeente	7
Ontsluiting van 1ste financiële basiscijfers per gemeente en inzichtelijk op dashboards	7

De indicatoren binnen bedrijfsvoering gaan enerzijds over de wat hardere kant van bedrijfsvoering, namelijk de indicatoren die verplicht zijn vanuit de rechtmatigheidsverantwoording. Het binnen de norm blijven van financiële fouten, onzekerheden en procedurele fouten zegt enerzijds iets over het in control zijn als organisatie en anderzijds iets over de geleverde kwaliteit. Door deze indicatoren structureel op te nemen en hierop te rapporteren krijgt de verantwoording bovendien een structurele en logische plek in het geheel. De 1e indicator inzake de begroting is toegevoegd om te duiden in hoeverre we als GR Sociaal steeds beter in staat zijn om realistisch te begroten, zodat gemeenten hierop in hun eigen begroting goed kunnen voortbouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 5.1 *We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.*

Speerpunt 5.1.1	We realiseren de randvoorwaarden voor de organisatie om te zorgen dat de primaire processen goed verlopen.
Toelichting	Gezien toekomstige opgaven en de complexiteit waar rekening mee moet worden gehouden in het werk, is het nodig dat medewerkers goed ondersteund worden zodat zij kunnen focussen op de inwoner/klant en we tegelijkertijd de juiste informatie boven tafel krijgen en voldoen aan alle aanpalende wet- en regelgeving (zoals archiefwet, avg).
Speerpunt 5.1.2	We zorgen ervoor dat de organisatie op de juiste momenten de juiste mensen tot haar beschikking heeft.
Toelichting	Een arbeidsmarkt die continu in ontwikkeling is, waar een enorme krapte is vraagt om een passende HR-strategie op de punten van instroom-doorstroom-uitstroom.
Speerpunt 5.1.3	Alle doelen van de organisatie, activiteiten en KPI's zijn verwerkt in systemen, meetbaar en beschikbaar.
Toelichting	Data en informatie zijn voor ons onmisbaar om de juiste keuzes te kunnen maken in zowel de richting als de inrichting van onze organisatie. Door data te kunnen combineren wordt meer inzichtelijk welke effecten we al dan niet bereiken.

Doelstelling 5.2 *Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren*

Speerpunt 5.2.1	We richten bedrijfsvoeringsteams in per opgave die vanuit dit team de opgave optimaal ondersteunen en integraal adviseren
Toelichting	De opgaven zijn verantwoordelijk en leidend in wat er moet gebeuren, ook binnen hun eigen bedrijfsvoering. Tegelijkertijd hebben zij daar goede ondersteuning, advisering en scherpte voor nodig vanuit bedrijfsvoering. Door dit integraal neer te zetten, ontstaat er 1 team per opgave die klaarstaat voor de opgave.
Speerpunt 5.2.2	Wij brengen landelijke en regionale ontwikkelingen samen met onze eigen organisatie en opgaven.
Toelichting	Er speelt veel in het sociaal domein landelijk en regionaal. Juiste keuzes kunnen maken in de opgaven kan alleen als deze ontwikkelingen mee afgewogen worden, een plek krijgen, leiden tot (her)nieuw(d) beleid en geïmplementeerd worden. De rol vanuit bedrijfsvoering is daarin cruciaal, zij zitten aan tafel in veel verschillende netwerken en verzamelen hiertoe alle informatie. Ze brengen ook de eventuele consequenties en relevantie in beeld, zodat de juiste keuzes gemaakt kunnen worden.
Speerpunt 5.2.3	We zorgen ervoor dat iedere medewerker klantcontact heeft
Toelichting	Goed kunnen adviseren richting de opgave kan alleen als je snapt voor wie we ons werk dagelijks doen en snapt hoe de opgave werkt en waarmee ze dagelijks te maken hebben (of welke issues er zijn).

Doelstelling 5.3 *Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.*

Speerpunt 5.3.1 Toelichting	Informatie en kaders zijn vindbaar, uitlegbaar en toepasbaar voor de gehele organisatie Om onze klanten/ inwoners in een keer goed te kunnen helpen is het ook van belang dat de collega's, die het dichtst bij de klanten staan, snel gemakkelijk informatie beschikbaar hebben die nodig is voor het dagelijkse werk.
Speerpunt 5.3.2 Toelichting	De opgave bedrijfsvoering is op orde qua formatie en bezetting Door interne verschuivingen en een krappe arbeidsmarkt is er vernieuwing nodig op het gebied van het functiegebouw en doorontwikkeling programma's
Speerpunt 5.3.3 Toelichting	We zetten in op vernieuwing/ innovatie tbv bedrijfsvoering Het op een andere en efficiëntere manier samenbrengen van data tot waardevolle informatie wordt steeds belangrijker om goed te kunnen anticiperen op het soms snel veranderende (politieke) landschap. Daarnaast is ook een stevig fundament op het gebied proces- en informatiemanagement noodzakelijk voor het goed kunnen positioneren van proceseigenaren in de organisatie.

2.5.4 Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen Bedrijfsvoering	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Formatie 10 fte	1.128	1.128	1.128	1.128	1.128
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Formatie 3,3 fte	-	387	387	387	387
Serviceteam Bewindvoering		-222	-222	-222	-222
TOTAAL	€ 1.128	€ 1.293	€ 1.293	€ 1.293	€ 1.293

(bedragen x € 1.000)

Vastgestelde maatregelen (begroting 2025)

In de begroting 2025 zijn maatregelen opgenomen, te weten:

Op basis van de ontwikkelingen in de Opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent dit voor de ontwikkeling van de formatie voor 2025 en verder een groei van 10 fte, zijnde € 1.128.000 structureel.

Tegelijkertijd zagen we behoorlijke kansen om processen verder te optimaliseren met name door:

- Digitalisering
- Automatisch beschikken waar mogelijk
- Functies combineren en zorgen voor minder overdrachten
- Integrale samenwerking lokaal waar nodig
- Innovaties door te voeren (invoering van AI/ chatGPT op onderdelen, implementatie Powerful Ageing, diverse projecten met partners op het gebied van werk in de brede zin van het woord, data gedreven werken)
- Extra inzet op de lobby plegen.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. In de begroting 2025-2028 is daarom van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en is de formatie in de begroting 2025 niet meebewogen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Hiermee is een structurele ombuiging gerealiseerd van € 1.128.000 per jaar.

Maatregelen Uitgangspuntennotitie 2026

Formatie 3,3 fte

Op basis van de werkwijze die hierboven is geschreven is de formatie voor 2026 berekend. Uitkomst is een toename met 3,3 fte vanaf 2026.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. In de begroting 2026-2029 wordt daarom van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en beweegt de formatie in de begroting 2026 niet mee met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Hiermee is een structurele ombuiging gerealiseerd van € 387.000 per jaar.

Serviceteam bewindvoering

De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind.

Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk.

Wat gaat het kosten?

Belangrijk om hierbij te vermelden is dat we in 202 (net als in 2025) afwijken van de afspraak dat het apparaat meegroeit met de ontwikkelingen op het klantenaantal. We kiezen bewust voor het hanteren van een nullijn, omdat we ervan uitgaan dat we met het slimmer inrichten van onze processen, het beter samenwerken onderling (inclusief partners en gemeenten), een verdergaande digitalisering en het doorvoeren van diverse innovaties we efficiënter kunnen werken. Daarmee stijgt het apparaat dus niet als gevolg van de klantenontwikkeling.

Bedrijfsvoering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029

Lasten

Apparaatskosten	58.443	64.502	64.898	65.298	65.231	65.231
Apparaatskosten Drechtwerk	6.433	6.288	11.852	11.862	11.883	11.921
Apparaatskosten DVO's	4.684	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Treasury	-5	215	215	215	215	215
Treasury Drechtwerk	346	328	306	285	265	247
Totaal lasten	69.900	76.339	82.417	82.095	81.829	81.850

Baten

Treasury	-5	215	215	215	215	215
Apparaatskosten	58.037	63.945	64.483	64.959	64.892	64.892
Apparaatskosten DVO's	4.684	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Apparaatskosten Drechtwerk	609	644	11.852	11.862	11.883	11.921
Treasury Drechtwerk	83	34	306	285	265	247
Totaal baten	63.407	69.844	82.002	81.756	81.490	81.511
Saldo van lasten en baten	-6.493	-6.495	-415	-339	-339	-339

Bedragen x € 1.000

Vanaf 2026 is de structuur (inrichting) van de begroting gewijzigd. Apparaatskosten Drechtwerk worden nu via de opgave Bedrijfsvoering getoond. De lasten en baten Drechtwerk begroting 2026 zijn daardoor lager. Omdat deze wijziging ingaat vanaf het begrotingsjaar 2026 laat de Rekening 2024 en de Begroting 2025 een saldo op de lasten en baten zien. Het saldo op de lasten en baten vanaf 2026 heeft betrekking op apparaatskosten die worden gefinancierd vanuit Participatie. Bij de opgave Ontwikkelen naar Werk zie je de tegenhanger van deze saldo's terug.

Programmareserves	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029

Lasten

Storting in reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0

Baten

Onttrekking aan reserves	250	0	0	0	0	0
Totaal baten	250	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	250	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave / product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
Bedrijfsvoering	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Apparaatskosten	64.898	64.483	64.898	64.483	63.024	62.492
Apparaatskosten Drechtwerk	11.852	11.852				
Apparaatskosten DVO's	5.145	5.145	4.459	4.459	4.045	4.162
Treasury	215	215	215	215	215	215
Treasury Drechtwerk	306	306				
Totaal	82.417	82.002	69.572	69.157	67.284	66.869

De begrotingscijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	73.978	1.494	72.484

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026

Apparaatskosten	1.874	0	1.874

Autonome groei

2.077 **0** **2.077**

Groei formatie 3,5 fte a.g.v. ontwikkelingen UPN 2026

387 0 387

De ontwikkelingen in de opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent voor de ontwikkeling van de formatie voor 2026 een groei van 3,5 fte.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. Het voorstel is dan voor nu ook om van dit standpunt af te wijken en de formatie in de begroting 2026 niet mee te laten bewegen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Dat levert een bezuiniging op voor de opgave bedrijfsvoering wat ook in de paragraaf ombuigingen wordt weergegeven.

Loonindex 2026

1.609 0 1.609

De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat loonkosten stijgen met 3,4%.

Nacalculatie loonindex 2025

-286 0 -286

In de primaire begroting 2025 is uitgegaan van de CAO 2024 met daarbij de CPB-raming van de loonindex 5,4%. Dat betekent dat er een nacalculatie komt voor 2025 -/- 0,6%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.

Nacalculatie prijsindex 2025

-15 0 -15

Voor de prijsindexering wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2025. In de primaire begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van 2,8%. Op basis van de september circulaire is de stijging voor 2025 2,7%. Dat betekent een verlaging van 0,1%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.

Prijsindex 2026

381 0 381

De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat prijzen stijgen met 2,6%.

Ombuigingen	-169	0	-169
Groei formatie 3,5 fte a.g.v. ontwikkelingen ombuigingen	-387	0	-387
De ontwikkelingen in de opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent voor de ontwikkeling van de formatie voor 2026 een groei van 3,5 fte.			
We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. Het voorstel is dan voor nu ook om van dit standpunt af te wijken en de formatie in de begroting 2026 niet mee te laten bewegen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Dat levert een bezuiniging op voor de opgave bedrijfsvoering wat ook in de paragraaf ombuigingen wordt weergegeven.			
Serviceteam bewindvoering	218	0	218
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk. Dit leidt uiteindelijk tot een netto besparing van € 0,1 miljoen, wat de bijdrage van de gemeente verlaagt.			
Neutrale wijzigingen	-34	0	-34
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	144	0	144
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Nieuwe kostenverdeling naar taakvelden/ producten	-178	0	-178
Apparaatskosten DVO's	414	0	414
Autonome groei	229	0	229
Loonindex 2026	28	0	28
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat loonkosten stijgen met 3,4%.			
Nacalculatie loonindex 2025	-5	0	-5
In de primaire begroting 2025 is uitgegaan van de CAO 2024 met daarbij de CPB-raming van de loonindex 5,4%. Dat betekent dat er een nacalculatie komt voor 2025 -/- 0,6%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.			
Nacalculatie prijsindex 2025	0	0	0
Voor de prijsindexering wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2025. In de primaire begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van 2,8%. Op basis van de september circulaire is de stijging voor 2025 2,7%. Dat betekent een verlaging van 0,1%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.			
Prijsindex 2026	7	0	7
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat prijzen stijgen met 2,6%.			
Uitvoeringskosten Leefgeld Oekraïners	200	0	200
Voor de jaren 2026 en 2027 zijn uitvoeringskosten Leefgeld Oekraïners begroot als gevolg van de ontwikkeling van de situatie			
Ombuigingen	4	0	4
Serviceteam bewindvoering	4	0	4
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk. Dit leidt uiteindelijk tot een netto besparing van € 0,1 miljoen, wat de bijdrage van de gemeente verlaagt.			

Neutrale wijzigingen	181	0	181
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	2	0	2
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Nieuwe kostenverdeling naar taakvelden/ producten	178	0	178

Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	2.288	0	2.288
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	76.266	1.494	74.772

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2026:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	76.266	1.494	74.772

Mutaties Begroting 2026

Apparaatskosten Drechtwerk	5.465	-263	5.728

Mee- en tegenvallers	5.465	-263	5.728
Lasten en baten Drechtwerk	11.852	580	11.272
Conform BBV worden de lasten apparaat en overhead verantwoord onder de opgave Bedrijfsvoering.			
Lasten en baten Drechtwerk opnieuw ivm BBV	-6.387	-843	-5.544
Conform BBV worden de lasten en baten Drechtwerk op 0 gezet en wordt de begroting 2026 t/m 2029 opnieuw opgebouwd.			

Apparaatskosten DVO's	686	0	686

Autonome ontwikkelingen	686	0	686
Actualisatie DVO beschermd wonen	219	0	219
Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de GR Sociaal met een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afspraken over de personele inzet vanuit de GR Sociaal gericht op Beschermd wonen en Opvang. Voor de inzet vanaf 2025 zijn aanvullende afspraken gemaakt met betrekking tot de formatie en de loonkosten.			
Actualisatie DVO-inburgering	467	0	467
Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt om de taken op het gebied van de Wet Inburgering uit te breiden. Voor de DVO-inburgering is er 4 fte consulent sociaal domein toegevoegd inclusief loonindex 2026 van 3,4%. De verdeelsleutel naar gemeenten is conform afspraken DVO.			

Treasury Drechtwerk	-1	0	-1

Mee- en tegenvallers	-1	0	-1
Lasten en baten Drechtwerk	306	34	272
Conform BBV worden de lasten apparaat en overhead verantwoord onder de opgave Bedrijfsvoering.			
Lasten en baten Drechtwerk opnieuw ivm BBV	-307	-34	-273
Conform BBV worden de lasten en baten Drechtwerk op 0 gezet en wordt de begroting 2026 t/m 2029 opnieuw opgebouwd.			

Totaal Mutaties Begroting 2026	6.151	-263	6.414

Totaal Begroting 2026	82.417	1.231	81.186

Bedragen x € 1.000

Conform de uitgangspuntennotitie 2026 groeit het apparaat in 2026 niet mee, zie verder in de risicoparagraaf.

Overhead

De bedrijfsvoeringskosten bevatten lasten van overhead zoals bedoeld in het BBV. Dit zijn kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

De totale kosten voor overhead bedragen circa € 20 mln. De overhead wordt omgeslagen over alle taakvelden waar de apparaatskosten aan worden toegerekend en via die taakvelden in rekening gebracht bij de gemeenten.

De overhead van Drechtwerk is onderdeel van het product Drechtwerk binnen de Opgave Ontwikkelen naar werk en bedraagt circa € 5,6 mln.

In de bijlage "Overzicht van lasten en baten naar Taakvelden" is dit zichtbaar als Taakveld 0.4.

2.6 Algemene dekkingsmiddelen

Treasury is onderdeel van de Algemene dekkingsmiddelen en is opgenomen onder de Opgave Bedrijfsvoering.

In de begroting is het gebruikelijk om een bedrag voor Onvoorzien op te nemen. Dit bedrag is bestemd voor lasten, die nog niet in de begroting van de opgaven zijn opgenomen. De wens van de deelnemende gemeenten is dat de GR Sociaal terughoudend is in het vormen van reserves, zowel in de balans als binnen de exploitatie. Dat betekent dat geen bedrag voor onvoorzien is opgenomen.

2.7 Vennootschapsbelasting

De GR Sociaal neemt voor de meeste gevallen met haar activiteiten niet deel aan het economisch verkeer, waarbij sprake is van winst(streven). De activiteiten betreffen veelal overheidstaken of worden maximaal kostendekkend uitgevoerd. Voor de jaren 2026-2029 verwachten wij voor de activiteiten die wel onder de Vennootschapsbelasting vallen geen afdracht te moeten doen. Om die reden is een bedrag van nihil begroot.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen en omvat de weerstandscapaciteit minus de risico's. Weerstandscapaciteit bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserve, het vrije besteedbare deel van bestemmingsreserves en het bedrag voor onvoorzien.

In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen is opgenomen dat binnen de GR Sociaal in principe geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan ook volledig plaats bij de gemeenten zelf. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit van de GR Sociaal (nagenoeg) nihil is.

Algemene reserve

De stand van de algemene reserve is nihil.

Risicobeheersing

Risicomanagement verschaft de mogelijkheid om optimaal om te gaan met onzekerheden. Met het weerstandsvermogen wordt de relatie weergegeven tussen middelen (weerstandscapaciteit) en

risico's. Tot de risico's behoren alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (zoals verzekering) en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. In de volgende tabel zijn deze opgenomen.

Openstaande risico's

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Zeer groot (90%)	1.900.000	1.710.000	Voor het aantal bijstandsgerechtigden is de afgelopen jaren een doelstelling gehanteerd, die inhoudt dat we 2.5% beter scoren dan de landelijke CPB-prognose. Die doelstelling is de afgelopen jaren nooit gehaald. Daarover is elk jaar gerapporteerd bij de jaarrekening. Wij vinden het van belang een ambitieuze, maar realistische doelstelling op te nemen voor 2026 en verder. Daarom hebben we goed gekeken wat wij echt haalbaar achten. De consequenties van het aanpassen van de doelstelling zijn daarom als risico opgenomen in de risicoparagraaf.
Besparing op was- en strijkservice	Matig (25%)	1.000.000	250.000	De pilot voor de algemene voorziening (was-en strijkservice) wordt opgestart vanaf 2025 en aangeboden aan nieuwe Wmo-cliënten ter vervanging van de tot dan toe beschikbare maatwerkvoorziening in de Huishoudelijke Ondersteuning. Het doel was het ontlasten van de huishoudelijke ondersteuning bij een tijdrovende - dus kostbare - klus. Door dit uit te besteden aan de participatiedoelgroep is beoogd kostbare tijd van gekwalificeerde hulpen effectiever te benutten en tegelijkertijd verondersteld dat hiermee impact kon worden gemaakt op de sociale positie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het kan zijn dat het in 2026 nog niet volledig is ingericht.
Nieuwe aanbesteding Begeleiding	p.m.		p.m.	Medio 2026 wordt er een nieuwe aanbestedingstraject opgestart voor Begeleiding. De financiële gevolgen zijn nog niet te kwantificeren.
Nieuw contract met vervoerders Wmo collectief vervoer	p.m.		p.m.	Per 1 augustus 2025 gaat Stroomlijn een nieuw contract aan met de vervoerders voor collectief vervoer. De financiële effecten zijn nog onduidelijk.
DW Kamerlingh Onnesweg 1	p.m.		p.m.	Het in eigendom zijnde pand van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V.	Gemiddeld (50%)	1.132.000	566.000	Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 1 januari 2024 groot € 1.132.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, afgegeven borgstelling zal dit risico beperken.
Invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief van toepassing is	Klein (10%)	3.000.000	300.000	Het kabinet heeft besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Het kabinet gaat er van uit dat de gemeenten hierdoor per saldo minder zullen uitgeven voor de wmo voorzieningen. Vooruitlopend op de wetgeving die hierbij nodig is heeft het kabinet al wel de algemene uitkering uit het gemeentefonds neerwaarts bijgesteld. Voor de Drechtstedengemeenten betekent dit een lagere uitkering uit het Gemeentefonds van circa 3 miljoen euro. Het risico geldt vanaf 2027.
Huisvesting	Matig (25%)	300.000	75.000	Het pand 'De Hellingen' is gehuurd tot eind 2026. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. De verwachting is overigens dat in 2026 geen grote investeringen of extra onderhoudskosten meer voor het pand aan de Hellingen worden gedaan.

Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.		p.m.	Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van het onderdeel Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaalt. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze begroting zijn de meest recente budgetten verwerkt, septembercirculaire 2024 als wel een verwachte LPO Rijkscompensatie).
Gevolgen afwijking van blijfkans berekening Wsw	p.m.		p.m.	Bij de invoering van de Participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijfkansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuair model waar vanuit het Rijk werkt, kan (grote) afwijkingen hebben hetgeen kan leiden tot (aanzienlijke) tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	370.000	92.500	Bij het opstellen van een begroting wordt gewerkt met bekende (verwachte & exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende cao-afspraken waar van toepassing. Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de meest recente mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing heeft dus direct effect op de hier gepresenteerde (meerjaren-) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 293.000 en op overig personeel een effect van € 77.000.
Totaal			2.993.500	

Financiële kengetallen

	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	5%	5%	5%	5%	5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4%	4%	4%	4%	4%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de omvang van de lasten en baten.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GR Sociaal is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen en daarom is deze ratio 0%.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GR Sociaal heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in de financiële begroting.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De GR Sociaal heeft een aantal kapitaalgoederen. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen, gebouwen en installaties en onderhoud e.d. voor gehuurde/gepachte objecten. Hieronder vallen de volgende locaties:

- het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht (huur)
- het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht
- het pand aan de Snelliusstraat (Kamerlingh Onnesweg) in Dordrecht
- het gehuurde pand aan de Hellingen in Dordrecht.

Erfpacht en onderhoud

De hoofdlocatie van Drechtwerk, aan de Snelliusstraat, is gebouwd op in erfpacht uitgegeven gronden. De erfpachtovereenkomst loopt in 2039 af.

Alle locaties zijn in goede conditie en worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door ingehuurde installatiebedrijven. Voor de panden zijn meerjarig beheer- en onderhoudsplannen opgesteld. De looptijd van het beheerplan van het pand aan de Snelliusstraat is afgestemd op de einddatum van het erfpachtcontract. Voor het groot onderhoud aan dit pand is een meerjaren onderhoudsvoorziening gevormd. De meerjaren onderhoudsbegroting wordt jaarlijks geactualiseerd. Er vindt een jaarlijkse dotatie plaats aan deze voorziening plaats ten laste van de exploitatie van het lopend jaar.

Toekomstige ontwikkelingen

De GR Sociaal heeft op basis van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht de intentie (deels) mee te verhuizen naar het Dordthuis. Daarnaast wordt onderzocht wat de optimale indeling is voor de toekomstige huisvesting van de organisatie en welke locaties hiervoor geschikt zijn. De verwachting is dat in 2026 de verhuizing zal zijn voor de organisatie naar de nieuwe locaties.

In het eerste kwartaal van 2025 is/wordt een keuze gemaakt welk pand naast het Dordthuis geschikt is om als nieuwe huisvesting voor de organisatie. In de Voorjaarsbrief 2025 wordt een voorbereidingskrediet gevraagd voor het verder uitwerken van plannen e.d. voor dit pand. Op dit moment is nog niet volledig helder wat de nieuwe locaties betekenen voor de begroting 2026, zowel in exploitatie als in investering.

Beleidskader

Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal een Nota Activabeleid 2023 vastgesteld. Deze nota geeft weer hoe binnen de GR Sociaal wordt omgegaan met investeringen, die meerjarig worden gebruikt. Aan de Nota Activabeleid 2023 liggen het meest recente BBV en de notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV ten grondslag.

3.3 Financiering

Financieringsstatuut

Op 23 januari 2023 is een nieuw Financieringsstatuut door het Algemeen bestuur vastgesteld, geldend vanaf 2023. In het statuut zijn alle aspecten van de financiering van de GR Sociaal opgenomen. Het heeft als doel om de beleidskaders aan te geven voor de uitvoering van de treasuryfunctie. De uitvoering is opgedragen aan de gemeente Dordrecht. De GR Sociaal is en blijft daarbij autonoom in het vaststellen van het treasurybeleid.

Het treasurybeleid dient, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de taken van de GR Sociaal te ondersteunen en waarborgen te bieden voor de financiële continuïteit van de organisatie op korte en lange termijn.

Om invulling te geven aan de financiële functie zijn in het statuut de volgende doelstellingen benoemd:

- Het opereren binnen de kaders zoals die gesteld zijn in de Wet Fido en door het Algemeen Bestuur.
- Het zorgdragen voor een effectief en efficiënt kas- en saldobeleer.
- Het zorgdragen voor een goed relatiebeheer.
- Het minimaliseren van financieringskosten.
- Het voeren van een prudent beleid rond uitzettingen en derivaten.
- Het realiseren van gedegen informatiestromen.

Risico's

Financiële risico's

Renterisico's hebben betrekking op de vlottende schuld en de vaste schuld. De Wet Fido stelt een norm voor het maximumbedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, kunnen worden aangetrokken. Deze *kasgeldlimiet* bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2026 bedraagt dit € 30 miljoen, zijnde 8,2% van circa € 367 miljoen.

De *renterisiconorm* heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten. Het begrotingstotaal van de GR Sociaal bedraagt voor 2026 circa € 367 miljoen waardoor de norm voor de GR Sociaal gelijk is aan € 73 miljoen. Op dit moment heeft de GR Sociaal drie langlopende leningen. In verband met een mogelijke verbouwing van een toekomstig pand, bestaat de kans dat er in 2026 een nieuwe lening wordt afgesloten.

De huidige leningenportefeuille laat over 2026 het volgende beeld zien:

Geldgever	Oorspronkelijk bedrag	jaar	Laatste aflossing in jaar	vorm lening	Rente-percentage	vervaldata rente en aflossing	Boekwaarde per 1-1-2026	Aflossing	Boekwaarde per 31-12-2026
BNG 40.097704	€ 3.000.000	2003	2028	lineair	4,33%	6-jun	300.000	120.000	180.000
BNG 40.109859	€ 23.600.000	2015	2039	annuïteit	1,64%	24-jun	14.870.843	953.573	13.917.270
BNG 40.109860	€ 3.000.000	2015	2039	fixed	1,96%	24-jun	3.000.000	0	3.000.000
							18.170.843	1.073.573	17.097.270

Kredietrisico's

Een kredietrisico is het risico van een niet-terugbetaling. Deze doen voor bij uitzettingen (verstrekke geldleningen, beleggingen) of bij borgstellingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GR Sociaal in 2026 geen overvloedige liquide middelen waarbij kredietrisico's worden gelopen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kas- en saldobeleer

De treasuryfunctie zorgt voor de inrichting van het betalingsverkeer en regelt de kredietlijnen. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Relatiebeheer

Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van markrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Financieringskosten

Er wordt gezorgd voor een optimale financiering van de GR Sociaal. De activiteiten zijn er op gericht om de kosten voor aangetrokken financieringsmiddelen (zowel kort als lang) zoveel mogelijk te beperken. Beheersing van de liquiditeitenstromen vanuit gemeenten is het belangrijkste speerpunt.

Beleid rond uitzettingen en derivaten

Ten aanzien van het uitzetten van (tijdelijk) overtoollige geldmiddelen geldt dat deze in principe in 's Rijks Schatkist worden aangehouden. Als hiervan wordt afgeweken wordt de Wet Fido, strikt gevolgd.

Financiering

De financieringspositie luidt als volgt:

Financiering (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Te financieren				
Vaste activa	19.830	18.823	17.250	16.353
Financieringsmiddelen				
Reserves	0	0	0	0
Voorzieningen	3.071	3.071	3.071	3.701
Langlopende leningen	18.171	17=.97	16.008	14.963
	21.242	20.169	19.079	18.034
	1.412	1.346	1.829	1.681

In de vaste activa is nog geen bedrag opgenomen voor de mogelijke investeringen m.b.t. de toekomstige huisvesting.

Rentelasten en toegerekende rente

In 2023 is de (nieuwe) nota Activabeleid vastgesteld. In de nota is het beleid vastgesteld voor investeringen vanaf 2023. Eerder gedane investeringen kunnen afwijken van dit beleid. In 2026 wordt 1,5% gehanteerd als renteomslagpercentage. Over eigen financieringsmiddelen mag maximaal het gemiddeld rentepercentage op aangetrokken geldleningen (kort- en lang vreemd vermogen) worden berekend.

Renteschema	2026	2027	2028	2029
Rentelasten langlopende leningen	316	295	274	255
Rentelasten kortlopende leningen	215	215	215	215
Rentebaten versterkte leningen	-215	-215	-215	-215
Rente eigen financieringsmiddelen	0	0	0	0
	316	295	274	255
Toegerekende rente	316	295	274	255
	316	295	274	255
Resultaat op Treasury	0	0	0	0

De rentebaten en rentelasten zijn opgenomen bij Treasury.

3.4 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf van de meerjarenbegroting 2026 - 2029 komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

1. Organisatieontwikkeling
 - 1.1 Programma Samen Verbeteren
 - 1.2 Doorontwikkeling ICT Landschap
 - 1.3 Doorontwikkeling Opgave Bedrijfsvoering
2. Proces herontwerp en innoveren dienstverlening
3. Informatisering & automatisering
4. Toekomstige huisvesting GR Sociaal
5. Situatie SGD en financieringsmodel

1. Organisatieontwikkeling

In 2024 lag de focus binnen de opgave bedrijfsvoering Sociale Dienst Drechtsteden en bij bedrijfsvoering Drechtwerk het continueren van de werkzaamheden en het op orde brengen van de personele bezetting. Het programma Samen Verbeteren om te komen tot proces herontwerp en procesoptimalisatie waarbij klantgemak maar ook medewerkerstevredenheid leidend waren. Dit programma is gestart in 2024 en loopt meerjarig door en zal ook in 2026 bijdrage aan het effectief en efficiënt maken van de basisprocessen. Hierdoor kunnen we de cliënten beter van dienst zijn en halen we de werkdruk weg en zal het mogelijk leiden tot een lagere personele bezetting.

Daarnaast is een onderzoeksopdracht in kaart gebracht welke uitdagingen op het gebied van een toekomstbestendige ICT omgeving het hoofd geboden dienen te worden in de jaren 2025 e.v. Hierin zal geïnvesteerd moeten worden om te zorgen dat de basis dienstverlening kan worden geborgd. En de GR Sociaal staat ook voor nieuwe uitdaging aan de lat om nieuwe ontwikkelingen te doen om klanttevredenheid hoog te houden. Het hebben van een goedwerkende klantportal is noodzakelijk. Een bedrijfsvoeringsbrede opdracht is geformuleerd voor het verder doorontwikkelen van de Plofack taken waarbij een volledige samenvoeging en integratie van deze taken van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk het uiteindelijke doel is in de periode 2025-2029. Naast de ontwikkelingen op de inhoud van een samengaan van Drechtwerk en de SDD zal ook de bedrijfsvoering tot een gemaakt worden. Hiermee voldoen we aan wettelijke verplichting en voorkomen we dubbelwerk.

1.1 Programma Samen Verbeteren

Binnen het programma Samen Verbeteren worden de hoofd processen van de opgaven Bestaanszekerheid, Dienstverlening, Ontwikkelen naar Werk en Zorg voor Ondersteuning in lijn gebracht met de visie van de organisatie. Het doel is dat de processen efficiënter en effectiever worden ingericht met behulp van alle technische mogelijkheden, met als ultieme doel nog betere en efficiëntere dienstverlening aan onze inwoners. Daarnaast levert het een bijdrage aan een personele nullijn, zoals in de begroting afgegeven vanaf 2025. Dit betekent concreet dat GR-sociaal kostenefficiënter gaat werken maar tegelijkertijd hetzelfde kwaliteitsniveau maar graag nog betere dienstverlening realiseert. Voor medewerkers wordt werken bij de Sociale Dienst Drechtsteden ook prettiger, geen onnodige en dubbele administratieve handelingen waardoor er meer tijd over blijft voor contact met de inwoner.

De volgende hoofdprocessen zijn voorbereid in 2024 en zullen worden geoptimaliseerd in 2025:

1. Schuldhulpverlening;
2. Ontwikkeling naar Werk;
3. Kennismaking;
4. Melding Wmo;
5. Minimaregelingen.

1.2 Doorontwikkeling ICT Landschap

In 2024 is een start gemaakt voor de integratie van het ICT-landschap van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk; in Q3 is hier een onder

1.3 Doorontwikkeling Opgave Bedrijfsvoering

In Q3 is een opdracht geformuleerd voor het opstellen van een advies en te komen tot (meerjarig)

ontwikkelplan om te komen tot een “gestructureerde doorontwikkeling richting passende bedrijfsvoering voor GR Sociaal (GRS). Met de inwoner in het hart en werkend vanuit kernwaarden met leidende principes die voor alle 5 opgaven gelden. In dit meerjarig ontwikkelplan wordt gekomen tot een gemeenschappelijke bedrijfsvoering van Drechtwerk en SDD. In Q1 2025 vindt verdere besluitvorming en uitwerking plaats.

2. Proces herontwerp en innoveren dienstverlening

In 2023 is de organisatiestructuur heringericht op 5 opgaven, de 3 inhoudelijke opgaven en de overkoepelende opgaven "Dienstverlening" en "Bedrijfsvoering". Voor 2024 en 2025 betekent dit dat we kunnen gaan doorbouwen en verbeteren, nu de werkzaamheden logisch bij elkaar gevoegd zijn. Belangrijke punten daarbij zijn:

- Continue zoektocht naar nieuwe manieren (fysiek en digitaal) om de dienstverlening te innoveren en te verbinden. Er moet dan gedacht worden aan de mogelijkheden van vernieuwende digitale toepassingen, aanvraagprocedures sterk te vereenvoudigen (al dan niet met behulp van digitale toepassingen en nieuwe systemen), het toewerken naar 1 integrale intake, zodat vanuit daar sneller, integraler en in 1x de dienstverlening aangeboden kan worden.
- De samenwerking met de wijkteams krijgt een steeds sterkere positie
- Het verder vormgeven aan een regionaal werkcentrum
- Het optimaliseren van de samenwerking tussen Drechtwerk en de SDD, zodat meer inwoners kunnen ontwikkelen naar werk, waar dit kan bij voorkeur lokaal.
- Maatwerk en eenvoud in wat we leveren staan centraal. Omdat dit veel vraagt van professionals zetten we ook in 2025 en 2026 in op het ontwikkelen, op peil houden en uitwisselen van de nodige kennis en vaardigheden via ons centrale opleidingsprogramma "Samen Wijzer".
- Processen en klantreizen tegen het licht houden en herontwerpen. Dubbelingen, voor zover deze er zijn, gaan eruit en de processen worden meer integraal ingericht. Met softwareleveranciers zijn we in gesprek hoe onze inrichting verder te vereenvoudigen en te versimpelen, door middel van standaardisatie.

3. Informatisering & automatisering

In 2025 gestarte onderzoek naar de basis dienstverlening van de ICT binnen de GR Sociaal zal zorgen dat er proactiever gewerkt kan worden aan de juiste ondersteuning aan de primaire dienstverlening. En het voldoen aan de wettelijke eisen. Het hebben van systemen die bedrijfszeker zijn en voldoen aan de nieuwe generatie van Software. Het werken met kunstmatige intelligentie zal meer geïntegreerd zijn en zal zorgen dat uiteindelijk we arbeid beter kunnen inzetten. We zullen in de toekomst middelen vanuit de uitvoering moeten inzetten in systemen. De rol van automatisering zal meer het menselijke werk overnemen. Hierdoor zal de kostenstructuur wijzigen.

4. Toekomstige huisvesting GR Sociaal

In 2020 is een samenwerkingsovereenkomst getekend waarbij de eerste stap naar het Huis van de Stad en Regio - inmiddels Dordthuis is gezet. Een gemeenschappelijke plek waar diverse gebruikers, namelijk de gemeente Dordrecht, Dordrecht Marketing & Partners en de Bibliotheek Aan Zet met de GR Sociaal, zowel de dienstverlening als de organisatieactiviteiten laten plaatsvinden. De afgelopen jaren zijn we als organisaties individueel en als partners een intensief traject aangegaan om te komen tot een ontwerp voor het huis, de werkomgeving en publieke dienstverlening waarin alle primaire processen samen komen. Naar verwachting zal begin Q2 2026 het Dordthuis bouwkundig worden opgeleverd zodat verhuizing in de zomer zal kunnen plaatsvinden. Vanuit het Dordthuis zal dan de publieke dienstverlening gezamenlijk door de partners worden verricht. In het Dordthuis staat de bezoeker centraal, niet de aparte organisaties en dus labelloos.

In februari 2024 werd duidelijk dat de inspecteur van de belastingdienst van mening is dat de dienstverlening aan de GR Sociaal door de gemeente Dordrecht, valt onder 'normale' verhuur en dat deze daarmee vrijgesteld is van BTW. Voor de investering in het Dordthuis heeft dit het gevolg dat de BTW die toerekenbaar is aan de dienstverlening aan de GR Sociaal, op de bouw en exploitatie van het Dordthuis, niet voor aftrek in aanmerking komt. Dit werkt kostprijsverhogend voor de gemeente Dordrecht. Hiermee ontstaat namelijk een financieel risico in de orde van grootte van circa 8 miljoen euro. Het college van de gemeente Dordrecht heeft het bestuur van de GR Sociaal gevraagd mee te denken om deze problematiek te verminderen en te onderzoeken of een deel van de GR Sociaal-organisatie elders gehuisvest kan worden. Hierbij wel met uitgangspunt dat het Dordthuis bedoeld is voor publieke dienstverlening en een aantal kantoorplekken, terwijl de alternatieve locaties de organisatieactiviteiten zullen huisvesten.

In maart 2025 heeft het bestuur besloten om op basis van verschillende criteria, waaronder financiële haalbaarheid, doorlooptijd en functionele geschiktheid, de GR Sociaal te huisvesten in de panden het Dordthuis, 't Achterom en de Snelliusstraat.

Met het besluit omtrent de locaties zijn een aantal projecten gestart nl.:

- Het doorzetten van de betrokkenheid in het project Dordthuis waarbij de publieke dienstverlening van GR Sociaal in het Dordthuis wordt gehuisvest. Dit vereist een betrokkenheid in diverse werkgroepen op gebied van huisvesting, facilitaire zaken maar ook een transitie traject op gebied van dienstverlening.
- de ontwikkeling van de locatie 't Achterom samen met de gemeente Dordrecht (eigenaar van het pand)
- Opstart aanpassen locatie Snelliusstraat (eigendom GRSociaal en erfpachtconstructie met de gemeente Dordrecht).

In deze begroting zijn de afspraken vanuit de SOK als kader vanaf de jaarschijf 2027 verwerkt. Op het moment van het maken van deze begroting zijn nog niet alle zaken bekend zoals de benodigde investeringen zodat op dat punt nog nadere voorstellen bestuurlijk worden aangeboden. Maar ook zal in de eerste helft van 2025 de huuraanbiedingen met de gemeente Dordrecht met betrekking tot het Dordthuis en de locatie aan 't Achterom verder worden geconcretiseerd zodat deze in de zomer 2025 kunnen worden ondertekend.

p basis van de werkwijze die hierboven is geschreven is de formatie voor 2026 berekend. Uitkomst is een toename met 3,3 fte vanaf 2026.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. In de begroting 2026-2029 wordt daarom van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en beweegt de formatie in de begroting 2026 niet mee met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Hiermee is een structurele ombuiging gerealiseerd van € 387.000 per jaar.

5. Situatie SGD en financieringsmodel

Bij de SGD vindt momenteel een evaluatie plaats. Onderdeel daarvan is ook een herijking van de ProductDienstenCatalogus (PDC) en het kosten(verdeel)model. De uitkomst ervan kan leiden tot een andere financiering die gevolgen kan hebben voor de kosten die de GR Sociaal op dit moment betaald. Het is echter nog onvoldoende duidelijk welke consequenties dit heeft. Wel is het zo dat ook de cao-afspraken door de Servicegemeente doorberekend moeten en zullen worden. De serviceorganisatie hanteert hiervoor dezelfde uitgangspunten als de GRS en dus hanteren we voor de Begroting 2025 dezelfde indexering als wat we op onze eigen personele lasten toepassen als mutatie op de kosten voor de overeenkomst met de serviceorganisatie Dordrecht.

Ontwikkelingen bedrijfsvoering

De onderstaande tabellen geven inzicht in de formatie en bezetting van het afgelopen jaar (2024), het huidige jaar (2025) en een vooruitblik naar 2026. De ontwikkeling van de formatie en bezetting in 2025 wordt nader toegelicht in de Voorjaarsbrief 2025. Voor het jaar 2026 zijn op dit moment geen ontwikkelingen bekend die aanleiding geven tot een stijging of daling van de formatie.

2024

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	164,75	144,49	20,26
Ontwikkelen naar werk	112,03	107,74	4,29
Zorgen voor ondersteuning	82,65	81,84	0,81
Bedrijfsvoering	65,37	59,29	6,08
Dienstverlening	50,58	49,41	1,17
Directie, Control & Strategie	20,90	19,17	1,73
Totaal	496,28	461,94	34,34

2025

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	168,75	151,60	17,15
Ontwikkelen naar werk	116,07	124,31	-8,24
Zorgen voor ondersteuning	83,05	86,49	-3,44
Bedrijfsvoering	65,37	59,12	6,25
Dienstverlening	49,72	49,69	0,03
Directie, Control & Strategie	20,90	18,06	2,84
Totaal	503,86	489,27	14,59

2026

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	168,75	151,60	17,15
Ontwikkelen naar werk	116,07	124,31	-8,24
Zorgen voor ondersteuning	83,05	86,49	-3,44
Bedrijfsvoering	65,37	59,12	6,25
Dienstverlening	49,72	49,69	0,03
Directie, Control & Strategie	20,90	18,06	2,84
Totaal	503,86	489,27	14,59

In onderstaand overzicht worden de begroting en realisatie van 2024 gepresenteerd, naast de geactualiseerde begrotingen voor 2025 en 2026. In de begroting 2025 is rekening gehouden met een loonindex van 4,8% en een prijsindex van 2,7%. Daarnaast is in 2025 sprake van een stijging van de formatie, voortkomend uit eerder genomen besluiten en afgesloten DVO's (dienstverleningsovereenkomsten).

Voor de begroting 2026 is uitgegaan van een loonindex van 3,4% en een prijsindex van 2,6%, zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024.

Mochten er zich nieuwe ontwikkelingen voordoen op het gebied van indexeringen, dan worden deze verwerkt bij de eerstvolgende begrotingswijziging.

Opgave	Begroting 2024	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bedrijfsvoering	7.119.892	6.530.946	7.269.628	7.516.795
Bestaanszekerheid versterken	14.572.469	13.746.678	15.797.007	16.334.105
Dienstverlening	4.606.104	4.231.999	4.724.778	4.885.420
Directie, Control & Strategie	2.665.384	2.400.810	2.814.133	2.909.814
Ontwikkelen naar werk	11.058.074	10.076.157	12.061.614	12.471.709
Zorg voor ondersteuning	7.736.480	7.613.776	8.003.467	8.275.585
Materiële budgetten	15.762.070	15.595.567	16.380.086	16.805.968
Eindtotaal	63.520.473	60.195.934	67.050.713	69.199.397

Materiële budgetten	Begroting 2024	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afdracht servicegemeente	7.443.201	7.196.792	7.640.942	7.839.606
Automatisering	1.986.259	1.663.809	2.501.315	2.566.349
Budgetten algemeen/ bedrijfsvoering	2.679.116	3.206.939	2.848.840	2.922.910
Centrale Opleidingsbudget	622.345	537.655	636.260	652.803
Clëntenparticipatie	156.000	62.169	160.240	164.406
Huisvesting	1.304.741	1.357.292	1.141.201	1.170.872
Leaseauto's	33.100	64.338	33.970	34.853
Ondernemingsraad GRS	35.100	17.749	36.060	36.998
Uitvoeringskosten	1.502.208	1.488.823	1.381.258	1.417.171
Eindtotaal	15.762.070	15.595.567	16.380.086	16.805.968

3.5 Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur stelt het controleprotocol vastgesteld. Op basis van het controleprotocol worden gedurende het begrotingsjaar interne controles uitgevoerd. Er worden controles uitgevoerd op getrouwheid en rechtmatigheid. De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast. Dit is inclusief de afgegeven rechtmatigheidsverantwoording. De accountant toetst in hoeverre de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave is van de werkelijkheid.

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving die direct van invloed zijn op uitkomsten van de balans en/of begroting.

De SiSa bijlage is tevens een onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit komt dan naast de controle van de accountant van de SiSa-verantwoording op rechtmatigheid.

Rapporteringsgrens

Het dagelijks bestuur is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf Bedrijfsvoering als blijkt dat de geconstateerde onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens komen. De rapporteringsgrens is vastgesteld op € 125.000. Deze is gelijk aan de tolerantiegrens die ook de accountant hanteert.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Het dagelijks bestuur en algemeen bestuur bepalen samen welke informatie aanvullend wordt opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Daar het dagelijks bestuur graag een actieve informatieverstrekking invult, worden in de paragraaf Bedrijfsvoering relevante bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid (boven de rapportagegrens) gedeeld.

Rechtmatigheidsverantwoording		
verantwoordingsgrens		rapporteringsgrens
Fouten	Onduidelijkheden	paragraaf Bedrijfsvoering
1%	1%	€ 125.000

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid houdt in dat financiële beheershandelingen passen binnen de begroting en balansmutaties. Voor de begrotingsrechtmatigheid is de wetgever uitgegaan van het programmaniveau als de norm. Bij de GR Sociaal stelt het algemeen bestuur de autorisatie op een aantal programma's vast.

In de financiële verordening die parallel aan deze begroting wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur worden de afspraken omtrent begrotingsrechtmatigheid geactualiseerd op basis van de kadernotities van de commissie BBV.

3.6 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Sinds 1 maart 2024 is een Woo-contactpersoon en Woo Coördinator aangewezen binnen de Sociale Dienst Drechtsteden, zij is te bereiken via woosdd@drechtsteden.nl.

Voor de GR Sociaal betekende de invoering van de Woo, naast een contactpersoon, ook de noodzaak tot herinrichting van het proces voor de Woo-verzoeken. Daarnaast ook de overstap naar een goed archiefsysteem op dit punt en de training van medewerkers. In 2025 gaan we hard aan de slag met het trainen van medewerkers en het creëren van bewustwording binnen de organisatie. We sluiten qua verdere doorontwikkeling en implementatie (deze loopt ook in 2025 door) waar mogelijk aan bij de regionale werkgroepen.

Veel meer dan de Wet openbaarheid van bestuur – de voorganger van de Woo – legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo stelt de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal niet voor alle categorieën tegelijk gelden. De eerste categorieën zijn voor 1 november 2024 gepubliceerd op onze eigen website. De landelijke Woo-index linkt door naar onze eigen website. De volgende fasering wordt in Q4 van 2025 verwacht, de exacte datum is nog niet bekend.

De actieve openbaarmakingsplicht vergt een aanpassing van de interne informatiehuishouding en de administratieve processen binnen de organisatie. Hiermee is in 2022 al een start gemaakt en dit is in 2024 verder opgepakt. In 2025 zal de verdere implementatie vorm krijgen om te zorgen dat wij voldoen aan de Woo door in ieder geval de op dat moment verplichte informatiecategorieën actief openbaar te maken. Daartoe behoort dus ook de technische aansluiting op een mogelijk platform. Deze technische aansluiting wordt regionaal aanbesteed. Dit vergt bewustwording bij de medewerkers, aanpassingen van processen en aanpassingen van de website.

Het proces van actieve openbaarmaking zal op efficiënte, veilige en AVG-conforme wijze worden ingericht door de interne projectgroep voor de implementatie van de Woo. Deze wordt begin 2025 opgericht.

Het aantal omvangrijke Woo-verzoeken neemt toe, ook bij de GR Sociaal. Dit levert voor de GR Sociaal een hoge werkdruk op en legt druk op de ambtenaren die hiermee bezig zijn. Ook in 2024 is een verzoek geweest waarin duizenden documenten werden opgevraagd, wat een onevenredige verzwaring van de werkdruk met zich meebrengt. Daarnaast zijn er in 2024 nog zes andere Woo-verzoeken binnengekomen en afgehandeld. Ook worden er steeds meer informatieverzoeken ingediend als Woo-verzoek. Deze worden als informatieverzoek afgehandeld door de lijn.

3.7 Verbonden Partijen

De GR Sociaal participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GR Sociaal zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. De werkzaamheden van de verbonden partijen moeten een publiek belang dienen.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt: □

- bestuurlijk belang: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- financieel belang: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GR Sociaal heeft naar verwachting in 2026 de volgende verbonden partijen waarmee de organisatie een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft. Dit zijn:

- Stroomlijn BV
- Drechtwerk BV
- WerXaam BV

Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties
Naam verbonden partij	Stroomlijn BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, en het op efficiënte wijze uitvoering geven daaraan.
Omvang van financieel belang	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1 plus een aanvullende agiostorting van € 450.000). In 2020 is er een overeenkomst van geldlening getekend voor een lening u/g aan Stroomlijn BV van maximaal € 500.000 met een looptijd van 5 jaar. Deze is begin 2025 verlengd met drie jaar. Ten slotte financiert de GR Sociaal deels de regiekosten en draagt daarmee mede bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.
Bestuurlijk belang	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt de GR Sociaal vertegenwoordigd door twee bestuurders die namens het Algemeen Bestuur de rol van eigenaar van Stroomlijn vervullen. Er is een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het Algemeen Bestuur als eigenaar en die van de opdrachtgevers (o.a. SDD).
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV. Stroomlijn kent naast de Sociale Dienst Drechtsteden ook andere opdrachtgevers. Zo wordt er aansturing gegeven aan het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Drechtwerk, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG-concessie voor de ketenmobiliteit.
Beleidsinformatie	

Verbonden doelstelling	De GR Sociaal is namens de gemeenten in de Drechtsteden verantwoordelijk voor het organiseren en (doen) uitvoeren van het doelgroepenvervoer zoals bedoeld in de WMO 2015. Daarnaast is individueel vervoer nodig voor medewerkers in de participatiewet bij Drechtwerk Stroomlijn regisseert en coördineert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van verbonden partij	Stroomlijn is het mobiliteitsplatform voor de Drechtsteden. Het regelt passend vervoer voor de inwoners via het doelgroepenvervoer. Door het ontwikkelbedrijf worden mensen opgeleid tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.
Ontwikkelingen	In het Algemeen Bestuur van januari 2025 is besloten om het aandeelhouderschap vanuit de GR Sociaal over te hevelen naar de Drechtsteden gemeenten.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 450.001	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 450.001
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 2.469.000 (2023)	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 2.664.985 (2023)
Jaarlijkse bijdrage			
Toelichting financieel belang	Stroomlijn BV mag maximaal € 100.000 uit het jaarresultaat reserveren voor Innovatie. Het overige resultaat van Stroomlijn BV wordt op basis van de Dienstverleningsovereenkomst afgerekend met de GR Sociaal.		
Vaststelling begroting en jaarrekening	Dit gaat via de Ava.		
Financieel resultaat	€ 0,00		
Risico's			

Naam verbonden partij	WerXaam B.V.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	WerXaam is personeel BV van de GR Sociaal onderdeel Drechtwerk voor de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 18.000.
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Dit is een 'personeels-BV', waar verschillende groepen medewerkers van het onderdeel Drechtwerk van de GR Sociaal in dienst zijn die geen Wsw-indicatie hebben.

Actuele opgaven van
verbonden partij

Ontwikkelingen

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 18.000	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 18.000

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.438.561	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.774.640

Jaarlijkse bijdrage geen, verloopt via exploitatie afrekening gedurende het jaar.

Toelichting financieel belang Aandelenkapitaal

Vaststelling begroting en jaarrekening Door vaststelling van begroting & jaarrekening van de GR-Sociaal.

Financieel resultaat Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder.

Risico's Om te voorkomen dat een derde rechtspositievorm in de Drechtwerkorganisatie tot arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-bv zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtspositie.

Naam verbonden partij	Drechtwerk BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het bieden van (aangepaste) arbeid voor mensen met een WSW-indicatie
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 100,00
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf, het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening, het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

Actuele opgaven van
verbonden partij

Ontwikkelingen

De activiteiten, die BV verricht, zijn op hoofdlijn:

- Arbeidsgehandicapten, die zijn geïndiceerd voor de WSW, aangepaste arbeid bieden die aansluit bij de capaciteiten en mogelijkheden van de betreffende medewerkers met een WSW-indicatie.
- Zorg dragen voor de arbeidsontwikkeling van de medewerkers met een WSW-indicatie door het bieden van een adequate diversiteit aan werksoorten.
- Het bewerkstelligen van doorstroom van medewerkers binnen de diversiteit van werksoorten en zo mogelijk uitstroom naar een reguliere werkgever.
- Het verlenen van diensten aan gemeenten en , incidenteel, aan derden op het gebied van andere gesubsidieerde arbeidsvoorzieningen dan hiervoor bedoeld.
- Het bedrijfsmatig bieden van werk aan andere doelgroepen op het gebied van al dan niet gesubsidieerde arbeid en/of het bemiddelen van andere doelgroepen naar werk (inclusief detachering). Alsmede het bieden van andersoortige activiteiten voor dagbesteding en participatieplekken waarin doelgroepen vooral activiteiten worden geboden gericht op sociale participatie.
- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf in de breedste zin van het woord.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 2.228.915	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.971.704

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.947.792	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.288.641

Jaarlijkse bijdrage Agiostorting heeft in 2024 plaatsgevonden van €3.000.000

Toelichting financieel belang Aandelenkapitaal

Vaststelling begroting en jaarrekening Door vaststelling van begroting & jaarrekening van de GR-Sociaal.

Financieel resultaat Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder.

Risico's GR-Sociaal staat garant voor de verliezen van Drechwerk BV.

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Meerjarenbegroting 2026-2029	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Bestaanszekerheid versterken	140.324	138.231	145.072	143.045	141.955	141.693
Inkomensondersteuning	128.308	126.846	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.177	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	9.208	9.975	10.053	10.133	10.214
Ontwikkelen naar werk	50.674	49.843	46.869	46.138	45.496	44.367
Statushouders	0	0	0	0	0	0
Participatie	8.074	8.532	9.350	9.459	9.491	9.242
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	42.600	41.311	37.519	36.679	36.005	35.125
Zorgen voor ondersteuning	82.926	87.786	94.428	94.462	94.723	94.106
Hulpmiddelen	5.454	6.131	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.043	11.535	12.991	13.710	14.477	14.509
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	33.623	36.440	36.077	35.723	35.361
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	36.497	39.334	39.087	38.970	38.718
Bedrijfsvoering	35.315	36.825	63.929	63.467	63.195	63.234
Apparaatskosten	30.631	32.580	46.932	47.170	47.077	47.077
Apparaatskosten Drechtwerk	0	0	11.852	11.862	11.883	11.921
Apparaatskosten DVO's	4.684	4.245	5.145	4.435	4.235	4.235
Totaal lasten	309.238	312.685	350.299	347.113	345.369	343.400
Baten						
Bestaanszekerheid versterken	140.324	146.544	145.072	143.045	141.955	141.693
Inkomensondersteuning	128.308	134.087	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	10.322	9.975	10.053	10.133	10.214
Ontwikkelen naar werk	57.617	60.535	47.284	46.477	45.835	44.706
Statushouders	270	66	18	0	0	0
Participatie	8.910	9.960	9.747	9.798	9.830	9.581
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	48.437	50.509	37.519	36.679	36.005	35.125
Zorgen voor ondersteuning	82.926	91.927	94.428	94.462	94.723	94.106
Hulpmiddelen	5.454	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.043	12.099	12.991	13.710	14.477	14.509
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	36.204	36.440	36.077	35.723	35.361
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Bedrijfsvoering	61.912	68.207	81.377	81.132	80.865	80.886
Apparaatskosten	57.229	63.201	64.216	64.691	64.624	64.624
Apparaatskosten Drechtwerk	0	0	11.744	11.754	11.775	11.813
Apparaatskosten DVO's	4.684	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Treasury Drechtwerk	0	0	272	251	231	213
Totaal baten	342.779	367.213	368.162	365.116	363.378	361.391
Saldo van lasten en baten	33.541	36.671	17.863	18.004	18.009	17.992

Vennootschapsbelasting						
Totaal Vennootschapsbelasting						

Overhead						
Lasten						
Apparaatskosten	-27.812	-31.477	-17.966	-18.128	-18.154	-18.154
Drechtwerk	-6.433	-6.288	0	0	0	0
Baten						
Apparaatskosten	808	744	267	267	267	267
Drechtwerk	609	644	108	108	108	108
Totaal Overhead	-32.827	-36.377	-17.591	-17.753	-17.778	-17.778

Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten						
Treasury Drechtwerk	-341	-543	-521	-500	-480	-462
Baten						
Treasury Drechtwerk	77	249	249	249	249	249
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-264	-294	-272	-251	-231	-213

Mutaties reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
Programmareserves	250	0	0	0	0	0
Totaal Mutaties reserves	250	0	0	0	0	0

Begrotingsresultaat	700	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

4.2 Toelichting baten en lasten

In de paragraaf Samenvatting financiële resultaten is een toelichting en analyse van de begrotingscijfers opgenomen.

Incidentele lasten en baten

De begroting en de meerjarenraming behoren structureel in evenwicht te zijn. Aan incidentele baten en lasten zit een begin en einde en beperken zich tot maximaal drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden in het algemeen als incidenteel beschouwd. In de financiële verordening is opgenomen dat het grensbedrag voor het opnemen van incidentele baten en lasten € 100.000 bedraagt. Er zijn geen structurele of incidentele mutaties in de reserves begroot.

4.3 DVO's

De GR Sociaal voert onderstaande DVO's uit. De programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wél onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Leefgeld en Eigen bijdrage	
Doel	- Uitkeren van leefgeldten aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO) - Incasseren van eigen bijdragen bij ontheemden uit de Oekraïne, die in Gemeentelijke opvang (GOO) zijn opgevangen en inkomsten hebben.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van de Regeling Opvang Oekraïners.	
Programmageld	Gezien het ongewisse verloop van de ontwikkelingen m.b.t. Leefgeld Oekraïners is ervoor gekozen om de bedragen uit de voorjaarsbrief 2025 over te nemen. Deze zijn gebaseerd op het verstrekte Leefgeld in Q4 2024. Op basis van deze aanname is de verwachting dat er € 1.600.000 aan Leefgeld verstrekt wordt in 2026.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 138.000 € 868.000 € 170.000 € 24.000 € 62.000 € 194.000 € 144.000
Eigen bijdrage	De verwachting is dat er € 122.000 aan eigenbijdrage geïnd gaat worden.	
Eigen bijdrage per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 12.000 € 60.000 € 6.000 € 18.000 € 4.000 € 9.000 € 13.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2026 zijn de apparaatskosten begroot op € 200.000 (verantwoord onder Apparaatskosten DVO's)	
Overig	Het verstrekte Leefgeld wordt achteraf (per kwartaal) in rekening gebracht bij de gemeenten. De geïnde eigen bijdrage wordt achteraf (per kwartaal) aan de gemeente overgemaakt.	

DVO	Inburgering
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten.
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar (2022 t/m 2025)

Programmageld	2026 totaal € 2.423.000 (SPUK Wet inburgering 2021 t.b.v. taalroutes, tolken en MAP).	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 167.000 € 992.000 € 153.000 € 258.000 € 265.000 € 213.000 € 375.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO wordt 20,9 fte ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2026 worden de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 2.425.130).	
Overig	Vanaf 2024 wordt de reserveringsregeling van de SPUK Wet inburgering 2021 niet meer gepresenteerd op de balans van de GR Sociaal. Het overschot per gemeente wordt jaarlijks met de gemeente afgerekend. E.e.a. conform de uitvoering van de DVO. Ten tijde van de opstelling van de Begroting 2026-2029 zijn nog niet alle DVO's getekend.	

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire	
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.	
Programmageld	Op basis van het verstrekte incidentele uitkeringen 2024 is de verwachting dat er in 2026 € 600.000 wordt uitgekeerd.	
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 6,1 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2026 zijn de begrote apparaatskosten € 710.000.	
Overig	N.v.t.	

DVO	Beschermd Wonen en Opvang	
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.	
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Programmageld	In 2025 is € 20.550.000 voor Beschermd Wonen en € 8.500.000 voor Opvang.	
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht	€ 29.050.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 13.51 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	

Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 1.670.582).
Overig	De DVO Beschermd Wonen en Opvang wordt momenteel geactualiseerd. De definitieve bedragen 2026 zijn momenteel nog niet bekend.

4.4 Financiële positie

Geprognosticeerde balans

In de volgende tabel zijn de geprognosticeerde balanscijfers opgenomen.

Balans (x € 1.000) GRS	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Activa				
Vaste activa	19.830	18.823	17.250	16.353
Vlottende activa	14.517	14.200	14.000	14.000
	34.347	33.023	31.250	30.353
Passiva				
Eigen Vermogen	0	0	0	0
Voorzieningen	3.053	3.053	3.053	3.053
Vaste schulden	18.171	17.097	16.008	14.963
Vlottende passiva	13.123	12.872	12.189	12.337
	34.347	33.023	31.250	30.353
	0	0	0	0

In de vaste activa is nog geen bedrag opgenomen voor de mogelijke investeringen m.b.t. de toekomstige huisvesting.

Activa

De materiële vaste activa bestaat hoofdzakelijk uit het pand Kamerlingh Onnesweg 1. Investerings voor de toekomstige huisvesting van de GR Sociaal zijn nog niet meegenomen. De financiële vaste activa bestaat uit aandelen van en leningen aan de verbonden partijen (zie paragraaf 3.7).

Passiva

Voor spaarverlof, frictiekosten en meerjarig onderhoud aan het pand Kamerlingh Onnesweg 1 zijn voorzieningen gecreëerd. Onder de vaste schulden vallen de drie langlopende leningen (zie paragraaf 3.3).

EMU-saldo

In het bestuurlijk akkoord 'Beheersen EMU-saldo lokale overheid' is onder andere afgesproken dat in de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen, gemeenten en provincies het EMU-saldo wordt opgenomen. Hiermee wordt een goede informatievoorziening beoogd die essentieel is voor het op macroniveau monitoren en beheersen van het EMU-saldo en voor het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds.

De ontwikkeling van het EMU-saldo is in overeenstemming met het verplichte model opgenomen.

EMU-saldo	2026	2027	2028	2029
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-883	-897	-897	-897
3. Mutatie voorzieningen	0	0	0	0
4. Mutatie voorraden	0	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-883	-897	-897	-897

Bedragen x € 1.000

4.5 Verdeelsleutels

Het ophalen van de eerste twee soorten bijdragen gaat aan de hand van een aantal verdeelprincipes en de daaraan gekoppelde verdeelsleutels. In 2021 zijn de verdeelprincipes en -sleutels samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiel. Dit heeft geresulteerd in nieuwe verdeelsleutels.

Overeenkomstig de Uitgangspuntennotitie 2026 zijn de verdeelsleutels als volgt.

Opgave	Sleutels 2026-2029
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Voorcalculatie per gemeente
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	Voorcalculatie per gemeente
Budgetadvies en schuldbemiddeling	aantal cliënten schuldhelpverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
Statushouders/wet inburgering	aantal inburgeringsplichtingen
WSW	Voorcalculatie per gemeente
Drechtwerk	aantal SW-indicatie en ter werk bij of via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering/apparaat	
Apparaat/bedrijfsvoering	Op basis van sleutels diensten

4.6 Investeringsplan

Er zijn geen nieuwe kredieten in deze begroting opgenomen.

4.7 Overzicht per taakveld

			Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Taakveld		Product	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overhead			17.966	375	18.128	375	18.154	375	18.154	375
0.4	Overhead	Apparaatskosten	17.966	267	18.128	267	18.154	267	18.154	267
0.4	Overhead	Apparaatskosten Drechtwerk	0	108	0	108	0	108	0	108
Treasury			521	521	500	500	480	480	462	462
0.5	Treasury	Treasury	215	215	215	215	215	215	215	215
0.5	Treasury	Treasury Drechtwerk	306	306	285	285	265	265	247	247
Samenkracht en burgerparticipatie			2.708	2.708	2.708	2.708	2.508	2.508	2.508	2.508
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Apparaatskosten DVO's	2.708	2.708	2.708	2.708	2.508	2.508	2.508	2.508
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal			710	710	0	0	0	0	0	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Apparaatskosten DVO's	710	710	0	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen			169.245	178.157	167.341	176.376	166.203	175.251	165.940	174.989
6.3	Inkomensregelingen	Inkomensondersteuning	132.941	132.941	130.814	130.814	129.622	129.622	129.257	129.257
6.3	Inkomensregelingen	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.156	2.156	2.178	2.178	2.200	2.200	2.222	2.222
6.3	Inkomensregelingen	Minimabeleid	9.938	9.938	10.017	10.017	10.096	10.096	10.178	10.178
6.3	Inkomensregelingen	Apparaatskosten	24.209	33.122	24.332	33.367	24.284	33.333	24.284	33.333
WSW en beschut werk			50.160	50.340	49.334	49.518	48.679	48.864	47.837	48.022
6.4	WSW en beschut werk	Drechtwerk	37.519	37.519	36.679	36.679	36.005	36.005	35.125	35.125
6.4	WSW en beschut werk	Apparaatskosten	789	1.077	793	1.085	791	1.084	791	1.084
6.4	WSW en beschut werk	Apparaatskosten Drechtwerk	11.852	11.744	11.862	11.754	11.883	11.775	11.921	11.813
Arbeidsparticipatie			19.681	23.897	19.842	24.034	19.853	24.051	19.604	23.802
6.5	Arbeidsparticipatie	Minimabeleid	37	37	37	37	37	37	37	37
6.5	Arbeidsparticipatie	Statushouders	0	18	0	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	Participatie	9.350	9.747	9.459	9.798	9.491	9.830	9.242	9.581
6.5	Arbeidsparticipatie	Apparaatskosten	10.294	14.095	10.346	14.199	10.326	14.185	10.326	14.185

Hulpmiddelen en diensten (WMO)			23.422	23.369	24.190	24.048	25.032	24.776	25.029	24.773
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Hulpmiddelen	5.663	5.663	5.588	5.588	5.553	5.553	5.518	5.518
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Vervoer	12.991	12.991	13.710	13.710	14.477	14.477	14.509	14.509
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.317	0	1.424	0	1.541	0	1.541	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Apparaatskosten	3.451	4.715	3.468	4.750	3.461	4.746	3.461	4.746
Huishoudelijke hulp (WMO)			37.745	38.469	37.392	38.126	37.034	37.769	36.672	37.407
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	Huishoudelijke ondersteuning	35.768	35.768	35.405	35.405	35.051	35.051	34.689	34.689
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	Apparaatskosten	1.977	2.701	1.987	2.721	1.983	2.718	1.983	2.718
Begeleiding (WMO)			29.188	29.882	29.097	29.801	28.977	29.681	28.841	29.545
6.712	Begeleiding (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	27.333	27.333	27.233	27.233	27.116	27.116	26.980	26.980
6.712	Begeleiding (WMO)	Apparaatskosten	1.855	2.549	1.864	2.568	1.861	2.565	1.861	2.565
Dagbesteding (WMO)			10.207	12.046	9.961	11.913	9.841	11.911	9.725	11.795
6.713	Dagbesteding (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	8.798	10.115	8.544	9.968	8.427	9.968	8.311	9.852
6.713	Dagbesteding (WMO)	Apparaatskosten	1.409	1.931	1.417	1.945	1.414	1.943	1.414	1.943
PGB WMO			5.506	6.584	5.521	6.614	5.516	6.610	5.516	6.610
6.791	PGB WMO	Huishoudelijke ondersteuning	672	672	672	672	672	672	672	672
6.791	PGB WMO	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886
6.791	PGB WMO	Apparaatskosten	2.948	4.026	2.963	4.056	2.958	4.052	2.958	4.052
Beschermd wonen (WMO)			1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
6.811	Beschermd wonen (WMO)	Apparaatskosten DVO's	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)			466	466	466	466	466	466	466	466
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Apparaatskosten DVO's	466	466	466	466	466	466	466	466
Totaal alle Taakvelden			368.787	368.787	365.741	365.741	364.002	364.002	362.016	362.016

(bedragen x € 1.000)

5 Vaststelling

Controleverklaring

[Tekst]

Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met de begroting 2026 op 26 juni 2025.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal:

De secretaris,

De voorzitter,

G. von Grumbkow

C.C. van Benschop

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal op 10 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

G. von Grumbkow

C.C. van Benschop

6 Bijlagen

Bijlage A Bijdragen per gemeente per Opgave

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000								
Bestaanszekerheid versterken	7.705	76.612	4.313	7.659	11.033	11.310	24.077	142.708
Inkomensondersteuning	7.116	70.074	4.000	7.069	10.071	10.397	22.399	131.127
Maatwerkvoorziening	111	1.227	57	121	176	165	300	2.156
Inkomenssteun C.Z.G.								
Minimabeleid	478	5.311	257	469	785	748	1.378	9.425
Ontwikkelen naar werk	1.547	18.838	231	1.319	1.967	2.466	3.981	30.349
Statushouders	1	7	1	2	2	2	3	18
Participatie	412	4.384	230	433	612	586	1.388	8.045
Drechtwerk	1.134	14.447		884	1.353	1.878	2.590	22.286
Zorgen voor ondersteuning	5.455	40.610	5.076	7.149	9.571	8.816	14.576	91.253
Hulpmiddelen	467	2.358	339	465	556	565	913	5.663
Vervoer	569	5.466	491	1.101	1.496	1.344	2.049	12.516
Huishoudelijke ondersteuning	2.113	14.134	1.657	3.050	3.983	2.917	5.886	33.740
Begeleiding en kortdurend verblijf	2.306	18.652	2.589	2.533	3.536	3.990	5.728	39.334
Bedrijfsvoering	4.035	45.785	2.231	4.371	6.152	6.285	11.911	80.771
Apparaatskosten	3.249	34.939	2.090	3.619	5.093	5.040	10.051	64.081
Apparaatskosten Drechtwerk	574	7.307		447	684	950	1.310	11.272
Apparaatskosten DVO's	198	3.362	141	295	358	273	518	5.145
Treasury Drechtwerk	14	176		11	17	23	32	272
Totaal	18.742	181.844	11.852	20.498	28.723	28.876	54.545	345.081

Bijlage B Bijdragen per gemeente per taakveld

In dit overzicht zijn de nieuwe taakvelden opgenomen zoals die vanaf 2026 gelden voor gemeenten.

		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	167	1.229	136	255	275	218	427	2.708
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	405	5	40	83	55	91	710
6.3	Inkomensregelingen	9.303	95.025	5.286	9.331	13.550	13.964	29.266	175.727
6.4	WSW en beschut werk	1.780	22.632	0	1.384	2.117	2.941	4.056	34.907
6.5	Arbeidsparticipatie	1.070	13.005	539	1.061	1.574	1.455	3.451	22.155
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.326	9.868	1.056	1.963	2.564	2.393	3.719	22.891
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.249	14.908	1.766	3.242	4.270	3.082	6.249	35.767
6.712	Begeleiding (WMO)	1.549	15.068	1.775	1.637	2.639	2.912	4.286	29.866
6.713	Dagbesteding (WMO)	875	4.790	1.033	1.008	1.215	1.403	1.716	12.039
6.791	PGB WMO	392	3.187	256	576	437	452	1.283	6.584
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	1.261	0	0	0	0	0	1.261
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	466	0	0	0	0	0	466
Totaal		18.742	181.844	11.852	20.498	28.723	28.876	54.545	345.081

Bijlage C Meerjarenbijdrage per gemeente

Bijdragen gemeenten		Alblasserdam				Dordrecht				Hardinxveld-Giessendam				H.I. Ambacht			
Taakveld - Product (Bedragen x 1.000)		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	167	167	156	156	1.229	1.229	1.123	1.123	136	136	130	130	255	255	244	244
Prod.	Apparaatskosten DVO's	167	167	156	156	1.229	1.229	1.123	1.123	136	136	130	130	255	255	244	244
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	0	0	0	405	0	0	0	5	0	0	0	40	0	0	0
Prod.	Apparaatskosten DVO's	31	0	0	0	405	0	0	0	5	0	0	0	40	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	9.303	9.206	9.146	9.133	95.025	94.082	93.479	93.338	5.286	5.242	5.211	5.208	9.331	9.238	9.177	9.162
Prod.	Inkomensondersteuning	7.116	7.002	6.939	6.920	70.074	68.938	68.297	68.099	4.000	3.945	3.912	3.905	7.069	6.958	6.893	6.872
Prod.	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	111	112	114	115	1.227	1.239	1.252	1.264	57	57	58	59	121	122	123	124
Prod.	Minimabeleid	476	480	484	488	5.288	5.332	5.376	5.422	257	259	262	265	467	472	477	481
Prod.	Apparaatskosten	1.600	1.612	1.610	1.610	18.436	18.573	18.554	18.554	973	980	979	979	1.674	1.686	1.685	1.685
6.4	WSW en beschut werk	1.779	1.733	1.722	1.747	22.631	22.444	22.054	21.657	0	0	0	0	1.384	1.388	1.413	1.392
Prod.	Drechtwerk	1.134	1.095	1.081	1.086	14.447	14.215	13.874	13.471	0	0	0	0	884	880	891	868
Prod.	Apparaatskosten	57	58	58	58	701	706	705	705	0	0	0	0	42	42	42	42
Prod.	Apparaatskosten Drechtwerk	574	567	571	592	7.307	7.359	7.326	7.343	0	0	0	0	447	456	470	473
Prod.	Treasury Drechtwerk	14	13	12	11	176	164	149	138	0	0	0	0	11	10	10	9
6.5	Arbeidsparticipatie	1.070	1.069	1.068	1.069	13.005	13.005	13.001	13.006	539	538	537	537	1.061	1.058	1.058	1.059
Prod.	Minimabeleid	2	2	2	2	23	23	23	23	0	0	0	0	1	1	1	1
Prod.	Statushouders	1	0	0	0	7	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0
Prod.	Participatie	412	407	407	408	4.384	4.327	4.332	4.337	230	227	227	227	433	428	428	429
Prod.	Apparaatskosten	655	660	659	659	8.591	8.655	8.646	8.646	308	311	310	310	624	629	628	628
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.326	1.369	1.412	1.422	9.868	10.162	10.461	10.443	1.056	1.088	1.122	1.133	1.963	2.020	2.079	2.077
Prod.	Hulpmiddelen	467	477	489	502	2.358	2.334	2.310	2.284	339	344	350	356	465	453	443	434
Prod.	Vervoer	569	599	631	628	5.466	5.769	6.094	6.102	491	516	544	549	1.101	1.167	1.236	1.243

Prod. Apparaatskosten	290	293	292	292	2.044	2.059	2.057	2.057	226	228	228	228	397	400	400	400
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.249	2.034	2.021	2.013	14.908	13.300	13.026	12.797	1.766	1.602	1.592	1.588	3.242	3.014	2.983	2.959
Prod. Huishoudelijke ondersteuning	2.083	1.866	1.854	1.846	13.796	12.179	11.907	11.678	1.635	1.470	1.461	1.457	2.995	2.765	2.734	2.710
Prod. Apparaatskosten	166	168	167	167	1.112	1.121	1.119	1.119	131	132	131	131	247	249	249	249
6.712 Begeleiding (WMO)	1.549	1.551	1.552	1.552	15.068	15.055	15.028	14.997	1.775	1.794	1.812	1.820	1.637	1.623	1.598	1.573
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	1.393	1.394	1.395	1.395	13.873	13.852	13.826	13.795	1.612	1.630	1.648	1.656	1.470	1.455	1.430	1.405
Prod. Apparaatskosten	156	157	157	157	1.195	1.203	1.202	1.202	163	164	164	164	167	168	168	168
6.713 Dagbesteding (WMO)	875	887	897	899	4.790	4.684	4.665	4.600	1.033	1.019	1.012	996	1.008	987	983	968
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	756	767	778	780	3.882	3.770	3.751	3.686	909	895	888	872	881	859	855	840
Prod. Apparaatskosten	119	120	119	119	908	914	914	914	124	124	124	124	127	128	128	128
6.791 PGB WMO	392	394	394	394	3.187	3.202	3.200	3.200	256	257	257	257	576	579	579	579
Prod. Huishoudelijke ondersteuning	30	30	30	30	338	338	338	338	22	22	22	22	55	55	55	55
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	157	157	157	157	897	897	897	897	68	68	68	68	182	182	182	182
Prod. Apparaatskosten	205	207	207	207	1.952	1.967	1.965	1.965	166	167	167	167	339	342	342	342
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261	0	0	0	0	0	0	0	0
Prod. Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261	0	0	0	0	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	466	466	466	466	0	0	0	0	0	0	0	0
Prod. Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	466	466	466	466	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.742	18.408	18.369	18.386	181.844	178.891	177.764	176.887	11.852	11.676	11.674	11.669	20.498	20.164	20.114	20.013

Bijdragen gemeenten		Papendrecht				Sliedrecht				Zwijndrecht				Totaal			
Taakveld - Product (Bedragen x 1.000)		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	275	275	259	259	218	218	202	202	427	427	393	393	2.708	2.708	2.508	2.508
Prod.	Apparaatskosten DVO's	275	275	259	259	218	218	202	202	427	427	393	393	2.708	2.708	2.508	2.508
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	83	0	0	0	55	0	0	0	91	0	0	0	710	0	0	0
Prod.	Apparaatskosten DVO's	83	0	0	0	55	0	0	0	91	0	0	0	710	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	13.550	13.427	13.352	13.344	13.964	13.835	13.752	13.739	29.266	28.927	28.706	28.629	175.727	173.958	172.824	172.554
Prod.	Inkomensondersteuning	10.071	9.920	9.838	9.821	10.397	10.241	10.155	10.135	22.399	22.007	21.777	21.686	131.127	129.012	127.811	127.438
Prod.	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	176	178	180	181	165	166	168	170	300	303	306	309	2.156	2.178	2.200	2.222
Prod.	Minimabeleid	782	789	797	804	745	750	756	761	1.373	1.384	1.395	1.407	9.388	9.467	9.547	9.628
Prod.	Apparaatskosten	2.521	2.539	2.537	2.537	2.657	2.677	2.674	2.674	5.195	5.233	5.228	5.228	33.055	33.301	33.266	33.266
6.4	WSW en beschut werk	2.117	1.996	1.953	1.867	2.941	2.963	2.964	2.893	4.056	3.888	3.918	3.889	34.907	34.412	34.025	33.445
Prod.	Drechtwerk	1.353	1.264	1.228	1.160	1.878	1.878	1.867	1.802	2.590	2.461	2.465	2.420	22.286	21.794	21.407	20.807
Prod.	Apparaatskosten	63	63	63	63	90	91	91	91	124	125	125	125	1.077	1.085	1.084	1.084
Prod.	Apparaatskosten Drechtwerk	684	654	649	632	950	972	986	982	1.310	1.274	1.301	1.319	11.272	11.282	11.303	11.341
Prod.	Treasury Drechtwerk	17	15	13	12	23	22	20	18	32	28	27	25	272	251	231	213
6.5	Arbeidsparticipatie	1.574	1.571	1.571	1.572	1.455	1.451	1.452	1.452	3.451	3.447	3.445	3.446	22.155	22.138	22.132	22.141
Prod.	Minimabeleid	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	37	37	37	37
Prod.	Statushouders	2	0	0	0	2	0	0	0	3	0	0	0	18	0	0	0
Prod.	Participatie	612	604	605	606	586	578	579	579	1.388	1.371	1.372	1.373	8.045	7.942	7.950	7.959
Prod.	Apparaatskosten	957	964	963	963	864	871	870	870	2.055	2.070	2.068	2.068	14.055	14.160	14.145	14.145
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.564	2.625	2.707	2.695	2.393	2.474	2.559	2.567	3.719	3.806	3.906	3.880	22.891	23.545	24.247	24.218
Prod.	Hulpmiddelen	556	527	517	506	565	571	580	590	913	882	864	846	5.663	5.588	5.553	5.518
Prod.	Vervoer	1.496	1.583	1.675	1.674	1.344	1.415	1.492	1.490	2.049	2.161	2.280	2.272	12.516	13.210	13.952	13.958
Prod.	Apparaatskosten	512	515	515	515	484	488	487	487	757	763	762	762	4.712	4.747	4.742	4.742
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	4.270	3.881	3.859	3.848	3.082	2.735	2.706	2.686	6.249	5.784	5.703	5.637	35.767	32.348	31.891	31.529
Prod.	Huishoudelijke ondersteuning	3.933	3.541	3.520	3.509	2.854	2.505	2.476	2.456	5.772	5.303	5.223	5.157	33.068	29.629	29.175	28.813

Prod.	Apparaatskosten	337	340	339	339	228	230	230	230	477	481	480	480	2.699	2.719	2.716	2.716
6.712	Begeleiding (WMO)	2.639	2.610	2.580	2.549	2.912	2.889	2.864	2.838	4.286	4.261	4.230	4.199	29.866	29.784	29.665	29.529
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	2.412	2.382	2.352	2.321	2.662	2.637	2.612	2.586	3.911	3.883	3.853	3.822	27.333	27.233	27.116	26.980
Prod.	Apparaatskosten	227	228	228	228	250	252	252	252	375	378	377	377	2.533	2.551	2.549	2.549
6.713	Dagbesteding (WMO)	1.215	1.188	1.180	1.162	1.403	1.435	1.466	1.487	1.716	1.707	1.702	1.677	12.039	11.907	11.905	11.789
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.043	1.014	1.007	989	1.213	1.243	1.274	1.295	1.431	1.420	1.415	1.390	10.115	9.968	9.968	9.852
Prod.	Apparaatskosten	172	174	173	173	190	192	192	192	285	287	287	287	1.924	1.939	1.937	1.937
6.791	PGB WMO	437	439	438	438	452	454	454	454	1.283	1.289	1.288	1.288	6.584	6.614	6.610	6.610
Prod.	Huishoudelijke ondersteuning	50	50	50	50	63	63	63	63	114	114	114	114	672	672	672	672
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	81	81	81	81	115	115	115	115	386	386	386	386	1.886	1.886	1.886	1.886
Prod.	Apparaatskosten	306	308	307	307	274	276	276	276	783	789	788	788	4.026	4.056	4.052	4.052
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261
Prod.	Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	466	466	466	466
Prod.	Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	466	466	466	466
Totaal		28.723	28.011	27.900	27.735	28.876	28.454	28.419	28.318	54.545	53.536	53.292	53.040	345.081	339.140	337.531	336.049

Bijlage D Ramingsuitgangspunten per Opgave

Hoofdpijnen van de uitgangspunten opgenomen in de Uitgangspuntennotitie 2025

De inhoud van de begroting vindt zijn basis in de voor de gemeenschappelijke regeling beschreven taken, door de gemeenteraden vastgestelde verordeningen en de inhoudelijke verbinding van de Drechtsteden via de regionale visie Sociaal domein "Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan". Deze visie is vertaald naar maatschappelijke opgaven die als structuur voor de begroting dienen.

In de uitgangspuntennotitie zijn de algemene uitgangspunten geformuleerd zoals deze ook in voorgaande jaren zijn toegepast. In de uitwerking van deze uitgangspunten wordt ook getoetst aan de werkelijke en trendmatige ontwikkeling per opgave en per gemeente. Hierdoor wordt een zo reëel mogelijk inschatting gemaakt van de ontwikkeling in de komende jaren.

In de uitgangspuntennotitie zelf zijn de uitgangspunten per opgave opgenomen. In het tabellenboek is de verdere vertaling naar omvang en financiën verder uitgewerkt per gemeente.

In hoofdlijn zijn de algemene uitgangspunten de volgende:

- Het uitgangspunt voor de begroting is reëel ramen. Anders dan voorgaande jaren is in de doorrekening niet langer een bandbreedte vanwege een schattingsonzekerheid op de aantallen toegepast.
- Alleen autonome ontwikkeling, geen beleidswijzigingen in de begroting.
- Voor loon- en prijsontwikkeling op de programmakosten is in het meerjarenperspectief de nullijn gehanteerd dus op het niveau van constanten. Dit komt overeen met de methode die de gemeenten hanteren in hun meerjarenbegroting.
- Voor de apparaatskosten 2026 wordt als basis CPB-indexering gehanteerd zoals deze is opgenomen in de september circulaire 2024. Voor het jaar 2025 hebben we de CAO verwerkt die loopt van 1 januari 2024 t/m 31 maart 2025.
- Voor de klantaantallen in de bijstand wordt als basis de CPB Macro Economische Verkenning 2025 gehanteerd.
- Voor het minimabeleid wordt als basis de gemeentelijke ontwikkelingen en ambities gevolgd.
- Voor de zorg wordt de prognose gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen.
- De omvang en het niveau van de formatie op organisatieniveau wordt berekend aan de hand van de omvang van de taak en exclusief overhead. In de begroting 2026-2029 wordt van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en beweegt de formatie in de begroting 2026 niet mee met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.).
- De gemeentelijke bijdragen voor Drechtwerk zijn overeenkomstig de begroting 2025/jaarschijf 2026, in de Begroting 2026-2029 vindt actualisatie plaats.
- DVO's worden doorberekend op basis van een kostendekkend tarief en in de begroting zal een overzicht van de DVO's worden opgenomen in de bijlagen.
- Ongewijzigde kostenverdeelsleutels zoals opgenomen in de Bijdrageverordening 2023.

Uitgangspunten per gemeente

In de Uitgangspuntennotitie 2026 met tabellenboek die in het Algemeen bestuur is vastgesteld zijn de uitgangspunten per gemeente en per opgave opgenomen. Deze zijn te vinden op

www.socialedienstrechtsteden.nl/bestuur

Bijlage E Verplichte BBV-beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft verplicht voor om een standaard set van (beleids)indicatoren in de begroting en het jaarverslag op te nemen. Doel hiervan is de begrotingen en jaarstukken inzichtelijker te maken voor bestuurders en een betere onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk te maken. De gegevens komen van Waar Staat Je Gemeente (WSJG), peildatum maart 2024: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>.

In deze begroting zijn de beleidsindicatoren van het sociaal domein opgenomen.

Indicator	Jaar	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
Banen	2023	808,0	805,1	771,2	507,2	823,8	943,0	749,6
Netto arbeidsparticipatie	2023	75,6%	72,0%	77,2%	77,8%	73,9%	75,0%	72,0%
Werkloze jongeren	2023	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %
Personen met een bijstandsuitkering	2024	277,8	466,6	180,4	209,6	253,4	305,0	391,6
Lopende re-integratievoorzieningen	2022	138,3	229,3	69,7	91,2	111,5	143,8	186,7
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	2024	660	800	620	550	750	900	810

Toelichting op de indicatoren

Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. De cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Personen met een bijstandsuitkering

Een uitkering op grond van de Participatie wet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Lopende re-integratievoorzieningen

Een re-integratievoorziening is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht.

Clënten met een maatwerkarrangement WMO

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bijlage F Begrotingssubsidies

In deze bijlage zijn de subsidies opgenomen, die worden verstrekt op basis van de begroting. Dit is één van de juridische grondslagen voor het verstrekken van een subsidie. Er is opgenomen welke organisatie het betreft en welk (maximaal) subsidiebedrag erbij hoort.

De GR Sociaal heeft op dit moment twee begrotingssubsidies. Die worden hieronder benoemd.

- Stichting Regionale Adviesraad Sociaal Drechtsteden. Het begrote subsidiebedrag is € 62.000.
- Stichting Urgente Noden (exclusief sociaal leenfonds). Het begrote subsidiebedrag 2026 is € 101.508.

Gemeente
Sliedrecht

GR Sociaal
Tav AB GR Sociaal
Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Gemeente Sliedrecht
Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

T (0184) 14 0184
F (0184) 41 2769
gemeente@sliedrecht.nl
www.sliedrecht.nl

Geachte leden van het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal,

Op 1 april 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal de gemeenteraad van gemeente Sliedrecht verzocht een zienswijze uit te brengen ten aanzien van de conceptjaarrekening 2024, voorjaarsnota 2025 en de begroting 2026. Bijgaand treft u onze zienswijze aan.

Datum
03-06-2025

Betreft
Zienswijze jaarrekening
2024, voorjaarsbrief 2025
& begroting 2026

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Afdeling
Samenleving

Telefoon direct
0184-495913

Behandeld door
Juliette Groenendijk

Algemeen

Wij willen, als raad, onze dank en waardering uitspreken voor de medewerkers van de GR Sociaal. Dagelijks staan uw medewerkers klaar om onze inwoners bij te staan met hulp en ondersteuning op het gebied van bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning en de begeleiding naar werk.

Deze dank en waardering geldt extra voor de afgelopen periode. Een periode waarin, naar aanleiding van een anonieme brief van (oud) medewerkers in de pers in december 2024, een diepgaand onderzoek in en rond uw organisatie is uitgevoerd. Ook toen en nu hebben uw medewerkers zich dagelijks ingezet en hebben onze inwoners geen last gehad van de interne onrust die de brief en het daarop volgende onderzoek met zich heeft meegebracht.

Bestuurlijke opdracht

De financiële positie van gemeenten staat onder druk als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit zorgt dat wij, als gemeenteraad, ondanks recente tegemoetkomingen van het Rijk, de komende jaren geen sluitende begroting meer kunnen vaststellen.

Om het tij te keren is in 2024 aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein. Hiervoor zijn drie sporen voor geformuleerd:

1. Aanpassingen van de uitvoering en de bedrijfsvoering

In deze eerste lijn ligt de focus op het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering.

2. Aanpassingen in het beleidsprogramma

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom.

3. Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking

De maatregelen in spoor 3 gaan over kansen door op een andere manier samen te werken in het sociaal domein. De uitwerkingsopdrachten in dit spoor geven inzicht in meer duurzame oplossingen.

Het is voor ons als gemeenteraad lastig om, op basis van de verschillende P&C documenten een goed totaaloverzicht te krijgen van reeds bekende financiële effecten en in welke P&C documenten die al wel of niet verwerkt zijn, nog uit te werken financiële effecten en wanneer die dan bekend (kunnen) zijn en verwerkt (kunnen) zijn. Wij juichen daarom toe dat er tussen de Drechtsteden en de GR Sociaal een afspraak is gemaakt dat de GR sociaal een totaaloverzicht hiervan gaat opstellen en dit doet toekomen aan de gemeenten voor besluitvorming over de gemeentelijke kadernota's 2026-2028.

Jaarrekening 2024

We zien dat er in 2024 diverse mooie stappen zijn gezet door de GR Sociaal/sociale Dienst Drechtsteden. Bijvoorbeeld het implementeren van de gemeentegerichte teams binnen de inhoudelijke opgaven, het trainen van medewerkers in stress sensitief werken en het voeren van bestaanszekerheidsgesprekken met cliënten. Waar we eerder onze zorgen hebben geuit over de wachtlijsten binnen de Wmo, waarderen wij de inhaalslag die is gemaakt door het project achterstanden.. Een inspirerend voorbeeld van procesverbetering vinden wij de nieuwe werkwijze waarbij casemanagers dementie, dankzij vertrouwen in hun expertise, zelf indicaties voor dagbesteding kunnen aanvragen. Dit verkort wachttijden en voorkomt dat inwoners hun verhaal meerdere keren moeten doen. Wij vragen u dit soort innovatieve aanpakken verder te stimuleren.

U presenteert in de jaarrekening 2024 ook diverse zinvolle cijfers over cliënten. Deze cijfers bevatten voor de maatschappelijke opgaven 'bestaanszekerheid' en 'ontwikkelen naar werk' vaak (niet altijd) alleen totalen voor de gehele GR Sociaal. Bij de opgave 'zorg voor ondersteuning' zien we meer cijfers toegespitst per gemeente. Graag hadden wij, als gemeenteraad, bij de opgave 'bestaanszekerheid' en 'ontwikkelen naar werk' ook meer cijfers uitgesplitst gezien per gemeente. Wij roepen u op om in volgende P&C stukken naast totale cijfers op deze onderdelen ook meer cijfers per gemeente te delen.

Een aantal ontwikkelingen die geschetst worden in de jaarrekening 2024 baart ons zorgen.

Het gaat dan om de lagere uitstroom vanuit het bijstandbestand, waarbij er tegelijkertijd re-integratiemiddelen overblijven, en de toename van de uitgaven op minimabeleid. Ook op de Wmo zien we een toename van de uitgaven op huishoudelijke ondersteuning en begeleiding.

Wij zijn door u, via informatiebrieven en raadsbijeenkomsten, al uitgebreid geïnformeerd over de uitdagingen die het huidige bijstandbestand met zich meebrengt. Wij zien ook in de jaarrekening de inzet die uw organisatie pleegt om toch tot uitstroom te komen. Gezien de realisatie over 2024, die lager is dan uw organisatie had verwacht in combinatie met de inspanningen die zijn gedaan om de realisatie

te halen, vragen wij ons af of u de ambitie die u zicht stelt niet te hoog is en of deze naar beneden moet worden bijgesteld. Een andere verdeling van re-integratiemiddelen kan daarvoor helpend zijn om toch een stukje van de ambitie te realiseren. Zie daarvoor ook onder het kopje begroting 2026.

Inhoudelijk juichen wij de toename van het gebruik van minimaregelingen toe, dat betekent dat meer inwoners beter kunnen rondkomen. Tegelijkertijd betekent dit voor ons een grotere uitgave in een financieel lastige tijd, waardoor deze ontwikkeling enigszins dubbel aanvoelt.

Tot slot het resultaat en de resultaatbestemming. De Jaarrekening 2024 laat een positief resultaat zien van ruim € 3 miljoen. Dit resultaat komt met name door een overschot op het onderdeel bedrijfsvoering, dat is ontstaan door het grotendeels niet kunnen invullen van vacature- en inhuurruimte. We zien, vooruitkijkend naar de voorjaarsrapportage 2025, wel dat het tekort is teruggelopen naar 14,59 Fte per 1 maart 2025. Prioriteiten stellen en temporiseren zijn, naast actieve werving en behouden van personeel, mogelijke oplossingen mocht de openstaande vacature ruimte structureel van aard worden.

Er wordt een voorstel gedaan om een deel van het positieve resultaat over 2024 in te zetten voor een resultaatbestemming ter hoogte van € 700.000. Dit als dekking voor de kosten die gemaakt worden voor onderzoek naar aanleiding van de anonieme brief van (oud) medewerkers. Wij begrijpen de noodzaak van een zorgvuldig en objectief onderzoek en de noodzaak om daar budget voor te hebben. Aangezien een groot deel van het positieve resultaat voortvloeit uit bedrijfsvoering vinden wij de resultaatbestemming ook inhoudelijk passend.

Mede door het overschot op bedrijfsvoering en de lagere Wmo-uitgaven, met name door de aanzienlijke daling binnen de door u benoemde moeilijk voorspelbare post van hulpmiddelen, blijft het bedrag dat gemeente Sliedrecht nog moet bijbetalen beperkt tot circa 60.000 euro." Dat is prettig, maar baart op de langere termijn zorgen door de oorzaken van het resultaat over 2024, te weten veel openstaande vacatures en wellicht "geluk" dat we weinig dure hulpmiddelen hebben moeten verstrekken.

Voorjaarsbrief 2025

De Voorjaarsbrief is financieel-technisch van aard en betreft een actualisatie van de begroting 2025 op basis van de resultaten 2024, de uitgangspuntennotitie 2026 en overige algemene trends en ontwikkelingen. De Voorjaarsbrief 2025 GR Sociaal leidt tot een totale verhoging van de lasten en baten met € 18,3 mln. ten opzichte van de actuele Begroting 2025. Daarvan komt € 13,2 mln. ten laste van de gemeente, dit leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2025. Voor Sliedrecht leidt dit tot een verzwaring van de lasten met € 1,572 miljoen, waarvan we bijna € 550.000 kunnen opvangen met hogere BUIG-inkomsten en circa € 282.000 uit het overschot Beschermd wonen (overheveling individuele begeleiding van beschermd wonen naar Wmo) Het resterende bedrag, € 740.000 betekent financieel een grote opgave voor 2025 voor de gemeente Sliedrecht.

In de voorjaarsbrief wordt duidelijk aangegeven waar de lastenverzwaring door ontstaat. Dit betreft grotendeels autonome ontwikkelingen bij bestaanszekerheid (€ 8,2 miljoen) en zorgen voor ondersteuning (€ 3,9 miljoen).

Bij bestaanszekerheid wordt onder meer aangegeven dat er eind 2024 minder uitstroom uitkeringsgerechtigden is gerealiseerd dan waar in de actuele Begroting van 2025 is uitgegaan. Dat maakt dat we in 2025 starten met een hoger aantal en dat we rekening moeten houden met de stijging van uitkeringen. We worden door het Rijk ook (deels) gecompenseerd door hogere BUIG middelen. We zien in de voorjaarsnota een onverminderde inzet terug om inwoners in de bijstand toch stappen te laten maken en op termijn (gedeeltelijk) uit te laten stromen naar werk. Gezien het resultaat in 2024 maken we ons wel zorgen of de, weliswaar bijgestelde, ambitie op uitstroom haalbaar is. We willen u verzoeken dit goed te monitoren en waar nodig bij te stellen, om met elkaar een zo reëel mogelijk beeld te hebben van de (verwachte) uitgaven.

Daarnaast zien we een toename van de uitgaven op de minimaregelingen. We beseffen dat we als gemeente gaan over het minimabeleid. Mogelijk worden er door ons, als gemeenteraad, beleidswijzigingen doorgevoerd op het minimabeleid, in het kader van de financiële opgave vanaf 2026. Als dit het geval is, zullen we dit uiteraard zo spoedig mogelijk aan u melden.

Bij zorgen voor ondersteuning zijn de hogere lasten vooral het gevolg van de aanbesteding Wmo Huishoudelijke ondersteuning. We roepen op tot maatregelen om de uitgaven te dempen, zoals maatregelen rondom de was-en strijkservice en individuele begeleiding.

Begroting 2026

De begroting 2026 laat een forse stijging zien in de gemeentelijke bijdrage. Voor de gemeente Sliedrecht betreft het een verhoging van € 1,8 mln waarvan we bijna € 800.000 euro kunnen dekken door extra inkomsten op de BUIG en Wmo (deels ook overschot beschermd wonen). Er blijft dan nog een forse opgave over van € 1 mln.

De verhoging van deze lasten wordt, net als in 2025, veroorzaakt door grotendeels autonome ontwikkelingen bij bestaanszekerheid en zorgen voor ondersteuning.

Bij bestaanszekerheid werkt de lagere realisatie van uitstroom uit de bijstand eind 2024 niet alleen door in 2025 maar ook in 2026 en verder. In de begroting zien we vanaf 2027 een kleine daling in de uitgaven hierop. Tegelijkertijd wordt er in de begroting 2026 nog vastgehouden aan een ambitie qua uitstroom die hoger ligt dan de cijfers van het CPB verwacht. De GR sociaal zet veel in op het realiseren van extra uitstroom en het is enerzijds te bewonderen dat de ambitie is om een hogere uitstroom te realiseren. Ook voor de inwoners die het betreft, die dan niet of minder afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering en naar vermogen mee kunnen doen aan de samenleving. Tegelijkertijd hebben wij als gemeenteraad behoefte aan een realistische begroting. Met de huidige onrust in de wereld en de mogelijke gevolgen daarvan voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid willen wij u vragen om deze ambitie nog een kritisch tegen het licht te houden op haalbaarheid. Daarnaast kan een hogere uitstroom uit de bijstand, en op termijn dus een lager bijstandsbestand, op termijn leiden tot een lagere bijdrage van het rijk via de BUIG middelen. Graag zouden we meer inzicht van u krijgen of een verlagen op uitkeringsuitgaven op termijn ook tot een betere financiële positie leidt van de gemeente qua uitgaven en inkomsten.

In de begroting 2026 geeft u ook aan dat *"Voor inwoners die mogelijk wel op termijn betaald werk kunnen doen (profiel 2) gaat de opgave Ontwikkelen naar Werk in elke gemeente lokale samenwerkingsafspraken maken. Bewoners werken dicht bij huis en in kleine stapjes aan hun*

ontwikkeling. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met o.a. lokale (ontwikkel)bedrijven". Wij juichen deze ontwikkeling toe omdat we de opvatting delen dat we samen met onze lokale partners van betekenis hierin kunnen zijn. Wij willen u daarbij wel meegeven dat daarbij dan ook de mogelijkheid moet ontstaan om re-integratiemiddelen echt lokaal in te zetten, dan wel tussen de sociale dienst en lokale partijen rechtstreeks of via de gemeente. Juist ook omdat, blijkens de jaarrekening 2024, er soms geld over blijft op het onderdeel re-integratie. Als gemeente Sliedrecht willen we daarbij ook inzetten op een lokale plek voor activiteiten vanuit het Regionaal Werkcentrum.

En we missen in deze ontwikkeling het thema 'simpel switchen' tussen bijvoorbeeld een voorziening vanuit de participatiewet en de Wmo. Graag zouden we willen weten welke stappen en ontwikkelingen u voor zich ziet op dit thema in 2026 en verder.

In de begroting 2026 benoemt u de realisatie van het AZC in Dordrecht, waarbij wordt gestart met de 'Vroege Start', waarbij de inburgering al aanvangt tijdens het verblijf in het AZC in plaats van bij huisvesting in de Drechtsteden. Wij zijn te zijner tijd benieuwd naar verloop hiervan en de mogelijkheid dit ook op te pakken bij de mogelijke realisatie van een AZC in Sliedrecht. Daarnaast willen de GR sociaal verzoeken om voor statushouders verbonden aan Sliedrecht, maar nog verblijvend in een doorstroomlocatie in de regio (bijvoorbeeld Rotterdam), ook in te zetten op "Vroege Start"

Als het om zorgen voor ondersteuning gaat, zien we dat u verwacht dat de kosten oplopen, met name voor huishoudelijke ondersteuning, vervoer en individuele begeleiding. Dit komt met name door een toename van de vraag naar deze voorzieningen. Daarbij verwachten wij dat door aanpassingen in Herstelgerichte ondersteuning de beoogde besparingen waar u in deze begroting rekening mee houdt, niet langer haalbaar zijn.

Bij zorgen voor ondersteuning geeft u aan dat belangrijke pijlers onder de ondersteuning worden gevormd door 'normaliseren' en 'eigen regie'. Dit komt tot uiting in de beweging van de "Wmo naar de voorkant". Dat wil zeggen de aansluiting met de lokale wijkteams en initiatieven voor lichte vormen van begeleiding en dagbesteding. Op deze wijze probeert u grip te krijgen op de uitgaven. Wij ondersteunen deze beweging van harte, omdat wij denken dat het betere en betaalbaarder ondersteuning oplevert voor onze inwoners. Tegelijkertijd betekent dit ook dat onze uitgaven voor het voorveld kunnen gaan toenemen. Wij zouden het waarderen als uw organisatie met ons meedenkt om deze kosten ook zo beperkt mogelijk te houden.

Tot slot

De GR Sociaal heeft op basis van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht de intentie (deels) mee te verhuizen naar het Dordthuis. Daarnaast wordt onderzocht wat de optimale indeling is voor de toekomstige huisvesting van de organisatie en welke locaties hiervoor geschikt zijn. De verwachting is dat in 2026 de verhuizing zal starten naar de nieuwe locaties.

In de Voorjaarsbrief 2025 is een voorbereidingskrediet gevraagd voor het verder uitwerken van plannen e.d. voor dit pand. Op dit moment is nog niet volledig helder wat de nieuwe locaties betekenen voor de

begroting 2026, zowel in exploitatie als in investering. We ontvangen graag zo snel mogelijk informatie onder de noodzakelijke wijzigingen die zich met zich meebrengt voor de begroting 2026 en verder.

Samenvattend zien we een extra financiële uitdaging voor 2025, 2026 en verder, waar relatief weinig grip op mogelijk lijkt door autonome ontwikkelingen. We willen u vragen actief te blijven mee denken met ons om, daar waar het kan, wel grip te krijgen.

Tegelijkertijd gaan wij als gemeenteraad ook aan de slag met de financiële uitdagingen die het ravijnjaar met zich meebrengt. Dat kan betekenen dat wij tot besluiten komen die een begrotingsaanpassing van uw kant vragen. Bijvoorbeeld op het minimabeleid of 'Wmo naar de voorkant'. Wij zullen hier zo snel mogelijk met u over communiceren.

Wij verwachten dat u conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen een reactie uit zult brengen op de door ons ingebrachte punten en dat de door ons ingebrachte punten hun weg zullen vinden in de uitvoering.

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

De griffier,

De burgemeester,

mr. R.P.A. van Aalst

Mr. Drs. J.M. de Vries

Ontwerpbegroting 2026
VRZHZ
Versie AB 24 april 2025
Documentnummer: 98532

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Veiligheid voorop	5
2.1 Wat we willen bereiken.....	5
2.2 Wat we daarvoor doen.....	5
2.3 Versterking BDuR-gelden	5
2.4 Wat mag het kosten.....	6
3. Uitwerking van de sporen	8
3.1 Passend acteren op ons risicobeleid	8
3.2 Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing	10
3.3 Krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers	13
3.4 Informatie gestuurd werken	16
3.5 Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid	18
3.6 Wendbaar en duurzaam organiseren	19
4. Paragrafen	21
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	23
4.3 Financiering	23
4.4 Bedrijfsvoering	26
4.5 Verbonden partijen	27
4.6 Meerjarig investeringsplan	28
5. Financiën	29
5.1 Algemeen	29
5.2 Overzicht van baten en lasten	29
5.3 Overzicht van de gemeentelijke bijdragen	29
5.4 Incidentele baten en lasten	30
5.5 Meerjarenraming 2026-2029	30
5.6 Uiteenzetting financiële positie	30
5.7. Verloop van reserves	31
5.8. Verloop van voorzieningen	31
6. Vaststelling	33
7. Bijlagen	34
7.1 Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten	34
7.2 Programmaplan met overzicht van baten en lasten	34
7.3 Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling	35
7.4 Verplichte beleidsindicatoren	35
7.5 Geprognostiseerde balans.....	35
7.6 Risico's	36

1. Inleiding

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna VRZHZ) is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Namens de 10 gemeenten in onze regio voeren wij verschillende taken uit voor het programma veiligheid, namelijk risicobeheersing, crisisbeheersing, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening. De ontwerpbegroting 2026 gaat over het eerste jaar van de nieuwe beleidsplanperiode 2026-2029. Dit beleidsplan is nog in ontwikkeling en is nog niet gereed om als basis onder het beleidsmatig deel van de ontwerpbegroting 2026 te dienen. Voor de ontwerpbegroting 2026 wordt daarom uitgegaan van de zes sporen uit het beleidsplan 2022-2025. Nieuwe ontwikkelingen betrekken we hierbij.

Ontwikkelingen

Gemeenten zijn in februari 2025 via een brief geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen die de VRZHZ aangaan. Hieronder vatten we deze kort samen.

1. Regionaal Risicoprofiel (RRP) 2025-2028

Het algemeen bestuur van de VRZHZ heeft op 5 december 2024 het herziende Regionaal Risicoprofiel (RRP) 2025-2028 vastgesteld. Het RRP bevat een overzicht van de belangrijkste risico's in de regio, inclusief een zorgrisicoprofiel (ZRP) dat zich richt op de acute en publieke gezondheidszorg. Een van de grootste risico's voor onze regio betreft hoogwater en overstromingen. In 2024 zijn er diverse oefeningen georganiseerd om de regio beter voor te bereiden op mogelijke dijkdoorbraken en overstromingen. Deze oefeningen lopen door naar 2025.

Daarnaast is energietransitie een belangrijk speerpunt. Van het intensiveren van het vervoer van ammoniak als waterstofdrager wordt een grote impact op onze regio verwacht. Er is een landelijke visie en aanpak nodig om te zorgen dat de lasten en kosten niet alleen bij de regio's komen die het meest merken van de waterstofontwikkelingen. Als regio moeten we hier stevig op inzetten in samenwerking met andere partijen zoals de Veiligheidsregio Rijnmond.

2. Maatschappelijke Weerbaarheid

Het kabinet heeft op 6 december 2024 een aanpak gepresenteerd om de weerbaarheid van de samenleving te verhogen, mede door de verslechterde veiligheidssituatie door de oorlog in Oekraïne. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor gemeenten en veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur heeft in maart 2025 afgesproken te onderzoeken of de VRZHZ een coördinerende rol kan vervullen in de regio. Daarnaast kan de Risk Factory een rol vervullen waar het gaat veiligheidsthema's aan de orde te stellen.

Bij Burap-II is aangegeven dat de minister van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven binnen enkele maanden de veiligheidsregio's formeel aan te merken als behorend tot de vitale processen. Het Veiligheidsberaad heeft eerder aangegeven dat de veiligheidsregio's vitale organisaties zouden moeten zijn. Het verantwoordelijke vakdepartement stelt aanvullende kaders vast voor de sectoren die onder haar verantwoordelijkheid vallen. Op dit moment kan het ministerie het Veiligheidsberaad nog niet verder informeren over de consequenties van deze aanmerking als vitale aanbieder.

3. Financiële Ontwikkelingen

Er zijn zorgen over toekomstige bezuinigingen en de financiële positie van gemeenten, mede vanwege de ontwikkelingen in het gemeentefonds. Een deskundige heeft in oktober 2024 het algemeen bestuur geïnformeerd over deze ontwikkelingen. Hoewel de inkomsten uit het gemeentefonds vrij besteedbaar zijn, is er geen sprake van een daling in het subcluster crisisbeheersing en brandweer. Daarnaast was de constatering dat het uitgavenbeeld in de VRZHZ vlak is, waar bij andere regio's vooral als gevolg van energietransitie en klimaatveiligheid sterkere stijgingen worden geconstateerd.

De daling gemeentefonds speelt met name in het cluster individuele voorzieningen en jeugd. De hoogte hiervan hangt in sterke mate samen met het advies van een externe deskundigencommissie onder leiding van oud minister Van Ark. Deze commissie heeft 30 januari 2025 een zwaarwegend advies uitgebracht over de Hervormingsagenda Jeugd. Het advies geeft aan dat het belangrijk is dat de geplande extra bezuinigingen vanaf 2026 verdwijnen en herijking van het financieel kader hard nodig is. Er moet geld bij voor de gemeenten. De komende Voorjaarsnota op Rijksniveau wordt door de VNG genoemd als: "Het

allerlaatste moment waarop het kabinet gemeenten kan behoeden voor een onmogelijke opdracht. Hoe willen we ooit aan de slag gaan met kabinetsambities zoals het aanpakken van het woningtekort, bestaanszekerheid, groene groei of zorg voor onze ouderen en kinderen als gemeenten kapot bezuinigd worden? Er moeten voldoende middelen voor gemeenten vrijgemaakt worden"

Het kabinet heeft daarnaast uitgesproken de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) met 10% te korten. Dit kan voor de VRZHZ oplopen tot een structurele reductie van ca € 569.000. Een definitief oordeel of deze korting gehandhaafd blijft, wordt bij de Voorjaarsnota 2025 verwacht. Het Veiligheidsberaad heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid daarom nogmaals dringend verzocht om de voorziene bezuiniging op de BDuR te schrappen en om – in tegendeel – te investeren via de veiligheidsregio's in veiligheid en weerbaarheid van ons land.

4. Bestuursopdracht

Op 7 december 2023 heeft het algemeen bestuur de organisatie een opdracht gegeven over de toekomstbestendigheid van de brandweezorg. Aanleiding hiervoor was de vaststelling van het ontwerp dekkingsplan brandweer en de strategische huisvestingsvisie in het AB van 12 oktober 2023. Het aantal brandweerposten en de daaraan gerelateerde dekking heeft invloed op de onderhoudskosten en investeringskosten van de huisvesting. De vraag is hoe de repressieve brandweezorg toekomstbestendig kan worden ingericht en wat daarvan de invloed op de huisvesting is. De bestuursopdracht is gezien de toen bekende ontwikkelingen gemeentefonds verbreed naar een verkenning van de financiële positie, in het licht van de huidige en de toekomstige opgaves voor de VRZHZ.

Op 17 oktober 2024 is in een themabijeenkomst van het algemeen bestuur over de bestuursopdracht gesproken. De inhoud stond centraal, gericht op de vraag: "Wat voor veiligheidsregio willen we zijn?". Tegelijk is het vanwege de financiële ontwikkelingen belangrijk in beeld te hebben aan welke knoppen gedraaid kan worden zonder de wettelijke verantwoordelijkheden te negeren.

Geconstateerd is dat met de lijn van een compacte en veerkrachtige regio die in 2019 is vastgelegd, een nog steeds actuele koers wordt gevolgd. Naast de inzet op toekomstbestendige brandweezorg wordt ingezet op het versterken van interregionale samenwerking in crisisbeheersing en een sterkere focus op de risico's in het risicoprofiel van de VRZHZ. De acties voor de langere termijn krijgen een plaats in het nieuw op te stellen beleidsplan 2026-2029. Voor de korte termijn zijn de bestemming van het jaarresultaat 2024 en de ontwerpbegroting 2026 belangrijke momenten waarbij een zienswijze van de gemeenteraden wordt gevraagd.

Hoe is de begroting opgebouwd?

In hoofdstuk 2 schetsen we een samenvatting van het programma dat de VRZHZ voert. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende (beleids-)doelstellingen, opgebouwd langs de lijn van de zes sporen uit het conceptbeleidsplan. De verplichte paragrafen van de begroting komen aan bod in hoofdstuk 4, waarna vervolgens hoofdstuk 5 de financiële begroting toont.

2. Veiligheid voorop

De begroting van de Veiligheidsregio bestaat in essentie het taakveld 'risico-, crisisbeheersing en brandweer' en vormt zo onderdeel van het programma Veiligheid. De begroting (en jaarrekening) van de Veiligheidsregio is opgezet als een 'plug-in' voor de gemeentelijke programmabegroting. Het volgt de opzet van het BBV, als ware het een (deel)programma.

2.1 Wat we willen bereiken

Het **beoogd effect** van dit programma is weergegeven in de visie van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid:

Wij vergroten de veiligheid van iedereen die in Zuid-Holland Zuid woont, werkt of recreëert. We stimuleren en bevorderen veiligheid en veilig gedrag. We doen dit met voor hun taak uitgeruste medewerkers en in nauwe verbinding met onze gemeenten en samenwerkingspartners. Informatie wordt door ons steeds beter gebruikt om veiligheid te verbeteren. Wij werken risicogericht en tonen flexibiliteit bij het oppakken van strategische opgaven. Bij incidenten reageren we adequaat om een onveilige situatie te voorkomen, te beperken of te bestrijden.

2.2 Wat we daarvoor doen

Om dit effect te realiseren, voeren wij voor onze 10 gemeenten in de regio taken uit op het gebied van risicobeheersing, crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening, ondersteund door taken op het gebied van bedrijfsvoering. In het beleidsplan 2022-2025 zijn voor de komende periode de volgende 6 sporen benoemd:

1. Passend acteren op ons risicobeeld
2. Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing
3. Het leveren van krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers
4. Informatie gestuurd werken
5. Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid
6. Wendbaar en duurzaam organiseren

De uitvoering van onze taken hangt sterk samen met ons risicoprofiel. Een opvallende factor in ons risicobeeld is de vele infrastructuur, met dagelijks het vervoer van grote hoeveelheden verschillende gevaarlijke stoffen. Rivieren die bijdragen aan het overstromingsrisico. Indringende vraagstukken als we die verbinden met de grote woningbouwopgave in onze regio, die voor een groot deel plaatsvindt op locaties met veel infrastructuur of die onder water lopen bij een overstroming. Daarnaast is er steeds meer aandacht voor wat we "nieuwe typen crises" noemen, zoals een pandemie of digitale verstoring. Crises die de maatschappij kunnen ontwrichten.

Dat doen we niet alleen als VRZHZ. We werken nauw samen met gemeenten en partners als de OZHZ, de DG&J, andere hulpdiensten, maar ook waterschappen en nutsbedrijven. En we werken steeds intensiever op landelijk niveau als veiligheidsregio's samen. De rol van het Veiligheidsberaad in de aanpak van de coronapandemie is hier een voorbeeld van. En zo kijken we landelijk ook naar vraagstukken als de taakdifferentiatie van de brandweer, de arbeidsvoorwaarden en de ontwikkeling van informatie gestuurd werken.

2.3 Versterking BDuR-gelden

In augustus 2022 zijn bestuurlijke afspraken over doorstroom migratie tot stand gekomen. Deze afspraken hielden verband met de inzet van de veiligheidsregio's in de vluchtelingencrisis. Eén van deze afspraken betreft een structurele toevoeging van in de brede doeluitering rampenbestrijding (BDUR) ten

behoefte van de veiligheidsregio's. Deze toevoeging loopt gefaseerd op van landelijk €46 miljoen in 2023 tot €83 miljoen structureel vanaf 2026. Voor de VRZHZ gaat het om € 1,2 mln in 2023 oplopend naar € 2.2 mln in 2026.

Deze extra BDuR-gelden zijn bestemd voor de verdere versterking van de (toekomstige) crisisbeheersing, informatie gestuurd werken de informatiepositie en risico- en crisiscommunicatie. Een deel van het budget is landelijk ingezet voor de vorming van KCR2. Met de eerste tranche uit 2023 is binnen de VRZHZ-personeel aangetrokken om de inhoudelijke stap vooruit te gaan maken. De Gezamenlijke Landelijke Agenda Crisisbeheersing - opgesteld door het Rijk, veiligheidsregio's en andere partners – geeft richting aan deze stap vooruit.

Binnen deze kaders richt de VRZHZ zich op het verder professionaliseren van crisisbeheersing door te werken aan: preparatie op sluimerende, domeinoverstijgende en langdurige crises; interregionale en rijk-regio samenwerking en risico- en crisiscommunicatie. Verder versterken we onze informatiepositie door binnen ons netwerk de informatiedeling te bevorderen tot waardevolle informatie (dashboards) en kennis. In dit kader wordt Risico-monitoring en –duiding een belangrijk speerpunt in 2025. Hiermee kunnen we sneller en meer adequaat schakelen in aanloop naar en tijdens crises.

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio's – als effect van de ophoging van de BDUR – worden verlaagd. Ook is het niet de bedoeling met de extra financiële middelen gaten te vullen op het gebied van andere taakgebieden van de veiligheidsregio's.

2.4 Wat mag het kosten

De geïndexeerde begroting

Onderstaand zijn de baten en lasten weergegeven van de geïndexeerde begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025.

Concernniveau 2026 Bedragen x € 1.000	Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	60.684	60.633	51
Mutaties reserves	32	82	-51
	60.715	60.715	0

a.g.v. afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan

Het verloop van de gemeentelijke bijdrage is daarin als volgt:

Verloopstaat gemeentelijke bijdrage 2026		Gemeentelijke bijdrage
Bedragen x € 1.000		
Begroting 2025		47.649
	<i>Mutaties</i>	
	Loonindex	1.183
	Prijsindex	422
	Overig	173
Gemeentelijke bijdrage 2026		49.427

Bovenstaande is exclusief de kosten FLO. Voor de kosten inclusief FLO zie paragraaf 5.3.

Meer dan indexeringen:

In de mutaties "Overig" is een verhoging van de gemeentelijke bijdrage opgenomen in verband met de mutaties die op de kapitaallasten van het onroerend goed zijn gemaakt. Doordat er investeringen zijn opgenomen die ook zijn goedgekeurd door het AB, wijzigen onze kapitaallasten op huisvesting jaarlijks. Deze mutatie nemen wij nu apart hierin mee. De investering Kazerne Oranjepark Dordrecht zal in de

begroting van 2027 direct een gevolg hebben op een extra bijdrage van de Gemeente Dordrecht. Deze zal in 2027 inzichtelijk worden.

Verloopstaat gemeentelijke bijdrage 2026 (bedragen x1.000)		Gemeentelijke bijdrage
Begroting 2025		48.795
<u>Mutaties</u>		
Loonindex 2026 3,4 %		1.183
Prijsindex 2026 2,2%		422
Overig		173
Maatwerk FLO		-270
Gemeentelijke bijdrage 2026		50.303

De tabellen in deze begroting, met uitzondering van de toegevoegde tabel in hoofdstuk 5.3, zijn conform de primaire begroting inclusief loon- en prijsindex, maar waarbij nog geen rekening gehouden is met de instemming van het algemeen bestuur 24 april 2025 met de hierboven genoemde extra verhogingen. De technische verwerking hiervan vindt plaats bij bestuursrapportage-1 in 2026.

3. Uitwerking van de sporen

Omschrijving (toelichting)

In de volgende 6 paragrafen volgen we de sporen uit het beleidsplan.

3.1 Passend acteren op ons risicobeleid

Wat willen we bereiken?

Kerntaken:

- Het adviseren op basis van het regionaal risicoprofiel.
- Het opstellen van specifieke planvorming voor onderscheiden risico's en crises.
- Het aanwijzen van bedrijfsbrandweren.
- Het prepareren op zwaartepunten uit het regionaal risicoprofiel zoals bijvoorbeeld incidentbestrijding te water.

Wat gaan we ervoor doen?

Aandachtsgebied natuurlijke omgeving

Klimaatverandering en klimaatadaptatie – de manier waarop men zich op het veranderende klimaat voorbereid en aanpast – raakt de gehele veiligheidsketen. Het dienstjaar 2025 staat in het teken van het verder uitwerken en implementeren van de klimaatvisie van de VRZHZ.

1. Wij definiëren een ambitie op basis van de klimaatvisie en ontwikkelen een plan van aanpak met een koppeling aan onze wettelijke en niet-wettelijke taken zoals onder andere: het voorkomen, beperken, bestrijden van brand en ongevallen met gevaarlijke stoffen, hulpverlening, het inventariseren van risico's, rampen en crises, en het adviseren op omgevingsplannen. Hierbij werken wij met vakspecialisten die alle taken vertegenwoordigen.
2. Wij creëren bewustwording voor de effecten van klimaatverandering op de veiligheidsketen. Onze ambitie is om collega's te enthousiasmeren om uit de te verwachten problemen juist kansen te creëren (om denkend vermogen).

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Wij hebben een overzicht op ontwikkelingen met betrekking tot klimaatadaptatie en verduurzaming die impact hebben op wettelijke en niet-wettelijke taken en zijn in staat om deze in de uitvoering van de taken mee te nemen. Klimaatverandering en klimaatadaptatie zijn onderdeel van lange-termijn besluitvormingen zoals grote aanbestedingen & programma's.

Aandachtsgebied gebouwde omgeving:

(Brand)veiligheid in de gebouwde omgeving is niet vanzelfsprekend. Nieuwe initiatieven, innovatie in bouwmethodes, duurzaamheid en energievoorzieningen resulteren in nieuwe risico's en inzichten. De grote opgaven binnen onze gemeenten voor intensivering van de woningbouw en het creëren van werkgelegenheid onderstrepen het belang van aandacht voor veiligheid in de gebouwde omgeving. Blijvend investeren wij daarom in brandonderzoek, risico-inventarisatie, advisering, toezicht en de vertaling naar planvorming en operationele voorbereiding. Dit heeft een sterke relatie met risicogericht adviseren.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Wij adviseren (on-)gevraagd in relatie tot projecten waarbij verdichting van de bebouwde omgeving (oa als gevolg van de woningbouwopgave) aan de orde is.

Wij focussen ons primair op gebouwen met kwetsbare doelgroepen zoals woongebouwen en woonzorggebouwen. Daarnaast ook aandacht voor gebouwen in (historische) binnensteden, industriegebouwen naast woonkernen. Wij monitoren ontwikkelende risico's met name voortkomend uit de energietransitie en verduurzaming en zetten zo nodig actieprogramma's op. Wij willen in samenwerking met gemeenten de noodzakelijke voorschriften op het gebied van bluswatervoorziening en bereikbaarheid borgen (bruidsschat).

Aandachtsgebied technologische omgeving:

De energietransitie heeft een steeds grotere impact en is volop in beweging. De verwachtingen werken we uit tot reële scenario's. De opbrengsten vertalen we in 2026 tot risico's en een plan om deze te minimaliseren.

Zo is de verwachting dat een toename van het gebruik van waterstof, leidt tot een grotere transportstroom ammoniak (als energiedrager van waterstof). Van welke volumes gaan we uit? Via welke transportmodaliteit? Welke risico's brengt dit met zich mee? Hoe komen we tot een geaccepteerd risiconiveau?

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

In 2026 wordt (pro)actief geadviseerd op alle dossiers waar energietransitie een rol van betekenis heeft. In 80 % van deze gevallen wordt een advies afgegeven dat gearhiveerd wordt.

Schuimbluscapaciteit

We werken aan de versterking van schuimbluscapaciteit binnen onze regio. Daarnaast wordt de samenwerking met ProRail op dit gebied voortgezet. Deze samenwerking bestaat uit dat de gezamenlijk aanbesteedde specialistische schuimblusvoertuigen voor de spoorzone en de samenwerkingsafspraken geïmplementeerd worden.

De overstap wordt gemaakt naar fluorvrije schuim, omdat fluor een negatief effect heeft op milieu en gezondheid. Dit betekent dat uitvoering gegeven moet worden aan een transitieproces voor schuimvormend middel.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Het vakbekwaamheidsprogramma (het laatste onderdeel van de schuim blustransitie) ten aanzien van de schuimtransitie is afgerond.

Actualisatie Regionaal (RCP)Crisisplan VRZHZ:

Volgens artikel 16 van de Wvr stelt het bestuur van de veiligheidsregio ten minste eenmaal in de vier jaar een crisisplan vast. Hierin zijn in ieder geval de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing beschreven. Mede aan de hand van landelijke ontwikkelingen wordt het Regionaal Crisisplan in 2025 voor de periode 2026 – 2029 geactualiseerd. Hierin zal met name aandacht zijn voor de doorontwikkeling crisisbeheersing en de sluimerende, domein overstijgende crises'.

In de ontwikkeling van het regionaal crisisplan wordt waar mogelijk samengewerkt met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. E.e.a. komt tot uitdrukking in het zoveel mogelijk bij elkaar aansluiten qua vorm, taal, definities en organisatievorm.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Er een actueel en toekomstbestendig RCP dat is vastgesteld en door middel van samenwerking met onze partners tot stand is gekomen. Het plan voldoet aan de kenmerken: compact, compleet, leesbaar en aantrekkelijk vormgegeven.

3.2 Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing

Wat willen we bereiken?

Kerntaken:

- Het adviseren en toezicht houden op het gebied van brandveiligheid en omgevingsveiligheid.
- Het multidisciplinair adviseren over evenementen en samenwerking in evenementenveiligheid.
- Het opstellen van mono- en multidisciplinaire planvorming voor crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Het onderhouden van een parate en geoefende crisisorganisatie.
- Het uitvoeren van de taken voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).
- Het uitvoeren van taken op het gebied van Bevolkingszorg.

Wat gaan we ervoor doen?

Deskundig adviseren op risico's

Deskundig adviseren op risico's: Industriële Veiligheid:

Seveso-inspecties en risicorelevante bedrijven

In 2023 zijn we begonnen met het implementeren van een Seveso-inspectiepool samen met inspecteurs van de Veiligheidsregio's Zeeland en Rotterdam-Rijnmond. Onze inspecteurs werken in 2025 gedeeltelijk in de andere regio's en vice versa. Door deze samenwerking wordt de kennis, kunde en ervaring van onze inspecteurs vergroot. Met elkaar inspecteren we alle Seveso inrichtingen in onze regio. Daarnaast houden we toezicht op de geoefendheid van de aangewezen bedrijfsbrandweren. Waar nodig handhaven we, in samenwerking onze partners.

In 2023 heeft er een onderzoek plaatsgevonden, waaruit bleek dat bedrijven onder de Seveso-drempelwaarden op het gebied van (brand)veiligheid een aandachtspunt zijn de komende jaren. In 2025 gaan we, in samenwerking met OZHZ en het Waterschap door met het inspecteren bij deze bedrijven

Bebouwde omgeving

In 2026 adviseren we bij de realisatie van risico relevante gebouwen, zijn we betrokken bij het toezicht tijdens de realisatie en gaan we tijdens de gebruiksfase langs om toe te zien of de relevante voorschriften nageleefd worden. Waar mogelijk doen we dit in samenwerking met andere partners zoals de OZHZ.

Ruimtelijke ordening

We adviseren over ruimtelijke vraagstukken, met specifiek aandacht voor externe veiligheid, bluswater, bereikbaarheid, klimaatveiligheid en verdichting. We voeren omgevingsscans en risicoanalyses uit. Het bevoegd gezag kan op basis van onze adviezen een bewuste risicoafweging maken bij hun besluiten.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	100% van de aantallen Seveso inrichtingen en bedrijfsbrandweer plichtige inrichtingen zijn gecontroleerd. We adviseren op alle relevante aanvragen waarbij tenminste 90% van de adviezen integraal overgenomen zijn door het bevoegd gezag. Het met de OZHZ en gemeente afgestemde toezichtprogramma is volledig uitgevoerd.

Omgevingswet

Infrastructurele (a)- en ruimtelijke (b) ontwikkelingen zijn van invloed op de omgeving en hulpdiensten. In 2025 implementeren wij een strategie (opgesteld en geaccordeerd in 2024). Deze helpt ons bij grote infrastructuurle werken en ruimtelijke ontwikkelingen op de juiste positie in de juiste fase invloed uit te oefenen op ontwerp en planning, zodat de veiligheidsregio de veiligheid in de regio en de paraatheid van de hulpdiensten kan blijven garanderen.

- VRZHZ is een betrouwbare en capabele gesprekspartner vooraan in het planproces van grootschalige ruimtelijke/infrastructurele ontwikkelingen;
- VRZHZ borgt haar belangen op gebied van fysieke veiligheid, transportveiligheid en paraatheid van hulpdiensten;
- De anders in te zetten – of aanvullend benodigde capaciteiten (kwalitatief & kwantitatief) is in beeld en kan worden afgezet tegen de aantoonbare voordelen die deze inspanningen oplevert.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	1. In 2025 gebruiken wij de ontwikkelde “blauwdruk” om bij Grote Infrastructurele werken als partner aan de juiste tafels te komen, zowel op gemeentelijk, regionaal als provinciaal niveau. Hier hebben wij de juiste informatiepositie en borgt de Veiligheidsregio de thema’s fysieke veiligheid, transportveiligheid en paraatheid. Onze visie op fysieke veiligheid bij grote Infrastructurele werken is verankerd in elke omgevingsvisie. VRZHZ vervult de trekkersrol voor de aanpalende Veiligheidsregio’s op dit thema. 2. VRZHZ zit vroegtijdig als partner aan tafel om informatie op te halen én te brengen bij toekomstige trajecten die de regio direct of indirect raken. Dit doen wij door: i. Investeren in het juiste netwerk ii. Actief handelen iii. Kijken naar de kansen niet de belemmeringen iv. Betrouwbare partner zijn: intern goed georganiseerd om extern op te kunnen treden.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) in werking getreden voor nieuwbouw in gevolgklasse 1. Op z’n vroegst zal op 1 januari 2025 dit ook gelden voor verbouw objecten in gevolgklasse 1. Deze objecten kennen een dusdanig laag risicoprofiel dat de Veiligheidsregio niet of zeer beperkt betrokken is bij de vergunningverlening voor deze objecten. Omdat de werkwijze van de Wkb in gevolgklasse 2 en 3 deels hetzelfde is monitoren wij de implementatie van de Wkb en analyseren wat dit betekent voor onze werkwijze indien gevolgklasse 2 en 3 in werking treedt. Gevolgklasse 2 en 3 treedt pas in werking na de evaluatie van de Wkb die uiterlijk op 1 januari 2027 plaats heeft gevonden.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Wij monitoren actief de gevolgen van de implementatie van de Wkb voor gevolgklasse 1. Wij participeren actief in proeftrajecten voor gevolgklasse 2. Wij bereiden onze werkwijze voor zodat deze aansluiten bij de gevolgen van de Wkb voor gevolgklasse 2 en 3.

Risicogericht werken

Risicogericht werken kenmerkt zich door een cyclische aanpak: risico-informatie (op basis van o.a. data en expert judgement) vormt de basis voor een operationeel risicobeeld. Dit leidt tot een integrale aanpak met maatregelen uit de zes sporen van risicobeïnvloeding. Na uitvoering en evaluatie wordt het risicobeeld waar nodig bijgesteld, waarna de cyclus opnieuw begint. Met deze benadering worden onderbouwde keuzes gemaakt over veiligheidsrisico’s. Regelgeving wordt toegepast waar nodig, maar soms zijn andere beïnvloedingsmogelijkheden effectiever. Door bewustzijn te vergroten, kan men gebieden en objecten beter inrichten of risico’s weloverwogen accepteren. Om deze afwegingen goed te maken, is vroegtijdig overleg met initiatiefnemers en partners essentieel.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn	We zijn tevreden wanneer cyclisch werken, met een risicogerichte en

we tevreden? informatiegestuurde aanpak, resulteert in scherpere risico-inzichten, tijdige en constructieve gesprekken met alle betrokkenen en goed geïnformeerde besluitvorming door stakeholders. Daarnaast streven we naar een aanpak die doorlopend wordt bijgestuurd en verbeterd op basis van evaluaties.

Crisisgericht werken

In 2025 wordt verder invulling gegeven aan de Gezamenlijke Landelijke Agenda Crisisbeheersing, Hierin opgenomen 3 ambities met onderliggende (thema) activiteiten;

1. Versterken voorbereiding en paraatheid
2. Versterken van een weerbare samenleving
3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit

De LAC beslaat een periode van 6 jaar (2024 – 2029) en wordt na 3 jaar (2026-2027) herijkt.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? Wij onderschrijven de ambities en thema's vanuit de Gezamenlijke Landelijke agenda. Deze zijn opgenomen in het Jaarplan van de afdeling en zullen ook onderdeel uit maken van het MJBV VRZHZ dat in 2025 wordt opgesteld.

Investeren in netwerken

Het in 2024 opgestelde plan van aanpak Account- en Netwerkmanagement crisisbeheersing VRZHZ zetten we in 2025 verder uit door het verder verbinden, verdiepen en borgen van onze interne en externe relaties met onze keten, kennis en netwerkpartners.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? Mede aan de hand van het thema Weerbaarheid wordt een stap verder in de richting van samenwerking en netwerkverbinding gemaakt. Op directie niveau organiseren we wederom een strategische netwerkbijeenkomst. Bij reguliere samenwerkingsverbanden maken we heldere afspraken, zowel intern als extern, zodat voor alle betrokken partijen duidelijk is wat de doelstelling en het beoogde eindresultaat is.

Cyclisch leren en evalueren

Vanuit de Gezamenlijke Landelijke Agenda Crisisbeheersing geven we in 2025 verder vorm aan het cyclische proces van crisisbeheersing. Dit door het proces van vakbekwaam worden en blijven (Opleiden, Trainen en Oefenen) aan te vullen met Testen, Evalueren, en Leren. Daarmee geven we inhoudelijk verder vorm aan de borging van de PDCA-cyclus van multidisciplinaire vakbekwaamheid.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? De gehele PDCA-cyclus van Opleiden, Trainen, Oefenen, Testen, Evalueren en Leren is ingericht en geborgd.

Bovenregionaal samenwerken

Bovenregionaal en landelijke samenwerking:

Nieuwe crisestypen houden zich niet aan regionale grenzen. Bovenregionale samenwerking wordt daarmee steeds belangrijker. Hiervoor werken we op landelijk, interregionaal en regionaal niveau samen met onze netwerkpartners.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? In 2025 geven we met name invulling aan de samenwerking met Rotterdam-Rijnmond op het gebied van Crisisbeheersing. Dit aan de hand van gezamenlijke

afspraken.

In 2025 organiseren we op het gebied van Hoogwater en overstroming gezamenlijk een bovenregionale oefening met partners. Deze wordt samen met de VRU en VRR georganiseerd.

Een sterke zorgketen

Op landelijk niveau werkt de GHOR samen op zeven thema's: strategie & governance, ketencontinuïteit van de zorg, omgevingsveiligheid, evenementenadvisering, informatiemanagement, onderzoek en crisisbeheersing.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

De uitwerking van de landelijke thema's ten behoeve van een sterke zorgketen worden uitgewerkt in (boven)regionale afspraken en werkzaamheden. Versterking van de verbinding op het vlak van informatiemanagement witte kolom breed, integratie van het ZorgRisicoProfiel en professionalisering van accountmanagement als basis en de evaluatie ervan.

Regie en doorontwikkeling Bevolkingszorg

Continuïteit en (door)ontwikkeling Bevolkingszorg

In 2026 worden de in 2025 ingezette (door)ontwikkelingen binnen Bevolkingszorg verder vormgegeven. Onderdeel hiervan is de regionale coördinatie op Bevolkingszorg aan de hand van onder andere:

- landelijke en regionale kwaliteitscriteria;
- landelijke ontwikkelingen;
- een meerjarenplan vakbekwaamheid Bevolkingszorg,

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

We monitoren landelijke ontwikkelingen en waar nodig anticiperen we hierop. We voldoen aan de landelijk gestelde kwaliteitsindicatoren en volgen hierbij de landelijke planning. We zetten in op een volledig operationele gemeentelijke crisisorganisatie die bestaat uit goed opgeleide crisisfunctionarissen. Deze crisisorganisatie is in staat om met alle relevante (crisis)partners samen te werken voor, tijdens en na een ramp of crisis.

3.3 Krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers

Wat willen we bereiken?

Kerntaken:

- Het leveren van parate brandweezorg.
- Het verwerven, beheren en onderhouden van materiaal en materieel.
- Het verzorgen van de vakbekwaamheid (vakbekwaam worden en blijven) van het operationeel personeel.
- Het opstellen van procedures en regelingen voor het brandweeroptreden.
- Het zorgdragen voor het goed verlopen van de alarmering en melding van de brandweer en de juiste en tijdige operationele informatie voor het operationeel optreden.
- Het beheren, door ontwikkelen en toekomstbestendig maken van het brandweeractiecentrum.

Wat gaan we ervoor doen?

Deeltijdrichtlijn

Uitwerking en implementatie van de deeltijdrichtlijn.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Er is daar waar bekend en binnen de mogelijkheden die we hebben geanticipeerd op de gevolgen van de deeltijdrichtlijn.

Toekomstbestendige brandweezorg

Uitvoering geven aan de bestuurlijke opdracht rondom de toekomstbestendige brandweezorg

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De door het bestuur gekozen richting met betrekking tot het toekomstbestendig maken van de brandweezorg is uitgewerkt en vertaald naar onder andere vastgoed via een meerjareninvesterings- en onderhoudsplan.

Vervanging randapparatuur C2000

De kwetsbaarheid van het C2000 netwerk oplossen.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De randapparatuur van het C2000 netwerk is vervangen.

(Mogelijk) Oprichten jeugdbrandweer Dordrecht

De gemeenteraad Dordrecht heeft een motie voor een onderzoek over de haalbaarheid om een 'regulier' jeugdbrandweerteam op te richten in Dordrecht unaniem aangenomen. De VRZHZ onderzoekt of dit met eigen personele capaciteit mogelijk is.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Er ligt een onderzoeksrapport met aanbevelingen dat duidelijkheid geeft over het wel of niet oprichten van een jeugdbrandweer Dordrecht. Wanneer naar aanleiding van dit rapport besloten wordt dat het mogelijk is om een jeugdbrandweer op te richten dan zijn we tevreden wanneer ook de randvoorwaarden ingebed (zoals mensen, materiaal, huisvesting en financiën) en gefaciliteerd zijn.

Herziening Toelichting Vergoedingsregeling Vrijwilligers

De Toelichting vergoedingsregeling vrijwilligers (TVV) wordt in 2025 herzien en in 2026 geïmplementeerd, zodat de vergoedingen beter aansluiten bij de praktijk. De verwachting is dat we dit kunnen ombuigen binnen de huidige begroting.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Wanneer de TVV is herzien, vastgesteld, geïmplementeerd en ingepast binnen het vrijwilligersbudget.

Roosterfactor en Roostervoorwaarden

De roosterfactor en roostervoorwaarden van de 24 uursdienst worden op orde gebracht in het Project Roosters 24 uursdienst. Rekening moet gehouden worden met de arbeidstijdenwet, nieuwe arbeidsvoorwaarden en recente ontwikkelingen rondom ouderschapsverlof, zorgverlof, deelname aan projecten, actuele ziekteverzuim cijfers etc. Dit leidt tot een hogere roosterfactor en daarmee tot mogelijk een uitbreiding van het aantal fte's voor de 24 uursdienst.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

De roosterfactor en de roostervoorwaarden zijn helder en vastgesteld. De roosterfactor is expliciet gemaakt en het bijbehorende aantal fte's structureel begroot.

Inrichten planningsbureau

Onderdeel van het project Roosters 24 uursdienst is het oprichten en inrichten van een planningsbureau voor in ieder geval de 24 uursdienst. Daarmee bereiken wij dat de VRZHZ ploeg overstijgend plannen zodat we meer in het collectief werken. Het planningsbureau wordt gebruikt als een groeimodel voor andere planningsvraagstukken binnen in ieder geval Brandweezorg.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Er is een planningsbureau voor in ieder geval de 24 uursdienst op- en ingericht en werkend.

Herziening functiehuis 24 uursdienst en synchroniseren vrijwilligersvergoedingen Dordrecht

Het functiehuis van de 24 uursdienst wordt herzien. Dit is nodig doordat het reduceren van het aantal teamleiders gevolgen heeft voor bijvoorbeeld de functie Plaatsvervangende teamleider. Daarnaast is in 2022 begonnen met de werving van bevelvoerders, die geen teamleider of plaatsvervangend teamleider zijn. Verder moet er gekeken worden naar de waardering van specialisaties zoals duiker, duikploegleider en schipper blusboot. De vergoedingen van de vrijwilligers in Dordrecht vallen nog onder een oude regeling en wijken af van de vergoedingen van de andere vrijwilligers binnen onze regio. Dit moet gecorrigeerd worden.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn

Het nieuwe functiehuis 24 uursdienst is geïmplementeerd en de vergoedingen voor

we tevreden? de vrijwilligers Dordrecht zijn gesynchroniseerd met de vergoedingen van de andere vrijwilligers binnen de VRZHZ.

Aanbesteding Ademluchtapparatuur totaal

Eind 2024 liep het contract met de leverancier van de ademlucht af. Er is tijd nodig om een goede aanbesteding te doorlopen. Er moet namelijk rekening gehouden worden met de risico's van een gefragmenteerde vervanging en de ontwikkelingen naar de toekomst toe. Daarom is besloten om de investeringen 2024-2026 om te zetten in levensverlengend onderhoud. Ook is er een overbruggingsovereenkomst afgesloten voor een periode van twee jaar. Er heeft een marktverkenning plaatsgevonden en alle financiële consequenties zijn inzichtelijk gemaakt. De aanbesteding vindt plaats in 2025 om de daadwerkelijke aanschaf en vervanging van de apparatuur in 2026 te realiseren. Hiervoor is er een investeringskrediet nodig van circa € 4.700.000,=.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? Wij zijn tevreden wanneer eind 2026 alle apparatuur is vervangen en de gebruikers opgeleid en of getraind zijn in het beheer, onderhoud en gebruik van de apparatuur.

Programma Onderwijs Onderweg

De grootste strategische thema's waar de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's zich mee bezig houdt worden "de Grote Werken" genoemd. Een onderwerp hiervan is de herziening van het onderwijsstelsel. Dit wordt georganiseerd in het meerjarenprogramma Onderwijs Onderweg. Dit programma is verdeeld in meerdere etappes en die zullen fasegewijs doorgevoerd worden. Deze doorontwikkeling en aanpassing zullen naar verwachting een structurele kostenverhoging met zich meebrengen, maar zullen we gelet op de afgesproken nullijn voor 2026 voorzien uit eigen middelen.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? Er is een goed werkend onderwijsstelsel met praktijkgericht, flexibel en up-to-date onderwijs ingericht voor alle brandweer en crisisprofessionals die werkzaam zijn in, voor of met de veiligheidsregio's.

Aantoonbare vakbekwaamheid

We werken aan de aantoonbare vakbekwaamheid van het operationeel personeel en neventaken en volgen hierin de landelijke ontwikkelingen vanuit het programma Onderwijs Onderweg.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden? De landelijke visie Aantoonbare Vakbekwaamheid is vastgesteld en deze is geïmplementeerd binnen de VRZHZ.

3.4 Informatie gestuurd werken

Wat willen we bereiken?

Kerntaken:

- Het onderhouden van een Veiligheids Informatie Centrum (VIC);
- Het verzorgen van actuele en gestructureerde informatie over onder andere objecten, voorzieningen, controles en incidenten;
- Het signaleren van trends en ontwikkelingen en data vertalen naar producten die bijdragen om risico's eerder te onderkennen of effectiever te bestrijden.

Wat gaan we ervoor doen?

Informatie gestuurd werken

Door meer informatiegestuurd te werken, kan proactief en adequaat worden gesignaleerd en geacteerd. Dit behelst het gericht verzamelen, analyseren en gebruiken van informatie om, op basis van overzicht, inzicht en vooruitzicht, weloverwogen keuzes te maken en besluiten te nemen bij de uitvoering van de taakstelling.

De ambitie van VRZHZ is een informatiegestuurde organisatie te zijn. In 2030:?

- Hebben we een solide digitale infrastructuur die (boven)regionale en landelijke samenwerking mogelijk maakt. ?
- Heeft de VRZHZ een sterkere informatiepositie. Partners komen naar ons toe om informatie te halen en visa versa. ?
- Acteren we vanuit onderbuikgevoel maar ook onderbouwd. ?
- Zijn we digitaal volwassen organisatie (datazuiverheid, digitale vakmanschap). ?

Beschikken we over passende formatie op het gebied van data -engineering, -architecten en analyse.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Om deze doelstelling te realiseren is een meerjarig programma ingericht, dat gestart is in 2025. Het resultaat van het programma in de jaarschijf 2026 is volgend op de in 2025 gezette stappen, waarbij minimaal ingezet wordt op:

- De verdere ontwikkeling en professionalisering van datawarehouse en BI-dashboards.
- De verdere groei (ontwikkeling, gebruik en educatie) van informatiegestuurd werken in de organisatie.
- Vertaling van externe ontwikkelingen op het gebied van informatiegestuurd werken naar onze interne organisatie.

Informatieknooppunt voor veiligheidsinformatie

Veiligheid Informatie Knooppunt (VIK)

Dit jaar staat in het teken van de live-gang van het gehele basis Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) binnen de Veiligheidsregio. Dit doen we samen met de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond. Daar hoort ook de overgang van programma- naar afdeling. De inrichting sluit aan bij de landelijke ontwikkeling (KCR2 en programma Versterking Landelijke Informatievoorziening) en kent ruimte voor aanvullende regionale behoeften.

Het VIK voorziet de Veiligheidsregio en haar netwerkpartners ten minste in een actueel veiligheidsbeeld, risico-monitoring en duiding, en kent een component early warning.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Eind van 2025 is er navolging gegeven aan de doelstellingen die de stuurgroep VIK het programmateam heeft meegegeven:
Eén gezamenlijk (VRR en VRZHZ) operationeel VIK voor, dat een formele borging kent, en voorziet in middelen, mensen (o.a. Calamiteiten Coördinator) en processen ten behoeve van de informatiepositie van de Veiligheidsregio.

3.5 Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid

Wat willen we bereiken?

Kerntaken:

- Het geven van voorlichting op het gebied van (brand)veiligheid.
- Het verzorgen van risicocommunicatie.
- Het verzorgen van crisiscommunicatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Risico & Crisiscommunicatie

We stimuleren en bevorderen veiligheid en veilig gedrag door omgevingsgericht te werken aan zelfredzaamheid/weerbaarheid. In 2026 voeren we de risicocommunicatiestrategie uit die eind 2024 is vastgesteld. De focus ligt op het vergroten van het bewustzijn en de zelfredzaamheid/weerbaarheid van inwoners. Dit doen we doelgroep- en vraaggericht met begrijpelijke communicatie, samen met gemeenten en partners.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

We hebben onze communicatie(middelen) gericht op de juiste doelgroepen per risico. De focus voor risicocommunicatie is bepaald op basis van de grootste (regiospecifieke) risico's en de behoeften van de doelgroepen. Deze behoeften worden vastgesteld door herhaald doelgroepenonderzoek. We werken nauw samen met gemeenten en partners. Specifieke campagnes zijn ontwikkeld met input van gemeenten en partners, die hiervoor tijd en eventueel budget hebben gereserveerd in hun plannen. Daarnaast haken we aan bij passende, landelijke en regionale campagnes en middelen. We monitoren en meten continu de effectiviteit van onze risicocommunicatie-inspanningen om deze waar nodig bij te sturen.

Doelgroepgerichte aanpak (brand)veilig leven

Veiligheid creëer je niet alleen en niet alleen met fysieke veiligheidsvoorzieningen. Het handelen van mensen is van grote invloed op de mate van veiligheid. Wij enthousiasmeren, inspireren en motiveren doelgroepen om (brand)risico's aan te pakken. Wij volgen de maatschappelijke ontwikkelingen, inventariseren de risico's rondom deze thema's en vertalen dit in een aanpak afgestemd op de situatie en de doelgroep. We focussen ons met name op:

Senioren

We investeren in de samenwerking met zorginstellingen, zowel intra- als extramurale zorg, met als doel een veiligere leef- en woonomgeving voor de steeds groter wordende groep senioren.

Bewoners in woongebouwen

We signaleren, analyseren en duiden risico's in woongebouwen en adviseren over brandveiligheid. De doelgroep jeugd wordt in 2025 voornamelijk bediend vanuit de Risk Factory

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Het plan van aanpak "De Zorg Brandveilig" is gereed Integrale advisering brandveiligheid in woongebouwen is geborgd.

Risk Factory

De Risk Factory is de plek waar verschillende doelgroepen reëel potentiële gevaarlijke situaties uit de dagelijkse praktijk kunnen beleven. Van een bus die een kind niet ziet vanwege de dode hoek of de vlam in de pan. En ook herkenbaar, groepsdruk bij jongeren of een telefoon die opgeladen wordt in bed of bij het bad.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Als in het schooljaar 2026 /2027 de Risk Factory operationeel is en 80 % van de leerlingen uit groep 7/8 in Zuid-Holland Zuid de Risk Factory in dat schooljaar bezoeken.

3.6 Wendbaar en duurzaam organiseren

Wat willen we bereiken?

Kerntaken:

- Het uitvoeren van de ondersteunende PIJOFACH taken.

Wat gaan we ervoor doen?

Vergroening wagenpark

We weten hoe we planmatig toegroeien naar een wagenpark dat voornamelijk alternatief aangedreven is.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Een meerjarig plan inclusief financiering rondom de overgang naar een wagenpark dat beschikt over voornamelijk alternatief aangedreven dienstvoertuigen is vastgesteld.

Duurzaam inzetbaar, wendbaar en weerbaar

De huidige wereld én arbeidsmarkt vragen ons om vanuit goed werkgeverschap onze medewerkers duurzaam inzetbaar, wendbaar en weerbaar maken voor nu én de (onbekende) crisissen van morgen. Als goed en aantrekkelijk werkgever vinden we het belangrijk om te investeren in onze huidige medewerkers

om hun werkgeluk bij onze organisatie te vergroten. Dit doen we door het bieden van leer- en ontwikkeltrajecten, het bieden van duurzame arbeidsvoorwaarden, ruimte geven voor flexibiliteit, dit alles om de continuïteit van de organisatie te borgen.

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Als we door het investeren in onze medewerkers een bijdrage hebben geleverd aan hun duurzame inzetbaarheid, werkgeluk, wendbaarheid en weerbaarheid.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	ultimo 2026
Algemene reserve per 31 december	500.000
Onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	510.000

De algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene tegenvallers. Conform Besluit 2018 664A houdt de VRZHZ een eenvoudige, bescheiden buffer aan van 1% van het totaal van de lasten van het begrotingsjaar met een minimum van € 500.000.

Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel wordt een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's gepresenteerd. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemmings-)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage "Risico's".

Nr.	Risico	Financiële gevolgen (in €)	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	I/S*	Benodigde capaciteit (in €)
1.	Langdurige calamiteit	500.000	40%	1	I	200.000
2.	Uitval middelen en ICT	200.000	40%	1	I	80.000
3.	Deeltijdrichtlijn	100.000	50%	1	I	50.000
4.	Kortstondige dienstverbanden van vrijwilligers	200.000	50%	4	S	400.000
5.	Eigen risicodragers WW	520.000	10%	4	S	208.000
6.	C2000 randapparatuur	750.000	50%	1	I	375.000
7.	Frauderisico's samenhangend met inkoop (algemeen)	100.000	50%	1	I	50.000
8.	Oprichting Risk Factory Zuid-Holland-Zuid	250.000	100%	1	I	250.000
9.	Continuïteit procesgang	200.000	25%	4	S	200.000
	Toepassing simultaneïteit 50 %					-906.500
Totaal benodigde weerstandsvermogen						906.500

* Bij een structureel risico gaan wij conform ons beleid uit van 4 jaar.

Weerstandsvermogen			
Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbaar weerstandsvermogen	€510.000	> 0,56
	Benodigde weerstandsvermogen	€906.500	

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

In geval de weerstandsratio een onvoldoende waardering kent, wordt de algemene reserve van VRZHZ niet aangevuld ter dekking van haar risico's. Het niet-gedekte deel van het risico wordt verlegd naar de deelnemende gemeenten. Het is aan de deelnemende gemeenten om dit ongedekte deel van de risico's middels hun eigen risicomanagement af te dekken. Hieronder treft u de weerstandsratio van VRZHZ op basis van de weerstandscapaciteit en geactualiseerde risicoparagraaf.

Kengetallen

In onderstaande tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk moeten maken over hoeveel (financiële) ruimte VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Kengetal	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	104,9%	186,2%	176,8%	162,3%	151,4%	144,4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	102,6%	177,2%	165,0%	151,0%	140,5%	134,0%
Solvabiliteitsratio	8,3%	1,5%	5,5%	5,4%	5,5%	5,5%
Structurele exploitatieruimte	-0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	-0,4%

Kengetallen	gezond	neutraal	risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0,4%	-0,4% tot 0,4%	<-0,4%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de afschrijvingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De provincie adviseert om 130% als maximum norm te hanteren. Een en ander hangt samen met de bewuste keuze van het bestuur voor een bescheiden algemene reserve.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt de schuldquote zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Als gevolg van investeringen neemt de financieringsbehoefte toe. Hiervoor worden zowel langlopende als kortlopende geldleningen afgesloten.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin VRZHZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe groter de weerbaarheid.

De solvabiliteit, de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Dit komt door de toename van het eigen vermogen (reserves) en de afname van het vreemd vermogen (geldleningen).

Toelichting overschrijding signaleringswaarden bovenstaande kengetallen:

De materiële vaste activa worden gefinancierd met kort- en langlopende geldleningen. Financiering vindt plaats op basis van de liquiditeitsbehoefte in het begrotingsjaar en prognose voor de middellange termijn. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De toename van het vreemde vermogen is geen financieel probleem zolang de jaarlijkse lasten gedekt worden uit de reguliere exploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen hoe groot de structurele exploitatieruimte is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief cijfer betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken. Een cijfer van rond de nul (tussen -0,4 en 0,4) betekent dat structurele baten en lasten min of meer in evenwicht zijn.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Materieel & Logistiek

Onderhoud en reparatie aan voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting voert de afdeling Materieel & Logistiek van VRZHZ zelfstandig, dan wel onder regie extern uit. Hiervoor heeft zij in Dordrecht werkplaatsen ingericht. Onderhoud wordt uitgevoerd op basis van onderhoudsbladen en een onderhoudssysteem. Onze mensen zijn gecertificeerd om deze werkzaamheden uit te voeren.

Wij werken vanuit een meerjarig investeringsplan. Het meerjarig investeringsplan (MJIP) blijft ongewijzigd werken vanuit de methode 'technische afschrijving' die inzicht geeft in de te vervangen middelen (o.a. vaar- en voertuigen, persoonlijke beschermingsmiddelen). Wijzigingen worden vooraf, maar ook tussentijds bij onverwachte problemen, ter besluitvorming voorgelegd aan het directieteam en worden via de bestuursrapportages doorgeleid aan het algemeen bestuur.

Het MJIP geeft duidelijke richtinggevende kaders aan met betrekking tot de beschikbare budgetten voor de uitvoering van de desbetreffende jaarschijf. Een punt van aandacht blijft echter de prioritering, de geldende regelgeving, de beschikbare menskracht ten behoeve van de uitvoering alsmede de planning van de leveringsketen. Het doorschuiven van een investering is uiteraard niet wenselijk, maar in sommige gevallen onvermijdelijk.

Voor sommige kosten van onderhoud zijn er ook voorzieningen getroffen (schuimblusvoertuigen, groot onderhoud blusboot en groot onderhoud materieel).

Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud is planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 4-jarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan voor het groot onderhoud.

Sinds 1 januari 2016 heeft VRZHZ panden in eigendom. Voor het onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort. Gedurende het jaar worden de uitgaven gemonitord en gevolgd. In 2023 is op verzoek van het Algemeen Bestuur berekend wat er aan financiële middelen nodig is als het meerjarenonderhoud uitgevoerd wordt op 100% van de norm in plaats van op 80%. Deze meerkosten zijn toegekend en onderhoud zal vanaf 2024 volledig uitgevoerd worden op basis van 100%.

Voor de kosten van onderhoud van kapitaalgoederen zijn voorzieningen getroffen op basis van actuele meerjarige onderhoudsplannen. (zie paragraaf 5.8.)

4.3 Financiering

Rentevisie

Ten tijde van het opstellen van de begroting bedraagt de 3-maands Euribor 2,521 %. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt worden in de gaten gehouden, zodat op basis van de financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruikgemaakt wordt van de renteontwikkeling. Op basis van het investeringsplan zal bekeken worden in hoeverre deze met langlopende middelen worden gefinancierd, zodat tegenover de vaste activa in beginsel langlopende schulden staan.

Renterisiconorm

Onder renterisiconorm wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 2 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Wet Fido) is de renterisiconorm voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% met een minimum van € 2,5 miljoen. Dit houdt in dat in een jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering of renteherziening toegestaan is. Het Rijk heeft het maximumpercentage ingesteld om ervoor te zorgen dat de rentelast over de jaren min of meer stabiel blijft.

Renterisiconorm (RNN)		2026	2027	2028	2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
1) Renteherzieningen					
2) Aflossingen		5.470	5.970	5.970	5.970
3) Renterisico (1 + 2)		5.470	5.970	5.970	5.970
4) Renterisiconorm komend jaar		12.143			
5a) Ruimte onder renterisiconorm (= 4>3)		6.673			
5b) Overschrijding renterisiconorm (= 3>4)					
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal komend jaar		60.715			
Percentage		20%			
Regeling (4)		12.143			

Emu saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Dit cijfer moet opgenomen worden, omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. In onderstaande tabel is het EMU-saldo voor de jaren 2025 tot en met 2029 opgenomen.

				2025	2026	2027	2028	2029
EMU-SALDO (bedragen x € 1.000)				- 11.949	-20.629	4.988	4.513	1.777
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-220	-100	-100	-100	-100
			Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-3.928	-11.000	0	0	0
			Liquide middelen	-8	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Overlopende activa	4.470	0	0	0	0
			Vaste schuld	5.155	9.030	-5.970	-5.970	-5.970
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	5.702	499	882	1.357	4.093
			Overlopende passiva	1.405	0	0	0	0

Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan: 'een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar'. Op grond van artikel 2, lid 1 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%.

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de jaarbegroting, zoals deze bij aanvang van het jaar is vastgesteld, met een ministeriële regeling vastgesteld minimumbedrag.

Saldo ultimo maand	mnd	x mnd	x mnd	x mnd	x
	€1.000	€1.000	€1.000	€1.000	€1.000
1 Vlottende korte schuld	1	4	7	10	
	2	5	8	11	
	3	6	9	12	
2 Vlottende middelen	1 3.958	4 14.660	7 13.466	10 14.525	
	2 15.986	5 22.211	8 18.350	11 23.018	
	3 20.068	6 17.186	9 18.550	12 21.485	
3 Netto vlottende schuld (+) dan wel netto vlottende middelen (-)	1 -3.958	4 -14.660	7 -13.466	10 -14.525	
	2 -15.986	5 -22.211	8 -18.350	11 -23.018	
	3 -20.068	6 -17.186	9 -18.550	12 -21.485	
4 Gemiddelde netto vlottende schuld (+) dan wel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)	-13.337	-18.019	-16.788	-19.676	
5 Kasgeldlimiet	4.268	4.268	4.268	4.268	
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)	17.605	22.287	21.056	23.943	
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)	0	0	0	0	
7 Begrotingstotaal	52.044	52.044	52.044	52.044	
8 Percentage regeling	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	
9 Kasgeldlimiet	4.268	4.268	4.268	4.268	

Schatkistbankieren (SKB)

Bij het saldobehoor dienen de voorschriften rond Schatkistbankieren in acht te worden genomen. Onder deze regeling worden tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën gestald. Wanneer VRZHZ het drempelbedrag overschrijdt, dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist.

Het drempelbedrag is gelijk aan 2,00% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan €500 miljoen. De drempel is nooit lager dan €1.000.000.

Het drempelbedrag voor 2026 bedraagt € 1.214.000.

Berekening drempelbedrag SKB 2026	Bedragen x € 1.000
Begrotingstotaal	60.715
Relevant percentage	2,0%
Drempelbedrag (afgerond)	1.214

Kredietrisico's

Bij het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties loopt VRZHZ het risico dat de betrokken partijen niet aan hun financiële verplichtingen richting VRZHZ kunnen voldoen. Daarom neemt VRZHZ risico-beperkende maatregelen en voert het actief risicobeheer. VRZHZ berekent de risico's op wanbetaling van de betreffende geldnemers. Dit wordt het kredietrisico genoemd.

Kredietrisico (ultimo 2024)	Gegarandeerd/verstrekt bedrag (in €)	Kredietrisico (in €)
Garanties t.b.v. rechtspersonen	385.733	3.857
Verstekte leningen	1.520.000	15.200
Totaal	1.905.733	19.057

Rentetoerekening

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. In onderstaand schema is weergegeven hoe de rentetoerekening voor de begroting 2026 heeft plaatsgevonden.

Rentetoerekening		x € 1.000
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		797
Externe rentebaten over de korte en lange financiering		
Saldo rentelasten en rentebaten		797
Rentelast projectfinanciering aan taakveld doorberekenen		
Saldo door te rekenen externe rente aan taakvelden		797
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		-740
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury		57

Financiering

In onderstaande tabellen is het (meerjarige) verloop van de langlopende geldleningen zichtbaar.

2026

Leningnummer	Instelling	Datum	Oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing	Saldo 1-1-2026	Opgenomen	Aflossingen	Rente lasten	Saldo 31-12-2026
40115116	BNG	1-10-2021	5.000.000	0,48%	12x pj	4.305.555		166.667	20.300	4.138.888
40115115	BNG	2-1-2025	7.500.000	0,62%	12x pj	7.041.667		500.000	43.658	6.541.667
40115114	BNG	2-1-2024	7.500.000	0,51%	12x pj	6.541.667		500.000	33.363	6.041.667
40115113	BNG	2-1-2023	7.500.000	0,40%	12x pj	6.041.667		500.000	24.167	5.541.667
40115112	BNG	3-1-2022	7.500.000	0,25%	12x pj	5.541.667		500.000	13.854	5.041.667
40115111	BNG	1-10-2021	15.000.000	0,22%	12x pj	10.833.333		1.000.000	23.292	9.833.333
40115216	BNG	18-11-2021	45.283.443	0,61%	12x pj	39.119.863		1.509.448	238.631	37.610.415
40114220	BNG	1-10-2020	1.900.000	0,39%	4x pj	1.598.560		60.759	6.234	1.537.802
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.135.646		31.343	27.255	1.104.303
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.144.798		34.989	27.475	1.109.809
Lening nieuwbouw Strijen		1-7-2025	2.500.000	3,50%		2.416.667		166.667	84.583	2.250.000
Lening nieuwbouw Dordrecht		1-7-2026	10.000.000	3,50%	-	-	10.000.000	333.333	175.000	9.666.667
Lening nieuwbouw Sliedrecht		1-7-2026	4.500.000	3,50%	-	-	4.500.000	166.667	78.750	4.333.333
			117.061.443					5.469.872		
						85.721.090	14.500.000		796.563	94.751.218

2027-2029

Jaar	Oorspronkelijk bedrag	Saldo 1 januari	Opgenomen	Aflossingen	Rentelasten	Saldo 31 december
2027	117.061.443	94.751.218	-	5.969.872	1.004.460	88.781.346
2028	117.061.443	88.781.346		5.969.872	940.740	82.811.474
2029	117.061.443	82.811.474		5.969.872	877.020	76.841.602

4.4 Bedrijfsvoering

De VRZHZ hanteert in haar programmabegroting en programmaverantwoording 6 sporen. Eén hiervan betreft 'Wendbaar en duurzaam organiseren', welke gewijd is aan de bedrijfsvoering van de VRZHZ. Omwille van de leesbaarheid en om dubbelingen te voorkomen, verwijzen wij u voor de inhoudelijke verantwoording over de bedrijfsvoering naar hoofdstuk 3.6.

Als aanvulling op spoor 6 'Wendbaar en duurzaam organiseren' worden ten aanzien van de bedrijfsvoering en de kosten hiervan de volgende kengetallen genoemd:

Kengetal		2026
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	339
	Vrijwilligers	684
Personeel van derden	Kosten	€235.339
Automatisering	Kosten	€3.867.708

4.5 Verbonden partijen

In onderstaande tabel is opgenomen wat achtereenvolgens het belang van de VRZHZ in de verbonden partijen, het eigen vermogen, het vreemd vermogen en het resultaat van het boekjaar is.

Kengetal	Belang		Eigen vermogen x € 1.000		Vreemd vermogen x € 1.000		Resultaat boekjaar
	1-jan	31-dec	1-jan	31-dec	1-jan	31-dec	
Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht	100%	100%	2.705	3.233	1.969	1.471	528
NIPV te Arnhem	0%	0%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

In de volgende tabellen is opgenomen in hoeverre de verbonden partijen hebben bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van de VRZHZ.

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht
Aard activiteiten en financiering	De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank. De VRZHZ betaalt een bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De VRZHZ verkoopt zelf 'trainingsarrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilligers en beroepskrachten in dichte nabijheid van de woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.
Bestuurlijke betrokkenheid	- VRZHZ is 100% aandeelhouder - Leden van het Algemeen Bestuur hebben zitting in de aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ) - Drie leden van het Dagelijks Bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen) - Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap
Relevante ontwikkelingen/risico's	De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op langere termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de borg.

Verbonden partij	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Aard activiteiten en financiering	1. Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) is het publieke kennisinstituut dat veiligheidsregio's, Rijksoverheid en crisispartners onderling verbindt en versterkt met onderzoek, onderwijs, ondersteuning en informatie. 2. De activiteiten van het NIPV worden gefinancierd uit Rijksbijdragen, bijdragen van veiligheidsregio's en uit de Bijdrage Brede Doeluitkering Rampenbestrijding.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het NIPV draagt bij aan de maatschappelijke doelstelling om Nederland samen veiliger en veerkrachtiger te maken.
Bestuurlijke betrokkenheid	1. Het NIPV is een bij de Wet veiligheidsregio's opgericht zelfstandig orgaan. 2. Het bestuur van het NIPV is verantwoordelijk voor alle taken en werkzaamheden die het NIPV uitvoert in het kader van de wet Veiligheidsregio's. 3. De voorzitters van de 25 Veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur.

4.6 Meerjarig investeringsplan

Meerjarig investeringsplan

Het Meerjarig investeringsplan (hierna: MJIP) is, conform de begrotingsrichtlijnen 2019 (AB2017/2229), op basis van nieuw vastgesteld beleid volledig geactualiseerd. Ook is het MJIP vanaf 2021 geïndexeerd en is de nota 'Waarderen en afschrijven' geactualiseerd (AB2021/64).

Hieronder zijn de jaarschijven 2026-2029 van het MJIP weergegeven. De jaarschijven 2026 t/m 2028 zijn bij Burap II reeds vastgesteld. De jaarschijf 2029 is ter kennisname.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Huisvesting	19.423.564	-	-	-
Tankautospuut incl. bekking	3.110.220	-	-	1.724.844
Haakarmvoertuigen/bakken	-	263.738	163.517	-
Dienstauto's	116.045	170.902	140.308	358.683
Dienstbussen	-	52.748	680.443	158.243
Overige vervoermiddelen	-	-	184.616	-
C-2000 apparatuur	1.699.455	59.922	85.472	-
Werkplaatsapparatuur	-	-	-	26.374
ICT	508.579	31.181	148.727	646.442
Kleding	89.671	144.528	-	1.160.445
Persoonlijke beschermingsmiddelen	1.086.704	146.295	-	69.838
Duikapparatuur	176.272	47.473	-	-
Meubilair	115.350	133.300	47.400	134.850
Overige	-	-	387.167	179.342
Eindtotaal	26.325.860	1.050.086	1.837.651	4.459.061

5. Financiën

5.1 Algemeen

De primaire begroting 2026 is gebaseerd op de uitgangspunten van de door het dagelijks bestuur vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2026 (2024-97800).

- Uniformering kaderstelling GR-en op ZHZ-niveau; de lasten van de begroting 2026 te indexeren met de loon- (3,4%) en de prijsindex (2,2%). Genoemde percentages worden toegepast op de meest recent vastgestelde (primaire) begroting.
- Kostenverdeelssystematiek; de uitgangspunten zoals vastgesteld in het AB van 22 februari 2018. NB, de ingroei situatie is niet meer van toepassing.
- Beleidsplan; het beleidsplan 2022-2025 zoals vastgesteld in het algemeen bestuur van 9 december 2021 (2021/869a).

Onderstaande tabellen, met uitzondering van de toegevoegde tabel in hoofdstuk 5.3, zijn conform de primaire begroting, waarbij (nog) geen rekening gehouden is met de besluiten zoals vastgesteld in het algemeen bestuur van 24 april 2025, die leiden tot een hogere gemeentelijke bijdrage (zie ook pagina 7; Meer dan indexeringen).

5.2 Overzicht van baten en lasten

De programmabegroting 2026 bestaat uit het programma Veiligheid.

Concernniveau 2026	Realisatie 2024			Begroting na wijziging 2025			Begroting 2026		
<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>	<i>Saldo</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>	<i>Saldo</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>	<i>Saldo</i>
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	64.957	65.858	902	57.260	56.950	-310	60.684	60.633	-51
Mutaties reserves	25	1.352	1.327	0	310	310	32	82	51
	64.982	67.210	2.229	57.260	57.260	0	60.715	60.715	0

5.3 Overzicht van de gemeentelijke bijdragen

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage conform primaire begroting opgenomen. De percentages ten behoeve van de verdeling zijn op basis van de septembercirculaire 2024 gemeentefonds, cluster OOV-subcluster brandweer. E.e.a. conform de vastgestelde kostenverdeelssystematiek.

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage 2025	Mutaties FLO	Mutaties indexatie 2026	Totale gemeentelijke bijdrage 2026	Waarvan FLO	Excl. FLO	Verdeling mutaties in %
Alblasserdam	1.848.774		68.995	1.917.769	-	1.917.769	3,9%
Dordrecht	14.826.286	-270.039	510.524	15.066.771	876.271	14.190.500	28,7%
Hendrik-Ido-Ambacht	2.887.518		107.760	2.995.278	-	2.995.278	6,1%
Papendrecht	3.130.527		116.828	3.247.355	-	3.247.355	6,6%
Sliedrecht	2.511.093		93.712	2.604.805	-	2.604.805	5,3%
Zwijndrecht	4.698.174		175.332	4.873.506	-	4.873.506	9,9%
Molenlanden	4.579.052		170.886	4.749.938	-	4.749.938	9,6%
Gorinchem	3.964.382		147.947	4.112.329	-	4.112.329	8,3%
Hardinxveld-Giessendam	1.586.706		59.214	1.645.920	-	1.645.920	3,3%
Hoeksche Waard	8.762.618		327.013	9.089.631	-	9.089.631	18,4%
Totaal	48.795.130	-270.039	1.778.210	50.303.301	876.271	49.427.030	100,0%

5.4 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten weergegeven.

Presentatie van het structureel saldo	Realisatie	Primaire begroting	Primaire begroting
x € 1.000	2024	2025	2026
Lasten	64.957	57.260	60.684
Baten	65.858	56.950	60.633
Saldo baten en lasten	902	-310	-51
Stortingen in reserves	25	0	32
Onttrekkingen aan reserves	1.352	310	82
Saldo mutaties reserves	1.327	310	51
Resultaat	2.229	0	0
Incidentele lasten	2.671	0	0
Incidentele baten	1.056	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	1.615	0	0
Structureel resultaat	3.844	0	0

De incidentele baten zijn de onttrekkingen uit de incidentele reserves. De egalisatiereserve kapitaallasten en dekking kapitaallasten zijn structurele reserves. Zie 5.7 Verloop van reserves.

5.5 Meerjarenraming 2026-2029

In onderstaande tabel is de meerjarenraming voor het programma Veiligheid opgenomen (in 2027-2029 is gerekend voor loonindex met resp. 4,3%; 3,9% en 3,9% en prijzen met resp. 2,2%; 2,2% en 2,2%).

Concernniveau 2026	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	60.684	60.633	-51	62.995	62.632	-362	64.512	64.317	-195	66.303	66.167	-137
Mutaties reserves	32	82	51	31	393	362	0	195	195	0	137	137
Resultaat	60.715	60.715	0	63.025	63.025	0	64.512	64.512	0	66.303	66.303	0

5.6 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is op hoofdlijnen de financiering van VRZHZ weergegeven. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar 4.3 Financiering.

Omschrijving	Saldo	Opnames	Aflossingen	Saldo	Aflossings verplichtingen	Rentelasten
Bedragen x € 1.000	1-1-2026	2026	2026	31-12-2026	2027	2026
Onderhandse leningen van:						
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	83.441	14.500	5.404	92.537	5.904	742
Gemeenten	2.280	0	66	2.214	66	55
Resultaat	85.721	14.500	5.470	94.751	5.970	797

5.7. Verloop van reserves

Hierna is een overzicht opgenomen van de reserves die aanwezig zijn bij de VRZHZ, inclusief een toelichting. Vervolgens is hiervan het verwachte verloop in 2027-2029 gegeven.

2026

Omschrijving	1-1-2026	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026
<i>Algemene reserves</i>				
Algemene reserve VRZHZ	500.000	-	-	500.000
Totaal algemene reserves	500.000	-	-	500.000
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Reserve egalisatie kapitaallasten	1.790.069		56.365	1.733.704
Dekking kapitaallasten	732.290		25.936	706.354
Totaal structurele reserves	2.522.359	-	82.301	2.440.058
Reserve transitie Organisatie	491.744			491.744
Reserve generatiepact	93.409	31.500		124.909
Reserve schuimtransitie	139.995			139.995
Reserve crisisbeheersing en informatievoorziening	844.776			844.776
Reserve spoorzone	1.623.957			1.623.957
Totaal incidentele reserves	1.569.924	31.500	-	3.225.381
Totaal bestemmingsreserves	5.716.240	31.500	82.301	5.665.439
Totaal generaal	6.216.240	31.500	82.301	6.165.439

2027-2029

Jaar	Saldo 1 januari	Toevoegingen	Onttrekking	Saldo 31 december
2027	6.165.439	30.508	392.845	5.803.102
2028	5.803.102		194.781	5.608.321
2029	5.608.321		136.911	5.471.410

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene, tegenvallers binnen de VRZHZ en voor het opvangen van risico's.

Bestemmingsreserves

Reserve egalisatie kapitaallasten

Uit deze reserve wordt het verschil tussen de werkelijke kapitaallasten en de begrote kapitaallasten gedekt. De begrote kapitaallasten zijn berekend op basis van de systematiek van de gemiddelde kapitaallasten.

Reserve dekking kapitaallasten

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is deze reserve in 2004 in het leven geroepen. Investerings die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Het bedrag dat wordt gefinancierd uit een algemene reserve of een subsidie wordt in deze specifieke bestemmingsreserve geboekt. Jaarlijks wordt een bedrag aan afschrijving en rentelasten aan deze reserve onttrokken. Als het ware wordt de reserve over de gehele afschrijvingsduur van de investering verdeeld.

5.8. Verloop van voorzieningen

Hierna is een overzicht opgenomen van de voorzieningen die aanwezig zijn bij VRZHZ. Vervolgens is hiervan het verwachte verloop in 2027-2029 gegeven.

Omschrijving	1-1-2026	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	31-12-2026
Onderhoud van materiële vaste activa					
Onderhoud SB/Voertuigen	142.815				142.815
Groot onderhoud blusboot	573	38.080		0	38.653
Onderhoud gebouwen	727.663	665.000		864.563	528.100
Voorziening groot onderhoud materieel	303.537	205.600		172.543	336.594
subtotaal	1.174.587	908.680	-	1.037.106	1.046.161
Overige voorzieningen					
Voorziening Spaarverlof	173.259				173.259
Voorziening RVU	15.361			15.361	-
subtotaal	188.620	-	-	15.361	173.259
Totaal	1.363.207	908.680	-	1.052.467	1.219.420

Jaar	Saldo 1 januari	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31 december
2027	1.219.420	908.680		1.244.457	883.643
2028	883.643	908.680		904.980	887.343
2029	887.343	908.680		1.086.741	709.282

De mutaties in de onderhoudsvoorzieningen zijn op basis van een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP). Periodiek wordt bekeken of actualisatie nodig is.

6. Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Omschrijving (toelichting)

Als begroting 2026 vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 3 april 2025.

Het Dagelijks Bestuur van de VRZHZ,
de secretaris, de voorzitter,

C.P. Frentz

P.A.C.M. van der Velden

Algemeen Bestuur

Omschrijving (toelichting)

Begroting 2026, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRZHZ in de openbare vergadering van 25 april 2025.

de secretaris, de voorzitter,

C.P. Frentz

P.A.C.M. van der Velden

7. Bijlagen

7.1 Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten

Concernniveau 2026	Realisatie	Primaire begroting	Primaire begroting
Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026
<u>LASTEN</u>			
1.1 - Salarissen en sociale lasten	32.654	36.266	36.759
2.1 - Belastingen	224	265	269
3.5.1 - Ingeleend personeel	1.359	266	235
3.8 - Overige goederen en diensten	24.554	14.716	17.207
5.1 - Rente	435	515	797
6.1 - Financiële transacties	0	210	
7.2 - Mutaties voorzieningen	706	909	909
7.3 - Afschrijvingen	4.985	5.053	5.078
7.5 - Overige verrekeningen	40	-941	-570
Subtotaal lasten	64.956	57.259	60.684
<u>BATEN</u>			
3.2 Duurzame goederen	257		0
3.5.2 - Uitgeleend personeel	1.067	693	764
3.6 - Huren	103		98
3.8 - Overige goederen en diensten	1.758	926	880
4.3.1 - Bijdragen Rijk	15.535	7.611	8.254
4.3.2 - Bijdragen gemeenten	46.410	47.720	50.303
5.1 - Rente	727		334.633
Subtotaal baten	65.858	56.949	60.633
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	902	-310	-51
7.1 - Toevoegingen aan reserves	25	0	32
7.1 - Onttrekkingen aan reserves	1.352	310	82
Mutaties reserves	1.327	310	51
Resultaat	2.229	0	0

7.2 Programmaplan met overzicht van baten en lasten

Concern	Baten	Lasten	Saldo
Programma veiligheid	60.035	41.860	18.175
Algemene dekkingsmiddelen	335	392	-57
Kosten overhead	263	18.405	-18.142
Vennootschapsbelasting	0	27	-27
Saldo van baten en lasten	60.633	60.684	-51
Mutaties reserves	82	31.500	51
Subtotaal lasten	60.715	60.715	0

7.3 Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling

Concern	Baten	Lasten	Saldo
<u>0. Bestuur en ondersteuning</u>			
0.4 - Overhead	263	18.405	-18.142
0.5 - Treasury	335	392	-57
0.8 - Overige baten en lasten	57.742	5.516	52.226
0.9 - Vennootschapsbelasting	0	27	-27
0.10 - Mutaties reserves	82	32	51
<u>1. Veiligheid</u>			
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	2.293	36.343	-34.050
Subtotaal lasten	60.715	60.715	0

7.4 Verplichte beleidsindicatoren

De door het BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die relevant zijn voor VRZHZ treft u hieronder en behoren allen tot taakveld 0. 'Bestuur en ondersteuning'.

0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	0,68 fte
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	0,68 fte
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 128,75
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	0,64%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	30,33%

*exclusief vrijwilligers.

7.5 Geprognostiseerde balans

In onderstaande tabel is conform artikel 20 lid 1 sub b een geprognostiseerde begin- en eindbalans opgenomen van het begrotingsjaar die ten minste de posten bevat om het EMU-saldo te kunnen berekenen.

Begrotingsjaar T	2026					
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
Activa	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
(im) Materiële vaste activa	78.641	87.042	107.476	101.790	97.086	94.994
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	18	18	18	18	18	18
Financiële vaste activa: Leningen	1.520	1.300	1.200	1.100	1.000	900
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-	-	- +
Totaal Vaste Activa	80.179	88.360	108.694	102.908	98.104	95.912
Vorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen						
Vorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	282	40	40	40	40	40
Uitzettingen <1 jaar	18.842	15.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Liquide middelen	308	300	300	300	300	300
Overlopende activa	1.530	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000 +
Totaal Vlottende Activa	20.962	21.340	10.340	10.340	10.340	10.340
Totaal Activa	101.141	109.700	119.034	113.248	108.444	106.252
Passiva						
Eigen vermogen	9.673	6.216	6.165	5.802	5.608	5.471
Voorzieningen	1.696	1.363	1.220	884	888	710
Vaste schuld	80.566	85.721	94.751	88.781	82.811	76.842 +
Totaal Vaste Passiva	91.935	93.300	102.136	95.468	89.307	83.022
Vlottende schuld	4.697	10.399	10.899	11.780	13.137	17.230
Overlopende passiva	4.509	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000 +
Totaal Vlottende Passiva	9.206	16.399	16.899	17.780	19.137	23.230
Totaal Passiva	101.141	109.700	119.034	113.248	108.444	106.252

De overlopende passiva worden o.a. veroorzaakt door de afrekeningen van Oekraïne en COA.

7.6 Risico's

1. Langdurige calamiteit				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico en is structureel onderdeel van de Risicoparagraaf.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandvermogen
€ 500.000	40%	1	Incidenteel	€ 200.000

2. Uitval ICT				
Omschrijving	De uitval van middelen en in het bijzonder verbindingen en ICT tijdens een crisis. In de regionale risicoplannen staat uitval van verbindingen als een risico genoemd. VRZHZ kan op dat moment zowel getroffen als crisisbestrijder zijn. Dat kan bijvoorbeeld als het VRZHZ-gebouw in het gebied van een crisis staat of als onze eigen verbindingen falen. Op dat moment valt VRZHZ terug op haar partners en eventueel op uitwijkmogelijkheden.			
Beheersingsmaatregel	Afspraken maken en beheren met partners en leveranciers op het vlak van uitwijkmogelijkheden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 200.000	40%	1	Incidenteel	€ 80.000

3. Deeltijdrichtlijn				
Omschrijving	De Europese deeltijdrichtlijn gaat uit van het principe dat gelijk werk in voltijd en in deeltijd gelijk beloond moet worden. Dit conflicteert met de wijze waarop het huidige brandweerbesteding is vormgegeven. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben vastgesteld dat er veel waarde wordt gehecht aan het huidige hybride stelsel van beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel in Nederland, en te willen zoeken naar een oplossing die dicht bij het huidige bestel blijft. Hiertoe is een landelijke denktank opgericht met als opdracht 'Onderzoek hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten en breng in kaart welke mogelijke consequenties dit voor de brandweerorganisatie heeft'.			
	Financiering van de invoering van de richtlijn wordt via de gemeenten en/of het Rijk geregeld. Intern zal wel een project noodzakelijk zijn waarvoor kosten gemaakt zullen worden			
Beheersingsmaatregel	Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding in overleggen.			
	Inzetten op Rijksfinanciering omdat het een stelselwijziging betreft.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 100.000	50%	1	Structureel	€ 50.000

4. kortstondige dienstverbanden van vrijwilligers				
Omschrijving	Omdat de brandweer vaker te maken krijgt met kortstondige dienstverbanden van vrijwilligers heeft dit als risico de gewenste sterkte niet gegarandeerd is met als gevolg consequenties voor de brandveiligheid in de VRZHZ.			
Beheersingsmaatregel	Om dit risico te kunnen beperken zal het aantal opleidingen moeten stijgen wat leidt tot een structurele verhoging van het opleidingsbudget en dus ook tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage aangezien dit wordt veroorzaakt door een exogene factor			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 200.000	50%	4	Structureel	€ 400.000

5. Eigen risicodragers WW

Omschrijving	Als overheidswerkgever is de VRZHZ verplicht eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet (WW). Als eigenrisicodragers voor de WW betaalt de VRZHZ de kosten van de WW-uitkering, als een werknemer werkloos wordt. Het UWV betaalt de uitkering aan de werknemer en het UWV brengt deze kosten in rekening bij de VRZHZ. Gebruikelijk is om 2% van de loonsom (26 mln.) als financieel risico aan te merken. Gezien de huidige arbeidsmarkt zal de kans op werkelijke financiële consequentie beperkt zijn.			
Beheersingsmaatregel	We willen dit risico beperken door het voeren van een adequaat personeelsbeleid.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 520.000	10%	4	Structureel	€ 208.000

6. C2000 randapparatuur

Omschrijving	Op dit moment ervaren we dekkingsproblemen, welke wordt veroorzaakt door meerdere factoren en zijn er zorgen voor de continuïteit voor onze nu in gebruik zijnde randapparatuur. Na de invoering van IVC zijn verbingsproblemen ook toegenomen. IBARC (landelijke aanbesteding) is verlopen en de serviceverlening loopt achteruit. De prijzen voor randapparatuur en accessoires zijn sterk gestegen. En op dit moment moet de randapparatuur worden geüpdatet met nieuwe firmware, alleen wordt ervan uit zowel Motorola als IVC hierin geen invulling gegeven en zijn er nog onduidelijkheden met betrekking tot security. Voor 2027 staat NOVA (vervanging C2000) op de rol. Het is zeer goed denkbaar dat we op korte termijn moeten kiezen om onze randapparatuur noodzakelijkerwijs vervroegd moeten vervangen met boekverlies als gevolg. Bij vervanging in 2027 zal er eventueel weer een boekverlies ontstaan als gevolg van de vervroegd noodzakelijke vervanging. In totaal wordt ingeschat dat het boekverlies €750.000 zal bedragen.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Krediet voor vervanging zal moeten aangevraagd bij het Algemeen Bestuur			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 750.000	50%	1	Incidenteel	€ 375.000

7. Frauderisico's samenhangend met inkoop (algemeen)

Omschrijving	Fraude in het inkoopproces kan op verschillende manieren plaatsvinden en brengt diverse risico's met zich mee voor een bedrijf: Omkoping en steekpenningen: Medewerkers kunnen steekpenningen aannemen van leveranciers in ruil voor gunstige contracten of voorwaarden. Dit kan leiden tot hogere kosten en een lagere kwaliteit van goederen of diensten. Valse facturen: Medewerkers kunnen valse facturen indienen voor goederen of diensten die nooit zijn geleverd. Dit kan gebeuren in samenwerking met externe partijen of volledig intern. Belangenverstrengeling: Medewerkers kunnen persoonlijke belangen hebben in de bedrijven waarmee ze zaken doen, wat kan leiden tot bevoordeling van deze bedrijven ten koste van het eigen bedrijf. Manipulatie van inkooporders: Medewerkers kunnen inkooporders manipuleren door bijvoorbeeld de hoeveelheden of prijzen te verhogen en het verschil in eigen zak te steken. Ongeautoriseerde aankopen: Medewerkers kunnen aankopen doen zonder de juiste goedkeuring, wat kan leiden tot ongecontroleerde uitgaven en budgetoverschrijdingen.			
Beheersingsmaatregel	Een beheersmaatregel kan zijn dat functiescheiding in het gehele inkoopproces wordt ingevoerd.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 100.000	50%	1	Incidenteel	€ 50.000

8. Oprichting Risk Factory Zuid-Holland Zuid

Omschrijving	De Risk Factory is een interactief educatiecentrum om het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van de deelnemers te vergroten op het gebied van veiligheid en gezondheid. De Risk Factory is een plus voor scholen, omdat het scholen structurele, integrale veiligheids- en gezondheidseducatie kan aanbieden dat aansluit bij de landelijke kerndoelen van het onderwijs. In het concept draait alles om de nagebootste praktijksituatie te ervaren, te doen en te beleven. Om dit te bereiken is er met diverse partijen een intentieverklaring opgesteld. Het risico betreft een niet sluitende business-case.			
Beheersingsmaatregel	Sturen op het proces om tot een sluitende business-case te komen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 250.000	100%	1	Incidenteel	€ 250.000

9. Continuïteit procesgang

Omschrijving	Continuïteit in procesgang wordt belemmerd door geen goede vastlegging van processen. Door kortstondig verblijf van medewerkers, inzet in projecten en bij calamiteiten, is het noodzakelijk om processen goed te beschrijven, inzichtelijk voor iedereen t.b.v. continuïteit van processen (lerende organisatie).			
Beheersingsmaatregel	Vastlegging in systemen van processen, zodat deze voor iedereen zichtbaar zijn en gevolgd kunnen worden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 200.000	25%	4	Structureel	€ 200.000

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord.....	4
1. Bestuurlijke samenvatting.....	5
2. Strategische ontwikkelingen.....	6
3. Programmaverantwoording.....	8
3.1 Passend acteren op ons risicobeleid	8
3.2 Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing	11
3.3 Krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers.....	17
3.4 Informatie gestuurd werken	21
3.5 Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid.....	25
3.6 Wendbaar en duurzaam organiseren	28
4. Projecten	33
A. Jaarverslag	35
5. Paragrafen	36
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	36
5.1.1 Weerstandscapaciteit	36
5.1.2 Risico's	36
5.1.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
5.1.4 Financiële kengetallen	38
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	39
5.2.1 Vastgoedbeheer	39
5.2.2 Voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting	39
5.3 Financiering.....	39
5.3.1 Renteontwikkeling en -resultaat	39
5.3.2 Kasgeldlimiet.....	40
5.3.3 Renterisiconorm	40
5.3.4 EMU saldo.....	41
5.3.5 Schatkistbankieren	41
5.3.6 Kredietrisico's	42
5.3.7 Rentetoerekening	42
5.3.8 Financieringspositie	43
5.4 Bedrijfsvoering	43
5.5 Verbonden partijen.....	44
B. Jaarrekening	46
6. Overzicht van baten en lasten.....	47
6.1 Gerealiseerde baten en lasten.....	47
6.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	50
6.3 Incidentele baten en lasten	51
6.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	51
6.5 WNT-verantwoording 2024	52
7. Balans.....	54
7.1 Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en rechtmatigheidsverantwoording	55
7.1.1 Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling	55
7.1.2 Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording	55

7.1.3 Activa	56
7.1.4 Passiva	57
7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024	57
7.2.1 Vaste activa	57
7.2.2 Vlottende activa	61
7.2.3 Vaste passiva	62
7.2.4 Vlottende passiva	66
7.2.5 Overlopende passiva	67
7.2.6 Garantstellingen	68
7.2.7 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	68
7.2.8 Gebeurtenissen na balansdatum	69
8. SiSa Bijlage	70
9. Rechtmatigheidsverantwoording VRZHZ 2024	73
9.1 Rechtmatigheidsverantwoording VRZHZ 2024	73
C. Overige gegevens	76
10. Vaststelling	76
Bijlagen.....	77
Bijlage 1: Programmaplan met overzicht van baten en lasten	77
Bijlage 2: Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling	77
Bijlage 3: Verplichte beleidsindicatoren	77
Bijlage 4: Risico's	78
Bijlage 5: Kredieten	81

Voorwoord

Onze wereld verandert. Zo verschuiven niet alleen de verhoudingen tussen landen en werelddelen, maar doen zich ook op andere vlakken veranderingen en dreigingen voor. Denk aan het toenemende aantal cyberaanvallen, waarvan delen van onze maatschappij maar ook onze hulpverlening hinder kunnen ondervinden. Of de dreiging van hoge waterstanden, waar wij in onze regio rekening mee moeten houden.

Als Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid staan we 24 uur per dag paraat om onze regio zo veilig mogelijk te maken en te houden. Bijvoorbeeld door veel met onze partnerorganisaties te oefenen om ons voor te bereiden op rampen en crisis.

In 2024 waren er in totaal 2793 incidenten waarbij een inzet van de VRZHZ heeft plaatsgevonden. Deze jaarstukken bevatten de formele verantwoording over 2024. Hoewel minder dan verwacht bij Burap-II ben ik blij dat er een positief jaarresultaat ligt. Dat betekent dat een extra bijdrage voor de gemeenten is voorkomen en een resultaat naar gemeenten kan worden uitgekeerd in tijden waarin ook de financiën van gemeenten zwaar onder druk staan.

Kijkt u ook eens in ons jaaroverzicht met cijfers en infographics:

<https://vrzhz.jaaroverzicht.com/jaarrekening-2024/>

Ik wens u veel leesplezier.

Caren Frentz,
Algemeen directeur/regionaal commandant Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

1. Bestuurlijke samenvatting

In hoofdstuk 3 presenteren we de voortgang van de voorgenomen speerpunten uit de begroting 2024. Vanaf hoofdstuk 5 volgt het deel jaarrekening.

Het beeld over de voortgang en ontwikkelingen dat we constateerden bij Burap-II van 2024 wordt met de jaarstukken bevestigd. Veel zaken scoren groen, maar een aantal belangrijke zaken oranje of rood. We zien hierin een duidelijke relatie met de onderwerpen waar gemeenten in februari 2025 via een brief van het algemeen bestuur over zijn geïnformeerd.

Dan gaat het over de risico's rond energietransitie en klimaatveiligheid, maar ook het verhogen van de weerbaarheid van de samenleving. Op landelijke en regionaal overstijgende zaken wordt steeds meer om een collectieve aanpak gevraagd, zoals bij crisisbeheersing, informatievoorziening, onderwijs en de organisatie van toekomstig bestendige brandweezorg en werkgeverschap.

Een langer lopend onderwerp betreft de deeltijdrichtlijn vrijwilligers. De uitkomsten hiervan zijn belangrijk in het proces toekomstbestendige brandweezorg. Er wordt nu gewacht op het advies van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Op het gebied van informatie gestuurd werken zijn belangrijke stappen gezet. Interregionaal met de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond waar het gaat om het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK), maar ook landelijk waar het gaat om het Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio (KCR2). Het zijn trajecten die ook de komende jaren om inzet en ontwikkeling vragen.

De investeringen liggen goed op schema. Wel zien we vertraging en uitstel op investeringen in schuimbluscapaciteit en persoonlijke beschermingsmiddelen. Er zijn zorgen rond de storings in het communicatienetwerk C-2000. We trekken hier samen in op met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Vanuit het directorium van de Meldkamer Rotterdam is een brief verzonden naar het landelijk Strategisch Meldkamer Beraad om in te zetten op technische verbeteringen, voldoende fall-back systemen, maar vooral ook op het herstellen van de verbinding en het vertrouwen van het betrokken personeel.

In relatie tot duurzaamheid zijn in 2024 op meerdere posten laadpunten voor elektrische voertuigen aangebracht. Dit voldoet naar verwachting voor nu en de eerstkomende jaren. In 2025 volgt een aanbestedingstraject voor duurzame dienstvoertuigen. Verdere stappen vragen om bredere investeringen en het aanpassen van het Meerjarig Investeringsplan (MJIP) en onderhoudsplan (MJOP).

Financiële resultaat.

In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op het resultaat van de jaarrekening. Inclusief de besluiten van het algemeen bestuur van 18 april ziet dit er samenvattend als volgt uit.

De bestemming ligt ter zienswijze voor bij de gemeenteraden. Definitieve besluitvorming vindt plaats in het algemeen bestuur van 10 juli 2025.

Te bestemmen resultaat 2024	2.228.527
Vorming bestemmingsreserve Groot onderhoud Gebouwen t.b.v. MJOP	-990.000
Ophoging reserve Crisisbeheersing en informatievoorziening	-220.000
Nettoresultaat	1.018.527

Ratio's

Al meerdere jaren rapporteren we over de hoge ratio's die we hebben voor onder andere de schuldquote. Dit is een gevolg van het beperkte weerstandsvermogen van de VRZHZ, afgesproken op basis van regionale kaders. De provincie als toezichthouder vindt de hoge schuldquote acceptabel, omdat de VRZHZ aan de verplichtingen kan voldoen en omdat de gemeenten het vangnet zijn voor de gemeenschappelijke regeling.

2. Strategische ontwikkelingen

Belangrijkste Ontwikkelingen voor de VRZHZ

Gemeenten zijn in februari 2025 via een brief dd. 18 februari 2025 geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen die de VRZHZ aangaan. Hieronder vatten we deze kort samen.

1. Regionaal Risicoprofiel (RRP) 2025-2028

Het algemeen bestuur van de VRZHZ heeft op 5 december 2024 het herziende Regionaal Risicoprofiel (RRP) 2025-2028 vastgesteld. Het RRP bevat een overzicht van de belangrijkste risico's in de regio, inclusief een zorgrisicoprofiel (ZRP) dat zich richt op de acute en publieke gezondheidszorg. Een van de grootste risico's voor onze regio betreft hoogwater en overstromingen. In 2024 zijn er diverse oefeningen georganiseerd om de regio beter voor te bereiden op mogelijke dijkdoorbraken en overstromingen. Deze oefeningen lopen door naar 2025.

Daarnaast is energietransitie een belangrijk speerpunt. Van het intensiveren van het vervoer van ammoniak als waterstofdrager wordt een grote impact op onze regio verwacht. Er is een landelijke visie en aanpak nodig om te zorgen dat de lasten en kosten niet alleen bij de regio's komen die het meest merken van de waterstofontwikkelingen. Als regio moeten we hier stevig op inzetten in samenwerking met andere partijen zoals de Veiligheidsregio Rijnmond.

2. Maatschappelijke Weerbaarheid

Het kabinet heeft op 6 december 2024 een aanpak gepresenteerd om de weerbaarheid van de samenleving te verhogen, mede door de verslechterde veiligheidssituatie door de oorlog in Oekraïne. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor gemeenten en veiligheidsregio's. We verwachten voor de regio's een coördinerende en ondersteunende rol richting gemeenten.

Bij Burap-II is aangegeven dat de minister van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven binnen enkele maanden de veiligheidsregio's formeel aan te merken als behorend tot de vitale processen. Het Veiligheidsberaad heeft eerder aangegeven dat de veiligheidsregio's vitale organisaties zouden moeten zijn. Op dit moment kan het ministerie het Veiligheidsberaad nog niet verder informeren over de consequenties van deze aanmerking als vitale aanbieder.

3. Financiële Ontwikkelingen

Er zijn zorgen over toekomstige bezuinigingen en de financiële positie van gemeenten, mede vanwege de ontwikkelingen in het gemeentefonds. Een deskundige heeft in oktober 2024 het algemeen bestuur geïnformeerd over deze ontwikkelingen. Hoewel de inkomsten uit het gemeentefonds vrij besteedbaar zijn, is er geen sprake van een daling in het subcluster crisisbeheersing en brandweer. Daarnaast was de constatering dat het uitgavenbeeld in de VRZHZ vlak is, waar bij andere regio's vooral als gevolg van energietransitie en klimaatveiligheid sterkere stijgingen worden geconstateerd.

De daling gemeentefonds speelt met name in het cluster individuele voorzieningen en jeugd. De hoogte hiervan hangt in sterke mate samen met het advies van een externe deskundigencommissie onder leiding van oud minister Van Ark. Deze commissie heeft 30 januari 2025 een zwaarwegend advies uitgebracht over de Hervormingsagenda Jeugd. Het advies geeft aan dat het belangrijk is dat de geplande extra bezuinigingen vanaf 2026 verdwijnen en herijking van het financieel kader hard nodig is. Er moet geld bij voor de gemeenten. De komende Voorjaarsnota op Rijksniveau wordt door de VNG genoemd als: "Het allerlaatste moment waarop het kabinet gemeenten kan behoeden voor een onmogelijke opdracht. Hoe willen we ooit aan de slag gaan met kabinetsambities zoals het aanpakken van het woningtekort, bestaanszekerheid, groene groei of zorg voor onze ouderen en kinderen als gemeenten kapot bezuinigd worden? Er moeten voldoende middelen voor gemeenten vrijgemaakt worden"

Het kabinet heeft daarnaast uitgesproken de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) met 10% te korten. Dit kan voor de VRZHZ oplopen tot een structurele reductie van ca € 850.000. Een definitief oordeel of deze korting gehandhaafd blijft, wordt bij de Voorjaarsnota 2025 verwacht. Het Veiligheidsberaad heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid daarom nogmaals dringend verzocht om de voorziene bezuiniging op de BDuR te schrappen en om – in tegendeel – te investeren via de veiligheidsregio's in veiligheid en weerbaarheid van ons land.

4. Bestuursopdracht

Op 7 december 2023 heeft het algemeen bestuur de organisatie een opdracht gegeven over de

toekomstbestendigheid van de brandweezorg. Aanleiding hiervoor was de vaststelling van het ontwerp dekkingsplan brandweer en de strategische huisvestingsvisie in het AB van 12 oktober 2023. Het aantal brandweerposten en de daaraan gerelateerde dekking heeft invloed op de onderhoudskosten en investeringskosten van de huisvesting. De vraag is hoe de repressieve brandweezorg toekomstbestendig kan worden ingericht en wat daarvan de invloed op de huisvesting is. De bestuursopdracht is gezien de toen bekende ontwikkelingen gemeentefonds verbreed naar een verkenning van de financiële positie, in het licht van de huidige en de toekomstige opgaves voor de VRZHZ.

Op 17 oktober 2024 is in een themabijeenkomst van het algemeen bestuur over de bestuursopdracht gesproken. De inhoud stond centraal, gericht op de vraag: "Wat voor veiligheidsregio willen we zijn?". Tegelijk is het vanwege de financiële ontwikkelingen belangrijk in beeld te hebben aan welke knoppen gedraaid kan worden zonder de wettelijke verantwoordelijkheden te negeren.

Geconstateerd is dat met de lijn van een compacte en veerkrachtige regio die in 2019 is vastgelegd, een nog steeds actuele koers wordt gevolgd. Naast de inzet op toekomstbestendige brandweezorg wordt ingezet op het versterken van interregionale samenwerking in crisisbeheersing en een sterkere focus op de risico's in het risicoprofiel van de VRZHZ. De acties voor de langere termijn krijgen een plaats in het nieuw op te stellen beleidsplan 2026-2029. Voor de korte termijn zijn de bestemming van het jaarresultaat 2024 en de ontwerpbegroting 2026 belangrijke momenten waarbij een zienswijze van de gemeenteraden wordt gevraagd.

3. Programmaverantwoording

Groen	Speerpunt is in 2024 behaald/afgerond.
Oranje	Speerpunt is in 2024 grotendeels behaald/afgerond en zal naar verwachting in de eerste helft van 2025 volledig behaald/afgerond worden.
Rood	Speerpunt is niet behaald/afgerond in 2024.

In de volgende 6 paragrafen volgen we de sporen uit het (concept)beleidsplan. Alleen een toelichting op rood/oranje.

3.1 Passend acteren op ons risicobeleid

Kerntaken:

- Het adviseren op basis van het regionaal risicoprofiel.
- Het opstellen van specifieke planvorming voor onderscheiden risico's en crises.
- Het aanwijzen van bedrijfsbrandweren.
- Het prepareren op zwaartepunten uit het regionaal risicoprofiel, zoals bijvoorbeeld incidentbestrijding te water.

Aandachtsgebied natuurlijke omgeving

In 2024 continueren wij de aandacht voor de verkleining van het overstromingsrisico middels samenwerking met partners op het gebied van waterveiligheid en nemen deel aan een aantal landelijke pilots gericht op evacuatie van mens en dier.

We adviseren op het gebied van ruimtelijke en klimaatadaptatie.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De awareness is vergroot en we vertalen overstromings- en klimaatrisico's in de advisering in het kader van omgevingsveiligheid.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	De VRZHZ is meer in beeld bij waterschappen en gemeenten als adviseur binnen Meerlaagse Veiligheid (MLV). Dit betreft met name de lagen 0 (bewustwording), 2 (ruimtelijke indeling en bouwkundige aanpassing) en 3 (Crisisbeheersing).

Aandachtspunt verkeer en vervoer

Tot 2030 wordt een groot aantal bruggen, tunnels, wegen en sluizen gerenoveerd, vervangen of aangelegd. We volgen en adviseren over deze grote infrastructurele werkzaamheden in onze regio, gericht op bereikbaarheid, tunnelveiligheid en incidentmanagement. In 2024 gaat het in het bijzonder om de renovatie van de brug over de Noord (2024), de Papendrechtsebrug (2024) en de voorbereidingen voor de tunnel over de Noord (2025) en de Drechtunnel (2025).

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De bereikbaarheid en veiligheid bij de grote projecten is gegarandeerd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	Resultaat is behaald.

Aandachtsgebied gezondheid

De GHOR staat samen met de geneeskundige keten en het ROAZ ZWN voor de uitdaging om voorbereid te zijn op incidenten, rampen en crises, om zo de continuïteit van zorg te waarborgen. Daarbij ligt de focus op de risico's uit het, in 2024 opgestelde, zorgrisicoprofiel. Daarnaast adviseert de GHOR over risico-reducerende maatregelen en aanvullende voorbereidingen die door de zorg zelf getroffen kunnen worden.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Zorginstellingen bereiden zich vooral op individuele basis voor op incidenten, rampen en crisis. Het Zorgrisicoprofiel biedt de zorgketen de mogelijkheid om gezamenlijke prioriteiten te stellen voor de ontwikkeling van beleidsplannen, het (zo nodig) bijwerken van crisisplannen en het opleiden, trainen en oefenen (OTO) van medewerkers. Het zorgrisicoprofiel is vanuit de GHOR de basis voor het accountgesprek met elke zorginstelling in de regio.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Personele wijzigingen binnen het team GHOR hebben ertoe geleid dat de opstelling van het definitieve Zorg Risicoprofiel niet in 2023, maar in Q2 van 2024 plaatsvindt. De maatregelen volgen daar nog op in 2024.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Het definitieve ZRP wordt in Q4 van 2024 vastgesteld. Voorbereidingen voor de uitwerking en implementatie worden getroffen.
Wat is het resultaat?	Na de zomerperiode heeft het ZRP de bestuurlijke weg afgelegd binnen de VRZHZ met als laatste halte het Algemeen Bestuur op 5 december 2024 waarin het is vastgesteld.

Schuimbluscapaciteit

We werken aan de versterking van de schuimbluscapaciteit binnen onze regio. Daarnaast wordt de samenwerking met ProRail op dit gebied voortgezet. Deze samenwerking houdt in dat de gezamenlijk aanbesteedde specialistische schuimblusvoertuigen voor de spoorzone en de samenwerkingsafspraken geïmplementeerd worden.

De overstap wordt gemaakt naar fluorvrij schuim, omdat fluor een negatief effect heeft op het milieu en gezondheid. Dit betekent dat uitvoering gegeven moet worden aan een transitieproces voor schuimvormende middelen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De schuimblusvoertuigen zijn aangekocht en geïmplementeerd. De opleidingen zijn gestart en het personeel is vakbekwaam. Het traject Schuimtransitie is volgens het meerjarig plan van aanpak uitgevoerd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Het laatste stuk van de transitie gaat aan het eind van 2024 met de komst van de nieuwe schuimblusvoertuigen van start. Hier ligt de nadruk op vakbekwaamheid, waarbij het vooral gaat om het eigen maken van de voertuigen en het leren omgaan met het nieuwe schuim. Behoudens de vertraging in levering van de schuimblusvoertuigen, verloopt dit meerjaren project volgens schema.
Wat is het resultaat?	De aanbesteding naar fluorvrije schuim is in 2024 in samenwerking met de Gezamenlijke Brandweer afgerond. De levering van de schuimblusvoertuigen die oorspronkelijk medio 2024 hadden moeten komen, zijn ernstig vertraagd. Naar verwachting worden vanaf eind mei 2025 de schuimblusvoertuigen vanuit Ziegler geleverd. Hierna start het geplande trainingsprogramma en worden de voertuigen operationeel gemaakt. De verwachting is dat de schuimblusvoertuigen in Q3-25 operationeel gaan. Dit is afhankelijk van het verloop van het trainingsprogramma en het absorptievermogen van de betrokken posten.

Programma transport veiligheid

We profileren ons als kennisregio op het gebied van transportveiligheid. We zetten onze kennis en expertise in bij landelijke gremia om daarmee de besluitvorming, prioriteiten en vooral de risico's te beïnvloeden.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Op basis van de programmastructuur zijn we vroegtijdig aangehaakt bij vraagstukken over transportveiligheid en hebben we onze invloed binnen het netwerk vergroot.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	In paragraaf 1.3 is de ontwikkeling rond de energietransitie geschetst, evenals de noodzaak om hier breder naar te kijken en aan te sluiten bij de landelijke grote ontwikkelingen, zoals het gebruik van ammoniak als waterstofdrager, die grote gevolgen voor onze regio hebben.
Wat is het resultaat?	De beschikbare capaciteit was onvoldoende om de brede(re) scope te verwerken. De voorbereidende stappen zijn gezet. De programmastructuur is naar verwachting in Q2-2025 gereed.

Herziening Regionaal Risicoprofiel VRZHZ

In de aanloop naar een nieuw beleidsplan herzien we in 2024 het Regionaal Risicoprofiel VRZHZ.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De herziening van het Regionaal Risicoprofiel VZHZ is na consultatie van onze partners vastgesteld door het algemeen bestuur.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	In 2024 hebben we het Regionaal Risicoprofiel voor Zuid-Holland Zuid herzien en met trots vastgesteld. Het profiel is in nauwe samenwerking met de projectgroep en partners ontwikkeld, met waardevolle input van gemeenten, partners en omliggende veiligheidsregio's. Het resultaat is een helder en gedragen document dat een sterke basis vormt voor de veiligheid van onze regio.

Grootschalige ruimtelijke- en infrastructurele ontwikkelingen

Op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur liggen er forse opgaven. In het licht van deze grootschalige ontwikkelingen duiden wij onze rol en meerwaarde. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden om een grotere rol aan de voorkant van het planproces te spelen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De visie op onze rol en meerwaarde bij grootschalige ruimtelijke- en infrastructurele projecten is uitgewerkt, en de mogelijkheden om een grotere rol aan de voorkant te spelen zijn verkend.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	In onze ambitie om te komen tot een programma transportveiligheid, was voor 2024 het plan om de verkenningsfase af te ronden. Beperkte capaciteit heeft ervoor gezorgd dat dit niet is gelukt. Het werk is voor circa 75% gedaan. In 2025 ronden we de verkenningsfase af en gaan we het programma bouwen. Met het resultaat van 2024 is de ambitie deels bereikt. Zo hebben we meer inzicht in de betekenis van de energietransitie en onze mogelijke rol daarin.

3.2 Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing
Kerntaken:

- Het adviseren en toezicht houden op het gebied van brandveiligheid en omgevingsveiligheid.

- Het multidisciplinair adviseren over evenementen en samenwerking in evenementenveiligheid.
- Het opstellen van mono- en multidisciplinaire planvorming voor crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Het onderhouden van een parate en geoefende crisisorganisatie.
- Het uitvoeren van de taken voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).
- Het uitvoeren van taken op het gebied van Bevolkingszorg.

Deskundig adviseren op risico's

We vormen het kenniscentrum op het gebied van brandveiligheid, omgevingsveiligheid en evenementenveiligheid. Gemeenten, instellingen en andere doelgroepen worden zowel op verzoek als proactief geadviseerd over de risico's en handelingsperspectieven die bij deze thema's horen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Integrale advisering op de thema's brandveiligheid, omgevingsveiligheid en evenementenveiligheid is geborgd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	In paragraaf 1.3 zijn enkele grote ontwikkelingen genoemd die naar voren komen in ons nieuwe regionaal risicoprofiel, zoals energietransitie en klimaatveiligheid, die om een versterkte inzet van onze regio vragen.
Wat is het resultaat?	Als kenniscentrum op het gebied van brandveiligheid, omgevingsveiligheid en evenementenveiligheid hebben we onze expertise verder uitgebouwd en actief ingezet. Gemeenten, instellingen en andere doelgroepen zijn zowel op verzoek als proactief voorzien van gedegen advies over risico's en handelingsperspectieven. Tegelijkertijd staan we voor uitdagingen met betrekking tot onze capaciteit. Het aantrekken van de juiste expertise en het vullen van cruciale posities blijkt steeds lastiger. Ondanks deze beperkingen hebben we door middel van prioritering en nauwe samenwerking met partners resultaten weten te behalen die bijdragen aan een veiliger en veerkrachtiger regio. Het vinden van oplossingen voor deze capaciteitsproblemen blijft een belangrijk

aandachtspunt om onze taak als kenniscentrum op het hoogste niveau te kunnen blijven vervullen.

Omgevingswet/ Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Samen met onze partners werken wij aan een succesvolle implementatie van de Omgevingswet. Na de inwerkingtreding blijven wij bouwen aan een solide basis voor de uitvoering van ons werk. Concreet evalueren wij de nieuwe samenwerkingsafspraken, actualiseren wij in samenhang met de Omgevingswet het beleid en werken wij verder aan de verbetering van onze producten, processen, documenten, voorschriftenbibliotheek en de inrichting van geautomatiseerde systemen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Op basis van de landelijke ontwikkelingen actualiseren we ons plan van aanpak en implementeren succesvol de wetten. Wij doen dit integraal vanuit verschillende disciplines.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	Documenten zijn actueel, adviseren loopt conform nieuwe regelgeving en samenwerkingsafspraken. RX Mission is prima ingericht en risicogericht adviseren middels (interne) omgevingstafels komt op gang.

Crisisgericht werken

In 2024 wordt de Gezamenlijke Landelijke Agenda Crisisbeheersing vastgesteld. Deze beslaat een periode van 6 jaar (2024 – 2029) en wordt na 3 jaar herijkt. Hierin opgenomen: 3 ambities met onderliggende (thema)activiteiten;

1. Versterken van voorbereiding en paraatheid
2. Versterken van een weerbare samenleving
3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Naast de inzet bij flitsincidenten bereiden we onze crisisorganisatie ook voor op langlopende crises. We onderhouden korte lijnen om waar nodig interregionale en Rijkregio samenwerking snel vorm te geven. De multidisciplinaire projectleiders werken aan het opstellen van een werkwijze, starten in Q4 met een opleiding en halen vanuit pilots leer- en verbeterpunten op die in de vormgeving worden meegenomen.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.

Wat is het resultaat?

In 2024 is er naast flitsincidenten (GRIP) ook ervaring opgedaan met de preparatie en (waar)borging op een sluimerende en een langdurige crisis. Zo heeft het projectteam opvang vluchtelingen actief uitvoering gegeven aan de nodige werkzaamheden. Deze zijn inmiddels succesvol overgedragen naar de gemeenten van VRZHZ. In 2024 is er verder gewerkt aan de organisatorische vormgeving van de inzet bij sluimerende, dreiging en of langdurige crises. Specifiek is er gewerkt aan de werkwijze voor Multiprojectleiders. Voor dit alles in input gebruikt uit o.a. de ervaring van het tijdelijk project PFAS. Deze was gericht op het inzichtelijk brengen van het netwerk, het inrichten van een scenarioteam en het maken van een dashboard met daarachter indicatoren. Hiermee is inzicht verkregen in het (h)erkennen van een sluimerende crisis, de benodigde opschaling van de crisisorganisatie of een regionale projectorganisatie. Deze ontwikkeling wordt voortgezet in 2025.

Investeren in netwerken

Het accountmanagement van bureau CB is geprofessionaliseerd. Wij richten (nog) meer dan nu het geval is onze blik naar buiten en maken slim gebruik van de kennis en kunde bij onze partners. Op hun beurt weten zij waar wij hen bij kunnen helpen.

Daarnaast participeren wij ook in 2024 actief in landelijke gremia zoals de Vakraad Risico- en crisisbeheersing, de Vakraad Brandveiligheid, Netcentrisch werken en werk- en stuurgroepen in GGD-GHOR NL en Bevolkingszorg verband.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Wij staan beter in contact met ons netwerk en maken slim gebruik van elkaars kennis en kunde. We hebben een substantiële bijdrage geleverd en mede de landelijke koers bepaald. Op de bestaande netwerken is blijven geïnvesteerd.

Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?

Loopt volgens planning.

Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?

Loopt volgens planning.

Wat is het resultaat?

Naast de aanvulling op het partneroverleg met de (gezamenlijke) partners van de VRR is een strategische netwerkbijeenkomst voor directeurs van partnerorganisaties georganiseerd. De goede ervaring leidt tot een vervolgbijeenkomst in 2025. Mede door deelname aan diverse landelijke overleggen, waaronder de Vakraad Risico- en crisisbeheersing, Netcentrisch werken en werk- en stuurgroepen in GGD-GHOR NL, Bevolkingszorg, West4 of in coalitie (KCR2) verband, kunnen en maken we gebruik van elkaars kunde en kennis. Als VRZHZ opereren we steeds meer als netwerkorganisatie.

OTOTEL

Naast opleiden, trainen en oefenen (OTO) introduceren wij testen, evalueren en leren (TEL). Dit doen we zowel intern als met ons netwerk. Hiermee introduceren wij een cyclisch proces waarmee wij continu leren stimuleren.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Cyclisch leren door middel van evalueren en leren is ingevoerd als aanvulling op opleiden trainen en oefenen. Testen gebeurt uitsluitend via de systeemtest. In afstemming met Kennisregie wordt gewerkt aan de verdere verbetering van evalueren van vakbekwaamheidsactiviteiten.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning. Evalueren wordt doorontwikkeld en verder geïntegreerd en testen wordt uitgevoerd via de jaarlijkse systeemtest.
Wat is het resultaat?	Er zijn grote stappen gezet en we blijven stappen zetten om dit beter te borgen. We ontwikkelen samen met kennis regie naar een hoger niveau.

Bovenregionaal samenwerken

We onderzoeken of/hoe de samenwerking met buurregio's (waaronder VRR) ons kan versterken op het gebied van crisisbeheersing.

We participeren actief in het vormgeven en invullen van KCR2, het nieuwe knooppunt voor samenwerking tussen regio's en het Rijk, vooral op het gebied van informatievoorziening.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Het is inzichtelijk waar samenwerking met buurregio's ons versterkt, met name met de VRR. De uitvoering verloopt volgens het landelijk projectplan voor de landelijke agenda crisisbeheersing en is op schema. De samenwerking op vakbekwaamheidsgebied in Zuid-West Nederland door middel van het ZWEMO verloopt goed.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Er zijn zeker voor dit speerpunt zorgen in relatie tot de ontwikkelingen van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Ten eerste is er onzekerheid of de extra verstrekte BDuR structureel wordt na 2026. Ten tweede betreft het de 10% korting op de BDuR, zoals vermeld in het hoofdlijnenakkoord van het Kabinet (zie paragraaf 1.3). Een reductie van middelen gaat zeker effecten hebben op de bovenregionale samenwerking.
Wat is het resultaat?	We onderzoeken hoe de samenwerking met buurregio's (waaronder VRR) ons kan versterken op het gebied van crisisbeheersing. Door alle vier de kolommen van Crisisbeheersing (GHOR, IM, BZ en Crisismanagement) én op vakinhoudelijk niveau wordt de samenwerking actief opgezocht. Een voorbeelden zijn het partneroverleg van VRZHZ waarbij in 2024 naast de (gezamenlijke) partners ook de VRR aansluit, de

samenwerking met de ontwikkeling van één gezamenlijk VIK (Veiligheidsinformatie Knooppunt), onderzocht wordt of planvorming gezamenlijk opgepakt en ontwikkeld kan worden. De GHOR werkt in ROAZ verband samen met de VR Zeeland en Rotterdam Rijnmond. De onderzoeken en samenwerking lopen door in 2025. Vanuit het VIK en Informatiemanagement sluiten we actief aan bij de ontwikkeling van KCR2, het knooppunt voor samenwerking tussen regio's en het Rijk op het gebied van informatievoorziening.

Een sterke zorgketen

De zorgketen bereidt zich voor op prioritaire risico's. Buiten crisistijd investeren wij in het onderling kennen en gekend worden, zodat wij elkaar tijdens crises snel kunnen vinden. Hiervoor wordt slim gebruik gemaakt van bestaande samenwerkingsverbanden en het gecombineerde netwerk van GHOR, GGD en ROAZ.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Zorgpartners uit de gehele zorgketen weten ons te vinden en wij hen. Tijdens crises is er sprake van korte lijnen die snel worden gelegd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning
Wat is het resultaat?	Het contact met de zorgketen verloopt goed en wordt in 2025 gecontinueerd.

Gefaciliteerde crisisbeheersing

Er komt een nieuw modern Regionaal Crisiscentrum (RCC) op locatie Leerpark.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Het RCC is operationeel op de nieuwe locatie.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Het nieuwe RCC is in gebruik genomen en operationeel.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Het nieuwe RCC is operationeel in gebruik en het project is afgerond. De nieuwe CoPi loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	

Regie en doorontwikkeling Bevolkingszorg

De regionale coördinatie van en regie op Bevolkingszorg wordt blijvend versterkt in samenwerking met de gemeenten. Hierbij is en blijft bijzondere aandacht voor het op orde hebben en houden van de basis: de operationele inzetbaarheid van de regionale crisisorganisatie is geborgd. Verder wordt Bevolkingszorg

doorontwikkeld op diverse onderdelen, waaronder kwaliteit (systeem en meting), regionale regie en accountmanagement.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De operationele inzetbaarheid van de regionale crisisorganisatie is geborgd. De werkzaamheden die in het jaarplan 2023 zijn opgenomen, zijn uitgevoerd, inclusief de onderwerpen die zijn opgenomen onder de benodigde doorontwikkeling. Daarnaast is uitvoering gegeven aan de landelijke speerpunten.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	Het jaarplan Bevolkingszorg 2024 is volledig uitgevoerd, waaronder ook aandacht voor regie en de verdere doorontwikkeling van Bevolkingszorg.

3.3 Krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers

Kerntaken:

- Het leveren van parate brandweezorg.
- Het verwerven, beheeren en onderhouden van materiaal en materieel.
- Het verzorgen van de vakbekwaamheid (vakbekwaam worden en blijven) van het operationeel personeel.
- Het opstellen van procedures en regelingen voor het brandweeroptreden.
- Het zorgdragen voor het goed verlopen van de alarmering en melding van de brandweer en de juiste en tijdige operationele informatie voor het operationeel optreden.
- Het beheeren, doorontwikkelen en toekomstbestendig maken van het brandweeractiecentrum.

Dekkingsplan

Er wordt een nieuw dekkingsplan geïmplementeerd dat is gebaseerd op gebiedsgerichte brandweezorg.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Wanneer de uitgangspunten van het vastgestelde dekkingsplan zijn verwerkt binnen het meldkamerdomein en beheer van het dekkingsplan is geregeld.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Gereed
Wat is het resultaat?	De doelstelling is behaald. Het nieuwe dekkingsplan is geïmplementeerd inclusief de inregeling van het beheer.

Deeltijdrichtlijn

De gevolgen van de deeltijdrichtlijn worden vertaald en verwerkt naar de eigen brandweerorganisatie. De paraatheid en de brandweezorg als geheel blijft op het bestuurlijk vastgestelde niveau in het dekkingsplan voortbestaan.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De voortgang is sterk afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Indien de landelijke lijn bekend is, wordt gestart met de implementatie van bouwsteen 1 "Verplichtend karakter" met daarbij verplicht en niet verplicht als dominant onderscheid (meerjarig traject). Het gaat hierbij om onze brandweerorganisatie goed voor te bereiden op de gevolgen. Daarnaast is de inzet gericht op het behouden van de paraatheid en het waarborgen van de brandweezorg op het bestuurlijk vastgestelde niveau in het dekkingsplan.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Onzeker is of alle randvoorwaarden kunnen worden gerealiseerd die het Veiligheidsberaad in januari 2023 heeft gesteld in een gesprek met de verantwoordelijke minister voor de implementatie van Bouwsteen 1 (verplichtend karakter).
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen te melden in aanvulling op de informatie gegeven bij Burap I.
Wat is het resultaat?	Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaat adviseren over de oplossingsrichtingen. Het is belangrijk om de voortgang van deze besprekingen te blijven volgen, aangezien de uitkomsten hiervan van invloed kunnen zijn op de organisatie en werkwijze van de brandweer in Zuid-Holland Zuid.

Brandweezorg op maat

We blijven aandacht schenken aan onze postgerichte samenwerking en maatwerkoplossingen, met een betere aansluiting op het gebied van het risicoprofiel. Zo verhogen we de veerkracht van onze brandweerorganisatie.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Uitvoering is gegeven aan het geaccordeerde voorstel rondom het project operationele paraatheid (instandhoudingsplan specialismen en de posten versterken met dagdienstpersoneel).
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	In 2023 en 2024 zijn een drietal testen uitgevoerd als het gaat om het leveren van een betere operationele paraatheid door bijvoorbeeld de posten te versterken met dagdienstpersoneel. In 2025 gaan we een laatste test uitvoeren en een adviesrapport opleveren om zo te komen tot borging in de organisatie.

Vakbekwaamheid

We werken aan kwaliteitsverbetering en borging door de vakbekwaamheid van het operationeel personeel en de instructeurs beter aantoonbaar te maken.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Het kwaliteitsmetingssysteem voor de instructeurs is ingevoerd en wordt in de pre-audit voor het Kwaliteit Aanbieder Brandweeropleidingen (KAB) getoetst op functionaliteit.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	De aantoonbare vakbekwaamheidskaarten voor Vakbekwaam Worden en Blijven zijn grotendeels geïmplementeerd. Daarnaast is er een meerjaren bijscholingsplan voor instructeurs opgesteld en waarneming en registratie is geborgd en in ontwikkeling.

Materiaal en logistiek

We dragen zorg voor een herleidbare registratie van het materiaal. Dit stelt ons in staat om 24/7 inzicht te bieden in het beheer en onderhoud van onze voertuigen voor de gebruikers.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Er wordt door M&L in één of meerdere beheerssystemen geregistreerd die toekomstbestendig zijn en aansluiten op de ICT-infrastructuur van de VRZHZ. De systemen moeten ervoor zorgen dat de gevraagde informatie op een eenvoudige manier kan worden gegenereerd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Op dit moment wordt er in meerdere beheerssystemen geregistreerd. Met name het voertuigbeheerssysteem is kwetsbaar (geen doorontwikkeling en kleine backoffice). Er is in 2023 onderzocht of er binnen AFAS een passende applicatie is. Echter lijkt dit niet het geval te zijn. De afdeling I&A is op zoek naar een "passend" en toekomstbestendig garagemanagementsysteem en aansluitend op de ICT-infrastructuur, maar geeft hierbij aan dat dit voor dit jaar (nog) geen prioriteit heeft. Dit heeft bestuurlijk gezien geen risico.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	De informatie gegeven bij Burap 1 is nog actueel. De capaciteit bij de afdeling I&A ontbreekt op dit moment. Afgesproken is dat het toekomstbestendig garagemanagementsysteem in 2025 opgepakt wordt.
Wat is het resultaat?	De status is op dit moment nog steeds hetzelfde als gemeld in Burap II. In 2025 staat dit onderwerp opnieuw in het jaarplan.

Werkplaatsen

De huisvesting van de werkplaatsen wordt aangepast om professioneler te werken.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Er zijn verschillende stappen gezet (zoals de nieuwe locatie voor de PPMO-baan en de herinrichting van de voertuigstalling op Leerpark) om de werkplaats Ademlucht en Logistiek naar de begane grond van de locatie Leerpark te verplaatsen (dit loopt door naar 2025). Hiervoor is het meerjaren investeringsplan opnieuw gericht en is er een uitvraag voor een aanvullend krediet.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Er wordt een proces gestart conform het principe van projectmatig creëren. Het gaat daarbij in eerste instantie (fase 1) om te komen tot een afgestemd procesvoorstel, waarbij we ons ook laten adviseren door de markt. Fase 2 houdt in dat we het in fase 1 ontwikkelde proces doorlopen. Gezien de verschillende andere ontwikkelingen, zal het algemeen bestuur in het najaar van 2024 worden geïnformeerd en om een richting gevraagd worden. De definitieve besluitvorming vindt in 2025 plaats.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	De opdracht om te komen tot een professionelere huisvesting van de werkplaatsen is gegeven. Er wordt gewerkt aan drie opties (Leerpark Dordrecht, in combinatie met andere VRZHZ-huisvesting en ontwikkeling of huur ergens in de regio. Dit voorkomt een tunnelvisie en geeft ook beter inzicht in de economisch verstandige optie. Het algemeen bestuur wordt in het voorjaar 2025 geïnformeerd en om een richting gevraagd. De definitieve besluitvorming is gepland voor 2025.
Wat is het resultaat?	In december 2024 is er een keuze gemaakt voor een adviesbureau wat gaat helpen om de eerder genoemde opties verder uit te werken. Hiermee liggen we op schema zoals in Burap II is benoemd.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

We doorlopen de aanbesteding van onze persoonlijke beschermingsmiddelen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De aanbesteding voor de Ademlucht is afgerond.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	De aanbesteding voor ademlucht wordt vertraagd met 1 jaar, om desinvesteringen te voorkomen en efficiënter met middelen om te gaan. De aanbesteding rondom ademluchtapparatuur heeft een directe relatie met de investeringen op het vlak van de huisvesting van de werkplaats en de testapparatuur. Daarnaast zal er hoogstwaarschijnlijk vervroegde afschrijving van apparatuur plaats gaan vinden indien er een andere leverancier dan de huidige uit de aanbesteding komt. Vanwege deze twee oorzaken is het verstandig om deze investeringen in samenhang met elkaar uit te voeren en af te stemmen. Derhalve is het verstandig om alle ademluchtapparatuur te vertragen en in één keer te gaan aanbesteden (is nu nog niet gelijktijdig ingericht vanwege de voormalige clusterindeling). Dit om maximaal de marktwerking haar werk te kunnen laten doen en om te voorkomen dat we verschillende leveranciers van ademluchtapparatuur krijgen. Het langer gebruiken van de ademlucht wordt als realistisch gezien. Deze ontwikkeling brengt ook de mogelijkheid met zich mee om een voorstel te schrijven om tijdelijk de maximale grens van de egalisatiereserve van de investeringen op te hogen. Dit is nodig om dekking te bieden voor de toekomstige investeringen. Het voorstel wordt eind dit jaar aan het bestuur voorgelegd.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Het project rondom de aanbesteding Ademlucht is door middel van een project startup gestart. De verwachting is dat na de zomer van 2025 een voorstel aangeboden wordt aan het bestuur om dekking te kunnen krijgen voor de toekomstige investeringen.
Wat is het resultaat?	De aanbesteding Ademlucht is niet dit jaar gerealiseerd. De reden hiervoor is om desinvesteringen te voorkomen en efficiënter met middelen om te gaan. In 2025 komt er een voorstel richting het bestuur om dekking te vinden voor de toekomstige investeringen.

3.4 Informatie gestuurd werken

Kerntaken:

- Het onderhouden van een Veiligheids Informatie Centrum (VIC);
- Het verzorgen van actuele en gestructureerde informatie over onder andere objecten, voorzieningen, controles en incidenten;
- Het signaleren van trends en ontwikkelingen en data vertalen naar producten die bijdragen om risico's eerder te onderkennen of effectiever te bestrijden.

Business intelligence

Het vervolg van de in 2023 ingezette weg met betrekking tot het consolideren van grote hoeveelheden data uit meerdere systemen. De analytische mogelijkheden stellen de organisatie in staat om inzicht te verkrijgen in deze data, wat de besluitvorming zal verbeteren.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Analyse van data leidt aantoonbaar tot inzichten die hun weg vinden naar besluitvorming.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning. Evolueert door in programma Informatie gestuurd werken.
Wat is het resultaat?	BI is de basis voor het programma Informatie gestuurd werken.

Informatie gestuurd werken

We bepalen waarop we willen rapporteren en ontsluiten hiervoor de benodigde data. Het levert heldere en doelmatige rapportages op waarop we onze sturing en PDCA-cyclus verbeteren.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De drie afdelingen van de Veiligheidsregio hebben hun interne sturingsinformatie en data op orde zodat de maandrapportages als sturingsmiddel voor de operatie en de beheersmatige taken gebruikt worden.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.

Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Informatie gestuurd werken is als ontwikkeling toegelicht in paragraaf 1.3. Middelen die hiervoor nodig zijn, komen voor een deel uit de extra BDuR of de reguliere BDuR. Voor beide zijn er onzekerheden die invloed hebben op de manier waarop we de benodigde inzet en voorzieningen kunnen financieren.
Wat is het resultaat?	Is omgezet naar een meerjarenprogramma: loopt door in 2025 en de jaren daarna.

Multi Intelligence Center (MIC)

Het Veiligheids Informatie Centrum wordt in gezamenlijkheid met de VRR doorontwikkeld naar een MIC bij de meldkamer Rijnmond. Hiermee beogen we een 24/7 uur ondersteuning van de collega's op straat met realtime informatie over het incident. Een voorstel voor de financiering wordt voorbereid voor het bestuur. Het project loopt tot en met 2025.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Het project loopt conform planning. Om de beschikbaarheid en bezetting m.b.t. de opvang vluchtelingen Oekraïne te monitoren gebruiken we systeem dat vanuit het MIC is opgezet.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Deze doelstelling is nu opgenomen als onderdeel van de doelstelling 'informatieknooppunt'. De status is: loopt volgens geactualiseerde planning. Samen met de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond wordt gewerkt aan een gezamenlijk Veiligheidsinformatie Knooppunt (VIK). Dit maakt onderdeel uit van de landelijke opdracht om per regio een VIK in te richten en aan te sluiten op KCR2. In 2025 wordt formele operationalisering en borging in de inrichting van de organisatie voorzien. De samenwerking met het Multi Intelligence Center (MIC) heeft als vliegwieltje gediend voor deze ontwikkeling.
Wat is het resultaat?	zie voorgaande; doelstelling is samengevoegd met de VIK doelstelling.

Informatieknooppunt voor veiligheidsinformatie

We ontwikkelen ons naar een informatieknooppunt voor veiligheidsinformatie dat permanent beschikbaar en actueel is. Met de informatie kunnen trends, risico's en ontwikkelingen worden gesignaleerd en kan bewust gestuurd worden op risico's, resultaten en managementinformatie.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	We hebben de eerste acties uit het plan voor 2024 afgerond. Momenteel werken we aan de IT-architectuur, aangezien iedere Veiligheidsregio in Nederland, samen met de LMS, een informatieknooppunt moet inrichten dat aansluit bij het knooppunt Rijk-Regio (KCR2).
Waar staan we	Loopt volgens planning.

nu (Burap 1 - 2024)?

Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?

Samen met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) wordt gewerkt aan een gezamenlijk Veiligheidsinformatie Knooppunt (VIK). Dit maakt onderdeel uit van de landelijke opdracht om per regio een VIK in te richten en aan te sluiten op KCR2. In 2025 wordt formele operationalisering en borging in de inrichting van de organisatie voorzien. De samenwerking met het Multi Intelligence Center (MIC) heeft als vliegwiel gediend voor deze ontwikkeling. Maar ook hier ligt een relatie met Rijksfinanciering via de reguliere en de extra BDuR. Gezien de onzekerheden rond deze financiering, kan dit gevolgen hebben voor de uitvoering.

Wat is het resultaat?

In 2024 zijn er grote stappen gezet op drie niveaus: richten, inrichten en verrichten. Er is met de VRR en VRZHZ een concept inrichtingsplan opgesteld ter formele borging van de afdeling VIK. In 2025 volgt besluitvorming. Daarnaast zijn er processen voor risicomonitoring en analyse opgesteld. Tegelijkertijd is de eerste duurzame bemensing van het VIK gerealiseerd en geoperationaliseerd, in de vorm van de calamiteiten coördinatoren en analisten. Vanuit het programma wordt actief bijgedragen aan landelijke ontwikkelingen (waaronder aansluiting op KCR2).

Sturing en verantwoording

We bepalen waarop we willen rapporteren en ontsluiten hiervoor de benodigde data. Het levert heldere en doelmatige rapportages waarop we onze sturing en PDCA-cyclus verbeteren.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Op basis van de resultaten en feedback is onze rapportage verder geoptimaliseerd.

Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?

Loopt volgens planning.

Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?

Zie ook BI.

Wat is het resultaat?

Zie ook BI en Informatie gestuurd werken.

Doorontwikkeling informatie gestuurd werken in de zorg

In aansluiting op de regionale (MIC) en landelijke (KCR2) ontwikkelingen wordt de in 2023 ontwikkelde methode voor informatie-gestuurd werken door de GHOR in ROAZ Zuid-West Nederland verder geprofessionaliseerd. De beschikbare data bij zorg- en veiligheidspartners kan snel en inzichtelijk worden ontsloten en geduid.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?

Bij crises is er een actueel en gedeeld beeld voor en over de zorg. Bestaande databronnen worden slim ontsloten en geduid.

Waar staan we

De ontwikkeling van de methode van informatie gestuurd werken is afgerond. De

nu (Burap 1 - 2024)?	implementatie staat voor 2024. Deze is verbonden met de opzet en vormgeving van het MIC, welke omgezet wordt naar een VIK. Over de inrichting en vormgeving hiervan vindt in Q2 2024 besluitvorming plaats. Onderdeel van het VIK is de implementatie van informatie gestuurd werken (landelijk zorgbeeld).
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	We zijn aangesloten bij LCMS GZ voor bovenregionale en landelijke crises, in het kader van snelle informatiedeling voor zorgpartners en GHOR-bureaus. Vanuit het VIK wordt gewerkt aan het geneeskundig beeld dat het regionale zorgbeeld voor ZHZ en RR weergeeft. De verwachting is dat het basisbeeld eind 2024 gereed zal zijn.
Wat is het resultaat?	De productomschrijving van het Geneeskundig Beeld is eind 2024 opgeleverd en uitgezet voor offertes. Dit betekent dat er geen eerste basisbeeld is opgeleverd eind 2024. Het proces verloopt nu wel volgens het bijgestelde plan, met de verwachting dat we in Q1 of Q2 een eerste beeld kunnen opleveren.

Informatieveiligheid

Met het vitaal verklaren van de veiligheidsregio's neemt de verantwoordelijkheid en afhankelijkheid toe bij het gebruik van collectieve voorzieningen waarbij de relaties tussen gemeenten, regio's en Rijk onderling afhankelijk zijn van elkaars niveau van informatieveiligheid. Het Veiligheidsberaad heeft daarom afspraken gemaakt over informatieveiligheid in de veiligheidsregio's. Dit niveau is gebaseerd op de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	We voldoen aan het niveau zoals gesteld door het Veiligheidsberaad.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	Loopt volgens planning. Binnen de VR-en zijn verschillende processen aangeduid als vitaal. Wordt landelijk vastgesteld maart 2025.

3.5 Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid

Kerntaken:

- Het geven van voorlichting op het gebied van (brand)veiligheid.
- Het verzorgen van risicocommunicatie.
- Het verzorgen van crisiscommunicatie.

Communicatieplatform ZHZ Veilig

Het Corporate- en Crisis- en Risicocommunicatieplatform ZHZveilig.nl wordt opnieuw aanbesteed en de samenwerking met een hostingpartij wordt vernieuwd.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De in 2022 opgestarte aanbesteding is in 2023 afgerond en de implementatie van ZHZveilig.nl op het nieuwe platform heeft plaatsgevonden.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	De aanbesteding is afgerond en de implementatie heeft plaatsgevonden.

Crisiscommunicatie

De versterking en doorontwikkeling van crisiscommunicatie zijn ingezet.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De aanbevelingen uit de evaluatie WVR zijn overgenomen en geïmplementeerd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	De doorontwikkelingen op het gebied van structuur en samenwerking in de regio lopen goed. Vanwege invoering van het nieuwe Multipikettenbeleid kan dit ertoe leiden dat er tijdelijk een onderbezetting ontstaat binnen het piket crisiscommunicatie.

Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	De doorontwikkeling op structuur en organisatie loopt nog steeds goed. Onderzoek naar omgeving, doelgroep en specifieke wensen (vanuit landelijke agenda crisisbeheersing de wens om meer doelgroepgericht te communiceren) loopt mogelijk door tot in 2025.
Wat is het resultaat?	We lopen op schema. Doelgroepenonderzoek loopt zoals verwacht door in 2025. Passend bij de ontwikkelingen wordt dat een structurele werkwijze. Onderbezetting binnen de piketgroepen van crisiscommunicatie is voorkomen.

Doelgroepgerichte aanpak (brand)veilig leven

Wij enthousiasmeren, inspireren en motiveren doelgroepen om (brand)risico's aan te pakken. De brandveilig leven activiteiten zijn vertaald in en worden uitgevoerd conform het programma brandveilig leven 2024.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De doelstellingen uit het programma (brand)veilig leven 2024 zijn behaald. Namelijk: • Risicocommunicatie met focus op specifieke risico's en doelgroepen naast beantwoorden vragen burgers • Brandveilige generatie door invulling geven doorlopende leerlijn op basisschool t/m MBO • Brandveiligheid bij intra- en extramurale zorg optimaliseren • Brandveiligheid in woongebouwen verbeteren
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	• Burgers zijn geïnformeerd over relevante risico's in hun omgeving • Alle basisscholen krijgen lesprogramma aangeboden en nieuwe onderwijs content (V) MBO wordt gepromoot • Met minimaal 10 zorginstellingen wordt het programma zorg brandveilig doorlopen • Van diverse woongebouwen (zowel vraag als aanbod gestuurd) is de brandveiligheid in beeld en waar nodig worden adequate maatregelen genomen.

Risicocommunicatie

We blijven investeren in professionele risicocommunicatie gericht op het vergroten van het veiligheidsbewustzijn en het bieden van handelingsperspectieven. Daarmee geven we uitvoering aan het risicocommunicatiebeleid. Dit doen we in samenwerking met gemeenten en partners zoals waterschappen, Rijkswaterstaat, etc. en in afstemming met andere specialismes zoals corporate- en crisiscommunicatie.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we	Risicocommunicatie is een wettelijke taak en wordt uitgevoerd conform het beleid.

tevreden?	De in het beleid opgenomen voorstellen voor het professionaliseren – ook op het gebied van samenwerking en afstemming zijn gerealiseerd. De communicatiestrategie is geborgd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Sinds 1-9-2023 is de adviseur risicocommunicatie gestart bij VRZHZ. Momenteel is zij bezig met het opstellen van het risicocommunicatiebeleid (communicatieframe + uitwerking) en bijbehorende communicatiestrategie. Het ziet eruit uit dat we dit ook vastgesteld kunnen hebben aan het einde van het jaar. Het is te ambitieus gesteld om de voorstellen voor professionalisering eind 2024 ook gerealiseerd te hebben. Daar waar mogelijk wordt al uitvoering gegeven aan het beleid en de professionalisering.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Daar waar mogelijk wordt al uitvoering gegeven aan het beleid en de professionalisering. De focus hierbij ligt op planvorming en netwerk opbouwen (o.a. roadshows langs gemeenten, regionale en landelijke netwerkbijeenkomsten) en de samenwerking a.d.h.v. praktische uitvoering vormgeven. Ook zal het risicocommunicatiebeleid (communicatieframe + uitwerking) en bijbehorende communicatiestrategie dit jaar worden vastgesteld.
Wat is het resultaat?	Aan het einde van 2024 hebben we belangrijke stappen gezet in de professionalisering van risicocommunicatie. Door te investeren in gerichte communicatie hebben we het veiligheidsbewustzijn vergroot en handelingsperspectieven geboden aan onze doelgroepen. Het risicocommunicatiebeleid, inclusief het communicatieframe en de communicatiestrategie, is vastgesteld, waarmee een stevige basis is gelegd voor verdere uitvoering en impact.

Risk Factory

De business case om te komen tot een Risk Factory in Zuid-Holland Zuid wordt nader uitgewerkt. Afhankelijk van de uitkomsten en besluitvorming gaan we in 2024 met onze partners aan de slag met de realisatie van de Risk Factory Zuid-Holland Zuid.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De samenwerkingsvorm en het projectplan om te komen tot realisatie van de Risk Factory zijn vastgesteld. Afhankelijk van de besluitvorming is gestart met de realisatie.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Het AB heeft in juni positief besloten over de realisatie van een RF. Op dit moment wordt gezocht naar een geschikt pand voor de realisatie van de RF.
Wat is het resultaat?	Er zijn twee geschikte panden gevonden. Begin 2026 zal een keuze voor één van deze panden worden gemaakt.

3.6 Wendbaar en duurzaam organiseren

Kerntaken:

- Het uitvoeren van de ondersteunende PIJOFACH-taken.

Diversiteit en inclusie

In 2023 stond gepland om de zogenaamde Charter van de Sociaal Economische Raad (SER) te ondertekenen en de acties die daarbij horen in te vullen. Dat betreft onder andere het opstellen van een plan van aanpak dat doorloopt in 2024. Na een jaar wordt de aanpak via een enquête getoetst. Dit is dan naar verwachting begin 2025.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Het plan van aanpak is vastgesteld en de acties die gepland staan in 2024 zijn uitgevoerd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Wegens een wijziging in de procedure van de ondertekening van de Charter van de SER is het momenteel niet mogelijk om de Charter te ondertekenen. Om toch te benadrukken dat de VRZHZ het belangrijk vindt om een diverse en inclusieve werkgever te zijn en hiervoor blijvend acties in te zetten, wordt in 2024 een bestuurlijk statement opgesteld en ondertekend. Wij beschouwen het een diverse en inclusieve werkgever zijn niet als een doel op zich, maar als een denkwijze en beweging die in onze organisatie is verankerd, en dit heeft tijd nodig. De score is daarom oranje op de oorspronkelijke doelstelling (ondertekening van het Charter), maar groen wat betreft de acties die we ondernemen.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Het ondertekenen van de Charter van de SER is niet meer mogelijk. Om toch te benadrukken dat de VRZHZ het belangrijk vindt om een diverse en inclusieve werkgever te zijn en hiervoor blijvend acties in te zetten, hebben Voorzitter Wouter Kolff en directeur Caren Frentz op 27 juni de intentieverklaring diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid ondertekend.
Wat is het resultaat?	Het ondertekenen van de Charter van de SER is niet meer mogelijk. Om toch te benadrukken dat de VRZHZ het belangrijk vindt om een diverse en inclusieve werkgever te zijn en hiervoor blijvend acties in te zetten, hebben Voorzitter Wouter Kolff en directeur Caren Frentz op 27 juni de intentieverklaring diversiteit, inclusie en

gelijkwaardigheid ondertekend.

Implementeren huisvestingsstrategie

We vertalen de door het bestuur vastgestelde huisvestingstrategie in de praktijk en houden zicht op het meerjarenperspectief aangaande operationele en niet-operationele huisvesting, inclusief duurzaamheidsaspecten.

Reden voor oranje score: dit is een voortgaande exercitie. Zo zal in 2025 het aangescherpte DMJOP aan het bestuur aangeboden worden.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Onze mensen blijven goed gefaciliteerd en het naar aanleiding van de huisvestingsvisie opgestelde meerjaren-realisatie- en investeringsplan wordt gevolgd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning
Wat is het resultaat?	Conform planning werken aan het in de praktijk brengen van de door het AB vastgestelde huisvestingsstrategie.

Operationele huisvesting

Voor een optimale dekking vormt operationele huisvesting een belangrijk onderdeel. Het wijzigen van huisvesting vergt in verband met de opkomst van vrijwilligers, aanrijtijden, (gebouw/brand) risicoprofiel en toekomstvastheid een gedegen onderzoek. Wij voeren deze onderzoeken uit om de meest optimale brandweezorg te kunnen borgen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Langs de lijn van de vastgestelde huisvestingsvisie is de operationele huisvesting vormgegeven en de financiering middels het meer jaren investeringsplan gerealiseerd.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Wat is het resultaat?	Na de vastgestelde huisvestingsstrategie en de daarop volgende strategie in uitvoering, is en wordt uitvoering gegeven aan de bestuurlijke opdracht waarbij de brandweehuisvesting wordt gekoppeld aan het dekkingsplan. Daarnaast is in 2024 het herziene Meerjarenonderhoudsplan opgesteld, waarbij ook nadrukkelijk naar verduurzaming van het vastgoed is gekeken. Deze uitwerking ligt begin 2025 ter

besluitvorming voor bij het AB.

Tegelijk is in 2024 verder uitvoering gegeven aan de voorbereidingen voor de nieuwbouw in Dordrecht (Oranjepark) en Sliedrecht. Beide projecten lopen volgens planning, zowel financieel als in tijd.

Vergroening wagenpark

Een onderdeel van het maatschappelijk verantwoord ondernemen is de keuze om te kiezen voor vergroening van ons wagenpark. Hier wordt planmatig uitvoering aan gegeven.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	De vergroening van het wagenpark is volgens het meerjarig plan van aanpak uitgedacht (inclusief financiering) en deels uitgevoerd, inclusief aanpassing van het meerjareninvesteringsplan.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	De vergroening van het wagenpark (alternatief aangedreven) heeft vooralsnog alleen betrekking op de dienstvoertuigen (regulier/standaard en piketvoertuigen) en de dienstbussen. De andere voertuigen zoals tankautospuitten, autoladders en schuimblusvoertuigen worden hierin (nog) niet meegenomen. Met betrekking tot de elektrificatie van de dienstvoertuigen en dienstbussen in relatie tot het Meerjarig investeringsplan dienen 2 zaken te worden verwerkt. Dit betreft ten eerste de aanpassing van MJIP op basis van aanschafprijzen (elektrische voertuigen kosten meer) van de daarin opgenomen voertuigen. Ten tweede dient de laadinfrastructuur toekomstbestendig te worden opgenomen in het MJIP. Met betrekking tot het eerste deel, aanpassing van het MJIP o.b.v. aanschafprijzen, is de inventarisatie van de meerkosten over de komende 15 jaar in beeld gebracht. Dit overzicht is eind 2023 met het AB gedeeld. De bekostiging van de meerkosten is nog niet gerealiseerd. Wel is er een eerste kleine stap gezet door inkrimping van het wagenpark en een eenmalige storting vanuit het positieve resultaat van 2023. Om tot een structurele oplossing te komen voor de komende jaren is echter veel meer nodig. Met betrekking tot de laadinfra is er haast, aangezien de eerste auto's er al zijn, maar de laadinfra nog onvoldoende beschikbaar is. Daarnaast is afgesproken dat de laadinfrastructurele investeringen worden opgenomen in het MJIP. Het plan hiervoor is nog niet gereed.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	De informatie gegeven in het veld bij Burap I 2024 als het gaat om het eerste deel van de vergroening van het wagenpark (de aanpassing van het MJIP op basis van aanschafprijzen) is nog actueel. Met betrekking tot de laadinfra zijn er flinke en goede stappen gezet. Hiermee is de laadinfra eind dit jaar voor de eerste aanzet voldoende gereorganiseerd. Daarnaast is afgesproken dat de laadinfrastructurele investeringen worden opgenomen in het MJIP en waar nodig mee groeien met de elektrificatie van het wagenpark. Het plan hiervoor is nog niet gereed. Er is nog geen geld gerealiseerd voor de extra investeringen.
Wat is het resultaat?	In 2024 zijn er meerdere laadpunten op de basis+ posten en op het Leerpark gerealiseerd. Dit voldoet naar verwachting voor nu en de komende jaren. Het meerjareninvesteringsplan (MJIP) is nog niet bijgewerkt aangaande de toekomstige investeringen t.a.v. de laadinfrastructuur. Eind 2024 is gestart met het aanbestedingsproject voor dienstvoertuigen. Dit project

wordt in 2025 afgerond en moet leiden tot een gunning.
In 2023 is richting het AB aangegeven dat de bedragen in het MJIP niet toereikend zijn voor het dragen van de meerkosten die de elektrificatie van voertuigen met zich meebrengt. Voor de eerstkomende jaren lijkt dit vooral door het relatief lage vervangingsvolume en het doorvoeren van wijzigingen in ons wagenpark opgevangen te kunnen worden binnen het MJIP. Na 2027 gaat dit echt niet meer en zijn de vervanging volumes dermate hoog dat er in aanloop daarop correcties moeten plaatsvinden die leiden tot serieuze bedragen.

Vinden, binden en boeien

De Veiligheidsregio op de kaart zetten als werkgever in een dynamische arbeidsmarkt door continu zichtbaar en onderscheidend te zijn voor iedereen.

Resultaat (indicator)

Resultaat (toelichting)

Wanneer zijn we tevreden?	Een verbetering van de positie van de VRZHZ op de arbeidsmarkt, zich uitend in het kunnen vervullen van vacatures en een lage uitstroom. Het in 2023 opgezette programma leidt tot het kennismaken met zowel de buitenwereld als de binnenwereld met de VRZHZ: de mensen, de functies, de taken. We enthousiasmeren door een kijkje in de spreekwoordelijke keuken. Daarnaast blijft de huidige bezetting geboeid en wil zich aan ons blijven verbinden.
Waar staan we nu (Burap 1 - 2024)?	Loopt volgens planning.
Waar staan we nu (Burap 2 - 2024)?	In het samenvattend beeld (paragraaf 1.1) zijn 3 zaken gedeeld die vanuit personeelszorg onze inzet en aandacht vragen.
Wat is het resultaat?	Zie Burap-2

4. Projecten

Projecten 2024 Bedragen (x €1.000)	Project	Begroting Primair 2024	Begroting Burap-II 2024	Realisatie 2024	Saldo
Lasten	project USAR		200	190	10
	project Oekraïne		1.600	1.405	195
	project COA		6.700	6.023	677
Subtotaal lasten			8.500	7.619	881
Baten	project USAR		-200	-190	-10
	project Oekraïne		-1.600	-1.405	-195
	project COA		-6.700	-6.023	-677
Subtotaal baten			-8.500	-7.619	-881
Totaal lasten-baten			0	0	0

Stand per 31-12-2024

Oekraïne

In onderstaande tabel wordt een specificatie weergegeven van de lasten en baten voor het project Oekraïne voor het jaar 2024.

Totaal saldo lasten/baten voor VRZHZ Inzake Oekraïne 2024	Lasten	Baten	Totaal
Loonkosten	127.809		127.809
Ingeleend personeel	976.413		976.413
Levensonderhoud	11.957		11.957
Medische hulp	221.006		221.006
Overige projectkosten	68.252		68.252
Baten Rijk		1.234.900	-1.234.900
Baten overig		170.537	-170.537
Totaal	1.405.437	1.405.437	0

Het regionale samenwerkingsverband, waarvan de ondersteuningsorganisatie is ondergebracht bij de VRZHZ, vervult met ingang van 2024 de taak van operationele coördinatie in het kader van de Oekraïense ontheemden en de coördinatie van de regionale asielopgave. De VRZHZ vormt de juridische entiteit onder het samenwerkingsverband. In 2024 is € 1,4 mln. aan kosten gemaakt.

Vanuit het Rijk zijn middelen ontvangen voor de coördinatie en eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het programmamteam heeft onder meer zorggedragen voor de coördinatie en spreiding van Oekraïense ontheemden in de regio. Daarnaast is zorg verleend aan de Oekraïense ontheemden, in de vorm van psychosociale hulpverlening en huisartsenzorg.

Naast de middelen vanuit het Rijk zijn gelden vanuit de provincie Zuid-Holland ontvangen in het kader van de regionale asielopgave. In 2024 zijn op diverse thema's in de regio werkgroepen actief geweest en ook is de regionale regietafel van start gegaan. Ook is in de maand oktober een regionaal asielplan opgeleverd.

COA

In onderstaande tabel wordt een specificatie weergegeven van de lasten en baten voor het project COA (tijdelijke gemeentelijke opvang) voor het jaar 2024.

Totaal saldo lasten/baten voor VRZHZ Inzake COA 2024	Lasten	Baten	Totaal
Ingeleend personeel	4.425.544		4.425.544
Inrichting locaties	12.436		12.436
Levensonderhoud	561.746		561.746
Huur	163.080		163.080
Medische hulp	105.796		105.796
Overige projectkosten	707.987		707.987
Energie	46.633		46.633
Baten COA		6.023.222	-6.023.222
Totaal	6.023.222	6.023.222	0

Voor het realiseren van tijdelijke gemeentelijke opvang (voorheen: crisishulpverlening) heeft de VRZHZ hoge kosten gemaakt. In 2024 is voor een bedrag van ruim € 6,0 mln. aan lasten gemaakt. Het grootste deel van de kosten betreft lasten voor de huur van locaties, inhuur van extern personeel om de locaties draaiende te houden, beveiliging en het levensonderhoud van asielzoekers. Begin 2024 was nog sprake van drie opvanglocaties, waarna vanaf maart twee locaties tot het einde van het jaar zijn geëxploiteerd: Sliedrecht en Bleskensgraaf.

Alle kosten die de VRZHZ heeft gemaakt in het kader van tijdelijke gemeentelijke opvang zijn door het COA vergoed. Het COA biedt twee mogelijkheden voor vergoeding: vergoeding van de werkelijke kosten of vergoeding op basis van een forfaitair bedrag voor het aantal gerealiseerde opvangplekken in onze regio. Aangezien de kosten van de opvanglocaties in 2024 duidelijk onder dit forfaitaire bedrag lagen, is gekozen voor vergoeding op basis van het forfaitaire bedrag. Hierbij is het verschil als balanspost opgenomen.

Per 1-1-2025 is de verantwoordelijkheid voor de exploitatie van de locaties Sliedrecht en Bleskensgraaf overgegaan naar het COA respectievelijk Het Rode Kruis. Het project waarbij de VRZHZ zelf locaties exploiteert zal na een warme overdracht in de loop van 2025 worden afgerond.

A. Jaarverslag

5. Paragrafen

Conform het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) zijn in de jaarstukken de volgende paragrafen van toepassing.

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. Onderhoud kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering;
5. Verbonden partijen.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de financiële positie in relatie tot het weerstandsvermogen en de risico's. Onder weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om potentiële tegenvallers op te vangen. Conform besluit 2018 664A houdt VRZHZ een eenvoudige, bescheiden buffer aan van 1% van het totaal van de lasten van het volgende begrotingsjaar met een minimum van € 500.000. Het AB heeft voor een bescheiden buffer gekozen, omdat bij de gemeenten zelf ook buffers aanwezig zijn.

5.1.1 Weerstandscapaciteit

Of VRZHZ in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de VRZHZ heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar we mee worden geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd, omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en de mogelijkheden waarover VRZHZ beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit van VRZHZ bedraagt € 510.000 (1% van het totaal aan lasten met een minimum van € 0,5 miljoen) en is in de onderstaande tabel nader toegelicht.

Ten opzichte van de jaarstukken 2023 is de weerstandscapaciteit ongewijzigd.

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	ultimo 2024	ultimo 2023
Algemene reserve per 31 december	500.000	500.000
Onvoorzien	10.000	10.000
Totale weerstandscapaciteit	510.000	510.000

5.1.2 Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel wordt een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's gepresenteerd. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemmings)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage "Risico's".

Op 5 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de geactualiseerde risicoanalyse. In deze risicoanalyse zijn de risico's benoemd vanuit het beleidsplan 2022-2025, jaarrekening 2023,

regionaal risicoanalyse, fraudebeleid 2023 en overige bevindingen. Op advies van de gemeentes is een simultaneiteitspercentage gehanteerd van 50% en zijn financiële risico's <€25.000 geëlimineerd uit de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Het benodigd weerstandsvermogen komt uit op €906.500.

Nr. Risico	Financiële gevolgen (in €)	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	I/S*	Benodigde weerstandscapaciteit (in €)
1. Langdurige calamiteit	500.000	40%	1	I	200.000
2. Uitval middelen en ICT	200.000	40%	1	I	80.000
3. Deeltijdrichtlijn	100.000	50%	1	I	50.000
4. Kortstondige dienstverbanden van vrijwilligers	200.000	50%	4	S	400.000
5. Eigen risicodragers WW	520.000	10%	4	S	208.000
6. C2000-randapparatuur	750.000	50%	1	I	375.000
7. Frauderisico's samenhangend met inkoop (algemeen)	100.000	50%	1	I	50.000
8. Oprichting Risk Factory Zuid-Holland-Zuid	250.000	100%	1	I	250.000
9. Continuïteit procesgang	200.000	25%	4	S	200.000
Toepassing simultaneiteit 50 %					-906.500
Totaal benodigde weerstandscapaciteit					906.500

* Bij een structureel risico gaan wij conform ons beleid uit van 4 jaar.

5.1.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de organisatie in staat is om financiële tegenvallers zelf op te vangen en hoe robuust de financiële positie van de organisatie is.

Weerstandscapaciteit verwijst naar alle middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om onverwachte, niet-begrote kosten te dekken. Bij de weerstandscapaciteit van de VRZHZ kunnen ook de buffers die bij de gemeentes aanwezig zijn worden betrokken. De weerstandscapaciteit is dus ruimer dan het weerstandvermogen.

Hieronder is de ratio weerstandvermogen weergegeven. Dat is de relatie tussen het beschikbare weerstandsvermogen en het benodigde weerstandsvermogen. Deze is als volgt berekend:

Weerstandsvermogen			
Ratio weerstandsvermogen =	<u>Beschikbaar weerstandsvermogen</u>	€510.000 >	0,56
	Benodigde weerstandsvermogen	€906.500	

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

VRZHZ streeft naar een voldoende waardering. Hiervan is sprake bij een waardering van 1,0 of hoger. De positieve financiële uitkomsten van deze jaarrekening, zijn incidenteel van aard. Dit geeft een beeld dat het schikbare weerstandsvermogen ontoereikend is om risico's zoals in de tabel genoemd op te kunnen vangen. Het tekort aan weerstandsvermogen wordt afgevangen via het weerstandsvermogen van de deelnemende gemeentes, ervan uitgaande dat die conform de afspraken hun risicobuffer op orde hebben. Ten opzichte van 2023 is het benodigde weerstandsvermogen afgenomen met € 759.300, o.a. als gevolg van de toepassing van simultaneiteit van 50% . Daarmee is de ratio weerstandsvermogen gestegen tot 0,56 (2023: 0,31).

5.1.4 Financiële kengetallen

In de volgende tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk maken over hoeveel (financiële) ruimte VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten op te kunnen vangen.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen		
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Netto schuldquote	88,5%	186,2%	104,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd	86,3%	177,2%	102,6%
Solvabiliteitsratio	7,2%	1,5%	8,3%
Structurele exploitatieruimte	4,6%	0,1%	-0,1%

Onderstaande signaleringswaarden zijn afgesproken:

Kengetallen	gezond	neutraal	risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0,4%	-0,4% tot 0,4%	<-0,4%

Omschrijving (toelichting)

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de afschrijvingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De provincie adviseert om 130% als maximum norm te hanteren. Een en ander hangt samen met de bewuste keuze van het bestuur voor een bescheiden algemene reserve. De stijging van de schuldquote ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt doordat de baten van COA en Oekraïne zijn afgenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin VRZHZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe groter de weerbaarheid.

Zowel de solvabiliteit als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen is verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Dit komt met name door de toename van het eigen vermogen (reserves).

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen hoe groot de structurele exploitatieruimte is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief cijfer betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken. Een cijfer van rond de nul (tussen -0,4 en 0,4) betekent dat structurele baten en lasten min of meer in evenwicht zijn. De daling wordt veroorzaakt door de minimale structurele ruimte binnen de begroting.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

5.2.1 Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud zijn planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 4-jarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP). Sinds 1 januari 2016 heeft VRZHZ panden in eigendom. Voor het onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort. Gedurende het jaar worden de uitgaven gemonitord en gevolgd. Eventuele aanpassingen worden gerapporteerd in de financiële en bestuurlijke planning & control cyclus. De hoogte van de actuele voorzieningen, waaronder MJOP's liggen, is gepresenteerd in tabel 7.2.3.

5.2.2 Voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting

Materieel & Logistiek

Onderhoud en reparatie aan voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting voert de afdeling Materieel & Logistiek van de VRZHZ zelfstandig, dan wel onder regie extern uit. Hiervoor heeft zij in Dordrecht werkplaatsen ingericht. Onderhoud wordt uitgevoerd op basis van onderhoudsbladen en een onderhoudssysteem. Onze mensen zijn gecertificeerd om deze werkzaamheden uit te voeren.

Wij werken vanuit een meerjarig investeringsplan. Het meerjarig investeringsplan (MJIP) blijft ongewijzigd werken vanuit de methode 'technische afschrijving' die inzicht geeft in de te vervangen middelen (o.a. vaar- en voertuigen, persoonlijke beschermingsmiddelen). Wijzigingen worden vooraf, maar ook tussentijds bij onverwachte problemen, ter besluitvorming voorgelegd aan het directieteam en worden via de bestuursrapportages doorgeleid aan het algemeen bestuur.

Het MJIP geeft duidelijke richtinggevende kaders aan met betrekking tot de beschikbare budgetten voor de uitvoering van de desbetreffende jaarschijf. Een punt van aandacht blijft echter de prioritering, de geldende regelgeving, de beschikbare menskracht ten behoeve van de uitvoering alsmede de planning van de leveringsketen. Het doorschuiven van een investering is uiteraard niet wenselijk, maar in sommige gevallen onvermijdelijk.

Voor sommige kosten van onderhoud zijn er ook voorzieningen getroffen (schuimblusvoertuigen, groot onderhoud blusboot en groot onderhoud materieel).

In 2024 zijn de geplande investeringen slechts deels volgens planning gerealiseerd en is er circa 3 miljoen aan materieel uitgegeven. De grootste investeringen betreffen de resterende aanschaf van kleding, het CoPI-voertuig en ICT bedrijfsvoering. Er is echter ruim 5 miljoen aan kredieten doorgeschoven, wat grotendeels te verklaren is door vertraging in levering van schuimblusvoertuigen.

5.3 Financiering

5.3.1 Renteontwikkeling en -resultaat

De rentevergoeding op de rekening-courant is gelijk aan de daggeldrente. Ultimo 2023 was de rente 3,905%. Ultimo boekjaar is het rentepercentage 2,736%. De gerealiseerde rentebaten zijn in 2024 €727.313. De totale rentelast bedraagt €434.682. Het renteresultaat 2024 is €292.631. De rentebaten zijn onze rente-inkomsten op ons schatkistsaldo. Door uitgestelde investeringen, de jaarlijkse ontvangst van een lening tranche van 7,5 miljoen, de lage rentetarieven die we betalen, en de hoge rente die we ontvangen op onze schatkist, hebben we tijdelijk meer liquide middelen beschikbaar gehouden, wat bijdraagt aan een hoger saldo in de schatkist.

5.3.2 Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan: 'een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar'. Op grond van artikel 2, lid 1 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2% .

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de jaarbegroting, zoals deze bij aanvang van het jaar is vastgesteld, met een ministeriële regeling vastgesteld minimumbedrag.

Saldo	ultimo maand	mnd	x mnd	x mnd	x mnd	x mnd	x
		€1.000	€1.000	€1.000	€1.000	€1.000	€1.000
1	Vlottende korte schuld	1	0	4	0	7	0
		2	0	5	0	8	0
		3	0	6	0	9	0
2	Vlottende middelen	1	3.958	4	14.660	7	13.466
		2	15.986	5	22.211	8	18.350
		3	20.068	6	17.186	9	18.550
3	Netto vlottende schuld (+) dan wel netto vlottende middelen (-)	1	-3.958	4	-14.660	7	-13.466
		2	-15.986	5	-22.211	8	-18.350
		3	-20.068	6	-17.186	9	-18.550
4	Gemiddelde netto vlottende schuld (+) dan wel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)		-13.337		-18.019		-16.788
5	Kasgeldlimiet		4.268		4.268		4.268
6a	Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		17.605		22.287		21.056
6b	Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)		0		0		0
7	Begrotingstotaal		52.044		52.044		52.044
8	Percentage regeling		8,2%		8,2%		8,2%
9	Kasgeldlimiet		4.268		4.268		4.268

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:

1. opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar,
2. de schuld in rekening-courant,
3. de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden,
4. overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:

1. de tegoeden in rekening-courant,
2. de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: Begrotingstotaal:

De stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

5.3.3 Renterisiconorm

Onder renterisiconorm wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 2 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Wet Fido) is de renterisiconorm voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% met een minimum van € 2,5 miljoen . Dit houdt in dat in een jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering of renteherziening toegestaan is. Het Rijk heeft het maximumpercentage ingesteld om ervoor te zorgen dat de rentelast over de jaren min of meer

stabiel blijft.

De renterisiconorm is in 2024 niet overschreden, zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000	Begroting	Realisatie
1) Renteherzieningen	-	-
2) Aflossingen	3.758	4.260
3) Renterisico (1+2)	3.758	4.260
4) Renterisiconorm komend jaar	10.409	13.442
5a) Ruimte onder renterisiconorm (= 4>3)	6.651	9.182
5b) Overschrijding renterisiconorm (= 3>4)	0	0
<i>Berekening renterisiconorm</i>		
Begrotingstotaal komend jaar	52.044	67.210
Percentage	20,00%	20,00%
Regeling (4)	10.409	13.442

5.3.4 EMU saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Dit cijfer moet opgenomen worden, omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa.

				T-1	T
				2023	2024
EMU-SALDO				1.788	1.177
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	1.380	-220
			Uitzettingen	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-11.466	9.730
			Liquide middelen	2	-1
			Overlopende activa	1.868	-3.082
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	3.742	3.240
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-11.992	-429
			Overlopende passiva	-1.980	2.222
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im) materiële vaste activa				226	216

5.3.5 Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is in de loop van 2013 geïntroduceerd. Alle decentrale overheden dienen het overgrote deel van hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Dit gebeurt op een rekening-courant bij het Agentschap van het ministerie van Financiën. Met overtollige middelen worden de liquide middelen bedoeld die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen, is een drempelbedrag vastgesteld, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden.

Het drempelbedrag voor 2024 is gelijk aan 2,00% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan €500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan €500 miljoen is de drempel gelijk aan €10 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan €1.000.000.

De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dan ook maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

De berekening van het drempelbedrag van de VRZHZ is opgenomen in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde saldo overtollige middelen (4)	307	306	306	306
5) Drempelbedrag	1.041	1.041	1.041	1.041
6a) Ruimte onder drempelbedrag (5-4)	734	735	735	735
6b) Overschrijding van het drempelbedrag (4-5)	0	0	0	0
<i>Berekening drempelbedrag (5= 5a x 5b)</i>				
Begrotingstotaal (5a)	52.044	52.044	52.044	52.044
Percentage regeling (5b)	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

5.3.6 Kredietrisico's

In verband met de beëindiging van de samenwerking met de private partij VRZHZ Participatie BV is door VRZHZ Participatie B.V. een transitievergoeding betaald waarvoor VRZHZ een langlopende lening heeft verstrekt voor een bedrag van € 1.200.000. Jaarlijks wordt een bedrag van € 120.000 afgelost, waarna de resterende hoofdsom ultimo 2024 €120.000 bedraagt. Als gevolg van de fusie is de vordering van rechtswege overgegaan op Spinel Veiligheidscentrum B.V. In 2023 is er in verband met de gedane investering aan het Bedrijfsgebouw bij Spinel Veiligheidscentrum een lening overeenkomst gesloten van €1.500.000. Deze geldlening heeft een looptijd van 15 jaar, tegen een vaste rente van 3,55% per jaar. De aflossing per kwartaal zal € 25.000 bedragen. Ultimo 2024 bedraagt de resterende hoofdsom €1.400.000.

Naar verwachting wordt het boekjaar 2024 van Spinel Veiligheidscentrum B.V. positief afgesloten. In 2024 heeft Spinel Veiligheidscentrum B.V. voldaan aan haar betalingsverplichtingen.

Door de verstrekking van de nieuwe geldlening en de aflossing is het totale kredietrisico vermeerderd ten opzichte van vorig jaar. De liquiditeitspositie van Spinel Veiligheidscentrum B.V. is verbeterd. De verbeterde positie treft u ook aan in de geactualiseerde risico-paragraaf. Zie hiervoor hoofdstuk 6.5 Verbonden Partijen en bijlage 4.

Kredietrisico (ultimo 2024 in €)	Gegarandeerd/verstrekt bedrag	Kredietrisico
Garanties t.b.v. rechtspersonen	385.733	3.857
Verstekte leningen	1.520.000	15.200
Totaal	1.905.733	19.057

5.3.7 Rentetoerekening

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt vanaf 2018 conform de gewijzigde BBV plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. In onderstaand schema is weergegeven hoe de rentetoerekening voor de jaarrekening 2024 heeft plaatsgevonden.

Rentetoerekening	x €1.000
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	435
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	-495
Saldo rentelasten en rentebaten	-60
Rentelast projectfinanciering aan taakveld doorberekenen	0
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	-60
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-727
Gerealiseerd renteresultaat op taakveld Treasury	-788

5.3.8 Financieringspositie

Ultimo 2024 is het saldo van de liquide middelen € 307.760.

Door het aanhouden van de overvloedige middelen in de schatkist wijkt het saldo niet substantieel af van het saldo ultimo 2023.

In het kasstroomoverzicht wordt de mutatie van de liquide middelen onderbouwd.

Kasstroomoverzicht	2024	2023
1. Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	2.228.525	4.230.939
Correcties voor:		
Afschrijvingen	5.583.314	4.633.544
Afschrijvingen desinvesteringen	(2.225.548)	(2.522.237)
Afschrijvingen immateriële vaste activa	207.199	207.199
Onttrekkingen reserveringen t.g.v. exploitatie	(1.352.307)	(1.131.156)
Toevoegingen reserveringen t.l.v. exploitatie	25.398	3.825.934
Toevoegingen reserveringen t.l.v. resultaat vorig jaar	2.646.029	(1.540.644)
Voorzieningen	(320.391)	518.795
Veranderingen in vlottende middelen:		
Vorderingen op openbare lichamen	2.674.694	3.101.947
Voorraad	98.572	(340.110)
Overige vorderingen en overlopende activa	2.979.025	(684.395)
Crediteuren	(1.365.194)	(1.909.777)
Overige schulden en overlopende passiva	3.229.936	(2.871.388)
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	(11.023.379)	7.687.913
Rekening Courant	(1.350.000)	(100.000)
Kasstroom uit operationele activiteiten	-192.650	8.875.624
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings (materiële vaste activa)	(2.935.802)	(10.296.072)
Investerings (financiële vaste activa)	-	-1.500.000
Desinvesteringen (materiële vaste activa)	1.669.285	3.289.155
Aflossingen op leningen u/g	220.000	120.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.046.518	(8.386.917)
3. Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Uitkering t.g.v. reserves uit resultaat voorgaand jaar	(4.230.939)	1.540.644
Ontvangsten uit langlopende leningen	-	7.500.000
Ontvangsten uit kasgeldleningen	-	-10.000.000
Aflossingen op leningen o/g	3.240.252	(3.757.994)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-990.686	-4.717.350
	-1.330	2.296
Saldo liquide middelen 1 januari	309.089	306.794
Saldo liquide middelen 31 december	307.760	309.089
	-1.330	2.296

5.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf 'Bedrijfsvoering' behoort tot de bij het BBV verplichte paragrafen. VRZHZ hanteert in haar programmabegroting en programmaverantwoording vier beleidsdoelstellingen. Eén hiervan betreft de beleidsdoelstelling 'Investeren in bedrijfsvoeringsprofessionaliteit', welke gewijd is aan de bedrijfsvoering

van de Veiligheidsregio. Omwille van de leesbaarheid en om doublures te voorkomen verwijzen wij u voor de inhoudelijke verantwoording over de bedrijfsvoering naar hoofdstuk 3.4.

Ten aanzien van de bedrijfsvoering worden de volgende kentallen gerapporteerd:

Kengetal		2024	2023
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	339	336
	Vrijwilligers	684	732
Instroom	Medewerkers	37	14
	Vrijwilligers	64	325
Uitstroom	Medewerkers	29	11
	Vrijwilligers	43	31
Ziekte	Verzuim	6,51%	4,40%
Personeelskosten	Medewerkers	€29.584.584	€26.703.316
	Vrijwilligers	€3.804.743	€3.879.207
Personeel van derden	Kosten	€1.359.456	€1.106.305
Automatisering	Kosten	€2.726.613	€1.788.273

Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Op 23 februari 2023 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de notitie Rechtmatigheidsverantwoording met de daarin verwoorde voorstellen. Dit zijn de voorstellen:

- 1) om als basis ambitieniveau de financiële rechtmatigheidsverklaring af te laten geven door het DB vanaf het boekjaar 2023;
- 2) om 3% van het lastentotaal (inclusief dotaties aan reserves) te hanteren als tolerantiegrens (verantwoordingsgrens), waarboven afwijkingen moeten worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording van de jaarrekening. Het gaat om afwijkingen in de vorm van posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, posten waarbij voor de organisatie onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid en om deze tolerantiegrens op te laten nemen in het Controleprotocol inclusief Normenkader 2024;
- 3) om, naast afwijkingen die boven de eerdergenoemde 3% uitkomen, ook afwijkingen vanaf 1% in de paragraaf bedrijfsvoering toe te lichten (rapportagegrens) en deze rapportagegrens op te nemen in het Controleprotocol inclusief Normenkader 2023.

De geconstateerde afwijkingen ten aanzien van het begrotingscriterium komen boven de tolerantiegrens van 3% uit. Vanwege de omvang zijn de geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording toegelicht. De afwijkingen vallen voor het overgrote deel onder het begrotingscriterium dat geheel als acceptabel wordt geduid, omdat ze tijdig aan het bestuur zijn gemeld. Derhalve blijft alleen de overschrijding op de investeringsbudgetten in het saldo aan begrotingsonrechtmatigheden staan. Daarnaast is in de rechtmatigheidsverantwoording de onrechtmatigheid op het voorwaarden criterium toegelicht. De onrechtmatigheid betreft de overtreding van de Europese aanbestedingswetgeving. Het totaalbedrag van €829.000 is terug te voeren op 8 crediteuren waarvan de totale besteding over 4 jaren de Europese aanbestedingsgrens hebben overschreden.

5.5 Verbonden partijen

In de volgende tabellen is opgenomen in hoeverre de verbonden partijen hebben bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van de VRZHZ (zoals opgenomen in de begroting).

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht														
Aard activiteiten en financiering	De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank. De VRZHZ betaalt een bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De VRZHZ verkoopt zelf 'trainings-arrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.														
Openbaar belang dat wordt behartigd	Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilliger en beroepskrachten in dichte nabijheid van woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.														
Bestuurlijke betrokkenheid	- VRZHZ is 100% aandeelhouder - Leden van het Algemeen Bestuur hebben zitting in aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ) - Drie leden van Dagelijks Bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen) - Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap														
Relevante ontwikkelingen/risico's	De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op langere termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de borg.														
Financiële kengetallen *	<table> <tr> <td>Jaarresultaat 2023</td><td>€217.881</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 01-01-2023</td><td>€3.232.963</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 31-12-2023</td><td>€3.450.844</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 01-01-2023</td><td>€1.471.225</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 31-12-2023</td><td>€2.874.934</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 01-01-2023 (eigen vermogen/totaal vermogen)</td><td>68,73%</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 31-12-2023 (eigen vermogen/totaal vermogen)</td><td>54,55%</td></tr> </table>	Jaarresultaat 2023	€217.881	Eigen vermogen per 01-01-2023	€3.232.963	Eigen vermogen per 31-12-2023	€3.450.844	Vreemd vermogen per 01-01-2023	€1.471.225	Vreemd vermogen per 31-12-2023	€2.874.934	Solvabiliteit per 01-01-2023 (eigen vermogen/totaal vermogen)	68,73%	Solvabiliteit per 31-12-2023 (eigen vermogen/totaal vermogen)	54,55%
Jaarresultaat 2023	€217.881														
Eigen vermogen per 01-01-2023	€3.232.963														
Eigen vermogen per 31-12-2023	€3.450.844														
Vreemd vermogen per 01-01-2023	€1.471.225														
Vreemd vermogen per 31-12-2023	€2.874.934														
Solvabiliteit per 01-01-2023 (eigen vermogen/totaal vermogen)	68,73%														
Solvabiliteit per 31-12-2023 (eigen vermogen/totaal vermogen)	54,55%														

* Ten tijde van opstelling zijn de cijfers nog niet bekend. Om die reden zijn de cijfers van 2023 weergegeven.

Verbonden partij	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Aard activiteiten en financiering	- Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) is het publiek kennisinstituut dat veiligheidsregio's, Rijksoverheid en crisispartners onderling verbindt en versterkt met onderzoek, onderwijs, ondersteuning en informatie. - De activiteiten van het NIPV worden gefinancierd uit Rijksbijdragen, bijdragen van veiligheidsregio's en uit de Bijdrage Brede Doeluitkering Rampenbestrijding.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het NIPV draagt bij aan de maatschappelijke doelstelling om Nederland samen veiliger en veerkrachtiger te maken.
Bestuurlijke betrokkenheid	- Het NIPV is een bij de Wet veiligheidsregio's opgericht zelfstandig orgaan. - Het bestuur van het NIPV is verantwoordelijk voor alle taken en werkzaamheden die het NIPV uitvoert in het kader van de wet Veiligheidsregio's. - De voorzitters van de 25 Veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur.

B. Jaarrekening

6. Overzicht van baten en lasten

6.1 Gerealiseerde baten en lasten

Gerealiseerde baten en lasten

VRZHZ kent het programma Veiligheid. Binnen het programma worden organisatie-eenheden onderkend. Onderstaand is het resultaat opgenomen, voorzien van een toelichting op de incidentele en structurele resultaten voor bedragen hoger dan 200k.

Als gevolg van afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan.

Concernniveau 2024 Bedragen x € 1.000 inclusief projecten (USAR, Oekraïne en COA)	Begroting Primair	Begroting BURAP-I	Begroting BURAP-II	Realisatie 2024	Saldo 2024	Voor- nadeel	I	S
	2024	2024	2024	2024	2024			
Totaal lasten	51.992	55.979	66.000	64.957	1.043	V	1.160	- 116
Totaal baten	-51.714	-55.126	-64.854	-65.858	1.004	V	927	78
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	278	853	1.146	-902	2.048	V	2.087	-39
Toevoegingen aan reserves	52	25	25	25	0	V	0	
Onttrekkingen aan reserves	-330	-879	-1.172	-1.352	181	V	181	
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	-2.229	2.229	V	2.267	-39
<i>Incidentele reserves</i>								
Vorming bestemmingsreserve Groot onderhoud Gebouwen t.b.v. MJOP					-990			
Ophoging reserve Crisisbeheersing en informatievoorziening					-220			
Gerealiseerd resultaat na resultaatbestemming					1.019	V		

Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
<i>0. Bestuur en ondersteuning</i>			
0.4 - Overhead	485	18.571	-18.086
0.5 - Treasury	727	-60	788
0.8 - Overige baten en lasten	53.965	5.728	48.237
0.9 - Vennootschapsbelasting	0	-48	48
0.10 - Mutaties reserves	1.352	25	1.327
0.11 - Resultaat van de rekening baten / lasten	0	2.229	-2.229
<i>1. Veiligheid</i>			
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	3.253	33.338	-30.085
<i>6. Sociaal Domein</i>			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.429	7.429	0
Totaal	67.210	67.210	0

Analyse van het overzicht van baten en lasten en het resultaat 2024

Concernniveau 2024	Begroting	Begroting	Begroting	Realisatie	Saldo	Voor-	I	S
Bedragen x € 1.000	Primair	BURAP-I	BURAP-II			nadeel		
inclusief projecten (USAR, Oekraïne en COA)	2024	2024	2024	2024	2024			
LASTEN								
1.1 Salarissen en sociale lasten	30.785	34.226	34.454	32.654	1.800	V	1.753	47
2.1 Belastingen	269	268	271	224	48	V	77	-29
3.5.1 Ingeleend personeel	292	251	285	1.359	-	N	-	0
					1.075		1.075	
3.8 Overige goederen en diensten	13.875	15.640	24.467	24.554	-87	N	47	-134
5.1 Rente	445	445	445	435	10	V	10	0
6.1 Financiële transacties	210	210	207	0	207	V	207	0
7.2 Mutatie voorzieningen	711	909	909	706	202	V	202	0
7.3 Afschrijvingen	4.928	4.709	4.963	4.985	-22	N	-22	0
7.5 Overige verrekeningen	479	-678	0	40	-40	N	-40	0
Subtotaal lasten	51.992	55.979	66.000	64.957	1.043	V	1.160	-116
BATEN								
3.2 Duurzame goederen			0	-257	257	V	257	0
3.5.2 Uitgeleend personeel	-656	-657	-705	-1.067	363	V	319	43
3.6 Huren			-95	-103	8	V	8	0
3.8 Overige goederen en diensten	-843	-912	-1.048	-1.758	710	V	710	0
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-7.102	-7.874	-16.550	-15.535	-	N	-	28
					1.014		1.042	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - Gemeenten	-43.112	-45.682	-46.456	-46.410	-47	N	0	-47
5.1 Rente	0	0	0	-727	727	V	674	53
Subtotaal baten	-51.714	-55.126	-64.854	-65.858	1.004	V	927	78
Gerealiseerd saldo baten en lasten	278	853	1.146	-902	2.048	V	2.087	-39
7.1 - Toevoeging reserves	52	25	25	25	0		0	0
7.1 - Onttrekking reserves	-330	-879	-1.172	-1.352	181	V	181	0
Saldo na mutaties reserves	0	0	0	-2.229	2.229	V	2.267	-39
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	-2.229	2.229	V	2.267	-39
Vorming bestemmingsreserve Groot onderhoud Gebouwen t.b.v. MJOP					-990			
Ophoging reserve Crisisbeheersing en informatievoorziening					-220			
Gerealiseerd resultaat na resultaatbestemming					1.019	V		

a.g.v. afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan

Het jaarresultaat voor bestemming is € 2,229 mln. positief:

Hieronder geven we eerst in algemene zin een toelichting op dit resultaat voor en na bestemming, gerefereerd aan de prognose bij Burap-II. Vervolgens gaan we vanaf paragraaf 7.1.1. in op een toelichting vanuit de verschillende economische categorieën.

Het resultaat voor bestemming

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 2,229 mln. Het verschil ten opzichte van de prognose ten tijde van Burap-II (€3,331 mln.) wordt toegelicht in de oplegnotitie.

Voor verdere toelichting met betrekking tot de realisatie zie hoofdstuk 6.1.1 en 6.1.2.

Het resultaat na bestemming

In lijn met de bestuursopdracht kritisch te zijn mede gelet op de financiële positie van gemeenten reteren twee bestemmingen die we voorstellen.

1. Vorming bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen t.b.v. MJOP €990.000
2. Crisisbeheersing en Informatievoorziening €220.000

MJOP

Over het MJOP zit in deze vergadering een aparte notitie. Kern daarvan is de meerkosten voor 2025 en 2026 ter grootte van in totaal €990.000 vanuit het jaarresultaat 2024 toe te voegen aan bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen. Conform de lijn van de bestuursopdracht worden gemeenten zo niet geconfronteerd met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2025 en 2026.

Crisisbeheersing en informatievoorziening

In 2022 zijn vanwege de vluchtelingencrisis de bestuurlijke afspraken doorstroom migratie opgesteld. Onderdeel hiervan is een landelijke verhoging van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) oplopend van 2023 naar 2026. Voor de VRZHZ gaat het om € 1,2 mln in 2023 oplopend naar € 2.2 mln in 2026. Deze middelen zijn bedoeld voor het borgen en versterken van de crisisbeheersing en nadrukkelijk niet bedoeld om huidige tekorten te dekken. Op deze extra uitkering in 2024 houden we € 220.000 over. Voorgesteld wordt deze toe te voegen aan de reserve Crisisbeheersing en Informatievoorziening.

6.1.1 Lasten

Hieronder worden de grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht.

1.1 Salarissen en sociale lasten **voordeel** €1.800.000

Door (tijdelijke) vacatureruimtes of extern ingevulde formatieplaatsen is op de afdelingen Bedrijfsvoering, Risicobeheersing en Brandweezorg is een voordeel ontstaan op de loonkosten (zie ook 3.5.1 ingeleend personeel). Daarnaast zien we een daling in het aantal incidenten waardoor ook de loonkosten van de vrijwilligers lager uit zijn gevallen.

3.5.1 Ingeleend personeel **nadeel** €1.075.000

Doordat vacatureruimtes op formatieplaatsen tijdelijk extern zijn ingevuld om de werkzaamheden door te laten gaan, ontstaat er een nadeel op ingeleend personeel. Het ontstane nadeel wordt gedekt door het voordeel op de categorie Salarissen en sociale lasten.

6.1 Financiële mutaties **voordeel** €207.000

In verband met een wijziging in de presentatie van Disagio na opstellen Burap II ontstaat hier in de presentatie een voordeel welke nu bij de jaarrekening onder 3.8 Overige goederen en diensten wordt gepresenteerd.

7.2 Mutaties voorzieningen **voordeel** € 202.000

Dit voordeel is ontstaan doordat er een vrijval in de voorziening RVU heeft plaatsgevonden.

6.1.2 Baten

3.2 Duurzame goederen incidenteel **voordeel** €257.000

Dit betreft verkoopopbrengsten van diverse desinvesteringen, hiermee dekken we een gering boekverlies van € 40.394 op (deze lasten vallen onder economische categorie 7.5 overige verrekening).

3.5.2 Uitgeleend personeel **voordeel** €363.000

Door de inzet van vast personeel voor de doorbelasting voor noodopvang en USAR en de toegestane doorbelasting van kosten van de loopbaanadviseur voor de FLO is er een hoger resultaat ontstaan.

3.8 Overige goederen en diensten **voordeel** €710.000

De voornaamste oorzaken van de hogere baten zijn extra werkzaamheden voor derden in de werkplaats van M&L en opbrengsten Vakbekwaamheid door opleiden voor andere Veiligheidsregio's.

4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk **nadeel** €1.014.000

Incidenteel

€1.041.878 heeft betrekking op de compensatie van het Rijk voor de kosten van COA en Oekraïne.

Structureel

Bijdrage 2024 25KV is €27.519 hoger dan geraamd.

5.1 Rente incidenteel **voordeel** €727.000

Dit betreft de rente op de schatkistrekening. Omdat investeringen vertraging hebben opgelopen, worden de overtollige gelden geparkeerd op deze rekening.

7.1 Mutatie reserves **voordeel** €181.000

Per saldo is gedurende het jaar 2024 €181.000 meer onttrokken uit de reserves. In hoofdstuk 8.2.3 zullen de mutaties verder worden toegelicht.

6.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De baten en lasten op de algemene dekkingsmiddelen kunnen als volgt worden weergegeven.

	Realisatie 2023	Begroting Primair	Begroting na wijziging	Realisatie 2024
Lasten				
Rentelasten	425.103	444.861	444.861	434.682
Toevoegingen aan reserves	3.795.324	51.800	25.398	25.398
Toevoegingen aan voorzieningen	1.166.869	710.501	908.680	706.286
Kapitaallasten	4.633.542	4.859.187	4.963.158	4.984.896
Overige verrekeningen van kostenplaatsen	418.276	949.407	0	40.394
Totaal lasten	10.439.115	7.015.756	6.342.097	6.191.657
Baten				
BDuR	7.048.105	7.101.993	7.721.297	7.721.297
Overige inkomsten Rijk	16.350.977	0	8.828.293	7.813.934
Gemeentelijke bijdragen	45.542.603	43.112.389	46.456.383	46.409.782
Onttrekking reserves	1.100.545	330.157	1.171.580	1.352.307
Overige goederen en diensten	9.402.446	771.505	1.048.235	1.758.417
Totaal baten	79.444.677	51.316.044	65.225.788	65.055.737
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-69.005.562	-44.300.288	-58.883.691	-58.864.080

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

Voor de toelichting op de mutaties in de reserves wordt verwezen naar paragraaf 7.2.3.

Brede doelmuttering rampenbestrijding (BDuR)

Voor een specificatie van de ontvangen BDuR in 2024 wordt verwezen naar hoofdstuk 9.

Gemeentelijke bijdragen

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage	Maatwerk	Totaal
Alblasserdam	1.772.131		1.772.131
Dordrecht	12.955.858	1.038.111	13.993.969
Hendrik-Ido-Ambacht	2.716.584		2.716.584
Papendrecht	3.032.589		3.032.589
Slidrecht	2.396.595		2.396.595
Zwijndrecht	4.514.951		4.514.951
Molenlanden	4.404.912		4.404.912
Gorinchem	3.727.867		3.727.867
Hardinxveld-Giessendam	1.525.766		1.525.766
Hoeksche Waard	8.324.418		8.324.418
TOTAAL	45.371.671	1.038.111	46.409.782

6.3 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten weergegeven.

Incidentele baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting Primair 2024	Begroting BURAP-II 2024	Realisatie 2024
Lasten	72.975	51.992	66.000	64.957
Baten	79.901	51.714	64.854	65.858
Saldo lasten en baten	6.926	-278	-1.146	902
Storting in reserves	3.795	52	25	25
Onttrekkingen reserves	1.101	330	1.172	1.352
Saldo mutaties reserves	-2.695	278	1.146	1.327
Gerealiseerd resultaat (A+B)	4.231	0	0	2.229
<u>Incidentele lasten</u>				
Reserve Veranderende Omgeving	76			-
Reserve Informatie gestuurd werken	278			0
Reserve Transitie Organisatie	81			420
Reserve Generatiepact	64	52	25	25
Reserve verhuizing RCC en inrichten Kohnstammlaan/LP	490			-
Reserve schuimtransitie	918			-
Reserve vervanging meubilair	118			-
Reserve huur Romboutslaan	460			-
Reserve duurzaamheid	-			190
Reserve aanbestedingstrajecten	200			200
Reserve dekking kapitaallasten meubilair	118			0
Reserve crisisbeheersing en informatievoorziening	769			76
Reserve spoorzone	-			1.760
Onverdeeld resultaat	-1.541			-4.231
Incidentele lasten	2.031	52	25	-1.560
<u>Incidentele baten</u>				
Reserve Veranderende Omgeving	8		68	68
Reserve Informatie gestuurd werken	156		40	30
Reserve Transitie Organisatie	9			0
Reserve Inhaalslag investeringen	20		38	38
Reserve Generatiepact	44	20	23	28
Reserve verhuizing RCC en inrichten Kohnstammlaan/LP	142		348	348
Reserve schuimtransitie	214			14
Reserve vervanging meubilair	118			-
Reserve huur Romboutslaan	132		160	177
Reserve duurzaamheid	-			17
Reserve aanbestedingstrajecten	-		200	200
Reserve dekking kapitaallasten meubilair	118			-
Reserve spoorzone	-			136
Incidentele baten	962	20	877	1.056
Saldo incidentele baten en lasten (A)	1.070	32	-851	-2.615
Structureel resultaat (B)	5.301	32	-851	-387

6.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In hoofdstuk 7.2 is een overzicht opgenomen van het verloop van de reserves. De mutaties in de reserves egalisatie kapitaallasten en dekking kapitaallasten worden aangemerkt als een structureel

dekkingsmiddel.

De reserve egalisatie kapitaallasten geeft inzicht in de methodiek van gemiddelde kapitaallasten en de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten. De verschillen hiertussen worden door middel van deze egalisereserve gecorrigeerd, zodat in de exploitatie de jaarlijkse kapitaallasten overeenkomen met de gemiddelde kapitaallasten.

De mutatie in de reserve kapitaallasten is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de daarbij behorende investering.

6.5 WNT-verantwoording 2024

Conform de Wet Normering Topinkomens is in onderstaand overzicht de bezoldiging opgenomen van het eerste leidinggevende niveau dat wordt aangemerkt als topfunctionaris. Het bezoldigingsmaximum van 2024 bedraagt €233.000. Binnen VRZHZ zijn geen functionarissen in dienst die een hogere bezoldiging genieten dan het in de WNT genoemde maximum voor 2024.

Bedragen x € 1		C.P. Frentz
Gegevens 2024		
Functiegegevens		Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
(Fictieve) dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		180.573
Beloningen betaalbaar op termijn		23.422
Subtotaal		203.995
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		233.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		N.v.t.
Totale bezoldiging		203.995
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
		C.P. Frentz
Gegevens 2023		
Functiegegevens		Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
(Fictieve) dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		170.987
Beloningen betaalbaar op termijn		22.621
Subtotaal		193.608
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		223.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		N.v.t.
Totale bezoldiging		193.608

In onderstaand overzicht zijn de toezichthouders opgenomen. De toezichthoudende taak hebben zij onbezoldigd uitgeoefend.

Naam	Functie	Periode
Dhr. A.W. Kolff	Burgemeester gemeente Dordrecht	tot 1 september 2024
Dhr. P.A.C.M. van der Velden	Waarnemend burgemeester gemeente Dordrecht	Per 23 september 2024
Mw. R.W.J. Melissant-Briene	Burgmeester gemeente Gorinchem	
Dhr. J.W. Boersma	Burgemeester gemeente Alblasserdam	
Dhr. D.A. Heijkoop	Burgemeester gemeente Hardinxveld-Giessendam	
Dhr. P. van der Giessen	Burgemeester gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	
Dhr. F.D. van Heijningen	Waarnemend burgemeester gemeente Hoeksche Waard	
Dhr. T.C. Segers	Burgemeester gemeente Molenlanden	
Dhr. M.J.M. van Driel	Burgemeester gemeente Papendrecht	
Dhr. J.M. de Vries	Burgemeester gemeente Sliedrecht	
Dhr. L. Anink	Burgemeester gemeente Zwijndrecht	per 23 april 2024
Dhr. T.J. Haan	Waarnemend burgemeester gemeente Zwijndrecht	tot 22 april 2024

7. Balans

Activa	31 december 2024	31 december 2023
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	5.594.386	5.801.586
	5.594.386	5.801.586
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met een economisch nut	73.046.453	75.137.702
	73.046.453	75.137.702
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18.000	18.000
Leningen aan deelnemingen	1.520.000	1.740.000
	1.538.000	1.758.000
Totaal vaste activa	80.178.840	82.697.288
Viottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Gereed product en handelsgoederen	282.358	380.930
	282.358	380.930
<i>Subtotaal uitzettingen rente typische looptijd < 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	2.251.986	4.635.408
Uitzettingen in 's Rijksschatkist	14.672.609	3.649.230
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	1.550.000	200.000
Overige vorderingen	367.126	627.297
	18.841.720	9.111.935
<i>Liquide middelen</i>	307.760	309.089
<i>Overlopende activa</i>	1.530.379	4.612.361
Totaal viottende activa	20.962.217	14.414.315
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	101.141.057	97.111.602

Passiva	31 december 2024	31 december 2023
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	500.000	500.000
Bestemmingsreserves	6.944.647	5.625.526
Resultaat voor bestemming	2.228.525	4.230.939
	9.673.172	10.356.465
<i>Voorzieningen</i>	1.695.750	2.016.141
<i>Vaste schulden</i>		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	78.219.186	74.914.157
Openbare lichamen	2.346.776	2.411.553
	80.565.962	77.325.710
Totaal vaste passiva	91.934.884	89.698.316
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden rente typische looptijd < dan 1 jaar</i>		
Kasgeldleningen		
Overige schulden	4.696.689	5.126.306
	4.696.689	5.126.306
<i>Overlopende passiva</i>	4.509.484	2.286.980
Totaal vlottende passiva	9.206.173	7.413.286
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	101.141.057	97.111.602

7.1 Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en rechtmatigheidsverantwoording

7.1.1 Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

7.1.2 Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals opgenomen in de financiële verordening, de notitie Rechtmatigheidsverantwoording en de kadernota Rechtmatigheid van de Commissie B(esluit)B(groting)V(erantwoording). Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, en ook de baten en lasten van de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium de norm uit het normenkader zoals op 5 december 2024 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium mogelijke onrechtmatige uitgaven als blijkt, dat gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging (begrotingsoverschrijdingen). De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het Algemeen Bestuur zoals geregeld in de Gemeentewet. Voor de afsluitende oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het Algemeen Bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten;
 - Ten aanzien van het M&O beleid heeft het Algemeen Bestuur op 5 december 2024 bepaald, dat gezien de aard van de activiteiten van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, vooralsnog geen nadere inkleuring van specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik noodzakelijk is.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV, onze eigen financiële verordening en de notitie Rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% van het lastentotaal, inclusief dotaties aan reserves, (zijnde €1.950.000) is gehanteerd, waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van 1% (zijnde €650.000) is gehanteerd, waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen en toegelicht.

7.1.3 Activa

Immateriële vaste activa

Dit betreffen eventuele kosten van onderzoek en ontwikkeling, het saldo van (dis)agio en bijdragen aan activa in eigendom van derden. De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen worden geactiveerd en afgeschreven maximaal gelijk aan de looptijd van de lening. De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de op deze basis berekende afschrijvingen. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair afgeschreven in ten hoogste vijf jaar. De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven.

Materiële vaste activa

VRZHZ beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De overgenomen kazernes in 2013 zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs zijnde de boekwaarde waartegen de kazernes zijn overgedragen van de gemeenten naar VRZHZ.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. In september 2014 heeft het AB besloten dat de kazernes behoren tot materieel vast actief met een maatschappelijke bestemming, wat betekent dat de verkrijgingsprijs minus afschrijving de balanswaardering is en dat niet afgeschreven wordt bij waardevermindering. Hier is alleen sprake van bij verkoop als blijkt dat de marktwaarde op dat moment kleiner is dan de boekwaarde.

Er wordt in het jaar nadat het activum in gebruik is genomen afgeschreven op het actief. De gehanteerde

afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota Waarderen en afschrijven. Bij het oversluiten van de leningenportefeuille is door het AB op 14-10-2021 ingestemd met het uniformeren van de afschrijvingsmethodiek naar de lineaire methode per 1-1-2022.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

De overige financiële vaste activa is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

7.1.4 Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024

7.2.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

Deze post betreft de kosten van de agio (boeterente) in verband met de herfinanciering van de leningenportefeuille. De kosten worden geactiveerd en afgeschreven in 30 jaar.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des - investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
Immateriële vaste activa	5.801.586			207.199	5.594.387
Totaal	5.801.586	-	-	207.199	5.594.387

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa is als volgt.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des - investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	6.090.608	-	1.760	-	6.088.848
Bedrijfsgebouwen	32.843.678	2.149	-	1.091.218	31.754.610
Machines, apparaten en installaties	1.911.975	1.066.251	-	432.825	2.545.402
Vervoermiddelen	29.875.390	886.443	40.394	2.432.185	28.289.253
Overige materiële vaste activa	4.416.048	980.961	-	1.028.669	4.368.340
	75.137.700	2.935.804	42.154	4.984.896	73.046.453

als gevolg van afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan

Kredieten

In bijlage 5 is de staat van de kredieten opgenomen. De kredieten waarvan beargumenteerd wordt voorgesteld om deze mee te nemen naar 2025 zijn:

Artikelnr.	Omschrijving	AB-Besluit	Restant Krediet	Over te brengen	Af te sluiten	Reden
70000044	Pager & Paraatheidregistratie Pagers (2-weg)	2022-0274	36.286	36.286	Nee	aanhouden, restant doorschuiven naar 2025
70000060	Aanpassing Brandwijk AB 2019/1245	2022-0274	484.064	484.064	Nee	onderzoek molenlanden, nieuwbouw of verbouwing
70000107	DA (IM CoPi) 18-9796 Volkswagen Polo	2021-518	40.179	40.179	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025
70000119	HAB 22 schuimblussing 18-5462 Leebrur	2021-518	1.278.233	1.278.233	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025 wegens vertraging leverancier
70000120	HAB 20 schuimblussing 18-6764 Leebrur	2021-518	1.277.192	1.277.192	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025 wegens vertraging leverancier
70000140	RV-HW 18-6951 Scania P 360	2023-93389	38.631	38.631	Nee	laatste 10% van het krediet moet nog betaald worden ivm aanpassingen, wordt doorgeschoven naar 2025
70000157	Voorbereiding nieuwbouw Molenlanden	2022-915	2.909	2.909	Nee	Voorbereiding loopt nog
70000158	Schuimblusvoertuig DDT (SZ)	2022-915	306.079	306.079	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025 (besteld, levering 2024 vertraagd) krediet wordt in 2025 opgehoogd vanuit Spoorzone
70000159	Schuimblusvoertuig ZW (SZ)	2022-915	535.650	535.650	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025 (besteld, levering 2024 vertraagd) krediet wordt in 2025 opgehoogd vanuit Spoorzone
70000191	Piketvoertuig (reserve)	2023-94035	58.000	58.000	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025
70000234	OIV-Tablets (MDT/operationele informatievoorziening)	2023-93390	8.187	8.187	nee	aanhouden, restant doorschuiven naar 2025
70000186	Duikcomputers	2023-93390	18.029	18.029	Nee	wordt doorgeschoven naar 2026
70000085	Apparatuur werkplaats veiligheidsvoorzieningen 2020	2023-93390	485.690	485.690	Nee	Gaat onderdeel uitmaken van project Herhuisvesting M&L
70000196	DA 18-9797 (VOORL BRW)	2023-94035	58.000	58.000	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025
70000195	Aanpassing veertaxi 18-8161 (GOR X)		97.651	97.651	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025
70000194	Ademluchttoestellen (18)	2023-93390	14.980	14.980	Nee	Wordt doorgeschoven naar 2026 waarbij het onderdeel uit gaat maken van het project Ademlucht
70000198	Duikapparatuur (excl. Duikcomputers)	2023-93390	158.243	158.243	Nee	Wordt doorgeschoven naar 2026 waarbij het onderdeel uit gaat maken van het project Ademlucht
70000200	Gelaatstukken (62)	2023-93390	8.545	8.545	Nee	Wordt doorgeschoven naar 2026 waarbij het onderdeel uit gaat maken van het project Ademlucht
70000209	Afsluiters ademluchtcilinders	2023-93390	8.862	8.862	Nee	Wordt doorgeschoven naar 2026 waarbij het onderdeel uit gaat maken van het project Ademlucht
70000242	Overlevingspakken	2024-95974	33.792	33.792	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025
70000126	Kazernekleding	2022-519	77.397	77.397	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025
70000204	Meetapparatuur	2023-93390	113.870	113.870	Nee	wordt doorgeschoven naar 2025 t.b.v. specialistische meetapparatuur
70000235	ICT Bedrijfsvoering	2023-93390	88.164	88.164	nee	Wordt toegevoegd aan krediet 2025
70000210	VZU Light	2023-93390	155	-	Ja	Project afgerond
70000208	Migratie C-2000	2023-93390	720	-	Ja	Project afgerond
70000164	CoPi 18-9798 Commando Plaats Incident Voertuig	2023-94035	15.602	-	Ja	Project afgerond

Artikelnr.	Omschrijving	AB-Besluit	Restant Krediet	Over te brengen	Af te sluiten	Reden
70000192	Laadinfrastructuur	2023-94035	8.475	-	Ja	Project afgerond
70000153	Bluskleding	2022-519	504	-	Ja	Project afgerond
70000025	18-801 Dienstauto	2023-94035	3.067	-	Ja	Project afgerond
70000197	DA 18-9603 (ICT)	2023-94035	12.001	-	Ja	Project afgerond
70000204	Meetapparatuur	2023-93390	2.071	-	Ja	Deel basismmeetapparatuur is afgesloten
70000240	Meubilair	2023-93390	31.232	-	Ja	Project afgerond
70000231	Boot / trailer Oud-Beijerland	2024-95974	40.640	-	Ja	Project afgerond
70000244	AED's	2024-97725	5.844	-	Ja	Project afgerond
70000241	Overlevingspakken Boot Oud-Beijerland	2024-95974	10.640		Ja	Project afgerond
Totaal			5.359.584	5.228.633		

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des - investeringen	Aflossingen/ afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
<i>Kapitaalverstrekkings aan: deelnemingen</i>					
Kapitaalverstrekking	18.000				18.000
<i>Subtotaal</i>	<i>18.000</i>	-	-	-	<i>18.000</i>
<i>Leningen aan: deelnemingen</i>					
Lening u/g Spinel Veiligheidscentrum	1.740.000			220.000	1.520.000
<i>Subtotaal</i>	<i>1.740.000</i>	-	-	<i>220.000</i>	<i>1.520.000</i>
	1.758.000	-	-	220.000	1.538.000

Kapitaalverstrekkings aan deelnemingen

In de Algemene Vergadering van 15 december 2016 hebben de aandeelhouders van Spinel Veiligheidscentrum B.V. en Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. besloten tot fusie. Als gevolg van dit besluit, waarvan het Algemeen Bestuur VRZHZ op 15 december 2016 kennis heeft genomen, zijn de aandelen van Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. vervallen en zijn de vermogensbestanddelen met ingang van 1 januari 2016 in Spinel Veiligheidscentrum B.V. verantwoord.

Leningen aan deelnemingen

In het Algemeen Bestuur van 25 november 2015 is besloten een lening te verstrekken aan de Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. voor een bedrag van €1.200.000. Door de fusie per 1 januari 2016 is de restant hoofdsom overgegaan naar Spinel Veiligheidscentrum B.V. De resterende looptijd van de lening is 3 jaar. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 120.000, welke voor het eerst op 31 december 2016 heeft plaatsgevonden. Over de uitstaande hoofdsom wordt een rente ontvangen van 1,05% per jaar. In 2023 is er in verband met de gedane investering aan het bedrijfsgebouw bij Spinel Veiligheidscentrum een lening overeenkomst gesloten van €1.500.000. Deze geldlening heeft een looptijd van 15 jaar, tegen een vaste rente van 3,55% per jaar. De aflossing per kwartaal bedraagt €25.000.

7.2.2 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	31-12-2024	31-12-2023
Gereed product/handelsgoederen	282.358	380.930
Totaal	282.358	380.930

Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Omschrijving	31-12-2024	Voorziening oninbaar	31-12-2024 na voorziening	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	2.251.986	-	2.251.986	4.635.408
Uitzettingen in 's Rijksschatkist	14.672.609	-	14.672.609	3.649.230
Rekening courantverhouding	1.550.000	-	1.550.000	200.000
Overige vorderingen	367.126	-	367.126	627.297
Totaal	18.841.720	-	18.841.720	9.111.935

Liquide middelen

Binnen de post liquide middelen kan het volgende onderscheid worden gemaakt.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Banksaldi	307.760	309.089
Totaal	307.760	309.089

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde saldo overtollige middelen (4)	307	306	306	306
5) Drempelbedrag	1.041	1.041	1.041	1.041
6a) Ruimte onder drempelbedrag (5-4)	734	735	735	735
6b) Overschrijding van het drempelbedrag (4-5)	0	0	0	0
<i>Berekening drempelbedrag (5= 5a x 5b)</i>				
Begrotingstotaal (5a)	52.044	52.044	52.044	52.044
Percentage regeling (5b)	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Overlopende activa

Binnen de post overlopende activa kan het volgende onderscheid worden gemaakt.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	743.143	697.509
Nog te ontvangen bedragen	787.236	3.914.852
Totaal	1.530.379	4.612.361

De vooruitbetaalde bedragen zijn voornamelijk kosten voor facturen met jaar overstijgende contracten.

Specificatie nog te ontvangen bedragen	1-1-2024	Toevoeging	Aanwending	31-12-2024
Overige	679.174	787.236	679.174	787.236
Subtotaal	679.174	787.236	679.174	787.236
Nog te ontvangen bedragen met specifiek doel				
COA	2.922.831		2.922.831	-
Oekraïne	312.847		312.847	-
Subtotaal	3.235.678	-	3.235.678	-
Totalen	3.914.852	787.236	3.914.852	787.236

7.2.3 Vaste passiva

Eigen vermogen

Reserves

Het verloop van de reserves is in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving	1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024
<i>Algemene reserves</i>				
Algemene reserve VRZHZ	500.000	-	-	500.000
Totaal algemene reserves	500.000	-	-	500.000
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.044.532		254.463	1.790.069
Dekking kapitaallasten	867.379		42.193	825.186
Totaal structurele reserves	2.911.910	-	296.656	2.615.254
Reserve veranderende Omgeving	67.982		67.982	-
Reserve informatie gestuurd werken	122.333		29.856	92.477
Reserve transitie Organisatie	71.744	420.000	-	491.744
Reserve inhaalslag investeringen	38.478		38.478	-
Reserve generatiepact	64.531	25.398	28.020	61.909
Reserve verhuizing RCC en inrichten Kohnstammlaan/LP	347.869		347.869	-
Reserve schuimtransitie	703.799		13.674	690.125
Reserve huur Romboutslaan	327.880		176.561	151.319
Reserve duurzaamheid	-	190.000	16.914	173.086
Reserve aanbestedingstrajecten	200.000	200.000	200.000	200.000
Reserve crisisbeheersing en informatievoorziening	769.000	75.776	-	844.776
Reserve spoorzone	-	1.760.253	136.296	1.623.957
Totaal incidentele reserves	2.713.616	2.671.427	1.055.650	4.329.393
Totaal bestemmingsreserves	5.625.526	2.671.427	1.352.306	6.944.647
Totaal reserves	6.125.526	2.671.427	1.352.306	7.444.647
Resultaat voor bestemming	4.230.939	-4.230.939	-	-
Totaal generaal	10.356.465	-1.559.512	1.352.306	7.444.647

Bestemming resultaat 2023

Het positieve resultaat van 2023 ad € 4.230.939 is conform vaststelling jaarstukken 2023 (AB 95968 Jaarstukken) verwerkt.

Algemene reserve

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene tegenvallers. Conform Besluit 2018 664A, houdt VRZHZ een bescheiden buffer aan van 1% van het totaal van de lasten van het volgende begrotingsjaar met een minimum van € 500.000.

Bestemmingsreserves

Reserve egalisatie kapitaallasten

De reserve egalisatie kapitaallasten geeft inzicht in de methodiek van gemiddelde kapitaallasten en de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten. De verschillen hiertussen worden door middel van deze egalisereserve gecorrigeerd, zodat in de exploitatie de jaarlijkse kapitaallasten overeenkomen met de gemiddelde kapitaallasten.

Volgens besluit 2018/1226/A wordt middels een 5-jarige projectie het verloop van de egalisereserve kapitaallasten gemaakt. Hierin worden de gerealiseerde investeringen uit betreffende jaarverantwoording meegenomen, rekening houdend met een constante buffer van € 500.000. De minimale hoogte van deze reserve bedraagt € 500.000.

Reserve dekking kapitaallasten

Investeringen die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Jaarlijks wordt een bedrag aan afschrijving aan deze reserve onttrokken. Als het ware wordt de reserve over de gehele afschrijvingsduur van de investering verdeeld.

In het jaar 2024 is €42.193 onttrokken voor de bij de investeringen horende kapitaallasten.

Reserve veranderende omgeving

Deze reserve is gevormd voor de dekking van capaciteits- en opleidingskosten als gevolg van het ontwikkelen naar een nieuwe rol en taakinvulling in relatie tot de Veranderende Omgeving (onder andere de Omgevingswet). Het project is in 2024 afgerond.

Reserve informatie gestuurd werken

Deze reserve is gevormd voor de dekking van de kosten voor een projectleider, implementatiekosten (koppelingen met bestaande systemen en opleidingen) en het gegeven dat gedurende de duur van de implementatie sprake is van dubbele licenties (oude systemen kunnen pas weg als de nieuwe systemen draaien). In 2023 zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest op informatie gestuurd werken. Er zijn grote stappen gemaakt op basis van Business Intelligence en er is een nieuw datawarehouse opgebouwd. datawarehouse worden nu de volgende applicaties ontsloten: AFAS, GMS en Veiligheidspaspoort. In 2024 zijn we gestart met de BBV-module in Djuma en de inrichting ervan. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt om Bestuurlijke Besluitvorming te gebruiken op het zaakstelsel.

Reserve transitie Organisatie

Dit omvat de ontwikkeling van leidinggevend, begeleiding van medewerkers met loopbaanontwikkeling en mobiliteit, en het versterken van diversiteit en inclusie binnen de organisatie. Het einddoel is een organisatie die wendbaar is, gestuurd wordt vanuit visie en eigenaarschap, en die haar medewerkers ruimte biedt om te groeien in een inclusieve en ondersteunende werkomgeving.

De bestemming van de reserve is ingezet op een manier waarop het bestuur en de organisatie de benodigde ruimte krijgen om de transitie effectief te kunnen uitvoeren.

Reserve inhaalslag investeringen

Deze reserve is conform besluit 2019/296 (april 2019) gevormd ten behoeve van de kosten voor het bewerkstelligen van het benodigde investeringsniveau gedurende de periode dat de nieuwe organisatie nog niet volledig is ingeregeld na de herstructurering. In 2024 is het restant saldo van deze reserve in zijn geheel vrijgevallen.

Reserve generatiepact

Per 1 januari 2019 is de Regeling Generatiepact van kracht. Dit is een regeling waarbij een 62-jarige of oudere medewerker de mogelijkheid wordt geboden minder te gaan werken, maar de pensioenopbouw doorgaat alsof er nog 100% gewerkt wordt. Het doel hiervan is tweeledig: een meer duurzame inzetbaarheid van de oudere medewerker en de bevordering van de instroom van jongere medewerkers. In 2024 heeft een dotatie van €25.398 plaatsgevonden en is €28.020 onttrokken uit deze reserve.

Reserve verhuizing RCC en inrichten Leerpark

Een deel van het gebouw Romboutslaan was in gebruik bij de VRZHZ-afdeling Risico- en Crisisbeheersing als Regionaal Crisis Centrum (RCC), inclusief ROT-ruimte (Regionaal Operationeel Team), beleidsteam en

actiecentra. In 2024 is deze ruimte verhuist naar het naastgelegen pand aan de Kohnstammalaan (Leerpark), dat gaat fungeren als hoofdlocatie van de VRZHZ. De kosten van deze verhuizing van het RCC en de inrichting van pand Leerpark als hoofdlocatie zijn dit jaar bekostigd uit deze reserve.

Reserve schuimtransitie

Met ingang van 1 januari 2023 is een verbod van kracht geworden waardoor alleen nog onder strenge voorwaarden fluorhoudend schuim van het type C8 mag worden ingezet. In 2023 is alles op alles gezet om de voer- en vaartuigen zo snel mogelijk fluorvrij te maken en operationeel inzetbaar te maken. In 2023 heeft dit geresulteerd in het feit dat we in Zuid-Holland Zuid voor alle voer- en vaartuigen volledig fluorvrij zijn. Hiermee voldoen we aan de wet- en regelgeving. Voor de verwerving van fluorvrij schuimvormend middel voor de komende jaren zijn we samen met de Gezamenlijke Brandweer een aanbesteding gestart. De eerste vakbekwaamheidsdoelen zijn behaald.

In 2024 is €13.674 uitgegeven. Dit is beduidend minder dan voorgaande jaren en dit heeft te maken met de vertraging in de levering van de schuimblusvoertuigen.

Reserve huur Romboutslaam

De 3e etage en de helft van de 4e etage van de Romboutslaam worden voor drie jaar terug gehuurd van de nieuwe eigenaar.

Het AB heeft op 23 februari 2023 besloten €459.679 uit de incidentele opbrengst verkoop Romboutslaam te bestemmen voor een reserve, waaruit de huur drie jaar lang betaald kan worden. In het huurcontract is opgenomen dat wij het gehuurde mogen onderverhuren. Er is voor volgend jaar een onderhuurder gevonden; de inkomsten daarvan komen ten gunste van de exploitatie. We hebben uiteindelijk niet voor onderhuur gekozen, maar met de gebouweigenaar afgesproken dat onze huurverplichting komt te vervallen. De nieuwe gebruiker huurt dus rechtstreeks van de gebouweigenaar.

Reserve duurzaamheid

Met maatschappelijk verantwoord ondernemen investeren we en werken we met respect voor mensen en de aarde." Om VRZHZ duurzamer te maken, is een reserve van € 190.000 gevormd (besluit Algemeen Bestuur 27 juni 2024). Hoewel er nog geen wettelijke verplichtingen zijn, is verduurzaming belangrijk voor toekomstige wetgeving, goed werkgeverschap, en het aantrekken van nieuwe medewerkers. Minder CO₂-uitstoot helpt klimaatverandering tegen te gaan en het gebruik van schaarse grondstoffen te verminderen. De landelijke duurzaamheidsagenda biedt handvatten en voorbeelden van maatregelen.

Reserve aanbestedingstrajecten

Een terugkerend patroon is dat grote investeringen uitgevoerd worden, maar onvoldoende rekening wordt gehouden met de implementatie. Deels is dit te ondervangen door deze kosten waar mogelijk op te nemen in het investeringsbedrag, maar deels betreft het zuivere exploitatiekosten. We starten een onderzoek om dit structureel te borgen, afgestemd op de geplande aanbestedingen. Bij Burap-II 2023 is besloten een reserve aanbestedingen van € 200.000 te vormen die bij de jaarrekening 2023 is verhoogd naar € 400.000. Eén van de redenen was de aanbesteding van ons nieuwe personeelssysteem (AFAS). Dit wordt geïntegreerd met ons financiële systeem. In 2024 is € 200.000 van deze reserve uitgegeven aan de implementatie van AFAS. Een deel van de kosten in 2024 is gedekt binnen de exploitatie. De resterende € 200.000 is in 2025 nodig om de implementatie verder vorm te geven.

Reserve crisisbeheersing en informatievoorziening

Er is een reserve van €844.576 gevormd voor crisisbeheersing en informatievoorziening. In 2022 zijn vanwege de vluchtelingencrisis bestuurlijke afspraken gemaakt, inclusief een extra BDuR-uitkering. Deze middelen mogen niet worden gebruikt om tekorten op reguliere taken te dekken of de gemeentelijke bijdrage te verminderen. Ook dit jaar zien wij nog geen complete uitnutting van dit budget. Let op: als het Rijk besluit de versterkingsgelden niet structureel door te zetten, heeft dit grote invloed op de lopende plannen en ontwikkelingen.

Reserve spoorzone

Deze reserve is gevormd uit de door het toenmalig Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (thans het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) aan de gemeentes Dordrecht en Zwijndrecht beschikbaar gestelde subsidie van € 15 miljoen ten behoeve van maatregelen om de hulpverlening en rampenbestrijding te verbeteren in de Spoorzone Dordrecht en Zwijndrecht. De

uitvoering van het kasbeheer werd daarbij gedelegeerd aan de regionale commandant van de brandweer. Met de verkregen subsidie zijn in het kader van Project Spoorzone in totaal drieëntwintig deelprojecten geformuleerd en in uitvoering genomen. Het project kende een oorspronkelijke doorlooptijd tot en met 2020. Inmiddels is de doorlooptijd van het project verlengd tot 2040. De reserve wordt onder andere aangewend ter dekking van de kapitaallasten en onderhoudskosten van de schuimblusvoertuigen Spoorzone gedurende de levensduur hiervan.

Voorzieningen

In onderstaand overzicht is het verloop van de voorzieningen in 2024 weergegeven.

Categorie	1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2024
Onderhoud van materiele vaste activa					
Onderhoud SB/Voertuigen	142.814				142.814
Groot onderhoud blusboot	62.494	38.080		31.456	69.118
Onderhoud gebouwen	1.170.401	665.000		853.296	982.105
Groot onderhoud materieel	157.174	205.600		108.150	254.624
subtotaal	1.532.883	908.680	-	992.902	1.448.661
Overige voorzieningen					
Spaarverlof	173.259				173.259
Regeling vervroegde uittreding (RVU)	310.000		202.394	33.775	73.831
subtotaal	483.259	-	202.394	33.775	247.090
Totalen	2.016.141	908.680	202.394	1.026.677	1.695.750

Voorziening onderhoud SB-voertuigen

In 2024 heeft er geen mutatie meer plaatsgevonden op de voorziening. In 2025 zal van beide schuimblusvoertuigen afscheid worden genomen met als gevolg dat in 2025 het resterende bedrag van de voorziening vrij zal vallen.

Voorziening groot onderhoud blusboot

VRZHZ beschikt over een blusboot. De voorziening heeft als doel de lasten van groot onderhoud aan de blusboot te egaliseren over de levensduur van dit vaartuig. Het groot onderhoud gebeurt conform het onderhoudsplan. Ten grondslag aan deze voorziening ligt een schema van dotaties en onttrekkingen conform een groot onderhoudsplan. In 2024 is €31.456 voor een werfbeurt type A volgens contract besteed.

Voorziening onderhoud gebouwen

Het MJOP met betrekking tot huisvesting is conform besloten door het algemeen bestuur d.d. 12-10-2023 (93115 Huisvestingsstrategie VRZHZ). De gemiddelde meerkosten voor het uitvoeren van 100% onderhoud in plaats van 80% onderhoud bedragen voor de komende vier jaar, per jaar € 387.616. Hiervan wordt €140.000 aan de voorziening extra toegevoegd. In 2024 is er uitvoering gegeven aan het actualiseren van de Meerjarenonderhoudsplannen. Dit gebeurt eens per vier jaar. De nieuwe plannen liggen begin 2025 ter besluitvorming voor aan het bestuur. In de planvorming is naast actualisering volgens de NEN 2767 ook verduurzaming van de panden als optie meegenomen.

Voorziening groot onderhoud materieel

In december 2020 bleek uit de toetsing van het MJIP aan de regelgeving dat het merendeel van de midlife updates niet als een investering gezien mag worden. Deze kosten zijn volgens regelgeving onderhoud, met uitzondering van de midlife update voor redvoertuigen. De kosten moeten dekking vinden binnen de exploitatie. Omdat de jaarlijkse kosten onregelmatig zijn, is er een voorziening gevormd, zodat deze jaarlijks gelijkmatig verlopen.

De toevoegingen vinden conform MJOP's plaats. Door het toevoegen van nieuwe voertuigen is de dotatie vanaf 2023 verhoogd en geïndexeerd. Hiermee is de voorziening tot en met 2033 dekkend.

De onttrekking in 2024 betreft de werkelijk gemaakte kosten voor het regulier geplande onderhoud van de in het MJOP opgenomen voertuigen.

Voorziening Spaarverlof

In het nieuwe cao-akkoord is overeengekomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 verlofuren mogen sparen. Medewerkers die langdurig vakantie opnemen, al dan niet voorafgaand aan het pensioen, hebben een effect op de bedrijfsvoering van het team. Ze staan wel op de formatie, maar dragen niet (meer) bij aan de dienstverlening. Dit kan voor capaciteitsproblemen zorgen. Om dit capaciteitstekort het hoofd te kunnen bieden, en een buffer te hebben voor uitbetaling van niet-opgenomen spaarverlof, is het verstandig om een bedrag te reserveren voor vervanging of uitbetaling. Dit zal niet in alle situaties nodig zijn. Ook nu nemen medewerkers soms langdurig vakantie op, wat kan worden opgevangen door het team of worden bij einde dienstverband vakantie-uren uitbetaald.

Vanwege de overgang naar een nieuwe applicatie voor salarisadministratie is het vanwege een technisch probleem niet mogelijk de verlofuren per ultimo 2024 te kunnen bepalen. In overleg met HRM en directie is besloten dat het saldo van 2023 de beste inschatting is. Derhalve is besloten geen dotering aan de voorziening te doen. In 2025 zal dit middels de bestuursrapportage worden gerapporteerd.

Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

Per 1 januari 2024 is in het Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's een regeling RVU overeengekomen. De regeling geldt voor medewerkers die voor 1 januari 2029 de AOW-leeftijd bereiken en minimaal 40 jaar overheidsdienst hebben, waarvan ten minste de laatste 10 jaar bij de Veiligheidsregio. Medewerkers die een FLO-overgangsrecht hebben kunnen niet aan de RVU deelnemen. In 2024 is er een incidentele bate ten gunste van de exploitatie geboekt, als correctieboeking die de accountant bij de jaarrekening 2023 tijdens de eindejaarscontrole heeft aangegeven, waarbij een mutatie in de voorziening alleen kan plaatsvinden als er een overeenkomst is gesloten met de medewerker.

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

De VRZHZ heeft op 31 december 2024 de volgende langlopende schulden:

Omschrijving	1-1-2024	Toevoegingen	Aflossingen	31-12-2024	Rentelasten
<i>Onderhandse leningen van:</i>					
Binnenlandse Banken en overige financiële instellingen	74.914.157	7.500.000	4.194.971	78.219.186	376.805
Gemeenten	2.411.553	-	64.777	2.346.776	57.877
	77.325.710	7.500.000	4.259.748	80.565.962	434.682

Op 2 januari 2024 is een aanvullende lening afgesloten met de volgende kenmerken:

Modaliteiten nieuwe lening:

- Hoofdsom : € 7.500.000,00
- Per datum : 02-01-2024
- Looptijd : 15 jaar
- Afloswijze : lineair, per de 3e van de maand
- Rente : 0,51%, per jaar rentevast 15 jaar, per de 2e van de maand te betalen

7.2.4 Vlottende passiva

Netto vlottende schulden

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Overige schulden	4.696.689	5.126.306
Totaal netto vlottende schulden	4.696.689	5.126.306

Overige schulden

De schuld aan de belastingdienst betreft de nog af te dragen BTW en de nog te betalen loonheffingen over december 2024.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	2.450.432	3.259.441
Belastingdienst	2.133.358	1.795.752
Overige nog te betalen kosten	112.899	71.113
Specificatie overige schulden	4.696.689	5.126.306

7.2.5 Overlopende passiva

Specificatie overlopende passiva

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen	2.160.757	238.857
Nog te betalen bedragen	2.348.727	2.048.123
Totaal netto vlottende schulden	4.509.484	2.286.980

Specificatie vooruit ontvangen bedragen

Specificatie vooruit ontvangen bedragen	1-1-2024	Toevoeging	Aanwending	31-12-2024
Vooruit ontvangen inkomsten opleidingen	148.905	214.169	148.905	214.169
Werkessie RCDV		330.000		330.000
Risk Factory		174.500		174.500
Overige	55.366	24.699	55.366	24.699
Subtotaal	204.271	743.368	204.271	743.368
Vooruit ontvangen gesubsidieerde projecten				
USAR	34.585	34.179	34.585	34.179
COA	-	1.383.210	-	1.383.210
Subtotaal	34.585	1.417.389	34.585	1.417.389
Totaal	238.857	2.160.757	238.857	2.160.757

USAR

In 2024 heeft het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid een participantenbijdrage toegekend aan VRZHZ. Deze vergoeding wordt voor een deel uitbetaald aan de deelnemers van het Urban Search and Rescue Team, die vanuit de regio Zuid-Holland Zuid worden geleverd. Het overige deel is bedoeld als tegemoetkoming aan de werkgevers voor het beschikbaar stellen van personeel ten behoeve van USAR.

COA

Het COA bood in 2024 twee mogelijkheden tot vergoeding: (1) vergoeding op basis van werkelijke lasten en (2) vergoeding op basis van een forfaitair bedrag. Aangezien ons kostenniveau in 2024 lager lag dan het forfaitaire bedrag en met deze wijze van vergoeding minder administratieve lasten gepaard gaan, is gekozen voor vergoeding op basis van het normbedrag. Dit heeft geresulteerd in een vooruit ontvangen bedrag van € 1.383.210. In 2025 zullen nog de nodige kosten worden gemaakt in het kader van de afronding van het project COA, waar het vooruit ontvangen bedrag als baat tegenover zal komen te staan.

Specificatie nog te betalen bedragen

Specificatie nog te betalen bedragen	31-12-2024	31-12-2023
Rente	10.812	503
Huisvestingskosten	490.696	305.742
Debiteuren credit nota's	94.330	38.398
Inhuur	121.839	91.028
Piket	38.977	48.385
Bovenwettelijk verlof	550.073	550.073
Overige kosten (incl. trans.posten)	1.041.999	1.013.994
Specificatie nog te betalen bedragen	2.348.726	2.048.123

7.2.6 Garantstellingen

Garantstelling lening Spinel Veiligheidscentrum B.V.

In 2006 is een multidisciplinair oefenterrein in gebruik genomen. De investering en financiering hiervan zijn via Spinel Veiligheidscentrum B.V. gelopen. Per 1 januari 2010 heeft VRZHZ de aandelen voor 100% overgedragen gekregen en heeft daarmee voor 100% het eigendom van deze vennootschap.

In 2020 is door Spinel Veiligheidscentrum B.V. een lening aangetrokken voor de investering voor Plant Industrie Proces (PIP) voor een bedrag van €526.000, waarvoor VRZHZ garant staat (DB 28 januari 2016 2016/24). Het openstaande bedrag ultimo 2024 bedraagt €385.733 (zie paragraaf 6.5 Verbonden partijen).

Tot en met 2024 heeft de verstrekte garantstelling niet tot uitbetaling geleid.

7.2.7 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

- In 2016 is een rekening-courant overeenkomst afgesloten met Spinel Veiligheidscentrum B.V. om te kunnen voorzien in de financieringsbehoefte. De rekening-courant faciliteit bedraagt maximaal € 1.000.000. Over het gemiddelde saldo wordt een rente in rekening gebracht van 0,65%;
- De jaarlijkse kosten van het SAAS-contract van het AFAS HRM-pakket bedraagt € 58.000; deze loopt tot en met 31-12-2030. Het 1^e jaar (2025) geldt een korting van 100%;
- Voor het beheer van telefoon- en internetverbindingen zijn er verschillende overeenkomsten met verschillende looptijden met Vitrumnet BV. De jaarlijkse kosten bedragen € 175.000;
- De jaarlijkse kosten van het SAAS-contract van het financiële pakket AFAS bedraagt € 66.000; deze loopt tot en met 27-07-2026;
- Voor de levering van elektriciteit is een overeenkomst afgesloten met Vattenfall (voorheen DVEP). Loopt tot en met 31-12-2025. Omdat de financiële verplichting afhankelijk is van daadwerkelijke afname (op basis van clicks) wordt uitgegaan van de afname in voorgaande jaren. Deze bedroeg in 2024 ca. € 318.000;
- Met Sefe Energy Limited (voorheen Gazprom) is een overeenkomst voor de periode 2020 t/m 2025 afgesloten inclusief 3 optie jaren voor de levering van gas. De omvang bedraagt ca. € 231.000 in 2024;
- Met Magenta MMT BV is een overeenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten met betrekking tot Veiligheidspaspoort. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 117.000;
- Het onderhoud en het oplossen van storingen aan E- en W-installaties wordt door Fa. Barth uitgevoerd. Hiervoor is een overeenkomst afgesloten voor 4 jaren met een waarde van ruim € 285.000 (exclusief materiaal). De overeenkomst eindigt op 31-12-2024. Is verlengd t/m 2026;
- VRZHZ heeft een juridische verplichting jegens de kosten van functioneel leeftijdsontslag (FLO) voor een beperkt aantal medewerkers. Vanwege nieuwe cao-afspraken en overgangsrecht op oude FLO-afspraken kunnen de kosten in de toekomst hoger uitvallen. VRZHZ neemt geen voorziening op in haar jaarrekening, omdat op basis van in het verleden gemaakte afspraken de kosten voor FLO via het reguliere begrotingstraject afgerekend worden met de gemeente Dordrecht. Door de afspraken met de gemeente Dordrecht is er namelijk geen sprake van een economisch risico voor VRZHZ;
- VRZHZ is aangesloten bij het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid. De verplichte jaarlijkse bijdrage voor 2025 bedraagt € 428.000 (zie ook paragraaf 6.5 Verbonden partijen);
- VRZHZ is aangesloten bij de gemeenschappelijke meldkamer Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. De jaarlijkse kosten voor 2025 bedragen € 757.000;
- De VRZHZ heeft voor haar mobiele navigatiesysteem per 1 januari 2025 een nieuw contract afgesloten met LiveOp ter waarde van € 104.000 voor een looptijd van 4 jaar met maximaal 2 maal 1 jaar verlenging;
- Ten behoeve van het Squit 20/20 Omgevingsdossier is een licentiecontract afgesloten met VISMA/Roxit tegen een jaarlijks bedrag van € 99.825. Het contract loopt tot en met 14 december 2025;
- Met Holmatro is een overeenkomst afgesloten voor het afnemen van redgereedschap in de komende 3 jaar voor een totaalbedrag van € 477.414 (incl. btw);

- De VRZHZ gaat in 2025 5 tankautosputen ad €602.000 afnemen van de firma Kenbri Fire Fighting B.V. (voorheen Dutch Rescue Vehicles B.V.). De totale verplichting komt hiermee op €3.000.010;
- Met de firma Protinus IT B.V. heeft de VRZHZ een contract afgesloten voor haar Microsoft producten. Voor 2025 is daar een bedrag van €426.000 mee gemoeid.

7.2.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden. Er zijn geen lopende claims te verwachten.

8. SiSa Bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekk er	Uitkeringsco de	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicat or	Indicat or	Indicat or
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijdin g (BDuR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T)					
			Aard controle R Indicator: A2/01 € 7.721.297					
AenM	M18	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's Veiligheidsregio's	Naam Kostensoort	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T)	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverhed en vanaf SiSa 2023)	De opgave van deze tabel in 2023 is te hoog geweest, per abuis zijn ook de kosten van 2022 hierin opgenomen. In 2024 staat nu wel het juiste getal.		
			Aard controle n.v.t. Indicator: M18/01	Aard controle R Indicator: M18/02	Aard controle R Indicator: M18/03			
			1 Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0	€ 0			
			2 Hotels/centra	€ 0	€ 0			
			3 Overige specifieke meerkosten	€ 0	€ 0			
			4 Overige Meerkosten	€ 0	€ 2.057.630			
			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverhede n, jaar T) Som indicator 02 Aard controle n.v.t.	Eindverantwoordi ng (Ja/Nee) Aard controle n.v.t.	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t.			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			Indicator: M18/04 € 0	Indicator: M18/05 Ja	Indicator: M18/06	
AenM	M29	Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen Regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente	Naam Kostensoort	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T)	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden en vanaf SiSa 2024)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: M29/01	Aard controle R Indicator: M29/02	Aard controle R Indicator: M29/03	
			1 Meerkosten regie	€ 175.631	€ 175.631	
			2 Meerkosten coördinatie van de spreiding van ontheemden	€ 80.779	€ 80.779	
			3 Meerkosten communicatie	€ 35.185	€ 35.185	
			4 Meerkosten zorgkosten	€ 823.855	€ 823.855	
			5 Meerkosten materiele uitgaven	€ 119.450	€ 119.450	
			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicator: M29/04	Aard controle n.v.t. Indicator: M29/05	Aard controle n.v.t. Indicator: M29/06	
			1 € 1.234.900	Nee	project nog niet afgerond	

Specificatie

De totale BDuR-bijdrage over 2024 voor VRZHZ bedraagt €7.721.297. Van dit bedrag is €6.197.724 de reguliere BDuR-bijdrage. €1.523.573 is een extra bijdrage bestemd voor Crisisbeheersing en informatievoorziening. Conform besluit van het Algemeen Bestuur is het overschot van deze extra BDuR-gelden 2023 van €844.776 gestort in de reserve Crisisbeheersing en informatievoorziening. (Zie hoofdstuk 8.2.3 Vaste passiva).

Verloop SISA	31-12-2023	Toevoeging	Aanwending	31-12-2024
BDuR 2024 Regulier	-	5.851.078	5.851.078	-
BDuR 2024 Loon en prijsbijstelling	-	346.646	346.646	-
BDuR 2024 Crisisbeheersing en informatievoorziening	769.000	1.523.573	1.447.797	844.776
	769.000	7.721.297	7.645.521	844.776

Op het project voor opvang ontheemden Oekraïne zijn meerdere inhuurmedewerkers ingezet. Het project kent naast de financiering via deze SiSa regeling, ook een deel financiering vanuit de provincie Zuid – Holland. Het is onduidelijk op welke wijze is bepaald hoe de inhuurkosten worden verdeeld over de subsidiestromen. Om die reden zijn deze inhuurkosten door de accountant als onzeker aangemerkt.

9. Rechtmatigheidsverantwoording VRZHZ 2024

9.1 Rechtmatigheidsverantwoording VRZHZ 2024

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en VRZHZ-regelingen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 5 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €1.950.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen €3.100.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van €1.950.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur college overigens een bedrag van €2.228.000 acceptabel op basis van de door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	€
1A. Overschrijding lasten programma Veiligheid	0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	43
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	2.228
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	<i>2.271</i>
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd (zie Financiële verordening artikel 9, lid 4a)	2.228
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	43
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	43
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering))	829
Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium	
Geen bevindingen	0

Hieronder is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het dagelijks bestuur beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingscriterium

In het boekjaar 2024 is een begrotingsonrechtmatigheid geconstateerd die volledig past binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid. Deze onrechtmatigheid betreft een overschrijding van de baten die bij de vaststelling van bestuur rapportage II is gemeld. Hieronder volgt een toelichting en onderbouwing.

1A. Overschrijding lasten programma's.

Er is geen overschrijding van de lasten. Dat betekent dat er op dit onderdeel geen begrotingsonrechtmatigheid is.

1B. Overschrijding investeringsbudgetten.

In de jaarschijf 2024 waren in totaal 22 kredieten gevoteerd door het Algemeen Bestuur. Het totale geraamde investeringsbedrag was €8.317.189. Daarvan is gerealiseerd € 2.935.804 (35,3%). Op 10 projecten heeft een realisatie plaatsgevonden zonder dat het krediet gevoteerd was door het bestuur. Die realisatie bedraagt in totaal €42.672. Op 1 wel gevoteerd krediet heeft een geringe overschrijding plaatsgevonden van €345. In totaal levert dit een onrechtmatigheid op van €42.972.

2. Ongeautoriseerde reservemutaties.

In totaal is er voor €189.000 ongeautoriseerd gemuteerd in de reserves. Deze €189.000 in zijn totaliteit betreft een getrouwheidsfout, omdat deze mutaties zonder een besluit van het algemeen bestuur hebben plaatsgevonden. De mutaties op de reserves bevatten geen onrechtmatigheidsfouten.

3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld.

Dit is de som van de onderschrijding van de lasten ad €1.043.000 en de overschrijding van de baten met €1.185.000. Dit levert een totaal op van €2.228.000.

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd (zie Financiële verordening artikel 9, lid 4a).

Artikel 9 van de Financiële verordening hanteert het uitgangspunt dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden echter als acceptabel aangemerkt als die tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld en door het bestuur zijn vastgesteld. Deze afwijkingen van de begroting zijn tijdig gemeld en vastgesteld als deze zijn opgenomen in een tussentijdse rapportage of begrotingswijziging gedurende het boekjaar. De totale bij bestuur rapportage II gemelde afwijking bedraagt €3.331.000 en daarmee wordt van de totale begrotingsonrechtmatigheid €2.228.000 als acceptabel aangemerkt.

5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden

Het resterende saldo, gezien punt 4, bedraagt €43.000.

Voorwaardencriterium

Ten aanzien van het voorwaardencriterium bedraagt de onrechtmatigheid €829.000. De onrechtmatigheid betreft de overtreding van de Europese aanbestedingswetgeving.

Het totaalbedrag van €829.000 is terug te voeren op 8 crediteuren waarvan de totale besteding over 4 jaren de Europese aanbestedingsgrens hebben overschreden. 5 Crediteuren hebben betrekking op Oekraïne en tellen voor een totaalbedrag van €444.000 mee in de totale onrechtmatigheid. Daarnaast hebben 2 crediteuren betrekking op de VRZHZ voor een totaalbedrag van €384.000. Het grootste aandeel, €317.000, in de kosten betreft de bestedingen aan flexibele arbeidskrachten en payroll die na afloop van het contract op 31 december 2023 doorliepen in 2024. De daarvoor afgesloten

overbruggingsovereenkomst voldoet niet aan de voorwaarden in de geldende wet- en regelgeving en wordt gezien als een nieuwe opdracht die Europees aanbesteed had moeten worden. De andere crediteur zal in 2025 opnieuw worden aanbesteed.

Ook zijn er 2 formele onrechtmatigheden. Deze tellen echter niet mee in de totale optelling van de onrechtmatigheid. De ene betreft een raamovereenkomst die is afgesloten in 2019, met een looptijd van 01-02-2019 tot 31-01-2021. Na afloop van deze periode wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd telkens voor de duur van 1 jaar. Het aangaan van een raamovereenkomst voor onbepaalde tijd is in strijd met de aanbestedingswet. De maximale looptijd van een raamovereenkomst is maximaal 4 jaar en maximaal 8 jaar bij speciale sectoropdrachten. Een raamovereenkomst kan alleen in bijzondere omstandigheden voor langer dan 4 jaar worden aangegaan en dat is hier niet het geval. De andere betreft een verlenging van de overeenkomst die niet conform de voorwaarden in de overeenkomst is verlengd.

C. Overige gegevens

10. Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Als (concept) jaarrekening 2024 vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur
Op 3 april 2025

Het Dagelijks Bestuur van de VRZHZ,
de secretaris, de voorzitter,

C.P. Frentz

P.A.C.M. van der Velden

Algemeen Bestuur

Jaarrekening 2024, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRZHZ
in de openbare vergadering van 24 april 2025
de secretaris, de voorzitter,

C.P. Frentz

P.A.C.M. van der Velden

Bijlagen

Bijlage 1: Programmaplan met overzicht van baten en lasten

Concern	Baten	Lasten	Saldo
Programma veiligheid	57.217	39.065	18.152
Algemene dekkingsmiddelen	727	-60	788
Kosten overhead	485	18.571	-18.086
Vennootschapsbelasting	0	-48	48
Sociaal Domein	7.429	7.429	0
Saldo van baten en lasten	65.858	64.957	902
Mutaties reserves	1.352	25	1.327
Subtotaal lasten	67.210	64.982	2.229

Bijlage 2: Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
<i>0. Bestuur en ondersteuning</i>			
0.4 - Overhead	485	18.571	-18.086
0.5 - Treasury	727	-60	788
0.8 - Overige baten en lasten	53.965	5.728	48.237
0.9 - Vennootschapsbelasting	0	-48	48
0.10 - Mutaties reserves	1.352	25	1.327
0.11 - Resultaat van de rekening baten/lasten	0	2.229	-2.229
<i>1. Veiligheid</i>			
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	3.253	33.338	-30.085
<i>6. Sociaal Domein</i>			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.429	7.429	0
Totaal	67.210	67.210	0

Bijlage 3: Verplichte beleidsindicatoren

De door de BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die relevant zijn voor VRZHZ treft u hieronder en behoren allen tot taakveld 0. "Bestuur en ondersteuning".

Omschrijving		31-12-2024	31-12-2023
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	0,66	0,67
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	0,68	0,70
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 137,86	€ 163,58
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	4,16%	3,69%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	27,83%	16,84%

*exclusief vrijwilligers.

Bijlage 4: Risico's

1. Langdurige calamiteit				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico en is structureel onderdeel van de Risicoparagraaf.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 500.000	40%	1	Incidenteel	€ 200.000

2. Uitval ICT				
Omschrijving	De uitval van middelen en in het bijzonder verbindingen en ICT tijdens een crisis. In de regionale risicoplannen staat uitval van verbindingen als een risico genoemd. VRZHZ kan op dat moment zowel getroffen als crisisbestrijder zijn. Dat kan bijvoorbeeld als het VRZHZ-gebouw in het gebied van een crisis staat of als onze eigen verbindingen falen. Op dat moment valt VRZHZ terug op haar partners en eventueel op uitwijkmogelijkheden.			
Beheersingsmaatregel	Afspraken maken en beheren met partners en leveranciers op het vlak van uitwijkmogelijkheden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 200.000	40%	1	Incidenteel	€ 80.000

3. Deeltijdrichtlijn				
Omschrijving	De Europese deeltijdrichtlijn gaat uit van het principe dat gelijk werk in voltijd en in deeltijd gelijk beloond moet worden. Dit conflicteert met de wijze waarop het huidige brandweerbestel is vormgegeven. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben vastgesteld dat er veel waarde wordt gehecht aan het huidige hybride stelsel van beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel in Nederland, en te willen zoeken naar een oplossing die dicht bij het huidige bestel blijft. Hiertoe is een landelijke denktank opgericht met als opdracht 'Onderzoek hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten en breng in kaart welke mogelijke consequenties dit voor de brandweerorganisatie heeft'. Financiering van de invoering van de richtlijn wordt via de gemeenten en/of het Rijk geregeld. Intern zal wel een project noodzakelijk zijn waarvoor kosten gemaakt zullen worden			
Beheersingsmaatregel	Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding in overleggen. Inzetten op Rijksfinanciering omdat het een stelselwijziging betreft.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 100.000	50%	1	Incidenteel	€ 50.000

4. kortstondige dienstverbanden van vrijwilligers

Omschrijving	Omdat de brandweer vaker te maken krijgt met kortstondige dienstverbanden van vrijwilligers heeft dit als risico de gewenste sterkte niet gegarandeerd is met als gevolg consequenties voor de brandveiligheid in de VRZHZ.			
Beheersingsmaatregel	Om dit risico te kunnen beperken zal het aantal opleidingen moeten stijgen wat leidt tot een structurele verhoging van het opleidingsbudget en dus ook tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage aangezien dit wordt veroorzaakt door een exogene factor			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 200.000	50%	4	Structureel	€ 400.000

5. Eigen risicodragers WW

Omschrijving	Als overheidswerkgever is de VRZHZ verplicht eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet (WW). Als eigenrisicodragers voor de WW betaalt de VRZHZ de kosten van de WW-uitkering, als een werknemer werkloos wordt. Het UWV betaalt de uitkering aan de werknemer en het UWV brengt deze kosten in rekening bij de VRZHZ. Gebruikelijk is om 2% van de loonsom (26 mln.) als financieel risico aan te merken. Gezien de huidige arbeidsmarkt zal de kans op werkelijke financiële consequentie beperkt zijn.			
Beheersingsmaatregel	We willen dit risico beperken door het voeren van een adequaat personeelsbeleid.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 520.000	10%	4	Structureel	€ 208.000

6. C2000 randapparatuur

Omschrijving	Op dit moment ervaren we dekkingsproblemen, welke wordt veroorzaakt door meerdere factoren en zijn er zorgen voor de continuïteit voor onze nu in gebruik zijnde randapparatuur. Na de invoering van IVC zijn verbindingproblemen ook toegenomen. IBARC (landelijke aanbesteding) is verlopen en de serviceverlening loopt achteruit. De prijzen voor randapparatuur en accessoires zijn sterk gestegen. En op dit moment moet de randapparatuur worden geüpdatet met nieuwe firmware, alleen wordt ervan uit zowel Motorola als IVC hierin geen invulling gegeven en zijn er nog onduidelijkheden met betrekking tot security. Voor 2027 staat NOVA (vervanging C2000) op de rol. Het is zeer goed denkbaar dat we op korte termijn moeten kiezen om onze randapparatuur noodzakelijkerwijs vervroegd moeten vervangen met boekverlies als gevolg. Bij vervanging in 2027 zal er eventueel weer een boekverlies ontstaan als gevolg van de vervroegd noodzakelijke vervanging. In totaal wordt ingeschat dat het boekverlies €750.000 zal bedragen.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Krediet voor vervanging zal moeten aangevraagd bij het Algemeen Bestuur			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 750.000	50%	1	Incidenteel	€ 375.000

7. Frauderisico's samenhangend met inkoop (algemeen)

Omschrijving	Fraude in het inkoopproces kan op verschillende manieren plaatsvinden en brengt diverse risico's met zich mee voor een bedrijf: Omkoping en steekpenningen: Medewerkers kunnen steekpenningen aannemen van leveranciers in ruil voor gunstige contracten of voorwaarden. Dit kan leiden tot hogere kosten en een lagere kwaliteit van goederen of diensten. Valse facturen: Medewerkers kunnen valse facturen indienen voor goederen of diensten die nooit zijn geleverd. Dit kan gebeuren in samenwerking met externe partijen of volledig intern. Belangenverstrengeling: Medewerkers kunnen persoonlijke belangen hebben in de bedrijven waarmee ze zaken doen, wat kan leiden tot bevoordeling van deze bedrijven ten koste van het eigen bedrijf. Manipulatie van inkooporders: Medewerkers kunnen inkooporders manipuleren door bijvoorbeeld de hoeveelheden of prijzen te verhogen en het verschil in eigen zak te steken. Ongeautoriseerde aankopen: Medewerkers kunnen aankopen doen zonder de juiste goedkeuring, wat kan leiden tot ongecontroleerde uitgaven en budgetoverschrijdingen.			
Beheersingsmaatregel	Een beheersmaatregel kan zijn dat functiescheiding in het gehele inkoopproces wordt ingevoerd.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 100.000	50%	1	Incidenteel	€ 50.000

8. Oprichting Risk Factory Zuid-Holland Zuid

Omschrijving	De Risk Factory is een interactief educatiecentrum om het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van de deelnemers te vergroten op het gebied van veiligheid en gezondheid. De Risk Factory is een plus voor scholen, omdat het scholen structurele, integrale veiligheids- en gezondheidseducatie kan aanbieden dat aansluit bij de landelijke kerndoelen van het onderwijs. In het concept draait alles om de nagebootste praktijksituatie te ervaren, te doen en te beleven. Om dit te bereiken is er met diverse partijen een intentieverklaring opgesteld. Het risico betreft een niet sluitende business-case.			
Beheersingsmaatregel	Sturen op het proces om tot een sluitende business-case te komen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 250.000	100%	1	Incidenteel	€ 250.000

9. Continuïteit procesgang

Omschrijving	Continuïteit in procesgang wordt belemmerd door geen goede vastlegging van processen. Door kortstondig verblijf van medewerkers, inzet in projecten en bij calamiteiten, is het noodzakelijk om processen goed te beschrijven, inzichtelijk voor iedereen t.b.v. continuïteit van processen (lerende organisatie).			
Beheersingsmaatregel	Vastlegging in systemen van processen, zodat deze voor iedereen zichtbaar zijn en gevolgd kunnen worden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Factor I = 1 S = 4	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 200.000	25%	4	Structureel	€ 200.000

Bijlage 5: Kredieten

Onderstaand is de staat van de kredieten opgenomen. In principe worden kredieten met een looptijd van langer dan 2 jaar afgesloten, tenzij er een verplichting aan ten grondslag ligt of tenzij redenen aanwezig zijn om deze te handhaven en over te brengen.

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Realisatie	Restant krediet	Over te brengen
VZU-light	125.000	124.845	155	-
C2000 apparatuur	24.857	24.137	720	-
Copi-voertuig	383.328	367.726	15.602	-
Dienstauto's	270.179	98.932	171.247	156.179
Duikapparatuur	176.272	-	176.272	176.272
Schuimblusvoertuigen (regionaal)	2.575.604	20.179	2.555.425	2.555.425
Schuimblusvoertuigen (spoorzone)	844.558	2.829	841.729	841.729
Huisvesting	489.122	2.149	486.973	486.973
Laadinfrastructuur	236.756	228.281	8.475	-
ICT Bedrijfsvoering	575.000	486.836	88.164	88.164
ICT Operationele Voorbereiding	116.321	80.035	36.286	36.286
Kleding	845.955	768.054	77.901	77.397
Meetapparatuur	323.870	207.929	115.941	113.870
Meubilair	170.150	138.918	31.232	-
Operationele Informatievoorziening	31.649	23.462	8.187	8.187
Persoonlijke Beschermingsmiddelen	32.387	-	32.387	32.387
PBM's overlevingspakken	81.101	36.669	44.432	33.792
Redvoertuigen incl. bepakking	66.227	27.596	38.631	38.631
Vaartuigen	340.000	201.709	138.291	97.651
Werkplaatsapparatuur	506.260	20.570	485.690	485.690
AED's	102.594	96.750	5.844	-
Totaal	8.317.190	2.957.606	5.359.584	5.228.633

Vooruitlopend op het vastgestelde investeringsplan 2025, zijn voor een aantal nieuwe investeringen in 2024 kosten gemaakt. Voor deze nieuwe investeringen zijn de hiervoor beschikbaar gestelde kredieten niet opgenomen.

Gemeente
Sliedrecht

GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
T.a.v. het algemeen bestuur
Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Gemeente Sliedrecht
Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

T (0184) 14 0184
F (0184) 41 2769
gemeente@sliedrecht.nl
www.sliedrecht.nl

Geachte leden van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid,

Op 24 april jl. zijn de jaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 voor de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid vastgesteld in het Algemeen Bestuur. Conform de regionale afspraken wordt een zienswijzeprocedure doorlopen over de bestemming van het jaarrekeningresultaat. Hier is een wettelijke termijn aan verbonden. Graag willen wij via deze brief onze zienswijze meegeven op de jaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026.

Datum
03-06-2025

Betreft
Zienswijze jaarstukken
2024 en begroting 2026
VR ZHZ

Onze zienswijze op de jaarstukken 2024

Wij zijn trots op hoe de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid zich heeft ingezet voor de veiligheid van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Naast uw waardevolle bijdrage aan brandweezorg en crisisbeheersing, heeft u zich ook ingezet voor een goede opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen in Sliedrecht en andere gemeenten. Hiervoor zijn wij u zeer dankbaar.

Bijlagen
Jaarstukken 2024
Ontwerpbegroting 2026

Uw kenmerk
-

Ons kenmerk
-

Het uitgangspunt van het resultaat is dat het geld terug gaat naar de gemeenten. Wij vinden uw voorstel om twee bestemmingsreserves aan te houden voor de kosten van het Meerjaren Onderhoudsplan Gebouwen (MJOP) over 2025 en 2026 en voor Crisisbeheersing en Informatievoorziening begrijpelijk. Het resultaat wordt niet ingezet voor nieuwe ontwikkelingen en een deel van het geld gaat terug naar de gemeenten.

Afdeling
Team Openbare Orde &
Veiligheid

Telefoon
14 0184

Verder blijft de weerstandscapaciteit in vergelijking met de jaarstukken van 2023 ongewijzigd. Dit komt overeen met de gemaakte afspraken en heeft onze instemming.

Behandeld door
C. Dewnarain

Onze zienswijze op de begroting 2026

De ontwerpbegroting 2026 krijgt onze waardering, mede door de ambitieuze plannen op het gebied van maatschappelijke veiligheid en weerbaarheid, verduurzaming van de organisatie, zorg voor het personeel en de huisvesting.

Wij ondersteunen de keuze om de algemene reserve conform de regionale afspraak op 1 procent te handhaven. Tegelijkertijd constateren we dat de gemeentelijke bijdrage voor Sliedrecht opnieuw verhoogd wordt in 2026. Gezien de huidige ontwikkelingen lijkt deze verhoging onvermijdelijk. Echter, vanwege de lokale bezuinigingen, blijft het van groot belang dat nieuwe uitgaven zorgvuldig worden beoordeeld. Ook gelet op de forse overschrijding in 2023 op de personeelskosten (in dienst en inhuur) is het van belang beter te sturen op het budget. Medewerkers zijn ons kapitaal, daarop zijn we zuinig. Maar ze vormen ook onze grootste uitgaven, die we goed moeten bewaken. Daarom onderstrepen wij het belang van de bestuursopdracht, waarbij de inzet van de VRZHZ gericht is op het voorkomen van extra kosten voor gemeenten tot en met 2026. Binnenkort wordt duidelijk hoe dit vorm krijgt waardoor de VRZHZ actief kan bijdragen aan de financiële uitdagingen van de gemeenten.

Verder willen we u meegeven dat wij de meerwaarde zien van een Meerjaren Onderhoudsplan, omdat dit de VRZHZ in staat stelt planmatig te werken en de begroting effectief op te stellen. Helaas ontbreekt een Meerjaren Investeringsplan voor het vastgoed, waardoor gemeenten telkens opnieuw worden geconfronteerd met afzonderlijke investeringsbijdragen. Wij zien graag dat zowel het onderhoud als ook de investeringen duurzaam en effectief worden ingericht.

Tot slot

De VRZHZ vervult een cruciale rol in het waarborgen van de veiligheid van onze inwoners. Wij waarderen uw inzet en blijven ons actief inzetten om onze samenwerking constructief en effectief voort te zetten. Nu veiligheid meer dan ooit onze aandacht vraagt en we tegelijkertijd geconfronteerd worden met een grote bezuinigungsopgave, is samenwerking van groot belang om de kwaliteit van dienstverlening te behouden. We waarderen dan ook de inspanningen die worden geleverd om de samenwerking met de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond te versterken. We zien het belang ervan in, aangezien het bijdraagt aan zowel de kwaliteit als de efficiëntie. De uitdagingen waar we voor staan vragen van alle betrokkenen de bereidheid om verder te kijken dan hun eigen organisaties en doelstellingen en zich gezamenlijk te richten op het overkoepelende doel: de veiligheid van onze inwoners waarborgen.

Wij zien uw reactie op onze zienswijze met vertrouwen tegemoet.

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

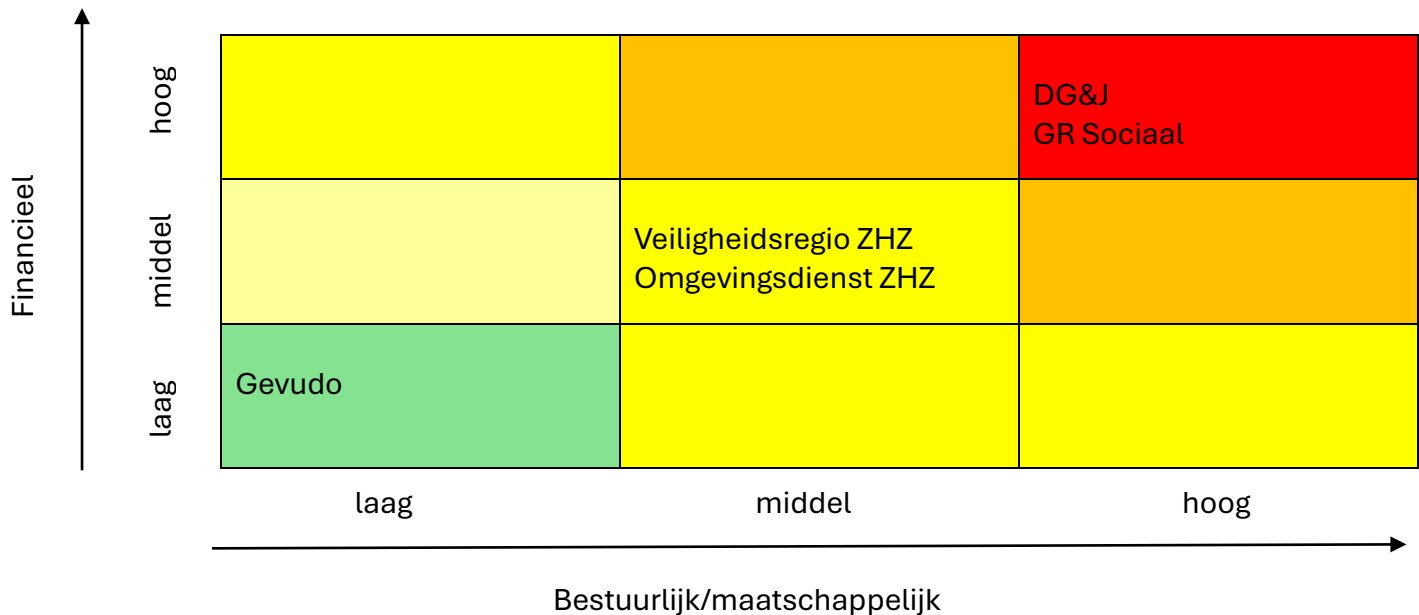
De griffier,

De burgemeester,

Risicoclassificatie verbonden partijen.

Datum: 03-06-2025

Versie: 1.0

1.) GR DG&J

GR DG&J ZHZ kent hoge financiële en inhoudelijke risico's. Het onderdeel Jeugd kent (financiële) zorgen en risico's omdat de vraag naar jeugdhulp blijft stijgen en enkele complexe casussen kunnen zorgen voor een hoge piek in de uitgaven. We worden gecompenseerd door het rijk via de hervormingsagenda. Daarin zijn echter ook weer meteen bezuinigingen opgenomen. We zijn hierin ook afhankelijk van landelijk beleid. Grip krijgen op de kosten van de Jeugdzorg doen we regionaal, maar is met ingang van 2023 ook een lokale aangelegenheid. Vanaf 2023 is de bijdrage volledig gebaseerd op het profijtbeginzel. De in de begroting van de GR gepresenteerde weerstandratio is 0,45%. De buffer om onvoorziene tegenvallers op te vangen is daardoor beperkt en dit heeft effect op het gemeentelijk risicoprofiel.

2.) GR Gevudo

Het risico van de GR Gevudo wordt gezien de beperkte activiteiten, naast afstemming over de aandelenportefeuille in HVC, als laag ingeschat.

3.) Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Het DB OZHZ wijst ten aanzien van de toegepaste tariefverlagingen op het risico dat het realiseren van een gedeelte van de tariefsverlaging in sterke mate afhankelijk is van de mogelijkheid om de kosten van externe inhuur daadwerkelijk terug te dringen. Dit is gezien de krapte op de arbeidsmarkt onzeker.

De grote en snelle wijzigingen in de mondiale geopolitieke situatie kunnen gevolgen hebben voor de beschikbare financiële middelen van de gemeenten. Dit kan leiden tot de noodzaak om eerder gedane bezuinigingsvoorstellen te herijken.

Omwille van deze twee factoren wordt het risico van de GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid als gemiddeld ingeschat.

4.) GR Sociaal

Het risico van de GR Sociaal kan ingeschat worden als hoog. Ondanks maatregelen om grip te krijgen op de uitgaven die samenhangen met het uitvoeren van wettelijke taken, verwachten we dat het lastig is om voldoende grip te krijgen door autonome ontwikkelingen en beperkingen bij het uitvoeren van de beoogde maatregelen. Daardoor achten we de kans groot dat de uitgaven hoger zullen zijn dan begroot.

5.) GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Het risicoprofiel van de GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid wordt als gemiddeld ingeschat. De reden hiervoor is dat de kosten stijgen en de middelen vanuit het rijk onder druk staan (cfr. het voornemen om de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding te korten). Daartegenover staat dat men dit tracht te mitigeren middels een bestuursopdracht die erop gericht is de financiële lasten voor gemeenten te verlichten of ten minste niet verder te laten toenemen.